श्रीमानतुङ्गसूरिशिष्य–
श्रीमलयप्रभसूरिविरचिता

जयन्तीचरित्रगर्भिता

जयन्तीप्रकरणवृत्तिः

♦ नवीनसंस्करणसम्पादिका ♦
साध्वी चन्दनबालाश्री

♦ नवीनसंस्करणप्रेरकः ♦
आचार्य विजयप्रद्युम्नसूरिः

♦ प्रकाशकः ♦
श्रुतज्ञानप्रसारकसभा
अहमदाबाद

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रीपूर्णिमागच्छीयश्रीमानतुङ्गसूरिशिष्य-
श्रीमलयप्रभसूरिविरचिता

जयन्तीचरित्रगर्भिता जयन्तीप्रकरणवृत्तिः

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नवीनसंस्करणप्रेरकः
आचार्यविजयप्रद्युम्नसूरिः

नवीनसंस्करणसम्पादिका
साध्वी चन्दनबालाश्री

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जयन्तीचरित्रगर्भिता

जयन्तीप्रकरणवृत्तिः

• ग्रन्थकारः •

परमपूज्याचार्यवर्यश्रीमानतुङ्गसूरिमहाराजः

• वृत्तिकारः •

परमपूज्याचार्यवर्यश्रीमलयप्रभसूरिमहाराजः

• सम्पादकः •

परमपूज्याचार्यश्रीमद्विजयकुमुदसूरिमहाराजः

• नवीनसंस्करणप्रेरकः •

परमपूज्याचार्यश्रीमद्विजयप्रद्युम्नसूरिमहाराजः

• नवीनसंस्करणसम्पादिका •

परमपूज्यव्याख्यानवाचस्पतिआचार्यभगवन्तश्रीमद्विजय-
रामचन्द्रसूरीश्वराणां साम्राज्यवर्ती
परमपूज्या प्रवर्तिनी श्रीरोहिताश्रीजीमहाराजस्य शिष्यरत्ना च
साध्वी चन्दनबालाश्री

• प्रकाशकः •

श्रुतज्ञानप्रसारकसभा

अहमदाबाद-३८० ०१४

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ग्रन्थनाम : जयन्तीप्रकरणवृत्तिः

ग्रन्थकार : परमपूज्याचार्यवर्यश्रीमानतुङ्गसूरिमहाराजः

वृत्तिकार : परमपूज्याचार्यवर्यश्रीमलयप्रभसूरिमहाराजः

सम्पादक : परमपूज्याचार्यश्रीमद्विजयकुमुदसूरिमहाराजः

प्रेरक : परमपूज्याचार्यश्रीमद्विजयप्रद्युम्नसूरिमहाराजः

नवीनसंस्करण
सम्पादिका : साध्वी चन्दनबालाश्री

प्रकाशक : श्रुतज्ञानप्रसारकसभा

नवीनसंस्करण : वीर सं. २५३५ वि.सं. २०६५

मूल्य : रु. ३००-००

पत्र : ३६+४२४

© : SHRUTGYAN PRASARAKSABHA, 2009

प्राप्तिस्थान

अहमदाबाद : जितेन्द्रभाई कापडिया
C/o अजन्ता प्रिन्टर्स
१४-बी, सत्तरतालुका सोसायटी,
पोस्ट-नवजीवन, अहमदाबाद-३८००१४
फोन : (मो.) ९८२४०८०३०८ (रहे.) २६६००९२६

भावनगर : शरदभाई शाह
१०२, वी. टी. अेपार्टमेन्ट, कालानाला,
भावनगर (सौराष्ट्र)
फोन : ०२७८-३२९६७९७

अक्षरांकन : विरति ग्राफिक्स, अहमदाबाद
फोन : ०७९-२२६८४०३२

मुद्रक : तेजस प्रिन्टर्स, अहमदाबाद
फोन : ०७९-२२१७२२७१
(मो.) ९८२५३ ४७६२०

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

શ્રુતભક્તિ-અનુમોદના

લાભાર્થી

પરમપૂજ્ય, પરમોપકારી, શ્રુતોપાસક, આચાર્ય-ભગવંતશ્રીમદ્વિજયપ્રદ્યુમ્નસૂરીશ્વરજીમહારાજના સદુપદેશથી

જૈનશ્રેયસ્કરમંડળ

મહેસાણા

આ ગ્રંથ પ્રકાશનનો લાભ લીધેલ છે.

આપે કરેલી શ્રુતભક્તિની અમો હાર્દિક અનુમોદના કરીએ છીએ અને ભવિષ્યમાં પણ આપ ઉત્તરોત્તર ઉત્તમકક્ષાની શ્રુતભક્તિ કરતાં રહો એવી શુભેચ્છા પાઠવીએ છીએ.

લિ. શ્રુતજ્ઞાનપ્રસારકસભા

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जयन्तीप्रकरणवृत्तेर्मूलस्त्रोतः

"भगवइबारसमसया,
बियउद्देसाउ पगरणं एयं ।
सपरोभयसरणत्थं
उद्धरियं माणसूरिहिं ॥"

[जयन्तीप्रकरणे गाथा / २९]

"ભગવતીસૂત્રના બારમાશતકના બીજા ઉદ્દેશામાંથી સ્વ-પર ઉભયના સ્મરણ માટે પૂજ્યઆચાર્યમાનતુંગસૂરિમહારાજે આ પ્રકરણ ઉદ્ધર્યું છે."

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

પ્રકાશકીય

જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિ નામનો આ ગ્રંથ જયન્તીચરિત્ર કે જયન્તીપ્રશ્નોત્તરસંગ્રહરૂપે પ્રચલિત છે. પંચમાંગ ભગવતીસૂત્રના ૧૨મા શતકના દ્વિતીયઉદ્દેશકમાંથી વટ-વડગચ્છીય પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રી**માનતુંગસૂરીશ્વરજી**મહારાજે સં.૧૨૬૦માં આ **જયન્તીપ્રકરણ**ની ૨૯ પ્રાકૃતગાથામાં રચના કરેલ છે અને આ **'જયન્તીપ્રકરણ'** ઉપર તેઓશ્રીના શિષ્યરત્ન પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત **શ્રીમલયપ્રભસૂરીશ્વરજી**મહારાજે **જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિ**ની રચના કરેલ છે.

આ ગ્રંથની પ્રતાકાર પ્રથમાવૃત્તિ વિ.સં. ૨૦૦૬માં પરમપૂજ્ય પંન્યાસ શ્રી**મણિવિજય**ગણિવરગ્રંથમાલાના ૧૨મા પુષ્પરૂપે પ્રકાશિત થયેલ છે.

આ ગ્રંથની પ્રથમાવૃત્તિના સંપાદક-સંશોધક પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રીમદ્વિજય **કુમુદસૂરીશ્વરજી**મહારાજ છે. તેઓશ્રીએ ખંભાતના તાડપત્રીયભંડારની તાડપત્રીય પ્રત ઉપરથી આ ગ્રંથનું સંશોધન-સંપાદનકાર્ય કરીને પ્રકાશિત કરે છે.

આ ગ્રંથની પ્રતાકાર પ્રથમાવૃત્તિની ઘણા વર્ષો પૂર્વે પ્રકાશિત થયેલ પ્રત અમને કોબા શ્રી**કૈલાસસાગર** જ્ઞાનભંડારમાંથી પ્રાપ્ત થયેલ છે, તેના ઉપરથી આ નવીનસંસ્કરણનું કાર્ય પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રીમદ્વિજય**રામચંદ્રસૂરીશ્વરજી**મહારાજના સામ્રાજ્યવર્તી તથા પરમપૂજ્ય સરળસ્વભાવી પ્રવર્તિની સાધ્વી શ્રી**રોહિતાશ્રીજી**મહારાજના શિષ્યરત્ના સાધ્વી શ્રી**ચંદનબાલાશ્રીજી**મહારાજે કરેલ છે અને આ **જયન્તીચરિત્રગર્ભિતા જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિ**નું નવીનસંસ્કરણ વિસ્તૃત અનુક્રમણિકા, અનેક પરિશિષ્ટો સહિત અમારી સંસ્થા તરફથી પ્રકાશિત થાય છે તે અમારા માટે અતિઆનંદનો વિષય છે. પૂજ્ય સાધ્વી શ્રી**ચંદનબાલાશ્રીજી**મહારાજે આ ગ્રંથપ્રકાશનનો લાભ અમારી સંસ્થાને આપ્યો તે બદલ અમારી સંસ્થા તેમની ઋણી છે. તેમના દ્વારા ભવિષ્યમાં પણ આવા ઉત્તમગ્રંથો સંપાદિત

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

થઈને પ્રકાશિત થતાં રહે અને અમારી સંસ્થાને પ્રકાશિત કરવાનો લાભ મળતો રહે એવી અમે અભિલાષા રાખીએ છીએ.

આ ગ્રંથના પ્રકાશનના લાભ માટે શ્રુતોપાસક સાહિત્યપ્રેમી પરમપૂજ્ય આચાર્ય-ભગવંતશ્રીમદ્વિજય**પ્રદ્યુમ્નસૂરીશ્વરજી**મહારાજે **મહેસાણા-જૈનશ્રેયસ્કરમંડળ**ને શુભપ્રેરણા કરી અને પૂજ્ય આચાર્યભગવંતશ્રીની શુભપ્રેરણાને ઝીલીને તેમના તરફથી આ ગ્રંથપ્રકાશનનો લાભ લેવામાં આવ્યો છે તે બદલ અમારી સંસ્થા તેમનો ખૂબ-ખૂબ આભાર માને છે.

આ નવીનસંસ્કરણ પ્રકાશનના સુઅવસરે અમે પૂર્વના સંપાદક-સંશોધનકાર આચાર્ય-ભગવંતશ્રીનો, **મણિવિજયજી**ગણિવરગ્રંથમાલાનો, નવીનસંસ્કરણના પ્રેરકશ્રીનો, સંપાદિકાશ્રીનો **કોબા-કૈલાસસાગર**જ્ઞાનમંદિર ટ્રસ્ટનો તથા અક્ષરમુદ્રાંકન માટે **વિરતિગ્રાફિક્સ**વાળા **અખિલેશ મિશ્રા**નો અને મુદ્રણ કાર્ય માટે **તેજસપ્રીન્ટર્સ**વાળા **તેજસભાઈ**નો ખૂબ ખૂબ આભાર માનીએ છીએ.

પંચમાંગ **ભગવતીસૂત્ર** આગમગ્રંથમાંથી ઉદ્ધૃત આ **જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિ** ગ્રંથમાંથી સૌ કોઈ ભવ્યાત્માઓ ઉત્તમતત્ત્વને પામીને મુક્તિમાર્ગની આરાધના-સાધના કરીને મુક્તિસુખને પ્રાપ્ત કરીએ એ જ શુભભાવના !!

— શ્રુતજ્ઞાનપ્રસારકસભા

●●●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रथमावृत्तिनी
प्रस्तावना

श्रीजयन्तीप्रकरणवृत्ति नामनो आ ग्रन्थ जे जयन्तीचरित्र तरीके ओलखाय छे, खंभातताडपत्रीयभंडारमां ताडपत्र उपर लखायेल छे, ते प्राचीन अने रसमय प्राकृतभाषाथी अलंकृत ग्रन्थ मुद्रित करावी विद्वद्जनोना करकमलमां मूकतां अमो आनन्द अनुभवीए छीए. आ ग्रन्थना सम्पादक प.पू.आचार्यमहाराज **श्रीविजयकुमुदसूरीश्वरजी** छे. परमकृपालु तेओश्रीए सं. १९९७नुं चतुर्मास खंभात कर्युं, त्यारे ताडपत्रीय भंडारनुं सूचिपत्र बनाबतां एक मनोरथ कर्यो हतो के—आ भण्डारना पांच अमूल्य ग्रन्थो शोधी मुद्रित करावना, तेथी प्रथम ताडपत्रीय ग्रन्थ उपमितिसारसमुच्चय जीर्णप्रत उपरथी प्रगट कराव्यो, अने बीजो ताडपत्रीय श्री रयणचूडरायचरिय प्राकृत ग्रन्थ उतारी शोधी प्रगट कराव्यो, अने त्रीजो ताडपत्रीय अममचरित्र महाकाव्य दश हजार श्लोकप्रमाण जेमां कृष्णवासुदेवना छ भवोनुं वर्णन रसमय शैलीथी करवामां आवेल छे ते फक्त एकज ताडपत्रीय प्रत उपरथी उतारी शोधी प्रगट कराव्यो, अने चोथो पासनाहचरिय दश हजार श्लोकप्रमाण अपूर्व ग्रन्थ ताडपत्र उपरथी तैयार करी करावी मुद्रित करावी बहार पाड्यो, अने पांचमो ग्रन्थ आ **जयन्तीचरित्र-जयन्तीप्रकरण** विवरण ग्रंथ प्राकृतभाषामय अपूर्व रसवालो ताडपत्र उपरथी शोधीने मुद्रित कराव्यो छे. आ प्रमाणे श्रीआचार्यभगवन्ते पोतानो मनोरथ पूरो कर्यो तेथी अमो वधारे हर्षने अनुभवीए छीए.

महासती जयन्ती कोण हता ? एवो प्रश्न स्वाभाविक रीते वाचकना हृदयमां उत्पन्न थाय ? तो उत्तरमां जणाववानुं के जयन्ती महासती वच्छदेश कौशाम्बीनगरीना राजा सहस्रानीकनी पुत्री अने शतानीक राजना भगिनी अने तेना पुत्र उदयन राजानी फोइ हता, जीवाजीवादिकतत्वना अभ्यासी महाश्रद्धालु हता, प्रभुश्रीवीरना शासनमां साधुओने उतरवा वस्ति आपनार होवाथी प्रथमशय्यातरी तरीके प्रसिद्धिने पाम्या हता, भगवान् महावीरदेव ज्यारे कौशाम्बीनगरी पधार्या त्यारे श्री उदयराजे महाविभूतिए भगवाननुं सामैयुं कर्युं ते वखते उदयनराजानी साथे पोतानी माता मृगावती तथा फुई श्रीजयन्ती महासती समवसरणमां जई भगवानने वांद्या अने भगवन्तनी पावनकारी धर्म्मदेशना श्रवण करीने हृदयमां जीवविषयक जे

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

संशयो उत्पन्न थया ते भगवन्तने पूछ्या. भगवन्ते ते प्रश्नोनो उत्तर आप्यो तेथी पंचमांग श्रीभगवतीसूत्रमां गणधरदेवे बारमा शतकनो बीजो उद्देशो जयन्तप्रश्नोत्तर तरीके रचेल छे. तेना उपरथी पुनमियागच्छीय **श्रीमानतुंगसूरिए जयन्तीप्रकरण** उद्धर्युं छे एम प्रकरणकार पोते मूल २९मी गाथामां जणावे छे.

"भगवइबारसमसया वियउद्देसाउ पगरणं एयं ।
सपरोभयसरणत्थं उद्धरियं माणसूरिहिं ॥"

आ प्रकरणमां नीचे मुजब प्रश्नोत्तरो छे :-

प्रश्न १ — जीवो भारेकर्मिपणुं शा कारणथी करे ?

उत्तर — अढार पापस्थनको सेववाथी करे.

प्रश्न २ — भव्यपणुं अने अभव्यपणुं स्वाभाविक छे के परिणामथी छे ?

उत्तर — स्वाभाविक छे.

प्रश्न ३ — जागृतदशा सारी ? के सुप्तदशा सारी ?

उत्तर — धर्म्मी जागता सारा, अधर्मी जीवो सूता सारा.

प्रश्न ४ — दुर्बलपणुं सारुं ? के बलिष्ठपणुं सारुं ?

उत्तर — पापजीवो दुर्बल सारा, धर्म्मिजीवो बलवान् सारा.

प्रश्न ५ — दक्षपणुं सारुं ? के आलसुपणुं सारुं ?,

उत्तर — पापी दुष्टचित्तजीवो आलसु सारा, धर्म्मश्रद्धालु जागता सारा.

प्रश्न ६ — इंद्रियवश थयेला जीवोने शुं नुकशान ?

उत्तर — इन्द्रियलुब्ध जीवो चिकणा कर्म्मोने बान्धे.

आ छट्ठा प्रश्नोत्तरमां पांचे इन्द्रियोना पांच प्रश्नोत्तरो छे तेथी प्रश्नोत्तरनी संख्या १० थाय छे. जयन्तीप्रकरण उपर **श्रीमानतुंगसूरि**ना शिष्य **श्रीमलयप्रभसूरिए** अनेकरसमय मधुर विवरण रच्युं, तेमां मुख्य जयन्तीनी कथा अने बीजी अनेक बोधककथाओ रसमय रची छे, तेथी **जयन्तीचरित्र** तरीके आ ग्रन्थ प्रसिद्ध छे. मलयप्रभसूरिनो सत्ताकाल पोते प्रान्ते पुष्पिकामां नीचे मुजब पृ. ३२१मां बतावेल छे.

"प्रश्नोत्तरप्रकरणे परिवाराऽभ्यर्थने स्वगुरुभक्त्या ।
अविभक्तधर्मचन्द्राभिधगणिना भागिनेयेन ॥१५॥

भणितैः श्रीमलयप्रभसूरिभिरेषा विचित्रदृष्टान्तैः ।
सम्वेगाय यथामति जगति जयन्तीकथा प्रथिता ॥१६॥

द्वादशवर्षशतेषु श्रीविक्रमतो गतेषु षष्टितमे ।
वर्षे ज्येष्ठे मासे श्रवणगे कृष्णपञ्चम्याम् ॥१८॥"

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आ त्रण श्लोकोथी विक्रम सं. १२६० ज्येष्ठवदी ५ श्रवणनक्षत्र श्री**मलयप्रभसूरि**नो सत्ताकाल चोक्कस छे. एटले क्यारे ? अने कोणे रच्युं ते बाबत स्पष्ट थई. [१]आ ग्रन्थनो विषय विभाग हेडींगथी जोई लेवो अने कथा अनुक्रमणिका जुदी तारवी छे ते जोई लेवी. [२]आ ग्रन्थमां पृष्ट २०३मां कपिलकथाना केटलाक श्लोको त्रूटक छे तेमज कलहपापस्थाननी कथामां पृ. २२२ अने २२३मां पण श्लोको त्रूटक छे तेनुं कारण ते विभागनुं ताडपत्रीय पुस्तक तद्दन घसाई गयेल छे तेथी जेटला अक्षरो वंचाणा तेटला दाखल कर्या छे बाकी श्लोको पादो तथा वाक्योने निरुपाये त्रूटता राखवा पड्या छे केमके कोई भंडारमांथी तेनी प्रत मली शकी नहि. आ ग्रन्थ पहेलवहेलो मुद्रित करायो छे माटे वांचको कोई जगोथी जयन्ती कथानी प्रत मेलवे तो ते त्रुटतो विभाग पूरो करी ले एवी विद्वानो प्रत्ये अमारी अभ्यर्थना छे.

आ ग्रन्थमुद्रित कराववा पुण्यवंत उदारदील गुप्तदानेश्वरी महाशये बे हजार रुपीयानी मदद करी छतां असह्य मोंघवारी होवाथी केटलाक काल सुधी सोंघवारीनी आशाए काम बन्ध राख्युं, पण सोंघवारी थई नहि पण उलटी मोंघवारी खुब ज वधी, एटले तैयार करेल ग्रन्थ पडी रहेल, ते अमोने असह्य थई पड्युं. तेथी अमोए निर्णय कर्यो के...मोंघवारीमां पण ग्रन्थप्रकाशननुं कार्य शरु राखवुं, एटलामां प.पू. आचार्यभगवन्तनुं चौमासु थरा गाममां नक्की थयुं. अमोए जणाव्युं के...जयन्तीचरित्रनुं प्रकाशनकार्य करवानो अमे निश्चय कर्यो छे काम शरु थवुं जोईए. परमोपकारी श्रीआचार्यभगवन्ते अमारी विनंती स्वीकारी उत्तर आप्यो के...जयन्तीना प्रकाशनकार्यमां धर्मरागी श्री थरा जैनसंघज्ञानखातामांथी आठसो रुपीयानी मदद करे छे, तेथी अमो खुश थया. ग्रन्थप्रकाशननुं कार्य शरु कर्युं, अनुक्रमे ते कार्य पूर्ण्ण करी शक्या, तेथी आ ग्रंथना प्रकाशनकार्यमां मदद करनार पुण्यवंत गुप्तदानेश्वरी महाशयनो तथा श्री थरा जैनसंघनो आभार मानीये छीए. अने पू. आचार्यदेवनो उपकार जेटलो मानीए तेटलो ओछो ज छे. केमके आ ग्रन्थनुं तमाम काम ते पूज्यश्रीए पूरुं पाड्युं छे. छेवटे विद्वान महाशयो प्रते जणावीए छीए के—आ प्राचीन साहित्यने पठन-पाठनमां लई अमारो अभिलाष पूर्ण्ण करशो.

लि.

पं. मणिविजयजी गणिवर ग्रन्थमालाकार्यवाहक

मास्तर न्हालचंद ठाकरशी

मु. लींच (वाया महेसाणा)

ता. २५-८-५०

---

१. नवीनसंस्करणमां विषयविभाग विषयानुक्रमणिकामां आपेल छे अने कथा अनुक्रमणिका परिशिष्ट-४ मां आपेल छे.

२. नवीनसंस्करणमां पृष्ठ २५०थी २५३मां कपिलकथाना केटलाक श्लोको त्रूटक छे, तेमज कलहपापस्थाननी कथामां पृष्ठ २७४थी २७६मां पण श्लोको त्रूटक छे.

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[1]સંપાદકીય

આગમગ્રંથમાં પ્રસિદ્ધિને પામેલા પંચમાંગ **ભગવતીસૂત્ર**ના ૧૨મા શતકના બીજા ઉદેશમાંથી ઉદ્ધરીને આ કૃતિની રચના કરવામાં આવેલ છે. આ કૃતિને **સિદ્ધજયન્તીચરિત્ર, જયન્તીપ્રશ્નોત્તરસંગ્રહ** કે **કેવળપ્રશ્નોત્તરસંગ્રહ** પણ કહેવામાં આવે છે. આ કૃતિ પ્રાકૃતમાં રચેલી છે. આમાં મૂળ ૨૯ ગાથાઓ છે.

[2]આ ગ્રંથની રચના પૂર્ણિમાગચ્છના પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રી**માનતુંગસૂરીશ્વરજી**મહારાજે કરેલ છે. આ ગ્રંથ ઉપર તેઓ શ્રીમદ્‌ના શિષ્યરત્ન પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રી**મલયપ્રભસૂરીશ્વરજી**મહારાજે એક વિશાળ વૃત્તિ લખી છે. વૃત્તિનો ગ્રન્થાગ્ર ૬૬૦૦ શ્લોકપ્રમાણ છે.

આ વૃત્તિમાં પ્રાકૃતભાષામાં જ લગભગ ૫૬ કથાઓ આપવામાં આવી છે, આ રીતે આ ગ્રંથ એક સારો કથાકોશ બની ગયેલ છે. આ વૃત્તિમાં કૌશાંબીની રાજકુમારી તથા મૃગાવતીની નણંદ તેમ જ ઉદયનની ફોઈની પણ કથા છે, તે ભગવાન મહાવીરના શાસનકાળમાં નિર્ગ્રન્થ સાધુઓને વસતિ આપવાને કારણે પ્રથમ શય્યાતરી તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામેલ છે. જયન્તીશ્રાવિકાએ પ્રભુ મહાવીરને જીવ અને કર્મ વિશે અનેક પ્રશ્નો પૂછ્યા હતા. તેના ઉત્તરો પ્રભુ મહાવીરે આપેલા છે તે આ ગ્રંથમાં આપવામાં આવેલ છે.

---

૧. આ સંપાદકીય લખાણમાં જૈ.બૃ.સા. ઈતિહાસ ગુજરાતી આવૃત્તિ ભા.૬ તથા જૈ.સા.સં. ઈતિહાસ નવી આવૃત્તિમાંથી કેટલુંક લખાણ સાભાર ઉદ્ધૃત કરીને લીધેલ છે. સંપા.

૨. સં. ૧૨૬૦માં વટ-વડગચ્છના (સર્વદેવસૂરિ-જયસિંહ-ચંદ્રપ્રભ-ધર્મઘોષ-શીલગુણસૂરિ-માનતુંગસૂરિ શિ.) મલયપ્રભે સ્વગુરુ માનતુંગસૂરિકૃત જયન્તીપ્રશ્નોત્તરસંગ્રહ - સિદ્ધજયન્તી પર વૃત્તિ રચી. (પી. ૩, ૩૭) અને તે નાઉ નામની પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતિની શ્રાવિકાએ સં. ૧૨૬૧માં પંડિત મુંજાલ પાસે મુંકુશિકા સ્થાને લખાવીને અજિતપ્રભસૂરિની સમર્પિત કરી. (પી. ૩, ૪૫) [જૈ.સા.સં.ઈ. નવી આવૃત્તિ પૃષ્ઠ ૨૨૮ પેરા ૪૯૪.]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

વૃત્તિકારે અભયદાનમાં મેઘકુમારકથા, કરુણાદાનમાં સંપ્રતિનૃપકથા, શીલપાલન ઉપર સુદર્શનશેઠ-મનોરમાકથા, માનમાં બાહુબલિની કથા તથા અન્ય પ્રસંગોમાં બપ્પભટ્ટસૂરિ, આર્યરક્ષિતસૂરિ આદિની અને અંતમાં જયન્તીની કથા આપેલ છે.

કર્તા અને રચનાકાળ–

કૃતિના અંતે ૨૦ શ્લોકોમાં કૃતિના કર્તાની તથા ૧૮ શ્લોકોમાં કૃતિના લેખકની પ્રશસ્તિ આપવામાં આવેલ છે. તેમાંથી જાણવા મળે છે કે વટગચ્છમાં ક્રમશઃ પૂ.આ.શ્રી**સર્વદેવસૂરિ**મ.સા., પૂ.આ.શ્રી**જયસિંહસૂરિ**મ.સા., પૂ.આ.શ્રી**ચંદ્રપ્રભસૂરિ**મ.સા., પૂ.આ.શ્રી**ધર્મઘોષસૂરિ**મ.સા., પૂ.આ.શ્રી**શીલગુણસૂરિ**મ.સા. થયા. તે જ ગચ્છની પૂર્ણિમા શાખાના ગચ્છપતિ પૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રી**માનતુંગસૂરિ**જીમહારાજે **જયન્તીપ્રશ્નોત્તર**પ્રકરણનું નિર્માણ કર્યું અને તેમના શિષ્ય શ્રી**મલયપ્રભસૂરિ**મહારાજે વિ.સં. ૧૨૬૦ (જેઠ વદ-૫)માં તેના ઉપર વૃત્તિ રચી. [૩]આ કૃતિ સં. ૧૨૬૧માં ચૌલુક્ય રાજા ભીમદેવ બીજાના રાજ્યમાં પ્રાગ્વાટવંશી શેઠ ધવલની પુત્રી **નાઉ** શ્રાવિકાએ પંડિત મુંજાલ પાસે લખાવી મંકુશિકા સ્થાનમાં પૂજ્ય આચાર્યશ્રી**અજિતપ્રભસૂરિ**ને સમર્પિત કરી.

પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંતશ્રી**માનતુંગસૂરિ**મહારાજની અન્ય રચનાના વિષયમાં કંઈ જાણકારી નથી, પરંતુ પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રી**મલયપ્રભસૂરિ**મહારાજે **સ્વપ્રવિચાર-ભાષ્ય** નામની કૃતિ રચેલ છે.

જયન્તીપ્રકરણ ગ્રંથસાર–

[૪]ગ્રંથકારશ્રી પૂજ્ય**માનતુંગસૂરિ**મહારાજે ગ્રંથના પ્રારંભમાં દેવેન્દ્રોના મસ્તકમાં રહેલ મુગુટના મણિની કાંતિથી શોભતા એવા **વીર**પ્રભુના ચરણારવિંદને નમસ્કાર કરીને **જયંતીપ્રકરણ**ને હું કહીશ એ પ્રમાણે અભિધાન કરેલ છે.

[૫]કૌશાંબી નામે નગરી હતા, ચંદ્રાવતરણ ચૈત્ય હતું, તે કૌશાંબી નગરીમાં

---

૩. સં. ૧૨૬૧માં ભીમદેવરાજ્યે માનતુંગકૃત સિદ્ધજયંતીની પ્રત પ્રાગ્વાટ ઠ. નાઉ શ્રાવિકાએ મુંકુશિકાસ્થાનમાં લખાવી અજિતદેવસૂરિને અર્પણ કરેલી (પી. ૩, ૪૫) [જૈ.સા.સં.ઈ. નવી આવૃત્તિ પૃષ્ઠ ૨૩૦ પેરા ૫૦૦.]

૪. "नमिय नमिरामरेसरसिरसेहरमणिमऊहविच्छुरियं ।
वीरचरणारविन्दं जयन्तियापगरणं वोच्छं" ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. १]

૫. कोसंबीनयरीए सहसाणियसुयसयाणियस्स सिसू ।
चेडकसुयामिगावईजाओ उदयणनिवो अत्थि" ॥
तस्स पीउसी जयन्ती पुव्वं सेज्जायरी मुणियजीवा ।
वेसालिसावयाणं अरहंताणं सुसाहूणं" ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. २।३]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

સહસ્રાનીક રાજાનો પૌત્ર, શતાનીક રાજાનો પુત્ર, ચેટક રાજાની પુત્રીનો પુત્ર, મૃગાવતી દેવીનો પુત્ર અને જયંતીશ્રમણોપાસિકાનો ભત્રીજો ઉદાયનનામે રાજા હતા. તે કૌશાંબીનગરીમાં ઉદાયનરાજાની માતા ને જયંતીશ્રમણોપાસિકાની ભોજાઈ મૃગાવતી નામે દેવી હતી.

તે સુકુમાલ હાથપગવાળી હતી ઇત્યાદિ વર્ણન જાણવું. વળી તે કૌશાંબી નગરીમાં જયંતી નામે શ્રમણોપાસિકા હતી, જે સહસ્રાનીક રાજાની પુત્રી, શતાનીક રાજાની ભગિની, ઉદાયન રાજાની ફોઈ, મૃગાવતીદેવીની નણંદ અને શ્રમણભગવંત મહાવીરપ્રભુના સાધુઓની પ્રથમ શય્યાતરી હતી, તે સુકુમાલ યાવત્ જીવાજીવને જાણનારી હતી.

તે સમયે પરમાત્મા મહાવીરસ્વામી ભગવાન કૌસંબીનગરીમાં સમોવસર્યા, પર્ષદા તેમની પર્યુપાસના કરે છે. ત્યારબાદ તે ઉદાયન રાજા આ વાત સાંભળી ખુશ થયા અને તેમણે કૌટુંબિક પુરુષોને બોલાવીને આ પ્રમાણે કહ્યું - 'હે દેવાનુપ્રિયો ! શીઘ્ર જ કૌશાંબીનગરીને બહાર અને અંદરથી શણગારો. આ વાત સાંભળી તે જયંતી-શ્રમણોપાસિકા હૃષ્ટ અને તુષ્ટ થઈ અને જ્યાં મૃગાવતી દેવી છે ત્યાં આવે છે અને પ્રભુના આગમનની વધામણી આપે છે. ત્યારબાદ મૃગાવતીદેવીએ તે જયંતી શ્રમાણોપાસિકાના વચનનો સ્વીકાર કર્યો, ત્યારપછી તે મૃગાવતી દેવીએ કૌટુંબિક પુરુષોને બોલાવીને આ પ્રમાણે કહ્યું - 'હે દેવાનુપ્રિયો ! દેવવાળું, જોતરસહિત ધાર્મિક શ્રેષ્ઠ યાન જોડીને જલ્દી હાજર કરો.' તે પ્રમાણે તે કૌટુંબિક પુરુષો યાન હાજર કરે છે, ત્યારબાદ તે મૃગાવતી દેવી તે જયંતીશ્રમણોપાસિકાની સાથે સ્નાન કરી, બલિકર્મપૂજા કરી, શરીરને શણગારી ઘણી દાસીઓ સાથે અંતઃપુરથી બહાર નીકળે છે. બહાર નીકળીને જ્યાં બહારની ઉપસ્થાનશાળા છે અને જ્યાં ધાર્મિક શ્રેષ્ઠ વાહન તૈયાર ઊભું છે, ત્યાં આવી તે વાહન ઉપર ચઢે છે, ત્યારબાદ મૃગાવતી દેવી પોતાના પરિવારયુક્ત ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણની પેઠે શ્રેષ્ઠ વાહનથી નીચે ઉતરે છે, પછી જયંતી શ્રમણોપાસિકાની સાથે તે મૃગાવતી દેવી ઘણી દાસીઓના પરિવારયુક્ત દેવાનંદાની પેઠે પ્રભુવીર-પરમાત્માને વાંદી, નમી ઉદાયન રાજાને આગળ કરી ત્યાં જ રહીને પરમાત્માની પર્યુપાસના કરે છે. ત્યારબાદ શ્રમણભગવંત મહાવીરસ્વામીએ ઉદાયનરાજાને, મૃગાવતીદેવીને, જયંતીશ્રમણોપાસિકાને અને તે અત્યંત મોટી પર્ષદાને દાન, શીલ, તપ અને ભાવ ચાર પ્રકારનો ધર્મોપદેશ આપ્યો. ત્યારપછી પર્ષદા પાછી ગઈ, ઉદાયન રાજા અને મૃગાવતી દેવી પણ નગરમાં પાછા ગયા.

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[6]ત્યારબાદ તે જયંતીશ્રમણોપાસિકા શ્રમણભગવંત મહાવીરપરમાત્મા પાસેથી ધર્મને સાંભળી, અવધારી હૃષ્ટ અને તુષ્ટ થઈ. ત્યારપછી શ્રમણભગવંત મહાવીરપ્રભુને વંદન કરીને આ પ્રમાણે પ્રશ્ન કરે છે - હે ભગવન્ ! જીવો શાથી ગુરુત્વ - ભારેપણું પામે છે ? ત્યારે પરમાત્મા મહાવીરદેવ ઉત્તર આપે છે - હે જયંતી ! જીવો પ્રાણાતિપાતથી-જીવહિંસાથી યાવદ્ મિથ્યાદર્શનશલ્યથી આ પ્રમાણે અઢારે પાપસ્થાનકોથી ભારેકર્મીપણું પ્રાપ્ત કરે છે.

[7]ત્યારપછી ફરી જયંતીશ્રમણોપાસિકા શ્રમણભગવાન મહાવીર પ્રભુને પ્રશ્ન કરે છે - હે ભગવન્ જીવોનું ભવસિદ્ધિકપણું સ્વભાવથી છે કે પરિણામથી છે ? પરમાત્મા મહાવીરપ્રભુ ઉત્તર આપે છે - હે જયંતી ! ભવસિદ્ધિકજીવો સ્વભાવથી છે, પરિણામથી નથી.

[8]ત્યારપછી ફરી જયંતીશ્રમણોપાસિકા મહાવીર પ્રભુને પ્રશ્ન કરે છે - હે ભગવન્ ! સર્વે ભવસિદ્ધિક જીવો સિદ્ધ થશે ? હે જયંતી ! હા, થશે. હે ભગવન્ ! જો સર્વે ભવસિદ્ધિકો સિદ્ધ થશે તો આ લોક ભવસિદ્ધિક જીવો રહિત થશે ? પરમાત્મા મહાવીરપ્રભુ કહે છે કે હે જયંતી ! તે અર્થ યથાર્થ નથી, હે ભગવન્ ! એ પ્રમાણે તમે શા હેતુથી કહો છો ? હે જયંતી ! જેમ કે સર્વાકાશની શ્રેણી હોય, તે અનાદિ, અનંત બન્ને બાજુ પરિમિત અને બીજી શ્રેણીઓથી પરિવૃત્ત હોય, તેમાંથી સમયે સમયે એક પરમાણુ પુદ્ગલમાત્ર ખંડો કાઢતાં કાઢતાં અનંત ઉત્સર્પિણી અને અનન્ત અવસર્પિણી સુધી કાઢીએ તો પણ તે શ્રેણિ

---

૬. "पुच्छइ कहावसाणे गुरुयत्तं कह कुणन्ति जिण जीवा ? ।
वीरो भणइ जयन्ती अट्ठारस पावट्ठाणेहिं" ॥
"पाणिवह १ मुसावाए २ अदत्त ३ मेहुण ४-५ परिग्गहे ।
कोहे ६ माणे ७ माणा ८ लोभे पिज्जे १० दोसे य ११ कलहे य" १२ ॥
"अब्भक्खाण १३ अरइ १४ पेसुन्ने १५ तह परपरिवाए १६ ।
मायामोसे १७ मिच्छादंसणसल्ले १८ य अट्ठारे" ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. ४।५।६]

૭. "भंते भव्वत्तं किं सभावओ ? वावि होइ परिणामा ? ।
साहावियं जयन्ति ! भवत्तं नेय परिणामा ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. ७]

૮. "भवसिद्धिया भंते ! जइ सिज्झिस्संति तो भव लोओ ।
भवसिद्धिएहि रहिओ, न भवइ स जयंति ! नायाओ" ॥
"सयलागासपएसा सेढी परमाणुमित्तखंडेहिं ।
समए समए हीरइ अणंतउस्सप्पिणीकालं" ॥
"नो चेव अवहिया जह एवं भव्वा वि नेव निट्ठन्ति ।
न वि सिज्झिहिंति तो भण किन्नु भव्वत्तणं ?" ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. ८।९।१०]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ખાલી થાય નહીં, વળી કેટલાક ભવ્યો પણ સિદ્ધ થતાં નથી. આ પ્રમાણે પરમાત્મા મહાવીરપ્રભુ કહે છે.

[૯]ત્યારપછી ફરી જયંતીશ્રમણોપાસિકા પરમાત્મા મહાવીરપ્રભુને પૂછે છે - જો ભવ્ય થઈને પણ તે જીવો સિદ્ધ થતાં નથી તો ભવ્યજીવો પણ અભવ્ય જેવા થયા તો ભવ્ય અને અભવ્યનો વિશેષ શું ? આ પ્રમાણે જયંતી વડે પ્રશ્ન કરાયે છતે [૧૦]પરમાત્મા મહાવીરદેવ દૃષ્ટાંતસહિત આ પ્રશ્નનો જયંતીને ઉત્તર આપે છે. તે ટિપ્પણીમાં ગાથા ૧૨।૧૮ જોવાથી ખ્યાલ આવશે.

[૧૧]ત્યારપછી ફરી જયંતીશ્રમણોપાસિકા પરમાત્મા મહાવીરદેવને પ્રશ્ન કરે છે - હે ભગવન્ સૂતેલાપણું સારું કે જાગેલાપણું સારું ? હે જયંતી ! કેટલાક જીવોનું સૂતેલાપણું સારું

---

૯. ''जइ होऊणं भव्वा वि केइ सिद्धिं न चेव गच्छन्ति ।
एवं तेऽवि अभव्वा को व विसेसो भवे तेसिं ?'' ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. ११]

१०. ''भन्नइ भव्वो जोग्गो दारुदलिय त्ति वावि पज्जाया ।
जोग्गो वि पुण न सिज्जइ कोइ रुक्खाइदिट्ठन्ता'' ॥

''पडिमाईणं जोग्गा बहवो गोसीसचन्दणदुमाई ।
संति अजोग्गावि इहं अन्ने एरण्डभिण्डाइ'' ॥

''न य पुण पडिमुप्पायणसंपत्ती होइ सव्वजोगाणं ।
ते सिंपि असम्पत्ती न य तेसिमजोग्गया होइ'' ॥

''किं पुण जा संपत्ती सा नियमा होइ जोग्गरूक्खाणं ।
न य होइ अजोग्गाणं एमेव य भव्वसिज्झणया'' ॥

''अहवा पडुच्चकालं न सव्वभव्वाण होइ विच्छित्ती ।
जं तीयणागयाओ अद्धाओ दो वि तुल्लाओ'' ॥

''तत्थाऽइइअद्धाए सिद्धो एगो अणंतभागो सिं ।
कामं तावइउ च्चिय सिज्झिही अणागयद्धाए'' ॥

''ते दो अणन्तभागा होउं समुच्चियअणन्तभागो सिं ।
एवं पि सव्वभव्वाण सिद्धिगमणं न निदिट्ठं'' ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. १२तः१८]

११. ''जागरिया सुत्ततं किं साहु ? जिण जयन्ति ! जागरिया ।
धम्मीणमहम्मीणं सुत्ततं साहु निद्दिट्ठं'' ॥

''पाणाणं भूयाणं सत्ताणं तह जयंति ! जीवाणं ।
दुक्खणसोयणपरियावणाईसुं जेण वट्टंति'' ॥

''निच्चं अहम्मकम्मा अहम्मवित्ती अहम्मआयारा ।
अहमम्मि रज्जमाणा सत्ता सुत्ता उ ते सेया'' ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. १९।२०।२१]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

અને કેટલાક જીવોનું જાગેલુંપણું સારું. હે ભગવન્ ! શા હેતુથી આપ એમ કહો છો કે ? હે જયંતી ! જે આ જીવો અધાર્મિક, અધર્મને અનુસરનારા જેને અધર્મપ્રિય છે એવા અધર્મ કહેનારા, અધર્મને જ જોનારા, અધર્મમાં આસક્ત, અધર્માચરણ કરનારા અને અધર્મથી જ આજીવિકાને કરતા વિહરે છે, એ જીવોનું સૂતેલાપણું સારું છે. જો એ જીવો સૂતેલા હોય તો બહુ પ્રાણોના, ભૂતોના, જીવોના તથા સત્ત્વોના દુઃખ માટે, શોક માટે યાવત્ પરિતાપ માટે થતા નથી, વળી પોતાને, બીજાને કે બંનેને અધાર્મિક સંયોજના વડે જોડનારા થતા નથી.

[૧૨]વળી જે આ જીવો ધાર્મિક અને ધર્માનુસારી છે, યાવત્ ધર્મવડે આજીવિકા કરતા વિહરે છે, એ જીવોનું જાગેલાપણું સારું છે, જો એ જીવો જાગતા હોય તો ઘણા પ્રાણીઓના યાવત્ સત્ત્વોના અદુઃખ માટે યાવત્ અપરિતાપ માટે થાય છે, વળી પોતાને, પરને અને બંનેને ઘણી ધાર્મિક સંયોજના સાથે જોડનારા થાય છે, તથા એ જીવો જાગતા હોય તો ધર્મજાગરિકા વડે પોતાને જાગૃત રાખે છે.

[૧૩]ત્યારપછી ફરી જયંતીશ્રમણોપાસિકા શ્રમણ ભગવાન મહાવીરપ્રભુને પ્રશ્ન કરે છે - હે ભગવન્ ! સબલપણું સારું કે દુર્બલપણું સારું ? હે જયંતી ! કેટલાક જીવોનું સબલપણું સારું અને કેટલાક જીવોનું દુર્બલપણું સારું. હે જયંતી ! જે આ જીવો અધાર્મિક અને યાવત્ અધર્મવડે આજીવિકા કરતા વિહરે છે, એ જીવોનું દુર્બલપણું સારું. જો એ જીવો દુબલા હોય તો કોઈ જીવોના દુઃખ માટે થતા નથી - ઇત્યાદિ અને 'જાગતા'ની પેઠે સબલપણું કહેવું, માટે એ જીવોનું બલવાનપણું સારું છે.

[૧૪]ત્યારપછી ફરી જયંતીશ્રમણોપાસિકા શ્રમણ ભગવાન મહાવીરપ્રભુને પ્રશ્ન કરે છે - હે ભગવન્ ! દક્ષપણું - ઉદ્યમીપણું સારું કે આળસુપણું સારું ? હે જયંતી ! કેટલાક જીવોનું દક્ષપણ સારું અને કેટલાક જીવોનું આળસુપણું સારું. હે જયંતી ! જે આ જીવો અધાર્મિક યાવદ્ વિચરે છે, એ જીવોનું આળસુપણું સારું છે. ઇત્યાદિ સઘળું 'સૂતેલા'ની જેમ કહેવું. તથા 'જાગેલા'ની જેમ દક્ષ-ઉદ્યમી જાણવા. વળી એ જીવો દક્ષ હોય તો આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સ્થવિર, તપસ્વી, ગ્લાન, શૈક્ષ, કુલ, ગણ, સંઘ અને સાધર્મિકની ઘણી વેયાવચ્ચ સાથે આત્માને જોડનારા થાય છે.

---

૧૨. "एयव्विवरीया पुण सज्झायपरा जियंदिया धीरा ।
धम्मंमि रज्जमाणा ते साहू जागरा पवरा" ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. २२]

૧૩. "दुब्बलियत्तं ? साहु बलियत्तं ? जिण जयंति ! ।
पावाणं दुब्बलियत्तं सेओ सद्धम्माणं तु बलियत्तं" ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. २३]

૧૪. "दक्खत्तं आलसियत्तमुत्तमं जिण जयंति ! आलस्सं ।
पाविट्ठदुट्ठचिट्ठे सिट्ठं सड्ढे लोए दक्खत्तं" ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. २४]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[15]ત્યારપછી ફરી જયંતીશ્રમણોપાસિકા શ્રમણ ભગવાન મહાવીરપ્રભુને પ્રશ્ન કરે છે - હે ભગવન્ શ્રોત્રેન્દ્રિયને વશ થવાથી પીડિત થયેલો જીવ શું બાંધે છે ? હે જયંતી ! આયુષ્યરહિત સાત અથવા તો આયુષ્યસહિત આઠ કર્મપ્રકૃતિઓ બાંધે છે. અલ્પ પ્રદેશવાળી પ્રકૃતિઓને બહુપ્રદેશવાળી કરે છે, મંદ અનુભાવવાળી પ્રકૃતિઓને તીવ્રઅનુભાવવાળી કરે છે, અલ્પકાળસ્થિતિવાળી પ્રકૃતિઓને બહુકાળસ્થિતિવાળી કરે છે યાવત્ સંસારમાં ભમે છે એ પ્રમાણે ચક્ષુરિન્દ્રિય, ઘ્રાણેન્દ્રિય, રસનેન્દ્રિય અને સ્પર્શેન્દ્રિયને વશ થયેલા જીવસંબંધી પણ જાણવું.

[16]ત્યારપછી તે જયંતીશ્રમણોપાસિકા શ્રમણભગવંત મહાવીરપરમાત્મા પાસેથી આ વાત સાંભળી, હૃદયમાં અવધારી, હર્ષવાળી, સંતુષ્ટ થઈ - ઇત્યાદિ બધું દેવાનંદાની પેઠે જાણવું યાવત્ જયંતીશ્રાવિકાએ પ્રવ્રજ્યા ગ્રહણ કરી અને સર્વદુઃખથી મુક્ત થઈ સિદ્ધિસ્થાનને પ્રાપ્ત કર્યું.

આ **જયંતીપ્રકરણ ભગવતીસૂત્ર**ના ૧૨મા શતકના બીજા ઉદ્દેશામાંથી પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રી**માનતુંગસૂરિ**મહારાજે ઉદ્ધર્યુ છે.

જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિ–

જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિકાર પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંતશ્રી**મલયપ્રભસૂરિ**મહારાજ શરૂઆતમાં પરમાત્મા મહાવીરદેવને નમસ્કાર કરીને જયંતીશ્રમણોપાસિકાનો પરિચય આપતાં મૃગાવતીની કથા કહે છે, તેમાં મૃગાવતીને સંયમની ભાવના ઉલ્લસિત થતાં પરમાત્મા મહાવીરદેવ કૌશાંબીનગરીમાં પધારે છે અને દેવો સમવસરણની રચના કરે છે, પરમાત્મની દેશના સાંભળવા માટે મૃગાવતી, ઉદયનરાજા, જયંતીશ્રાવિકા આદિ નગરજનો આવે છે અને પરમાત્મા ચાર પ્રકારના દાન, શીલ, તપ, ધર્મનું નિરૂપણ કરે છે. એ

---

૧૫. ''पुण पुच्छेइ जयन्ती भंते सोइन्दियस्स वसगा किं ? ।
बंधइ चिणइ उवचिणइ जयंति ! सिय सत्त सिय अट्ठ'' ॥

''कम्मपगडीओ दढं बन्धइ पकरेइ चिणइ उवचिणइ ।
लोयणघोणारसणाफरिसणवसगा वि एमेव'' ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. २५।२६]

૧૬. ''एवं विणिच्छियट्ठा पहट्ठतुट्ठाऽभिवन्दिउं वीरं ।
सामन्नमऽसामन्नं देवाणन्द व्व काऊणं ॥

''निद्दलियघाइकम्मा केवलमुप्पाडिऊण य जयन्ती ।
भवघाइकम्महरणा सिवमयलमणुत्तरे पत्ता'' ॥

''भगवइबारसमसया बियउद्देसाउ पगरणं एयं ।
सपरोभयसरणत्थं उद्धरियं माणसूरिहिं'' ॥ [जयन्तीप्रकरणे गा. २७।२८।२९]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

પરમાત્માની દેશનામાં અનંગસેનકથા, શિવજક્ષકથા, જ્ઞાનાવરણીય બંધ ઉપર સુસ્થિતાચાર્યકથા, અભયદાન ઉપર મેઘકુમારકથા, સુપાત્રદાન ઉપર વીરભદ્રકથા, પ્રિયદર્શનાવૃત્તાંત, અનંગસુંદરીસ્વરૂપ, ઉચિતદાન ઉપર સોમદેવદ્વિજકથા, કરુણાદાન ઉપર સંપ્રતિનૃપકથા, શીલ ઉપર સુદર્શનશેઠ-મનોરમાસતીનીકથા, તપધર્મ ઉપર અભ્યંતર તપમાં નિઃશલ્યતાવિષયક અટ્ટણમલ્લકથા, વિનય ઉપર કુલપુત્રકથા, વેયાવચ્ચ-સ્વાધ્યાય ઉપર બાહુ-સુબાહુકથા, કાયોત્સર્ગવિષયક ચંદ્રાવતંસકકથા, ભાવના ઉપર ભરતચક્રીકથા.

પાપસ્થાનક ઉપર કથાઓ–

પ્રાણિવધવિરતિ ઉપર બંધુમતીકથા, અસત્ય ઉપર વસુરાજકથા, અદત્તાદાન ઉપર દુર્લલિતગોઠીયાનીકથા, પરદારગમનમાં વણિક્સ્ત્રીકથા, પરિગ્રહ ઉપર લોભનંદીની કથા, ક્રોધ ઉપર પ્રસન્નચન્દ્રઋષિની કથા, માન ઉપર બાહુબલિમુનિવરની કથા, માયા ઉપર પંડુરાઆર્યાની કથા, માયા ઉપર ધનશ્રીકથા બીજી, અનંગસુંદરીવૃત્તાંત, લોભ ઉપર કપિલકથા, રાગ ઉપર શ્રીકાંતકથા, દ્વેષ ઉપર નંદનાવિકકથા - ધર્મરુચિમુનિવરવૃત્તાંત, કલહ ઉપર સોમપુરોહિત કથા, અભ્યાખ્યાન ત્યજવા ઉપર અંગર્ષિકથા, અરતિ ઉપર ક્ષુલ્લકકુમાર કથા, રતિ ઉપર બ્રહ્મદત્તચક્રીકથા, પૈશુન્ય ઉપર સુબંધુમંત્રીકથા - ચાણક્યમંત્રીસ્વરૂપ, પરપરિવાદ સુભદ્રાની સાસુની કથા - સુભદ્રાસતીવૃત્તાન્ત, માયામૃષાવાદ ઉપર કૂટક્ષપકકથા મિથ્યાત્વશલ્ય ઉપર કંડરીકકથા.

ભવ્યાભવ્યત્વપ્રશ્નોત્તર, અભવ્યરુદ્રદેવની કથા, ભવ્યરહિત લોક થાય છે કે નહિ ? તેનો યુક્તિપૂર્વક ઉત્તર, વાક્પતિરાજનો ઉત્તર સાંભળવાથી બપ્પભટ્ટસૂરિનો હર્ષ, બપ્પઈનૃપે જૈનદીક્ષા સ્વીકારી, જાગતા-સુતા પ્રશ્નોત્તરમાં કાલસોકરિક તથા સેડિકદ્વિજકથા, દુર્દરદેવે કરેલી શ્રેણિકરાજની પરીક્ષા, આર્યરક્ષિતકથા, દ્રમકકથા, દઢપ્રહારીકથા, નન્દિષેણકથા, ભદ્રાસાર્થવાહીકથા, વાણિક્પુત્રની કથા, હારપ્રભાપ્રાપ્તિમાં જિનદત્તકથા, ગંધપ્રિયકુમારકથા, સોદાસનૃપકથા, અવન્તીનાથનૃપકથા, નરસુંદરનૃપકથા, મહાસતી જયંતીની દીક્ષા, દેવાનંદાકથા, ગ્રંથકારની પરંપરા, પૂ.આ.મલયપ્રભસૂરિનું વર્ણન, આ પુસ્તક લખાવનાર નાઉશ્રાવિકાનો પરિચય, પર્યંત આશીર્વાદ આ પ્રમાણે વિષયોનું નિરૂપણ કરેલ છે અને આ નવીનસંસ્કરણમાં વિસ્તૃત અનુક્રમણિકા જે આપેલ છે તે વાંચતા પણ વિષયવિભાગની વિશેષ સ્પષ્ટતા થાય તેમ છે.

વૃત્તિકારશ્રીએ પ્રાકૃતભાષામાં ખૂબ રોચક શૈલિમાં કથાઓ આલેખેલી છે. દરેક કથાઓના ઘણા શ્લોકોમાં અન્ત્યાનુપ્રાશ સરખા આવે છે, જે માટે ત્રણ-ચાર શ્લોકો જોઈએ -

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

મૃગાવતીશ્રમણી કેવા છે, તે વર્ણન -

"अट्ठमयट्ठाणपव्वयचूरणवज्जासणीखमाधरणी ।
कोहदवानलसमिणीजलधाराधोरणी समणी ॥
सिवपासायारोहणनिस्सेणी जीए विमलगुणसेणी ।
सा दमवणम्मि एणी समुद्दगासुरनईवेणी" ॥

[पत्र ३४-३५ / श्लोक ३८३।३८४]

જયંતીશ્રાવિકા કેવા છે, તે વર્ણન -

"जिणभत्तिकरणदच्छा विवेयससिकिरणहरिणनेवत्था ।
माणसजलं व सच्छा **वच्छा**हिवनरवइपिउच्छा" ॥

[पत्र ४६ / श्लोक ५२९]

સુસ્થિતસૂરિ કેવા છે, તે વર્ણન -

"अप्पडिबद्धविहारो पयासियासेसतित्थवित्थारो ।
गणहरसिरिउरहारो सुइरं विहरइ सपरिवारो ॥
अह संलिहियसरीरो धीरो मेरु व्व जलहगंभीरो ।
एसो **सुट्ठिय**सूरी सग्गं पत्तो समाहीए" ॥

[पत्र ५४ / श्लोक ६२५।६२६]

આવા અન્ત્યાનુપ્રાસવાળા અનેક શ્લોકો કથાનકોમાં ઠેર ઠેર આવે છે, જે વૃત્તિકારની રચનાશૈલિની વિશિષ્ટતા સૂચવે છે.

પૂર્વ પ્રકાશન અંગે –

શ્રીપૂર્ણિમાગચ્છીય**માનતુંગ**સૂરિશિષ્ય**મલયપ્રભસૂરિ**વિરચિતા આ **જયન્તીચરિત્રગર્ભિતા જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિ** પ.પૂ.પંન્યાસશ્રી**મણિવિજયજી**ગણિવરગ્રંથમાલાના ૧૨મા પુષ્પરૂપે વીરસંવત્ ૨૪૭૬, વિક્રમ સંવત્ ૨૦૦૬માં પ્રકાશિત થયેલ છે. આ ગ્રંથનું સંશોધન, સંપાદનકાર્ય પરમપૂજ્ય આચાર્યમહારાજ શ્રી**કુમુદસૂરિ**મહારાજે કરેલું છે. ખંભાતના તાડપત્રીયભંડારનું સૂચિપત્ર બનાવતાં આ જયંતીચરિત્ર - જયન્તીપ્રકરણવિવરણ ગ્રંથ પ્રાકૃતભાષામય અપૂર્વરસવાળો પ્રાપ્ત થતાં તાડપત્ર ઉપરથી ઉતારી શોધીને પ્રતાકારે મુદ્રિત કરાવેલ છે.

નવીનસંસ્કરણ અંગે–

આ જયન્તીચરિત્રપ્રકરણવૃત્તિની પૂર્વે પ્રકાશિત થયેલ પ્રતમાં જે હેડીંગો હાંસીયામાં લખેલા હતા તે હેડીંગો આ નવીનસંસ્કરણમાં પત્રાંક પ્રમાણે ગોઠવી થોડા સુધારા કરવા

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

સાથે વિસ્તૃત અનુક્રમણિકામાં આપેલ છે. કથાની જે અનુક્રમણિકા હતી તે અમે કથાના અકારાદિક્રમ મુજબ પરિશિષ્ટ તૈયાર કરીને પરિશિષ્ટ વિભાગમાં આપેલ છે. નવીનસંસ્કરણમાં સાત પરિશિષ્ટો તૈયાર કરીને આપવામાં આવેલ છે. જૂની આવૃત્તિમાં શબ્દોમાં હ્રસ્વ-દીર્ઘની અનેક અશુદ્ધિઓ હોવાથી યથાશક્ય પ્રયત્ને તે અશુદ્ધિઓનું પરિમાર્જન કરેલ છે, તેમજ જૂની આવૃત્તિના શુદ્ધિપત્રક મુજબ પણ શુદ્ધિકરણ કરેલ છે. આમ છતાં દૃષ્ટિદોષથી કે અનાભોગાદિથી ક્ષતિઓ રહી હોય તે વિદ્વવજ્જનો સુધારીને વાંચે એવી ખાસ ભલામણ કરું છું.

મારા અંતરની વાત–

બે વર્ષ સુધી ભારે ન્યુમોનીયા, ચિકનગુનીયા, ડાયેરીયા વગેરેની સખ્ત બિમારીમાં પાંચ વાર હૉસ્પિટલમાં દાખલ થવું પડ્યું અને તે અરસામાં બેઠા-બેઠા સુતાં-સુતાં ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રની વૃત્તિઓ, કુમારપાળચરિત્રસંગ્રહ, જયંતીપ્રકરણવૃત્તિ, વિજયચંદચરિયમ્, જગડૂચરિત્રમહાકાવ્યમ્, કુમ્માપુત્તચરિયમ્, જંબુસ્વામીચરિયમ્, વિવેકમંજરી અને બીજા પણ અધ્યાત્મ-યોગવિષયક અનેક ગ્રંથોનું વાચન કરવાનો અવકાશ સાંપડ્યો અને ઉપરોક્ત ગ્રંથો વાંચતા અંતરમાં જે આહ્લાદ અનુભવ્યો તેથી અંતરમાં ભાવના ઉદ્ભવી કે આ બધા ગ્રંથો જીર્ણપ્રાયઃ અવસ્થામાં પ્રાપ્ત થાય છે તો આ ગ્રંથોના નવીનસંસ્કરણો પરિશિષ્ટો વિ. સાથે સંપાદિત કરીને પ્રકાશિત કરવા, તે મુજબ આ **જયંતીપ્રકરણવૃત્તિ** ગ્રંથ પ્રકાશિત થાય એવી અંતરમાં ભાવના રમ્યા કરતી. આ અરસામાં શ્રુતજ્ઞાનપ્રેમી, શ્રુતોપાસક મહાત્મા પૂજ્ય આચાર્યભગવંત શ્રીમદ્વિજય**પ્રદ્યુમ્નસૂરીશ્વર**જીમહારાજ શ્રુતપ્રેમના કારણે અવારનવાર તબીયત વિ.ની સુખશાતા પૃચ્છા કરે, કરાવે અને શ્રુતોપાસના-વાચન વિ. અંગે પણ ખબરપૃચ્છા કરે તેથી તેઓશ્રીને જાણ કરી કે **જયન્તીપ્રકરણવૃત્તિ** ગ્રંથ વાંચુ છું તે ગ્રંથ ખૂબ રોચક છે, એનું નવીનસંસ્કરણ સંપાદન કરવાની મારી ભાવના છે એ ભાવનાનુસાર તેઓશ્રીએ આ ગ્રંથના સંપાદન કાર્યમાં લાભ લેવા માટે **મહેસાણા - જૈનશ્રેયસ્કરમંડળ**ના ટ્રસ્ટીઓને પ્રેરણા કરી અને તેઓશ્રીની શુભપ્રેરણાને મહેસાણા - જૈનશ્રેયસ્કરમંડળના ટ્રસ્ટીઓએ વધાવી લીધી એના ફળસ્વરૂપે **જયંતીચરિત્રગર્ભિતા જયંતીપ્રકરણવૃત્તિ** ગ્રંથની આ નવી આવૃત્તિ અનેક પરિશિષ્ટો સાથે પ્રકાશિત થયેલ છે.

ઉપકારસ્મરણ–

આ નવીનસંસ્કરણના સંપાદનકાર્યમાં હું તો નિમિત્તમાત્ર છું પૂર્વના મહાપુરુષોએ પંચમાંગ **ભગવતી**આગમગ્રંથના ૧૨મા શતકના બીજા ઉદ્દેશામાંથી ઉદ્ધૃત કરીને આ ગ્રંથ રચ્યો અને આ ગ્રંથની વૃત્તિ પણ એમના શિષ્યરત્ને રચી અને તે શ્રુતનો વારસો પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત **કુમુદસૂરિ**મહારાજે તાડપત્રીય ઉપરથી સંપાદન કરીને પ્રકાશિત કર્યો અને

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

એ વારસો ભાવિમાં આગળ ટકી રહે એ ભાવનાથી મેં અલ્પમાત્ર આ પ્રયત્ન કર્યો છે. તેથી કાર્યનું સઘળું શ્રેયઃ પૂર્વના મહાપુરુષોને પ્રાપ્ત થાય છે. પરમપૂજ્ય આચાર્યભગવંત **પ્રદ્યુમ્નસૂરિ**મહારાજે શ્રુતભક્તિના આ કાર્યમાં લાભ લેવા માટે જે પ્રેરણા કરી એ તેઓશ્રીની અનન્ય શ્રુતભક્તિ સૂચવે છે. આ સિવાય મારી સંયમસાધના-શ્રુતસાધનામાં સહાયક બનનાર તમામ પ્રત્યે કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરું છું.

પ્રાંતે અંતરની એ જ શુભભાવના વ્યક્ત કરું છું કે આવા ઉત્તમગ્રંથરત્નમાંથી તાત્ત્વિક બોધ પ્રાપ્ત કરીને જીવનમાં આત્મસાત્ કરીને મોક્ષમાર્ગની આરાધના-સાધના કરીને **જયંતીશ્રમણોપાસિકા**એ સર્વવિરતિધર્મ અંગીકાર કરીને જેમ શાશ્વત મુક્તિસુખ પ્રાપ્ત કર્યું તેમ સૌ કોઈ ભવ્યાત્માઓ શાશ્વત મુક્તિસુખને પામનારા બનીએ એ જ શુભકામના....!!

– સાધ્વી ચંદનબાલાશ્રી

એફ-૨ જેઠાભાઈ પાર્ક,
નારાયણનગર રોડ,
પાલડી, અમદાવાદ-૭
અષાઢ સુદ-૧૫, વિ.સં. ૨૦૬૫,
મંગળવાર, તા. ૭-૭-૨૦૦૯.

●●●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विषयानुक्रमणिका

विषयः	पत्रक्रमाङ्कः
પ્રકાશકીય	૭-૮
प्रस्तावना	९-११
સંપાદકીય	૧૨-૨૨
मङ्गलाभिधेयप्रयोजनसम्बन्धादिप्रकाशनम् ॥	४
जयन्तीपरिचयः ॥	५
वच्छदेशकोशाम्बीनगरीवर्णनम् ॥	६
शतानीकनृपवर्णनम् ॥	७
मृगावतीमहाराज्ञीस्वरूपम् ॥	८
चित्रकरपुत्रवृत्तान्तकथनम् ॥	९
साकेतपुरे स्थितास्थविरायाः पुत्ररक्षणार्थं विलपनम् ॥	१०
चित्रकरपुत्रचित्रितयक्षः प्रसन्नो वरदापनं च ॥	११
आस्थानस्थितशतानीकनृपवर्णनम् ॥	१२
चित्रसभाचित्रणे चित्रकरपुत्रचित्रितमृगावतीचित्रे नृपस्य जातो रोषः ॥	१३-१४
शतानीकेन सण्डासे छिन्ने रुष्टचित्रकरपुत्रेण चण्डप्रद्योतस्यालेख्य मृगावतीचित्रं दर्शितम् ॥	१५
दृष्ट्वा तां चण्डप्रद्योतस्य मृगावतीभोगवाञ्छा ॥	१६
चण्डप्रद्योतप्रेषितदूतस्य शतानीकेन तिरस्कृत्य निष्काशनं कृतम् ॥	१७
अपशकुनेऽपि चतुर्दशराजसहितचण्डप्रद्योतस्य युद्धप्रस्थानम् ॥	१८
कौशाम्बीनगर्यामपि जातेऽनिष्टसूचकोत्पातादिके भयभ्रान्तशतानिकराजमरणम् ॥	१९
मृगावत्याः संसारासारताचिन्तनम् ॥	२०
शीलसत्त्वरक्षार्थं मृगावत्याः सद्भावविचारणा दूतप्रेषणं च ॥	२१
मोहिचण्डप्रद्योतेन सज्जीकृतायां कौशाम्ब्यां द्वाराणि पिधाय मृगावत्या दीक्षार्थं भगवद्वागमनस्मरणे कृते प्रभोरागमनम् ॥	२२
देवरचितसमोसरणस्वरूपम् ॥	२३
वन्दनार्थं प्रद्योतमृगावत्युदयनादय आगताः ॥	२४
संसाराऽसारताविषया वीरप्रभोर्देशना ॥	२५
क्षमादिदशप्रकारमुनिधर्मवर्णनम् ॥	२६

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सम्यक्त्वादिदेशविरतिधर्मवर्णनम् ॥ २७

तदवसरे भील्लप्रश्नोत्तरे भगवता कथितोऽनङ्गसेनस्य वृत्तान्तः ॥ २८-२९

भार्याघातितानङ्गसेनो मृत्वा भवं भ्रान्त्वा कुशस्थले सोमिलविप्रस्य
लघुपुत्रीत्वेन जातः ॥ ३०

पल्लिपतिसाहसिकस्वसुस्तीव्रकामोदयस्वरूपकथनम् ॥ ३१

प्रभुवीरवयसा साहसिकस्य पापपश्चात्तापः ॥ ३२

प्रभुकथितपरदारावर्जनस्वरूपं श्रुत्वा केचित् सर्वदेशविरतिसम्यक्त्व-
गुणधारिणो जाताः ॥ ३३

ततो मृगावत्या दीक्षाभिलाषः पूर्णीकृतस्तस्याः स्वरूपं च ॥ ३४

कौशाम्ब्यां सूर्यचन्द्रावतरणाश्चर्ये मृगावतीसाध्व्या अनुपयोगेन रात्रावुपाश्रयगमनम् ॥ ३५

चन्दनबालाशिक्षावचनकथने मृगावत्याः शुद्धात्मविचारसरणिः ॥ ३६

भावविशुद्ध्या मृगावत्याः केवलज्ञानप्राप्तिः ॥ ३७

प्रश्नं कृत्वा ज्ञाता केवलज्ञानप्राप्तिः, ततश्च चन्दबालया कृता क्षमापना प्रशंसा च
केवलिमृगावत्याः ॥ ३८

कृतो देवैः केवलिमहिमा ॥ ३९

मृगावतीसुतनृपोदयनस्वरूपप्रदर्शनम् ॥ ४०

तत्पितुःस्वसा जयन्ती जीवादितत्त्वज्ञात्री प्रथमशय्यातरी धर्ममयमानसा ॥ ४१

जयन्त्या आत्मभावनास्वरूपम् ॥ ४२

तस्या दीक्षाभिलाषे भगवदागमनं पुनर्जातम् ॥ ४३

वर्द्धापितोदयननृपो हृष्टश्च ॥ ४४

उदयननृपाज्ञाकृतनगरीशोभावर्णनम् ॥ ४५

श्रीवीरवन्दनार्थमुदायननृपस्य समवसरणे गमनम् ॥ ४६

दानादिविषया भगवद्देशना ॥ ४७

तत्र ज्ञानदानोपरि शिवजक्षस्योदाहरणम् ॥ ४८

भिल्लोपरि शिवस्य प्रसन्नतां दृष्ट्वा ब्राह्मणस्य खेदः ॥ ४९

शिवेन भिल्लस्थसत्त्वगुणदर्शनाय स्वैकाक्षिज्ञातेन बटुकः प्रत्यायितः ॥ ५०

पुलिन्देन शिवाय स्वाक्ष्योरर्पणम् ॥ ५१

ज्ञानदानखिन्नतोपरि शकटापितृदृष्टान्तम् ॥ ५२

सुस्थिताचार्येण श्रुतदानजनितखेदेन ज्ञानावरणीयकर्म्म बद्धम् ॥ ५३

तत्पुत्रीं रूपवतीं दृष्ट्वाऽन्याभीरपुत्रैरुन्मार्गे शकटाः खेटिता भग्नाश्च ॥ ५४

तद्दृष्ट्वा जातवैराग्येन गृहीता दीक्षा, उत्तराध्ययनयोगेन
न चटति ज्ञानावरणोदयेनाक्षरमेकमपि ॥ ५५

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

धीरेण अज्ञानपरिषहः सोढव्यः ॥	५६
गुरूपदर्शिताचाम्लकल्पेन नष्टं ज्ञानावरणीयम् ॥	५७
अभयदाने मेघकुमारकथनाकम् ॥	५८
हस्तिभवे शशकस्य रक्षा कृता ॥	५९
राजगृहनगरीवर्ण्णनम् ॥	६०
श्रेणिकनृप-धारिणीराज्ञीस्वरूपम् ॥	६१
स्वप्ने हस्तिस्वरूपं कथनम् ॥	६२
धारिणीदेव्या मेघदोहदस्वरूपम् ॥	६३
दोहदपूरणार्थमभयकुमारस्याष्टमतपस्या तत्पूर्ण्णीकरणं च ॥	६४
मेघकुमरजन्म तद्बाह्यादिस्वरूपं च ॥	६५
यौवनेऽष्टकन्यापाणिग्रहणं तत्प्रदत्तसामग्री वर्णनं च ॥	६६-६७
हारार्द्धहारादिस्वरूपव्याख्या ॥	६८
भगवदागमने समवसरणे तद्गमनं च ॥	६९
भगवद्देशनां श्रुत्वा प्रव्रज्याग्रहणेच्छा ॥	७०
दीक्षाग्रहणार्थं जनकजननीविज्ञापना ॥	७१
दीक्षाकष्टप्रदर्शने मेघकुमारप्रत्युत्तरं श्रुत्वा प्रदत्ताऽनुमतिः ॥	७२
मेघकुमारस्य राज्याभिषेकः ॥	७३
मेघकुमारस्य प्रव्रज्योत्सववर्णनम् ॥	७४
मेघकुमारस्य वृद्धमहिलाप्रदत्ता आशिर्वादाः ॥	७५
श्रेणिकधारिणीविज्ञप्त्या जिनेन दीक्षितो मेघकुमारः ॥	७६
मेघमुनेर्भगवत्प्रदत्तः शिक्षोपदेशः ॥	७७
मेघकुमारस्स स्थविराणां पार्श्वे अभ्यासार्थे गमनम् ॥	७८
द्वारपार्श्वागतसंस्तारककष्टमनुभूय मेघमुनेः परिणामपरिवर्त्तनम् ॥	७९
पूर्वजन्मकथितहस्तिवृत्तान्तेन भगवता स्थिरीकृतो मुनिः ॥	८०
पूर्वभवे स्वाचरितशशकदयां ज्ञात्वा जातो मेघमुनेरपूर्ववीर्योल्लासः ॥	८१
गुरुकुलवासे वसतां मुनीनां महालाभाः ॥	८२
मनःस्खलनपापविशुद्धिः कृता मेघमुनिना ॥	८३
मेघमुनेः साधुजीवनवर्णनम् ॥	८४
अनशनं कृत्वा मेघमुनेर्देवलोकगनम् ॥	८५
सुपात्रदानोपरिश्रेष्ठिवीरभद्रकथानके पद्मिनीखेडनगरवर्णनम् ॥	८६
श्रीअरनाथजिनेश्वरे समवसृते श्रेष्ठिसागरदत्तस्य पृच्छा ॥	८७

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वपुत्रीप्रियदर्शनोपरि वीरभद्रस्य ममत्वकथनम् ॥ ८८
वीरभद्रोक्तः स्ववृत्तान्तः प्रियदर्शनोपरि स्वरागप्रकटनं च ॥ ८९
लग्ने कृते स्वपुरी गमनं, तद्गुप्तपरदेशगमने च श्रुते सागरश्रेष्ठिना पृष्टो भगवान् ॥ ९०
तद्गुणप्रदर्शनपूर्व्वकं भगवतोक्तं सिंहलद्वीपगमनं तस्य ॥ ९१
वीरभद्रस्य सिंहलद्वीपगमनम् ॥ ९२
रत्नपुरे वीरभद्रस्यागनम् ॥ ९३
रत्नपुरे शङ्खश्रेष्ठिना वीरभद्रस्य प्रदत्तो मातृपितृसेवाविषयोपदेशः ॥ ९४
वृद्धशङ्खश्रेष्ठिना पुत्रत्वेन रक्षितः स्वगृहे वीरभद्रः ॥ ९५
मिलिता स्वभगिनी विनयवती, तया कथितं राजपुत्र्यनङ्गसुन्दरीस्वरूपम् ॥ ९६
तया सह स्त्रीवेषं कृत्वा गतेन वीरभद्रेण कलारञ्जितया
राजकुमार्या नित्यमागनमे दत्तमामन्त्रणं तस्य ॥ ९७
अनेककलारञ्जितऽनङ्गसुन्दर्याः कुमारीत्वविषया पृच्छा कृता वीरभद्रेण ॥ ९८
अनुरूपवराभावकथने वीरभद्रेण प्रकटिते स्वस्वरूपे कुमार्याः
मनप्रसन्नता, जातं लग्नं तेन सह ॥ ९९
अन्योऽन्यं गाढप्रीत्यां वीरभद्रेण दर्शितो जैनधर्मः, स्वीकृतोऽनङ्गसुन्दर्या च ॥ १००
द्वयोरन्योन्यं सधर्म्मचरितानां स्नेहभृतां जिनेन्द्रधर्मोद्यमः जातः ॥ १०१
मातृपितृस्मरणेन पोतेन तामलिप्तिपुरीगमने वीरभद्रस्यानिर्विघ्नप्राप्तिमनोरथः ॥ १०२
समुद्रोत्पातेन भग्ने पोतेऽनङ्गसुन्दर्याः तीरदेशप्राप्तिः ॥ १०३
आश्रमे तापसेन कुलपतिसमीपे नीताऽनङ्गसुन्दरी ॥ १०४
कुलपत्युपदेशेन शान्ता प्राणवृत्तिं कारिता वीरभद्रश्च विद्याधरेण
गगनवल्लभे पुरे नीतः ॥ १०५
अस्थिरचित्तवीरभद्रस्य कथितो लीलारतिना पद्मखेटप्राप्तानङ्गसुन्दर्या वृत्तान्तः ॥ १०६
तापसश्रमण्या अनङ्गसुन्दरीं प्रति संसारस्वरूपस्य कथनम् ॥ १०७
प्रसन्नो वीरभद्रो रत्नवती विद्याधरीं परिणायितः ॥ १०८
लोकप्रीतिः सम्पादिता वीरभद्रेण, आकाशगामिन्या पद्मखेडनगरं प्राप्तं च ॥ १०९
रत्नवती श्रमण्युपाश्रयपार्श्वे मुक्त्वा गुप्तवामनरूपो जातः ॥ ११०
जिनेन कथितः श्रेष्ठी, स एव वीरभद्रः, सुपात्रदानं दत्त्वा प्राप्त एतादृशीमृद्धिम् ॥ १११
पूर्वभवे कृतेन सुपात्रदानेन अर्जितं पुण्यम् ॥ ११२
उचितादिदानस्वरूपकथनम् ॥ ११३
सोमदेवब्राह्मणदृष्टान्तः ॥ ११४
करुणादानदातृब्रह्मचन्द्रस्वरूपम् ॥ ११५

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अपगतिगतसोमचन्द्रकिल्बिषदेवसमागमः ॥ ११६
तस्योपरि पुत्रस्य करुणा भावना ॥ ११७
आर्यसुहस्तिना द्रमकस्य दयादानम् ॥ ११८
मुनीन् दृष्ट्वा प्रशंसापूर्वकमन्नयाचना रोरस्य ॥ ११९
सूरिणा प्रदत्तदीक्षो द्रमकः, कृतसरसाहारभोजनोऽजीर्णेन मृत्वा कृणालपुत्रो जातः ॥१२०
पाटलीपुत्रं गत्वा गीतरञ्जितनृपपार्श्वे कुणालेन याचिते राज्ये नृपस्य स्वपुत्रस्मरणं जातम् ॥ १२१
सपत्नीजननीकृतेऽनुसारे अशोकश्रियः पुत्रोऽन्धो जातः ॥ १२२
पुत्रजन्म श्रुत्वाऽशोकनृपेण तत्पुत्रसम्पतेर्दत्ते राज्ये कृतः श्रावकगणेन रथयात्रामहोत्सवः ॥ १२३
रथयात्रागतसुहस्तिगुरुं दृष्ट्वा प्राप्तजातिस्मरणसम्प्रतिनृपेण शासनप्रभावना कार्यं कृतम् ॥ १२४
जिनधर्मप्रशंसया सम्प्रतिनृपस्य बोधिफलं प्राप्तम् ॥ १२५
शीलद्वारे सुदर्शनश्रेष्ठिदृष्टान्तः ॥ १२६
चम्पानगर्यां ऋषभदासश्रेष्ठिकर्मकरसुभगेन नमस्कारमन्त्रो गृहीतो गगनविद्येति ॥ १२७
सो नमस्कारमन्त्रपरायणो मृत्वा श्रेष्ठिपुत्रः सुदर्शनो जातः ॥ १२८
सुदर्शनजन्ममहोत्सवादिनिरूपणम् ॥ १२९
श्रेष्ठिना पुत्रस्य गुणसमृद्धो सुदर्शननामा प्रसिद्धिम् ॥ १३०
तं दृष्ट्वा वृद्धतरुणीरमणीनामाशिर्वादाः ॥ १३१
यौवनस्थिते सुदर्शने श्रेष्ठिपदं दत्त्वा ऋषभदासेन गृहीता दीक्षा ॥ १३२
तत्र पुरोहितस्त्रीकपिलायाः कामविकारप्रदर्शनम् ॥ १३३
सुदर्शनपार्श्वे याचिता क्षमापना कपिलया ॥ १३४
कपिलाकथितं वृत्तान्तं श्रुत्वाऽभयया प्रतिज्ञा कृता ॥ १३५
अभयाऽऽदिष्टपण्डितया प्रपञ्चेनानीतः सुदर्शनः ॥ १३६
अभययोपसर्गितेऽपि सुदर्शने तन्मनोरथो निष्फलो जातः ॥ १३७
अभयया कामविकारप्रदर्शनम् ॥ १३८
तया कलङ्के दत्ते मौनिसुदर्शनस्य राज्ञा शूल्यारोपणशिक्षाकृता ॥ १३९
नगरलोकस्य हाहाकारः ॥ १४०
कायोत्सर्गे स्थिता तत्पत्नी मनोरमासती ॥ १४१
व्यसनजलधौ पतितस्य सुदर्शनस्य विचारणा ॥ १४२
निष्फले वधप्रयासे राज्ञा सत्कारपूर्वकं स्वप्रासादे नयनम् ॥ १४३

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गृहीतायां दीक्षायामुपसर्गे धीरत्वम् ॥ १४४
सुदर्शनमुनिवरस्य केवलज्ञानप्राप्तिः, देवैः केवलज्ञानमहोत्सवं कृतम् ॥ १४५
देवैः सुदर्शनकेवलिनं सद्भूतगुणस्तवनम्, सुदर्शनकेवलिनो धर्मदेशना ॥ १४६
सुदर्शनकेवलिनो धर्मदेशना ॥ १४७
केवलिसुदर्शनस्य मोक्षगमनम् ॥ १४८
तपोधर्मस्वरूपम् ॥ १४९
सरलतायां फल्लिहमल्लदृष्टान्ते सोपारकनगरेशसिंहरथराजवर्णनम् ॥ १५०
अट्टणमल्लस्य पुनः तारुण्यप्रात्यर्थं रसायणप्रयोगः ॥ १५१
उज्जेणीनगर्यां अट्टणेण लब्धार्थः ॥ १५२
फल्लिहमल्लमच्छियमल्लयुद्धं सोपारके नगरे ॥ १५३
फलिहमल्लजये महार्घदानम् ॥ १५४
विनये कुलपुत्रदृष्टान्तः ॥ १५५
मातृपितृविनयादिप्रवृत्तकुलपुत्रकस्य विनयविषया विचारणा ॥ १५६
विनयेन प्रसन्नीकृता ग्रामपतिसामन्तमण्डलेश्वराः कुलपुत्रेण ॥ १५७
कुलपुत्रेण सामन्तस्य सविशेषं विनयं कृतम् ॥ १५८
कुलपुत्रेण मण्डलपतेः सविशेषं विनयं कृतम् ॥ १५९
राजाधिराजश्रेणिकमहाराजसेवा स्वीकृता कुलपुत्रेण ॥ १६०
समवसृते वीरे कुलपुत्रकस्य देवाधिदेवज्ञानस्य प्राप्तिः ॥ १६१
भगवता कृता वैराग्यवाहिनी देशना ॥ १६२
श्रुत्वा देशनां कुलपुत्रकेण गृहीता दीक्षा विनयेन मोक्षप्राप्तिश्च ॥ १६३
कायोत्सर्गतपसि चन्द्रावतंसकनृपोदाहरणम् ॥ १६४
वैराग्ययुक्तभावनया सामायिकस्वीकारस्तस्य ॥ १६५
दीपके दासीकृततैलप्रक्षेपेऽपि नृपस्य वर्द्धमानभावना ॥ १६६
नृपस्य धर्मध्यानविचारणा ॥ १६७
क्षामणापूर्वकं प्रभाते स्वर्लोकगमनम् ॥ १६८
भावनाधर्मोपरि भरतनृपोदाहरणम् ॥ १६९
वज्रसेनतीर्थंकरदेशना ॥ १७०
वज्रसेनतीर्थंकरदेशनया वज्रनाभचक्रिणो वैराग्यं जातम् ॥ १७१
वज्रनाभबाहुसुबाहुपीठमहापीठदीक्षा ॥ १७२
वज्रनाभेन वैयावृत्त्यविषया बाहुसुबाहुमुनिवराणां कृता प्रशंसा ॥ १७३
वज्रनाभबाहुसुबाहुपीठमहापीठानां सर्वार्थसिद्धिगमनम् ॥ १७४

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मरुदेवाकथितचतुर्दशस्वप्ने नाभिकुलकरस्य फलकथनम् ॥ १७५

प्रथमजिनस्य जन्ममहोत्सवः ॥ १७६

ऋषभदेवस्य पुत्रपरिवारः ॥ १७७

शिल्पादि दर्शयित्वा भगवता गृहीता दीक्षा, प्राप्ते केवलज्ञाने च समवसरणम् ॥ १७८

बाहुबलेर्दीक्षा ॥ १७९

भरतचक्रिसम्पदावर्णनम् ॥ १८०

शरीरानित्यभावनाभावित्वं भरतचक्रिणः ॥ १८१

भरतचक्रिणः शरीरस्य दुगञ्छाभावनम् ॥ १८२

आदर्शभवने प्राप्ते केवले वेषं गृहीत्वा लक्षपूर्वं भरतकेवलिनो विचरणम् ॥ १८३

दान-शील-तप-भावस्वरूपया चतुर्विधकथया जीवानां
सम्यक्त्व-सर्वविरत्यादिप्राप्तिः ॥ १८४

जयन्त्याः प्रश्नेऽष्टादशपापस्थानकवर्णनम् ॥ १८५

प्राणिवधविरतौ बन्धुमतीदृष्टान्तः ॥ १८६

मदनासक्तायाः सम्पदायाः पुत्रमारणेच्छा ॥ १८७

मुनिचन्द्रेण स्थावरो हतः ॥ १८८

मात्रा पुत्रो मारितः पुत्रवधूना श्वस्रा मारिता ॥ १८९

सत्यस्य व्याख्या असत्ये वसुनृपोदाहरणम् ॥ १९०

पर्वत-नारदयोर्गोष्ठिः ॥ १९१

नारद-पर्वतयोर्वेदपदे विवादो जातः ॥ १९२

असत्येन वसुनृपो नरकं गतः ॥ १९३

अदत्तादानोपरि दुर्ललितगोष्ठिदृष्टान्तः ॥ १९४-१९५

मैथुनपापस्थानके विपाकविवरणम् ॥ १९६

तदुपरि वणिकसुतोदाहरणम् ॥ १९७

जिनदत्तसुतः तारुण्ये विषयेषु पराङ्मुखः ॥ १९८

स्वदारसन्तोषी जिनदत्तपुत्र इतरयोर्जातं मातृगमनमहत्पापम् ॥ १९९

मोचापिताः ताः पुत्रैर्धनदानेन तथाऽपि द्वयोः पश्चात्तापेन समुद्रे पातः ॥ २००

जननीसहितो जिनदत्तपुत्रो गिरिनगरं सुखेन प्राप्तः ॥ २००

परिग्रहे लोभनन्दिदृष्टान्तः ॥ २०१

भण्डारीकृतो जिनदत्तो राज्ञा विनाशितो च लोभनन्दी ॥ २०२-२०३

क्रोधविषये प्रसन्नचन्द्रमुनिदृष्टान्तः ॥ २०४

समवसृतभगवतः पार्श्वे प्रसन्नचन्द्रराज्ञो दीक्षा ॥ २०५

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

राजगृहे वीरजिनेन्द्रः समवसृतः, श्रेणिकनृपेण पटहपूर्वकघोषणं कारितः ॥ २०६
सुमुखदूतेन तस्य व्रतस्वीकारप्रशंसा कृता ॥ २०७
दुर्मुखेन तस्य निन्दा कृता ततः क्रोधप्रादुर्भावः ॥ २०८
श्रीप्रसन्नचन्द्रमुनिविषयकप्रश्नोत्तरं भगवतः ॥ २०९
मनसा युद्धं प्रसन्नचन्द्रमुनेः ॥ २१०
प्रसन्नचन्द्रेण मनसा युद्धं कृतं तस्य वर्णनम् ॥ २१०-२११
प्रसन्नचन्द्रमुनिवरस्य केवलज्ञानप्राप्तिः ॥ २१२
मानविषये बाहुबलिदृष्टान्तः ॥ २१३
भरतप्रेषितदूतकथनम् ॥ २१४
बाहुबलेरुत्तरम् ॥ २१५
युद्धप्रस्थितभरतसेनावर्णनम् ॥ २१६
बाहुबलेः सेनावर्णनं भयङ्करयुद्धविचारणा च ॥ २१७
भरतबाहुबल्योरुत्तमयुद्धेन बलाबलनिर्णयः ॥ २१८
दृष्टियुद्धे बाहुबलेर्जयः ॥ २१९
वाग्युद्धेऽपि भरतस्य पराजयः ॥ २२०
बाहुदण्डमुष्टियुद्धेष्वपि पराजयो भरतस्य ॥ २२१
भरतेन चक्रे प्रक्षिप्ते बाहुबलेरात्मधर्मविचारणा ॥ २२२
बाहुबलेश्चारित्रग्रहणम् ॥ २२३
कायोत्सर्गस्थितबाहुबलीपार्श्वे भगवता ब्राह्मीसुन्दर्यौ प्रेषिते,
हस्तिगतानां तपस्विनां केवलज्ञानं न भवति इति
भगिनिवचनश्रवणेन बाहुबलेर्विचारणा ॥ २२४
बाहुबलेः केवलज्ञानप्राप्तौ समवसरणे गमनं मोक्षप्राप्तिश्च ॥ २२५
मायायां पण्डुरार्याया दृष्टान्तः ॥ २२६
दीक्षास्वीकारे शिथिलता आचारे, अन्ते चालोच्य स्वीकृतोत्तमार्थकल्पे
प्राप्ता प्रशंसा ॥ २२७
अनशने स्वपूजावाञ्छायां गुरुनिषिद्धाऽपि माया न त्यक्ता तेन कुदेवत्वं प्राप्ता ॥ २२८
मायायां वणिक्पुत्रोदाहरण् ॥ २२९
मायायां धनश्रीकथानकम् ॥ २३०
परिणयानन्तरं विधवा जाता, तत्पित्रा स्वगृहे दानादिकधर्मे नियोजिता ॥ २३१
साध्वीसङ्गेन धर्मे दृढता जाता ॥ २३२
भ्रातृपत्नीकृतेर्षायां तया भ्रातृचित्तविलोकने मायावचनप्रयोगः कृतः ॥ २३३

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भ्रातृपत्नीकृतेर्षायां तया भ्रातृचित्तविलोकने मायावचनप्रयोगः कृतः ॥ २३४
तेन भ्रातृचित्तरागो निश्चितः ॥ २३५
अन्ते सर्वेषामपि दीक्षाप्राप्तेः स्वर्लोकगमनम् ॥ २३६
धनश्रीजीवो देवलोकात् च्युत्वा गजपुरनगरे शङ्खश्रेष्ठिपुत्री जाता ॥ २३७
सर्वाङ्गसुन्दर्याः पूर्वकृतकर्मोदयात् पतिना त्यक्ता ॥ २३८
तन्मात्राऽऽश्वासिता सती स्वव्रतेच्छां प्रदर्शितवती ॥ २३९
कियत्कालं व्यतिक्रम्य दीक्षा गृहीता सर्वाङ्गसुन्दर्या ॥ २४०
साकेतपुरे विचरणं, तत्र पूर्वभवे भ्रातृजाययोर्धर्मप्राप्तेर्निबिडा प्रीतिः
पूर्वभवियकर्मोदयादाश्चर्यं दृष्टं च तया ॥ २४१
चित्रितमयूरेणोत्तीर्य हारो गिलितस्ततश्चोर्यकलङ्कमापतितम् ॥ २४२
प्रवर्तिनीवचसा तया समतया कलङ्कं सोढम् ॥ २४३
सर्वाङ्गसुन्दरीरार्यया धर्मध्यानचिन्तनं कृतम् ॥ २४४
शुद्धभावनया केवलज्ञानप्राप्तौ देवकृता स्तुतिर्धर्मदेशना च कृता ॥ २४५
देशनायां चतुर्गतिदुःखप्रदर्शनम् ॥ २४६
समुद्रदत्तेन चित्रमयूरगिलितहारविषयक प्रश्नः कृतः
केवलिना सर्वपूर्वभवियवृत्तान्तो ज्ञापितश्च ॥ २४७
सवाङ्गसुन्दरार्यायाः सिद्धिगमनम् ॥ २४८
लोभपापस्थानकस्वरूपम् ॥ २४९
लोभपापस्थानके कपिलोदाहरणम् ॥ २४९-२५०
कोसम्बीपुर्यां कपिलस्य वेदाभ्यासः, तत्र श्रेष्ठिगृहे दास्या सह स्नेहो जातः ॥ २५०
सुवर्णविषयकविचारणा कपिलस्य ॥ २५१-२५२
कपिलस्य जातिस्मरणज्ञानं राज्ञो दुरन्तार्थविषयोपदेशश्च ॥ २५३
कपिलमुनेः केवलज्ञानं, केवलज्ञानेन पूर्वभवाभ्यस्तचरणानां
पञ्चशतचौराः अरण्ये पश्यन्ति ॥ २५४
पञ्चशतचौराणां प्रतिबोधनं सर्व्वेषां केवलज्ञानप्राप्तिः ॥ २५४-२५५
रागपापस्थानस्वरूपे श्रीकान्तोदाहरणम् ॥ २५५
अर्हमित्रपार्श्वे श्रीकान्तायाः कामभोगयाचना ॥ २५६-२५७
तिरस्कृतामर्हमित्रेण पतिमारिका श्रीकान्ता ॥ २५८
स्वशीलरक्षणार्थमर्हमित्रेण विचारणा कृता ॥ २५८-२५९
अर्हमित्रेण श्रीधर्मघोषसूरिपार्श्वे गृहीता दीक्षा ॥ २५९

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आर्तध्यानेन मृता श्रीकान्ता कुक्कुरी जाता, तत्पश्चात् वनमर्कटी,
तत्पश्चाद् व्यन्तरी जाता ॥ २६०
व्यन्तरीभवे कृत्योपसर्गं गुरुदेशनया प्रतिबुद्धा ॥ २६१
द्वेषपापस्थानकस्य स्वरूपम् ॥ २६२
द्वेषे नन्दनाविकोदाहरणम् ॥ २६३
तेजोलेश्या दग्धो नन्दजीवो गृहकोकिलो जातः ॥ २६४
द्वेषधारकगृहकोकिलो तेजोलेश्यया मृत्वा हंसो जातः, ततः पश्चात् सीहो जातः ॥ २६५
ततश्च बटुकभवेऽपि द्वेषोदयः ॥ २६६
बटुकभवेऽपि द्वेषं वहन् मृत्वा वाणारसीनृपो जातो मुनिवरं दृष्ट्वा जातिस्मरणम् ॥ २६७
पुरीनगर्यां भूतपूर्वनन्दजीवराज्ञा क्षामितो धर्मरुचिमुनिवरः ॥ २६८
नन्दजीवराज्ञा मुनिक्षपणार्थं मुनिसमीपे गमनम् ॥ २६९
राज्ञा मुनिवरस्य स्तुतिः, मुनिना धर्मोपदेशं दत्तम् ॥ २६९-२७०
मुन्युपदेशेन राज्ञः सम्यक्त्वप्राप्तिः,
अन्ये जीवा मुनिवरोपदेशेन सर्वविरत्यादिधर्मं प्राप्ताः ॥ २७१
कलहपापस्थानस्वरूपम् ॥ २७२
हरिकेशिमुनिवरदृष्टान्ते पुरोहितसोमस्य स्वकृतदोषपश्चात्तापः ॥ २७३
गृहीतदीक्षः पुरोहितो जातिमदेन नीचगोत्रं बद्ध्वा चाण्डालकुले बलो
जातः क्लेशप्रियश्च ॥ २७४
सविषसर्पकदर्थनां दृष्ट्वा क्लेशप्रियतात्यागे सम्यग्विचारणा ॥ २७५
बालो मुनिवरो जातः सातिशयगुणाद् यक्षः सेवाकारीभूतः ॥ २७६
परिणयनार्थमागता राजकन्या मुनिविरेण निषिद्धा ॥ २७७
मासखमणपारणे यज्ञे भिक्षार्थमागते मुनिवरे प्रतिलाभिते जातानि दिव्यानि ॥ २७८-२७९
अभ्याख्यानपापस्थानकस्वरूपम् ॥ २७९
अभ्याख्यानपापस्थानत्यागेऽङ्गर्षिछात्रदृष्टान्तः ॥ २८०
रुद्रछात्रदत्तकलङ्केन गुरुतिरस्कारे सति गृहीताऽङ्गर्षिणा दीक्षा ॥ २८१
विशुद्धहृदयाऽङ्गर्षेः केवलज्ञानप्राप्तिः ॥ २८२
अरतिपापस्थाने क्षुल्लकोदाहरणे पुण्डरिकनृपस्य यशोभद्रोपरि कामार्त्ता दृष्टिः ॥ २८३
यशोभद्रया गृहीता दीक्षा, तत्पुत्रक्षुल्लकगृहीतदीक्षस्य च चारित्रेऽरतिर्जाता ॥ २८४
प्रेक्षणे नर्त्तकीगीतिश्रवणात् स्वस्थो जातः चारित्रे ॥ २८५
रतिपापस्थाकस्वरूपम् ॥ २८६
रतिपापस्थाने ब्रह्मदत्तचक्रिवृत्तान्तः ॥ २८६

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जातिस्मरणेन चक्रिणा श्लोकार्द्धे रचिते तत्पूर्तीकृता मुनिवरेण ॥	२८७-२८८
चक्रिणा स्वपूर्वभवा दर्शिताः प्रधानलोकानाम् ॥	२८९
चित्र-सम्भूत्योः मातङ्गभवे नमुचिकृतोपद्रवे नगरान्निष्काशनम् ॥	२९०
चित्र-सम्भूतिभ्यां गजपुरनगरे गीतकलाभिः नगरलोको एकाकारीकृतः ॥	२९१
मुनिवरसमागमाच्चित्र-संभूतिभ्यां गृहीता दीक्षा ॥	२९२
उपद्रवे सम्भूतिमुनिः चित्रमुनिकृतोपदेशात् शान्तीभूतः ॥	२९३
सनत्कुमारचक्रिणा नमुचिप्रधानो निष्काशितः ॥	२९४
सनत्कुमारेण वन्दितो मुनिवरः ॥	२९५
मुनिदर्शने श्रीब्रह्मदत्तचक्रवर्त्तेस्संतुष्टिः ॥	२९६
भोगत्यागे ब्रह्मदत्तस्य मुनिवरेणोपदेशो दत्तः ॥	२९७
मुनिपतिना पूर्वभववृत्तान्तः कथितः ॥	२९८
भोगलोलुपतयाऽन्ते नरकगतिप्राप्तिः ॥	२९९
पैशुन्ये सुबन्धुमन्त्रिदृष्टान्तः ॥	३००
बिन्दुसारनृपस्य मिथ्याकोपे चाणक्यस्याऽनशनस्वीकारः ॥	३०१
सत्ये ज्ञाते नृपस्य पश्चात्तापः पुनः पुनर्विज्ञप्तिश्च ॥	३०२
अनशनस्थाने सुबन्धुना प्रज्वालितः कारिषाऽग्निः तेन चाणक्यदेहे दाहः ॥	३०३
चाणक्यस्य शुद्धलेश्याचतुःशरणकरणं च ॥	३०४
विसुद्धभावो चाणक्यो श्रावकः देवलोके सुरवरो जातः ॥	३०५
पैशुन्यकारिसुबन्धोर्दुःखिजीवनं च ॥	३०६
परपरिवादस्य स्वरूपं, परपरिवादे सुभद्राश्वश्रूवृत्तान्तः ॥	३०७
बुद्धदासेन श्रावकीभूय परिणीता सुभद्रासती ॥	३०८
मुनिनेत्रपतिततृणापनयनेन श्वश्रूपरिवारेण सुभद्रोपरि दत्तः कलङ्कः ॥	३०९-३१०
श्वश्रूप्रमुखाभिः दुष्टरमणीभिः बुद्धदासस्य प्रकाशितः ॥	३१०
तज्ज्ञात्वा सुभद्रासत्याः सम्यग्विचारणा ॥	३११
कायोत्सर्गस्था सुभद्रोपरि तुष्ट्या शासनदेव्या शासनप्रभावनोपायः सूचितः ॥	३१२
नगरीद्वारोद्घाटनाय सुभद्राकरस्थचालन्यां जलं स्थितम् ॥	३१३
तेन जलेनोद्घटितानि द्वाराणि महती च शासनप्रभावना जाता ॥	३१४-३१५
मायामृषावादपापस्थानकस्वरूपम् ॥	३१६
मायामृषावादपापस्थानके कूटक्षपकोदाहरणम् ॥	३१६
धूर्त्ततपस्विनः मायामृषावादे प्रकटिते ताडनतर्जनादिदुःखप्राप्तिः ॥	३१७
मिथ्यात्वशल्यपापस्थाने कण्डरीकोदाहरणम् ॥	३१८

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्थविरगुरूणां देशनाश्रवणे पुण्डरीकनृपस्य दीक्षाऽभिलाषः ॥ ३१९
पुण्डरीकनृपाज्ञामस्वीकृत्य कण्डरीकेन गृहीता दीक्षा ॥ ३१९
पुनरागते गुरुणा सह कण्डरीके नृपेण कृतो महामहोत्सवः
कण्डरीकदेहचिकित्सा च कारिता ॥ ३२०-३२१
पुण्डरीकनृपवचनाद् गुरुणा सह कण्डरीकस्य विहारः ॥ ३२३
कण्डरीकमुनेश्चित्तचञ्चलता जाता ॥ ३२३-३२४
भग्नपरिणामः कण्डरीक उद्यान समागतः परीक्षितः पुण्डरीकेन ॥ ३२४-३२५
पुण्डरीकनृपेण तद्वेषं गृहीता स्वीकृता दीक्षा कण्डरीकश्च
क्रूरपरिणामेन सप्तमीं नरकं गतः ॥ ३२६
अष्टादशपापस्थानकफलनिरूपणम् ॥ ३२७
भव्याभव्यविषयजयन्तीकृतप्रश्नोत्तरम् ॥ ३२७
अभव्यत्वे रुद्रदेवाचार्यदृष्टान्तकथा ॥ ३२८-३२९
जितशत्रुनृपस्य प्रव्रज्याग्रहणं केवलज्ञानप्राप्तिश्च ॥ ३३०
भव्यरहितलोक इति प्रश्ने भगवतोक्तं समाधानम् ॥ ३३१
मोक्षगमने भव्यजीवव्याप्तिः प्रदर्शिता ॥ ३३२
तद्विषयकविचारान्तरं प्रकटितम् ॥ ३३२
तदुपरिवाक्पतिराजदत्तप्रश्नोत्तरे बप्पभट्टसूरीणां हर्षः ॥ ३३२-३३३
बप्पभट्टसूरिणा बप्पइनृपस्य जिनधर्मकथनम् ॥ ३३४-३३५
बप्पभट्टसूरिणा प्रतिबोधितो बप्पइराजा ॥ ३३५
जैनदीक्षास्वीकारेण तस्य वैमानिकदेवत्वप्राप्तिः,
जागरिकासुप्तत्वविषयकप्रश्नोत्तरः ॥ ३३६-३३७
जागरिकसुप्तत्वविषयकप्रश्नोत्तरे कालसौकरिकोदाहरणम् ॥ ३३७
सेडुकद्विजवृत्तान्तः ॥ ३३८
दर्दुरदेवेन कृता परीक्षा श्रेणिकभूपतेः ॥ ३३९
श्रेणिकनृपो विचारयति-ममहृदयस्थिते वीरजिने कथं भवति नरकगतिः ॥ ३४०
श्रेणिकनृपो पृच्छति, भगवन् ! कारुण्यपूर्णभक्त्या
त्वय्याराधिते नरके पतनं मम कथम् ॥ ३४१
श्रेणिकनरवरेणोक्तः कालो जीववधवर्जनार्थम् ॥ ३४२
श्रेणिककृते प्रतिबोधोपायेऽपि कालो न प्रतिबुद्धः ॥ ३४३
मृत्वा नरकं गतो कालः ॥ ३४४
जागृता धर्मिजना श्रेष्ठा इत्यर्थे श्रीआर्यरक्षितोदाहरणम् ॥ ३४५

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मात्रादेशेन दृष्टिवादपठनार्थं आर्यरक्षितेन गमनम् ॥ ३४६
मातृप्रसादनाय दृष्टिवादपठनार्थं गृहीता दीक्षा आर्यरक्षितेन ॥ ३४७
दृष्टिवादपठनार्थं गमनेऽन्तराले निर्यापिताः भद्राचार्या गुरव आर्यरक्षितेन ॥ ३४८
श्रीवज्रस्वामिपार्श्वे दृष्टिवादं पठताऽऽर्यरक्षितेन स्वभ्राता दीक्षितः ॥ ३४९
श्रीतोसलिपुत्रगुरुणा स्वपदे स्थापितः, स्वजना दीक्षिताः
निगोदविचारः शक्रस्य कथितस्तेन ॥ ३४९-३५०
दुर्बलिकपुष्यमित्रस्य स्वजनाः प्रतिबोधिता ॥ ३५१
जैनध्यानस्वरूपप्रकटनम् ॥ ३५२
दुर्बलिकत्वबलित्वविषयकप्रश्नोत्तरः ॥ ३५३
दुर्बलिकत्व-बलित्वविषयकप्रश्नोत्तरे द्रमकदृष्टान्तः ॥ ३५३-३५४
बलिकत्वे द्रढप्रहारिदृष्टान्तः ॥ ३५५
गर्भवतीब्राह्मणीं हत्वा द्रढपहारिणो जातः पश्चात्तापः ॥ ३५६
उद्यानमध्ये द्रढप्रहारिणा गुरुर्दृष्टः ॥ ३५७
अतिशयज्ञानिमुनिवरसंयोगे धर्मोपदेशः, दृढप्रहारिणा चारित्रं गृहीतम् ॥ ३५८
चारित्रं गृहीत्वा शान्तभावेन परीषहाः सोढाः, केवलज्ञानं प्राप्य सिद्धः दृढप्रहारी ॥ ३५९
दक्षत्वालसिकत्वविषयकप्रश्नोत्तरे नन्दिषेणमुनिवरोदाहरणम् ॥ ३५९-३६०
मुनिवरं प्राप्य गृहीता दीक्षा गीतार्थीभूय वैयावृत्त्यतत्परो जातः ॥ ३६१
वैयावृत्त्यविषयां शक्रकृता प्रशंसां श्रुत्वा नन्दिषेणो देवेनैकेन परीक्षितः ॥ ३६२
प्रकटितनिजरूपो देवो नन्दिषेणस्य चरणकमलं वन्दते ॥ ३६३
देवेन क्षामितो मुनिवरः, वैयावृत्त्यविधाने एतादृशि दक्षत्वं श्रेष्ठम् ॥ ३६४
श्रोत्रेन्द्रियवशगः प्राणी कीदृशः कर्मबन्धः करोतीति प्रश्नोत्तरम् ॥ ३६५
श्रोत्रेन्द्रियविषयासक्ता भद्रासार्थवाहीदृष्टान्तः ॥ ३६५
दास्युक्तपुष्पसालगीतश्रवणाभिलाषो भद्रायाः ॥ ३६६-३६७
भद्राया अकालमरणे कुगतिः संसारपरिभ्रमणं च ॥ ३६८-३६९
लोचनेन्द्रियविषयासक्तौ वणिकपुत्रोदाहरणम् ॥ ३६९
चक्षुर्लोलुपतायां महेश्वरदृष्टान्तः ॥ ३७०
महेश्वरेण राज्ञ्युपरि लेखो लिखितः ॥ ३७१
राज्ञीलेखाद् भगनहृदयो भूत्वा देशान्तरो गतो महेश्वरः ॥ ३७२
हारप्रभा प्राप्तिविषया जिनदत्तकथा श्रुता तेन ॥ ३७३
जिनदत्तेन विद्यार्थीभूय हारप्रभाऽऽवर्जिता ॥ ३७४
हारप्रभा ग्रहिलीभूता ॥ ३७५

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कपटोपायेन चट्टेन स्वस्थीकृता श्रेष्ठिना च तेन सह परिणायिता ॥	३७६-३७७
एवं मथुरावणिकेन कपटाद् धारिणीदेवी प्राप्ता ॥	३७८
कपटं ज्ञात्वा दीक्षां लात्वा च स्वर्लोकं गता धारिणी ॥	३७९
घ्राणेन्द्रियलोलुपतया प्राणिनो दुखिनो भवन्ति ॥	३८०
घ्राणेन्द्रियलोलुपे गन्धप्रियकुमारदृष्टान्तः ॥	३८०-३८१
रसनेन्द्रियलम्पटतायाः स्वरूपम् ॥	३८२
रसन्द्रिय लोलुपे सोदासनृपदृष्टान्तः ॥	३८२
मनुष्यमांसभक्षको जातो सोदासनृपः ॥	३८३
राज्यभ्रष्टोऽरण्ये वासुदेवेन मारितः सोदासनृपो नरकं गतः ॥	३८४-३८५
स्पर्शेन्द्रियलोलुपतायामवन्तिनाथोदाहरणम् ॥	३८५
स्वपुत्रादिभिररण्ये त्यक्तो दुःखभागी जातः ॥	३८६-३८७
रथचक्रान्मृतोऽवन्तीनाथः ॥	३८८
बन्धुमतिरपि तेन सह सती जाता ॥	३८९
नरसुन्दरराज्ञा वैराग्येन अनशनं कृतम् ॥	३९०
जयन्त्या गृहीता दीक्षा भगवत्पार्श्वे ॥	३९०
तपविषयकदेवानन्दा दृष्टान्तः ॥	३९१-३९२
जयन्ती चारित्रं प्रपाल्य मुक्तिं गता ॥	३९३
ग्रन्थकारस्य वंशपरम्परा ॥	३९४
मानतुङ्ग-मलयप्रभसूरिवर्णनम् ॥	३९५
एतत्पुस्तकलिखापयित्रीनाऊश्राविकावंशपरम्परा ॥	३९७
जिनमते रक्तया नाऊश्राविकया एतत्पुस्तकलिखापितम् ॥	३९८
पर्यन्ताशिर्वादप्रकटनम् ॥	३९८
ग्रन्थकारस्य प्रशस्तिः	३९४-३९६
ग्रन्थलिखापितकारस्य प्रशस्तिः	३९७-३९९
[१] परिशिष्टम्-मूलगाथानामकाराद्यनुक्रमणिका	४०१-४०२
[२] परिशिष्टम्-उद्धरण - तात्त्विकपद्यानाञ्चाकाराद्यनुक्रमणिका	४०३-४०८
[३] परिशिष्टम्-विशेषनाम्नामकाराद्यनुक्रमणिका	४०९-४१७
[४] परिशिष्टम्-कथानामकाराद्यनुक्रमणिका	४१८-४१९
[५] परिशिष्टम्-देशना-धर्मकथा-भावनादिविषयानां सङ्ग्रहः	४२०-४२२
[६] परिशिष्टम्-ग्रन्थकारस्य प्रशस्तीनामकाराद्यनुक्रमणिका	४२३
[७] परिशिष्टम्-ग्रन्थलिखापयित्र्याः प्रशस्तीनामकाराद्यनुक्रमणिका	४२४

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जयन्तीचरित्रगर्भिता
जयन्तीप्रकरणवृत्तिः

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रीपूर्णिमागच्छीयश्रीमानतुङ्गसूरिशिष्य-
श्रीमलयप्रभसूरिविरचिता

जयन्तीचरित्रगर्भिता जयन्तीप्रकरणवृत्तिः

ॐ नमो वीरजिनाय ॥

सर्वाशापरिपूर्णतां वसुचयैः सम्प्रापयन्नन्वहं,
जीवाजीवविचारकैरववनप्रोद्बोधचन्द्रोदयः ।
धर्म्माधर्मविवेकदुग्धजलधेर्वृद्धिं दधानोऽधिकं,
स श्री**नाभि**नृपाङ्गजो जिनपतिः स्तादिष्टसंसिद्धये ॥१॥

यः कल्याणगिरीन्द्रसुन्दरवपुर्गोत्राधिकामुन्नतिं,
बिभ्राणः शुशुभे ससम्मदसुरैः संसेव्यपादोऽन्वहम् ।
धर्म्माख्यानविधाननन्दनवने प्रोत्फुल्लपुष्पश्रियो,
रेजुर्यद्दशनांशवः स भगवान् **वीरो** जिनः पातु वः ॥२॥

रागद्वेषविषौषधी कलिमलप्रक्षालनस्वर्द्धुनी,
मोक्षाध्वप्रतिपन्नभव्यभविनां हस्तस्फुरद्दीपिका ।
ज्ञानादित्रयरत्नभूमिरखिलव्यामोहनिर्न्नाशिनी,
यद्वाणी विभवो भवन्तु शिवदास्तेऽन्येऽपि तीर्थेश्वराः ॥३॥

यत्प्रज्ञाप्रसरेऽतिशायिनी तथा प्रालेयशैलोज्जवले,
जैनी गौरचरत् त्रिपद्यपि यथा सद्य पदैः कोटिशः ।
अङ्गोपाङ्गमहोदया समभवत् त्रैलोक्यसञ्चारिणी,
वन्द्योऽसौ गणभृज्जगत्त्रयगुरुर्नाम्ने**न्द्रभूतिः** सताम् ॥४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हस्ताक्षमालामणिसाम्यभाजः, सूत्रानुगानुज्जवलपूर्णवृत्तान् ।
साधूनिमान्प्रापयतु क्षणेन, गीर्देवताऽसौ श्रुतसिन्धुपारम् ॥५॥

प्रत्याशं प्रसरत्प्रभापरिगतो यत्पद्महस्तोऽरुणो,
यद्दोषापगमं करोति परितस्तत्सत्यमाभासते ।
आश्चर्यं तु मुनीन्दुतारककविज्योतिःप्रकाशोदयं,
धत्ते यत्कुमुदं प्रकाश्य सहसा सौरभ्यलक्ष्म्यास्पदम् ॥६॥

श्री**मानतुङ्ग**सूरींस्तान् जाड्ये सूर्यानुकारिणः ।
गुरुन्निजान्नुमो नित्यं, श्रीमतो गणधारिणः ॥७॥

श्रीगच्छाधिप**मानतुङ्ग**गुरुभिश्चक्रे परार्थोद्यतैर्,
यत् कर्म्मादिपदार्थसंशयतमः सूर्यप्रभाभासुरम् ।
तत्त्वज्ञानसुधानिधिप्रकरणं यस्मिन् **जयन्ती**कृत-
प्रश्नेषूत्तरदानवाक्यरचना श्री**वर्द्धमान**प्रभोः ॥८॥

स्वगुरुबहुमानजलनिधिवेलां दानादिरत्नरमणीयाम् ।
विवृतिं तस्य विधास्ये सिद्ध**जयन्ती**कथां प्रथयन् ॥९॥

तत्राधिकृताऽभीष्टदेवतानमस्कारेण समुन्नतशिरसा मन्दरमन्थानुकारेण निर्मथितेऽन्तरायनिरधौ समुल्लसिताभीष्टसिद्धिसुधास्वादतः सुमनसां स्यादजरामरपदोपलम्भ इति । सम्बद्धार्थभणितिभङ्गी गङ्गातरङ्गिणिपरिष्वङ्गपवित्राङ्गतयाऽभिगमनीयता कमनीयता स्यादिति । अभिधेयवत्ताव्यक्तिः मुक्तावलीव श्रोतृपरिषदो हृदयहारितामात्मन्यादधीतेति । फलवत्तया च पक्षपातच्छेकतयाऽऽशुकवीनां सहकारवनमिव सानन्दप्रवृत्त्यविकलकारणतां प्रपद्येतेति यशःसौरभोद्गारसारसौजन्यादिगुणगणाम्भोजवनप्ररोहरमणीयशिष्टसमयसरःप्रतिपालनप्रवणपालिप्रबन्धशालिनी चेयं नमस्काराद्यर्थाभिधायिका प्रथमगाथा यथा—

नमिय नमिरामरेसरसिरसेहरमणिमऊहविच्छुरियं ।
वीरचरणारविन्दं जयन्तियापगरणं वोच्छं ॥१॥

वक्ष्ये—**अभिधास्ये**, **जयन्त्याः प्रश्नोत्तरव्याकरणं** संशयापहरणरभसरसपल्लवितसंवेगद्रुममञ्जरीकल्पप्रव्रज्याग्रहणनिरभिष्वङ्गतपश्चरणनिर्मलितान्तःकरणप्रवृत्तापूर्वकरणक्रमारूढपक्षपकश्रेणिक्षपितघातिकर्म्मचतुष्टयोल्लसितकेवलज्ञानसम्पदुपलम्भपर्यायपर्याप्तशैलेशीकरणनिरवशेषशेषकर्म्मनिर्ज्जरणसिद्धिसौख्यस्वीकरणप्रतिपादनरूपं, किं

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कृत्वा ? **नत्वा**, किं तत् ? कर्म्मदारुदारणतपोविराजितस्यैं, यद्वा सर्व्वातिशायितपोवीर्याचारसारस्य **वीरस्य चरणारविन्दं नम्रामरेश्वरशिरःशेखरमणिमयूखविच्छुरितम्** ।

का पुनरसौ जयन्ती ? इत्याह–

कोसंबीनयरीए सहसाणियसुयसयाणियस्स सिसू ।
चेडकसुयामिगावईजाओ उदयणनिवो अत्थि ॥२॥

तस्स पीउसी जयन्ती पुव्वं सेज्जायरी मुणियजीवा ।
वेसालिसावयाणं अरहंताणं सुसाहूणं ॥३॥

व्याख्या–कोशाम्ब्यां नगर्यां सहसानीको यो राजा, तस्य **सुतः शतानीको** यो राजा, तस्य **शिशुः**-पुत्रो, **वैशाल्य**धिपते**श्चेटक**महाराजस्य **सुतायाः मृगावत्याः जात उदयननामा नृपोऽस्ति । तस्योदयन**नृपस्य **पितृष्वसा जयन्ती, पूर्वशय्यातरी**-त्याह–'वेसालिसावयाणं'–'विशाला जननी यस्य, विशालकुलमेव वा, विशालं प्रवचनं वा यस्य तेन **'वैशालिको जिन'** इतिवचनाद् वैशालिर्भगवा**न्महावीर**स्तस्यान्तिके ये धर्म्मं शृण्वन्ति, ते **वैशालिश्रावकास्तेषां अरिहंतृणां**, यद्वा **अर्हतां** भुवि प्रतीक्ष्याणां (पूज्यानां) **सुसाधूनां**-सुविहितयतीनां इति गाथाक्षरार्थयोजनामात्रम् । भावार्थः कथानकादवसेयं तच्चेदम् –

§§ अत्थि इह **जम्बुद्दीवे, भारह**वासम्मि मज्झिमे खण्डे ।
सिद्धो **वच्छो** देसो समिद्धगामागरनिवेसो ॥१॥

उन्नयपओहरेसु पुट्ठो गोमण्डलेसु सव्वेसु ।
जो निद्धघोसदसदिसिअइगुरुपसरन्तपडिसद्दो ॥२॥

जो दुद्धरचायकरो सुहडो इव **कलि**नरिन्दविद्दवणो ।
ठाणट्ठाणपरूढप्पसत्थवणराइसोहिल्लो ॥३॥

जत्थ कलिकालदंसा कत्थ वि नगराइएसु न वि हुन्ति ।
निच्चं तिकालदेवयपूयाघणधूवधूमेहिं ॥४॥

जत्थ य सरोवरेसु सरोरुहाणं विसप्पिरपराया ।
अवरोप्परखेलणखित्तगन्धमुट्ठि व्व रेहन्ति ॥५॥

जो सइ धन्नमहासई**सीयारामा**भिरामगुणगरुओ ।
रामायण व्व किं पुण ? न **बिभीसणु**सत्तुसम्माणो ॥६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

खीरोयसरिसगोउलसएसु दिसिदिसिसरंतपहियाणं ।
पंथजरा अवणिज्जइ जत्थ य पीयूसपाणेण ॥७॥

घणकुसुमगुच्छकोमललयाण अवलोयणेण उम्माहो ।
पहियाण पिययमासुं वम्महसरसल्लियंगाणं ॥८॥

अलिकुलकोमलकुंतलकलावअइललियवलितरंगाओ ।
वियसियमुहारविन्दा सरसीओ तरुणीसरसीओ ॥९॥

दुब्भिक्खडमरचोरारिमारिदुद्दव्वणाण सव्वाण ।
अविणिज्जियमाहप्पो पभंजणो कोइ जो दिव्वो ॥१०॥

कोसंबी तत्थ पुरी सुविभत्तचउक्कचच्चराइन्ना ।
अवरावरदेसंतरनेगमववहारसंकिन्ना ॥११॥

फुल्लंधयाण जीए वणेसु भमिराण महुरझंकारो ।
पइदिसमुविंतलच्छीमणिनउररणज्झणारावो ॥१२॥

सविमाणसूरससिणो **वीरं** तिपयाहिणीं करेमाणा ।
जीइ वणलच्छिमणिमयकुण्डललीलं विडंबिसु ॥१३॥

जीए य नीलमणिमयपासायपरम्पराहिं रम्माए ।
सियपायारो रेहइ सेसो इव कण्हसुत्तीए ॥१४॥

जीए सियपायारो परिहाजलपूरजायपडिबिंबो ।
साहइ सिरिदंसणूसुयआगयपायालगंग व्व ॥१५॥

तरुणतरुणीण नानामणिभूसणकिरमंजरिगणेहिं ।
तं पंचवन्नकुसुमोवहाररुइरो य रायपहो ॥१६॥

जीए जिणमंदिरेसुं सहंति सियचलिरवेजयंतीओ ।
नंकारावइ पुन्नोदयखीरनिहिबहललहरीओ ॥१७॥

कल्लाणमयमहूसवमंदरमंथेण सव्वविबुहेहिं ।
मत्थिज्जंते दुरियऽन्नवम्मि जत्थुच्छलइ लच्छी ॥१८॥

सुमणसजणाण पीयूसपाणललियाइं जत्थ अच्छेरं ।
सारंगजुयलसंगयसहरिसगोविंदलक्खाइं ॥१९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भोगीहिं विबुहेहिं, अइसयपुन्नेण मणुयलोएण ।
जीए नयरीए सच्चं, तिहुयणलच्छीण **सहवासो** ॥२०॥

आसातीए पुरीए रज्जं निक्कंटयं अणुहवन्तो ।
सहसाणीयमहानिवपुत्तो राया **सयाणीओ** ॥२१॥

जस्साऽसिलया दीहीभूया जलपूरपुक्खराइन्ना ।
जत्थ जयलच्छिकीलापयावमुल्लासए चोज्जं ॥२२॥

जस्स य रणभूमीए, जलहरतलवारिधारसंपाए ।
सुहडाणं खेत्तेसुं, बहुसालिसिराइं निवडंति ॥२३॥

नयविक्कमखीरोयहिनिग्गयजसरायमंडलं जस्स ।
उल्लासं कमलाणं भुवणे उवणेइ चोज्जमिणं ॥२४॥

उद्दंडपुंडरीयं[1] दट्ठुं जस्स य चयन्ति दूरेण ।
अहियं अहियकुरंगा न विम्हउ एत्थ विबुहाण ॥२५॥

जो दण्डमंडलजुओ पयावविद्दवियपरमहिमभावो ।
सूरो वि कोमलकरो रेहइ राया कलाकलिओ ॥२६॥

भिन्नारिकुंभिकुंभयेड[2]गलियमुत्तालिविरइयचउक्का ।
जस्स गुरुसमरधरणी जयसिरिवीवाहवेइ व्व ॥२७॥

पडिनिवइनिवहभयचवलचित्तदोलाए खेलइ सहेलं ।
पल्हत्थियथम्भाए आणा जस्सेह अच्छरियं ॥२८॥

जस्स पयाणे गयणे अइसयघणरेणुपडलत्थलसंका ।
दूमिंति सारहिं रहतुरया वेल्लणमणा रविणो ॥२९॥

जस्स कढिणत्तरहिओ चोज्जं गुणकोडिसरलयासहिओ ।
अक्खित्तमग्गणगणो परलोयजयं कुणइ चाओ ॥३०॥

ईसरजडाहिरामा, कित्ती जस्सेह सुरसरि[3]सरिच्छा ।
तिहुयणअलंघणिज्जा, सलाहणिज्जा सुराणं पि ॥३१॥

तस्स य देवी इट्ठा, **मियावई** सीलपावियपइट्ठा ।
चेडयनरिंदधूया सोहग्गमहग्घवियरूवा ॥३२॥

---

१. शार्दूल । २. तटगलित । ३. स्वर्गङ्गासदृशी ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जमुणापवाहललिओ कण्हो च्चिय जीए कुंतलकलावो ।
कस्स न हरेइ हिययं ? कुडिलो वि य जेण अइगरुओ ॥३३॥

किं तीए वन्निज्जइ ? आएज्जवग्गुवयणाए ।
अलियं पि सच्चविज्जइ अणुरायपरायणजणेण ॥३४॥

विब्भमरससरियासुं, जीए दिट्ठीसु सरलतरलासुं ।
सोहंति भूलयाओ घणसेवलवल्लरीओ व्व ॥३५॥

मयणस्स व धणुलट्ठीलट्ठाओ भूलया विरायंति ।
जीए मोहण[1]वाणो नासावंसो वि सोहेइ ॥३६॥

लम्बसवणा व लम्बिरमणिकुंडलमंडियकवोला।
जा दिणलच्छी पुव्वावरदिसि रविचन्दबिंब व्व ॥३७॥

कोमलमुणालसुहओ जीए रसपूरपूरिओ अहरो ।
रेहइ सच्चं सोणो जो सो पुन्नागकयकेली ॥३८॥

मुहचंदचंदिमाए निद्दोसत्तेण सऊणचक्काणं ।
दिन्नो हरिसो जीए पइदिवसं दिप्पमाणीए ॥३९॥

सिद्धाऽहं पत्तिज्जसु रेहा पुव्वं तिहा भणेऊण ।
कंठे जीए निवसइ सरस्सई बंभलोगाओ ॥४०॥

सुकुमालसरलमंसलबाहुलया पाणिपल्लवोल्लासा ।
कामधणुलट्ठिलट्ठा गरिट्ठगुणकोडिरमणीया ॥४१॥

जीए विहिणा विहियं अहियं लावन्नमंगुवंगेसु ।
तमऽमायन्तं पिंडीभूयं [2]सिहिणच्छला नूणं ॥४२॥

लावन्नामयभरिए नाभीहरयम्मि जोव्वणसिरीए ।
कीलंतीए पसरिया तरंगमाल व्व तिवलीओ ॥४३॥

जीए नियंबो अप्पडिबिंबो मणिमेहलाए साहिंतो ।
सिंगारखीरजलनिहिरयणद्दीवो व्व रमणीओ ॥४४॥

जीए सिरीससोमालमंसलं ऊरुजुयलमइरुइरं ।
[3]सुहयसुवहाणजमलं रेहइ रईवल्लहस्सेव ॥४५॥

---

१. बाणः । २. स्तनच्छलात् । ३. सुखदसूपधानयमलम् ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गूढसिरजाणुहिट्ठा मसिणा सोहिंति जंघिया जीए ।
रइरमणभवणतोरणकणयमयत्थंभियाउ व्व ॥४६॥

अन्नह नियंबभूमीभारो धारिज्जए कहं ? जीए ।
इय चिंतिऊण विहिणा विहिया कुमुन्नया चलणा ॥४७॥

पयकमलुज्जोयकरो अरुणो नहरयणपसरियकरोहो ।
चोज्जं तु इमं जं मोहइ लोयदिट्ठिओ ॥४८॥

अह तीए समं भोए तस्स नरिंदस्स भुंजमाणस्स ।
गुणवं पुत्तो जाओ **उदय**नामेण विक्खाओ ॥४९॥

अह तत्थ तया एगो चिंतइ **चित्तगर**दारगो दक्खो ।
दट्ठाव्वाणं दंसणफलाइं नयणाइं तो नूणं ॥५०॥

गंतव्वं चिय देसन्तरेसु धीरेण सत्तजुत्तेण ।
गव्वगहनिग्गहत्थं विन्नाणविसेसलाहत्थं ॥५१॥

इय चिंतिऊण एसो नाणादेसन्तरेसु हिंडन्तो ।
पत्तो **साकेयपुरं** कमेण **अलयाउरी**रम्मं ॥५२॥

तत्थ त्थि एगपुत्ता थेरी तीए घरम्मि चिट्ठेइ ।
पेक्खंतो सिक्खंतो कोउयविन्नाणलक्खाइं ॥५३॥

पुव्वोत्तरदिसिभाए तत्थ य एगो **सुरप्पिओ** जक्खो ।
संनिहियपाडिहेरो त्ति निग्गहाणुग्गहक्खणिओ ॥५४॥

पइवरिसं चित्तेउं कीरइ गरुओ महूसवो तस्स ।
सो चित्तयरं मारेइ, अचित्तिओ देसमवि रुट्ठो ॥५५॥

रन्ना पुण चित्तयरा पंचत्तव्वाहिएण नस्संता ।
अवरुद्धा पडिबद्धाभिहाणया गोलजुत्ति(त्ती)ए ॥५६॥

जस्स य नामं दीसइ, गोलम्मि विहाडियम्मि वरिसन्ते ।
सो चित्तयरो चित्तेइ, एवं कालम्मि वच्चन्ते ॥५७॥

तम्मि य वरिसे थेरी, सुयवारयआगमेण दुक्खत्ता ।
अनलेण व दज्झंती अइकरुणं रुयइ विलवन्ती ॥५८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जह गिम्हेण तत्ते, जए जवासाण अंकुरुल्लासो ।
तत्ते दुहेहिं लोए, तह पुलओ दिव्व ! तुह अंगे ॥५९॥

चिन्तानलेण तत्तं, हद्धी पीडेइ लोहमिव लोयं ।
छट्टारो इव दइवो, आवइघणघायघडणेहिं ॥६०॥

आसातरुस्स मह, पुत्तयस्स जत्तेण पालियस्सेह ।
तं सहसा निक्करुणो, पभंजणो दिव्व ! उच्छलिओ ॥६१॥

अबलाए थेरीए, दीणो दुक्खलक्खभरियाए ।
हा हा कयन्त ! निग्घिण ! न लज्जसे कीस ? पहरंतो ॥६२॥

निक्कारणकोवानलतत्ते हिययत्थलम्मि तुह दिव्व ! ।
अहवा कह संपज्जउ ?, सच्चं करुणुग्गमो निच्चं ॥६३॥

सो वि तुह हुज्ज तम्मि वि, सिञ्चन्ते कहवि बाहसलिलेहिं ।
इय आसाए नडिया, रुयामि कीणास ! दीणाऽहं ॥६४॥

इय विलवन्तीं थेरिं, पुच्छइ **चित्तयर**दारगो एवं ।
अम्मो ! कीस सकरुणं, रोइसि ? सोयानलालिद्धा ॥६५॥

सिट्ठम्मि कारणम्मी, करुणादक्खिन्नपरवसमणेण ।
तोऽणेणं सा भणिया, जक्खं अहमेव चित्तिस्सं ॥६६॥

तीए पुणो वि वुत्तं, किंतु तुमं वच्छ ! मह न पुत्तो सि ? ।
साहसरसिएणेवं, तयहुत्तं तेण तो वुत्तं ॥६७॥

जइ भंगुरकाएणं, जणणीमित्ताण पाणरक्खाए ।
अम्मो ! हविज्ज धम्मो, रम्मो ता किं न पज्जत्तं ? ॥६८॥

अह चिंतइ सा थेरी, सिरिअयले साहसम्मि एयस्स ।
जक्खस्स वसीकरणी ववसायमहोसही अत्थि ॥६९॥

सत्ताहियम्मि पुरिसे, खीरोयसरिच्छयम्मि गंभीरे ।
महियम्मि वि अमियरसो, संपज्जइ ? किन्नु चुज्जमिणं ॥७०॥

परउवयारसरोरुह !, अणब्भत्थियसूरनिम्मलपयाव ! ।
तं पुत्ताओ वि सुहओ, वच्चन्तो देसि संतावं ॥७१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय तीए एस भणिओ, जंपइ संपइ तहा जइस्समहं ।
जह तुम्हं अम्हाण य कयरक्खो होइ जक्खो वि ॥७२॥
ता सो दिव्वमुहुत्ते, कयच्छडो न्हाय अहयसियवत्थो ।
अट्ठगुणपोत्तियाए सम्मं ठइऊण मुहकमलं ॥७३॥
न्हविउं पउमपिहाणयगंधोदयभरियकणयकलसेहिं ।
नवभायणअसिलेसयनववन्नयकुच्चियाहत्थो ॥७४॥
चित्तेउं जत्तेणं महारिहं कारवेइ अह पूयं ।
विन्नवइ जक्खरायं **सुरप्पियं** परमभत्तीए ॥७५॥
खमियव्वं अवरद्धं जमिह मए नाह ! मूढहियएण ।
पणयजणवच्छलाउ, हुंति जओ देवया देव ! ॥७६॥
एसो हि पुरिसरयणं, गारवगारेण वज्जिओ सच्छो ।
तेयस्सी महमाणसमोहणकरणेक्कमाहप्पो ॥७७॥
विणयंगएणं एएण, मज्झ दढपक्खमुव्वहंतेण ।
बहुवन्नसंथवेणं कोवो सप्पो व्व विद्दविओ ॥७८॥
एयस्स विवेएणं ससिमंडलनिम्मलेण मह सहसा ।
सह सायरेण मणसा उल्लसियं कुवलयं सव्वं ॥७९॥
इय चिंतिऊण जक्खो, पच्चक्खो चलिरकुंडलाहरणो ।
सहरिसमुहारविंदो, साणंदो, भणिउमाढत्तो ॥८०॥
चित्तगरो [१]चित्तगरो, चित्तहरो तं सि महासत्तो ।
तं मग्गसु वरमिन्हि, सहलो जं होइ महतोसो ॥८१॥
तो सो चित्तयरवरो, भणइ अलोहो अक्खोहपरिणामो ।
किं ? तुम्ह दंसणाओ, अवरो वि वरो मज्झ ॥८२॥
जक्खेण पसन्नेणं, सो वोत्तो तहवि दंसणं अम्ह ।
होइ अमोहं किंचिवि, अन्नं पत्थेसु ता वच्छ ॥८३॥
वच्छो चेव सकरुणो सच्छाओ मज्झ ताव संतत्तं ।
जह निव्ववेमि लोयं सरसं दिट्ठिं तहा खिवसु ॥८४॥

१. आश्चर्यकरः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चित्तगरदारगेणं, इइ वुत्ते भणइ जक्खराओ वि ।
निव्वविओ च्चिय लोओ तुह रक्खादक्खपाणेण ॥८५॥

अन्नं वरेसु पुत्तय ! इय वुत्तो भणई जस्स वत्थुस्स ।
अवि पिच्छिस्सं अंसं तं चित्तिसं तहा सव्वं ॥८६॥

एवंति भणेऊणं खणेण जक्खो अदंसणीभूओ ।
तुट्ठा सपुत्तथेरी अमियरसासारसित्त व्व ॥८७॥

आणंदिओ नरिंदो सह नायरदेससेसविसएहिं ।
अहवा परकज्जरया लहंति एवं जसं सोक्खं ॥८८॥

लहिऊणं उक्करिसं हरिसं दाऊण निवइलोयाणं ।
अइउम्माहेणेसो **कोसंबिं** नयरीमह पत्तो ॥८९॥

आणंदियबंधुजणो वद्धावणयम्मि अत्थि दिन्नधणो ।
तत्थेसो **चित्तयरो** सुहेण कालं गमइ पवरो ॥९०॥

अह अन्नया कयाइ **सयाणिओ** विहियगोसकरणिज्जो ।
कयमंगलोवयारो राया अत्थाणमल्लीणो ॥९१॥

कप्पूरागरुघणधूवधूमलहरीओ जत्थ नज्जंति ।
दसदिसि उविंतसहरिससिरीण चल[1]अलयपंतीओ ॥९२॥

चीणंसुयपट्टंसुयवियाणलम्बंतमोत्तियसरिओ ।
जम्मन्तरसमुवज्जियसुकयखीरीयवीईओ व्व ॥९३॥

मणिकुट्टिमम्मि जम्मि य, पडिबिंबमिसेण परिकरसणाहं ।
धरणी धरेइ हियए नयवंतं नरवरं मन्ने ॥९४॥

तत्थ ससिकंतनिम्मियरम्मयसिंहासणम्मि आरूढो ।
सियवत्थकुसुमचंदणविलेवहारावलीकलिओ ॥९५॥

सुरसरिपवाहनिग्गमसोहिअहिमवंतसेलसोहग्गो ।
धरियधवलायवत्तो राया चलचमर[2]चिंचइयो ॥९६॥

अमयं व पज्झरन्तो [3]राया पगरेइ रज्जकज्जाइं ।
उक्कोसियाइं सुपइट्ठियाइं कुमुयाण व वणाइं ॥९७॥

---

१. केश । २. शोभितः । ३. पक्षे चन्द्रमाः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उवचियदलम्मि एसो सत्तङ्गपयट्ठियम्मि रज्जम्मि ।
गयकलहे मयरहिए दाणं पयडेइ चुज्जमिणं ॥९८॥

मंतीणं मंतेसु वि मंडलमालोइऊण आणाए ।
दुट्ठाणं सिट्ठाणं व, निग्गहाणुग्गहासत्तो ॥९९॥

[1]सद्दावसद्दवागरणछंददिन्नावहाणमणपसरो ।
सव्वत्थ सव्वकुसलो समरसहावो वि सोममुहो ॥१००॥

अवरावरदेसंतरसमागयाणं महत्थपुरिसाणं ।
दिंतो **मणचमक्कारं** साहंकारं इमं वयइ ॥१०१॥

किं ? नत्थि अम्ह रज्जे जमत्थि देसंतरे रायाणं ।
इय कहह मज्झं संपइ कारिज्जइ जेण तं पि इह ॥१०२॥

अह ते भणंति नरवर ! [2]चित्तसहावज्जियं तुह समिद्धं ।
सव्वं एयं भणिमो [3]चित्तसहावज्जियं रज्जं ॥१०३॥

आयसइ तओ सेणिं चित्तगराणं **सयाणिओ** राया ।
चित्तसहं तह चित्तह चित्तयरी सावि जह होइ ॥१०४॥

तत्तो विभागपुव्वं चित्तसहं चित्तयंति चित्तयरा ।
साहियणं नरवइणो सच्चाविज्जंतवावारं ॥१०५॥

चिट्ठइ जत्थ नरिंदो लद्धवरो तत्थ चित्तइ स [4]चित्तो ॥
जालंतरेण दिट्ठो **मियावई**चरणअंगुठो ॥१०६॥

लिहिअं तीए रूवं देवीए तेण तो तहारूवं ।
मसिबिंदू ऊरुम्मि य नयणुम्मीलणखणे जाओ ॥१०७॥

तो सो अवणिज्जइंतो तहट्ठिओ चेव होइ पुणरुत्तं ।
तिलएणं होयव्वं उविक्खिओ तेण सो जेण ॥१०८॥

निव्वत्तियम्मि चित्ते पिच्छन्तो कोउगेण तत्थ निवो ।
देवीरूवं दट्ठुं हरिसवसोल्लसियरोमंचो ॥१०९॥

पिक्खिय पुण मसिबिंदुं कोवानलजलणखेरुयायारं ।
चित्तगरस्स व सक्खं उदयगयं पावलेसं च ॥११०॥

---

१. शब्दापशब्द । २. चित्रस्वभावाजितं । ३. चित्रसभावर्जितं । ४. चित्रकरः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कालस्सऽहवा लोयणतारयमिव विप्फुरन्ततेइल्लं ।
ईसाविसवल्लीए कंदंकुरविब्भमं सहसा ॥१११॥

भणइ निवो **चित्तयरो** हंतव्वो जेण इत्थ रूवम्मि ।
विहियमकज्जव्वं जणमंजणमूरुम्मि देवीए ॥११२॥

तो चित्तयरस्सेणी उवट्ठिया सुट्ठु कट्ठभरसल्ला ।
निस्सेणीआरोहे रायपासयम्मि पासाए ॥११३॥

कह सहसा अपसाओ ! सामिय ! एयम्मि तुम्ह **चित्तयरे** ।
विणएणं पच्चक्खो जेण कओ **सुरप्पिओ** जक्खो ॥११४॥

दोसोदयम्मि सययं अमयकरो चेव होइ इह राया ।
तो किं ? दोसाभावे विगत्तणो तं सि सोमो वि ॥११५॥

सव्वेहिं तो अहियं विहियं जं देव ! चित्तमेएणं ।
तं अहियं चिय जायं रोहइ जं वावियं चेव ॥११६॥

वसुपूरणमासाणं दुट्ठतमाणं विणासमविदिन्तो ।
चित्तागओ पयच्छइ सच्चं चिय गोवई तावं ॥११७॥

तुज्झपसायसमीहाए निम्मियं चित्तकाममेएण ।
विहिओ पुण अपसाओ विसमगई चित्तकम्माणं ॥११८॥

ता नाह ! पणयवच्छल ! वच्छाहिव सच्छ मच्छरविमुक्क ।
अभयमिमस्स पयच्छसु अच्छसु संमाणणा दूरे ॥११९॥

रन्नो भणइ एसो निद्दोसो कह हविज्ज ? देवीए ।
संचरइ अन्नहा कह मुणइ ? मसं तीए ऊरुम्मि ॥१२०॥

जंपंति य चित्तयरा लद्धवरो एस सव्ववत्थुस्स ।
अंसं पि पिच्छिऊणं तं हि तहा सव्वहा लिहइ ॥१२१॥

ता खुज्जाए वयणे जालन्तरियाए दंसिए लिहियं ।
तीए रूवं तहवि हु विणासिओ तस्स संदंसो ॥१२२॥

रोसपओसोल्लासे अत्थमिए नाणदिणयरे जीवा ।
पुरओ समविसमं वा जं भव्वं तं न पेच्छन्ति ॥१२३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ईसा सिज्जाए च्चिय उप्पलदलकोमला सुहं देइ ।
पुरिसम्मि पुणो ईसा ता वयरी अग्गिजाल व्व ॥१२४॥

संडासयम्मि छिन्ने पुणरवि **साकेयपुर**वरं गंतुं ।
सो **चित्तयरो** जक्खं आराहइ परमभत्तीए ॥१२५॥

भत्तीए गहिएणं दिन्नो जक्खेण तस्स आएसो ।
वामकरेण वि चित्तसु तहाविहं मज्झ माहप्पा ॥१२६॥

पत्ते जक्खाएसे अइकुद्धो सो **सयाणिय**स्सुवरिं ।
धूमद्धओ वियंभइ अहवा लद्धिंन्धणो धणियं ॥१२७॥

रन्नाऽहं निग्गहिओ किच्चाकिच्चं न चिंतियं जमिह ।
किच्चुट्ठावणमेयं अप्पवहत्थं कयं तेण ॥१२८॥

इय चिंतिऊण एसो फलए निहियं **मिगावई**रूवं ।
उज्जेणीए दरिसइ **चंडप्पज्जोय**रायस्स ॥१२९॥

तो विम्हिएण रन्ना भणइ किं सक्कविरहिया रंभा ? ।
चित्तयरेणं भणियं हरिमेसा संपयं लहिही ॥१३०॥

कोसंबीनयरीए एसा देवी **सयाणिय**निवस्स ।
रूवाइरयणखाणी **मिगावई** देव ! नामेण ॥१३१॥

तो रूवाइगुणेहिं बद्धाइं तस्स नयणकमलाइं ।
ताणमणुकंपासत्तो जो तारो कन्हसारो वि ? ॥१३२॥

तीए करचरणेसुं असोयकुसुमारुणेसु नरवइणो ।
रत्तोप्पले व्व अहरे दिट्ठी भमरि व्व संलीणा ॥१३३॥

तीए कज्जलकुरुलीकुडिलालयलोहसंकलाबद्धो ।
रायमणो वि न धणियं कविचावललीलमावहइ ॥१३४॥

लावन्नामयकुंभीए तीए अइलुद्धनागललियम्मि ।
दिट्ठे वेणिदंडे रन्नो मुच्छंगओ अप्पा ॥१३५॥

सुरसरिपुलिणमहत्थललीलनियंबम्मि मंदगइगमणो ।
सिग्घं राया कहमवि न पेच्छए तीए परभागं ॥१३६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मीणोवमोयरीए तीए रूवम्मि अणिमिसच्छम्मि ।
उव्वत्तंते हुंति य उक्कलिया माणसे तस्स ॥१३७॥

उव्वसीजुव्वणमोहणवल्लीघणकंदसिहिणदेहीए ।
मूढो अमग्गगामी एवं चिंतेइ सो राया ॥१३८॥

कह पढमदंसणे मह मियहासवियासिदसणकिरणेहिं ।
सा वियरिस्सइ चंदणमिस्सियकुसुमंजलीअग्घं ? ॥१३९॥

मुहइंदुचंदिमाए तीए मह कुवलयाभनयणाण ।
संभाविज्जइ कइया वियासणमोयसंभारो ? ॥१४०॥

सुपसायखीरसायरलहरिसरिच्छेहिं दिट्ठिच्छोहेहिं ।
न्हविऊण कया सा मं करिस्सए समियसंतावं ? ॥१४१॥

संगमरसेण सित्ते पमयाराममम्मि पल्लविज्जंते ।
मह तंसि[१] कया होही ? सिरीससुकुमारफंससुहं ॥१४२॥

किं बहुणा ? **चित्तयर**चित्तदंसणगुरुवन्नणकन्हकालकूडेण ।
कज्जाकज्जविवेयणचेयणरहिओ निवो जाओ ॥१४३॥

अहवा दुल्लहइच्छा अणग्गिचुडुली[२] अबंधणा गुत्ती ।
जीवाणं जंबालं अजलं मरणं सउस्सासं ॥१४४॥

एत्थंतरम्मि अवराभिमुहो सूरो वि तेयपरिहीणो ।
नीयं नीयं ठाणं जन्तोऽदट्ठव्वयं पत्तो ॥१४५॥

रयणीए सयलो वि हु **मियावइ**उम्माहराहुगसियंगो ।
दोसाकरो त्ति राया सुहासियं धरइ न हु रूवं ॥१४६॥

अदंसणे वि रत्तो **मिगावई**ए निवो त्ति संझावि ।
दूरे विगए सूरे रत्ता किल पाडिसिद्धिए[३] ॥१४७॥

खणदिट्ठनट्ठरूवो राओ जह मज्झ सव्वरामाणं[४] ।
रायाणं पडिबोहइ संझा किर सउणसद्देहिं ॥१४८॥

सपरघरदारमग्गामग्गविवेओ जहा न रोएण[५] ।
कीरइ मए वि एवं इय पुरियं अंधयारेण ॥१४९॥

---

१. तस्यां । २. उल्मुक । ३. स्पर्द्धया । ४. शर्वरामानम् । ५. चन्द्रेण ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विहडंति चक्कवाया जह तह रायस्स सुहअभिप्पाया ।
मउलंति तहा कमला बुद्धिओ जह निवे अमला ॥१५०॥

जह मह तह न कलंको विसुज्झए जलहिमज्जणेणावि ।
कहिउं व इमं रन्नो अह सहसा उग्गओ चंदो ॥१५१॥

सद्धिं कुमुयवणेहिं वियंभए नरवइस्स रेणरणओ[1] ।
तेसिं तस्स य बहुलो उच्छलिओ नहपरागो वि ॥१५२॥

सह रायनिव्वुईए खीणा[2] रयणी कमेण अह चंदो ।
निवतावदायिकरभरहित्थो इव अत्थमणुपत्तो ॥१५३॥

नक्खत्तेसु चरंतो पुणो पुणो वित्तखंडणुज्जुत्तो ।
दोसायरो वि संतो कहमेसो **चंडपज्जोओ** ? ॥१५४॥

अवणिंतो नीलपडं तमपडलं करहसहस्सपसरेण ।
इय चिन्तिऊण रोसारुणो व्व उइओ जयचक्खू ॥१५५॥

कोसंबीनयरीए **पज्जोओ** पट्ठवेइ तो दूयं ।
दुव्वयणं कलुसं तं तमं[3] व रायं सयाणीयं ॥१५६॥

चंडस्स तओ दूओ सद्धिं अजसेण तत्थ संपत्तो ।
पिच्छइ य **सयाणीयं** पडिहारपवेसिओ रायं ॥१५७॥

तेण वि भणियं सुमरइ मज्झ पहू तुज्झ सकलत्तेण ।
तो नियमहिलं पेससु **सिव**देवीदंसणनिमित्तं ॥१५८॥

रन्ना भणियं मज्झ वि तुह सामी वसइ माणसे किं न ? ।
जइ इच्छइ नियभगिणिं दट्ठुं ता एउ **सिव**देवी ॥१५९॥

दूओ जंपइ इति भयणिं दट्ठुं न लज्जए देवी ।
कप्पलया इव लज्जइ तुमए पुण कडुयरुक्खेण ॥१६०॥

दूओ त्ति तुममवज्झो वज्झो पुण सामिओ वि सिट्ठाणं ।
अहवा खारसमुद्दे खारो च्चिय होउ उग्गारो ॥१६१॥

इय नरवरेण भणिओ दूओ **चंडस्स** कोवचंडालं ।
छिविऊणं स सव्वंगं सिग्घं दूरं अवक्कंतो ॥१६२॥

---

१. निःश्वासो । २. लज्जितः । ३. राहुवत् ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दूयवयणेण तत्तो य कसिणदिट्ठिहिं धूमकुरलीहिं ।
लद्धिन्धणसरिसो पज्जलिओ **चंडपज्जोओ** ॥१६३॥

दुव्वयणवारिधारानिवायविद्दवियधवलगुणपक्खो ।
सजलजलओ व्व स निवो संजाओ कलुसपरिणामो ॥१६४॥

चउरो कसायतरुणो हिययत्थलयम्मि तस्स तो रूढा ।
ईसाकारेल्लीए वल्लीए वलइया ते वि ॥१६५॥

वड्ढइ अट्टज्झाणं रोद्दज्झाणं च ताण फलसरिसं ।
नरयदुहदाणदच्छं अहदारुणकडुयपरिणामं ॥१६६॥

किं बहुणा ? मित्तबुहेहि वि विहियं उज्जोयं जो न पेच्छइ सयं च ।
रागंधो दोसंधो स निवो नामेण **पज्जोओ** ॥१६७॥

पलयम्मि मुक्कमेरो सलिलोप्पीलेहिं पूरए भुवणं ।
जलही जह तह तत्तो चउरंगदलेहिं **चंड**निवो ॥१६८॥

हक्कारई य चउदस महाबला मउडबद्धरायाणो ।
जेणऽज्ज वि भमियव्वं चउदसरज्जम्मि लोयम्मि ॥१६९॥

तो पत्थाणे आसामुहाइं अंधारियाइं दट्ठूण ।
देव ! न सहला दीसइ आसा मंतीहिं सो भणिओ ॥१७०॥

अन्नं च देव ! अम्हं सुन्ने तत्तम्मि वट्टए अहुणा ।
सुरोदउ त्ति कज्जं सुन्नं चिय हंसचारेण ॥१७१॥

संमुहपवणपणोल्लियरयपडलेहिं पि पिसुणियं देव ! ।
न हु एत्थ कज्जसिद्धी कलुसीकयवयणनयणेहिं ॥१७२॥

सउणा वि देव ! दिव्वा(त्ता) सरेण चिट्ठागईहिं ठाणेण ।
साहंति साहसेण वि न कज्जसिद्धिं मणागं पि ॥१७३॥

एसा वि **सिवा** सामिय जेट्ठा सउणाण दाहिणा तुम्ह ।
वामं चिय परिजंपइ महल्लमाहप्पहाणिकरी ॥१७४॥

इय जुत्तिउत्तिमंडलसंगयगुरुमंतिमंतवयणेहिं ।
न पउत्तेहिं नियत्तइ निवस्स कामगहो कह वि ॥१७५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो चलिओ **चंड**निवो पयंडभुयदंडदंडसयसोहो ।
उप्पन्नमहामोहो उत्तमपियनीइविच्छोहो ॥१७६॥

तत्तो **कोसंबी**ए उक्का निवडंति तडयडरवेण ।
जा नज्जंति बुहेहिं कयंतकोवानलज्जाला ॥१७७॥

गयणम्मि अनब्भाओ विज्जुलया चंचलाओ दीसंति ।
कालभुयंगमजीहासिरीसमीहा फुरन्तीओ ॥१७८॥

पइदिवसं पसरंतीओ उट्ठंति अणग्गिधूमकुरुलीओ ।
किल कुवियकालरयणीकडक्खविक्खेवलच्छीओ ॥१७९॥

सुव्वंति य निग्घाया संभावियतिक्खदुक्खसंघाया ।
संनिहियमच्चुमयगलगलगज्जियसज्जउल्लापा ॥१८०॥

इय उप्पायालोयणतरलियनयणो **सयाणिओ** राया ।
निसुणेइ देससीमासमागमं **चंड**रायस्स ॥१८१॥

तो खुद्धमणो राया अणप्पउप्पायदंसुणुप्पिच्छो ।
अइसारेणं सज्जो एसो जाओ कहासेसो ॥१८२॥

विरहभरनिब्भरंगी **मियावई** सारणीहिं दिट्ठिहिं ।
वाहजलेणऽणुसमयं उरत्थलं सिंचए तत्तो ॥१८३॥

सोएण असोएण व साहपसाहाहिं पसरिएणं व ।
मूलाओ उट्ठिएणं पल्लविएणं परदलेहिं ॥१८४॥

चिरकम्मपरिणईए वामाए दिन्नकमपहारेणं ।
दुहपसवसंभवेणं रुक्खत्तं पाविअं गुरुयं ॥१८५॥

विरहगयाणं अहवा लोए पसरंतपक्खवायाणं ।
कन्हकमलासणाण वि सुन्नासाभमणयं जायं ॥१८६॥

विरहावत्थो रविसारही वि सक्कइ पयं पि नो गंतुं ।
विरहदसं संपत्तो कन्नो पंचत्तमावन्नो ॥१८७॥

जिणवयणसुहासायणदूरुज्झियविसमविसयविसवेगा ।
सविवेगा य **मिगावई** देवी चिन्तइ पुणो एवं ॥१८८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

"दुक्खमउ च्चिय एसो संसारो सायरो दुरुत्तरो ।
जम्मजरामरणजलो आवइउम्मीहि दुप्पिच्छो ॥१८९॥
वसणावत्तरउद्दो जोगवियोगाइजलयरायन्नो ।
ईसाविसायवडवानलजालसहस्ससंपुन्नो ॥१९०॥
कुग्गाहदुग्गमग्गो काममहामयरखोहियजलोहो ।
मिच्छत्तकालकूडो कसायपायालकलसो य ॥१९१॥
ते धन्ना कयउन्ना जे उत्तिन्ना परमपयत्तेण ।
चारित्तजाणवत्तं गहिय गुणरयणसंजुत्तं ॥१९२॥
नारीओ धन्नाओ जाओ वयं लिंति इह कुमारीओ ।
विसयामिसलुद्धाओ मुद्धा अम्हारिसीओ य ॥१९३॥
रमणप्पिया पुण बद्धा घरए सारीव वारंवारमहं ।
निवकुंजरस्स बंधणहेऊ वारीव संजाया ॥१९४॥
मम अहियरूवलच्छी एसा लोउत्तरा उ कउओच्छी ।
जीइ सवणे वि राया जाओ अइकामकच्छुल्लो ॥१९५॥
अन्नं च दिव्वचरिए वामे वि हु निब्भरेण वित्थरिए ।
हिययम्मि दुक्खभरिए सत्तं सीलं न मोत्तव्वं ॥१९६॥
अक्खोहो अत्थाओ जलही रयणायरो वि सिरिवासो ।
अचलियमेरो गरुओ असंखसत्तालयो जेण ॥१९७॥
अइउक्कडम्मि सत्ते बुद्धी पुरिसस्स जायए जीए ।
अत्थं पेच्छइ एवं **कविलस्स** वि सासणे भणियं ॥१९८॥
सत्तो सो सप्पुरिसो उदयगओ दिणयरो व्व अन्नेसिं ।
अवहरइ तमं तेयं करइ पयावं जगुज्जोयं ॥१९९॥
सीलं भन्नइ वित्तं सम्मं तमखंडियं वहइ जो उ ।
सो पउमं व सुराणं लहइ सिरग्गे पइट्ठाणं ॥२००॥
पुरिसो अखंडवित्तो वंसग्गपइट्ठिओ गुणाहारो ।
कल्लाणकलसरम्मो सियावत्तं व तावहरो ॥२०१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुत्ताहलं व वित्तं विणा सिणिद्धो वि कंतिरिद्धो वि ।
गरुओ वि सत्थसुद्धो नायमहग्घो हवइ पुरिसो ॥२०२॥

लोए सिरेण बुज्झइ मंगलहेउ त्ति वित्तसंजुत्तो ।
सिद्धत्थउ व्व लहुओ कडुओ वि हु तिव्वनेहिल्लो ॥२०३॥

सव्वासापरिपूरणदुल्ललियं सफलमेव मह सीलं ।
कल्लाणगोत्तरूढं नंदणवणराईसोहिल्लं ॥२०४॥

सीलंगाण सहस्सा अट्ठारस जीए मह मणे इट्ठा ।
तीए इन्हि किं पुण देसे सीले वि संदेहो ? ॥२०५॥

ता बुद्धिओसहीए सीले सिरिपव्वयम्मि लद्धाए ।
हणिऊण **चंड**तेयं जं गज्जन्तं गहिस्सामि ॥२०६॥

एसो न जुज्झसज्झो **पज्जोओ** किंतु बुद्धीए जेयव्वो ।
इय चिन्तिऊण सुइरं **मियावई** पेसए दूयं'' ॥२०७॥

तेण य दिट्ठो रायाऽणायासगओ वि जो रविपयासो ।
सप्पणयं विन्नत्तो सा **मियदेवी** इमं भणइ ॥२०८॥

कहमागच्छामि अहं ? बालो मे **उदयणो** सुओ जेण ।
वइरीहिं परिहविज्जइ लद्धावसरेहिं उग्गेहिं ॥२०९॥

उग्गतमाण वि कहमिव वइरीणं अवसरो इहं अत्थि ।
उइयम्मि मए सूरे इय भणिए नरवरिंदेणं ॥२१०॥

दुएण पुणो भन्नइ सच्चमिणं किंतु सुव्वइ इमं पि ।
जोयणसयम्मि विज्जो सामिय ! ऊसीसए सप्पो ॥२११॥

ता **उज्जेणी** दिढइट्टयाहिं पायारमाइकरणेण ।
सुत्थं करेह सम्मं जेणऽम्हं निव्वुई होइ ॥२१२॥

ता चउदस रायाणो सबला सेणीए ठाविया तेण ।
अगइं गंतुमणो रहभोगमणोरहसयाइं व ॥२१३॥

हत्थाहत्थपरंपरपओगओ आणियाहिं इट्टाहिं ।
कारवियो पायारो उज्जु**पज्जोय**राएण ॥२१४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

निप्पन्ने पायारे सरणागयवज्जपंजरायारे ।
परपुरिसाए अलंघे महासईणं व हिययम्मि ॥२१५॥

इन्धणधणकणचोप्पडकप्पडमाईहिं पूरिए अंतो ।
तत्तो **मिगावई**ए मणोहरे व्व अइगुरुए ॥२१६॥

सह इंदियपसरेणं रोहं पोलीण तो दिढं काउं ।
चिट्ठइ एसा देवी चारित्तग्गहणसद्धाए ॥२१७॥

निज्जिणियमोहजोहा मुक्कविरोहा विसप्पिगुणसोहा ।
ओहामियनरनाहा देवी चिंतइ इइ सलाहा ॥२१८॥

"धन्नो सो च्चिय देसो विहरइ सिरि**वीर**जिणवरो जत्थ ।
अवहरियदुरियतिमिरो मिहिरो इव सुहकरोल्लासो ॥२१९॥

कोसंबीए कयाई बोहिंतो भवियकमलसंडाइं ।
आसुल्लाससमुज्जयपाएहिं पवित्तयं काही ॥२२०॥

दोसाविसारणेणं जस्सागमणेण होइ अच्छरियं ।
सव्वाण कोसियाणं सम्मदिट्ठीण आणंदो ॥२२१॥

अरुणकरपल्लवम्मि य समोसढे जम्मि तावपडिवक्खे ।
सुमणोवियासरम्मो सच्चमसोउ वहइ लोए ॥२२२॥

जयचक्खुम्मि जिणिन्दे समागए दलियमोहनिद्दम्मि ।
गम्मागम्मविवेगो काममम्मि निसायरे नट्ठे ॥२२३॥

दूरीहवन्ति सहसा कामग्गहविसमविसहरप्पसरा ।
भुवणपहायरजिणवरफुरियमहामंडले दिट्ठे ॥२२४॥

किं बहुणा ? जिणनाहे समागमे मज्झ पूरिउम्माहे ।
पडिवज्जिस्सं दिक्खं सिक्खमवस्सं गहिस्सामि" ॥२२५॥

चिन्तन्तीए तीए **मिगावई**ए वियंभिओ पवणो ।
सुरही सीयलमउओ दिव्वो निव्वुइकरो झत्ति ॥२२६॥

तेण य नच्चिरविहसिरमणमुहनयणुप्पलाए देवीए ।
पुलओ अंगे पउमिणिनालयकंटयसिरिं पत्तो ॥२२७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो उज्जोओ दिणयरकरनियरखरतत्तवारणुज्जुत्तो ।
पज्जोयस्स वि तिक्खत्तणं हरंतो परिप्फुरिओ ॥२२८॥

अह गिरिकंदरअंतरअवगाहगहीरदुंदुहिनिनाओ ।
रोहनिवारणपडहप्पयाणघोसो व्व उच्छलिओ ॥२२९॥

रयणमएहिं तत्तो दसद्धवन्नेहिं सुरविमाणेहिं ।
नंदणमिव कुसुमेहिं समंतओ उच्छयं गयणं ॥२३०॥

पवणदोलिरधयवडकिंकिणिरवमुहलदसदिसाभोओ ।
बहिरंतरंगरिउजयपिसुणो धम्मज्झओ पत्तो ॥२३१॥

तित्थयरत्तसिरि(री)ए रयणमयं दप्पणं व तिलयं व ।
पिच्छइ य धम्मचक्कं लोओ मुत्तं पयावं व ॥२३२॥

बहिरंतो च्चिय समियं रयपडलं कलुसभावसंजणयं ।
गंधोदगवुट्ठीए तुट्ठीए सव्वलोयस्स ॥२३३॥

गयणट्ठियपसरियकरसिंहासणदंसणेणं समकालं ।
सव्वे चिय दूरगया जमिह गया सव्वलोयाणं ॥२३४॥

अइअच्छरियं एयं जमिह जए **वीर**नाहनिस्साए ।
चमरोप्पायनिवाए सुरासुराणं पि आणंदो ॥२३५॥

संसारजलहिमहणुप्पन्नसुहापुन्नकुंडतयधवलं ।
अह पेक्खिय छत्ततयमिव लोए जायमारोग्गं ॥२३६॥

धवलगुणपक्खवाओ हंसगई कणयकमलट्ठियपाओ ।
निद्दलियजणविसाओ **मियावई**विहियसुपसाओ ॥२३७॥

आगच्छइ जिणराओ **वीरो** पणमंततियससंघाओ ।
अइसयसयसंपाओ इय लोएण परिन्नाओ ॥२३८॥

चंदावयरणउज्जाणयम्मि अह तत्थ सो समोसरिओ ।
चउदसहिं गुणनिहीहिं समणसहस्सेहिं परियरिओ ॥२३९॥

तो **वाउकुमारे**हिं पमज्जिए सुरहिसलिलसित्तम्मि ।
मेहकुमारेहिं पुणो जोयणमित्तम्मि खित्तम्मि ॥२४०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुणिमणमिव सममममलं तत्थ सुरा वि रययंति मणिपीढं ।
जं जिणवंदारुजणं हियएणं धरइ पडिबिंबा ॥२४१॥

वेमाणियसुरकप्पियमणिमयकविसीसरयणपायारो ।
इट्ठफलो नंदणमिव नाणारुइमंजरीजालो ॥२४२॥

जोइसियनिक्कनिम्मिवियरयणकविसीससालकिरणेहिं ।
हीरइ लच्छीलीला चंपयवण्णकुसुमसुंदेरो ॥२४३॥

भवणवईहिं रइओ य कणयकविसीसरययपायारो ।
कुणइ जणाण विलेवणमिव कुंकुमचंदणकरेहिं ॥२४४॥

चउदिसिडज्झंतागुरुधूवधडीउच्छलन्तधूमेहि ।
सव्वं अवलेवंजणमिव हरियं निवइनयणाणं ॥२४५॥

चंदणपल्लववंदणमाला सोहिंति पोलिदारेसुं ।
इंतसिरिकंठसंठियमरगयमणिकंठियाउ व्व ॥२४६॥

जिणनाहोवरि रत्तसोयं दट्ठूण घणमहाभोगं ।
धरइ असोओ लोओ अइअणुरागं जिणस्सुवरिं ॥२४७॥

रइयम्मि समोसरणे भवभीयजणाण अभयसरणम्मि ।
तित्थयरत्तसिरीए विलासभवणम्मि रमणीए ॥२४८॥

पुव्वद्दारेण जिणो सिरि**वीरो** देवकोडीपरियरिओ ।
पविसेऊणं सिंहासणे निसीयइ तओ तिदिसं ॥२४९॥

जिणवरपडिबिम्बाइं देवा रययंति सरिसरूवाइं ।
तित्थयरनामपुन्नप्पभावओ हुंति ताइं पि ॥२५०॥

तत्तो **पज्जोय**निवो **मियावई उदयणो** सपरिवारो ।
जिणपायवंदणत्थं उवसंता इंति भत्तीए ॥२५१॥

तिपयाहिणीकरेउं वंदित्ता जिणवरं **महावीरं** ।
सुस्सूसाए जहारिहट्ठाणाऽऽसीणेसु भव्वेसु ॥२५२॥

तो तावहरणीए पुलयंकुरकारिणीए सरसाए ।
अमियरससारणीए निद्धीकयखित्तधरणीए ॥२५३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

घणगज्जियगहिराए विदूरमहिचारिणीए वाणीए ।
सच्चं चिय धम्मकहा रयणसलाय व्व विच्छुरिया ॥२५४॥

"संसारम्मि अपारे पारावारे दुहोहजलभारे ।
दुल्लहं खलु मणुयत्तं वट्टंताणं दुरुत्तारे ॥२५५॥

पत्ते वि य मणुयत्ते आरियखित्तं पि दुल्लहं जत्थ ।
धम्माधम्माईणं विवेयरयणस्स उप्पत्ति ॥२५६॥

तम्मि य उवलद्धे पुण सुकुलं न लहंति कम्मपरितंता ।
उक्खित्तं च किल भरं वहंति धवल व्व सुकुलीणा ॥२५७॥

बहुपुन्नपावणिज्जा सुवन्नजाई वि तम्मि वि जियाण ।
भुवणब्भहियं जीए सोरब्भं बिंति मइमंता ॥२५८॥

अवि तीए लद्धाए अरूवया अणरिहा गुणोहाणं ।
सिद्ध च्चिय जं लोए अरूवयत्तेण नमणिज्जा ॥२५९॥

अवि रूवम्मि अरोगो जीवो सुहभावकारणं होइ ।
बाहिज्जए सरोगो उक्कलियाहिं जहा पउमो ॥२६०॥

अरोगे च्चिय पुन्नं आउं कल्लाणकारणं दुल्लहं ।
दिढदीहरजीवत्ता साहइ धणुहं पि परलोयं ॥२६१॥

अवगयरयपडलाए सत्तुल्लासाए जीए बुद्धीए ।
पडिबिंबंति वियारा सुहावया सावि अइदुल्लहा ॥२६२॥

आलस्सयाइपडिहाररुद्धमुणिरायपायदिट्ठीणं ।
धम्मसवणं पि न हवइ जियाण अवि बुद्धिमंताणं ॥२६३॥

धम्मसवणे वि दुलहो अवग्गहो नाणावरणउदयम्मि ।
विम्हरणसंभवाओ य धारणासत्तिविरहाओ ॥२६४॥

अवगहियम्मि व धम्मे सद्धा जीवाण दुल्लहा चेव ।
सा पुण सिद्धिवहूए संगमकरणेक्कतल्लिच्छा[१] ॥२६५॥

करिणो इव भवरन्ने सद्धावंता वि संजमं कहवि ।
पाविंति गुरुपओगा सच्छंदविहारसुहरसिया ॥२६६॥

---

१. तत्परा ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एसा दुवालसंगी अंगीकाऊण सव्वचारित्तं ।
सहल च्चिय कायव्वा दसविहमुणिधम्मसेवाए ॥२६७॥

तहाहि–

“कोवदवसलिलधारा ईसाए बंदिणीए दिढकारा ।
उग्घाडियसिवदारा **खमा** इमा सव्वगुणसारा ॥२६८॥

विमलगुणरयणगब्भं जेण खमं धारयंति कुलगिरिणो ।
तेणं चिय अईगरुया समुन्नया सासया जाया ॥२६९॥

[१]सेसो वि खमाहारो ईसरहिययम्मि पत्तसिरिहारो ।
निच्चं अमियाहारो जाओ पुरिसोत्तमाहारो ॥२७०॥

माणगिरिदलणवज्जं साहूणं दिन्नसिवपुरीरज्जं ।
विणयगुणकरणसज्जं **मद्दवमि**ह सिद्धनियकज्जं ॥२७१॥

नवणीयमिव सिणेहं महग्घयं कुणइ मद्दवगुणेण ।
ताविज्जंतो वि दिढं पुरिसत्थपसाहयं जीवो ॥२७२॥

चंदस्स व अवि पुन्नं वित्तं पत्तस्स निम्मलकलस्स ।
जीवस्सेह कलंको हवइ [२]मओ जस्स हिययम्मि ॥२७३॥

लीलाए मुनिवरिन्दो [३]अज्जा(अज्जव)वज्जेण दलियमाहप्पं ।
काउण [४]कवडसेलं सिवपुरमग्गे सुहं जन्ति ॥२७४॥

मणवयणकायजोगा अज्जुणबाण व्व **अज्जवु**ज्जुत्ता ।
धम्मगुणसंपउत्ता परलोयपसाहया हुंति ॥२७५॥

लोउत्तरियं चरियं परलोओ जमिह सिज्झइ जियाण ।
कुडिलत्तविरहिएणं विणएण साहुधम्मेण ॥२७६॥

जलरुवा अवि जीवा भवण्णवे [५]**मुत्ति**सुत्तिसंलीणा ।
अंतोबहिं व विमलीहवंति मुत्ता महप्पाणो ॥२७७॥

संसारम्मि मसाणे सा गिद्धी फुरइ मुत्तिरहियाण ।
सम्मदिट्ठी जीए गसिज्जए दिज्जाए दुक्खं ॥२७८॥

अच्छरियमिणं लोए साहूणं धम्मकम्मनिरयाणं ।
जं [६]मुत्तिउवायाणा होइ असुत्ताणउप्पत्ती ॥२७९॥

---

१. शेषनागो वि । २. मदः । ३. आर्जववज्रेण । ४. कपटशैलं । ५. मुक्तिशुक्ति । ६. निर्लोभतोपादानात् ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

घणसंचियपावोदयसोसयपसरंतबहुपयावस्स ।
सच्चं मुणिहिं भणियं **तवस्स** जं जेट्ठसुइभावो ॥२८०॥

परमहिमभाववसओ तवसा डज्झंति कसिणकमलाइं ।
जं तेण जडिमभावो नस्सइ तं पुण महच्छरियं ॥२८१॥

गुरुपायसंपओगे तवम्मि सिरिपव्वयम्मि जायंति ।
लद्धीओ ओसहीओ जराइसमणीउ साहूणं ॥२८२॥

सीलंगसहस्साणं समग्गसत्तीण प्फुरियतेयाणं ।
संनिहिए न हु दोसो मणमक्कडसंजमे विहिए ॥२८३॥

आसवदाराणं **संजम**म्मि संवरसहावकलियम्मि ।
न हु होइ पावपंको मुणीण अच्छेरियं एअं ॥२८४॥

आसवनिसेधरूवे मुणीण जं संजमे कए होइ ।
अपमत्तया सया वि हु किमत्थ विबुहाणमच्छरियं ? ॥२८५॥

सच्चं चिय सलहिज्जइ लोए लोउत्तरे वि गुणगुरुयं ।
धम्मस्स कप्पतरुणो मूलं सच्चं चिय वयंति ॥२८६॥

सच्चं सुरतरुमंजरिकरणिं धारेइ दसदिसामोयं ।
दिव्वा माहप्पसिरी जं तत्थ समाइ भमरि व्व ॥२८७॥

सत्ताण हियं सच्चं तं चिय अमयं वयन्ति मुणिवसहा ।
इह तं आसायन्तो अमियप्पा होइ न हु चोज्जं ॥२८८॥

अपि च–

**"अलियं न भासियव्वं अत्थि हु सच्चं पि जं न वत्तव्वं ।
सच्चं पि होइ अलियं जं परपीडाकरं वयणं" ॥२८९॥**

जलसोयं चिय अंगीकाउणं जे नरा पयट्टंति ।
ते संसारमहोयहिमवगाढा ठंति चिरकालं ॥२९०॥

पढमं च दयासोयं सच्चमतेन्नं च बंभचेरं च ।
निस्संगया य सोयं परमत्थवियारणेणेवं ॥२९१॥

एएणं **सोएणं** अइनिम्मलसंवरेण भावमलं ।
पक्खालिऊण सुद्धा लहंति सिद्धिं लहुं जीवा ॥२९२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दुहभयजणणी निव्वुइहणणी जीवाण इह सकिंचणया ।
इय साहूहिं पवन्ना उत्तमवन्नाऽसकिंचणया ॥२९३॥

तीए अभयपुरीए नाऽऽयाणभयं हवेज्ज कइयावि ।
तत्तो धम्मज्झाणं पवत्तए मुणिवरिंदाणं ॥२९४॥

अवि य-

तीए निवसंताणं दिढसत्ताणं जियाण तुट्ठाणं ।
निज्जियसयलभुवणो न मोहराया वि पभवेइ ॥२९५॥

बंभच्चेरं च थेरं सपाडिहेरं सुरा वि पूयंति ।
संपत्तअत्तलाहो जओ तओ होइ जियलोओ ॥२९६॥

अपि बंभवुड्ढभावे महग्घसोहग्गजणियरंगाओ ।
अइसयसयलच्छीओ सयंवरा इंति साहूणं" ॥२९७॥

इय दसविहधम्मकहासुहाए चारित्तमोहणीयविसं ।
अवसरइ तओ भव्वा दिकखं गिन्हंति संविग्गा ॥२९८॥

एसो जईण धम्मो लहुकम्माणं जियाण अइसुहओ ।
उइए चरित्तमोहे गिहिधम्मो पुण कारेयव्वो ॥२९९॥

सम्मतमूलमणुवयगुणवयसिक्खावएहिं परियरिओ ।
बारसभेओ सिवसुहपरंपराकारणं एसो ॥३००॥

धम्मस्स कप्पतरुणो सम्मत्तं मूलबंधुरं धणियं ।
संकाइमलविमुक्कं सरसखमो गुणारूढं" ॥३०१॥

इय धम्मदेसणेण तिमिरमिव दिणयरेण अवणीए ।
मिच्छत्ते भव्वजणा सिवपुरमग्गं पवज्जंति ॥३०२॥

एत्थंतरम्मि एगो, धणुबाणसणाहपाणिपउमजुओ ।
भिल्लो मणसा पुच्छइ पणओ उद्धावबद्धजडो ॥३०३॥

ततो जिणेण भणिओ वायो भद्द पुच्छसु तुमं ति ।
तो तेण पुणो वुत्तं जा सा सा स त्ति किं ? नाह ! ॥३०४॥

सा स त्ति जिणेणुत्ते **गोयम**सामी वि पुच्छए पणओ ।
भयवं किमेस जंपइ ? पन्नत्तं किं व तुम्हेहिं ? ॥३०५॥

"भयवं पि तो पसाहइ, गोयम ! **चंपा**ए धाउवायवऊ ।
आसी सुवन्नगारो, **अणंगसेनु** त्ति नामेण ॥३०६॥

रूवेण कामदेवो चाई भोगी पियंवओ सुहओ ।
इच्छियदाणयाण, परिणेइ तरुणीण पंचसए ॥३०७॥

रूवोवहसियदेवंगणाहिं कीलइ य ताहिं सच्छंदं ।
दोगुंदगो व्व देवो गयं पि कालं न याणेइ ॥३०८॥

जद्दियहं जीए समं निवसइ तद्दियहमेव सो देइ ।
वत्थाभरणविलेवणगंधाइयं न सेसाण ॥३०९॥

ईसासल्लियहियओ रक्खइ सयमेव सो तहा ताओ ।
करपसरदिन्नतावं जहा न पेच्छन्ति सूरं पि ॥३१०॥

अह तस्स बालमित्ते समागए अन्नया विगयदोसे ।
सो जंपइ पेमपरो वियसियमणनयणमुहकमलो ॥३११॥

सव्वासाण पयासं मित्तो च्चिय इह करेइ जियलोए ।
सयलसुहाण निवासो सभयाणं तह सरहस्साणं ॥३१२॥

तो कहसु मित्त वच्छल सुरूवविहवेहिं किमिह पुरिसाणं ? ।
सेसाणमहं ऊणो न वल्लहो जेण रमणीणं ॥३१३॥

तेणुत्तं गुणरहियं रूवं किं ? आउलीए कुसुमं व ।
वसुपूरिओ वि न रवी सुहओ जं एस करचंडो ॥३१४॥

जो किन्तु महुरभासी सिणिद्धदिट्ठी पेच्छइ सहावं ।
नीयं चिय परिसक्कइ सययं अणुवत्तए छंदं ॥३१५॥

दुव्वयणे वि न रूसइ तूसइ अब्भत्थियं च वियरेइ ।
कित्तइ गुणे परोक्खे कलासु पयडेइ नेउन्नं ॥३१६॥

पढइ य [1]थक्के थक्के सुहासियं जं सुहाइसंसित्तं ।
नीयगमित्तच्चाई उत्तमसंसग्गदुल्ललिओ ॥३१७॥

इच्चाइविमलगुणरयणरोहणो मोहणो जयस्सावि ।
सुहओ पुरिसो किं पुण वियड्ढरमणीण तरुणीण ? ॥३१८॥

---

१. अवसरे ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय सिक्खविउं नीओ नियघरं तेणऽणंगसेणो वि ।
पेमेण न्हाणभोयणविलेवणाईण कज्जेण ॥३१९॥

ता अवसरो त्ति काउं तम्महिलामज्जणाइ काऊण ।
कयसिंगारा दप्पणहत्था सच्छाउ चिट्ठति ॥३२०॥

पत्तो **अणंगसेणो** हट्ठो तुट्ठो विसज्जिओ सुहिणा ।
आगच्छइ नियगेहे पेच्छइ भज्जा सनेवत्था ॥३२१॥

अह सिंगारो तासिं तं तावेइ जह जलंतअंगारो ।
[१]संगारो इव ईसा **मच्छरकोवाण** संमिलणे ॥३२२॥

दुट्ठभिउडिभासुरनिलाडवट्टेण तेण तो गहिउं ।
एक्का [२]घायपयाणा तहा हया जह गया पाणा ॥३२३॥

प्फुरियकरसूरमंडलसरिच्छदप्पणसएहिं पडिहणिओ ।
मरणभयक्कंताहि कंताहिँ **णंगसेणो** वि ॥३२४॥

तो अणुतावो दावो दहइ इमाणं मणं वणंतं व ।
पसरंति धूमसरिसा दीहा उन्हुन्हनीसासा ॥३२५॥

कज्जलरुइघणनयणाण ताण पवहंति वाहजलधारा ।
सुक्कंति कंतिजुव्वणजवासया [३]ताहं सव्वे वि ॥३२६॥

का अम्हाणमियाणिं गइ त्ति ? पइमारियाण लोयम्मि ।
इय चिन्तिऊण ताओ अग्गिं साहिन्ति गिहमज्झे ॥३२७॥

मणुयाउयमावज्जिय पच्छायावेण साणुकोसेण ।
विजयस्स पल्लिवइणो चोरा जाया तओ ताओ ॥३२८॥

पढमा पत्ती गामे **कुसत्थले सोमिलस्स** विप्पस्स ।
साहसियनामअइकूरपुत्तभावेण संजाया ॥३२९॥

सो उण **अणंगसेनो** दुकम्मपरिणामपरिणओ भमिउं ।
कइवयभवंतरेसु उप्पन्नो तस्स लहुभगिणी ॥३३०॥

सो तीए बालहारो तं पुण निद्दहइ मयणअंगारो ।
पुव्वभवकामगिद्धीचुल्लीए जलणसंभूओ ॥३३१॥

---

१. संकेतः । २. घातप्रदानात् । ३. तासां ।

Jain Education International 2010_02　　For Private & Personal Use Only　　www.jainelibrary.org

सो तीए रुइंतीए निरंतरं वाहसलिलबिंदुहिं ।
न हु विज्झाइ जहा घणधाराहिं [१]ईरंमओ अग्गी ॥३३२॥

साहसियबंधुणा पुण निवारयंतेण अन्नया कहवि ।
रमणपएसे छिक्का तुन्हिक्का सा ठिया झत्ति ॥३३३॥

लद्धोवाओ एसो निच्चं तह चेव काउमाढत्तो ।
जणयजणणीहिं दिट्ठो निवारिओ ठाइ न कहवि ॥३३४॥

चिन्तियमेएहिं तओ न सीलमुद्दं वहेइ सुविसुद्धं ।
पुत्तो दुट्ठो धिट्ठो विणएणं वज्जिओ एसो ॥३३५॥

ता अम्हाणं एसो सद्धिं वासोदएण वट्टंतो ।
आसामुहाइं काही तामसभावेण कलुसाइं ॥३३६॥

अन्नं च-

"तिक्खग्गकढिणफलया अइघणजलभाववुड्ढिमावन्ना ।
पुट्ठावि य छेज्जकरी [२]असीलया दूरकरणीया ॥३३७॥

अविणीओ अवणी(णे)ओ कज्जो गुणगामपउरमज्झाओ ।
अन्नह जह जह वियरइ दहेइ अग्गि व्व अविणीओ" ॥३३८॥

इह चित्तकम्मपरिणइवसेण पियरेहिं निप्पिवासेहिं ।
नियगेहा निच्छूढो **साहसिओ** भमइ सच्छन्दं ॥३३९॥

परिसंक्कंतो देसेन्तरेसु भवियव्वयानिओगेण ।
साहसिओ पल्लिवई ट्ठविओ **विजएण** तत्थ गओ ॥३४०॥

सा तस्स पुणो भगिणी, पालिज्जंती कमेण संपत्ता ।
उव्वणजुव्वणलच्छीं विणट्ठसीला य चिन्तेइ ॥३४१॥

खंडियसीला इण्हिं रमामि सेच्छं किमित्थं संकाए ? ।
मुंडाविज्जइ सीसं कए न एक्काए घडियाए ॥३४२॥

जुव्वणमणम्मि वेओदयेण कयउब्भरा न संगेण ।
गामंतरेसु हिण्डइ सा अट्टा कामकण्डूए ॥३४३॥

अन्नन्नपुरिससंगमकिलिञ्चसंघट्टओ हससहसेइ ।
तो तीए इत्थिवेओ कुकूलअग्गि व्व पइसमयं ॥३४४॥

---

१. मेघवह्निः । २. अशीलता पक्षे-असिलता ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह अन्नया गया सा गामे एगम्मि तत्थ ते चोरा ।
संपन्ना तो वुत्तं तयहुत्तं तीए रत्ताए ॥३४५॥

अम्हारिसीहिं तुम्हं तरुणीहिं किं ? न कज्जमत्थि त्ति ।
तो नाउं तब्भावं सा नीया तेहिं नियपल्लिं ॥३४६॥

एसा अम्हुवभोगा एगा मा होउ कहमवि विसन्ना ।
इय चिन्तिऊण तेहिं आणीया अन्नया अन्ना ॥३४७॥

तो सा **साहसियससा** कसाइया दंसणम्मि महिलाए ।
तं खीवइ कूवमज्झे गएसु अन्नत्थचोरेसु ॥३४८॥

पच्चागयतेणेहिं सा पुट्ठा कत्थ तुज्झ भगिणि त्ति ।
आरुट्ठा तो जंपइ किमहं जाणामि तुम्हं पियं ? ॥३४९॥

किं न सयं चिय रक्खह ? भज्जं सोहग्गरयणमंजुसं ।
मं आयरेण पुच्छह अणुरत्ता तीए वुत्तंतं ॥३५०॥

इइ तीए वयणेहिं नयणेहि तहय अंगचेट्ठाहिं ।
अणुमाणेण नायं एयाए चेव सा निहया ॥३५१॥

तो **साहसिओ** चिन्तेइ एसा अइविसयपरवसा कावि ।
किं होज्जा ? दिव्वजोगा मह भयणी मयणनिवनयरी ॥३५२॥

जइ सच्चं मह एसा, ससा असेसाण पावकम्माण ।
तो पावं अइगरुयं जायमगम्मं गमणेण ॥३५३॥

ता सुव्वइ सव्वन्नू **कोसंबी**ए समासढो तत्थ ।
गंतूणं परमत्थे पुच्छामि अहं लहुं चेव ॥३५४॥

इय चिंतिऊण **गोयम** ! **साहसिओ** एस आगओ मणसा ।
लज्जाए पुच्छंतो वुत्तो वयणेण पुच्छ तुमं ॥३५५॥

तोऽणेण पुणो भणियं जा सा सा स त्ति किं ? भवे भयवं ! ।
अम्हेहिं वि तो कहियं सा स त्ति असंसयं चेव ॥३५६॥

गोयम ! कामपिसायग्घत्थाणं ता न होइ इह सोयं ।
सोयंति पुणो नाए अगम्मगमणाइए पावे ॥३५७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विसयविसधारियाणं अणारियाणं जियाण जियलोए ।
वियरइ पच्छायावं गोयम ! एवंविहं पावं ॥३५८॥

विसयामिसगिद्धीए जेसि न दिट्ठी जियाण विद्धत्था ।
संसारम्मि मसाणे पडियाणं ते च्चिय कयत्था ॥३५९॥

वडवानलो जलंतो सागरलहरीहिं जह न विज्झाइ ।
न समइ कामो वि तहा उवभोगपरंपराहिं पि ॥३६०॥

जेसिं अप्पा सवसो न रसो भोगेसु लहुयकम्माणं ।
उवसमसुहाभिसित्ता सत्ता सुत्ता व ते धन्ना ॥३६१॥

जे देसबंभचेरं चरंति परदारवज्जिणो गिहिणो ।
देवकयपाडिहेरा नमणिज्जा हुंति ते वि जए ॥३६२॥

तदुक्तं–

**"कह ते न वंदणिज्जा ! रूवं दट्ठूण परकलत्ताणं ।
धाराहय व्व वसहा गच्छंति महिं पलोयन्ता"** ॥३६३॥ [ ]

**जाण परजुवइमणहरभमुहाधणुमुक्कलोयणसरेहिं ।
सीलकवयं न भिन्नं नमो नमो ताण पुरिसाण** ॥३६४॥ [ ]

**इत्थी वि पसंसणिज्जा तित्थं व्व पावित्तधारिणी लोए ।
परपुरिसपरीहारं हारं व धरेइ जा हियए** ॥३६५॥ [ ]

**लोउत्तरे वि लोए सीयाइ महासईण सुच्चंति ।
सत्तावीसजोयणकिरणावलिविमलचरियाइं"** ॥३६६॥ [ ]

इय**ऽणंगसेण**चरियं वित्थरियं भयवया सुणेऊण ।
सत्ता भवनिव्विन्ना परमं संवेगमावन्ना ॥३६७॥

परिचत्तगिहावासा एगे चारित्तसिरिपियविलासा ।
लिंति जिणेसरदिक्खं सिक्खं सिवसंगमोल्लासा ॥३६८॥

अन्ने विरयाविरइं विसुद्धसंमत्तदित्तमणिदीवा ।
मिच्छत्ततिमिरहरणा सिवपुरपहपत्थिया लिंति ॥३६९॥

अवरे भद्दगभावा भवंति परभज्जवज्जणुज्जुत्ता ।
उवलद्धबोहिबीया उवरोवरि भाविकल्लाणा ॥३७०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एत्थंतरम्मि देवी **मिगावई** पणमिऊण भत्तीए ।
संसारभउविग्गा संविग्गा विन्नवइ **वीरं** ॥३७१॥

भयवं ! भवजलहिगया जीवा लद्धूण तुम्ह पयपोयं ।
निच्चं चारित्तधरा पारं पाविंति सिद्धिपुरं ॥३७२॥

तो हं तुम्ह समीवे पडवज्जिस्सामि सामि ! पव्वज्जं ।
जा पुच्छामि जिणेसर ! **चंडपज्जोय**नरनाहं ॥३७३॥

ता भयवया वि भणियं अहासुहं किंतु मा तुमं काही ।
पडिबंधं सामग्गी जमेरिसी दुल्लहा भद्दे ! ॥३७४॥

तत्तो गच्छइ एसा **चंडपज्जोय**रायपासम्मि ।
तस्सुच्छंगे अप्पइ **उदयण**कुमरं नियं पुत्तं ॥३७५॥

सीलं रक्खंतीए [1]पडिवन्नवयणओसरन्तीए ।
तो विन्नविओ तीए **पज्जोओ** विणयवित्तीए ॥३७६॥

पडिवज्जे पवज्जं तुम्हेहिं विसज्जिया अहं अज्ज ।
विमुहा भवसोक्खाणं दुहावहाणं अणिच्चाणं ॥३७७॥

किं वारेउं सक्को ? सक्काइसमक्खमेस लज्जाए ।
तमकामो वि विसज्जइ तओ निवो **चंडपज्जोओ** ॥३७८॥

अंगारवईपमुहा तब्भज्जाओ वि तीए सह अट्ठ ।
गिण्हंति तओ दिक्खं संवेगरसेण संभिन्ना ॥३७९॥

अज्जा **मिगावई सा चंदणबाला**ए सीसिणी तत्तो ।
विनयगुणरयणरोहणधरणिकरणिं समुव्वहइ ॥३८०॥

विसयग्गामपरंमुहमई वि विहरेइ [2]विसयगामेसु ।
सज्झायसुहानिब्भरपसमियनिस्सेससंतावा ॥३८१॥

निप्पडिकम्मा वि दिढं पडिक्कम्मुवओगकरणतल्लिच्छा ।
अंगोवंग[3]वियारं पइक्खणं कुणइ [4]अवियारं ॥३८२॥

अट्ठमयट्ठाणपव्वयचूरणवज्जासणीखमाधरणी ।
कोहदवानलसमिणीजलधाराधोरणी समणी ॥३८३॥

१. प्रतिपन्नवचनापसरन्त्या । २. देशग्रामेषु । ३. विचारं । ४. अविकारं ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सिवपासायारोहणनिस्सेणी जीए विमलगुणसेणी ।
सा [१]दमवणम्मि एणी समुद्दगासुरनईवेणी ॥३८४॥

उत्तमकुलप्पसुया वरगुरुपायारविंदसंलीणा ।
चारित्तधम्मरायप्पहाणगुणरायहाणि व्व ॥३८५॥

अह अन्नया कयाई **मिगावई** विहियउज्जयविहारा ।
विमलीकय[२]वयभारा वियन्नगुरुगच्छसिंगारा ॥३८६॥

सा अहिगयसुत्तत्था गीयत्था नायसव्वपरमत्था ।
चंदणबालाणुगया समागया नयरि**कोसंबिं** ॥३८७॥

तो देवनमियचलणो मोहमहारायमाणनिद्दलणो ।
दुरियदवदावजलणो पावतरूम्मूलणो **वीरो** ॥३८८॥

विहरंतो नगराईसु गहीरसुरदुंदुहीनिनाएण ।
सिवपुरकवाडसंपुडविहडणनिग्घोससरिसेण ॥३८९॥

कोसंबीनयरीए जंगमकप्पद्दुम व्व फलदाई ।
भयवं पि तम्मि समये समोसढो बाहिरुज्जाणे ॥३९०॥

कालेऽणंते तीए जायं अच्छेरयं इमं तत्थ ।
सविमाणा रविचंदा समागया वंदिउं **वीरं** ॥३९१॥

सोहिंसु सूरससिणो पयाहिणंतो तओ जिणिन्दस्स ।
तिजयपसरंतमुत्तप्पयावजसरासिसारिच्छा ॥३९२॥

वियसंति य मउलंति य कइरवकमलाइं तम्मि समयम्मि ।
रटन्तअलिकुलाइं अच्छरियमिणं वयंति व्व ॥३९३॥

अच्छरियपिच्छिरीणं नच्चिरलच्छीण नेउरारावो ।
विहसिरमउलिरकुमुयंबुएसु भमराण झंकारो ॥३९४॥

विहडंति संघडंति य हरिसविसाएहिं चक्कवायाइं ।
जिणवयणाइं वऽणेगंतवायसंवायरसिआइं ॥३९५॥

सूरससीणं जोगो समसमयं कोसियाण आणंदं ।
वियरंतो खेयं पि यऽणेगंतपसिद्धिदिट्ठंतो ॥३९६॥

---

१. दम एव वनं तस्मिन् । २. व्रतभारा ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दिवसपओसविसेसे अमुणिज्जंतम्मि अवसरे तम्मि ।
उवउत्तमणा सिग्घं समागया **चंदणा** वसहिं ॥३९७॥

तत्तो रविचंदेसुं दिव्वगईए गएसु सट्ठाणं ।
अवसंज्झाए एसा संपत्ता **चंदणो**वंते ॥३९८॥

अमियरससारणीए पमायविसवारिणीए वाणीए ।
तो अज्ज**चंदणाए मियावई** एवमालत्ता ॥३९९॥

''उत्तमगुरुसंभूया उत्तमगुरुदिक्खिया तुमे वच्छे ! ।
उत्तमधम्मपवत्ता कह सहसा ववसिया एवं ? ॥४००॥

सीलाइगुणसरोरुहदिणयरमुत्ति व्व तं विक्खाया ।
कहमुग्गतमेणेवं अंतरिया अणुओगेण ? ॥४०१॥

तुह बुद्धी सलहिज्जइ जीए पायारसारघडणाए ।
तुमए कयमप्प[१]पुरं अमुसियवरसीलगुणरयणं ॥४०२॥

गुरुमोहचंडराओ तुमए बुद्धीए निज्जिओ वच्छे ! ।
कहमिन्हि [२]पेज्जोए संमोहो तुज्झ संजाओ'' ॥४०३॥

सरइंदुकिरणसीयलसिक्खावयणेहिं होइ लज्जाए ।
सा कमलिणि व्व सहसा मउलियमणनयणमुहकमला ॥४०४॥

संतावहरणदक्खा तीए सिक्खा जहेव [३]वेरदक्खा ।
निव्वुइमणा पयंपइ **मियावई** तयणु पणयंगी ॥४०५॥

गुणकोडिसमारोहणकारणभूयाए धम्मसिक्खाए ।
दिन्नाए तए भगवइ ! परलोओ निज्जिओ चेव ॥४०६॥

इच्छामो अणुसट्ठिं तावहरिं सरसमिच्छुलट्ठिं व ।
धन्नाणं चिय एसा संपज्जइ पुन्नवंताणं ॥४०७॥

एयाए सिक्खाए सरिसाए सारणीए अणवरयं ।
मूलगुणाण वुड्ढी आरामाणं व रामाणं ॥४०८॥

अमियरसोवचियाए सेससिहाए व्व तुम्ह सिक्खाए ।
किं चुज्जं ? विबुहाणं धारिज्जइ जं खमाधारो ॥४०९॥

---

१. शरीरं पक्षे नगरं । २. प्रद्योते-सूर्ये । ३. वरद्राक्षा ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो काऊण पसायं भगवइ ! तं खमसु एगमवराहं ।
[१]सेयराहं जेणाहां लहेमि सुक्खं अणाबाहं ॥४१०॥

एवं पवित्तिणिं सा खमावए पायनिहियसिरकमला ।
पक्खालियपावमला उवसंपज्जंतमोक्खफला ॥४११॥

पडिवयणं अलहंती संचिट्ठइ सुट्ठु सुद्धमणपसरा ।
निद्दापमायवसओ पवित्तिणीए खणं जाव ॥४१२॥

ताव **मियावइ**समणी परिसप्पिरदप्पसप्पफणिन्दमणी ।
तिणसलइय व्व नमणी उवसमगुणरायपियरमणी ॥४१३॥

''भावणमेवं भावइ ते धन्ना जे गुरुण मणखेयं ।
न हु जणयंति कयावि हु अवहाणपहाणपसरा ॥४१४॥

महऽणुवओगो जाओ छउमत्थत्तेण तेण ते धन्ना ।
जे केवलनाणसिरीसहरिसपरिरंभसुहियंगा ॥४१५॥

ता कइया महज्झाणं उल्लसिही पइक्खणं च वियसिहि ही ।
छउमत्थत्तनिबंधणकम्मिंधण[२]धूमधयसरिसं'' ॥४१६॥

इह सुद्धभावणाए य रायहंसीए तीए मणकमले ।
पसरंतीए असेसो [३]रेएण दूरं रओ क्खित्तो ॥४१७॥

निल्लेवियदोसुदया पइक्खणं लेसाविसुद्धहंसपहा ।
कमलवणं व वियासइ [४]अउव्वकरणं तओ एसा ॥४१८॥

तो कलियखवगसेणी अइदिढ[५]ईंदासणी पचूरेइ ।
उल्लसियवीरियत्ता मोहमहापव्वयं सहसा ॥४१९॥

अह अहक्खायचरित्तं कल्लाणमहागिरिन्दमारूढा ।
वीसमिय पढमसमए निद्दं पयलं च नामस्स ॥४२०॥

पयडीओ खवेइ कइवय चरिमे सेसाइं घाइकम्माइं ।
सा सुक्कज्झाणआइमदुभेयसिहरग्गमल्लीणा ॥४२१॥

एयाए सुक्कज्झाणंतरियाए केवलं वरं नाणं ।
विहुणियपावा पावइ **मिगावई** लद्धमाहप्पा ॥४२२॥

---

१. शीघ्रं । २. धूमध्वज । ३. वेगेन । ४. अपूर्वकरणं । ५. इन्द्रवज्र ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पेच्छइ लोयालोयं मुत्तामुत्तं च थूलसुहूमं च ।
निच्चानिच्चं सक्खं भावमणंतस्सहावं च ॥४२३॥

जस्सट्ठाए कीरइ कट्ठाणुट्ठाणसंजमोज्जोगो ।
तम्मि य सा लद्धट्ठा कयकिच्चा निव्वुया जाया ॥४२४॥

दिट्ठो अणाए सप्पो सेज्जालंबंतपाणिकमलंते ।
न **चंदणाए** सहसा संगयनिद्दासहीवेणीए ॥४२५॥

गुणमणिरोहणविणयं पुव्वपउत्तं न खंडइ [1]अनाओ ।
किर केवली वि पाणी [2]तीए [3]तीए तदुक्खित्तो ॥४२६॥

केवलनाणदिवायरउज्जोइयफारकरसमुल्लासे ।
मुंचंति **चंदणाए** तो निद्दं नयणकमलाइं ॥४२७॥

"जंपइ पवित्तिणी तो भमरी झंकारमहुरवाणीए ।
अज्जे ! अज्ज वि चिट्ठसि ? मं खामंती तुमं भद्दे ! ॥४२८॥

हद्धी मज्झ पमाओ जाओ सुपसायकयविसंवाओ ।
जं खामंती वि तुमं विसज्जिया नो मए अज्जे ! ॥४२९॥

पुच्छिज्जसि किन्तु तुमं महबाहू चालिओ तए कीस ? ।
तुम्हारिसीण चेट्ठा न विणा हेउं हवइ कहवि" ॥४३०॥

जंपइ **मियावई** तो भगवइ किन्हो मए अही दिट्ठो ।
कीणासजीहदीहो इंतो [4]संवडंमुहो तुरियं ॥४३१॥

तो विम्हिएण वियसियमुहनयणा **चन्दणा** [5]केयणुभावा ।
नज्जइ सुमणोणुगया गिम्हेण व पाडला फुल्ला ॥४३२॥

पुच्छइ य सूइभेज्जे अज्जे ! एयम्मि अंधयारम्मि ।
किं अपडिवाइअइसयनाणेण तए अही दिट्ठो ? ॥४३३॥

आमं ति तीए भणिए सज्झसपुलएण कमलिणीलीला ।
वहइ भमराणुकारं मणकमले सा चमुक्कारं ॥४३४॥

मिच्छा मि दुक्कडं ति य भणइ मए केवली [6]अउन्नाए ।
आसाइउ त्ति अइबहुपच्छायावं वहइ हियए ॥४३५॥

---

१. अज्ञातः । २. तस्याः । ३. तया । ४. सम्मुखः । ५. मनोगतभावसूचकचेष्टा । ६. अपुण्यया ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आणंदनिब्भरमणा थुणइ य सा **चंदणा** तयं पणया ।
भगवइ **मिगावइ** तं सिंहकिसोरी तुमं जाया ॥४३६॥

जं कम्मकरिघडाणं दलणसमुच्छलियकित्तिमुत्ताहिं ।
सिवपहसत्थियमंगलमालमियाणिं तुमं कुणसु ॥४३७॥

एत्थंतरम्मि देवा केवलमहिमत्थमुज्जया इंति ॥
चिंतिअमहो दंती ते खंती ते अहहमुहसंती ॥४३८॥

तह धम्मकप्पतरुणो मूलं विणओ खमाइ तुह लीणो ।
विबुहनमणिज्जपाया जह सेससिरोमणी जाया ॥४३९॥

चउदिसिपसरियगुणगणखीरोय[1]समुग्गएण जसससिणा ।
तुज्झ **मिगावइ** ! भगवइ ! जगत्तई धवलिया कसिणा ॥४४०॥

ससिसूरविमाणागम[2]पडिसिद्धि(द्धी)एऽणंतकालाओ ।
अज्जे ! केवलदंसणनाणाणं तुज्झ नं लाहो ॥४४१॥

वासंति परिवहंतं **मिगावई**उवसमस्स [3]समसीसिं ।
विणिवारियरयपडलं विमलं गंधोदयं देवा ॥४४२॥

एवं परिगलिआइं [4]झाणपावणेण कम्मदलियाइं ।
पुप्फाइं अलिरुएहिं मुंचंति य इय वयंति व्व ॥४४३॥

घणकम्मवंसजालीझाणानलदहणसद्दगंभीरो ।
विम्हयमुप्पायंतो पयट्टिओ दुंदुहिनाओ ॥४४४॥

इय काउणं [5]हिट्ठा केवलमहिमं महारिहं तत्थ ।
पयडगुणपक्खवाया जहागयं पडिगया देवा ॥४४५॥

केवलनाणदिवायरपडिबोहियभवियलोयकमलवणा ।
सा साहुणीहिं विहरइ सद्धिं देसेसु सुरमहिया ॥४४६॥

परमहिमसीलपव्वयनिग्गयजसरासिसुरसरिपवित्तं ।
इय नियगुरुप्पसाया **मिगावई**चरियमक्खायं ॥४४७॥

तीए य सुओ राया **कोसंबी**ए महिड्ढिओ रज्जं ।
पालइ **उदयण**नामा कुवलयदलसायरोल्लासो ॥४४८॥

---

१. समुद्गतेन । २. स्पर्धया । ३. स्पर्धा । ४. ध्यानजलसमूहेन । ५. हृष्टाः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जस्स भुयदंडमंडवनिवासिलोयाण चंडकरतावो ।
न हवइ अवि रविणो इव पयडफुरंतप्पयावस्स ॥४४९॥

जस्संजणगिरिसोयरगइन्दगंडत्थलेसु मयलेहा ।
सोहिंति किन्हचित्तयअक्खयनिहिहेउमूलं व ॥४५०॥

जस्स तुरयाण लक्खा मणवेगा निद्धरोममुहसिद्धा ।
[1]रेवंतविजयघंटा फुरंतटंकारसम[2]हेसा ॥४५१॥

सत्तुबलजलहिनिम्महणमंदरा रहवरा य अत्थेहिं ।
संपुन्ना सुकईणं कव्वपबंध व्व सुसिलिट्ठा ॥४५२॥

पयडियचित्तकलावा दुजीहसयखंडखंडणा सुहडा ।
[3]सिहिणो व्व ★सामिसव्वंगभारनिव्वहणदुल्ललिया ॥४५३॥

वसुपूरेणं कोसो पूरिज्जइ जस्स कुवलए निच्चं ।
जं मित्तमंडलोदयपभावओ विम्हओ तेण ॥४५४॥

रट्ठम्मि जस्स विउले [4]ईसरदुग्गाणुभावसुहवासे ।
सामिपसाइयलोए [5]सेग्गहिलासो कहं ? होइ ॥४५५॥

मेत्तीहिं सुमणेहिं मंतविहाणेण मंडले रत्ते ।
सवसीकया य पणया सव्वे वि हु जस्स दिसिपाला ॥४५६॥

जस्सासिलयावासा चंडी सत्तूण करसहस्सेहिं ।
नयणाइं [6]झंपिऊणं पराहवं आहवे देइ ॥४५७॥

जस्स पयाणे रिउणो ढक्कागुरुसवणमित्तेण ।
गिहवास[7]दुहुप्पिच्छा वणवासवयं पवज्जंति ॥४५८॥

रज्जम्मि जस्स विग्गहसंधिट्ठाणम्मि सम्ममुवओगो ।
[8]पगइविहत्तिपओगो तो सिद्धी साहुसद्दाणं ॥४५९॥

जो जं सयं [9]पयावो तओ पयावो फुरेइ भुवणम्मि ।
सच्चमिणं जं कारणरूवाइं हुंति कज्जाइं ॥४६०॥

---

१. सूर्यपुत्र । २. अश्व शब्दाः । ३. मयूरा इव । ४. समर्थदुर्गानुभाव । ५. स्वर्गाभिलाषः । ६. आछाद्य । ७. दुःखत्रस्ताः । ८. प्रकृतिविभक्तिप्रयोगः । ९. प्रजारक्षकः ।

★ कार्तिकेय ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं **उदयण**राया रज्जं पालेइ विक्कमनएहि ।
आसि **जयंती** सच्छा महासई तस्स य [१]पिउच्छा ॥४६१॥

[२]सम्मत्तरयणिप्पहापहावुल्लसंतगुणनिवहा ।
नियवंसोवरि सुद्धा वि **जयंती** वेजयंति व्व ॥४६२॥

धवलगुणपक्खवाया महुरसरा विरइकमलिणीलीला ।
गुरुवयणचरणराया सुगइरई रायहंसि व्व ॥४६३॥

दोसावहारउज्जुयरुई वि गुरुजोइतेयसंभारं ।
पक्खदिणमुज्जोयंती अपुव्वदिणनाहमुत्ति व्व ॥४६४॥

सीलगुणखीरसायरसुत्तिसमुपन्नकित्तिमुत्ताहिं ।
जीए कया हारलया दसदिसिरमणीहियएसु ॥४६५॥

जीवाइ[३]वियारेणं वयणवियासेण सिंहसरिसेण ।
मिच्छत्तमोहमयगलदलणं जीए कयं लोए ॥४६६॥

साहम्मियाण सावयजणाण वच्छल्लसल्लइवणम्मि ।
दाणरसिया [४]विअमया जा [५]विअरइ भद्दकरिणि व्व ॥४६७॥

आरूढगुणे धम्मे निच्चलदिट्ठीए जीए ठाणेण ।
संनिहियसरलयाए सिज्झइ मोक्खो वि लीलाए ॥४६८॥

उस्सग्गं अववायं सम्मं पयडेइ तत्थ तत्थ पए ।
सिज्झंतसाहुसद्दा सक्खं वागरणविज्ज व्व ॥४६९॥

गीयत्थेसु वियड्ढा जाणियनिस्सेसभरहमज्झा वि ।
वीरवइ च्चिय रसिया पराजयंती भवसत्तुं ॥४७०॥

[६]अत्थीणं कप्पलया जससससिसोहंतसयलमहिवलया ।
पयडीकयजीवदया सुहासया सुव्वया हियया ॥४७१॥

सिरि**वद्धमाण**जिणवरसाहूण समागयाण नमिऊण ।
सघरे [७]सिज्जादाणा पढमा सिज्जायरी सिद्धा ॥४७२॥

---

१. पितृष्वसा । २. सम्यक्त्वचन्द्रप्रभाप्रभावोल्लसद्गुणनिवहा । ३. विचारेण । ४. वीतमदा । ५. विचरति । ६. अर्थिणां । ७. वसतिदानात् ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अन्नं च-

''सिज्जादाणपभावेणं तरेइ भवसायरं ।
सिज्जायरो अओ वुत्तो सिद्धो सव्वन्नुसासणे'' ॥४७३॥ [ ]

सिज्झाट्ठियाण सुट्ठियगुणाणं साहूण साहूणीणं च ।
जं होइ समाहाणं झाणं नाणं सुगुणठाणं ॥४७४॥

नंदणमिव सुकयदलं सुजसप्पसवं च सिवफलं तम्हा ।
सिज्जादाणं दिंती जयइ जयं तेण जयंती ॥४७५॥

''उवसमसुहामहोयहिसाहुसमीवम्मि संट्ठिया एसा ।
[१]संवेगरसालिद्धा उक्कलियाहिं अपुट्ठा वि ॥४७६॥

[२]परियंचिज्जइ निच्चं सुतेयवंतेण जोइचक्केणं ।
मुणिसंनिहिधुवट्ठाणं सिद्धिं कुणमाणाण मासाणं ॥४७७॥

जियकोहमाणलोहा जियमाणा बंभचारिणो मुणिणो ।
गुरुरयणदाणदिक्खं ससंनिहिं दिंति धन्नाणं ॥४७८॥

पगईए विरुद्धाणं गइंदसिंहाइयाण जीवाण ।
उवसमइ कोवजलणो जिणवरमुणिसंनिहाणम्मि ॥४७९॥

मुणिवयणाओ जीवो अहियं माणं चएइ विंज्झो व्व ।
सुसइ य लोहो सव्वो मुणिमाहप्पेण जलहि व्व ॥४८०॥

रिसिसंगमसंपावियपरमत्थेणेव परसुरामेण ।
माया वि दुट्ठसीला निहणिज्जइ गुरुपयत्तेण ॥४८१॥

इय साहुभावणाए सुहाइसिच्चंतसव्वगत्ताए ।
अजरामरत्तसिद्धी कमेण होही **जयंतीए''** ॥४८२॥

''अह चिंतेइ **जयन्ती** कया अहं सव्वसंगविरईए ।
नंदणवणराईए विहरिस्सं ? सुमणसानंदा ॥४८३॥

सिवनयरवत्तणीए पवत्तिणीए विइन्नसिक्खाए ।
दक्खाए उवसमिस्सइ कसायपित्तज्जरो कइया ? ॥४८४॥

---

१. संवेगरसाश्लिष्टा । २. परावर्त्यते ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रमणीयगिरिविरेणं कलिमलसंतावहरणदच्छेण ।
सज्झायनिज्जरेणं कया अहं निव्वुया होहं ? ॥४८५॥
[1]परमहिमेणं तवसा जोइसमुल्लासहेउणा अहियं ।
डज्झिस्संति कया मह, सयलाइं कम्मकमलाइं ॥४८६॥
मुत्तिपओगे वि दिढं सत्थपउत्तम्मि समिइकरणम्मि ।
कइया दयारहस्सं पाविस्सं ? एकचित्ताऽहं ॥४८७॥
चवलाण इंदियाणं हयाण दुद्दंतयाण दमणम्मि ।
उज्जुयमई कयाहं सुगइपवित्तिं करिस्सामि ? ॥४८८॥
एसो [2]सच्चाहिड्डियजिणधम्मोऽणंतगुणगणग्घविओ ।
काही कयाऽ[3]वसाणं ? कम्माणं दाणवाणं व ॥४८९॥
मोहिंधणम्मि अहवा झाणग्गिपलीवयम्मि अहक्खायं ।
चारित्तं सुपवित्तं कया लहिस्सं अपडिवायं ॥४९०॥
मयलंछणअत्थमणे दोसावगमो य मह कया ? जत्थ ।
निद्दाइतमविणासे झाणंतरियापहुल्लासे ॥४९१॥
जम्मि य निम्मलतेए अहं हि विहडंतकम्मघणपडले ।
केवलनाणदिवायरउदयाचलचूलिया होहं ॥४९२॥
उदयम्मि नाणसूरे पयडीहूयम्मि मोक्खमग्गम्मि ।
पडिबोहिऊण भव्वे अहं कया ? ठावइस्सामि ॥४९३॥
इच्चाईसु दियसेसु दिढसुत्तियसंवेगनिबद्धगुणपवाहेहिं ।
पइदिणमणोरहेहिं सिवपुरपहपत्थिया संती'' ॥४९४॥
अहिलसइ अह **जयंती** तिलोयचिंतामणिं जिणं **वीरं** ।
भवरन्नसत्थवाहं इन्तं दुहदावजलवाहं ॥४९५॥
भयवयऽमूढलक्खो विग्घगइंदाण दलण[4]हरियक्खो ।
संकप्पकप्परुक्खो सुहसयरासि व्व पच्चक्खो ॥४९६॥
विहंरतो नगराईसु परियरिओ देवदाणवगणेहिं ।
कोसंबीनयरीए समोसढो **वीर**जिणचंदो ॥४९७॥

---

१. उत्कृष्टमहिम्ना । २. सत्कृतः । ३. विनाशं । ४. सिंहः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चंदावयरण[1]उज्जाणयम्मि रइयं सुरेहिं ओसरणं ।
दुंदुहिनिनायकिंकिल्लिदेवकोडीहिं रमणीयं ॥४९८॥

उज्जाणपालएण तुरियं गंतूण **उदयण**नरिंदो ।
वद्धाविओ जिणिंदागमणेणं पायपणएणं ॥४९९॥

अमिएण व सित्तेणं पुलइयगत्तेणं तुट्ठचित्तेणं ।
दाऊण तस्स दाणं चिंतियमेवं नरिन्देणं ॥५००॥

'इह अज्ज सुपभायं तिहुअणमित्ते जिणम्मि अवइन्ने ।
कोसिय[2]परमाणंदो चित्तं[3] जमरिद्धिनिट्ठवणं ॥५०१॥

निम्मलकलाकलावे जिणराए आगए कुवलयस्स ।
उल्लासे वि वियारो इह न हु चुज्जं भमरयाणं ॥५०२॥

वीरजिणिंदे कप्पद्दुमम्मि उज्जायणम्मि अवइन्ने ।
मूलगुणाण वि उदये चित्तं न जडाण वित्थारो ॥५०३॥

महरज्जं कयकज्जं लट्ठं रट्ठं च मंडलगरिट्ठं ।
वीरजिणो जत्थ सयं विहरइ कल्लाणमुत्तिधरो'' ॥५०४॥

इइ चिंतिऊण **उदयण**राया सिंहासणाओ उट्ठित्ता ।
सक्कत्थयं भणित्ता कारइ नयरीए उच्छाहं ॥५०५॥

'सिच्चंति रायमग्गा चंदणमिस्सेण कुंकुमरसेण ।
पूइज्जंति भरेणं कुसुमेहिं दसद्धवन्नेहिं ॥५०६॥

सहयारसरसपल्लवपरंपरादिव्वभंगरयणाउ ।
बज्झंति मंदिरेसुं वंदणमालाओ दारेसुं ॥५०७॥

पूरिज्जंति चउक्का मोत्तियघणसाररइयरेहाहिं ।
तत्थ य चंदणचच्चियमंगलकलसा ठविज्जंति ॥५०८॥

चित्तमणिकिरणमिस्सियखीरनिहिलहरीसमूहतरलाओ ।
उब्भिज्जंति पडाया नच्चिरसिरिबाहुसुहयाओ ॥५०९॥

कीरंति हट्टसोहा चीणंसुयछन्नदिनमणिमऊहा ।
लंबंतरयणमालासमूहपसरंतकिरणोहा ॥५१०॥

---

१. अशोकवृक्ष । २. इन्द्राणां पक्षे घूकाणां । ३. चित्रं ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

घोसिज्जइ अमारी दिज्जंति जहिच्छियाइं दाणाइं ।
सोहिज्जंति य कारा मुच्चंति य बद्धरुद्धाइं ॥५११॥
नयरीए पणवघोसो **वीर**जिणंदं वंदिउं जणो एउ ।
उम्माहियाए [१]मोरुल्लवियसणाहो निव्वाइट्ठो ॥५१२॥
सिन्दूरपूरपूरियविसालकुंभत्थलं सहइ जस्स ।
रायपयावदिणेसरअरुणोदयगिरिसिहाभोगो ॥५१३॥
चलकन्नतालपेरंतकंतरुलकंत[२]तारियापडलं ।
रेहइ पवणपणुन्नं जस्स य उडुचक्कवालं व ॥५१४॥
जस्स य पयंडसुंडाभोगे अइलोलया वि गरुयत्तं ।
न हरइ सद्दत्थविऊ मुणंति विबुहा वि एमेव ॥५१५॥
ससिधवलदंतमुसला अरिकरिकण्णरासिखंडणे कुसला ।
जस्स जसकित्तिवल्लीवियाणकंदंकुराकारा ॥५१६॥
जम्मि य कवोलभित्तिसु [३]मयरसरेहा सहंति सिरिघरए ।
चक्खुदोसावहरणकज्जलपंचंगुलि[४]सगुत्ता ॥५१७॥
गेरुयभूइविभत्तियकुलपव्वयउन्नयग्गकाएण ।
नक्खत्तमालममलं वहइ य जो दित्तमणिजालं ॥५१८॥
जो सत्तंगपइट्ठियमुत्तिरज्जं व जंगमं दुग्गं ।
निद्धनहोघणगज्जियसज्जियसिहितंडवाडोवो ॥५१९॥
कयमज्जणसिंगारो **उदयण**राया वि तं गुणग्घवियं ।
जयकुंजरमारुहिउं **वीर**जिणं वंदिउं चलिओ" ॥५२०॥
जिणरायपायबहुमाणखीरजलरासिफेणमित्तेण ।
[५]तावपडिकूलमुत्ताऽवचूलसिरधरियछत्तेण ॥५२१॥
जस्स विरायइ हारो तारो विप्फुरियकंतिवित्थारो ।
हिययत्थलम्मि वावियसुकयंकुरबीयरासि व्व ॥५२२॥

१. मयूरवचनसदृशः । २. टिकीशोभापटलं । ३. मदरसरेखाः । ४. समानाः ।
५. तापप्रतिकूलमुक्तावचूलशिरोधृतछत्रेण ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सिवपहतरुकुसुमाणं गुच्छसरिच्छेहिं धवलचमरेहिं ।
वीइज्जंतो राया रेहइ इंदो व्व गच्छंतो ॥५२३॥

हेसंतहयं गज्जंतमेगलं घणघणंतरहलक्खं ।
दच्छभडाकोडिवियडं चउरंगदलं तओ चलियं ॥५२४॥

कयमंगलोवयारो विरइसिंगारदिव्वलंकारो ।
अहमहमियाइ नयरीजणो जिणं वंदिउं चलिओ ॥५२५॥

संपट्ठियम्मि [1]राए सोहइ उच्छलियरेणु[2]रिंछोली ।
जिणभत्तिकेयईपुडवियासपसमिरपरागो व्व ॥५२६॥

माऊरछत्तसियआयवत्तलक्खाइं हुंति [3]दक्खाइं ।
[4]गयणसरे नीलोप्पलकुमुयाण सिरीसमुव्वहणे ॥५२७॥

गयगज्जिय-हयहेसिय-रहंगरव-सुहडसिंहनाएण ।
भवजलहिमहणनिग्घोस एस किल नज्जइ बुहेहिं ॥५२८॥

जिणभत्तिकरणदच्छा विवेयससिकिरणहरिणनेवत्था ।
माणसजलं व सच्छा **वच्छाहिव**नरवइपिउच्छा ॥५२९॥

गच्छइ सा वि **जयंती** सद्धासंवेगसारपरिणामा ।
बहुरिद्धिवित्थरेणं महिड्ढियनरनाहपणयपया ॥५३०॥

पंचविहाभिगमेणं ओसरणे पविसिऊण जिणरायं ।
तिपयाहिणीं करित्ता **वीरं** वंदेइ भत्तीए ॥५३१॥

अह बारसपरिसासुं जहट्ठाणट्ठियासु सावहाणासु ।
भयवं **वीर**जिणिंदो धम्मकहं कहिउमाढत्तो ॥५३२॥

"भवमरुमंडलमज्झे तन्हासंतावतावियजणाण ।
संकप्पियफलदाई कप्पदुमविब्भमो धम्मो ॥५३३॥

दसदिट्ठंतदुलंभं लद्धुं मणुयत्तणाइसामग्गिं ।
उज्जमह मा विसीयह सिवपहरम्मम्मि धम्मम्मि ॥५३४॥

उग्गमसमीरंदोलिरकुसग्गजलबिंदु[5]चंचलं जीयं ।
एए य कामभोगा रोद्दा जह फणिफणाभोगा ॥५३५॥

---

१. राज्ञि । २. पंक्तिः । ३. दक्षाणि । ४. गगनसरसि । ५. चलन् ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उद्दामकामकामिणिकडक्खलोला इमाउ रिद्धीओ ।
गयथेमं पुण पेमं संजोगा तह य सवियोगा ॥५३६॥

अकयतवच्चरणाणं जीवाणं तिरियनारयगईसु ।
कम्मेहि दुचिन्नेहिं होइ चिरं दारुणविवागो ॥५३७॥

अवि य-

संजोगविओयानलविसायजालावलीहिं पज्जलिए ।
विच्छिन्ने भवरन्ने को उ सकन्नो धेइं[1] कुणइ ॥५३८॥

सइ सिवपुरम्मि ट्ठाणे अवियलहेउम्मि तस्स जिणधम्मे ।
अत्तहिएसीण अओ जुत्तो जत्तो तहिं काउं ॥५३९॥

सो दाणसीलतवभावणाहिं सुद्धाहिं इह भवे धम्मो ।
सिवपासायारोहणसोवाणचउक्करम्माहिं ॥५४०॥

दाणं पुण तिविहाणं[2] नाणं जीवाण देयमभयं च ।
अन्नाइ य जमुवग्गहकरं विवेगेण दायव्वं ॥५४१॥

विन्नायबंधमोक्खो मोक्खो[3] वि य मोक्खकंखिरो होइ ।
तो इत्थ नाणदाणं निव्वाणं कुणइ जीवाणं ॥५४२॥

नाणेण विइन्नेणं जीवो जाणित्तु पुन्नपावाइं ।
तक्कारणेसु सम्मं कुणइ पवित्तिं निवित्तिं वा ॥५४३॥

पुन्नोवज्जणसज्जो जीवो पावेइ नरसुरसुहाइं ।
पावनियत्तो मुच्चइ नारयतिरियत्तदुक्खेहिं ॥५४४॥

लहइ य जिणधम्मरओ विरओ पावाओ सुक्कझाणेणं ।
सासयसोक्खं मोक्खं सत्तो नाणप्पभावेणं ॥५४५॥

परलोए इहलोए जीवो सोक्खाइं जेण नाणेणं ।
पावेइ तेण पढमं वन्निज्जइ नाणदाणमिमं ॥५४६॥

नाणं जेण विइन्नं दिणयरकरनियरसमसमुज्जोयं ।
तेण विइन्नं सिरिहरवियसियसंमत्त[4]सयवत्तं ॥५४७॥

---

१. धृतिं । २. त्रिविधानं । ३. मूर्खोऽपि । ४. सम्यक्त्व ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भणियं च-

सोगइमग्गपईवं नाणं दिंतस्स होज्ज[१] किमदेयं ? ।
जह तं पुलिन्दएणं दिन्नं सिवगस्स नियगच्छि ॥५४८॥ [उप.मा./गा.२६४]

§§ गयणग्गलग्गसिहरो घणकाणणच्छन्नमेहलाबंधो ।
सिरिचरणनेउरारवसोयरनिज्झरणझंकारो ॥५४९॥

वणराइकुसुमपरिमलसुरहीकीरंतदसदिसाभोओ ।
अणवरयसिद्धकिन्नरगीयज्झुणिसग्गरमणीयो ॥५५०॥

अत्थि इह **भरह**मज्झे झरंतसरिसीयसीयरो सारो ।
गोरगिरी नामेणं सेलो **हिमवंत**वित्थारो ॥५५१॥

निज्झरणसंनिहाणे आसि तहिं गिरिवरम्मि उज्जाणे ।
संनिहियपाडिहेरो **सिवा**भिहाणो सुरो एगो ॥५५२॥

वक्कलचीरावरणा गुंजाहलमोरपिच्छिआभरणा ।
पारद्धिगिद्धिवसणा पिसियासणऽरन्नघरवसणा ॥५५३॥

धम्माहम्मवियारणदूरट्ठिया रायनीइरहिया य ।
पव्वयवरे पुलिंदा सच्छंदा तत्थ निवसन्ति ॥५५४॥

केणावि पच्चएणं निच्चलभत्ती सिवम्मि देवम्मि ।
एगो ताण पुलिंदो निच्चं आराहणासत्तो ॥५५५॥

आगच्छइ पइदिवसं एसो तं पूइउं **सिवं** देवं ।
बाणसरासणहत्थो दक्खिणकरकुसुमपन्तीओ ॥५५६॥

मुहकमलाणीएणं पाणिएणं पडिच्छए न्हवणं ।
सिरसा सो संतुट्ठो **सिवो** सुरो तस्स भावेणं ॥५५७॥

तो पूइऊण पणओ पुलिंदओ तेण **सिव**सुरेणेसो ।
पुच्छिज्जइ कुसलाइयमुदंतमाणंदियमुहेणं ॥५५८॥

सन्निहियसन्निवेसो तह आगंतूण माहणो एगो ।
तं देवं आराहइ निच्चं सविवेयविणएणं ॥५५९॥

---

१. निजनेत्रं ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ओसारइ निम्मल्लं निज्झरसलिलेण न्हावए निच्चं ।
चंदणविलित्तगत्तं सुयंधकुसुमेहिं पूएइ ॥५६०॥

उक्खित्तधूवधूमुच्छलंतलहरीउ सुरहिगंधेण ।
सिरिकंपचलिरअलयस्सिरिं वहंति व्व आसाणं ॥५६१॥

गोमयरसच्छडाहिं रेहइ देवंगणं च बहलाहिं ।
घणपुप्फपयरसोहं कुसुमियनंदणवणसिरीयं ॥५६२॥

अह अन्नदिणे बडुओ आगच्छंतो सुणइ संलावं ।
केण समं को जंपइ इय अवहियमाणसो जाओ ॥५६३॥

तो तेण माहणेणं अवहिअचित्तेण पडिसुणंतेण ।
नायं सयं पुलिंदं संभासइ एस **सिव**देवो ॥५६४॥

तो चिंतेइ स बडुओ एस विवेओ **सिवस्स** अइकडुओ ।
जं पाववल्लिकंदे एस पसन्नो इह पुलिंदे ॥५६५॥

असुई अदंतपवणो विणयविवेएहिं वज्जिओ निच्चं ।
एसो मेच्छो तुच्छो अगोयरो सुरपसायस्स ॥५६६॥

किं चुज्जं ? गुणवंता कलिकाले जमिह दुल्लहा होंति ।
तं चित्तं देवाण वि गुणाणुराओ वि जं दुलहो ॥५६७॥

अन्नं च-

"अग्घंति कलीए खला जह तह सुयणा न चेव अग्घंति ।
ठाणे विक्काइ सुरा घराघरिं गोरसं भमइ" ॥५६८॥

जं ईसरो वि अहवा अइसुरहिं केयइं परिच्चिज्ज ।
धत्तूरयपुप्फाइं इच्छइ किं तत्थ वत्तव्वं ? ॥५६९॥

आराहिज्जइ जो वा न तत्थ एवं वियप्पणा होइ ।
देवाणं चरियाइं गंभीराइं अहव हुंति ॥५७०॥

इच्चाइ चिंतिऊणं तम्मि पुलिंदम्मि अइगए संते ।
गंतूण माहणो सो सोवालंभं **सिवं** भणइ ॥५७१॥

किं देव ! एस नाओ ? जमिह पुलिंदम्मि तं सि सुपसाओ ।
महभत्तिविसेसाओ किं अहिया तस्स पूयाओ ? ॥५७२॥

१. केशशोभाम् ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

किं गंडूसजलेण अहिसेए तेण तुह कए देव ।
डोहलए परिपुन्ने नेहतरू वियसिओ ? सामि ! ॥५७३॥

हुं रन्ने सहवासो पुलिंदपेमं जणेइ तुह देव ।
सामि पमयालयाणं पासट्ठियसंगयं जेण ॥५७४॥

अम्हाणं भत्ताणं सूच्चाण वि देसि देव नालावं ।
मेच्छं च पुणो पुच्छसि सक्खं कुसलाइयं सव्वं ॥५७५॥

एएण विसेसेणं विसलेसेणेव फुट्टए हिययं ।
[1]विरहो दुहाकरो च्चिय दारुण(णा) वि दारुणो अहवा ॥५७६॥

पूएमि अहं तं चिय जइ वि पुलिंदम्मि तंसि साणंदो ।
जलपंकवियसियाणि वि अलिणो लीयंति कमलाइं ॥५७७॥

सो एवमुवालंभं दाउं मन्नुवस्सउग्गारं ।
उवसंतो जं कहिए दुक्खे जीवो सुही होइ ॥५७८॥

देवो **सिवो** वि चिंतइ [2]असत्थोऽयं अन्नायपरमत्थो ।
सगसगइ जं व तं वा जडाणुबंधाणुभावेण ॥५७९॥

किंतु करइ महपूयं पुज्जो लोए वि माहणो जेण ।
ता एस बोहियव्वो [3]दिट्ठीदिट्ठंतदिट्ठीए ॥५८०॥

काऊण काणमच्छि ट्ठिओ पभाए **सिवो** ससत्तीए ।
दट्ठूण माहणेणं तओ [4]परुन्नं घणमणेणं ॥५८१॥

कुलफंसुणेण केण वि असिट्ठचेट्ठेण पावपुट्ठेण ।
पकओ अच्छिविणासो हाहा कह मज्झ देवस्स ? ॥५८२॥

हत्था हुंतु विहत्था रोगायंकेहि तस्स अपसत्था ।
हवउ य दुत्थावत्था देवच्छि नासयंतस्स ॥५८३॥

इच्चाइ ज्झूरिऊणं विसूरिऊणं बहुं बहुं बडुओ ।
तत्थ भुवणेक्कदेसे तुन्हिक्को अच्छइ निलुक्को ॥५८४॥

इत्थंतरे पुलिंदो सरधणुपत्तीहिं वावडकरग्गो ।
जलपुन्नवयणकलसो पत्तो देवच्चणं काउं ॥५८५॥

---

१. आन्तरं । २. अशास्त्र । ३. दृष्टिदृष्टान्तदर्शनात् । ४. प्ररुदितं ।

Jain Education International 2010_02　For Private & Personal Use Only　www.jainelibrary.org

अवि एस मिच्छजाई काणच्चिछ पेच्छिऊण देवतणुं ।
चिंतइ हाहा कट्ठं नट्ठं देवस्स नयणमिणं ॥५८६॥

का देवे मह भत्ती ? का अणुरत्ती ? य को व बहुमाणो ? ।
देवो जमेगनयणो हहा महं दोण्णि नयणाइं ॥५८७॥

[१]बहुमाणसाणकोणुत्तेईयभल्लीए उक्खणेऊण ।
तो ठवइ देववयणे नियनयणं साहसुल्लसिओ ॥५८८॥

अह तस्स पुलिंदस्स वि पल्लविए साहसम्मि साहारे ।
कलयंठगिरा जंपइ तं बडुयं सो **सिवो** देवो ॥५८९॥

माहणवर ! तं पेच्छसु इमस्स बहुमाणभत्तिमणुरायं ।
नयणप्पयाणपयडीकरंतं अंतरंगं पि ॥५९०॥

बहुमाणकणयकसवट्टयम्मि नियनयणअप्पणेऽणेण ।
दिन्न च्चिय सुपरिक्खिय कल्लाणपरंपरा होइ ॥५९१॥

मणियमयकुंडलजुयलो हारविरायंतवच्छत्थलो ।
विरइयवरनेवत्थो अच्छिविहीणो न सोहेइ ॥५९२॥

जेण विइन्ना दिट्ठी मग्गामग्गाइ दीसइ जीए ।
तेण विइन्नं सव्वं सोहग्गमहग्घयं जीयं ॥५९३॥

तो एस पुलिंदो वि हु विसेसविन्नाणवियलचित्तो वि ।
जं दिढसत्तो रत्तो पसायजुग्गो सुराणं पि ॥५९४॥

निव्वडियकज्जसारं सब्भावं जाणिऊण मणुयाण ।
सव्वायरेण देवा संभासं दिंति सुपसन्ना ॥५९५॥

भणियं च–

"वाया सहस्समइया सिणेहनिज्झाइयं सयसहस्सं ।
सब्भावो सज्जणमाणुस्स कोडिं विसेसेइ" ॥५९६॥ [ ]

तो तं माहण मा भण एस अजुग्गो सुरप्पसायस्स ।
तुमए वि दिट्ठीदाणा जं नाओ अयलसब्भावो ॥५९७॥

धन्नाणं भावो च्चिय महग्घयं देइ जमिह वट्टंतो ।
इइ लोए ववहारो तुमए किं बटुय ! न सुओ वि ? ॥५९८॥

---

१. बहुमानशाणकोणोत्तेजितभल्ल्या ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय **सिव**वयणसुहाए सित्तो सो माहणो असहणो वि ।
जाओ पसन्नचित्तो ईसाविसवेगपरिचत्तो ॥५९९॥

विन्नवइ **सिवं** देवं देव ! मए जं तुमं समुद्दिसिउं ।
अविइयपरमत्थेणं जंपियमन्नाणदोसेण ॥६००॥

तं खमियव्वं इण्हिं अन्नाणंधाण तुच्छहिययाण ।
अम्हारिसाण करुणाजोग्गाणं देवपणयाण ॥६०१॥

तो देवेण **सिवेणं** तस्स पुलिंदस्स अप्पणो य पुणो ।
दिव्वाए सत्तीए नयणं विहियं जहावत्थं ॥६०२॥

एवं चिय सुयनाणं सुगइपहे नयणसुंदरं पत्तं ।
विहिणा वियरंताणं किमदेयं ? होइ धीराणं ॥६०३॥

ते धन्ना कयपुन्ना सुकयत्था जे हरंति जीवाणं ।
सुयनाणरयणवियरणवसेण अन्नाणदोगच्चं ॥६०४॥

सिव एव जक्ख अक्खिदाणकहाणयं सम्मत्तं ॥

• • •

§§ **दिन्तो पुण सुयनाणं दंतो संतोऽवि जो परिस्संतो ।**
चिंतइ किं पढिएणं ? एएणं अहव दिन्नेणं ॥६०५॥

नाणावरणं कम्मं दुप्परिणामं स बंधए कीवो ।
जीवो जं तवविणयज्झाणाईहिं दुनिज्जरणं ॥६०६॥

आगमसिद्धा सगडापिया जहा पुव्वकम्मकयकम्मं ।
बारसवरिसतवेणं नाणावरणं खवइ जम्हा ॥६०७॥

तथाहि–

"**गंगा**तरंगिणीए तीरे देसेसु संनिवेसेसु ।
सुट्ठियनामा सूरी विहरंतो आसि गुणभूरी ॥६०८॥

अवरावरगच्छागयपाडिच्छय[१]छप्पएहिं पयकमलं ।
सेविज्जइ जस्सागममयरंदस्संदलुद्धेहिं ॥६०९॥

जो धम्मदेसणाए भवियाण कुमुयाण चंदजुन्हाए ।
अवहरइ मोहनिद्दं जलासयाणं पि लीलाए ॥६१०॥

---

१. भ्रमरैः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जीवाइपयत्थाणं पयासणे दिणमणि व्व दिप्पंतो ।
भव्वमणेसुं फलिहुज्जलेसु जोइं जणइ जो य ॥६११॥

जिणसासणम्मि गयणंगणम्मि तारयगणाण मज्झम्मि ।
सोमो पहाकरो वि य कलिओ कइयावि न तमेण ॥६१२॥

वियसंतकासकुसुमुज्जलाए जस्सुल्लसंतकित्तीए ।
सरए व्व बहुसुययाए लोया वट्टंति मग्गेसु ॥६१३॥

पन्हुत्तरवयणेहिं जस्स य गोखीरपूरसरिसेहिं ।
[१]परिचयअंगा सिस्सा वच्छ व्व हवंति बहुवसहा ॥६१४॥

विज्जुज्जोयपयासियखमाविसेसो असेसधन्नाणं ।
उल्लासकारणं जो [२]घणागमो जीवलोगम्मि ॥६१५॥

एस अखंडियसीलो बहुस्सुओ एस एस सुपसन्नो ।
एसो य गुणनिहाणं जस्सेसा घोसणा भमइ ॥६१६॥

एगो य तस्स भाया लहुओ साहू सहोयरो अत्थि ।
सज्झायज्झाणवरमो [३]दुहा वि अप्पस्सुओ संतो ॥६१७॥

चउहाधम्मकहाए निच्चं सुत्तत्थपोरिसिविहाणे ।
अह सो खिन्नसरीरो धीरो वि हु चिंतए सूरी ॥६१८॥

सुहहेउ सुयमहीयं मए पुरा तं दुहावयं जायं ।
न लहेमि जमिह निच्चं अणुओगाईहिं विस्सामं ॥६१९॥

पढियसुयाणं अहवा लोए वि हु कट्ठपंजरगयाणं ।
निच्चं वच्चइ कालो परतंताणं [४]दियाणं पि ॥६२०॥

एसो खु मज्झ भाया जमप्पसुत्तो पडो व्व गुरुभावं ।
अवहंतो लहु सुज्झइ संवरमित्तेण जयणाए ॥६२१॥

एवं सो निच्चयं काउं सुयदाणजणियखेएणं ।
बंधइ नाणावरणं दुनिज्जरं चिक्कणं कम्मं ॥६२२॥

---

१. ज्ञातागमाः पक्षे पुष्टशरीराः । २. बहुश्रुतः पक्षे वर्षागमः । ३. द्रव्यभावाभ्यामल्पश्रुतः । ४. पक्षिणां ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

खणमित्ताओ उवरिं सूरी परिणामनिम्मलं भावं ।
काऊणं सुयदाणं जहाविहाणं पुणो देइ ॥६२३॥
पवयणगणदिणिंदो भवियणकमलाण बोहणाणंदो ।
सो सूरी सूरसमो सोमो सुयसायरुल्लासो ॥६२४॥
अप्पडिबद्धविहारो पयासियासेसतित्थवित्थारो ।
गणहरसिरिउरहारो सुइरं विहरइ सपरिवारो ॥६२५॥
अह संलिहियसरीरो धीरो मेरु व्व जलहगंभीरो ।
एसो **सुट्ठियसूरी** सग्गं पत्तो समाहीए'' ॥६२६॥
तो दिव्वं देवड्ढिं चिराय भुत्तूण देवलोगाओ ।
चविऊण उप्पन्नो घोसे आहीरकुलपुत्तो ॥६२७॥
देहकलोवचएणं पडिवयचंदो व्व वड्ढए एसो ।
सोहग्गनिही विहिणा रिद्धित्थिमिए कुले तम्मि ॥६२८॥
वियसंतरायचंपयकंतिकलावम्मि जुव्वणारंभे ।
रंभाभिरामरमणीपाणिं गिण्हइ स रिद्धीए ॥६२९॥
पंचप्पयारविसओवयारसहयारकाणणारामे ।
रायसुओ इव पुन्नप्फलाइं भुंजइ स लीलाए ॥६३०॥
अह तस्स सुया जाया विहिणा सव्वप्पयत्तनिम्माया ।
रूवाइगुणमणीणं रोहणगिरिरायधरणी व्व ॥६३१॥
जुव्वणवणम्मि तीए पुन्नंकुरकिरणमंजरिसणाहे ।
सच्छंदं तरुणाणं चरंति हरिणाइं नयणाइं ॥६३२॥
अह घयविक्कयकज्जे नयरे एगम्मि सगडसत्थेणं ।
सो अन्नया य गच्छइ तं पुत्तिं सारहिं काउं ॥६३३॥
तो तीए रूवेणं असरिसरूवेण दंसणे लुद्धा ।
अपहेणऽन्ने [१]नियडे नियनियसयडाइं भंजंति ॥६३४॥
भग्गाइं ताइं तेसिं न इत्थ अच्छेरयं वयंति विऊ ।
सयमणोरहभंगो होइ जमुम्मग्गगामीणं ॥६३५॥

१. निकटे ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो तेण वइयरेणं पुत्ती सा असगड त्ति विक्खाया ।
तीए जणओ एसो सिद्धो **सगडापिया** तत्तो ॥६३६॥

लहुकम्मयाए चिंतइ रागंधाणं जियाण सुकडाणं ।
सगडाणं च परिहाणी अमग्गगामित्तओ होइ ॥६३७॥

महपुत्तीए रूवे दीवे इव दिप्पमाणमुत्तीए ।
अवियाणियपरिणामा गोवपयंगा इमे पडिया ॥६३८॥

विसया विस व्व विसमा विसमगइं विसहर व्व पयडंति ।
किंवागफलसगोत्ता [१]किंवागा जेण जीवाणं ॥६३९॥

विसएसु पयट्टाणं अमग्गगामीण सालिखेत्तेसु ।
लुद्धाण परक्केसुं होइ [२]विवाओ सिरनिवाओ ॥६४०॥

एवं विसयविरत्तो अवगयतत्तो पसंतदिढचित्तो ।
पुत्तिं परिणावेउं वियरियावित्तो महासत्तो ॥६४१॥

गिन्हइ पंचमहव्वयभारं सुगुरुण पायमूलम्मि ।
दुविहं पि दिज्जमाणं सिक्खं सिक्खेइ संविग्गो ॥६४२॥

थेरपयसंथवेणं सज्जायपरेण तेण विणएण ।
अह **उत्तरज्झयणाणं** सुयक्खंधो पढिउमाढत्तो ॥६४३॥

जावऽज्झयण**मसंखं** उद्दिट्ठं ताव पुव्वभवबद्धं ।
कम्मं नाणावरणं तस्सुदयं गच्छइ सहसा ॥६४४॥

उवउत्ते वि पढंते तम्मि तओ ठाइ नऽक्खरं हियए ।
सलिलं व चालणीए चिक्कणकम्माणुभावेण ॥६४५॥

दुद्धं च कंजिएण [३]तरलिज्जइ अक्खरं पढंतस्स ।
वाएण वऽब्भपडलं विहडइ कम्मेण तस्स सुयं ॥६४६॥

दिणमणिमंडलनिम्मलपयाससरिसो वि बुद्धिपसरो से ।
सहस च्चिय छाइज्जइ गहकल्लोलेण कम्मेण ॥६४७॥

कम्मेण कामणेण व दुट्ठेणुवओगजोगकरणे वि ।
सुयगहणधारणासुं सत्तिविवत्ती परं जाया ॥६४८॥

---

१. रसाः । २. विपाकः । ३. चलितं भवति ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हद्धी कह मह बुद्धी मणिदप्पणसच्छनिम्मला संती ।
विम्हरणकज्जलेणं सज्जो कलुसीकया ? अज्ज ॥६४९॥

सुयनाणनयणअवलोइयाइं जीवाइतत्तरयणाइं ।
झाइज्जंताइं फुडं केवललच्छि पयच्छंति ॥६५०॥

मह पुण सुयनाणनयणमिणं छाइज्जइ दुट्ठकम्मपडलेण ।
तो कह भवदोगच्चं सच्चं दूरीकरिस्सामि ? ॥६५१॥

अप्पपरोज्जोयकरं सुयनाणं दीवउ व्व दिप्पंतं ।
सग्गुणदसापवत्तं कहिं पि पत्ते हवइ पत्ते ॥६५२॥

तो तेण विणा संपइ मग्गामग्गावलोयरहियस्स ।
दुग्गइगत्तावाओ हाहा होही मह अवाओ ॥६५३॥

[1]अवगच्छइ मणमोहो दिट्ठी अत्थेसु पसरइ सम्मं ।
अप्पपरचेयणावि सुत्तविबुद्धाण जीवाणं ॥६५४॥

मह सवणगोयरगयं न अक्खरं ठाइ किं पि हिययम्मि ।
सम्मद्दंसणहेऊ सुत्तविबोहो कहं होही ? ॥६५५॥

एवं विसन्नचित्तो अन्नाणपरिसहेण संतत्तो ।
गुरुपयकमलासेवणनिव्वुइकरणुज्जुओ तत्तो ॥६५६॥

मन्नुभरद्दहनिस्संदबिंदुबाहुल्लनयणअरविंदो ।
असगडाए जणओ अणगारो एइ गुरुअंते ॥६५७॥

विन्नवइ वहइ भयवं ! केण वि कम्मेण अज्ज मह मेहा ।
[2]एव्वारुगंधविहडियवक्ककणिक्काए समसीसिं ॥६५८॥

उवउत्तघोसणे रविकिरणकलावे वि कोसियस्सेव ।
मह [3]जेव अंधयारं वियंभए चरणपरिहारं ॥६५९॥

तत्तो गुरुणा वुत्तो नाणावरणीयकम्मउदएण ।
सहियव्वो धीरेणं अन्नाणपरिसहो एसो ॥६६०॥

जम्हा पुव्वकडाणं कम्माणं वेयणेण निज्जरणं ।
अहवा उग्गतवेणं बज्झेण अन्तरेणं च ॥६६१॥

---

१. अपगच्छति । २. कर्कटीगंधविघटितवल्ककणिकायाः । ३. एव ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो जइ देवाणुप्पिय ! तुम्ह न उट्ठेइ एवमज्झयणं ।
किज्जउ तस्साणुन्ना अणुग्गहोऽणुट्ठियस्सावि ॥६६२॥
इय गुरुवयणरसायणवसेण वियसंतवीरियायारो ।
सो अणगारो जंपइ भयवं को इत्थ कप्पो त्ति ? ॥६६३॥
गुरुणा भणियं मुणिवर ! जाव न उट्ठेइ एवमज्झयणं ।
तावंबिलतवचरणेणाराहिज्जइ पसंतेहिं ॥६६४॥
गुरुवयणनायकप्पो विगयविगप्पो विसुद्धसंकप्पो ।
फलदाणकप्परुक्खं कप्पं पडिवज्जए हिट्ठो ॥६६५॥
सरयससिकिरणनिम्मलसुयभत्ती तयणु तस्स पसरंती ।
उवसमियकलुसभावं जडासयं सच्छयं नेइ ॥६६६॥
थेराण सुयधराणं पाए पणमामि गरिमधारीणं ।
जत्तो पसरइ सरसा सरस्सई गहिरनिग्घोसा ॥६६७॥
जे सुत्तेणाणुगया कहमवि सुइ व्व घणरयच्छन्ना ।
ते पडिया वि खमाए लीलाए उद्धरिज्जंति ॥६६८॥
धन्नाणं सुयलाभो सिरिसासणपालणेण सुकयत्थो ।
बहुसुयभावेण विणा न कुलुद्धारो मुणीणं पि ॥६६९॥
उत्तमसुयलाभेणं पवयणरंगो हवेइ लोयाणं ।
अवि सुयभासियसवणे उक्करिसो होइ हिययम्मि ॥६७०॥
इय तस्स भावणाए दिणयरकरनियरतिव्वभावाए ।
निट्ठुरतरं पि कम्मं तुहिणं व विलिज्जए निविडं ॥६७१॥
तत्तो दुवालसंगं गंगं अवगाहिऊण बहुभंगं ।
चउरंगेण बलेणं सुबुद्धिनावं समारूढो ॥६७२॥
निज्जिणिउं परलोयं मुणिराओ पालए खमाभारं ।
सुयदाणेणं एसो पसिद्धिपयविं परं पत्तो ॥६७३॥
तो देयं सुयदाणं नाउं कप्पद्दुमं व बहुफलयं ।
संसारजलहितरणे सत्तं जं जाणवत्तं व ॥६७४॥

ज्ञानदाने असगडपियाकहाणयं सम्मत्तं ॥

● ● ●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ छज्जीवनिकायाणं तिविहं तिविहेण रक्खणं विहिणा ।
जमिह कुणंति मुणिंदा तममभयदाणं भणन्ति विऊ ॥६७५॥

दुहभरभरिया वि जीया जम्हा ईहंति जीवियं सव्वे ।
तं जाणामो तेसिं न वल्लहं जीविया अन्नं ॥६७६॥

मरणभयक्कंतमणो महानरिंदो वि जेण रज्जं पि ।
जीवियहेउं जच्छइ इट्ठयरं तेण तं चेव ॥६७७॥

जं चेव गाहगाणं इट्ठं तं चेव होइ दायव्वं ।
बुद्धिमया परा लोए सुहमक्खयमीहमाणाणं ॥६७८॥

किञ्च-

"दीहाउओ सुरुवी निरोगी होइ अभयदाणेण ।
जम्मन्तरे वि जीवो सयलजणसलाहणिज्जो य" ॥६७९॥

दाणाणमभयदाणं निम्मलचूडामणि व्व सव्वेसिं ।
जं तेण विणा ऊसरबीयाणि व्व ताणि अहलाणि ॥६८०॥

तिरिया वि दिंति गुरुयत्तणेण करुणाए जे अभयदाणं ।
ते मेहकुमारो इव लहंति कल्लाणरिंछोलिं ॥६८१॥

§§ वेयड्ढगिरिसमीवे पुव्वभवे आसि सो किर गइंदो ।
विहरंतो सच्छंदो वणम्मि करिणीसयाणंदो ॥६८२॥

अह गिम्हदावपरितावभीयचित्तो जवेण धावंतो ।
सो अन्नया कयाई कद्दमिलं सरवरं पत्तो ॥६८३॥

तम्मि जलपाणन्हाणावगाहतन्हालुओ समाइन्नो ।
अवरेण तरुणकरिणा अरिणा चिक्कणकले निहओ ॥६८४॥

विंझगिरिपायमूले गंगाकूले करीण अणुकूले ।
उप्पन्नो गयराओ करिणीजुहम्मि गयराओ ॥६८५॥

अह अन्नया कयाई गिम्हे अवलोइऊण दवमुग्गं ।
संजायजाइसरणो सरणागयवच्छलो मइमं ॥६८६॥

चिंतइ अणागयं चिय अवचिय तिणवल्लिरुक्खसंभारं ।
सुहसरितीरे काहं थंडिल्लाणं तयं गरुयं ॥६८७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्तो वासारत्ते सह जूहेणं तणाइयं सहसा ।
उम्मूलिऊण सम्मं कुणइ महल्लं तयं तत्थ ॥६८८॥
तो खरपवणपणुल्लियवंसकुडंगीसमुट्ठियदवेणं ।
भयभरियमणो धावइ जुहजुओ थंडिलाभिमुहं ॥६८९॥
आरन्नियजीवाणं वणदवजालावलीहि भीयाणं ।
कोडीउ पिंडियाण तो पेच्छई थंडिले पढमे ॥६९०॥
करुणरसभरनिज्झरगिरिंदसुंदेरमुव्वहंतेणं ।
तेण करिंदेण तओ गएण बीए वि थंडिल्ले ॥६९१॥
तरलतरलोयणाणं वेविरगत्ताणं वित्तसंत्ताणं ।
[१]वुन्नवयणाण हरिणाइयाण लक्खाइं दिट्ठाइं ॥६९२॥
कारुन्नपुन्नहियओ तं पि य चइऊण थंडिल्ले तइए ।
सो पत्तो करिनाहो चिट्ठइ जुहेण सह सुहओ ॥६९३॥
अह कंडुविणोअत्थं जावेसो पायमुक्खिवइ हत्थी ।
तावऽन्नसत्ततासियससओ हेट्ठा समल्लीणो ॥६९४॥
उक्खित्तचरणभारो दयावरो मुणिवरु व्व तं ससयं ।
सरणागयं व रक्खइ दढसत्तो एसकरिराओ ॥६९५॥
तम्मि सुमणोभिरामे करुणाराममि्म हत्थिरायम्मि ।
सिवसोक्खफला रोहइ घणपुन्नपरंपरावल्ली ॥६९६॥
कइवयदिणाण अंते तम्मि दुरंते दवम्मि उवसंते ।
अट्ठवियचलणो चलिओ स गओ धरणीगओ तत्तो ॥६९७॥
तन्हाछुहापरद्धो अकामनिज्जरणकम्मलहुभावो ।
आवज्जिय मणुआऊ कमेण पंचत्तमणुपत्तो ॥६९८॥
अह अत्थि **जंबुद्दीवे भारह**वासम्मि मज्झिमे खंडे ।
मगहाभिहाणदेसो गामागरमंडिउद्देसो ॥६९९॥
[२]अगओ असंखसद्दो सुदंसणुच्छिन्नविसमतमपसरो ।
वीरो जिणो अउव्वो विहरिओ पुणो पुणो जत्थ ॥७००॥

१. उद्विग्न । २. वैद्यः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जत्थुन्नयगोत्तभवा रसपुन्नाओ गहीरहिययाओ ।
अणुकूलगामिणीओ सरियाओ कामिणीओ व्व ॥७०१॥

मूलद्विइमचयंता समुन्नया तावहारिणो फलया ।
गामनगराइएसुं जम्मि य तरुणो य सुयणा य ॥७०२॥

आबालवुड्ढललिया कलिया सउणेहिं पत्तफलया य ।
सुमणोभिरामकरुणा आरामा सज्जणा जत्थ ॥७०३॥

जत्थ य सरोवरेसुं सायरसरिसेसु सच्छभावेसु ।
अच्छरियं सहवासो कमलाणं पुंडरीयाणं ॥७०४॥

गामनगराइएसुं खित्तेसु जत्थ हुंति लोयाणं ।
अइसयरूवसिरीओ धन्नाणं सुप्पइन्नाणं ॥७०५॥

रायगिहं नाम पुरं इंदपुरीसुंदरं तहिं आसि ।
सुरनिम्मियकञ्चणमयउन्नयपायारलंकारं ॥७०६॥

गोउरमणिमयतोरणपसिमिरकिरणावलीहिं वियरंतं ।
इंतसिरीण व अग्घं दसद्धवन्नेहिं कुसुमेहिं ॥७०७॥

मोत्तियपवालमणिचक्कवालसंखाइएहिं संवलिया ।
सायरवेल व्व जहिं विउलाओ विवणिवीहीओ ॥७०८॥

अवरावरदेसंतरनेगमववहारलद्धरयणेहिं ।
जलसेसो च्चिय जलही मन्निज्जइ जत्थ विबुहेहिं ॥७०९॥

तरुणतरुणीण भूसणमणिगणघणकंतिकवलियतमम्मि ।
जम्मि अभिसारियाओ दुहियाओ जइ परं हुंति ॥७१०॥

जिणमंदिरसिहरट्ठियकंचणकलसुच्छलंतकिरणेहिं ।
सिवग्गदिन्नकुंकुमघणच्छडाविब्भमो जत्थ ॥७११॥

जम्मि जिणमंदिरेसुं कालागुरुधूवधूमकुरुलीओ ।
कविरमणीचवलाणं कमलाणं संकलाउ व्व ॥७१२॥

नयविक्कमेक्कमंडलपयावरओ तिमिरखण्डणे दक्खो ।
भुयदंडमण्डवेणं पयाण परितावपडिवक्खो ॥७१३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्थासि नमिरनरवरसिरमणिदिप्पंतचरणअरविंदो ।
सिरि**सेणिओ** नरिन्दो अणुवमसोहग्गगोविन्दो ॥७१४॥

दक्खिन्नेणं मलओ निलओ गुणचंदणाण सव्वाण ।
जो रम्मरामचरिओ पुरिसुत्तमलक्खणावरिओ ॥७१५॥

कल्लाणमुत्तिधारी समुन्नओ **मंदरु** व्व मज्झत्थो ।
जो धरणीधरराओ नवरं कूडप्पसंगाओ ॥७१६॥

सम्मत्तरयणदीवो जस्स मणे मंदिरम्मि अवर्णितो ।
मिच्छत्तमंधयारं करइ सुराणं चमुक्कारं ॥७१७॥

देवगुरुभत्तिमुत्तियहारो हिययम्मि जस्स गुणसारो ।
वरपउमरागमणिणो दिप्पइ धम्माणुराएण ॥७१८॥

जिणसासणप्पभावणनंदणवणकुसुमविब्भमजसेहि ।
मेरुगिरिण व्व जेणं कयसोरब्भो दिसाभोओ ॥७१९॥

बुद्धीए कमलिणीणं बोहणदिणनाहबिंबपडिबिंबो ।
अभयकुमारामच्चो सिरोमणी जस्स मंतीणं ॥७२०॥

मयणनिवरायहाणी पत्तीसिरि**सेणिय**स्स मियवाणी ।
तस्स गुणरयणखाणी धम्मरुई **धारिणी** देवी ॥७२१॥

आसि अवरोहसारा जंगममणिसालभंजियागारा ।
सुललियपयप्पयारा निम्मलजसकित्तिवित्थारा ॥७२२॥

गुरुजणकयसक्कारा गंगाजलधवलसीललंकारा ।
जा उज्झियहंकारा उत्तमकुललद्धअवयारा ॥७२३॥

जा दिट्ठिअमियधारा असईजणविहियदूरपरिहारा ।
कुलसमुचियसिंगारा कंचणलायन्नसंभारा ॥७२४॥

रूवजियकामदारा सिरीसनवसरसकुसुमसुकुमारा ।
परिचत्तमणवियारा जा वंछियसिद्धपरिवारा ॥७२५॥

मलयावणिसंकासा विणयप्पणयाण चंदणवणाण ।
कावेरीतीररसा करुणाकप्पूरपारीणं ॥७२६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पणयजणकप्पवल्ली हासलवुल्लसियकोमुइपयासा ।
उचियत्तरूवमंजरी भमरीविब्भमरसोल्लासा ॥७२७॥

जिणवयणकमलहंसी पसत्थपासत्थपंडियवयंसी ।
जा सुंदेरगुणिन्दाणी समग्गसोहग्गसव्वाणी ॥७२८॥

§§ अह सो गइंदजीवो तीए **धारिणी**ए कुच्छिम्मि ।
रयणंकुर इव **रोहण**गिरिधरणीए सुओ जाओ ॥७२९॥

पासइ सा वासहरे सुत्ता रयणीए दिव्वसयणीए ।
एरावणं व हत्थिं सुविणे अवइन्नमुयरम्मि ॥७३०॥

अणिमिसनयणुल्लासा रहंगसमसिहिणकुम्मचलणा य ।
तिविलितरंगासंगा आवत्तगहीरनाहीया ॥७३१॥

घणपुलिणसमनियंबा लावन्नतरंगपुन्नसव्वंगा ।
गंग व्व थिरा बुद्धा सुमिणं अवधारए देवी ॥७३२॥

तो विरइयनेवत्था अउच्छउच्छाहहरिसपडिहत्था ।
रयणमयपाउयाहिं गच्छइ **सेणिय**निवऽब्भासे ॥७३३॥

हरइ य निद्दामुच्छं संपइ निवसीह उट्ठसु तुमं ति ।
ता अमियसारिणीए सुमहुरमहुराए वाणीए ॥७३४॥

तो संभन्तो राया कीस ? तुमं देवि इह समायया ।
भद्दासणमणुजाणिय पुच्छइ हरिसुल्लसियवयणो ॥७३५॥

सावणसुहए सुमिणे कहिए देवीए नरवरिंदस्स ।
परमोययम्मि खित्तो जाओ पुलयंकुरप्पसरो ॥७३६॥

तो निवचंदो जंपइ देवीहुत्तं भविस्सई वस्सं ।
तुह पुत्तो दिव्वगई अरितरुयरभंगकरिराओ ॥७३७॥

तत्तो सुहासिएणं वयणेणं तेण **धारिणी** देवी ।
सउणगंट्ठिं बंधइ अणिमिसदिट्ठी समुल्लसिया ॥७३८॥

तो रयणीए सेसं देवगुरूणं कहासुहारसिया ।
अइवाहिय पाभाईयकिच्चाइं कुणइ सव्वाइं ॥७३९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जीवदयाकप्पलयापुन्नंकुरविब्भमेण गब्भेण ।
कमहुंतघणदलेणं सच्छाया **धारिणी** जाया ॥७४०॥
मासि तइयम्मि तीए गंभीरे माणसम्मि हंसो व्व ।
घणरससपक्खवाओ चुज्जमिणं डोहलो जाओ ॥७४१॥
इच्छइ पाउसलच्छि अकालमेहेहिं पंचवन्नेहिं ।
गंभीरधीरगज्जियनच्चाविज्जंतमोरेहिं ॥७४२॥
दीसंति इंदगोवा इओ तओ वुट्ठिउट्ठिया जत्थ ।
पाउससिरीए चरणालत्तयपडिबिंबसारिच्छा ॥७४३॥
विहडंतकेअईपुडपरिमललुद्धालिमालिया जत्थ ।
अवलोइज्जइ एसा वेणी किर काणणसिरीए ॥७४४॥
निज्झाइज्जइ जूहीजालयकुडयाण कुसुमसंभारो ।
[१]नं पाउसलच्छीए आगमणलाजंजली जत्थ ॥७४५॥
बप्पीहमोरपडिरवमिसेण घोसंति जत्थ जलयाण ।
जलसेयविगयतावा पव्वयकडयाऽऽसु आगमणं ॥७४६॥
सोहइ पुहवी जत्थ य सुयपेच्छच्छायबहलहरिएहि ।
पाउससिरीए खेल्लणमरगयमयपेढिया रम्मा ॥७४७॥
खीरोयधवलपल्ललतरंगसंसग्गसीयलो जत्थ ।
धाराकयंबपरिमलबहलो पवणो मिऊ सुहओ ॥७४८॥
मेहे अमोहधारे जत्थ य पसरंततडिचमक्कारे ।
कस्स न हरेइ हिययं तारो निज्झरणज्झंकारो ॥७४९॥
रसपूरपूरियाओ सरियाओ जत्थ कलुसचरियाओ ।
उम्मग्गपसरियाओ अहिसारियदोसभरियाओ ॥७५०॥
एवंविहम्मि पाउसकाले धन्नाओ ताओ रमणीओ ।
जाओ कीलंति चिरं दहनिज्झरसरवणगिरीसु ॥७५१॥
जयकुंजरमारूढा अहं पि जइ नरवरेण सकरेण ।
धरियधवलायवत्ता वियरंती दाणमइरित्तं ॥७५२॥

१. नं = इव । हे. ८।४।४४४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विहरामि काणाणाईसु फलाइं पुप्फाइं मंजरिदलाइं ।
लिंती अग्घायंती देन्ती न्हंती य खायंती ॥७५३॥

एसो मे डोहलओ सहलो होहि त्ति ? कहमघडमाणो ।
चिंतापिसाइयाए तो देवी दुब्बला जाया ॥७५४॥

तो संभमेण राया पुच्छइ तं अमियमहुरवाणीए ।
ससिकंतमणिदेसासुं...............अणवरयं ॥७५५॥

निब्बंधेण कहिए डोहलए नरवरेण संठविया ।
तह देवि ! जइस्सामो जह पुन्नमणोरहा होसि ॥७५६॥

रन्ना **अभयकुमारो** आइट्ठो बुद्धिसागरो तत्तो ।
नियचुल्लमाउयाए पूरेसु मेहाण डोहलयं ॥७५७॥

पोसहसालं गंतुं पोसहजुत्तेण अट्ठमतवेण ।
भूसेज्जाए सुमरइ सो य पुरा संगयं देवं ॥७५८॥

तवपज्जंते तत्तो धणु व्व मणिभूसणाण किरणेहिं ।
विरइयसुरिन्दचावो देवो **अभयं**तियं पत्तो ॥७५९॥

जंपइ **अभयकुमारं** केण निमित्तेण एगचित्तेण ।
सोम ! सरिओऽम्हि तुमए ? कहेह साहेमि तं कज्जं ॥७६०॥

अभओ पभणइ सुरवर ! जणणीए मं समुद्दमइरित्तं ।
मेहमणोरहपूरणकए समुल्लासए राया ॥७६१॥

अभयेणेवं वुत्तो देवो मित्तो पयावसंजुत्तो ।
सिग्घं वासारत्तं घणाघणेहिं घणं कुणइ ॥७६२॥

निवडंतवारिधाराणुगारिहारावलीहिं रुइरंगी ।
नानाविहमणिभूसणकिरणगणुल्लासियसूरचावा ॥७६३॥

उन्नयगयगयणगया तडितरलफुरंतसुहडकरवाला ।
इंतबलाहयउज्जलढलंतसियचामरुप्पीला ॥७६४॥

उज्जियगज्जियगंभीरतूरनिग्घोसपूरियदियंता ।
लोलब्भपडलविब्भमपवणद्धूयधयवडाडोवा ॥७६५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चउरंगदलसमेया **धारिणी** देवी इओ तओ तत्तो ।
जंगमपाउ सलच्छी विहरइ धरणीए सच्छंदं ॥७६६॥

इय पुन्नडोहला सा हट्ठा तुट्ठा वहेइ ता गब्भं ।
वेज्जोवइट्ठहियमियआहारेहिं कयणुकंपा ॥७६७॥

अद्धट्ठदिवससाहियनवमासेसुं पसत्थलग्गम्मि ।
उच्चट्ठाणट्ठिएसुं सुहकरणतिहिजोगे ॥७६८॥

जो गयणट्ठवियपाओ ट्ठिओ ससंको दयाए गयराओ ।
पुव्व व्व दिसा सोमं तं देवी पसवए पुत्तं ॥७६९॥

तं दट्ठुं देवीए सुवन्नलावन्नसलिलसरसीए ।
जाओ सहसोरब्भो पमोयचंदुज्जुयवियासो ॥७७०॥

देवीसहीजणाणं चउरचउरीगणाण दिट्ठीओ ।
अमिएण व भरियाओ इमस्स पसरंतकंतीए ॥७७१॥

अंगपरिचारियाओ तुरियं गंतूण **सेणियं** रायं ।
वद्धावेंति जएणं देवीए पुत्तजम्मेण ॥७७२॥

सम्माणिऊण वत्थाइएहि पुत्ताणुपुत्तियं वित्तिं ।
तो धोयमत्थयाणं ताणं कप्पेइ निवचंदो ॥७७३॥

कारागारविसोहणमारिनिवारणजहिच्छदाणेहि ।
बद्धावणयं कारइ उद्धपडायम्मि नयरम्मि ॥७७४॥

बारसदिणावसाणे कयम्मि सयणाइयाण सम्माणे ।
मेहकुमारु त्ति इमं नामं पियराइं कुव्वंति ॥७७५॥

देहोवचएणेसो पडिवयचंदो व्व दिव्वकंतीए ।
वट्टइ नयणाणंदो पंचहिं धाईहिं परियरिओ ॥७७६॥

अइपुन्नपगरिसएण अट्ठमवरिसेण तेण कुमारेण ।
दाणविणयायरेणं सयलकलामंडलं गहियं ॥७७७॥

अह फुल्लरायचंपयपयासपसंरततणुरुइकलावे ।
अंतोनिलीणमहुयरकेयईदलदिट्ठिललियम्मि ॥७७८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अधरेण सोणरुइणा अहरीकयबंधुजीवकुसुमम्मि ।
कंकिल्लिपल्लवारुणकोमलकरचरणकलियम्मि ॥७७९॥

अइसरससरलकोमलबहलदलुल्लसिरबाहुलइयम्मि ।
ईसीसिहासदंसियमालइकुसुमावबोहम्मि ॥७८०॥

तरुणतरुणीण रम्मे एसो जुव्वणवणम्मि सच्छाए ।
मित्तपरितावहरो **मेहकुमारो** समोइन्नो ॥७८१॥

सिंगारखीरसायरवेलाणं तारमुत्तियफलाणं ।
मीणोदरीण तिवलीरंगंतरंगभंगाणं ॥७८२॥

मुहचंदचंदिमाए सुहासहीए खणेण मणुयाणं ।
नयणंजलिपीयाए जणयंताणं अणिमिसत्तं ॥७८३॥

तयणु पियराइं लग्गे सुहम्मि समसीलरूववंतीणं ।
कारिंति पाणिगहणं अट्ठन्हं रायकन्नाणं ॥७८४॥

मणिकुडिमतलकंते भित्तिट्ठियरयणकणयरुलकंते ।
सव्वरिऊणऽणुकूले मुत्ताहलदामअवचूले ॥७८५॥

पट्टदुकुलुल्लोए सोहासंभारविजियसुरलोए ।
मेरु व्व समुत्तुंगे चित्तसहाविहियमणरंगे ॥७८६॥

दज्झंतागरुपूरे पुरलच्छीललियसवणमणिपूरे ।
कारेंति पुप्फसुरहियआसाए अट्ठपासाए ॥७८७॥

मज्झम्मि ताण भवणं मणिकंचणरयणरासिचिंचइयं ।
ठाविंति सिरिनिवासं वासवआवाससंकासं ॥७८८॥

पत्तेयं वियरंति य सुवन्नहिरन्नाण अट्ठ कोडीओ ।
नंदाइयाइं अट्ठ य दाएणं दिंति कुमारस्स ॥७८९॥

भणियं च–

§§ "**अट्ठहिरन्नसुवन्नयकोडिओ मउडकुंडला हारा ।**
अट्ठद्धहारएक्कावली य मुत्तावली अट्ठ ॥७९०॥

कणगावलिरयणावलिकडगजुगा तुडियजोयखोमजुगा ।
वडदुगपट्टजुगाइं दुकुलजुयला य अट्ठट्ठ ॥७९१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सिरिहिरिधिईकित्तिओ बुद्धी लच्छी य होंति अट्ठ ।
नंदा भद्दा य तला झयवयनाडाइं अस्से य ॥७९२॥

हत्थी जाणा जुग्गा जंपा सीआ तह संदमाणगिल्लीओ ।
थिल्ली य वियडजाणा रहगामा दासदासीओ ॥७९३॥

किंकरकंचुइमहयरवरिसधरे तिविहदीवथाले य ।
पाईथासगपल्लगकयवियअवएडयअवक्का ॥७९४॥

हंसे कुंचे गरुडे उणय पणए य दीहभद्दे य ।
पक्खे मयरे पउमे होइ दिसासोत्थिएकारे ॥७९५॥

तल्ले कोट्ठसमुग्गा पत्ते चोए य तगरएला य ।
हरियाले हिंगुलए मणोसिला सासवसमुग्गे ॥७९६॥

खुज्जा चिलाइवामणिवडभीओवच्चरीवउसियाओ ।
जोणियपल्हवियओ ईसीणीया थारुइणिया य ॥७९७॥

सासियलउसियदमिणी सिंहली तह आरबी पुलिंदी य ।
पक्कणिवहलिमरुंडी सबरीओ पारसीओ य ॥७९८॥

छत्तधरीचेडीओ चामरधरतालयंटयधरीओ ।
सकरोडियाधरीओ खीराइ पंचधाईओ ॥७९९॥

अट्टंगमद्दियाओ उम्मद्दिगन्हविगमंडियाओ य ।
वन्नयचुन्नयपीसियकीलाकारी य दवकारी ॥८००॥

उत्थावियाओ तह ताडइल्लकोडुंबिणी महाणसिणी ।
भंडारिणब्भवारिणी पुप्फधरी पाणियधरी य ॥८०१॥

बलिकारियसेज्जाकारियाओ अब्भंतरीओ बाहिरिया ।
पडिहारिमालहारी पेसणकारिउ अट्ठ त्ति ॥८०२॥

कुमरो वि पिययमाणं कोडिं सुवन्नाइयाण एगेगं ।
वियरइ तह नंदाइयमन्नं पि य देइ अइबहुअं ॥८०३॥

पंचप्पयारभोगोवयारसहयारमाहवसिरीहिं ।
अट्ठहि रमाहिं समं विलसइ सग्गे सुरिंदु व्व ॥८०४॥

गयराएणं तेणं निच्चलचरणेण जीवकरुणाए ।
भोगफलं जं पुन्नं समज्जियं तं महच्छरियं" ॥८०५॥ [ ]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हारार्द्धहारौ-अष्टादशनवसरिकौ, एकावली-विचित्रमणिका, मुक्तावली-मुक्ताफलमयी, कनकावली-कनकमणिमयी, कटकानि-कलाचिकाभरणानि, योगो-युगलं, तुटिका-बाहुरक्षिका, क्षौमं कार्पासिकं, पटकं-त्रसरीमयं, पट्टं-पट्टसूत्रमयं, दुकूलं-दुकूलाभिधानवृक्षवल्कनिष्पन्नं । श्रीप्रभृतयः-षड् देवताप्रतिमाः संभाव्यन्ते । नन्दादीनां लोकतोऽर्थोऽवसेयः । अन्येप्याहुः-नंदनं वृत्तं लोहासानं, भद्रं-शरासनं चूटक इति यत्प्रसिद्धं । तल्ल त्ति अस्यैव पाठः-**अट्ठतले तलप्पवरे सव्वरयणमए तियगवरभरणकेऊ**, ते च तालवृक्षाः संभाव्यन्ते, ध्वजाः-केतवः, वय त्ति-गोकुलानि दशसाहस्त्रिकेण गोव्रजेनेत्यादि दृश्यं । नाडय त्ति-बत्तीसबद्धेण नाडगेणमिति दृश्यं, द्वात्रिंशं बद्धं द्वात्रिंशताबद्धमिति व्याख्यातारः । अस्स त्ति-**आसवरे सव्वरयणमये सिरिघरपडिरूवे**, श्रीगृहं-भाण्डागारं । एवं हस्तिनोऽपि । यानानि-शकटादीनि, युग्यानि गोल्लविषये प्रसिद्धानि, जंपानानि-द्विहस्तप्रमाणानि-चतुरस्राणि वेदिकोपशोभितानि, शिबिकाकूटाकारेणाच्छादिता, स्यन्दमानिका-पुरुषप्रमाणायामा । जंपानविशेषाः गिल्लयः, हस्तिन उपरि कोल्लररूपा मानुषं गिलन्तीति, लाटानां यानि अनुपल्यानानि तान्यन्यविषयेषु थिल्लीओ अभिधीयन्ते । रहं ति-साङ्ग्रामिकाः पारियामिकाश्चाष्टाष्टौ, तत्र सङ्ग्रामरथानां कटीप्रमाणा फलकवेदिका भवति, । वाचनान्तरे रथान्तरमश्वा हस्तिनश्चाभिधीयन्ते, तत्र ते वाहनभूता ज्ञेयाः । द्विशतकुलसाहस्त्रिको ग्रामः । तिविहदीव त्ति-त्रिविधा दीपाः, अवलम्बनदीपाः-शृङ्खलाबद्धाः, उत्कञ्चनदीपाः-उद्ध्र्वदण्डवन्तः, पञ्जरदीपाः-अभ्रपटलादिपञ्जरयुक्ताः, त्रयोप्येते त्रिविधाः, स्वर्णरूप्यतदुभयत्वादिति । एवं स्थालादीनि सौवर्णादिभेदादिति त्रिधा वाच्यानि । कइविका-कलाचिका, भिसिया-आसनविशेषाः, करोटिका-कामरिका, स्थगिका धारिका द्रविका परिहासकारिका । शेषं रूढितो ज्ञेयं ।

§§ अइनिच्चलपाएणं चित्तं अजलासएण ठाणेण ।
अभयप्पयाणकप्पियखमारुहो महरिहो एसो ॥८०६॥

किं बहुणा **मेहकुमारो** अभयप्पयाणपुन्नेहिं हुंतकल्लाणो ।
दोगुंदु व्व देवो गयं पि कालं न याणेइ ॥८०७॥

इत्थंतरम्मि भयवं **वीर**जिणिंदो नमंतसुरविंदो ।
रायगिहे गुणसिलए बहिरुज्जाणे समोसरिओ ॥८०८॥

उज्जाणपालएणं विणयप्पणएण **सेणिओ** राया ।
वद्धाविओ सहरिसं **वीर**जिणगमणकहणेणं ॥८०९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

राया वि तस्स वियरइ सभूसणं पारिओसियं दाणं ।
कारिय पुरवरसोहं **वीर**जिणं वंदिउं चलिओ ॥८१०॥

ओलोयणट्ठिएणं **मेहकुमारेण** नयरलोओ वि ।
एगदिसाए जंतो दिट्ठो तुट्ठो समिड्डीए ॥८११॥

तो परियणपुच्छाए भत्तिविन्नायजिणागमो इमो ।
भत्तिब्भरनिब्भरंगो गच्छइ जिणरायनमणत्थं ॥८१२॥

अह, विहिवंदियवीरो सदेवमणुयासुराए परिसाए ।
मेहकुमारो दिट्ठो उवविट्ठो उचियट्ठाणम्मि ॥८१३॥

तो धम्मदेसणाए दिणमणिकिरणावलीपियसहीए ।
अवसरइ मोहतमभरपसरो जीवाण भव्वाण ॥८१४॥

धम्मकहाए दिव्वोसहीए भिन्नम्मि मोहगंठिम्मि ।
जीवाण नाणलच्छी करेइ हियएण परिरंभं ॥८१५॥

जिणचंदाओ धम्मोवएसखीरन्नवो समुल्लसिओ ।
संवेगरसुल्लासं मोत्तियफलयं करेइ चेव ॥८१६॥

परलोयसाहणुज्जय**वीर**जिणिंदेण धम्मगुणकहणे ।
मोहमहामहिवइणो दलम्मि पवियंभिओ खोहो ॥८१७॥

वीरजिणधम्मकहणे गज्जियगंभीरधीरवाणीए ।
सच्चं **मेहकुमारो** पमोयवाहंबुधाराहिं ॥८१८॥

सिंचंतो खेत्ततलं पुलयकयंबाण जणियउल्लासो ।
वीरजिणपायपायवसंथवमेवं करइ नमिरो ॥८१९॥

तुह पयजुयले लद्दे कप्पद्दुमविब्भमे मए देव ! ।
भवदारिद्दं दूरे वोलीणं दिन्नदुहलक्खं ॥८२०॥

"तुह तइलुक्कदिवायर दोसोदयदलणपायसंसग्गे ।
किं चुज्जं ? जं बोहो राजीवाणं व जीवाणं ॥८२१॥

मुणिमंडलगुरुतारयपयासकरतावहरणललियंगो ।
लोगुत्तरस्सरूवो तुमं सि जिणनाह जयचक्खू ॥८२२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विसयामिसगिद्धीए विवेयदिट्ठिविणासबुद्धीए ।
संसारम्मि सुसाणे तुह वयणा दूरमवकंतं ॥८२३॥
छिंदित्तु मोहपासं चइत्तु दुक्खोहखाणिगिहवासं ।
काहं तुह पयपउमे छप्पयसबम्भचारित्तं ॥८२४॥
सामि ! सवणामएणं तुह वयणेणं जिणिंद ? घरमुच्छा ।
उत्तिन्ना सिवमग्गे चरणमहं संपविज्जिसं ॥८२५॥
विणयपणओ जिणेसर ! सम्मं संबोहिऊण पियराइं ।
तुह पयपोयारूढो लहुं तरिस्सामि भवसिंधुं ॥८२६॥
हं भो देवाणुप्पिय ! मा पडिबंधं करिज्जसु तुमं ति ।
इय जिणभणिए एसो **रायगिहे** गेहमणुपत्तो" ॥८२७॥
पियराइं पणमिऊणं **मेहकुमारो** पमोयसंभारो ।
विन्नवइ मउलिमंडलमउलियकरकमलजुयलग्गो ॥८२८॥
तायंब ? मए दिट्ठो तिहुअणतरणी जिणो **महावीरो** ।
तव्वयणकिरणनिहओ हिमं व मोहो मह विलीणो ॥८२९॥
हरिसभरनिब्भरंगी उववूहइ **धारिणी** तओ **मेहं** ।
धन्नो सि तुमं पुत्तय सलक्खणो तं कयत्थोऽसि ॥८३०॥
मेहो पुणो वि जंपइ तुम्हाणुन्नाए ताय माय अहं ।
जिणरायपायमूले पडिवज्जिस्सामि पव्वज्जं ॥८३१॥
इय भाविविरहदुस्सहवयणं सोऊण **धारिणी** देवी ।
चम्पयलय व्व निट्ठुरनिसायखरपरसुणा छिन्ना ॥८३२॥
गुरुदुक्खभरक्कंता मुच्छाविच्छिन्नसव्वचेयन्ना ।
संमीलियनयणपुडा धस त्ति धरणीयले पडिया ॥८३३॥
तो सीयसलिलधाराहारावलिकमलचंदणरसेण ।
सिसिरोवयारवसओ पच्चागयचेयणा देवी ॥८३४॥
दुहसंदोहमहंबुहिलहरीनिवहुच्छलंतबिंदु व्व ।
जंपइ मुहु मुंचंती थूलथूलाणि अंसूणि ॥८३५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एगो च्चिय तं पुत्तो उंबरपुप्फं व दुल्लहो अम्ह ।
तुज्झवियोगं खणमवि कहं खमामो ? वयं वच्छ ! ॥८३६॥
अम्हाणं परलोए गयाण गयरायपायमूलम्मि ।
गहियव्वा पवज्जा तुमए अणुहूयभोएण ॥८३७॥
मेहो मिउमहुराए विवेयसाराए अमियधाराए ।
अवणिंतो सो तावं वाणीए भणइ विणएणं ॥८३८॥
अंब ! विलंबो कीरई जइ नज्जइ आउयं गुरुलहू णं ।
कमसो परिपूज्जंतं इहग्गओ मग्गओ वा वि ॥८३९॥
दसदिट्ठंतदुलंभे अम्मो मणुयत्तणाइउवलंभे ।
सारं एत्तियमेत्तं सुद्धं जं गिज्जइ चरित्तं ॥८४०॥
भोगा भुयंगभीमा विसवल्लीविब्भमा महामोहा ।
अबुहाण सवणिज्जा विवज्जणिज्जा य बुहाणं ॥८४१॥
वंतासवाण पित्तासवाण मणुयत्तणम्मि असुईण ।
भोगाणं जा गेही ही जीवाणं महामोहो ॥८४२॥
मेहं पुणो वि जणणी भणइ इमा पुत्त ! रायपुत्तीओ ।
तुह पत्तीओ भत्ता रत्ता सक्का कहं ? चइउं ॥८४३॥
मेहो पडिभणइ इमं माइ इमा मज्झ बंधणतुलाओ ।
भवचारयम्मि भीमे लोहमया संकलाउ व्व ॥८४४॥
एयासिं पडिबंधं सक्खं पयडीए अट्ठकम्माणं ।
जिणरायपसाएणं लीलाए हं चइस्सामि ॥८४५॥
तुह पुत्त पुन्नअन्नवसमुट्टियं रायलच्छिमुवभुंज ।
पुरिसुत्तम ! इय जंपइ ससिणेहं **धारिणी** देवी ॥८४६॥
मेहेणुत्तं अम्मो लच्छीए वारुणीए सह जम्मो ।
उम्मायकारिणीए किं रागो होइ ? विबुहाणं ॥८४७॥

अन्नं च-

"लच्छी चवलसहावा रोगजराभंगुरं इह सरीरं ।
दुन्हं पि गमणसीलाण किच्चिरं होज्ज संबन्धो ?" ॥८४८॥ [ ]

परिचियसुहोवयारो सिरीसपुप्फं व तं सि सुकुमारो ।
करवत्तसगोत्तं पुण चारित्तं दुव्वहं पुत्त ! ॥८४९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विसएसु व्वूढमणो वसहगई जइ वि तंसि दिढसत्तो ।
पंचमहव्वयभारं सुरगिरिसारं कहं वहसि ? ॥८५०॥

उत्तमखमाणुगाणं मूलगुणाणं पवड्ढमाणाणं ।
उत्तरगुणपरिवाडी रक्खइ संजमतरुं वच्छ ! ॥८५१॥

धम्मज्झाणकलाए बद्धं चिय संकलाए धरियव्वं ।
कविचवलं नियचित्तं पुत्तय ! सासयसुहनिमित्तं ॥८५२॥

वसियव्वं विणएणं गुरुकुलवासम्मि गुणनिवासम्मि ।
सहियव्वा बावीसं परीसहा दुस्सहाऽवस्सं ॥८५३॥

संसारम्मि समुद्दे पुत्तय ? जलजंतुघट्टणारुद्दे ।
उच्छलिउक्कलिया हिं बुड्डइ नाव व्व पव्वज्जा ॥८५४॥

इय जणणीए वुत्तो **मेहकुमारो** विवेयसिरिहारो ।
महुधारामहुराए गिराए भणिउं समाढत्तो ॥८५५॥

लहुकम्माण जीयाणं जिणिंदवयणामएण सित्ताणं ।
सत्ताणं माय ! इमं चरणं सिवलच्छिवरणं व ॥८५६॥

अन्नं च–

"तिणसंथारमुवन्नो वि मुणिवरो भट्ठरायमयमोहो ।
जं पावइ मुत्तिसुहं कत्तो तं चक्कवट्टी वि" ॥८५७॥ [ ]

वीरजिणेणं जेणं वामपयग्गेण चालिओ मेरू ।
मह तस्स पसाएणं चरणभरो सुव्वहो होही ॥८५८॥

तं नत्थि जं न सिज्झइ साहसवंताण धीरपुरिसाण ।
ववसाएक्करसाणं वसिंदियाणं थिरमणाणं ॥८५९॥

भणियं च–

"थरहरइ धरा खुब्भंति सायरा होइ भिंभलो[१] दिव्वो ।
असमववसायसाहससंलद्धजसाण धीराणं" ॥८६०॥ [ ]

तहा–

"ता तुंगो मेरुगिरि मयरहरो ताव होइ दुत्तारो ।
ता विसमा कज्जगई जाव न धीरा पवज्जंति" ॥८६१॥ [ ]

वीरजिणिंदे निज्जामयम्मि सुहभावगज्जगपवाए ।
चारित्तजाणवत्तं भवन्नवं तारइ अविग्घं ॥८६२॥

---

१. विह्वल । हे. २, ५८; ९०; ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मेहकुमारो पसरं करेइ परमोइयं तह दिसासु ।
तायंबकयंबाणं जह सोरभो वियंभेइ ॥८६३॥

ता ताय भावजणयो माय तुमं होसु भावजणणि त्ति ।
भावो भन्नइ होऊ सुसाहुसद्दप्पवित्तीए ॥८६४॥

इय **मेह**विवेएणं दिणयरकरपसरसरिसभावेणं ।
पियराण मोहतिमिरं सहस च्चिय दूरमवहरियं" ॥८६५॥

अणुकूलपडिकूलवयणेहि जा न कंपए मेहो ।
पवणेहि जहा **मेरू** तो पियराइं पयपंति ॥८६६॥

एगदिवसं पि पुत्तय ! इच्छामो वच्छलाइं तुह अम्हे ।
रज्जाभिसेयलच्छीविच्छड्डुं पिच्छिउं वच्छ ॥८६७॥

मोणेण ठिए कुमरम्मि रयणकणयाइकलसपन्तीहि ।
रायाभिसेयमहिमं कुणंति महया पबंधेण ॥८६८॥

सिंगारियम्मि लंकारियम्मि सिहासणे निसन्नम्मि ।
सह परियणेण **सेणिय**निवेण जोक्कारिए कुमरे ॥८६९॥

उम्मुक्ककरपसरो पयडपयावो वि सोममुत्तिधरो ।
अह तत्थ पुरो जाओ **मेहकुमारो** महाराओ ॥८७०॥

कारागारविसोहणअमारिघोसणपुरस्सरं तत्तो ।
निक्खमणत्थं विहिणा अभिसेयमहूसवे विहिए ॥८७१॥

निज्जियअंतरकरणो फुरंतमणिमउडकुंडलाहरणो ।
लेसाहि विसुज्झंतो भवस्स मज्झं च बुज्झंतो ॥८७२॥

सियकुसुमदामधारो कुंदुज्जलदेवदूससिंगारो ।
विलुलियमुत्ताहारो **मेहकुमारो** गुणाहारो ॥८७३॥

जणणिजणएहिं भन्नइ अहुणा तुह पुत्त किं ? पयच्छामो ।
मेहेणुत्तं कुत्तियआवणओ पत्तरयहरणे ॥८७४॥

सिग्घं आणावेउं पत्तेयं ताणि लक्खमूल्लाणि ।
वियरंति केसकप्पणनहकम्मकरस्स पुण लक्खं ॥८७५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मंगलतूररवेणं तत्तो गयणग्गलग्गसिहराए ।
मणिखंडमंडिआए कंचणकलसोवसोहाए ॥८७६॥

सिबियाए रयणमए विउले सिंहासणे निसन्नस्स ।
मेहस्स हुंति पुरओ परमा अट्ठट्ठ मंगलया ॥८७७॥

पत्ताइपडलगकरा दक्खिणबाहुम्मि **धारिणी** देवी ।
मंगलमुहला वामे अन्नाओ ठंति देवीओ ॥८७८॥

एगा य पिट्ठओ पुण रूववई छत्तधारिणी तरुणी ।
उत्तरओ दक्खिणओ सियचामरपाणिकमलाओ ॥८७९॥

उक्खित्ता तो सिबिया मणहरनेवत्थरूवरम्मेहिं ।
उक्किट्ठकलयलेणं सहस्ससंखेहिं पुरिसेहिं ॥८८०॥

चउरंगदलसमेओ अमेयरिद्धीए **सेणिओ** राया ।
अणुगच्छइ तो मंगलगहीरवज्जंततूरेण ॥८८१॥

संवरपरिणामेणं **मेहकुमारेण** बहुरए हरिए ।
मुहचंदंचिमाए विप्फुरियं तो किमच्छरियं ? ॥८८२॥

"संजमगिरिसिहरट्ठियसमयं दट्ठूण सव्वभावेसु ।
गयराओ इव दाणं दिंतो तं होसि गयराओ ॥८८३॥

तवतिव्वखग्गहत्थो अविहत्थो नायसव्वपरमत्थो ।
जिणिऊण मोहरायं जगपडायं तुमं हरसु ॥८८४॥

सयलकिरियापएसुं काउं पट्टीए सव्वमुवसग्गं ।
वक्कविसुद्धिं नाउं सुसाहुसद्दं पयासेसु ॥८८५॥

परिचत्तलोहबंधं विसिट्ठकट्ठोवओगसंजुत्तं ।
चारित्तजाणवत्तं आरूढो तरसु भवजलहिं ॥८८६॥

अयले तुमम्मि इंदियदंती विसयाण विसहराणं व ।
संभवउ दप्पसमणी निद्धसही नागदमणीए ॥८८७॥

संसारे कंतारे उवसमरसपूरपूरिए झत्ति ।
मेहे तुमम्मि गुणवणदावो कोवो सया समउ ॥८८८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मद्दवमयंददलिए माणगइंदम्मि दुद्दमे तुज्झ ।
होउ सुहाणं लाहो निव्विग्घं मुत्तियफलाणं ॥८८९॥

आमूलाओ दज्झउ अज्जववज्जासणीनिवाएण ।
मायावंसकुडंगी सिवपहरोहम्मि गुविलंगी ॥८९०॥

भवचारयम्मि तुट्टउ झडत्ति तुह लोहसंकलाबंधो ।
संतुट्ठिवज्जलट्ठिप्पहारसयखंडजज्जरिओ ॥८९१॥

एवं आसीसाओ विम्हयकंपंतसेयसीसाओ ।
महिला मालारूढा वुड्ढा वियरंति कुमरस्स" ॥८९२॥

उदयगिरिसिहरसरीरं विवेयरविणो रुईहि रमणीयं ।
पियसहि ! पिच्छसु निऊणं **मेहकुमार**स्स मणिमउडं ॥८९३॥

रयणमयकुंडलाइं इमस्स सम्मं निरिक्खह सहीओ ।
तिमिरहराणि व्व कन्नावलग्गसिरि**वीर**वयणाइं ॥८९४॥

सक्खं जिणिंदसिक्खा दक्खा संसारतावहरणम्मि ।
वसइ हिययम्मि मोत्तियहारमिसेणं पियसहीओ ! ॥८९५॥

संवेगमंदरेणं निम्महिए एस भवसमुद्दम्मि ।
उवसमसुहाए सित्तो नज्जइ चंदणरसालिद्धो ॥८९६॥

कुंदकलिउज्जलाइं इमस्स अंगम्मि देवदूसाइं ।
गिहमोहजलहितरणे विलग्गडिंडीरसरिसाइं ॥८९७॥

उद्दंडपुंडरीयं पिच्छह एयस्स भो वयंसीओ ।
कम्मपरिणामरायं गिज्जिणयं जमिह पिसुणेइ ॥८९८॥

सरइंदुकुंदसुंदरचामरजुयलच्छलेण पयडाइं ।
पुरओ कयाइं इमिणा ज्झाणाइं धम्मसुक्काइं ॥८९९॥

सिबियाए चलिआए तारो किंकिणिगणाण ज्झंकारो ।
नेहनिगडाण भंजणरवो व्व उवमिज्जइ सहीओ ! ॥९००॥

जो पुण तूरनिनाओ सो नाओ होउ पियवयंसीओ ।
भवसिंधुमहणपसरियगहीरघोसु व्व अम्हेहिं ॥९०१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय निक्खमिउं **मेहे रायगिहे** रायमग्गमोइन्ने ।
पासायसिहरसंट्ठियवियड्ढतरुणीण संलावो ॥९०२॥

एवं पसंसिज्जंतो संतो दंतो वि दाणपसरेण ।
गयराओ इव कुमारो पत्तो जिणरायओसरणे ॥९०३॥

सिबियाओ ओरुहिउं पंचविहाभिगमपव्वयं अंतो ।
पविसित्तु जिणं **वीरं** वंदइ तिपयाहिणीकाउं ॥९०४॥

सह **सेणिएण** तत्तो **वीरं** विन्नवइ **धारिणी** देवी ।
अम्हाण एस तणओ **मेहो** निहिक्कसव्वस्सं ॥९०५॥

तुम्हवयणामएणं अवगयरूवाइविसयविसमुच्छो ।
पायपएसे तुम्हं संजमरज्जं अहिलसेइ ॥९०६॥

संसारजलहितरणे अम्हं पि य जेण जाणवत्तं व ।
सीसत्ताए तुम्हं वियरामो तेण नियपुत्तं ॥९०७॥

अह **मेहकुमारो** वि य सम्मं वेरग्गमग्गमवइन्नो ।
विणयपणयंगलट्ठी कयंजली विन्नवइ **वीरं** ॥९०८॥

गुणमणिरोहणगिरिवर मह तुह पायप्पसंगरंगस्स ।
दिज्जउ संजमरयणं भवदोगच्चं हरइ जमिह ॥९०९॥

भन्नइ जिणेण तत्तो सत्ताहिय सव्वसत्तहियहेउं ।
गिन्हसु एयं विहिणा देवाण वि दुल्लहं रयणं ॥९१०॥

एवं जिणेण वुत्तो **मेहो** पुव्वोत्तरम्मि दिसिभाए ।
गंतूण पंचमुट्ठिं कुणइ महप्पा सिरोलोयं ॥९११॥

हंसपडएण केसे नज्जइ मुत्ताहलेहिं पूयंती ।
अंसूणि मुंचमाणी पडियच्छइ **धारिणी** देवी ॥९१२॥

गुणसायरजिण**वीर**स्संते गंतूण **मेहकुमरो** वि ।
जीवाण जीवणीयं गिन्हइ संजमभरं तत्तो ॥९१३॥

तो भयवया वि भणिओ **मेहो** लोयाण निव्वुइं दिंतो ।
अहुणा तं पणमिज्जसि संजमसिरिपव्वयारूढो ॥९१४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

''**वीरजिणो** पुणरुत्तं **मेहकुमारं** पवन्नवयभारं ।
उववूहइ वियरंतो सिक्खं गंभीरवयणेहिं ॥९१५॥
अइधन्नाणं मत्थयचूडामणिविब्भमो सि तं **मेह** ! ।
जेण पइन्नासारो सहलीकयसयलसंसारो ॥९१६॥
छज्जीवनिकायाणं जइ वि तुमं **मेह** ! होसि अविरोही ।
तह वि हु संवेगरसा रक्खिज्जसु कंदलुल्लासं ॥९१७॥
कोवदवपसमणेणं अज्जवविज्जुप्पइन्नमयगिरिणा ।
सच्चं किज्जउ तुमए नियनामं **मेह** ! जिअलोए ॥९१८॥
मेह ! तए कायव्वो तह पयपसरो दिसासु जह कित्ती ।
केयईवणं व विहसइ दूरुज्जियपरिमलुग्गारो ॥९१९॥
पइविसयं [१]सोयाणं सरसपवित्ताण तह तए **मेह** ! ।
किज्जउ पुट्ठी जह रयकलुसाण न होइ उम्मग्गो ॥९२०॥
तं संवरं करिज्जसु अज्जवबीएण जेण जाएण ।
मायावंसकुडंगी मूलाओ खिज्जए मेह ॥९२१॥
पइवरिसं जइयव्वं तुमए तह मेह [२]पेसरियदएण ।
पुन्नंकुरोदएणं न लोहजाई वि जहा होज्जा ॥९२२॥
सुयसत्थसलिलपुन्नं **मेह** ! तुमं माणसं तहा कुणसु ।
[३]गुरुसेवालसकलुसं हविज्ज न जहा वि गंभीरं ॥९२३॥
सव्वसमिईसु धीरो रायरिसी तं सि नायपरमत्थो ।
जीवाण रक्खणेणं परलोयमसंसयं जयसि ॥९२४॥
कलहो जत्थ न हवउ न य पुरगामागरेसु ममकारो ।
जत्थ न दुग्गाभिगमो न य भंडारो न कुठारो ॥९२५॥
जत्थ न विग्गहपोसो गुत्तीसु न जत्थ जीववहबंधो ।
न करग्गहो न विसयउवयारलेसो वि जत्थत्थि ॥९२६॥
निज्जिणिय मोहरायं चित्तं चउरंगदलसमिद्धीए ।
खत्तियवर ! लोगुत्तरसंजमरज्जं तुमं पत्तो ॥९२७॥

---

१. श्रुतानां पक्षे प्रवाहानां । २. प्रसृतदयेन पक्षे प्रसृतोदकेन । ३. गुरुसेवायामालसकलुषं ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तं पुण दुप्परियल्लं[१] पमत्तचित्ताण कीवजीवाण ।
जेणंतरंगरिऊणो छलेसि णो उज्जया निच्चं ॥९२८॥

एयम्मि पमत्ताणं रायसिरी सा पयट्टए अन्ना ।
जीए अणुरत्ताणं जीवाणं दुक्खदंदोली ॥९२९॥

गयराओ वि पमत्तो जीवो सत्थाभिधायदुक्खाणि ।
लहइ गुरुओ वि किं पुण भन्नइ ? अन्नाणसत्ताण ॥९३०॥

तेलुक्कमाणणिज्जा सासयसुहहेउकम्मभूमिवरा ।
कल्लाणअत्थजणणी खमा सया वच्छ धरियव्वा ॥९३१॥

सेसो अमियाहारो होइ दुजीहो वि जं खमाधारो ।
ईसरहिययाहारो बहुगुणगुरुसीसवित्थारो ॥९३२॥

अहिलसियमणोरहपरंपराए सुनिच्छलक्खाए ।
वोढव्वो य महव्वयभारो मुणिवसह ! लीलाए ॥९३३॥

गुरुकुलवासे गिरिकंदरम्मि मुणिसीह पइवसंतेण ।
जेयव्वा लीलाए उवसग्गपरीसहा कलहा ॥९३४॥

इय विविहभंगपयभरवेला सुपसायसायरुल्लसिया ।
गुणरयणाइं वियरइ **मेह**मुणिंदस्स जिणसिक्खा" ॥९३५॥

एयाए सिक्खाए पमायविसवेगअमियधाराए ।
कन्नंजलिपीयाए वि अणमिसनयणा खणं मणुया ॥९३६॥

मेहकुमारमुणिंदो साणंदो जिणविइन्नसिक्खाए ।
अब्भासे थेराणं अह गच्छइ जिणवराणाए ॥९३७॥

दट्ठूणं चरियाइं **मेहकुमारस्स** साहसवराइं ।
सेणियधारिणिपमुहो जहागयं पडिगओ लोगो ॥९३८॥

अह जहजेट्ठं ट्ठाणग्गहणे संथारस्स रयणीए ।
सेहस्स वि तो ट्ठाणं वसहिदुवारम्मि **मेहस्स** ॥९३९॥

साहूण पविसंताणं निंताणं पायघट्टणदुहेण ।
निद्दासुहं न लद्धं **मेहकुमारेण** रयणीए ॥९४०॥

---

१. दुराकर्षं ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गीयाण वि थविराण वि कह मोहो ? **मेह**सेहवच्छल्ले ।
सुज्झंतु च्चिय थेरा करेऽक्खमालं धरइ अहवा ॥९४१॥

अब्भाहओ दुहेणं पच्छिमरयणीए चिंतए **मेहो** ।
मह गेहे च्चिय गमणं जुत्तं अचिरुग्गए सूरे ॥९४२॥

जं एए मुणिवसहा गउरवमकरिंसु मह गिहावासे ।
वयभारे अइगुरुए चोज्जं लहुयत्तणं जायं ॥९४३॥

इय **मेहे** कसिणमुहे कलुसीकयसंवरेण पसरंती ।
उक्कलियाओ वियरइ अणवरयं निन्नया चिंता ॥९४४॥

कह उग्गयम्मि सूरे **मेहे** काउं व सुपरिवेससिरिं ।
सो पत्तो उज्जाणे जयगुरुजिण**वीर**ओसरणे ॥९४५॥

भत्तीए वंदित्ता **मेहकुमारो** मुणी समासणो ।
आलविओ य जिणेणं सुहाभिसित्ताए वाणीए ॥९४६॥

सोम ! तुमं रयणीए वसहिदुवारम्मि भूमिसयणीए ।
अइसंकडम्मि वुच्छो मुणिण पयघट्टणादुत्थो ॥९४७॥

मेहमुणिंद ! तुहंगे साहुपएहिं न एस पडिघाओ ।
अंतरमलहरणेहिं पेएहिं[१] तं किंतु सुण्हाओ ॥९४८॥

किञ्च–

"इमं सरीरं अन्नो जीवु त्ति एव कयबुद्धी ।
दुक्खपरिक्केसकरं छिंद ममत्तं सरीराओ" ॥९४९॥ [ ]

पुव्वभवे करुणाए सरणागयवच्छल्लेण धीरत्तं ।
मेह ! तए जं धरियं तमिह कहं सोम ! परिहरियं ? ॥९५०॥

जिणवयणामयसित्तो पच्चागयचेयणुल्लसियचित्तो ।
रोमंचंचियगत्तो **मेह**मुणी पुच्छए तत्तो ॥९५१॥

केवलनाणदिवायर ! उज्जोइयसयलतिहुयणाभोय ! ।
पुव्वभवे मह जाओ कहमिव धीरत्तणाभोओ ॥९५२॥

अह भणइ जिणवरिंदो चंदो इव सयलजणमणाणंदो ।
मेहमुणि ! पुव्वजम्मव्वइयरमेयं सुणसु सम्मं ॥९५३॥

१. जलैः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तहाहि-

§§ **विंझ**गिरिसंनिहाणे करिणीजूहम्मि पंचसयमाणे ।
मेरुप्पहाभिहाणो जूहवई आसि तं गरुओ ॥९५४॥

अह एगयाए गिम्हे वणदवमवलोइऊण अइरुद्दं ।
पुव्वभवं निज्झायसि जाइसरणेणं तं **मेह** ! ॥९५५॥

जह **वेयड्ढ**समीवे अहं **सुमेरुप्पहो** पुरा आसं ।
सत्तसयजूहनाहो गयराओ अरुणवन्नो वि ॥९५६॥

वुड्ढत्ते गिम्हदवे पसरंते दवदवस्स पवणेण ।
तन्हाछुहाकिलंतो तुच्छसरे हंकले [चिक्खले] खुत्तो ॥९५७॥

तत्तोऽवरेण करिणा तरुणेणं पुव्ववेरिणा निहओ ।
अट्टदुहट्टो मरिउं उप्पन्नो तत्थ जूहवई ॥९५८॥

तो सुमरिय पुव्वभवो दावोवद्दवनिवारणकएण ।
तं अतिणवल्लिरुक्खं थंडिल्लाणं तयं कुणसि ॥९५९॥

गिम्हम्मि तओ काले पसरंते दारुणम्मि दावम्मि ।
जीवाणं करुणाए पढमं बीअं च चइऊण ॥९६०॥

चिट्ठसि सह जूहेणं तइए थंडिल्लए तुमं मेह ! ।
अह उक्खित्ते चरणे तुमए कंडूविणोयत्थं ॥९६१॥

आरन्नियअन्नेहिं बलिट्ठसत्तेहिं तासिओ ससओ ।
सरणागओ व्व सहसा चरणट्ठाणे अह पइट्ठो ॥९६२॥

तो करुणारससायर ! तिपायट्ठाणेण गरुयगत्तेण ।
दिढसत्तेणं तुमए अभयं दिंतेण ससयस्स ॥९६३॥

मणुयाउयं निबद्धं पुन्नं पुन्नाणुबंधि भोगफलं ।
तस्साणुभावओ च्चिय **सेणियधारिणि**सुओ तं सि ॥९६४॥

तीए च्चिय करुणाए परित्तओ तुज्झ एस संसारो ।
एगावयारदेवो होहिसि तं जेण मुणिसीह ! ॥९६५॥

पुव्वभवसंकहाए सुहाए से तस्स **मेह**साहुस्स ।
मुणितिव्वपायघट्टणपरितावो दूरमवसरिओ ॥९६६॥

Jain Education International 2010_02　For Private & Personal Use Only　www.jainelibrary.org

पुव्वभवे कुमुयवणे पयासिए जिणवरिंदचंदेण ।
मेहजलासयदूरे अह पसरइ परिमलुग्गारो ॥९६७॥

पुव्वभवाण कहाए मिहिरस्स व्व **मेह**साहुमणकमले ।
चारित्तमोहणीयं कम्मं तुहिणं व परिगलियं ॥९६८॥

अणुहूयं नियचरियं सुमरइ जं भगवया पवित्थरियं ।
तो ईहापोएहिं जाईसरणेण **मेह**मुणी ॥९६९॥

आणंदबाहसलिलप्पवाहनिम्मिज्जमाणमुहकमलो ।
वंदित्ता **वीर**जिणं कयंजली विन्नवइ **मेहो** ॥९७०॥

तिहुअणदिणमणिमंडल कारुन्नमहन्नवेण जं तुमए ।
वागरियं मह चरियं सव्वं तं नाह ! संभरियं ॥९७१॥

"पुणरवि **वीर**जिणिंदो सोवालंभं भणेइ **मेह**मुणिं ।
संवेयचूयमंजरिवियासमहुमाससारिच्छं ॥९७२॥

तिरियत्तणे वि जइ गुरुसिक्खाविरहे वि ताण जीवाण ।
दाणाणं चूडामणिमाणं दिन्नं अभयदाणं ॥९७३॥

तो धीर ! तुमं अहुणा बहुमन्नसि **मेह** ! किमिह गिहवासं ? ।
लद्धे वि हु चउरंगे चिंतारयणं व दुल्लंभे ॥९७४॥

छज्जीवनिकायाणं आरंभो निच्चमेव गिहवासे ।
आरंभे जीवदया न होइ सुद्धा जओ भणियं ॥९७५॥

"**आरंभे नत्थि दया महिलासंगेण नासए बंभं ।**
संकाए संमत्तं पव्वज्जा गंठिगहणेणं" ॥९७६॥ [ ]

जीवदयाविरहे पुण धम्मरहस्सं न होइ सुविसुद्धं ।
दाणेणुग्गतवेण वि कायकिलिसेण जं भणियं ॥९७७॥

"**नाणं दाणं झाणं तवोविहाणं गुरुण संमाणं ।**
जं जीवदयावियलं अहलं तं कासकुसुमं व" ॥९७८॥ [ ]

आरंभनियत्ताणं उवउत्ताणं मुणीण गुत्ताणं ।
संपुन्नमभयदाणं होइ पुणो भवविरत्ताणं ॥९७९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एयस्स चेव वित्थररूवाइं महव्वयाइं मूलगुणा ।
उत्तरगुणपरिवाडी वुत्ता तस्सेव रक्खट्ठा ॥९८०॥

उक्तं च–

**"एक्कं चिय इत्थ वयं निद्दिट्ठं जिणवरेहिं सव्वेहिं ।
पाणाइवायविरमणमवसेसा तस्स रक्खट्ठा"** ॥९८१॥ [ ]

मेहकुमारमुणीसर कयवइजीवाण दिन्नभयदाणा ।
जइ एरिसी समिद्धी सिद्धी वि हु तुज्झ संनिहिया ॥९८२॥

तो दिट्ठपच्चएणं तुमए सुहुमाइसव्वजीवाणं ।
संपुन्नमभयदाणं दायव्वं सव्वहा होइ ॥९८३॥

तं पुण गुरुकुलवासे नाणाइयरयण**रोहणगिरिन्दे** ।
निवसंताण थिराणं खमाधराणं सया होइ ॥९८४॥

अन्नं च–

**"नाणस्स होइ भागी थिरयरओ दंसणे चरित्ते य ।
धन्ना आवकहाए गुरुकुलवासं न मुंचंति"** ॥९८५॥ **[पञ्चा.११/गा.१६]**

तथा–

जह सायरम्मि मीणा संघातं सायरस्स असहंता ।
निंति तओ सुहकामा निग्गयमित्ता विणस्संति ॥९८६॥

एवं गच्छसमुद्दे सारणमाईहिं चोइया सन्ता ।
निंति तओ सुहकामा निग्गयमित्ता विणस्संति ॥९८७॥

करुणारामे गुरुकुलवासे लब्भंति सुमणसफलाइं ।
दीसंति य तावहरा बहुपत्तपरिग्गहा गच्छा ॥९८८॥

मूलगुणाण पसरो सुगुणट्ठाणोवलंभसुलहओ य ।
तुम्हारिसवच्छाणं साहासु य खंधवित्थारो ॥९८९॥

जोइज्जंति य इह वालया वि अइसुरहिवुड्ढमूलगुणा ।
सुहबीयपूरया इंदियाण विविहाइं चरियाइं ॥९९०॥

कल्लाणगिरिनिविट्ठे गुरुकुलासम्मि नंदणवणम्मि ।
मेह ! तए वसियव्वं तत्तो विबुहप्पहाणे ॥९९१॥

एवं महुरगिराए **मेहमुणिंदो** जिणेण पन्नविओ ।
संजाओ साणंदो अमियरसेणं जहा न्हविओ ॥९९२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उल्लसियवयणकमलो अकलुससच्छासओ सरयसरिसो ।
अणुसट्ठिमिच्छुलट्ठिं मेहमुणी धारए महुरां" ॥९९३॥

हरिसंसुसलिलसेओल्लसंतवियसंतबहलपुलयंगो ।
मेहमुणिंदो **वीरं** जिणेसरं विन्नवइ नमिउं ॥९९४॥

"संजमगिरिसिहरारोहणम्मि खलियस्स मज्झ करुणाए ।
तुमए हत्थावलंबो दिन्नो दुल्लहो अपुन्नाणं ॥९९५॥

गुणरयणायर ! सामिय ! तुह पयजुयले पहासमाणम्मि ।
मणखलणपावसुद्धिं करेमि गुरुभत्तिलहरीहिं ॥९९६॥

मह **मेह**स्स सुहोदयभावाहियचरणघायरयपसरे ।
निम्मलदयं पि जिणवर ! कलुसं चिय माणुस्सं जायं ॥९९७॥

तुह अकयगवयणेणं कयगफलेणं व संपयं तं पि ।
जायं तह प्पसन्नं जह ललियं साहुहंसाणं ॥९९८॥

इच्छामि सामि ! संपइ अच्छिजुयं उज्झिऊण अंगम्मि ।
मुणिरायपायघट्टणपसायसोहग्गमइदुलहं" ॥९९९॥

"तो **वीर**जिणाइट्ठो **मेह**मुणी थेरपायपउमम्मि ।
दिढपक्खवायविहुणियरओ जहा छप्पओ निहुओ ॥१०००॥

अंगोवंगोवगयं सुहयं परितावभावपरिहरणं ।
अणवरयं आसायइ सुयमयरंदं अमियमहुरं ॥१००१॥

पंचमहव्वयसुरतरुनंदणरमणीयसव्वपरभागो ।
मज्झत्थो जह **मेरू** थिरपरिणामो खणाहारो ॥१००२॥

चंदो व्व सोमलेसो केवलकलंकपुन्नवित्तधरो ।
पउमं व निरुवलेवो किंतु न इच्छइ जलावासं ॥१००३॥

गयणं व निरालम्बो तारयमुणिरायगुरुकुलावासो ।
अपडिबद्धविहारो पवणो इव न उण चलभावो ॥१००४॥

मयवारणो अकलहो सुपन्नाबोही वि न उण अस्सत्थो ।
संखो व्व निरंजणओ हियए कुडिलो न उण किं पि ॥१००५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हिययट्ठिअपरमपओ अक्खोहो सागरो व्व गंभीरो ।
किंतु नं रुद्दावत्तो उक्कलियाहिं न उण पत्तो ॥१००६॥

विणयोवयारनिरओ विरओ सव्वाण पावट्ठाणाण ।
गिन्हइ दुविहं सिक्खं दक्खं व मन्नतो ॥१००७॥

आयासे अठविओ वि हु अपक्खवाई वि विहरइ दिसासु ।
विणयंगओ विराओ अक्खलियचरणो विविहवन्नो ॥१००८॥

भणियं च-

"**एस अखंडियसीलो बहुस्सुओ एस एस सुपसन्नो ।**
एसो उ गुणनिहाणं धन्नस्साघोसणा भमइ" ॥१००९॥ [ ]

मेहकुमारमुणिंदो सज्झायज्झाणनिज्झरगिरिंदो ।
सावयसेवियपाओ जइ वि मएहिं कयच्चाओ ॥१०१०॥

समिईसुं कयकरणो गुत्तीसु य लद्धलक्खकोडी वि ।
रायरिसी सो पालइ संजमरज्जं अकिंचणओ ॥१०११॥

उग्गतवेणं तविए **मेहकुमार**म्मि मलविमुक्कम्मि ।
विप्फुरइ तेयरासी विसुद्धतवणिज्जपुंजि व्व ॥१०१२॥

तवचरणसोसियंगो **मेह**मुणिंदो कमेण तणुगत्तो ।
आसइ भासइ गच्छइ आगच्छइ जीवजीवेण" ॥१०१३॥

अह वंदिऊण विहिणा रायरिसी विन्नवइ जिणं **वीरं** ।
अहमुत्तमट्ठकप्पं काहं तुब्भेहिं अणुन्नाओ ॥१०१४॥

"**मेह**मुणिंद ! महायस **सेणिय**गुत्तम्मि तं सि अवयंसो ।
निहणियमोहगइंदो निक्खंतो सीहवित्तीए ॥१०१५॥

गुरुगच्छगहणवासे पडिपयमेणाण दलणलीलाए ।
संवेगट्ठवियचरणो सीहु च्चिय विहरिओ धीर ! ॥१०१६॥

भूयपिसायगहेहिं उवसग्गपरीसहेहिं अक्खलिओ ।
आसन्नसिद्धिलाहो तं संसारे मसाणम्मि ॥१०१७॥

हुज्ज मणोरहो तुह अक्खलियगुणरासि ! अक्खयसंवेगो ।
मइसुयसत्तिनिउत्तो रहु व्व आराहणामग्गे" ॥१०१८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं **वीर**जिणेणं वुत्तो **मेहो** महामुणी तत्तो ।
गीयत्थसाहुजुत्तो वच्चइ **वेभार**गिरिसिहरं ॥१०१९॥

पडिलेहियथंडिल्ले पुढविसिलावट्टए तओ **मेहो** ।
संथारयमल्लीणो लीणो पउमासणासीणो ॥१०२०॥

उच्चारियपंचवओ हरिसवसुल्लासविहियसक्कत्थओ ।
अनियाणो निसल्लो मोहमहामल्लपडिमल्लो ॥१०२१॥

अंगीकयचउसरणो अट्ठारसपावट्ठाणपरिहरणो ।
मेहमुणी तत्थ ट्ठिओ अणसणपाओवगमणेण ॥१०२२॥

तो सट्ठिभत्तच्छेयं मासियसंलेहणं करेऊण ।
धम्मज्झाणविमाणारूढो परमिट्ठिसंभरणो ॥१०२३॥

तित्तीससागराऊ **विजय**विमाणम्मि **मेह**मुणिनाहो ।
एगावयारदेवो उप्पन्नो पुन्नसंपुन्नो ॥१०२४॥

तत्तो चुओ समाणो माणुसखित्ताइसव्वसामग्गिं ।
लद्धूण खवियकम्मो पाविस्सइ सासयं सिद्धिं ॥१०२५॥

इइ अभयदाणविहिणा निहिणा पुन्नाणुबंधपुन्नाण ।
जीवो कल्लाणाइं **मेहकुमारो** व्व पावेइ ॥१०२६॥

अभयदाणे मेहकुमारकहाणयं सम्मत्तं ॥

● ● ●

नाणाईणमुवग्गहकरणं जं तं सुपत्तदाणं तु ।
सव्वोवाहिविसुद्धं दायव्वं सिवसुहत्थीहिं ॥१॥

रूवगुणेण मयणो सोहग्गेणं च होइ जलसयणो ।
बुद्धीए देवगुरू वंछियदाणेण कप्पतरू ॥२॥

रयणायरम्मि पवहणभंगे फलउवलंभसुहलंभो ।
होइ अकम्हा विम्हयकारी विज्जाहराणंदो ॥३॥

अवि गामदेसनयरंतरेसु दीवंतरेसु एगागी ।
कल्लाणं चिय पावइ सुपत्तदाणाणुभावेणं ॥४॥

जह वीरभद्दनामा सिट्ठिसुओ सोममुत्तिकंतिल्लो ।
उज्जोइयभुवणयलो ईसरसिरिसेहरो जाओ ॥५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तहाहि-

§§ अत्थि इह **भरह**वासे नयरं नामेण **पउमिणीखेडं** ।
निच्चं भमरीओ इव लच्छीओ जत्थ खेलंति ॥६॥

अरुणकरपल्लविल्लो जम्मि असोओ जणो महाभोगो ।
होइ सुमणोऽभिरामो तरुणीचरणप्पहारेण ॥७॥

कलकंठकलालावो नाणारामाण सरसपन्नाण ।
दक्खिणसयागइरई जत्थ वसंतम्मि लोयम्मि ॥८॥

महुमासवज्जयम्मि वि गुरूवएसेण जत्थ लोयम्मि ।
चित्तम्मि पवड्ढंता हवंति वञ्छासुया सहला ॥९॥

जत्थ दुहा सुहसीलाऽभिहा सुवन्नेण भूसिया लोया ।
अजडादया वि सदया अगया वि सया वि सिरिवईणो ॥१०॥

भुवणेऽब्भहियनिहीणं रक्खत्थं पुन्नरासिसंकासो ।
सेसस्स व आयारो सुहासिओ जत्थ पायारो ॥११॥

अरिकरिकुंभवियारणसमुवज्जियकित्तिमुत्तियफलोहा ।
पइदिसमुविंतलच्छी मंगलसत्थियसिरी जस्स ॥१२॥

नयनंदणवणकंचणगिरिंदविच्छिन्नमेहलाबंधो ।
बन्धवकुमुयाणन्दो **नरचंदो** जत्थ नरनाहो ॥१३॥

अह अन्नया कयाई सुरदुंदुहिनायपूरियदियंतो ।
तम्मि पुरे उज्जाणे चउव्विहदेवेहिं थुव्वंतो ॥१४॥

भावयिणकमलदिणिन्दो पणयसुरिन्दो फुरन्तगुणविन्दो ।
अरनामा जिणचंदो समोसढो तिहुयणाणन्दो ॥१५॥

तत्तो सव्वड्ढीए भत्तिभरुब्भिन्नबहलरोमाञ्चो ।
तित्थयरवंदणत्थं वच्चइ राया सपुरलोओ ॥१६॥

पंचविहाभिगमेणं विहिणा तिपयाहिणीं करेऊणं ।
जिणनाहं वंदित्ता निवो निसीयइ जहट्ठाणे ॥१७॥

धम्मं कहइ जिणिंदो सदेवमणुयासुराइपरिसाए ।
तो अमियसारणीए सुमहुरगंभीरवाणीए ॥१८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अवगच्छइ मणमोहो भव्वाणं सम्मदंसणं होइ ।
अगोवंगुच्छाहो तो जायइ चरणपरिणामो ॥१९॥
इट्ठफलसिद्धिसूयगपुलयंकुरपडलबहलियसरीरो ।
सिट्ठी **सागरदत्तो** कयंजली विन्नवइ तत्तो ॥२०॥
केवलनाणदिवायर ! उज्जोइयसयलतिहुयणाभोय ! ।
आसावरोहपसरं मह तिमिरसंसयं हरसु ॥२१॥
सत्तण्हं पुत्ताणं उवरिं अम्हाण अइसइन्हाण[1] ।
एगा पहु संभूया पुत्ती **पियदंसणा** नाम ॥२२॥
पालिज्जंती कमसो वड्ढंती सोमकंतिमुत्तीए ।
गिण्हई कलाकलावं सियपक्खे चंदलेह व्व ॥२३॥
जीए लावन्नामयभरेण नयणंजलीहिं पीएण ।
मणुयाणं तक्खणं चिय अणिमिसनयणत्तणं होइ ॥२४॥
तारुण्णं घणरूवं सच्चं चिय जीए जेण पडिहणिओ ।
रूवमरट्टघरट्टो जं कामघरिणीए ॥२५॥
तिणिसलया विणएणं अमियमया मुहरसच्चवाणीए ।
सीलगुणसल्लईवणकरिणीकरणिं समुव्वहइ ॥२६॥
सिक्खंती कम्मकलं सेवंती वीयरायपयकमलं ।
घरदेवय व्व सुहया सा अच्छह गउरवग्घविया ॥२७॥
एगम्मि दिणे सद्धिं चेडीचक्केण चेईयहराओ ।
घरमिन्ती वणिएण दिट्ठा सा **वीरभद्देण** ॥२८॥
परिपुच्छिएण परियरजणेण परिकहियमित्थ नयरम्मि ।
एसा कन्ना तणया **सागरदत्त**स्स सिट्ठिस्स ॥२९॥
रूवविणिज्जियरंभा अइसयरमणीयजोव्वणारंभा ।
लक्खणपुन्ना कन्ना एसा तवणिज्जलावन्ना ॥३०॥
लोयणजुयजियहरिणी रइरससल्लइवणम्मि वरकरिणी ।
सीलगुणरयणधरिणी एसा कह हुज्ज मह घरिणी ? ॥३१॥

१. अतिसतृष्णानां ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय चिंतापरमंदरमहिए हिययम्मि **सायरे** तस्स ।
पियदंसणासिरी बहु वियंभए **वीरभद्द**स्स ॥३२॥

नीलुप्पलनयणाए वियसियसयवत्तसुरहिवयणाए ।
अहरारुणकिरणोग्गमअहरीकयबंधुजीवाए ॥३३॥

उल्लसियपक्खवाओ चंपयकंतीए तीए अणुरत्तो ।
भमरो व्व **वीरभद्दो** अम्हघरं तो सयं एइ ॥३४॥

कमलदलदीहनयणो सक्खं चिय रूवसंपयामयणो ।
पुन्निमससहरवयणो आगच्छइ एस को सयणो ? ॥३५॥

इय अम्हाणं विम्हियरसेण वच्छम्मि पल्लविज्जंते ।
एसो वि **वीर**भद्दो सच्छायघरंगणं पत्तो ॥३६॥

सागयवयणसुहाए सेएण इमस्स अह सहइ पुलओ ।
भाविविवाहे मंगलजवंकुरुल्लाससोहग्गो ॥३७॥

तत्तो विणीयविणओ पणओ अम्हाण चरणकमलेसु ।
अलितरुणो व्व रएणं सत्तगुणाहिट्ठिओ वेसो ॥३८॥

गुणरयरोहणगिरी विणओ जस्सेह होइ साहीणो ।
सव्वाण संपयाणं स भायणं तत्थ किं ? चुज्जं ॥३९॥

विणयंगओ न चुज्जं पुरिसोत्तमसंगमेण दिढपक्खो ।
सयसन्निहियसिरीओ दुजीहदूरीकरणदक्खो ॥४०॥

इय चिंतागंगोज्जलदिट्ठीए दवियम्मि जत्तेण ।
भद्दासणे निसन्नो तत्तो अम्हेहिं णुन्नाओ ॥४१॥

पुट्ठो तओ उ पुत्तय कत्तो इत्थागया कया तुब्भे ।
केण निमित्तेण पुणो संपत्ता अम्ह पासम्मि ॥४२॥

ता भणइ **वीरभद्दो** तायसमाणण तुम्ह पायाण ।
नियचरियं वित्थरियं सयं पि लज्जावहं नेव ॥४३॥

अत्थि इह **बंग**देसे धरणीरमणीविसेसयाकारा ।
नामेण **तामलित्ती** नयरी रयणायरब्भासे ॥४४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्थऽत्थि **उसभ**सेट्ठी लच्छीकुलमंदिरं समुद्दो व्व ।
जिणमयसम्मद्दिट्ठी दएक्कट्ठाणं सभज्जाओ ॥४५॥

जिणरायपायभत्ता अकंपसीलत्तमेरुगिरिचूला ।
तस्स य जंगमलच्छी घरिणी नामेण **सिरिकंता** ॥४६॥

ताण सुओऽहं जिणपयपउमे फुल्लंधूओ वि महुचाई ।
करुणारामो वि सया निच्चफलबोहिलाभरओ ॥४७॥

ववसायवज्जियाणं पुरिसाणं होइ दूरगा लच्छी ।
तत्तो वाणिज्जेणं समागओ संपयं इत्थ ॥४८॥

जेण पुण कारणेणं संपत्तो तुम्ह पायमूलम्मि ।
तं पुण सोवालंभं भणेमि सम्मं निसामेह ॥४९॥

§§ **पियदंसणा**ए तुम्हं तणयाए अज्ज चेइयहराओ ।
इंतीए सट्ठाणं अम्हाण निरिक्खमाणाणं ॥५०॥

तह कहवि मणो बद्धं दिट्ठेण वि कुडिलकेसपासेण ।
जह निप्पंदं जायं अहो कला कावि दुल्लक्खा ? ॥५१॥

भालतिलओ तीए केण वि दिव्वेण निम्मिओ ताय ! ।
मह हिययं जेण इमं दिट्ठेण विमोहियं सहसा ॥५२॥

नीलमणिनिम्मलाए दिट्ठीए तेयमुग्गिरंतीए ।
मज्झ मणो लीलाए तिणं व लहुयं समुक्खित्तं ॥५३॥

जो पुण सिहिणसिहोवरि तारो हारो लुलंतज्झलकंतो ।
सो तीए मह गुणवं सच्चं चिय मणहरो जाओ ॥५४॥

रूवाइयगुणाण मह मणरयणस्स हरणवावारे ।
जो तीए सिंगारो सो संगारो मयणसारो ॥५५॥

मह मणहरणे तीए इण्हि तह ताय ! होसु सुपासओ ।
जह चिट्ठाणि अहं पि य सुहेण पासम्मि संलीणो ॥५६॥

ता चिंतियं मए पहु एसो उत्तमकुलम्मि संभूओ ।
जिणवयणभावियमई अहो सुवन्नं च सुरहिं च ॥५७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एसो सम्मद्दंसणदिट्ठी **पियदंसणा** य मह पुत्ती ।
एसो पुण अणुरत्तो संजोगो तो इमो तत्तो ॥५८॥

कप्पदुमे कप्पलया चंदे जुण्हा रविम्मि उग्गपहा ।
एयम्मि मज्झ पुत्ती अणुरूवो एस संजोगो ॥५९॥

अन्नं च–

"जइवि गुणरयणखाणी तहवि हु परभवणमंडणी तणया ।
पियराण माणमाहप्पखंडणी हवइ हु अवस्सं" ॥६०॥

भणियं च–

"महिहरतणया रयणायरप्पिया वहइ नम्मया सलिलं ।
सच्चं नीससइ जणो अव्वो धूयाए जायाए" ॥६१॥ [ ]

दुहियाइं हुंति तीए जम्मे पियराइं तेण दुहिय त्ति ।
भण्णइ परतंताए जम्मो जं तीए नेयव्वो ॥६२॥

किंतु इमाए एसो अणुरत्तो जेण सभूयासहिओ ।
मह **सायरस्स** तणया ता लच्छी चेव नायव्वा ॥६३॥

ता दायव्वाऽवस्सं एसा एस्स **वीरभद्दस्स** ।
अणुरूवगुणाणं चिय जोगो कल्लाणमावहइ ॥६४॥

ता सयणसउणसम्मयसुलग्गतिहिकरणरिक्खगहजोगे ।
भुवणच्छेरयभूयं पाणिग्गहणं हवइ ताणं ॥६५॥

कइवयदिणाण अंते पेमाबंधे तयम्मि संकंते ।
पियदंसणाए सद्धिं गच्छइ सो **तामलित्ती**ए ॥६६॥

तो अम्हे चिट्ठामो हिट्ठा तुट्ठा सपरियणा सामि ! ।
लीलाए कज्जसिद्धी जेण महत्था वि संजाया ॥६७॥

एसो पुण दुल्ललिओ दइवो दंती कहं पि न क्खलिओ ।
सोत्थियजणसोक्खाणं रुक्खाणं भंजणुज्जुत्तो ॥६८॥

जस्स पयावो अहिओ सहिओ तेएण विप्फुरंतेण ।
तस्स वि रविणो अहवा उदयत्थमणाइं जायंति ॥६९॥

पुरिसेण आगएणं अहऽन्नया ताव **तामलित्ती**ए ।
पच्चइयेणं कहियं अम्हाणं तुट्ठचित्ताणं ॥७०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

केणावि निमित्तेणं कत्थ वि पत्तो न नज्जए सम्मं ।
पियदंसणं सुत्तं सो मोत्तूण **वीरभद्दो** त्ति ॥७१॥

पियदंसणाए पकओ दिट्ठो किं ? देव ! अविणओ तेण ।
अविणीयमग्गलग्गा विरुय च्चिय सावया हुंति ॥७२॥

रयणायरो वि जलही सरस्सईसुं खिवेइ जह खारं ।
वारंवारं तह पहु ! किं एसो **वीरभद्दो** वि ? ॥७३॥

अन्नं च गओ कन्नं रवि व्व परिहीणतेयमाहप्पो ।
उत्तरपयवीदूरीभूओ अहवा वि किं देव ? ॥७४॥

दोसाणं लहुयत्तं दिन्तो दिवसप्पयावतेयाणं ।
गरुयत्तं सूरो इव पच्छाहुत्तं कया एहि ? ॥७५॥

इच्चाइयं उयंतं कहेह मह सामि ! **वीरभद्दस्स** ।
संसयसायरतरणे तुहवाणी चेव दिव्वतरी ॥७६॥

§§ अह भणइ जिणवरिंदो तिहुयणसाहारणेण सद्देण ।
एसो हु **वीरभद्दो** गुणरयणमहोयही ताव ॥७७॥

किंतु इओ पत्तेणं विचिंतियं तेण **तामलित्तीए** ।
पुरिसो अदिट्ठदेसो कुवनिलुक्को व्व मंडूको ॥७८॥

अन्नन्नदेसनिम्मलकलोवलंभेण सोममुत्तिधरो ।
पुरिसो सुवित्तपुन्नो य मयलकलंकं वहइ हियए ॥७९॥

देसंतरावलोयणकोऊहलतरलमाणसो एसो ।
पियर**पियदंसणाणं** अणिवेइयकज्जपरमत्थो ॥८०॥

वेसविवज्जासेणं ओसहिगुलियापयोगमाहप्पो ।
निवसियअंधारपडो सणियं रयणीए नीहरिओ ॥८१॥

चउसु वि दिसासु देसंतरेसु ठाणंतरेसु गच्छंतो ।
सम्माणिज्जइ एसो सुय व्व बंधु व्व निद्ध व्व ॥८२॥

सद्दावसद्दसंसयतिमिरहरो मिहिरमंडलसरिच्छो ।
वसुपूरयपूरियासो लहइ य अग्घंजली एसो ॥८३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

देवगुरूण संथवविहीए कव्वं पसन्नमइसुदिढं ।
पकुणंतेणं दिज्जइ विबुहाण अच्छरियं ॥८४॥

सन्निहियसरलएणं कोडिगुणारोहबंधुरतरेणं ।
चाएण तेण जिप्पइ महत्थलोओ वि लीलाए ॥८५॥

अइलडहरुवलक्खणमुत्तीए दिट्ठीगोयरगयाए ।
सो नज्जइ विबुहेहिं गुणरयणमहोयही एस ॥८६॥

सिट्ठि ! न तस्स विएसो विज्जाण विलासमंदिरं जं सो ।
तह न परो लोओ वि हु वियड्ढपियवाइणो तस्स ॥८७॥

जम्मंतरसमुवज्जियउज्जियसुकयाणुभावओ तस्स ।
संपज्जमाणभोगोवभोगसोक्खाइं सव्वत्थ ॥८८॥

सच्चं सुहासियाइं वयणाइं तस्स जं जणे दिंति ।
सवणंजलिपीयाइं अणिमिसनयणत्तणं सहसा ॥८९॥

अह एस **वीरभद्दो** विउले वेलाउलम्मि संपत्तो ।
पिच्छइ य जाणवत्तं पगुणीज्जंतं पयत्तेण ॥९०॥

पुच्छइ य कत्थ दीवे बोहित्थो एस वच्चही अहुणा ? ।
अप्पाहियं नरेहिं दीववरे **सिंहले** सोम ! ॥९१॥

तो एसो परिचिंतइ **सिंहल**दीवम्मि दिव्वरयणाइं ।
हुंति त्ति जलहितरणे अहमवि तो साहसं काहं ॥९२॥

पुन्नाणुबंधिपुन्नोदएण जो होइ साहसावासो ।
तस्साणंदियहियया सयंवरा इंति लच्छीओ ॥९३॥

उक्तं च-

"साहसं अवलंबंतो पावइ हिययत्थियं न संदेहो ।
जेणुत्तमंगमित्तेण राहुणा कवलिओ सूरो" ॥९४॥ [ ]

"अहवा रयणायरस्स महारंभेणायासिऊण अप्पाणं ।
उवलद्धा हरिणच्छी लच्छी हरिणा वि हरिसेण" ॥९५॥ [ ]

तो जाणवत्तपहुणा विहिणा आपुच्छिएण ऽणुन्नाओ ।
सो तम्मि गओ दीवे सिग्घं निविग्घपोएण ॥९६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रयणउरं नामेणं नयरं तत्थत्थि सुरपुराओ वि ।
अहियं चिय जं दिव्वाईसयवरा नरवरा बहुया ॥९७॥

लच्छीए कुलगेहं जो लंघइ कहवि नेय मज्जायं ।
तत्थ रसाण निवासो सच्चं **रयणायरो** राया ॥९८॥

पाणपिया वि महासई उत्तमकुलरूवतिहुयणब्भहिया ।
तस्सत्थि अग्गमहिसी देवी **तेलोक्कदेवि** त्ति ॥९९॥

गंभीरधीरसद्दो धवलगुणो सइपवित्तयासहिओ ।
किंतु कुडिलत्तरहिओ सिट्ठी नामेण **संखो** त्ति ॥१००॥

तस्सावणधरणीए हरिसरसोल्लसियपायपसरेण ।
कप्पद्दुमेण व सहसा अवइन्नं **वीरभद्देणं** ॥१०१॥

दट्ठूण तयं तुट्ठो सिट्ठी **संखो** विचिंतए एवं ।
को एस दिव्वरूवो ? सक्खं गुणरयणरासि व्व ॥१०२॥

पढमाभासणरसिओ आभासइ पत्तदंसणुल्लसिओ ।
आगच्छ वच्छ ! उवविस कओ तुमं आगओ एत्थ ? ॥१०३॥

तत्तो अवणयगत्तो आलत्तो तेण अमियरससित्तो ।
आसीणो महुरगिरा कयंजली विन्नवइ **वीरो** ॥१०४॥

अह**मुसभदत्त**पुत्तो **दक्खिणभरहद्धतामलित्तीए** ।
देसंतराण दंसणकोऊहलमित्तकज्जेण ॥१०५॥

एगागी वियरंतो अज्जं चिय ताव पवहणुत्तिन्नो ।
इन्दिदिरसुंदेरं तुह पयपउमे इहं पुत्तो ॥१०६॥

तो भणइ **संख**सिट्ठी लच्छीकुलमंदिरं तुमं पुत्त ! ।
सव्वंगलक्खणेहिं वियक्खणेहिं जओ नाओ ॥१०७॥

जोव्वणभरम्मि विणओवयाररसिएहिं जत्थ पियराण ।
होयव्वं तत्थ कहं गुरूण दूरेण गंतव्वं ? ॥१०८॥

अगुरूण पासगओ पावयसंगेण कह समुज्जोयं ? ।
पाविज्ज धूमकुरुलीमोहतमेणं सुपुरिसो वि ॥१०९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तारुन्नेऽरन्ने कह कुसलं ? सह करणतेणसेणाए ।
परिवसइ पंचबाणो शबरजुवाणो जहिं वच्छ ! ॥११०॥

जुव्वणवणम्मि ! पुत्तय मयणहलं होइ निच्छयमएण ।
जं वामइ गंधेण वि सहसा गुरुवयणपीयूसं ॥१११॥

सो होइ वियारो ताय जुव्वाणजोवणे विसट्टंते ।
हियजणयपओगेणं रक्खेयव्वो पयत्तेण ॥११२॥

पियराण परिहारं काऊणं वच्छ देसयालीए ।
एगागी गच्छंतो पाविज्जइ दोसआलीए ॥११३॥

नियजणयट्ठाणरसिया मूलाउ च्चिय खमाइसंलीणा ।
तुम्हारिसा सुपत्ता सुसाहिणो हुंति फलवंता ॥११४॥

सोमो वि कलामंडलरमणीओ पावतावपडिवक्खो ।
वियरन्तो देसेसुं दीसइ चंदो कलंकिल्लो ॥११५॥

सूरोऽवि दक्खिणोत्तरायणाइं वच्छ ! पिच्छसु कुणंतो ।
सिंसिरे पहीणतेओ गिम्हे संतावओ लोए ॥११६॥

ते सुयणा विरल च्चिय अज्जवपरिणामललियमज्झत्था ।
जेसु गुणाण कणाण व कुणंति अग्घं महग्घविया ॥११७॥

पइगामं चिय धणियं खलसंगो होइ सव्वदेसेसु ।
पयमलणं उप्पिणणं अवियप्पं होइ धन्नाणं ॥११८॥

अहवा–

जं पुत्तं ! नीइनिस्सेससत्थवित्थारनायपरमत्थो ।
एगागी वि पउत्थो तं मन्ने कारणं अन्नं ॥११९॥

अट्टाणं अम्हाणं वुड्ढाणं पुत्तलाहसड्ढाणं ।
कुलदेवयाविइन्नो तुमंसि कुलभूसणो पुत्तो ॥१२०॥

अज्जं तुह आगमणे इहावणे वच्छे ! कयचमक्कारो ।
सो जाओ ववहारो जो सक्खं लच्छीपइसारो ॥१२१॥

तो **वीरभद्द**पुत्तय ! भद्दं तुह होउ मह गिहागमणे ।
कमलुल्लासेणिमिणा सहसा नं सूरउग्गमणो ॥१२२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय **संख**सिट्ठिसुवयणपीयूसरसेण पल्लविज्जंतो ।
नेहदुमे सच्छाओ सो **वीरो** निव्वुयसरीरो ॥१२३॥

एत्थंतरम्मि केणवि अवसरपाढेण मंगलमुहेण ।
दुविहं संखनिनायं सोच्चा पढियं सुगंभीरं ॥१२४॥

वसुपूररियासो सूरो देसंतरेसु वियरंतो ।
उच्चपयं सुपयावं मज्झत्थो संपयं पत्तो ॥१२५॥

तो सेट्ठी पुण जंपइ पुत्तय ! नियमंदिरम्मि आगच्छ ।
नियजणणिभयणिसयणाइगाइं पेच्छसु जहिच्छाए ॥१२६॥

आएसो त्ति भणेउं सद्धिं सो सिट्ठिणा गओ गेहं ।
ण्हाणाइगउरवेणं तो भुत्तो दिव्वमाहारं ॥१२७॥

भुत्तुत्तरं इमस्स उ सुयंधतंबोलरंजियमुहस्स ।
भंडारं कोट्ठारं सिट्ठी दंसइ सुवित्थारं ॥१२८॥

सम्माणदाणखाणासणेहिं सयणेहिं सुयणवयणेहिं ।
सो तत्थ **वीर**भद्दो गयं पि कालं न याणेइ ॥१२९॥

पुन्नाणुवंधिपुन्नोदएण भुवणं पि तस्स नियभवणं ।
सव्वो वि जणो सयणो सुयणो सो दुज्जणो जो वि ॥१३०॥

कुलपव्वयाउ तत्तो कित्ती गंग व्व पसरइ खमाए ।
परमहिमगिरिविराओ अइसयगुरुपउमहरयाओ ॥१३१॥

अवि मित्तमंडलगओ पडिपुन्नकलाकलावपरिकलिओ ।
सो सोहइ कंतीए विम्हयकरसोममुत्तीए ॥१३२॥

अन्नम्मि दिणे वियसियअच्छं वरवत्थरइयनेवत्थं ।
विणयवइं नियभयणिं पिच्छइ संपट्ठियं एसो ॥१३३॥

तं पुच्छइ विम्हइओ कहिं तुमं बहिणि ! पुट्ठिया ? इण्हिं ।
वियसियमुहारविंदाणुमेयअच्चंतहरिसेण ॥१३४॥

सा भणइ मज्झ बंधव ! रायसु**याणंगसुंदरी** अत्थि ।
निद्धसही तो तीए दंसणसुहलालसा जामि ॥१३५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सा किं ? कन्ना उव्वणजोव्वणपसरंतरूवलावन्ना ।
परिचियकलाकलावा पुन्निमससिमुत्तिरमणीया ॥१३६॥

पुच्छइ पुणो वि एवं वियड्ढगुट्ठीण उच्छुलट्ठीण ।
सा किंतु जम्मभूमी सरसा सुसिणिद्धसब्भावा ॥१३७॥

तो जंपइ **विणयवई** बंधव ! रूवसंपदुक्करिसा ।
तियसीण दप्पहरिणी सक्खं नज्जइ मयणघरिणी ॥१३८॥

पीऊससारिणीए करणिं सा वहइ महुरवाणीए ।
चउरुत्तिजुत्तिमुत्तियफलाण खीरोयवेल व्व ॥१३९॥

अन्नं च-

"अप्पाणुमाणविन्नाणरूवगुणरयणरोहणगिरिन्दा ।
न हु संभवंति पुरिसा परिणयणं नेच्छइ तो सा" ॥१४०॥ [ ]

जओ-

"अवियड्ढपई पोढंगणाण सुगुणाण निग्गुणो सामी ।
चाईण तुच्छविहवो तिन्नि वि गरुयाइं दुक्खाइं" ॥१४१॥ [ ]

एएणत्थेणं चिय पियराण सुदुस्सहं दुहं तीए ।
का अन्ना कन्नाए गई हविज्जति ? चिन्ताए ॥१४२॥

दट्ठव्वाणं अवही तुम्ह सही एमि तो अहं पि तहिं ।
इय उक्कंठियहियओ जंपइ सो **वीरभद्दो** वि ॥१४३॥

विणयवईए भणियं पुरिसाणं बालवुड्ढयाणं पि ।
अंतेउरे पवेसो बंधव ! रक्खिज्जए धणियं ॥१४४॥

पायपयारं न करइ पायं सूरो वि जत्थ तत्थ कहं ।
भाऊय ! गंतुं इच्छसि ? जयवि तुमं **वीरभद्दो**ऽसि ॥१४५॥

होउं तुम्हसरिच्छो तहा अहं रइयसरिसनेवत्थो ।
सव्वकलासुं दच्छो कहं न गच्छामि ? अइसच्छो ॥१४६॥

इय सोउं तव्वयणं सा जंपइ भाय ! विस्सरूवोऽसि ।
जह तं सव्वगओ च्चिय किमियाणिं कीरइ विलंबो ? ॥१४७॥

दिव्वोसहिजोगेणं विरइयरमणीयरमणिरूवेणं ।
कन्नन्तेउरमेसो गच्छइ सह नियभयणीए ॥१४८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पेच्छइ यऽ**णंगसुंदरि**रायसुयं रयणासणासीणं ।
वीणं परिवायंती निहुयं सहिया वयंसीहिं ॥१४९॥
उचियपडिवत्तिकरणे दावियसाणंदासणा कुमरी ।
विणयवई परिपुच्छइ का एसा सुहसमागमणा ? ॥१५०॥
विणयवई विणएणं जंपइ तुह पायदंसणुम्माहा ।
सेज्झी अम्हाण सही अज्जाऽवस्साऽऽगमुच्छाहा ॥१५१॥
पुण पुच्छइ निवधूया अच्चब्भुयरूवसंपयं दट्ठुं ।
एसा सोहग्गमहानिही सही तुम्ह किंनामा ? ॥१५२॥
इय पुट्ठा वि न जंपइ जावज्जवि किंपि सेट्ठिणो धूया ।
भो झत्ति तेण भणियं सामिणि ? मह **वीरमई** नाम ॥१५३॥
अन्नं पि विन्नविज्जइ एसा वीणा गुणेहिं परिहीणा ।
केससगब्भा तंती जं दंडे कक्करक्कंती ॥१५४॥
अप्पियवीणाए निवधूयाए पयंसिओ तओ केसो ।
उच्चलिऊणं तंती दंडाओ कक्करो सक्खं ॥१५५॥
पुण सज्जियवीणाए महुराए वाइयाए भंगेहिं ।
अक्खित्ता रायसुया वियरइ संतोसदाणाइं ॥१५६॥
भणइ य सोवालंभं **विणयवइं** किस झत्तियकालं ।
नाणगुणरयणखाणी **वीरमई** दंसिया न तए ? ॥१५७॥
इय आनंदकहाए सच्छंदं अच्छिऊण कुमरीए ।
आइट्ठं निच्चं चिय कायव्वं इह समागमणं ॥१५८॥
पडिवज्जिऊण एवं सगिहं पत्तेणं **वीरभद्देण** ।
विन्नत्तो नियजणओ विणएणं पंजलिउडेणं ॥१५९॥
ताय ! खमियव्वं रायसुयंऽ**णंगसुंदरिं** दट्ठुं ।
समवेसो भगिणीए जमहं पत्तोऽम्हि निवगेहं ॥१६०॥
निच्चं चिय गंतव्वं ताय तयब्भत्थणाणुरोहेण ।
तम्हा तुम्हाऽणुन्ना इत्थ पयत्थे हवउ अम्ह ॥१६१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो भणइ **संख**सेट्ठी सोम ! तुमं सव्वया वि पुन्नकलो ।
तह कुणसु पायपसरं अखंडवित्तो जहा होसि ॥१६२॥

अह भणइ **वीरभद्दो** जणयं प्पणयप्पहाणवयणेहिं ।
जं आगम्मिस्सभद्दो पुव्वभवोवज्जियसुहेहिं ॥१६३॥

ताय ! तुह **संख**धवले भवे जहा होइ दिव्ववन्नेहिं ।
सयलजणचित्तहरणं वित्तं तहऽहं जइस्सामि ॥१६४॥

ता बीयदिणे कन्नंतेउरपत्तेण तेण वेसेण ।
अब्भसन्ती दिट्ठा चित्तकलं तेण सा हिट्ठा ॥१६५॥

सागयवयणाणंदियमणेण दिन्नासणोववि‌ट्ठेण ।
तोऽणेण **वीरमइणा** विस्संभेणं इमं वुत्तं ॥१६६॥

जा चित्तवट्टियाए हंसी लिहिया तए सचित्ताए ।
सा नो विरहावत्थाऽहिणयं सम्मं धरइ देवि ! ॥१६७॥

अह सा कुमरी अप्पइ हत्थे तं चित्तवट्टियं तीए ।
पत्थुयवत्थाहिणयं वयंसि ! हंसिं पयंसेसु ॥१६८॥

बाहजलुल्लियनयणं दरनिवडिरपउमनालवयणं च ।
वीरमई वि य विलिहइ हंसिं किसरुडिरपक्खं व ॥१६९॥

इय निच्चं अवरावरकलोवओगेण सोममुत्तीए ।
कुमरीनेहो सलिलनिहि व्व वड्ढए अहियं ॥१७०॥

वीरमई अन्नदिणे कुमरिं पुच्छइ वियड्ढवयणेहि ।
हुंति गईओ दु च्चिय उत्तमजीवाण मणुयत्ते ॥१७१॥

लद्धूणं अच्चब्भूयरूवारोग्गाइयाण सामग्गिं ।
तारुन्ने तवचरणं करिज्ज भोगोवभोगं वा ॥१७२॥

तदुभयविरहेण पुणो दिवसा जे जंति निप्फला देवि ! ।
ते नइनीराइं इव पच्चागच्छंति न कयावि ॥१७३॥

ता कहह किमिह ? कारणमहलाणि दिनानि जेण वच्चंति ।
जमिह कलाकुसलाणं अनिमित्ता होइ न पवित्ती ॥१७४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नेहपरवसहियया रायसु**याणंगसुंदरी** तत्तो ।
भणइ अणुरूवपियमसंजोगो दुल्लहो होइ ॥१७५॥
वीरमई तो जंपइ रभसवसुल्लसियबहपुलियंगी ।
सिद्धं चिय मह कज्जं मन्नन्ती पुन्नमाहप्पा ॥१७६॥
जइ होइ अम्हसरिसो पुरिसो दच्छो पहाए पडिहत्थो ।
को किं तुम्ह मणोरहरहं गमित्तो सहि ! हविज्जा ? ॥१७७॥
बाहसलिलुल्लनयणं कुमरी सोऊण **वीरमइ**वयणं ।
जंपइ कत्तो अम्हं इत्तियमित्ताइं पुन्नाइं ॥१७८॥
जइ एवं ता किज्जउ सुपसाओ अत्थि किं पि वत्तव्वं ।
वियणम्मि सामिणीए पुरओ विन्नवइ **वीरमई** ॥१७९॥
भूसन्नाए वियणे कयम्मि तो तेण **वीरभद्देण** ।
मुहगुडियाए दंसणपुरस्सरं पयडिओ अप्पा ॥१८०॥
अइसाइरूवदंसणविम्हयवियसंतलोयणा कुमरी ।
तं भणइ कामदेवो तं सि सुराईहिं कयसेवो ॥१८१॥
जो देवि ! तए निसुओ पडिवन्नो **संख**सिट्ठिणा पुत्तो ।
सोऽहं तुह गुणसवणे समागओ **वीरभद्दो**ऽम्हि ॥१८२॥
इइ तव्वयणायन्नणसंतोसरसेण सित्तसुहबीए ।
हिययत्थलम्मि तीए नेहतरुपसरिओ सहसा ॥१८३॥
मज्झ सुमणोभिरामे देहारामे फलोवभोगेण ।
सुहय ! लहुं लहसु सुहं इय जंपइ तणयु कुमरी वि ॥१८४॥
इइ वुत्ते स गिहगओ सेट्ठिं विन्नवइ **वीरभद्दो** वि ।
तुह पुत्तस्स नरिंदो जइ वियरइ नियसुयं कहवि ॥१८५॥
तो ताय गउरवेणं पडिच्छियव्वा तए अवस्सं सा ।
रयणायरपुत्तीए दिज्जइ अग्घंजली जेण ॥१८६॥
माइ वरो मह इट्ठो सुम्मइ जो **संख**सिट्ठीणो पुत्तो ।
इया**ऽणंगसुंदरी**ए निवेइयं निययजणणीए ॥१८७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तीए रन्नो कहिए सेट्ठी हक्कारिऊण तो पुट्ठो ।
सुम्मइ तुम्ह सुओ किं रूवेण कामदेवो त्ति ? ॥१८८॥
आमं ति तेण वुत्तो भणइ निवोऽ**णंगसुंदरिं** तस्स ।
वियरिस्सं जेणेसा जुग्गा नन्नस्स पुरिसस्स ॥१८९॥
तं देव ! सामिसालो अम्हे पुण पायसेवगा तुम्ह ।
जुत्ताजुत्तं जाणह तुब्भ च्चिय इत्थ अत्थम्मि ॥१९०॥
इय सेट्ठि**संख**भणिए उत्तमतिहिकरणलग्गसंजोगे ।
रन्ना पाणिग्गहणं कारवियं दिव्वरिद्धीए ॥१९१॥
उवभुंजइ विसयसुहं सो तीए तयणु गुणपसत्ताए ।
इंदो व्विन्दाणीए विबुहेहिं संथुणिज्जंतो ॥१९२॥
"चिंतइ य **वीरभद्दो** एसा गुणरागिणी सुसील त्ति ।
जह जाणइ जिणधम्मं अहं जइस्सं तहा सम्मं ॥१९३॥
जिणवयणभावियमई भणइ तओऽ**णंगसुंदरी**हुत्तं ।
लद्धूण पिए मणुयत्तणाइसामग्गिमइदुल्लहं ॥१९४॥
देवगुरुधम्मतत्तावबोहगंगापवाहसुपवित्तं ।
कायव्वं नियजम्मं सम्मं सिवसोक्खकंखीहि ॥१९५॥
अट्ठविहपाडिहारो अइसयगुणरयणरोहणगिरिंदो ।
इंदाइविहियसेवो देवो अरिहं इहं वुत्तो ॥१९६॥
समसत्तुमित्तभावो अवगयजीवाइवत्थुसब्भावो ।
अकलंकसीलभारो मुणी गुरू उज्जयविहारो ॥१९७॥
तत्तं जीवाइयं सत्तविहं नवविहं बहुविहं वा ।
जं वीयरायभणियं उज्झियपुव्वावरविरोहं" ॥१९८॥
इय तव्वयणायन्नदिणमणिकिरणोग्गमेण तमहरणे ।
तीए वियसइ माणससरम्मि सम्मत्तसयवत्तं ॥१९९॥
महुपाणमत्तभमरी पसिमरज्झंकारतारसद्देण ।
सा जंपइ पिय ! मज्झ वि देवो अरिहं सिवो सोमो ॥२००॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुणिवसहा निस्संगं पवयणपडिवायणुज्जुत्ता ।
उव्वूढमाभारा गुरुणो मह अनिययविहारा ॥२०१॥
भवजलहितरणपोओ अक्खयफलओ अलोहसंजोओ ।
धम्मो दयाए रम्मो जिणभणिओ दिन्नसिवसम्मो ॥२०२॥
जीवाइयं तत्तं केवलनाणीहि जमिह पन्नत्तं ।
अभिरुइयं चिय पिययम ! मिच्छत्तं तह मए चत्तं ॥२०३॥
निम्मलगुणमणिसायरजिणधम्मविवेयलच्छीदाणेण ।
भवदोगच्चं पिययम ! तुमए मह दूरमवहरियं ॥२०४॥
धन्नाहं कयपुन्ना जीए कप्पद्दुमेण मह तुमए ।
संजोओ सो जाओ जो दुल्लहो अकयसुकयाणं ॥२०५॥
किंतु मह दंसिज्जउ गुरूण गुरुणीण मुत्तिनेवत्थं ।
चित्तेणं चित्तेण वि जमहं सक्खं व पेच्छामि ॥२०६॥
तो चित्तपट्टियाए साहिणयं वीयरायजिणपडिमं ।
लिहिऊण साहुसाहुणिरूवाइं दंसए एसो ॥२०७॥
तो निच्चं जिणपूयणगुरुवंदणनंदणम्मि दुण्हं पि ।
कल्लाणगिरिट्ठियाणं सहलाइ दिणाइं वच्चंति ॥२०८॥
इय दुण्हं अन्नोन्नं सधम्मचरियाण नेहभरियाण ।
सुकयतरुकुसुमविब्भमजिणिंदधम्मुज्जमो जाओ ॥२०९॥
हिययम्मि गहीरे सायरम्मि पसरंति तस्स उक्कलिया ।
अह अन्नदिणे गुरुयणसुमरणसंचलिरमीणेण ॥२१०॥
पियराण पयइवच्छलनेहलचित्ताण देवयाणं व ।
बहुमाणो कायव्वो पच्चुवायरो न पुण सक्को ॥२११॥

भणियं च–

"दो चेव देवयाइं अम्मापियरो य जीवलोगम्मि ।
तत्थ वि पिया विसिट्ठो जस्स वसे वट्टए माया" ॥२१२॥ [ ]
"वच्छरमोसहसोसणमच्छउ पसवंतिमाउए दुक्खं ।
गब्भिक्कदिणदुहस्स वि न निक्कयं[1] देइ चक्की वि" ॥२१३॥ [ ]

---

१. ऋणं ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जुव्वणपवणपणुल्लियपरिसुक्कपलासलहुयरमणेण ।
सुन्नम्मि परिज्जंतं मह कोउयरेणुकलुसेणं ॥२१४॥

पियराणं अवरावरमणोरहुल्लाससायरगयाणं ।
पडिकूलगेण न मए पोएण वि होइ नित्थारो ॥२१५॥

इय चिंताभरमंदरमंथिज्जंतम्मि मणसमुद्दम्मि ।
बाहिं बाहजलं बहु पलुट्टए **वीरभद्दस्स** ॥२१६॥

तो**ऽणंगसुंदरी** तं तयवत्थं पेच्छिऊण नियदइयं ।
पुच्छइ ससंकवयणा ससंकहियया असुहहेउं ॥२१७॥

अह भणइ **वीरभद्दो** भद्दे ! पियराण नेहलमणाण ।
विरहेण महीमंडलपरिभमणपरिस्समो हेऊ ॥२१८॥

ता तीए तब्भावे कहिए जणयाण पोयसामग्गी ।
गंतुं झत्ति पुरीए कारविया **तामलित्तीए** ॥२१९॥

पवणजवेणं पोए चलिए रयणायरो वि जलरासी ।
उक्कलियाहिं कलिओ दीसइ पयलंतबहुसत्तो ॥२२०॥

पोउवलंभसहिओ सुहिओ को होज्ज ? मज्झ जणओ व्व ।
दीवदियंतरगमणे संसारे सायरागारे ॥२२१॥

पोएण**ऽणंगसुंदरि**संजोओ अक्खएणं जइ कहवि ।
मज्झ जणयाण होही कुलुन्नई ता फुडं होही ॥२२२॥

किं पुण धन्नाण चिय निविग्घमणोरहाण संपत्ती ।
तिन्नजलहीए जीए जगईए गम्मए ठाणं ॥२२३॥

अन्नं च-

"अन्नह परिचिंतिज्जइ कज्जं परिणमइ अन्नहा चेव ।
विहिविलसियाण जेणं विसमगई होइ दुल्लक्खा" ॥२२४॥ [ ]

इय **वीरभद्द**भणिए अवस्सभवियव्वयाणुभावेण ।
घणदुद्दिणदुप्पिच्छं सहसा गयणंगणं जायं ॥२२५॥

वीईणं वुड्ढीए समीरलहरीण पाडिसिद्धिए ।
मज्जंति कूवखंभा विहडंति मणोरहारंभा ॥२२६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गज्जंति घणा धणियं सद्धिं रयणायरेण अणवरयं ।
जमजीहसच्छहाओ फुरंति सोयामणिमाला ॥२२७॥

चिंतइ य **वीरभद्दो** धीरमणो दूरचत्तमइमोहो ।
जं ठाणमावयाणं जलही सत्ताहिओ जइ वि ॥२२८॥

पंचपरमेट्ठिनवकारमंतसज्झाणजाणमाहप्पं ।
लद्धूण पिए संपइ जइ कहवि हु जीवियं धरिमो ॥२२९॥

धीरत्तं कायव्वं पिए ! समुद्दम्मि लद्धलक्खेहि ।
जं धीरधीवराणं अप्पवसा अणिमिसा हुंति ॥२३०॥

इय **वीरभद्द**वयणं सोउं **साणंगसुंदरी** सहसा ।
नवकारसरणसरणं निययं हिययं धरइ धीरा ॥२३१॥

भणइ सा पिय ! किज्जउ पच्चक्खाणं इमम्मि वसणम्मि ।
सायारं पायारं पुरम्मि सगुणाण पउराण ॥२३२॥

एवं जंपंताणं ताणं हियए दिट्ठं कुणंताणं ।
जिणवयणं गुरुफलयं मयणरईणं व निद्धाणं ॥२३३॥

दुद्दंतदइवविलसियकरिसुंडादंडचंडकल्लोला ।
भंजंति जाणवत्तं सुदिढं सुकयाण ठाणं पि ॥२३४॥

निवडइ भवम्मि कुडिले विहिम्मि सच्चं महावया निच्चं ।
किंतु समुद्दे ताणं सहसा फलयागमा जाया ॥२३५॥

अहऽ**णंगसुंदरी**ए सुथिराए सलिलसित्तवच्छम्मि ।
अक्खयफलए कमसो संपत्ते तीरदेसम्मि ॥२३६॥

चंदणवणगहणंतरपरिसप्पिरपवणछिक्कदेहाए ।
मुच्छाविगमुम्मीलियनयणाए चिंतियं एयं ॥२३७॥

को एसो अह देसो ? का वत्था ? कत्थ वल्लहो वीरो ? ।
कह परीयणो न दीसइ ? सीसइ कस्स व दुहं एयं ? ॥२३८॥

धणपरियणसयणाणं न तहा विरहो महं दुहं देइ ।
जइ **वीरभद्द**पिययमविओयदहणो दहइ देहं ॥२३९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एए य मज्झ पाणा अज्ज वि वज्जप्पवायदुस्सहम्मि ।
पाणपियविप्पयोगे कहं न मुंचंति अप्पाणं ? ॥२४०॥

कित्ति च्चिय सलहिज्जइ नायगविरहे दिसासु वियरंती ।
पाणिग्गहललियंगी गिहिणी एगागिणी न उण ॥२४१॥

इच्चाइ चिन्तिऊणं पासं रइऊण उत्तरिएणं ।
तरुसाहाए एसा अप्पाणं लंबए सहसा ॥२४२॥

कुसुमसमिहत्थमागयमज्झिमवयतावसो वणे तत्थ ।
मा साहसं ति सदओ जंपंतो झत्ति संपत्तो ॥२४३॥

ता पासं छिंदित्ता सित्ता सा तेण सीयसलिलेण ।
वक्कलचेलंतेणं पवणेणासासिया सुइरं ॥२४४॥

आभासिया य वच्छे ! अतुच्छकुललक्खणा वि कहमेवं ! ।
इयरजणजोग्गसाहसमवलंबसि साहसु इमं ति ॥२४५॥

उवलद्धचेयणाए वियसियसयवत्तफुल्लनयणाए ।
तोऽ**णंगसुंदरी**ए मियमहुरं जंपियं एयं ॥२४६॥

अवरावरदुहसायरपडियाए मुणिवर ! मह इण्हं ।
पासो च्चिय सन्निहिओ विहिओ अहिएण दइवेण ॥२४७॥

तो भणइ तावसो सो मा तं जंपसु विसायवयणाइं ।
जं उत्तमजीवाणं वसणे वि हु धीरया होइ ॥२४८॥

जओ–

"गंगा वि भवे पडिया पडिकूलजलावगाहगाहेहि ।
लोलिज्जन्ती निवडइ कट्ठसमुद्दम्मि विउलम्मि" ॥२४९॥ [ ]

"जेणं चिय संसारो अणेगदुक्खाण एस भंडारो ।
तेणं च्चिय सप्पुरिसा लग्गा परलोयमग्गम्मि" ॥२५०॥ [ ]

लक्खणओ पुण नज्जइ अज्ज वि तुह वल्लहो धरइ जीयं ।
ता तं पुच्छसु वच्छे ! गच्छसु महकुलवइं दट्ठुं ॥२५१॥

जेणेसो नाणरवी आसाण पयासणेण लीलाए ।
वियरइ विरहिआणं संजोयं सउणचक्काणं ॥२५२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इइ निक्कारणकरुणारससायरमुणिवरेण सा वुत्ता ।
अमियरसेणेव सित्ता सरभसचित्ता समुट्ठेइ ॥२५३॥

तावसदंसियमग्गा तत्तो साणंगसुंदरी सिग्घं ।
आसमपयम्मि गंतुं कुलवइणो वंदए पाए ॥२५४॥

पुत्ति तुमं अविओगिणि ! पावसु हियइच्छियाइं सोक्खाइं ।
इय आसीससुहाए तेणेसा सुमणसा विहिआ ॥२५५॥

भूसन्नाणुन्नाया सा गुरुणा तेण सुप्पसन्नेण ।
कुसविट्ठरे निसन्ना तव्वयणायन्नणेक्कमणा ॥२५६॥

अणुसट्ठिमिक्खुलट्ठिं मिट्ठं अह देइ कुलवई तीए ।
पियविरहदावदाहो जीए सहसा पसममेइ ॥२५७॥

"रायकुलयासि वच्छे ! न तए जाणिज्जए कहं एयं ? ।
चंदस्स कलाहाणी जह वुड्ढी होइ तहा चेव ॥२५८॥

भूरिगुणाणं तुम्हारिसीण जं एस दइवसुन्नारो ।
पुत्ति ! पयच्छइ तावं तं गुरुकल्लाणकज्जेण ॥२५९॥

रोद्दो च्चिय एस भवो भणिज्जए सव्वसत्थकुसलेहि ।
धम्मज्झाणं झायसु जेण सिवो होइ सो सोमो ॥२६०॥

परिहरसु पुत्ति ! सोयं होइ कुलीणाण जेण मज्झम्मि ।
अणुरत्तपत्तजोगो निच्चमसोयाण भवरन्ने ॥२६१॥

कयसुकयसयसहाओ तणुअंगोवंगलक्खणगुणेणं ।
तुह भत्ता वि य जीवइ नज्जइ सविसेससिरिलाहो ॥२६२॥

जीवंतेणं चिय धम्मकोडिदिढबंधबंधुरत्तेण ।
इहपरलोयपसिद्धी सव्वं किज्जिस्सए तेण" ॥२६३॥

इच्चाइ देसणाए सम्मं पडिबोहिऊण कुलवइणा ।
किच्छेण पाणवित्तिं फलेहिं काराविया तत्तो ॥२६४॥

इयऽ**णंगसुंदरी** सा भमरीण सिरीण वासभवणेसु ।
कुलवइपयपउमेसुं लीणा सिरिभायणं होही ॥२६५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ अह सो वि **वीरभद्दो** जलहिं पडिकूलयं पडिहणंतं ।
भंगेहि अविगणंतो फलयकरो साहसुल्लसिओ ॥२६६॥

दिढबाहुदंडपडिहयफुरंततरवारिघायसंघाओ ।
लीलारइनामेणं दिट्ठो विज्जाहरिंदेण ॥२६७॥

लावन्नपुन्नदेहं अक्खोहं आवयाहि उयहिं व ।
तं सिरिभायणमेसो तो गिण्हइ पाणिकमलेण ॥२६८॥

वेयड्ढगिरिविरिंदो नेऊण **गयणवल्लहे** नयरे ।
साणंदमणेणुत्ता नयघरिणी रयणमंजूसा ॥२६९॥

एसो खु पिए पुत्तो पुव्वज्जिअपुन्नपगरिसवसेण ।
अम्हं निरवच्चाणं सच्चं कुलदेवययादिन्नो ॥२७०॥

इय सोच्चा सा दट्ठुं तं पुत्तं दिव्वलक्खणावरियं ।
रामं व वीरचरियं हवइ सतोसा सपुत्तेव ॥२७१॥

कीरंतेहिं सुमणोभिरामसम्माणदाणदामेहि ।
न थिरं कहमवि जायइ जह कविचवलं मणो तस्स ॥२७२॥

तह **लीलारइ**विज्जाहरेण पन्नत्तिदेवयाए सो ।
मुणिऊण **वीरभद्दो** भणिओ मियमहुरवयणेहि ॥२७३॥

पुत्त ! तुमं मा सोयसु तुज्झ **पियाणंगसुंदरी** पत्ता ।
तीरम्मि फलयहत्था तावससंबोहिया संती ॥२७४॥

मरणमणं चईऊणं कुलवइपयपउमसंथववसेण ।
चिट्ठंती अक्खंडियसीला तुह संगमुम्माहा ॥२७५॥

एगम्मि दिणे दिट्ठा वणफलवित्तीए दिव्वकन्तिल्ला ।
ता चिंतियं चऽणेणं एसा सक्खं **मयणघरिणी** ॥२७६॥

मयणस्स य गंधेण इत्थ वमिस्संति तावसकुमारा ।
मह गोउलम्मि पीयं मन्ने सन्नाणपीयूसं ॥२७७॥

तो कुलवइणा वुत्ता पुत्ति ! तुमं गच्च **पउमिणीखेडं** ।
नवरं तत्थ भविस्सइ तुह वल्लहसंगमो नूणं ॥२७८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जा किट्ठभूमिभागं तीए सह वुड्ढतावसा इंति ।
पुरपरिसरम्मि पत्ता अह सा एगागिणी [१]वुन्ना ॥२७९॥

जूहब्भट्ठा हरिणी [२]विंदब्भट्ठ व्व होइ जह करिणी ।
मन्नंती सुन्नदिसा जा चिट्ठइ [३]सुगइदिट्ठि व्व ॥२८०॥

ता पुन्नपगरिसेणं पेच्छइ सा तत्थ सोममुत्तीओ ।
बाहिं समागयाओ समणीओ [४]तावसमणीओ ॥२८१॥

तप्पायप्पणयाए तीए पसरंति बाहसलिलाइं ।
ससिकंतफलिहनिम्मलधवलप्पहदिट्ठिजुयलाए ॥२८२॥

उवसंतपावतावा, आभट्ठा ताहिं समणीहि ।
कासि तुमं ? कीस पुणो करिसि ? असमाहिमच्चन्तं ॥२८३॥

जणणीण व ताण पुरो निवेइओ तीए निययवुत्तंतो ।
तो ताहिं सा भणिया पसन्नवयणाहिं [५]वेइणीहिं ॥२८४॥

"पिच्छेहऽ**णंगसुंदरि** ! संसारो एस एरिसो चेव ।
हेयव्वो भव्वेहिं सुविइयतत्तेहिं सत्तेहि ॥२८५॥

अम्हारिसजीवाणं विसुद्धधम्मम्मि कोडिपत्ताणं ।
इहलोओ परलोको सिज्झिस्सइ किंतु निव्विग्घं ॥२८६॥

वसणम्मि वि च्छिद्देसुं पूरिज्जंतेसु निम्मलगुणेहिं ।
दिढवत्थंतरसंगमसुहिया तं साविए ! होसि ॥२८७॥

अहिउल्लसियदयाणं समणीण फुरंतभूरिसत्ताणं ।
वेलाण व संगेण सिरि[६]पेयलाहो न ते दुल्लहो ॥२८८॥

पियदंसणा तुमं पि य जं तं पियदंसणाए तं भगिणी ।
सबंभचारिणीए सह जोगो होइ सुहहेऊ ॥२८९॥

अन्नं च-

तुमए जिणधम्मो रम्मो कप्पदुम्मो व्व फलदाया ।
लद्धो वच्छे ! ता तुह धवलाहे को णुम्माहो ? ॥२९०॥

---

१. भीता । २. वृन्दभ्रष्टा इव । ३. सुगतदृष्टिरिव । ४. तापशमन्यः । ५. व्रतिनीभिः ।
६. पतिलाभे ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अहवा-

हिययत्थलम्मि रूढो तुह धवलाओ सयावि फलदायी ।
बोही जेण पिय च्चिय सुयणु ! तओ तयणुबंधो वि ॥२९१॥

उक्तं च-

"**सम्मत्तदायगाणं दुप्पडियारं भवेसु बहुएसु ।**
सव्वगुणमिलियाहिं वि उवयारसहस्सकोडीहिं" ॥२९२॥ [संबो.प्र./गा.९५५]

बहुगुणसालं वच्छे ! इच्छंती सुयणु ! वल्लहं अच्छ ।
धम्मारामे तम्हा सुहासमे अम्ह पासम्मि" ॥२९३॥

इच्चाइयवयणेहिं मन्नइ **साणंगसुंदरी** सव्वं ।
पियमेलयम्मि तित्थे पत्ताहं पुन्नजोगेणं ॥२९४॥

इन्ति समणीहिं समं वसहिं तो **णंगसुंदरिं** देवि ।
नयणुप्पलमालाहि तरुणा अच्चंति पच्चंगं ॥२९५॥

पियदंसणा वि तीए मित्तीए रंगमुव्वहइ देहे ।
हवए च्चिय जं राओ मित्तीपत्तेहि पत्तेहिं ॥२९६॥

समगुणवल्लहकहणे भणियं **पियदंसणा**ए मज्झ पिओ ।
तत्ततवणिज्जकंती भणसि तमं नीलमणिदित्तिं ॥२९७॥

इय संकहाण ताणं भणियं समणीहिं अम्ह वसहीए ।
एवं कहा न जुज्जइ निसीहियाए पविट्ठाणं ॥२९८॥

उक्तं च-

"**होइ निसिद्धप्पा निसीहिया तस्स भावओ होइ ।**
अणिसिद्धस्स निसीहिया केवलमित्तं हवइ सद्दो" ॥२९९॥ [ ]

तवतावियदेहाणं समणीणं वयणरुइविसेसणं ।
गलियमयणाण ताणं दिणाणि वच्चंति निव्विग्घं ॥३००॥

सोऊण **वीरभद्दो** पत्तीकुसलपउत्तिसंजुत्तिं ।
पीयूसपाणतत्तिं पत्तो तत्तो इमो सुमणो ॥३०१॥

रयणवइं रुववइं दिव्वं विज्जाहरिं विवाहेउं ।
सविसेसभोगललिओ अच्चुयलच्छिं धरइ एसो ॥३०२॥

पिच्छइ य अन्नदियहे लोयं विज्जाहराण गच्छंतं ।
मणिभूसणरमणीयं देवंगदुकूलनेवत्थं ॥३०३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पुच्छइ य पणयणिं सरहससिंगारसारपरिवारो ।
जाइ कहिं ? विज्जाहरलोओ साणंदसंभारो ॥३०४॥

अह साहइ **रयणवई** पिययम ! एयम्मि पव्वए अत्थि ।
नामेण **सिद्धकूडं** सिहरं सोहग्गसिरिवासं ॥३०५॥

तत्थ य सिद्धाययणं गयणयलुल्लिहणलालससिहग्गं ।
अट्ठुत्तरसयसासयमणिमयजिणबिंबरमणीयं ॥३०६॥

तत्थ जिणवंदणच्चणमहामहं काउमेस जाइ जणो ।
जं जिणवराण भत्ती संपत्ती सव्वसोक्खाणं ॥३०७॥

अम्हाण जइ वि बुद्धो देवो सिद्धो तहावि जिणपूयं ।
दट्ठुं वयमवि जामो इय जंपइ **वीरभद्दो** वि ॥३०८॥

अह सिद्धाययणगए तम्मि थुणंतम्मि जिणवरगुणोहं ।
सरससरेहि विज्जाहरलोयणकमलाइं वियसंति ॥३०९॥

सो जणओ सुहजणओ जस्सेसो होइ गुणनिही तणओ ।
एसो हु अमियवाणी इमस्स जणणी रयणखाणी ॥३१०॥

एवं लद्धपसंसो हंसो इव सुद्धपक्खअवयंसो ।
विज्जाहरमणकमलायरम्मि लीलारई एसो ॥३११॥

पच्चागओ सगेहं विज्जाहरलोयलद्धजसपसरो ।
रयणवईए सद्धिं सुहेण कालं गमइ एसो ॥३१२॥

अवलोइज्जइ पुहवीगामागरनगरमंडिओद्देसं ।
आगासगामिणीए विज्जाए जं फलं एयं ॥३१३॥

दट्ठव्वाणं दंसणमेव फलं होइ नयणकमलाण ।
अह अवरवासरे सो इय जंपइ पणयणीहुत्तं ॥३१४॥

तो पच्छिमरयणीए **रयणवई**ए समन्निओ एस ।
विज्जासामत्थेणं समागओ **पउमिणीखेडं** ॥३१५॥

समणीवसहिदुवारे मुत्तुं विज्जाहरिं तओ एस ।
लहु तणुचिंतं काउं एगंते झत्ति संपत्तो ॥३१६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रयणवई वि य चिंतइ **वीरभद्दो** गओ वि ललियगई ।
केणावि कारणेणं मंदो पच्चागमे जाओ ॥३१७॥

हा सोम ! पाणपिययम ! अजरामर ! विरहदाणरसिओऽसि ।
मह कह ? करुणसरेणं इय विलवइ सा तओ धणियं ॥३१८॥

तो बाहिं समणीओ **पियदंसणणंगसुंदरीओ** य ।
आगंतूणं सहसा भणंति विज्जाहरिं एवं ॥३१९॥

किं सोयकारणं तुह ? वच्छे ! अच्छरसमाणरूवाए ।
अच्छेरयभूयाए इहागयाए कहसु इण्हि ॥३२०॥

तो कहिए वुत्तंते वुत्तं समणीहिं सुंदरि ! इमाहिं ।
भगिणीहिं समं धम्मं कुणमाणी चिट्ठसु तुमं पि ॥३२१॥

तो ताण पाणवल्लहसमाणगुणकहणतुट्ठचित्ताण ।
जं बुद्धदेवभत्तो भत्तति विसंवयइ वयणं ॥३२२॥

समणीणं सिक्खाए दक्खापाणेण संततावाण ।
धम्मज्झाणपराण दिणाणि वच्चंति तो ताण ॥३२३॥

सुररमणिरूवमाणं हरंति लावण्णजलहिवेलाओ ।
अइनिउणधीवरेहिं वि अलद्धगंभीरमज्झाओ ॥३२४॥

इय अन्नदिणे नरवइअत्थाणे ताण गुणकहावसरे ।
एगेण वामणेणं भणियं खोहेमऽहं ताओ ॥३२५॥

तो कोउगेण रन्ना सहऽप्पपुरिसेहि पेसिओ एसो ।
वामणओ वसहीए गंतुं वंदेइ वइणीओ ॥३२६॥

वंदित्ता वसहिओ नीहरिओ लोयविंदपरियरिओ ।
सोहग्गसिरिनिवासो आसीणो पट्टसालाए ॥३२७॥

ताणं पि कोउगेण पेच्छंताणं भणेइ वामणओ ।
चरियं अइअच्छरियं कहेमहं वट्टमाणस्स ॥३२८॥

§§ इह अत्थि **जंबुद्दीवे भरहवासम्मि** मज्झिमे खंडे ।
सिरिउसहदत्तसिट्ठी नयरीए **तामलित्तीए** ॥३२९॥

Jain Education International 2010_02	For Private & Personal Use Only	www.jainelibrary.org

तस्स पुण **वीरभद्दो** पुत्तो गुणरयणरोहणगिरिंदो ।
तेण सुया परिणीया **सायरदत्तस्स** सिट्ठिस्स ॥३३०॥

तं घेत्तुं लच्छीमिव इमाओ नयराओ सायराउ व्व ।
अच्चुयसोहग्गसिरीए पत्तो सो **तामलित्तीए** ॥३३१॥

इइ कहिए वामणओ जा उट्ठेइ रायउलम्मि गन्तुमणो ।
पियदंसणाए भणिओ ता पुरओ तस्स का वत्ता ? ॥३३२॥

परपुरिसालावपरा जइ कहवि हु कावि हुज्ज हरिणच्छी ।
नाहं करेमि तहवि हु कहिं पि परमहिलसंभासं ॥३३३॥

पियदंसणा पयंपइ नज्जइ तुह संखमज्झकुडिलत्तं ।
तं विस्सरूववामण करेह मह निव्वुइं किंतु ॥३३४॥

जइ एवं ता कल्ले सवित्थरं **वीरभद्द**चरियमहं ।
सव्वं पि तुह कहिस्सं अहुणा गच्छामि रायगिहं ॥३३५॥

बीयम्मि दिणे तइए वि तेण सव्वं कहं कहंतेण ।
रयणवइणंगसुंदरिहिययं विम्हयवसं नीयं ॥३३६॥

जेणेह वामणेणं अच्छरियं इह जयम्मि वित्थरियं ।
सो सिट्ठि ! तुम्हतणयावरो त्ति जिणरायभणियम्मि ॥३३७॥

विन्नाणसायरे वामणम्मि अह लोयदिट्ठिसरियाओ ।
विम्हयरसभरियाओ पडंति सुयवीरचरियाओ ॥३३८॥

तो सो मुहारविंदा रूवपरावत्तकारणं गुलियं ।
अवणित्तु **णंगसुंदररियणवईणं** हवइ पयडो ॥३३९॥

पियदंसणा उ जम्पइ मज्झ पिओ जच्चकंचणसवन्नो ।
अह वमियावरगुलिओ कंचणकंतीपुरो जाओ ॥३४०॥

तो पुच्छइ पुण सिट्ठी **सायरदत्तो** जिणेसरं भयवं ।
केण निमित्तेणेवं वामणरूवं कयमिमेण ॥३४१॥

तो दिव्वपुन्नपगरिससंपत्तकलाकलावकोसल्लं ।
पयडियकयं ति अन्नं न कारणं किं पि नायव्वं ॥३४२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं जिणिन्दभणिए हिट्ठो तुट्ठो य **सायरो** सिट्ठी ।
गुरुरिद्धिवित्थरेणं वहूवराइं घरं नेइ ॥३४३॥

गुणरयणरासिकोसो सहस्सकिरणु व्व एस निद्दोसो ।
सोहग्गेण उविंदो कलालओ पुन्निमाचंदो ॥३४४॥

इय चिंतिऊण **राया नरचंदो** देइ **वीरभद्दस्स** ।
कमलसिरिं नियतणयं संतुट्ठो परमरिद्धीए ॥३४५॥

अह अन्नया जिणिंदो पुट्ठो हिट्ठेण तेण नरवइणा ।
कहमेवंविहपुन्नं समज्जियं **वीरभद्देण** ॥३४६॥

ता कहइ वीयराओ सदेवमणुयासुररायपरिसाए ।
इमिणा सुपत्तदाणा पुव्वभवे अज्जियं पुन्नं ॥३४७॥

सिरिनिलये पुव्वभवे नयरे एसो खु आसि वत्थव्वो ।
उत्तमदिसो गिहित्थो पडुच्च सुगुणेहिं संकिन्नो ॥३४८॥

तस्सऽन्नदिणे एगो निबद्धतित्थयरनामसुहकम्मो ।
रायरिसी संपत्तो घरंगणे मासपारणए ॥३४९॥

तो तस्स माणसे सो सच्छसहावोदयम्मि रायरिसी ।
पसरंतपक्खवाओ करइ रइं रायहंसु व्व ॥३५०॥

एयारिसा तवेणं विसेसदिप्पंतमुत्तिणो मुणिणो ।
दिणमणिणो इव निच्चं कुणंति दोसाण लहुयत्तं ॥३५१॥

अज्जं चिय सुविहाणं जायं अम्हाण पुन्नवंताण ।
जं एवं मुणिपुंगवपत्तं पत्तं घरगएण ॥३५२॥

मासतवे पडिपुन्ने हवइ सुपत्तम्मि बहुफलं दाणं ।
वासासु सुबीयं पिव उत्तं उत्तं सुखेत्तम्मि ॥३५३॥

इय मेहासारेणं कयंबकुसुमाणुगारपुलएण ।
एएण तस्स रिसिणो परमन्नं पारणे दिन्नं ॥३५४॥

पुन्नोदएण इमिणा नरवर ! गुणरयणरासिणा गुरुणा ।
मुत्ताण ठिई निच्चं लहियव्वा **वीरभद्देण** ॥३५५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं सुपत्तदाणं मोक्खपासायपढमसोवाणं ।
कल्लाणाण निहाणं दायव्वं तो सबहुमाणं ॥३३६॥

वीरभद्दकहाणय सम्मत्तं ॥

● ● ●

§§ उचियत्तदाणविहिणा परपासंडीण गिहमुविन्ताणं ।
संजमिया दुव्वायावग्घी किल दाणदामेण ॥१॥

दट्ठूममुचियदाणं केइ पसंसं कुणंति जिणधम्मे ।
तेण गुणारोवेणं परलोयं तेऽवि साहिन्ति ॥२॥

उचियत्तेणं दाणं गिहिणा गीयत्थसावयवरेण ।
काले गिहागयाणं दव्वलिंगीणमवि देयं ॥३॥

उक्तं च-

"काले गिहागयाणं पडिसिद्धं भयवया वि नो दाणं ।
जं पुण तदत्थमसुमंतघायणं तं पुण न जुत्तं" ॥४॥ [ ]

सुमणोवियासवाडी गिहीण जा उचियदाणपरिवाडी ।
जं तत्थ कहवि हुज्जा निच्चफलो बोहिलाभो वि ॥५॥

दीणाण अणाहाणं छुहापरद्धाण रोररंकाण ।
अणुकंपाए दाणं दायव्वं सावयवरेण ॥६॥

रोराइयाण करुणा विइन्नगासेण तोसपोसेण ।
कुंदकलियासमुज्जलकित्ती वि हवेज्ज जिणधम्मे ॥७॥
तक्कित्तिकरणओ पुण, दंसणबुद्धी तओ य चरणेण ।
सिद्धिपुरम्मि समागमसुहसंपत्ती चिरं होइ ॥८॥
चुज्जमणुकंपमाणो जिणमयवन्नेण बोहिबीजम्मि ।
सिरिवच्छरूवलाहे न होइ अस्सत्थपरिणामो ॥९॥
अणुकंपाए चाओ हवइ हु जीवाण कोडिसंघडिओ ।
निव्वट्टियपुरिसयारो परलोयपसाहओ लोए ॥१०॥
इह पढममुयारत्तं पन्नत्तं धम्मसिद्धिलिंगमिणं ।
जं पुण करुणाहारं तं सहलं होइ किं चुज्जं ? ॥११॥
भूसियामिहवलयाणं पउरदयाणं गहीरहिययाणं ।
जलहीण वि हवइ चिय निम्मलमुत्ताण संपत्ती ॥१२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

करुणाए जं दाणं दिन्नं दीणे कुलाइहीणे वि ।
लोए वि तं भणिज्जइ सुगइं वियरेइ पियराण ॥१३॥

तद्यथा–

§§ **रयणपुरं** नाम पुरं आसि पुरा तत्थ माहणो एगो ।
छक्कम्मकरणरसिओ नामेणं **सोमदेवो** त्ति ॥१४॥

पुरिसुत्तमो पसिद्धो असेससयणप्पिओ वि अगओ वि ।
अच्चुयसीलसहावो असंखलच्छीहरो किंतु ॥१५॥

विणयगुणकोडिकलिया उत्तमवंसुब्भवा य तस्स पिया ।
परलोयसाहणुज्जयधम्मलया आसि **सोमसिरी** ॥१६॥

सयणकुमुयाण चंदो गुणमणिसंपत्तिरोहणगिरिंदो ।
नामेण **बंभचंदो** ताण सुओ जणमणाणंदो ॥१७॥

अन्ने वि ताण तणया सच्चाहिट्ठियतणुत्तसिरिवइणो ।
अजणद्दणा वि भोगोवभोगसुहिसयणसोहग्गा ॥१८॥

अह अन्नया निसाए मज्झिमजामम्मि चिन्तए एसो ।
संपइ जरा वियंभइ गिहासमे मह वसंतस्स ॥१९॥

तो अहुणा नियपुत्तं जेट्ठं ठवित्तु गिहिपए विहिणा ।
सन्नासपवित्तीए सग्गनिवासं समीहेमि ॥२०॥

दियवरविइन्नदाणो जहारिहविहियसयणसम्माणो ।
आसातरुं दियाणं अत्तपए ठावए पुत्तं ॥२१॥

वियरइ तओ य सिक्खं पुत्तय ! तं चयसु सइ कुसंसग्गं ।
जं तेण उज्जलाण वि गुणाण कलुसत्ताणं होइ ॥२२॥

पेच्छइ परमत्थपयं दोहि वि नयणेहि सो सहस्सक्खो ।
जो परदारपरम्मुहदिट्ठी नन्नो सुरिंदो वि ॥२३॥

अन्यच्च–

"जाण परजुवइमणहरभमुहाधणुमुक्कलोयणसरेहिं ।
सीलकवयं न भिन्नं नमो नमो ताण पुरिसाण" ॥२४॥ [ ]

सव्वत्थ पसंसिज्जइ उदारया माहणेहि सविसेसं ।
तो वच्छ ! वच्छलेणं हेयव्वं चेव किवणत्तं ॥२५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तं वच्छलपईवो सव्वासाण पयासदुल्ललिओ ।
तं लहसु दसं पुत्तय ! गुणेसु नेहं धरसि जीए ॥२६॥

दाऊण सिक्खमेवंससमयमग्गेण **सोमदेव**दिओ ।
अग्घोदएण साहइ सन्नासे साहसावासं ॥२७॥

सो तेण दियवराणं दाणेणं मासियाइपव्वेहि ।
लोयव्ववहारेणं उज्जमिओ **बंभचंदे**ण ॥२८॥

सो पुण सयं सयंवरउविंतअवरावराहिं लच्छीहिं ।
सययं संपाविज्जइ सरहसपरिरंभसंरंभं ॥२९॥

पुरिसत्थसाहणेणं मयवारणभूसिएण कलिरायं ।
निहणंतो परिवालइ नियगुत्तं सामिभावेण ॥३०॥

किं बहुणा-वंसग्गे सज्जणसम्माणदाणसीलेहिं ।
आरोविया इमेणं कित्तिपडाया गुणग्घविया ॥३१॥

अह अन्नया निसीहे सहसा निद्दाभरं विमुत्तूण ।
लहुतणुचिंताए सो समुट्ठिओ **बंभचंद**दिओ ॥३२॥

जा गच्छइ घरदुवारे महंधयारे खलंतपयचारे ।
ता भणिओ एगेणं पुरिसेण करुणवाणीए ॥३३॥

सामिय कुणह पसायं छुहापरद्धस्स दड्ढचरियस्स मह ।
करुणापर नरवर ! वियरसु गासं सुहनिवासं ॥३४॥

देव दएक्कनिवासे सरणागयवच्छले छुहा इण्हि ।
तइं सायरम्मि दिट्ठे अमयरसो चेव मह होउ ॥३५॥

धम्मेकधरणकुसला कुणंति जीवाण कोडिसंपत्तिं ।
धन्ने पुण का गणणा ? तुम्हारिसाण दाणवीराणं ॥३६॥

उच्छलिउक्कलियाए सरस्सईए इमस्स सित्तम्मि ।
वच्छत्थलम्मि करुणावल्ली पल्लवसिरिं पत्ता ॥३७॥

तो भणइ **बंभचंदो** कोसि तुमं ? किस भद्दइह पत्तो ? ।
कहमइमत्तं छुहिओ ? दुहिओ जं एवमाउलओ ॥३८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सो जंपइ अवरोहे **रायगिहे** गुत्तिबद्धरुद्धोऽहं ।
धरिओऽम्हि निराहारो दिणत्तयं जावऽणाहारो ॥३९॥

अणुकूलेण कहमवि दइवेणं देव अंतरं लहिउं ।
निक्किट्ठपाणजाई संपइ तुह पासमल्लीणो ॥४०॥

ता सामि ! देहि अन्नं अन्नं मुत्तूण वावारं ।
जावज्जवि दुहगारं जमगिहदारं न पेच्छामि ॥४१॥

दिज्जस्सइ तुह भोज्जं चुज्जं संतावववारणं भद्द ! ।
तं आसासिय एवं गिहे गच्छइ दिओ सो वि ॥४२॥

उट्ठवइ नियभज्जं ललिउट्ठाणेण महुरवाणीए ।
विणयवई सा उट्ठइ निद्दामुद्दं परिच्चिवज्ज ॥४३॥

विन्नवइ सामि ! संपइ आएसं देहि किं मए कज्जं ? ।
निक्कारणमागमणं न होइ गरुयाण जं एवं ॥४४॥

भणइ य दिओ वि सुंदरि ! तुम्ह घरे सव्वया वि तोसकरे ।
भत्तं भुत्तुद्धरियं अहुणा किं अत्थि ? पुच्छामि ॥४५॥

घरिणी वि भणइ एवं तुमंसि अक्खयनिही जए सिद्धो ।
भत्तुवउत्ता य अहं ता किं भत्ते वि सन्देहो ? ॥४६॥

तो खाइं अत्थि जणो घरस्स बाहिं अच्छिप्पजाईसु ।
बाढं छुहापरद्धो तस्सऽन्नं देहि करुणाए ॥४७॥

एयं तु अन्नदाणं जेण विअत्तं छुहादुहत्ताणं ।
तेणन्नदाणसिरमणिजीवियदाणं चिय विइन्नं ॥४८॥

इइ वुत्ताए तीए कम्ही घेत्तुण भायणे अन्नं ।
हिट्ठाए माहणीए समहियमहियं तओ दिन्नं ॥४९॥

सो तेण भोयणेण पच्चागयजीविओ समासत्थो ।
आकप्पं कप्पद्दुमविब्भम ! तं संपयं लहसु ॥५०॥

इइ दाउं आसीसं आपुच्छिय जाइ इच्छियं ठाणं ।
मन्नंतो उवलद्धं मणुयत्ते पुण मए जम्मं ॥५१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह माहणो पहाए पइक्खणं कुणइ निच्चकिच्चाइं ।
दीणाण दुत्थियाणं दिंतो करुणाए सो दाणं ॥५२॥

वासभुवणे पसुत्तो निव्वत्तियधम्मकम्मवावारो ।
बीयो रयणीए तहेव उट्ठइ निसीहम्मि ॥५३॥

गेहदुवारे गच्छइ लहु तणुचिंतं करेइ जावेसो ।
पुत्तय ! पच्चभिजाणसि न व त्ति ? केणावि ता भणियं ॥५४॥

तेणुत्तमहं सम्मं ताय ! न याणामि किंतु तक्केमि ।
जो मे एवं जंपइ सो मे पूयारिहो को वि ॥५५॥

नियपियरं पि न याणसि पुत्तय ! तं तह सिणिद्धचित्तो वि ।
अदंसणेण अहवा भिज्जइ पेम्मं जओ भणियं ॥५६॥

अदंसणेण अइदंसणेण दिट्ठं अणालवतेण ।
माणेण पवासेण पंचविहं झिज्झए पेम्मं ॥५७॥

सोऊण तव्वयणं चिंतइ हा एस मज्झ किं जणओ ? ।
अगइं गउ त्ति संपइ इहागओ जंपए एवं ॥५८॥

धम्मधुराधवलस्स वि कुंदुज्जलनिक्कलंकसीलस्स ।
जइ मह पिउणो अगई कस्स गई होज्ज ? अन्नस्स ॥५९॥

इय संसयं धरंते तणए जणएण तेण पुण भणियं ।
अवसाणे मह जायं न समाहिपरव्वसं चित्तं ॥६०॥

तेण निमित्तेण अहं जाओ **वंतरसुरेसु किब्बिसिओ** ।
तिसिओ किसिओ छुहिओ पुत्तय ? तुह पासमल्लीणो ॥६१॥

सम्मं पच्चभिजाणसु गिहदक्खिणकोणनिहिअहिन्नाणा ।
हक्कारसु नियजणणिं बंधवपमुहं कुडुंबं पि ॥६२॥

आहूय आगयाणं ताणं स करेइ उचियमालावं ।
रणरणयपरिग्गहिओ तो पुत्तो विन्नवइ एवं ॥६३॥

तं पत्तं तं तित्थं जाणावसु ताय जस्स वियरेमि ।
दाणं सुगइनियाणं गिहसव्वस्सोवउगेण ॥६४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जणएण तओ वुत्तं वच्छ ! तए मासियाइपव्वेसु ।
पज्जंत्तं चिय दिन्नं न किं पि पत्तं मए तहवि ॥६५॥

तो लवइ **बंभचंदो** सुगईए तुम्ह कारणं ताय ।
जलणाइसाहणेणं करेमि पाणाण परिहाणिं ॥६६॥

मा अत्तय ! इइ जम्पसु जाणियनिस्सेससत्थपरमत्थ ।
जं अप्पघायगाणं अगइ च्चिय होइ जीवाणं ॥६७॥

अन्नं च–

"**पावविसुद्धिनिमित्तं अप्पवहं कुणइ जो महामूढो ।**
न हु होइ तस्स सुद्धी पंकेण व मलिणवत्थस्स" ॥६८॥ [ ]

कहमन्नहा अहं तुह पुत्तो सुगईए कारणं होमि ? ।
दिट्ठो सुयम्मि सग्गो पियराणं इयकहं सत्थं ॥६९॥

इय सुयवयणे जंपइ जणओ तं वच्छ ! मह इमं देहि ।
जं अईयरयणिकरुणादाणसमुवज्जियं पुन्नं ॥७०॥

तित्थेसुं न्हाणाइं न हुंति दाणाइं तवविहाणाइं ।
सुगईए नियाणाइं दयाए दाणं जहा दिन्नं ॥७१॥

एवं विचिंतिऊण पुत्तो पिउणो पयासियप्पणओ ।
दुविहकुसेण पवित्तियकरकमलो देइ तं सुकयं ॥७२॥

संतोसं समुव्वहंतो पुत्तं संभासिऊण सकुडुंबं ।
सो **सोमदेव**जणओ संपत्तो इच्छियं ट्ठाणं ॥७३॥

करुणादाणकहाणयं सम्मत्तं ॥

• • •

§§ **लोगुत्तरजिणधम्मे छज्जीवनिकायवच्छले देयं ।**
दुहियाण दयादाणं धम्मद्दुमसरसगुणद्धाणं ॥१॥

दमगस्स दयादाणं अज्जसुहत्थीहि दिव्वनाणीहिं ।
दिन्नं निस्संगे हि वि नाऊणं सासणुज्जोयं ॥२॥

तथाहि–

§§ **जंबुद्दीवे दक्खिणभरहद्धे** मज्झम्मि खंडम्मि ।
आसि पुरी **कोसंबी** सग्गसमे **वच्छदे**सम्मि ॥३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पडिबद्धविहारा तीए निरवज्जपरिसरुज्जाणे ।
अज्जसुहत्थिभिहाणा समोसढा अन्नया गुरुणो ॥४॥

दुब्भिक्खम्मि दुरंते दमगो एगो परिभमंतोऽवि ।
दुहिओ तत्थ न भत्तं पज्जत्तं पावए कहवि ॥५॥

अन्नम्मि दिणे ईसरघरम्मि साहूण जुयलयं दिट्ठं ।
पविसंतं तेण तओ पेच्छइ दारम्मि चिट्ठंतो ॥६॥

तो खज्जभोज्जवंजणरसेहिं विविहेहिं तत्थ दट्ठूणं ।
साहूणं पडिलाहणमच्चब्भुयभत्तिसंजुत्तं ॥७॥

धन्ना एए मुणिणो जं भिक्खंता वि इब्भलोएण ।
आयरपरेण निच्चं पडिलाहिज्जंति दुब्भिक्खे ॥८॥

एएसिं चिय जम्मो सलाहणिज्जो इमेसि धम्मो य ।
कप्पदुमो इव कप्पियफलप्पयाणेक्कदुल्ललिओ ॥९॥

एए चिय मुणिवसहा धम्मधुराभारधरणधोरेया ।
जं ईसरगुरुमाणं लहंति सुगईए गच्छंता ॥१०॥

इइ सुहचिंतापगरिससरहसचित्तस्स तस्स ते मुणिणो ।
जंति गुरुणो पासे सदयं अब्भत्थिया तेण ॥११॥

तहाहि–

§§ "**संसारम्मि अरन्ने उवसमआसमपयम्मि तह करुणं ।**
आरोवति मुणी जह जियाण तावं हरइ निच्चं ॥१२॥

ता देव देह दमगस्स मज्झ तुब्भे दयालुया अन्नं ।
पज्जत्तं अन्नत्थ वि लहंति तुम्हारिसा जेणं ॥१३॥

धवलद्धपइट्ठेहिं मुणीहि आसाण साहणं होइ ।
लोए वि इय पसिद्धी ता मह आसं पयासेह ॥१४॥

अब्भत्थिएहिं किज्जइ रुईए परिपूरणेण आसाणं ।
उज्जोओ निच्चं चिय पयडमिणं सूरसोमेहिं ॥१५॥

संतोसमंदिराणं मुणिंद ! पोसेइ तुम्ह दिढभावं ।
एसा छुहा पुणोऽम्हं दुक्खाणं देइ दंदोलिं ॥१६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इइ जंपंतं रोरं पिट्ठिविलग्गं भणंति मुणिचंदा ।
अम्ह गुरूणं आणा आणेयव्वं त्ति कहं ? देमो ॥१७॥

एवं वोत्तो दमगो गच्छइ आसापिसाइयाघत्थो ।
जंगमकप्पतरूणं गुरूण तो पायमूलम्मि ॥१८॥

सुहए तेसिं दंसपहम्मि दमगस्स तस्स पत्तस्स ।
अब्भत्थणामणोरहरहा पयट्टंति सविसेसं'' ॥१९॥

तथाहि-

''**दुब्भिक्खदुक्खदावप्पसमणमेहाण तुम्ह दिट्ठीए ।**
दूरीकिज्जउ मज्झ संतावो अमियवुट्ठीए ॥२०॥

अज्जं दालिद्दद्दुमो भग्गु च्चिय अम्ह मन्निमो देव ! ।
तुम्ह सुहत्थीण घणकरदाणप्पसरलीलाए ॥२१॥

जीवदइक्कनिवासा तुम्हे गुणसायरा घणाणं पि ।
तण्हावहाररसिया ता मज्झं देह पसिऊणं ॥२२॥

तो देह भोयणं मह जस्सणुभावेण प्फुरियविरिओ हं ।
लीलाए जेण धम्मे जीवं कोडिं चडावेमि ॥२३॥

तो तुम्हाण समक्खं निच्चलट्ठाणेण सरलयं घेत्तुं ।
सम्ममुवलद्धलक्खो देव पसाहेमि परलोयं ॥२४॥

सोउमिमस्स विलावं स उण जिणसासणस्स उज्जोयं ।
पेच्छंतो तयभिमुहं **अज्जसुहत्थी** गुरू भणइ ॥२५॥

मुणिवेसेणं लब्भइ भोयमम्हाण एस कप्पु त्ति ।
गिण्हिस्सं मुणिवेसं तो वुत्तं तेण दमगेण ॥२६॥

दिन्नम्मि साहुवेसे भुत्तो सरसं पगिट्ठमाहारं ।
हिट्ठो तुट्ठो चिंतइ अव्वो धम्मस्स माहप्पं ॥२७॥

ते च्चिय जयम्मि धन्ना ताण सुलद्धो य माणुस्सो जम्मो ।
जे गिण्हन्ति मुणीणं धम्मं आबालभावाओ ॥२८॥

एए पुण गुरुणो मह जंगमकप्पद्दुमा महाभागा ।
कप्पियफलदाणरया जयंतु पत्तेहिं परियरिया'' ॥२९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इच्चाइ भावणाए विसुद्धचित्तस्स होइ दमगस्स ।
सामाइयमव्वत्तं निहणइ जं दुक्खदन्दोलिं ॥३०॥

एवं धम्मपसंसं तस्स कुणंतस्स हिट्ठहिययस्स ।
रयणीचरिमे जामे अजीरमाणम्मि आहारे ॥३१॥

मणुयाउयम्मि बद्धे उवलद्धे बोहिबीयपुन्नम्मि ।
सहसा विसूइयाए पंचत्तं झत्ति संजायं ॥३२॥

पाडलिपुत्ते मोरियवंसे पुत्तो **असोगसिरि**रन्नो ।
अंधो **कुणाल**नामा निवसइ देसंतकुग्गामे ॥३३॥

तप्पुत्तो उववन्नो सव्वंगोवंगचंगिमनिहाणं ।
उत्तमलक्खवंजणजणियजणाणंदसन्दोहो ॥३४॥

तो तज्जणओ चिंतइ गामे एयम्मि एस मह पुत्तो ।
नाओ पियामहेणं न होइ जमहं पि पम्हुट्ठो ॥३५॥

गंतूणं तो **पाडलिपुत्ते** नयरम्मि ताव अप्पाणं ।
पयडेमि गीयनिरुवमकलापओगेण सव्वत्थ ॥३६॥

संचिन्तिऊण एवं आगंतूणं पुरम्मि सो कुमरो ।
रायपहे तो मुच्छातरंगियं गायइ विचित्तं ॥३७॥

विविहप्पओगमंदरमहिए विन्नाणअन्नवे तेण ।
अमिएण व गीएणं अणिमिसनयणो जणो जाओ ॥३८॥

नयरजणाओ वि सुओ रन्ना रसिएण सो समाहूओ ।
जवणिन्तरओ गायइ तहा जहा तुंबरो सग्गे ॥३९॥

तो रंजिएण रण्णा वरं वरेसु त्ति सायरं भणिओ ।
पत्थइ कागिणिमित्तं तओ पुणो राइणा भणिओ ॥४०॥

किं भो तुच्छं मग्गसि ? मए पसन्ने जहिच्छियं दिंते ।
कप्पदुमम्मि वि पत्ते न हवइ संकप्पियं किन्नु ? ॥४१॥

पत्थेमि देव रज्जस्स कागिणिं सा न होइ तुच्छे त्ति ।
कोडीए किल लोए गरुय च्चिय कागिणी सिद्धा ॥४२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय वुत्ते भणइ निवो तुज्झ कहं रज्जकागिणी उचिया ? ।
उचियत्तचूयकुसुमे छइल्लफुल्लंधुया रसिया ॥४३॥
रायकलं तं जाणसि तिव्वपहाविरहिया जं हाणी ।
होइ तओ तणुयत्ते अणुसरणं सूरपायाणं ॥४४॥
रायत्ते वि हु पत्ते ससंकहिययाण मंदतेयाण ।
नक्खत्तपरिगयाण य दोसाकरया फुडं होइ ॥४५॥
बलिनिग्गहो वि हरिणा पुराकओ कमवियारिणा जमिह ।
तो भमरो वि सपक्खो न लहइ रइमक्कमारूढो ॥४६॥
एवं सुजुत्तिजुत्तं पन्नविओ एस रायणा अंधो ।
विन्नवइ देव ! एवं किंतु पसाएण निसुणेह ॥४७॥
जं देवकमासन्नो तुह रज्जं तेण सामि ! इच्छामि ।
एवं जाणावेउं कुमरो इय गीयइं पढइ ॥४८॥
चंदगुत्तपपुत्तो उ **बिंदुसारस्स** नत्तुओ ।
असोगसिरिणो पुत्तो अंधो जायइ कागिणिं ॥४९॥
सुणिऊणमिमं गीयं सुमरइ नियपुत्तपुव्ववुत्तंतं ।
जह एयस्स विइन्ना **उज्जेणी** कुमरभुत्तीए ॥५०॥
तो अन्नदिणे लेहे पाइयभासाए जं मए लिहियं ।
एसो अहुणा सम्मं झत्ति अधीयउ कुमारो त्ति ॥५१॥
अणिकाइम्मि लेहे सवत्तिजणणीकए अणुस्सारे ।
अंधीयउ त्ति जाए अम्हाणं अणुवउत्ताणं ॥५२॥
उज्जेणिगए लेहे कारणपुरिसाण दुक्खसंदेहे ।
अकहिज्जंते तत्ते वाययइ कुमरो सयं तत्तो ॥५३॥
तंबसलायं तत्तं घेत्तूणं जेइ दो वि नयणाइं ।
सो एस मह कुमारो साहसिओ विणयसारो त्ति ॥५४॥
इच्चाइ सुमरीऊणं पच्चभिजाणित्तु तं नियं पुत्तं ।
सोऽ**सोगसिरि**राया जवणिं अवणावए तूरियं ॥५५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

छम्मासियमुत्ताहलसबंभचारीहिं हरिसअंसूहिं ।
सुयदिच्छियरज्जसिरीहारं व्व रएइ तो राया ॥५६॥

भणइ य पुत्तय ! तुमए पवत्तिया अमियसारिणी जमिह ।
गीयकला तं लोए सच्चं चिय रायतणओऽसि ॥५७॥

उचिया तुह रायसिरी **चंदगुत्तस्स** मज्झ पुत्तस्स ।
किंतु न तारामेलो तीए सह नेहहेऊ ते ॥५८॥

ता वच्छ ! तुज्झ संपइ किमवच्चं ? किं पिए य त्ति ? तेणुत्ते ।
संपइ कुमारो जाओ संपइ अत्थि त्ति पडिवयणो ॥५९॥

तो तुट्ठेणं रन्ना **संपइ**कुमरस्स रोरजीवस्स ।
पुव्वसुकयाणुभावा **उज्जयणी** पुरवरी दिन्ना ॥६०॥

देहकालोवचएणं राया पडिपुन्नमंडलो सतेओ ।
पुव्वभवऽज्जियपुन्नखीरोयसमुद्दओ जाओ ॥६१॥

वड्ढंतनेहदसो पडिकूलसमीरणे अविज्झाओ ।
जस्स पयावपईवो अउहरूवो जलइ निच्चं ॥६२॥

जस्स कमलाकरस्स व कोसो वसुपूरपूरिओ संतो ।
वियसइ पइप्पभायं दलाणि सव्वाणि पयडंतो ॥६३॥

पडिवक्खक्खोहदक्खा निच्चं बहुमाणबलिपरिग्गहिया ।
दुग्गा ईसरवल्लहसंवासा जस्स रज्जम्मि ॥६४॥

रज्जम्मि जस्स मंडलविसेसपन्नाइकुसलबुद्धीणं ।
मंतीणं ताण मंतेहिं खुद्दोवद्दवसमो होइ ॥६५॥

मित्तकलापणएण **संपइ**राया कमेण वड्ढंतो ।
संपुन्नमंडलत्ते वियरइ सो कुवलयाणंदं ॥६६॥

अह **उज्जेणि**पुरीए सिवपुरपहगामिसावयजणेणं ।
पारद्धा रहजत्ता पवयणगुणचक्कसंजुत्ता ॥६७॥

दिज्जंति चच्चरीओ संसारसमुद्दतारणतरीओ ।
धम्मदुममंजरीओ सवणिंदियकमलभमरीओ ॥६८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वज्जंति दुंदुहिओ धाराधरधीरनिस्सणसहीओ ।
नच्चंति य तरुणीओ जणाण मणनयणहरणीओ ॥६९॥

कीरंति हट्टसोहा आणंदिज्जंति धम्मियजणोहा ।
पुरिज्जंति चउक्का गिज्जंतजिणिंदगुणचक्का ॥७०॥

दिज्जंति य दाणाइं सुगइनियाणाइं गुणनिहाणाइं ।
घोसिज्जए अमारी सुकयकयाणाण वक्खारी ॥७१॥

बज्झंति तोरणाइं उवसोहिज्जंति सव्वसरणाइं ।
गिज्झंताभरणाइं मुच्चंति य गुत्तिधरणाइं ॥७२॥

दज्झंतधूवधूमंधयारमेहावयारसंकाए ।
पयडंति जत्थ तत्थ व सिहंडिणो तंडवं हिट्ठा ॥७३॥

तो पुप्फपयरकुंकुमच्छडाहिं रमणीयरायमग्गेसु ।
संचरमाणम्मि रहे महामहे धम्मिजणनिवहे ॥७४॥

अणुगच्छंतचउव्विहसंघसमेया **सुहत्थिणो** गुरुणो ।
अह दिट्ठा ओलोयणट्ठिएण **संपइ**नरिन्देण ॥७५॥

मन्नेमि दिट्ठपुव्वा मए इमे सोममुत्तिणो मुणिणो ।
अह माणसम्मि वियसइ विवेयकुमुयायरो तस्स ॥७६॥

गुरुपक्खवायकलिया सहसा मोयम्मि पसरिए तत्थ ।
भमरि व्व पुव्वजाई सम्मं सरिया नरिन्दस्स ॥७७॥

आणंदपरिणएणं गएणं सूरीण अंतिए तेण ।
पयकमलप्पणएणं अवणीओ विरहसंतावो ॥७८॥

तो राया अणवरयं अमंदआणंदवाहबिंदूहिं ।
हारं व रययइ पणओ गुरुण पयपउमलच्छीए ॥७९॥

जंपइ य **संपइ**निवो रहसभरुब्भिन्नबहलरोमंचो ।
भयवं ! पच्चभिजाणह मं ? तुम्हे सम्ममुवउत्ता ॥८०॥

गोवइरुइपसरेणं वियसियमणनयणवयणकमलेहिं ।
तो भणियं सूरीहिं महुयररवमहुरसद्देणं ॥८१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कोसंबिपुरवरीए ओमे अम्हाण तं सि सीसो त्ति ।
वुत्ते गुरुहिं राया अमियरसेण व संसित्तो ॥८२॥
मिच्छत्तविसविमोहणरहिएणिमिणा तओ नरिन्देण ।
सम्मद्दंसणमणहं पडिवन्नममंदहरिसेण ॥८३॥
देवगुरुभत्तिगंगा पसरइ हिमसेलमहिमओ तत्तो ।
हवइ य सव्वत्थ तओ पयाण अणकूलगामित्तं ॥८४॥
तस्स निवइस्स रत्ते जणम्मि उदयंगयम्मि मित्तम्मि ।
संपज्जइ पइदिवसं कमलाणं कोसवित्थारो ॥८५॥
अणुरत्तमंडलेणं महप्पभावेण मंतजोगेण ।
एएण नरिंदेणं भवणं पि वसीकयं तत्तो ॥८६॥
उत्तुंगतोरणाइं कंचणकलसुच्छलंतकिरणाइं ।
तवणिज्जदंडधयवडकिंकिणिरवहिययहरणाइं ॥८७॥
तिक्कालं कालगुरुधूवसमुल्लसियधमकुरुलीहिं ।
आमोयमोयपरवसखेयरकिज्जंतसंसाइं ॥८८॥
गामागरनगरेसुं देसेसु विऽणारिएसु भत्तीए ।
जिणभवणाइं तत्तो कारावइ **संपई** राया ॥८९॥
करुणापरिणामेणं दीणाणाहाण दावए दाणं ।
जिणधम्मपसंसाए जं तेसिं होइ बोहिफलं ॥९०॥
काऊण दयादाणं न दीणभावेण वड्ढमाणेण ।
जलही वि होइ निम्मलगुणगणरयणायरो लोए ॥९१॥
करुणादाणुवयारी **संपइ**राउ व्व कित्तिवित्थारी ।
इव सिवपुरपहचारी हविज्ज सम्मत्तगुणधारी ॥९२॥

दानद्वारं समाप्तं ॥

● ● ●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ **सीलं पुण पडिपन्नं सत्तरसविहसंजमो जओ वासो ।**
होइ सया सिवनयरे भवरन्नगयाण जीवाण ॥१॥

एएणं सीलेणं सेलेसीकरणबंधणविमुक्का ।
सव्वोवाहिविसुद्धा लहंति सिद्धिं लहुं जीवा ॥२॥

बहुजीवगएणिमिणा सीलेणं खीरसायरनिभेण ।
आराहिएण पुरिसुत्तमलच्छि सासयं लिंति ॥३॥

देसेणं पुण सीलं गिहीण सुविसुद्धसम्मदिट्ठीण ।
पररमणिपुरिसवज्जणमऽमोहमाहप्पकप्पदुमं ॥४॥

धन्ना पालिन्ति इमं सिवसुहलच्छीकडक्खअक्खित्ता ।
संसारसुहविरत्तो सुदंसणो जह महासत्तो ॥५॥

तहाहि–

§§ **जंबुद्दीवे** दीवे **दाहिणभरह**द्धमज्झिमे खंडे ।
देसे **अंगे** चंगे **चंपा**नयरी पुरा होत्थ ॥६॥

कुवलयवियासदच्छो सुहावहो जस्स पसरियकरोहो ।
आसि तहिं **दहिवाहण**राया नक्खत्तसंगहरो ॥७॥

रूवगुणमयणघरिणी सरससमुल्लावसल्लई करिणी ।
सोहग्गरयणखाणी पट्टे तस्साऽ**भया** देवी ॥८॥

ईसरसिरोवयंसो अससंको सयलसोममुत्ती वि ।
सिट्ठी सम्मदिट्ठी वसइ तहिं **रिसहदासो** त्ति ॥९॥

जुन्हानिम्मलसीला तस्स पिया साविया विगयहीला ।
जंगमसीललीलासत्तमणा **अरिहदासि** त्ति ॥१०॥

ताण गिहे कम्मयरो सुभगो महिसीण पलाणुज्जुत्तो ।
पाएणऽज्जवजुत्तो अज्जुणबाणु व्व सुहकम्मो ॥११॥

अह अन्नया य एसो महिसीजूहं वणम्मि चारित्ता ।
दिवसावसाणसमए माहे मासम्मि विणियत्तो ॥१२॥

काउस्सग्गेण ट्ठियं एगं मुणिपुंगवं निरावरणं ।
पिच्छइ सोमसं[कं]तं नयणाण महसवं दिन्तं ॥१३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो आगओ गिहम्मि वि रयणीए सीयपीडिओ संतो ।
चिंतइ जहा मुणिंदो चिट्ठिस्सइ सो कहं तत्थ ? ॥१४॥
एयम्मि सिसिरमासे जेण दरिद्दाण हीणवत्थाण ।
वट्टइ दुत्थावत्था वायंताण दसणवीणं ॥१५॥
तह दीसंति सराइं फलिहसिलीभूयबहलसलिलाइं ।
डज्झंति पउमिणीओ वणराईओ मिलाइंति ॥१६॥
पइगेहं जलणोवरि करकमलछत्तधारिणो लोया ।
हुंति जओ जड्डहरो धन्नाणं एस सिद्धिकरो ॥१७॥
अवि गिहमज्झे अम्हं पावरणे घरिणिजलणसविहेऽवि ।
तुहिणकणमिस्सवाए बाहंते अंगुवंगाइ ॥१८॥
ता धन्नोऽहं जइ तं पिच्छिस्सं अक्खयं मुणिं तत्थ ।
इय चिंतंतो एसो पच्छिमरयणीए उट्ठित्ता ॥१९॥
गच्छइ महिसीचारणकए मुणिंदस्स दंसणट्ठाए ।
पत्तेण तेण दिट्ठो वणम्मि पडिमाट्ठिओ साहू ॥२०॥
तो हिट्ठो सो सुभगो लहुकम्मो जेण वंदए तयणु ।
अह उइओ दिणनाहो उज्जोयंतो दसदिसाओ ॥२१॥
अरिहंतनमोक्कारं फुडक्खरं भणिय पारिउस्सग्गो ।
उप्पइओ गयणयले स मुणी सुभगस्स पच्चक्खं ॥२२॥
अरिहंतनमोक्कारं एसो खलु गगणगामिणीविज्जा ।
अज्जेव मए [विन्नाया] मुणिंदनाहस्स दिट्ठीए ॥२३॥
इय चिंतिऊण सम्मं सद्धाबहुमाणभत्तिसंजुत्तो ।
नवकारपयं पढमं अणुसमयं पढइ सो सुभगो ॥२४॥
भवणे वणे जणे वा मणे कुणिंतो पढेइ अणवरयं ।
सयणासणेऽसणे वा तएक्कताणो सबहुमाणो ॥२५॥
दट्ठूण सिट्ठिणा सो भणिओ किं ? हासपच्चयं पठसि ।
अरिहंतनमोक्कारं वारं [वारमुच्चरिय] सुभग ! ॥२६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भणइ सुभगो नाहं उवहासेणं पढामि नवकारं ।
आयासगमणविज्जाबहुमाणपरव्वसो किंतु ॥२७॥

सिट्ठि ! मए निव्विडो दिट्ठो ज्झाणट्ठिओ वणे साहू ।
भणियं नवकारपयं तयणुप्पइओ गयणमग्गे ॥२८॥

सोऊणमिमं सिट्ठी तो खाइं पढसु तं वच्छ ! ।
संपुन्नं नवकारं अइसयगुणरयणभंडारं ॥२९॥

सुकम्मपरिणईए कडक्खलक्खीओ तओ सुभगो ।
हरिसेण य पढइ पुन्नं एसो परमिट्ठिनवकारं ॥३०॥

एसो पढमो मंतो परमरहस्सं परंपरातत्तं ।
नाणं पढमं नेयं सुद्धं झाणं सिवं नेयं ॥३१॥

हिययकमलट्ठिउ च्चिय झायव्वो एस सव्वट्ठाणेसु ।
सुइभूएणं निहुय पवित्तदेसेसु भणियव्वो ॥३२॥

इय सिक्खादाणेण सरसेणं सिट्ठिकुंजरेणेसो ।
भमरो व्व कउलीणो हरिसतरुब्भिन्नरोमंचो ॥३३॥

अह चंदुज्जलभत्ती नवकारे तस्स माणसे निच्चं ।
[अत्तम्मि] वियासयंती सुकयं चंदुज्जुयवणं व ॥३४॥

पइदिवसं नवकारं झायंतो जाव चिट्ठए एसो ।
ताव कमेणं पत्तो पाउसकालो जणाणंदो ॥३५॥

एगम्मि दिणे तो सो वणा नियत्तोऽवलोयए घोरं ।
नइपूरं तो भीओ खणमेगं चिट्ठए जाव ॥३६॥

महिसीओ तरिऊणं पत्ताओ ताव झत्ति परतीरे ।
तो अवरखित्तमज्झे पविसंतीओ पलोयत्ता ॥३७॥

किल गयणगामिणीए विज्जाएऽहं नहम्मि वच्चिस्सं ।
इय कयअज्झवसाणो उप्पइओ पडइ जवमज्झे ॥३८॥

धणियं तत्थ य विद्धो सुभगो हिययम्मि तिक्खकढिणेण ।
पुव्वज्जियकम्मवसा कलनिच्चलखयरकीलेण ॥३९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

धारिंतो नवकारं हियए न गणेइ दुक्खसंभारं ।
हारं व गुणाहारं पाविंतो इव सुहागारं ॥४०॥

[परमिट्ठिमंतेण] मंगलकलसेण सुकुलमज्झम्मि ।
अग्गेसरण लेसाविसुद्धिकुसुमोवयारेण ॥४१॥

परलोयं संपत्तो सो पुत्तो **रिसहदास**सिट्ठिस्स ।
उववन्नो कुच्छीए घरिणीए **अरिहदासी**ए ॥४२॥

तम्मि कुले गयणंगणविउले उदयंतयम्मि सुभगम्मि ।
आसापयासललिओ वसुवित्थारो समुल्लसिओ ॥४३॥

वियसंतकमलवयणी सा, [हरिसेण वुड्ढंत]थणजुयला ।
गब्भेण सिट्ठिणी सा जंगमदिणलच्छिसंकासा ॥४४॥

अह कप्पलयालीलं वहइ समुप्पन्नदोहला एसा ।
दीणाणाहाईणं वियरंती सिट्ठिणी दाणं ॥४५॥

तीए कमेण जाओ उत्तमतिहिकरणलग्गजोगेसु ।
अह लक्खणपरियरिओ पुत्तो [हासो] व्व रमणीणं ॥४६॥

नेहदलुल्लासकरे कुलप्पईवम्मि तम्मि जायम्मि ।
दीवंतरप्पहाओ तस्स मिलायंति तेएण ॥४७॥

जाया य **अरिहदासी** सोमपुत्तम्मि तम्मि उदयंते ।
पुव्वदिसि व्व समुज्जलमुहा सुहासारसित्त व्व ॥४८॥

अरुणकरे संजाए पुत्ते मणनयणवयणकमलाइं ।
आसुल्लाससमं चिय ससयणसिट्ठिस्स विसप्पंति ॥५०॥

सुयजम्मकहणतुट्ठो पज्जत्तं पारितोसियं दाणं ।
तत्तो वियरइ सिट्ठी चेडीए धोयमत्थाए ॥५१॥

महरिहउवायणेणं रायं आपुच्छिऊण तो सेट्ठी ।
कारागारविसोहणममारिघोसं करावेइ ॥५२॥

रायपहचच्चराईसु बाहिं अब्भिंतरम्मि नयरीए ।
दिज्जंति य दाणाइं दारिद्दगिरिन्दवज्जाइ ॥५३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गेहंगणाइं कुंकुमसुगंधिचंदणरसेण सिच्चंति ।
घणसारचुन्नसत्थियविचित्तपुप्फोवयाराइं ॥५४॥

बज्झंति तोरणाइं नानामणिखंडपसरियपहाइं ।
सरस[चंदणरसलित्ताइं] वंदणमालासणाहाइं ॥५५॥

सिंगारसारअविहवमंगलमुहलंगणाकरत्थाइं ।
दहिदुद्धंकुरमुत्तियअक्खयवत्ताइं पविसंति ॥५६॥

नच्चंति पाउलाइं दिढचरणन्नासतुट्टहाराइं ।
गिज्जंति य गेयाइं सवणसुहासारसाराइं ॥५७॥

बारसदिणाणि एवं सुयजम्ममहूसवो तहा विहिओ ।
जह **चंपान**यरीए सुरलोयसिरि [व्व संपत्ता] ॥५८॥

अहवा-

**सव्व च्चिय धन्नाणं होइ अवत्था परोवयारा य ।
उदयारंभाउ च्चिय चंदो चंदुज्जयाणंदो ॥५९॥**

तत्तो पसत्थदिवसे सगुत्तसयणाण माणदाणेण ।
सिट्ठी जंपइ एवं जिणसासनभत्तिसंजुत्तो ॥६०॥

सम्मदंसणरयणं जं सम्मं एस पाविही पुत्तो ।
तो **सुदंसण**नामा [वहउ] पसिद्धिं गुणसमिद्धो ॥६१॥

पडिवन्नवच्छलाहि परियरिओ पंचअंबधाईहिं ।
पंचेदियवुड्डीहि सद्धिं परिवड्ढए तो सो ॥६२॥

सियपक्खससहरो इव देहोवचएण बहलकंतिल्लो ।
पइदिवसं अहियं सो उल्लसइ गोत्तनीरनिहिं ॥६३॥

देवगुरूणं पायप्पसायकप्पद्दुमस्स छायाए ।
[उवसमिय]संतावा पुज्जंतु मणोरहा तुज्झ ॥६४॥

कुत्थुभमणि व्व एसो जिणधम्मो पुन्नसायरसमुत्थो ।
पुरिसोत्तम तुह हियए कुणउ सयासासमुज्जोयं ॥६५॥

वच्छ सुदंसण सम्मदंसणरयणोवलंभजोगस्स ।
जिणसासणदेवीओ तुह सान्निज्झं सया दिन्तु ॥६६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गयणविउलम्मि सावयकुलम्मि तारयगणाण मज्झम्मि ।
तुह पुत्त सोमकविबुहधुवप्पसिद्धी परा होउ ॥६७॥

सोहग्गरूवलावन्नवन्नसव्वंगचंगिमगुणेहिं ।
तुट्ठाओ थेरीओ आसीसं तस्स इय दिंति ॥६८॥

मणहरभोगमणोरहरहाणमह सारही इमो होही ।
नेहवियड्ढिमवसहे पेरंतो पवयणगुणेहिं ॥६९॥

धन्नाए तरुणीए मन्ने एयस्स पाणिकमलाइं ।
होहिंति पुन्नघणथणकंचणकलसप्पिहाणाइ ॥७०॥

जुव्वणवणम्मि रम्मे तरुणी एयम्मि कप्परुक्खम्मि ।
वल्लि व्व आरुहिस्सइ सरसा सव्वंगपरिवेढा ॥७१॥

एसो **सुदंसणो** सहि ! अरुणकरो दिणमणि व्व बालो वि ।
अवहरियसव्वदोसो भवणं सयलं पि रंजेइ ॥७२॥

करकमलपरिग्गहियं काउं रूवाइसंपयासहियं ।
तं दट्ठुं तरुणीओ इय अन्नुन्नं पयपंति ॥७३॥

अंगोवंगेहि समं पइदिवसं तस्स वड्ढइ मई वि ।
सियपक्खे ससिणो इव कलाहिं सद्धिं जहा जुन्हा ॥७४॥

सो मोक्कबालभावो कमणे गुरुसत्तिजुत्तमहातेओ ।
होइ कुमारो सच्चं कलाविओवरिं ट्ठिओ जेण ॥७५॥

आरुग्गाइगुणेहिं पुव्वज्जियपुन्नपगरिसवसेण ।
बावत्तरिं कलाओ गिन्हइ सो अप्पकालेण ॥७६॥

नंदणवनराईए मेरुगिरिंदो व्व जुव्वणसिरीए ।
परिकलिओ सव्वंगं अह सो कल्लाणमुत्तिधरो ॥७७॥

किल पुन्नपरिणईए गुणेहिं रूवाइएहिं य रईए ।
सोहग्गमञ्जरीए उव्वणनवजोव्वणसिरीए ॥७८॥

उत्तमकुलजायाए धूयाए **मणोरमा**भिहाणाए ।
सद्धिं पाणिग्गहणं करिज्जइ तयण पियरेहिं ॥७९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

निवसइ सदारतोसो अब्भूयसीलस्स तस्स हिययम्मि ।
कुच्छुहमणि व्व सुगुरूवएसखीरो य उवलद्धो ॥८०॥

आबालकालरूढो तस्स खमाए दयाणुभावेण ।
सम्मत्तकप्परुक्खो सुहगुरुपायप्पसंगेण ॥८१॥

धम्मकलं पयडंतो निहणइ मिच्छत्तमोहमहिनाहं ।
अच्चंतसरलयाए अणुगुणसिक्खावयजुत्तो ॥८२॥

नेगमसंगहनिरओ सद्ववहारसिद्धिरिउसुत्तो ।
नयमग्गसमभिरुढो एवंभूयप्पसिद्धप्पा ॥८३॥

एस **सुदंसण**सिट्ठी सम्मं सुगुरूवएसलद्धट्ठो ।
जिणसासणं व अवितहवाई लोए महग्घविओ ॥८४॥

गुरुपक्खावायनिरओ परिसप्पिरदप्पसप्पविद्दवणो ।
विणओवयारकुसलो वहेइ दियरायसमसीसिं ॥८५॥

चिंतेइ **उसहदासो सुदंसणो** एस गुणगणावासो ।
मह उज्जियगिहवासो तो उचिओ गुरुकुलब्भासो ॥८६॥

इय भावियपरमत्थो हिययट्ठियसव्वसारसुक्खत्थो ।
निवसयणपयडसत्तं सिट्ठिपए ठावए पुत्तं ॥८७॥

अक्खलियललियचरणो अंगोवंगोवओगवित्थरणो ।
उव्वूढसीलभासो मुणिवसहो होइ सिट्ठी वि ॥८८॥

एसो **सुदंसणो** पुण सिट्ठिपए सुट्ठु संठविओ संतो ।
वित्थरियकमलकोसो परमिट्ठिपइट्ठलद्धट्ठो ॥८९॥

अन्नं च वसइ नरवरपरलोयहिओ पुरोहिओ तत्थ ।
कविलो मंतमहोसहिपच्चूहसमुहनिद्दलणो ॥९०॥

चंदोज्जलदियपंती परिणयबिंबाहरा सिणिद्धच्छी ।
तप्पत्ती **कविला** पुण जोव्वणवणराइलच्छी व्व ॥९१॥

सा अन्नदिणे जंपइ **कविलं** चिट्ठइ कहं ? बहिं निच्चं ।
बहुकालं गोट्ठीए सरसाए इक्खुलट्ठीए ॥९२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सो भणइ मुद्धि ! पयणिणि ! सम्मद्दिट्ठी **सुदंसणो** सिट्ठी ।
सयलगुणरयणरासी पढमतोसी इहं अत्थि ॥९३॥

तस्संतिए निविट्ठो गोट्ठीए सुट्ठु अमियवुट्ठीए ।
कालं अइक्कमंतो अहं न याणामि तुट्ठीए ॥९४॥

इय तग्गुणकहणेणं परोक्खरागेण तम्मि तह रत्ता ।
कविला वि जहा अन्नं वन्नं मन्नइ न सुमिणे वि ॥९४॥

अइ रायाएसेणं **कविलो** गामन्तरम्मि संपत्तो ।
तत्तो वियणं नाउं रहसभरुब्भिन्नरोमंचा ॥९५॥

कविवहुचवला **कविला** रत्ता उदयंतसूरमुत्ति व्व ।
एइ **सुदंसण**सविहे विविहे सवहे विहेऊण ॥९६॥

जंपेइ **कविलो** तुह मित्तो पाणवल्लहो मज्झ ।
चिट्ठइ [१]हल्लोहलिओ सिरवेयणराहुणक्कंतो ॥९७॥

तुम्ह **सुदंसण** ! दंसणमित्तेण वि होइ तस्स अवसरणे ।
अक्खयसुहोवलंभो संपइ तो एहि मह गेहे ॥९८॥

इय लडहवाणिविन्नासपासवसओ घरम्मि सो तीए ।
गच्छइ पुच्छइ अच्छइ पियमित्तो कत्थ सो **कविलो** ? ॥९९॥

रमणीए सयणीए जह गिहमज्झम्मि चिट्ठइ कविलो ।
तह तं पिच्छसु पविससु जंपइ **कविला** तो एवं ॥१००॥

अणुइंतीए तीए मज्झगओ भन्नए इमो तो सो ।
जोव्वणलच्छि सामिय ! मह सहलं कुणसु तं इण्हि ॥१०१॥

मयणसरसल्लियंगी दुहियाऽहं देवसुंदरसरीर ! ।
सल्लुद्धरणिमहोसहिकरणिं तं वहसु मह अहुणा ॥१०२॥

तुह संगमे णो जलनिहिउक्कलियाओ वारेसु तं धीर ।
उवरोहरोहणदुममलयायलमेहलाबंध ! ॥१०३॥

इच्चाइ चाडुवयणिंधणेण मयणानलो न पज्जलिओ ।
तस्स वरसीलजलनिहिपसरियलहरीहिं विज्झविओ ॥१०४॥

---

१. हल्लोहलिअ [दे.] शीघ्र, जल्दी पा.स.म. ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कामगहगहिलहियया हियाहियं बोहिउं न सक्केसा ।
सीलमकलंकमचलं मह पुण नवचंदगिरिसरिसं ॥१०५॥

इय चिंतिऊण जंपइ **सुदंसणो** मुद्धि ! खिज्जसि किमित्थं ? ।
परमत्थं न वियाणसि अक्खमोऽहं पंडओ जेण ॥१०६॥

एवं च तस्स वयणं दिव्वंजणसुंदरं लहेऊण ।
तीए विवेयनयणं सुमग्गनयणं समुल्लसियं ॥१०७॥

तुह सोहग्गमहोयहिलवणिमलहरीहिं हरियहिययाए ।
न मए नायं मज्झं भासइ सा तयणु तयहुत्तं ॥१०८॥

कन्नविसेणं घत्था अस्सत्था जे हवंति इह जीवा ।
ताण जडाणं पसरो रसायले निच्छियं जाइ ॥१०९॥

मुद्धाए गिद्धाए कामंधाए मए अमग्गम्मि ।
जं सि तुमिह आणीओ खमियव्वं तं महाभाग ! ॥११०॥

इय **कविलाए** वुत्तो **सुदंसणो** नयघरम्मि संपत्तो ।
अमिएण वि संसित्तो पहिट्ठचित्तो महासत्तो ॥१११॥

चिंतइ य सुकुलमाणुसजम्मो अज्जेव मज्झ संजाओ ।
जं तीए अक्खडिओ न उट्ठिओ रक्खसो मयणो ॥११२॥

कल्लाणायलमंडण वि कित्तिमपंडगत्तणं मज्झे ।
पंडगवणं व सहलं सम्पन्नं पुन्नभावेण ॥११३॥

इत्तोऽहं न कयाइ वि एगागी परघरम्मि वच्चिस्सं ।
संवेगमुव्वहंतो गिण्हइ सोअभिग्गहं एवं ॥११४॥

वट्टन्ते इन्दमहे सुहावले अन्नया य नयरीए ।
दहिवाहणो नरिंदो उज्जाणं एइ रिद्धिए ॥११५॥

रन्नो उवरोहेणं **सुदंसणो** सोवरोहिओ सिट्ठी ।
गच्छइ सुन्दररूओ नंदणसुंदेरउज्जाणे ॥११६॥

घणपरियणपरियरिया **अभया**देवी वि तत्थ गच्छन्ती ।
अणुगम्मए सललियं **कविलाए** विज्जुधवलाए ॥११७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सिट्ठिसुदंसणभज्जा सुयसहिया दिव्वजाणमारूढा ।
नूणं सई महासइमणोरमा एइ अह तत्थ ॥११८॥

तं दट्ठूण सुहयं विम्हयवियसंतनयणसरसीरुहा ।
पुच्छइ **अभया**देवी धाइं का एस रमणि त्ति ? ॥११९॥

धाईए संलत्तं सेट्ठिस्स **सुदंसणस्स** घरिणि त्ति ।
देवकुमारायारा सुया वि तस्सेव सोहन्ति ॥१२०॥

ईसि हसिऊण **कविला** भणइ इमाए अईवकोसल्लं ।
जं देवकुमारोवमसुयसंपयमेरिसिं पत्ता ॥१२१॥

साहीणपई जोव्वणसोहग्गतरुमंजरी इमा भद्दे ! ।
अभया वि भणइ देवी जइ सुयजणणी किमिह चोज्जं ? ॥१२२॥

कविला वि भणइ सामिणि ! सच्चं चिय जइ परं भवे भत्ता ।
पुरिसो ता किं संका ? **सुदंसणो** पण्डओ किन्तु ॥१२३॥

देवीए सा वुत्ता तुमए नायं कहं ? पुण एवं ।
आमूलाओ सयलं तं वुत्तंतं कहइ **कविला** ॥१२४॥

अभया जम्पइ मुद्धे ! कहिंचि तं वञ्चियाऽसि निब्भग्गे ।
पररमणीसुं एसो नपुंसओ न य सघरणीए ॥१२५॥

कविला विलक्खवयणा [1]चवइ तओ वञ्चिय म्हि मूढाऽहं ।
तुम्हाण वि पण्डिच्चं न किञ्चि पेच्छामि इह कज्जे ॥१२६॥

उल्लसियाहंकारा कुणइ पइन्नं तओ **अभया**देवी ।
लीलाए हं रमिउं **सुदंसणं** तुम्ह दंसेमि ॥१२७॥

अइकढिणमुणिमणाइं वि वियड्ढरमणीहिं खोब्भविज्जन्ति ।
मालइमालहिययाणि गिहीण किं ? भणिमो ॥१२८॥

एच्चाइ जंपिऊणं सुइरं रमिऊण तम्मि उज्जाणे ।
अभया तग्गयहियया गिहं गया तयणु कविला वि ॥१३०॥

अभयाए देवीए **पंडिय**नामाए निययधाईए ।
भणियं कहं भविस्सइ एसा सहला पइन्ना मे ॥१३१॥

---

१. कथयति ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तीए भणियं वच्छे ! तुमए जुत्तं न मंतियं मुद्धि ! ।
दिढसत्ताण न याणसि जेणज्ज वि धीरयं पुत्ति ! ॥१३२॥

जिणवयणभावियप्पा निक्कंपीभूयमाणसो एस ।
सेट्ठी **सुदंसणो** तुह कहं ? पइन्ना हवइ सहला ॥१३३॥

अन्नो वि सावओ खलु परनारीसोयरत्तसत्तेण ।
निज्जिणइ जयं किं पुण गुरुसत्तसिरोमणी एस ? ॥१३४॥

बंभेक्कधणा धणियं जस्स य गुरुणो सुसाहुणो निच्चं ।
सो कहमबंभसेवी ? गुरुसीलमुवासगो जेण ॥१३५॥

निच्चं गुरुकुलवासी झाणब्भासी दुकम्मनिन्नासी ।
सक्को कहमानेउं ? अभिसरिउं ? वा इमो वच्छि ! ॥१३६॥

हवइ पइन्ना सहला केसरिकेसरगहे वि धीराण ।
न हु तस्स सीलसेलप्पयंपणे कस्स वि घडिज्जा ॥१३७॥

इय **पंडिय**धाईए भणिए **अभया** भणइ माइ ! तुमं ।
आणेसु एक्कवारं परं अमोहं भविस्सामि ॥१३८॥

तो बहु विचिंतऊणं धाई वि य **पंडिया** भणई एवं ।
तुह निच्छयम्मि वच्छे ! पेच्छामि उवायमहमेगं ॥१३९॥

पव्वम्मि चच्चराईसु काउस्सग्गं करेइ सो धीरो ।
जइ परमाणेयव्वो तहट्ठिओ नन्नहा पुत्ति ! ॥१४०॥

साहु उवाओ एसो जइयव्वं जणणि ! ता तए एत्थ ।
इय देवीए भणिए उत्तरमोमिति सा देइ ॥१४१॥

कइवयदिणाण अन्ते ताण मणोरहसएहिं सिग्घं पि ।
किं चुज्जं ? जं कोमुइमहूसवो तत्थ सम्पत्तो ॥१४२॥

आरक्खियपुरिसेहिं रायाएसेण पडहघोसेण ।
जाणावियं पुरीए उज्जाणीए जणो एउ ॥१४३॥

चउमासए पभाए सविसेसं धम्ममग्गकज्जाइं ।
कायव्वाइं रायाएसो य अलंघणीओ त्ति ॥१४४॥

इय चिंतिऊण सुइरं महग्घ**कोसल्लिएण** रायाणं ।
विन्नवइ विणयकुसलो **सुदंसणो** धम्मकम्मरुई ॥१४५॥

देव ! चउमासपव्वे कज्जं देवच्चणाइ कायव्वं ।
तुम्हाणुन्नाए मह तो रन्ना अणुमओ संतो ॥१४६॥

सेट्ठी पभायसमए जिणिंदबिंबाण ण्हाणपूयाओ ।
सव्वड्ढीए चेइयपरिवाडीए पयट्टेइ ॥१४७॥

तत्तो **सुदंसणो** निसि एगागी गहियपोसहो सेट्ठी ।
काउसग्गेण ट्ठिओ **चंपा**ए चच्चरे कम्मिं ॥१४८॥

अभयं देविं तत्तो धाई वि य भणइ नायवुत्तंता ।
मन्ने तुह संकप्पो कप्पदुमो फुल्लिओ फलिओ ॥१४९॥

उज्जाणीए **अभया** तओ य वंचणपहम्मि मइकुसला ।
सिरकमलं मे बाहइ न गया उत्तरमिमं काउं ॥१५०॥

जाणट्ठियं लिप्पमयं मुत्तिं कामस्स पढमरयणीए ।
अंतेउरम्मि तत्तो **पंडिय**धाई पवेसेइ ॥१५१॥

पइसारंती क्खलिया पडिहारेहिं किमेयंति ? ।
पुच्छिज्जंती **पंडिय**धाई कूडिक्कगिरिधरणी ॥१५२॥

अज्जुज्जाणं **अभया** न गया जं सरीरकारणं तेण ।
अंतेउरे करिस्सइ पूयं कामाइदेवाणं ॥१५३॥

सिरिकामदेवपडिमा पइसारिज्जइ तओ इमा ताव ।
अन्नेसिं पि सुराणं आणिज्जस्संति मुत्तिओ ॥१५४॥

उग्घाडिऊण दंसइ मुत्तिं मयरद्धयस्स सा तेसिं ।
निस्संकेहिं तेहिं एसा जाहि त्ति य भणिया ॥१५५॥

इय उत्तरेण धाई तेसिं मोहत्थमवरसुरमुत्ती ।
पइसारइ सा धुत्ती निहुयं व दोतिन्निवाराओ ॥१५६॥

तो उत्तरीयपिहियं जाणे ट्ठवियं **सुदंसण**सेट्ठिं ।
पडिहारेहि अक्खलिया नेउं अप्पेइ **अभया**ए ॥१५७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हरिसभरनिब्भरंगी महुरं **अभया** वि भणइ तयहुत्तं ।
अविवेइमणोहरणं न मंततंताण जं सज्जं ॥१५८॥

तहाहि-

§§ सोम तुमं मह उवरिं रुइपसरं कुणसु जेण मणकुमुयं ।
वियसइ बहुहाऽऽमोयं उज्झिय बहुदिवससंतावं ॥१५९॥

मह सुंदेरपुरंदर एरावणकुंभसोहिथणजुयलं ।
कुणसु नियपाणिनहरुइरुइरं सिंदूरसोहिल्लं ॥१६०॥

तं काम एव रूवो तुमम्मि एसा रई सही मज्झ ।
पीई वि जहा निद्धा होइ सही तह तुमं कुणसु ॥१६१॥

तं पणयकप्परुक्खो तणुलया मज्झ कोमला सरला ।
लीलारोहणविहिणा लहेउ सहपल्लवुल्लासं ॥१६२॥

जघणत्थली महेसा गंगापुलिणं व्व मिउं महाभोगा ।
ललियगईए तीए वियरसु तं रायहंस व्व ॥१६३॥

लावन्नामयकलसे तुमम्मि सुकुमालमालईमाला ।
वरकंठे गुणलच्छि लहंतु मह सुहयबाहूओ ॥१६४॥

अणवरयमयणबाणप्पहारविहुरं पुणन्नवं होउ ।
सामिय सरीरमेयं मह तुह संगमसुहं लद्धुं ॥१६५॥

सामिय ! अपुन्नं किं मह ? तुमम्मि परमोयए वि पत्तम्मि ।
जं एस मयणजलणो पसंतो नेव उल्हाइ ? ॥१६६॥

इयऽणेगहा सुहाहिं सो सिंगारायारनयवयणेहिं ।
पलयपवणेहिं मेरू जह तह न हि कंपिओ तीए ॥१६७॥

काउस्सग्गेण ट्ठिओ **सुदंसणो** तयणु मोणमावन्नो ।
धम्मज्झाणं झायइं अवियारायारसम्पन्नो ॥१६८॥

पुणरवि **अभया**देवी भासइ बहुहावभावमणहरणं ।
मं मूणत्थो सामिय दुहियं किमुविक्खसे ? अहियं ॥१६९॥

तेयस्सी वि न सूरो हवसि तुमं जेण पउमिणीमउयं ।
नयसि न हरिसं मं पहु ! बहुडा अब्भत्थिओ जइ वि ॥१७०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कट्ठाणुट्ठाणवयं मुञ्चसु तं जेण तस्स फलमेयं ।
मन्नेमि जमिह मह मुहकमलम्मि महुव्वओ होसि ॥१७१॥

इच्चाइ आलवंती **अभया** नियपाणिणा करं तस्स ।
गहिऊण कुणइ सरहसभुयाहि परिरंभसंरंभं ॥१७२॥

एवमुवसग्गजलनिहिसिंगाररसुल्लसंतलहरीहिं ।
गुणचंदणवणमलओ एसो अइलु[१] च्चिय सट्ठाणे ॥१७३॥

चिंतइ य एस धीरो जइ एयाए कहिंचि मुच्चिस्सं ।
पारिस्सामि तओऽहं सन्नासो अन्नहा मज्झ ॥१७४॥

अह अवमाणमहिंधणजणियाकोवग्गिधूमकुरुलीओ ।
णं **अभया**दिट्ठीओ निवडंति **सुदंसणे** किन्हा ॥१७५॥

भणइ य **अभया** निट्ठुरं ममावमाणेण नत्थि ते जीयं ।
जं हुंति माणणीओ निग्गहऽणुग्गहमणा मूढ ! ॥१७६॥

ता मा मं अवमाणय माणेण भिंभलीभूयं ।
अन्नह तुमं महापहपहिओ होहिसि न संदेहो ॥१७७॥

दुव्वयणानलतावं जहा जहा देइ सा महापावा ।
तह तह तस्स ज्झाणं कणयं पि व निम्मलं होइ ॥१७८॥

अहवा खमागयाणं वसणे वसे य परसइ सुज्झाणं ।
जह खीरतरुयराणं छेए छेए हवइ च्छीरं ॥१७९॥

अहिगरिणीए तीए दुव्वयणेहिं धणेहि अणवरयं ।
वयरं व्व ताडणाहिं भिन्नं न मणो मणागं पि ॥१८०॥

अयलम्मि तम्मि तीए तमस्सिणीए रयम्मि पसरन्ते ।
खेडंतीए विसरिसमणोरहा अहव भज्जंति ॥१८१॥

अह जायम्मि पभाए नहरेहाहिं नहं व्व अरुणाहं ।
काऊण नियसरीरं करेइ कोलाहलं **अभया** ॥१८२॥

वाहरिया इव तेणं पाहरिया तत्थ इन्ति संभन्ता ।
काउस्सग्गेण ट्ठियं सुदंसणं ताव पेच्छंति ॥१८३॥

---

१. अचल ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एयम्मि महासत्ते अवगयतत्ते न संभवइ एयं ।
एवं चिंततेहि विन्नत्तो नरवई तेहिं ॥१८४॥

सो वि सविम्हयहियओ समागओ दट्ठु सिट्ठिं उस्सग्गे ।
पुच्छइ **अभयं** देविं मियच्छि ! किं एयमावन्नं ? ॥१८५॥

अभया वि भणइ तुम्हाएसेणं सामि ! जाव चिट्ठामि ।
ताव अकम्हाए सो दिट्ठो धिट्ठो पिसाउ व्व ॥१८६॥

एसो वम्हहविहुरो मेसो इव मत्तमाणसो सामि ! ।
मामब्भत्थिय बहुहा रिरंसुओ उस्सुओ संतो ॥१८७॥

जइ असईसुं गच्छसि तह तं सुईसु वि सुहाइं ।
मुद्धचणय व्व निहुयं मिरियाणि वि किंतु खज्जंति ? ॥१८८॥

इय पुणरुत्तं वुत्तो वि देव ! देहम्मि मह कुणइ एयं ।
तो पुक्करियं नन्नं जउऽबलाणं बलं होइ ॥१८९॥

एयम्मि महापुरिसे एयं न हु हवइ किल जुयंते वि ।
तो राया तं पुच्छइ सणियं सणियं किमेयंति ? ॥१९०॥

अभयोवरि करुणाए पुट्ठो न वि किं पि जंपए स सेट्ठी ।
जं परतावहरं चिय घट्ठं पि हु चंदणं होइ ॥१९१॥

चिंतइ तओ य राया पुच्छिज्जंतो जमेस तुसणीओ ।
चिट्ठइ तमहं मन्ने परदारपरंमुहो नेव ॥१९२॥

आरक्खियपुरिसाणं रन्ना रुट्ठेण तो समाइट्ठं ।
पच्चाइऊण दोसं नयरीए एस हन्तव्वो ॥१९३॥

तो तेहिं बाहाहिं धरिऊणुप्पाडिओ तओ ट्ठाणे ।
वयणेणं सिद्धीओ मणेण देवाण व निवाणं ॥१९४॥

मसिलित्तमुहो गत्ते लित्तो अइरत्तचंदणरसेण ।
रत्तकणवीरकोसियमालाहिं सिरगलावरणो ॥१९५॥

आरक्खियपुरिसेहिं एसो दिढबज्जडिंडिमरवेण ।
भामिज्जइ नयरीए छित्तिरछत्तो खरारूढो ॥१९६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एसो कयावराहो रन्नो अंतेउरम्मि तेणित्थं ।
निग्गहणिज्जोऽवस्सं न दोसवं इत्थ राया वि ॥१९७॥

इय घोसणेण लोओ पहे पहे पिंडिओ निरिक्खंतो ।
चिन्तइ अहो किमेयं ? विहिणो अघंडतसंघडणं ॥१९८॥

अमयमओ तावहरो कलालओ सव्वजणमणाणंदो ।
विहिणा विहिओ कहमवि ही ही चंदो वि सकलंको ॥१९९॥

अवराहमंतरेण वि ससहरसूराण राहुणा गसणं ।
दीसइ जह तह वसणं मन्ने एयस्स गुणनिहिणो ॥२००॥

अहवा जह चंदणमवि लहइ दुहं विविहविहरणाइयं ।
घट्ठं पुण वंजिज्जइ होही तह एस नणु पुज्जो ॥२०१॥

हाहा कयंत ! निग्घिण ! गुणरयणमहोयहिस्स महणेण ।
ईसरो व्व कालकूडं अजसं चिय जइ परं लहसि ॥२०२॥

इय हाहारवबहिरियदियंतरं नयरिलोयनयणाण ।
वाहजलं बहु पसरइ तद्दोसमलं व अवणेउं ॥२०३॥

एवं सघरदुवारे भामिज्जन्तो समेइ अह कमसो पेच्छइ य तं ।
महासई **मणोरमा** तस्स वरघरिणी ॥२०४॥

जह सूरमंडलाओ न होइ पलए वि कहवि तमपसरो ।
तह मज्झ वल्लहाओ न सव्वहा दोसलेसो वि ॥२०५॥

राया वि एस आयारखीरनिहिणो करेइ उल्लासं ।
तं एवं दुहहेऊ मन्ने दुट्ठो विही चेव ॥२०६॥

जम्मन्तरम्मि अहवा सयमेवारोवियस्स अवियप्पं ।
दिढमूलकम्मतरुणो फलमेयमुवट्ठियं तस्स ॥२०७॥

किं तस्स पडियारो कीरइ ? केणावि सत्तिमंतेण ।
होही तहावि जाणे जिणिंदपूयापभावेण ॥२०८॥

भणियं च–

"भत्तीए जिणवराणं खिज्जंति पुव्वसंचिया कम्मा ।
आयरियनमोक्कारेण विज्जामंता वि सिज्झंति" ॥२०९॥ [ ]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं विचिन्तिऊणं **मणोरमा** निच्छिऊण परमत्थं ।
न्हाया कयबलिकम्मा जिणिंदपडिमाणं करेइ पूयं ॥२१०॥

तो सासणदेवीओ सम्मदिट्ठिस्स जइ करिस्संति ।
संनिज्जं मह पइणो तओऽहं पारइस्सामि ॥२११॥

अन्नह अणसणमेवं मए पवन्नं न इत्थ संदेहो ।
धम्मपईण विणासे जं कुलरामा न जीवंति ॥२१२॥

इय भणिऊणं एसा **मणोरमा** जिणवराण पयपुरओ ।
काउस्सग्गेण ट्ठिया सुरगिरिचूल व्व निक्कम्पा ॥२१३॥

सिट्ठी **सुदंसणो** वि हु दिढसत्तो होइ हिययफलयम्मि ।
वसणजलहिम्मि पडिओ निज्जन्तो चिन्तए एवं ॥२१४॥

तहाहि–

§§ "**मह आवया वि धन्ना गंगासबंभचारिणी एसा ।**
अवणेइ जेण सयलं पुव्वज्जियपावमलपडलं ॥२१५॥

नामेणं चिय **अभया** एसा अच्चाहियस्स जं जणणी ।
सत्तभयविप्पमुक्का भावेणऽभया हवइ सिद्धी ॥२१६॥

तं अभयं जे पत्ता धन्ना ते चेव महासत्ता ।
जम्हा ते जीवाणं न हेयवो कम्मबंधस्स ॥२१७॥

एसो य गिहावासो एरिसकट्ठाण अडइसंकासो ।
जं इत्थ अक्खरइया रामाओ रक्खसीओ व्व ॥२१८॥

आबालभावउ च्चिय सुहगुरुमूलप्पसंगरसियाण ।
सुमणोवियाससहलं नराण जम्मं तरूणं व ॥२१९॥

एसा दुत्थावत्था खरयरसाणासहोयरी नूणं ।
पावदलदलणहेऊ परमत्थोज्जोयणे मज्झ ॥२२०॥

एक्कं चिय इह दुक्खं परलोयपसाहणम्मि जिणधम्मे ।
पयडो न गुणारोहो मए कओ सरलयासहिओ ॥२२१॥

हिययत्थलम्मि रूढो सुहगुरुपाएहि पसरिओ धम्मो ।
कप्पद्दुमो मह फलओ होही ? किं अन्नचिन्ताए ?" ॥२२२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय एस सुद्धलेसो सिट्ठी अमिलायमाणमुहकमलो ।
आरक्खियपुरिसेहिं नीओ जा वज्झभूमीए ॥२२३॥
तो तिक्खसूलियाए ते आरोविन्ति रायआणाओ ।
भिच्चाण लंघिया सा भयंकरी जायए जेण ॥२२४॥
तत्तो सासणदेवी संनिज्झेण इमस्स सिट्ठिस्स ।
सुविसुद्धबंभसिरिणो सूला कमलासणी भूया ॥२२५॥
वावारिया य तेहिं कंठे एयस्स तिक्खकरवाला ।
जायंति कुसुममाला परिमलगुणलुद्धअलिजाला ॥२२६॥
दट्ठूण पाडिहेरं हरिहरहेरम्बदेवयाणं व ।
ते आरक्खियपुरिसा गन्तुं कहयन्ति नरवइणो ॥२२७॥
तो राया विम्हइओ वियासिनीलोप्पलाहदिट्ठीओ ।
वित्थारिन्तो करिणीखंधारूढो दूयं एइ ॥२२८॥
अह तत्थ गओ तुरियं सिट्ठिस्स पभाकरस्स तेएण ।
दोसाभासित्तेणं राया कन्ति परिहरेइ ॥२२९॥
अवगूहिऊण निहुयं राया महुरक्खरं पयम्पेइ ।
सिट्ठि**सुदंसण**निहि ! न तं मओ अप्पमाहप्पा ॥२३०॥
असमक्खियकारित्तं हियए करवत्तयं व दारुम्मि ।
मह सरइ निरन्तरयं दुहावहं किमिह जम्पेमि ? ॥२३१॥
अहवऽन्नाणमहागहगहकल्लोलेण कवलियं मज्झ ।
पुन्निमपव्वनिसाए सव्वं पि विवेयविहुबिंबं ॥२३२॥
तो पुरिसुत्तम ! किज्जउ एसऽवराहो खमावहो मज्झ ।
जं सि **सुदंसण**धारी जए पसिद्धो तुमं चेव ॥२३३॥
एवं खमाविऊण करिणीखंधम्मि तं समारूढं ।
परिवारेण समेओ निययावासं निवो नेइ ॥२३४॥
न्हविऊण चंदणेण विलित्तगत्तो **सुदंसणो** तत्तो ।
मणिभूसणरुइरंगो देवंगदुकूलनेवत्थो ॥२३५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

साणुणयं सप्पणयं वीसत्थो पुच्छिओ नरिंदेण ।
सयलं पि कहइ निहुयं अणुहूयं रयणिवुत्तन्तं ॥२३६॥
अभयाए देवीए कुद्धो राया वि निग्गहिउकामो ।
पायवडिएण सुइरं **सुदंसणेण** तु पडिसिद्धो ॥२३७॥
सीलपहम्मि अमूढो सिंगारियहत्थिखन्धमारूढो ।
लद्धनरिन्दाएसो विरइयसुररायसमवेसो ॥२३८॥
कयमंगलोवयारो महिड्ढिसामंतमंतपरिवारो ।
पडिपयजणजोक्कारो विचित्तआउज्जझंकारो ॥२३९॥
परिहरियाहंकारो दिसि दिसि पसरन्तकित्तिवित्थारो ।
सुविहियनामुच्चारो भयणीसमगणियपरदारो ॥२४०॥
एस **सुदंसण**सिट्ठी सइ सुमरिज्जन्तपञ्चपरमेट्ठी ।
अत्थिजणाणं आसं पुरिन्तो जाइ आवासं ॥२४१॥
अभया वि इमं सोउं उब्भंधेऊण हणइ अप्पाणं ।
परदोहकरा जीवा मरन्ति कीवा सयं चेव ॥२४२॥
धाई वि भउब्भन्ता तुरियं गन्तूण **पाडलीपुत्ते** ।
नयरे निवसइ सविहे गणिआए **देवदत्ताए** ॥२४३॥
तत्थ वि तिस्सा पुरओ **सुदंसणं** थुणइ **पंडिया** धाई ।
तह जह गणियाए वि हु तस्सुवरिं होइ अणुराओ ॥२४४॥
सिट्ठी **सुदंसणो** वि हु संविग्गो भवनिवासउव्विग्गो ।
सुहगुरुचरणविलग्गो संजमभारं धरइ धीरो ॥२४५॥
गुरुकुलवासे रयणायरम्मि पुरिसुत्तमेण अह तेण ।
पत्तं गीयत्थत्तं कमेण कुत्थुहमणिप्पडिमं ॥२४६॥
पउमं व निरुवलेवो दूरं परिचत्तसव्वअवलेवो ।
तवचरणसोसियंगो विहरइ सव्वत्थ निस्संगो ॥२४७॥
अह एगागिविहारे पडिमं पडिवज्जिऊण विहरंतो ।
पाडलिपुत्ते नयरे पत्तो उज्जयविहारेण ॥२४८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गोयरचरियाइगयं तत्थ य दट्ठूण **पंडिया**धाई ।
भिक्खट्ठा हक्कारइ गणियागेहम्मि दंभेण ॥२४९॥

अणुकूलं तो पसरइ सच्छेहिं पएहिं अह अतुच्छेहि ।
सा **देवदत्त**गणिया लावन्नतरंगिणी बहुहा ॥२५०॥

किंतु मुणिंदे पव्वयवरम्मि पविकढिणधम्महिययम्मि ।
अवगयरयसंभारे न हवइ भेओ मणागं पि ॥२५१॥

उवसग्गन्ती गणिया तेणं तिणपूलय व्व सा गणिया ।
तं चुज्जं जं तीए न तत्थ मयणानलो ज्जलिओ ॥२५२॥

सायं तीए मुक्को उज्जाणं जाइ सो महासत्तो ।
तत्थ वि **अभया** पिच्छइ तं वन्तरदेवयाहूया ॥२५३॥

सा तं तत्थ कयत्थइ सुमरन्ती पुव्वजम्मवुत्तन्तं ।
जेणाणुगामिवेरं रिणं व जीवाण संसारे ॥२५४॥

उवसग्गपबन्धेहि निरंतरं तयणु कीरमाणेहिं ।
अभयाए देवीए कुद्धाए अइविरुद्धाए ॥२५५॥

न य तस्स मणोवित्ती उवसमरससारिणी पसप्पंती ।
धम्मज्झाणारामे थक्कइ बहु मूलगुणहेऊ ॥२५६॥

तत्तो अपुव्वकरणे आरूढो खवगसेढिनिस्सेणिं ।
गिण्हइ कुसुममुज्जलमक्खयमहक्खायचारित्तं ॥२५७॥

अह **अभया**ए दोसं अन्नाणमहंधयारहरणेण ।
अवणिन्तो निहणंतो अन्नज्जोईण उज्जोयं ॥२५८॥

केवलनाणदिणिंदो सुक्कझाणोदयम्मि अयलम्मि ।
लोयालोयउज्जोयं करेइ उइओ मुणिन्दस्स ॥२५९॥

तयणु **सुदंसण**मुणिवरगुणेहि आयड्ढिया महिड्ढिया ।
देवा कुणंति केवलमाणमहं भत्तिसत्तीहि ॥२६०॥

तथाहि–

§§ ‘‘गंधोदयसित्ताए धरणीए पंचवन्नकुसुमाणं ।
वुट्ठिं मुयंति सरहससीहनिनाएण वयन्ति ॥२६१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उक्खिट्ठकलयलेणं उप्पायनिवायअंगहारेहिं ।
पूरन्ति चउक्काइं दिसासु तुट्टन्तहारेहि ॥२६२॥

नज्जइ ओसारिन्ति य चेलुक्खेवेण कम्मरयपडलं ।
बहिरिन्ति दसदिसाओ मंगलगंभीरतूरेहिं ॥२६३॥

वायन्ति दुंदुहीओ सवणामयवुड्डिनेहलसहीओ ।
अइसुरहिपरिमलाउ ठाविन्ति य धूवघडियाओ ॥२६४॥

देवंगणाहिं सद्धिं तग्गुणबद्धाइं विविहगेयाइं ।
गायन्ति महुरमहुरं वीणाज्झंकारसाराइं ॥२६५॥

तत्थ वि ठवन्ति देवा कंचणकमलं फुरंतकिरणोहं ।
उज्जोइयसव्वदिसं केवलनाणं व मुत्तिधरं ॥२६६॥

उवविसइ तस्स उवरिं केवलनाणी **सुदंसण**मुणिन्दो ।
तत्तो सब्भूयगुणं थुणन्ति देवा सबहुमाणं" ॥२६७॥

"जयसि तुमं मुणिपुंगव ! जयम्मि एयम्मि दिव्वमाहप्प ! ।
जेण तए निद्दलिओ दप्पो कन्दप्पसप्पस्स ॥२६८॥

रागाइयाण सुमणोवइरीणं जं हणेइ माहप्पं ।
तुह दंसणं **सुदंसण** ! सुदंसणं चेव थुणिमो ॥२६९॥

चुज्जं संवरभरिए तुमम्मि सच्छासयम्मि न मिलाणं ।
वामाहि हिमाणीहिं सीलं कमलं व निल्लेवं ॥२७०॥

तुह साहसाहारो धम्मझाणेण मंजरिज्जन्तो ।
न वि किंचि वि विडज्झिओ नारीहिं धूमरीहिं व" ॥२७१॥

एयं मुणिन्दगुणगणरयणायरसंथवेण संतुट्ठा ।
तप्पुरओ उवविट्ठा उवएससुहेसिणो देवा ॥२७२॥

अन्नो वि नयरलोओ विम्हयरसपसरपल्लवियवत्थो ।
आगंतूण मुणिंदं तं वंदित्ता तत्थ आसीणो ॥२७३॥

तो तीए परिसाए पुलयंकुरनियरपयडहरिसाए ।
एस **सुदंसण**केवलनाणी धम्मकहं कहइ ॥२७४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तहाहि–

''मोहन्धयारघोरे कारागारे इमम्मि संसारे ।
जीवा कम्मलहुत्तं अहापवित्तेण करणेण ॥२७५॥

लद्धूण रागदोसप्पगिट्ठपरिणामगंठिभेएण ।
पिच्छन्ति कहवि जिणरविवयणपहामंडलं के वि ॥२७६॥

पत्ते तम्मि वि भव्वा संसारनिवासदुक्खदन्दोलिं ।
सुमरन्ता जइ इच्छह सिवपुरवरवाससुहसिद्धिं ॥२७७॥

सुविसुद्धनाणदंसणचरणसुरूवम्मि सिवपुरपहम्मि ।
तो भो ! पयट्टियव्वं निरंतरं अप्पमत्तेहि ॥२७८॥

पमाएण जओ सूरी संपन्नसुयकेवली ।
वसिज्जाऽणंतकाएसु णंतकालट्ठिइगओ ॥२७९॥

एस पमाओ रुद्दो जम्मि जडाणं हवेइ दिढबन्धो ।
जम्मि य भवपज्जाओ जायइ उग्गत्तणं पत्तो ॥२८०॥

वालुयासिन्धुनिम्मग्गवडबीयं व दुल्लहं ।
को ? माणुसत्तं सम्पप्प पमाइज्जा वियक्खणो ॥२८१॥

नाणे दंसणचरणे पत्तेयं परिहरेह अइयारं ।
अट्ठपयारं जम्हा होइ विसुद्धी परा तेसिं ॥२८२॥

तेहि विसुद्धेहि तओ असेसकम्मक्खओ हवइ तेण ।
केवनाणुप्पत्ती गच्छह सिद्धिपुरिं तत्तो ॥२८३॥

तत्थ असरीररूवा अणन्तरवरनाणदंसणसरूवा ।
जीवा अणन्तकालं चिट्ठन्तऽजरामरत्तेण ॥२८४॥

अह सव्वविरइरूवे सिवपुरमग्गम्मि गन्तुमसमत्था ।
तो जिणवरिन्दभणियं सावयधम्मुज्जमं कुणह ॥२८५॥

पडिवज्जह संमत्तं मिच्छत्तमहन्धयारदिणनाहं ।
सव्वासिं आसाणं उज्जोओ जायए जेण ॥२८६॥

अरिहं देवो सुगुरू विसुद्धचारित्तलच्छिसंपन्नो ।
तत्तं जिणिंद भणियं जीवाइयं न अन्नं ति ॥२८७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इइ सद्धासंमत्तं संकाइकलंकपंकनिमुक्का ।
परिपालह दिढचित्ता रत्ता जइ सिद्धिरमणीए ॥२८८॥

आसन्नसिद्धिया पुण जहसत्तिपवन्नदेसविरइवया ।
उवसंतमोहजोहा पालह सीलं जओ भणियं ॥२८९॥

''सव्वेसिं अइसयाणं रयणाणं आगरो इमं सीलं ।
जं तेण रंजियमणा देवगणा दिंति संनिज्झं ॥२९०॥ [ ]

सव्वगुणभूसणेणं सीलेणं अलंकियाण जीवाण ।
निरुवयसोहग्गसिरी सयंवरा एइ अणुरत्ता ॥२९१॥

सो सच्चं चिय सामी वुच्चइ सो चेव इह महातेओ ।
जो सीलमुव्वहंतो अमोहसत्तिं पयासेइ ॥२९२॥

पंचिन्दियदमणेणं तं पुण सीलं हवेइ इह विमलं ।
तो पंचिन्दियतरुया दमियव्वा सुगुरुसिक्खाए ॥२९३॥

जओ-

''अवरावरविसएसुं वियरन्ता सीमलंघणुज्जुत्ता ।
दुद्दंतिन्दियतुरया भवकंतारे भमाडिन्ति'' ॥२९४॥ [ ]

कोहाइकसायाणं दुरन्तदुक्खाणं खाणिभूयाणं ।
पसमाइगुणऽज्जणो निग्गहणं कुणह जं वुत्तं ॥२९५॥

''गुरुवयणमन्तज्झाणं करेह तह कह वि भवसुसाणम्मि ।
कोहाइणो कसाया जहा पिसाया न नद्दन्ति'' ॥२९६॥ [ ]

ताणं च निग्गहेणं केवसिरिसिद्धिभायणं जीवो ।
तिलोयमत्थयत्थो परमाणन्दं लहइ निच्चं'' ॥२९७॥

इच्चाइदेसणाए दिणयरपसरन्तरुइसणाहाए ।
बुज्झन्ति मोहनिद्दावगमेणं पाणिणो तत्थ ॥२९८॥

अभयादेवी **पंडिय**धाई तह **देवदत्त**गणिया य ।
उवसन्ता पडिबुद्धा खामन्ति **सुदंसणं** साहुं ॥२९९॥

सो वि **सुदंसण**साहू भवियणकुमुयाण बोहणे चंदो ।
तारयजोईणुवरिं अकलंको सिवपयं पत्तो ॥३००॥

शीलप्रशंसायां सुदर्शनकथानकं समाप्तम् ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ सव्वत्थसिद्धिहेऊ संसारसमुद्दतारणे सेऊ ।
होइ तवो कायव्वो बज्झो अब्भिन्तरो चेव ॥१॥
भावेण मंगलं सो असेसमाइसल्लनिमुक्को ।
सिद्धिवहुहिययहारं विहेइ जीवं गुणाहारं ॥२॥

जओ भणियं-

''हुयासणेण तत्तस्स कणगस्स जहा मलो ।
विद्धंसए तहा पावं तवेण खलु जन्तुणो ॥३॥ [ ]

सव्वेसिं पयडीणं परिणामवसेण उक्कमो भणिओ ।
पायमनिकाइयाणं तवसाओ निकाइयाणं पि ॥४॥ [ ]

सोसंतो जडभावं पोसंतो अहियतेयसंभारं ।
जिट्ठसुइभावललिओ तवो पयावेण परिकलिओ ॥५॥

परमहिमाणुगएण तवसा डज्झंति कम्मकमलाइं ।
सच्चं चिय चित्तं पुण जं दोसा जंति लहुभावं ॥६॥

इहलोए चिय अणिमाइयाण सिद्धीण वरपुरन्धीण ।
होइ तवस्सऽणुभावा आयड्ढी गुणमहड्ढीणं ॥७॥

तं पुण जिणेहिं भणियं बज्झं निस्सेसकम्मनिम्महणं ।
छव्विहमऽणंतसिवसुहनिबंधणं होइ जीवाणं'' ॥८॥

भणियं च-

''अणसणमूणयरिया वित्तीसंखेवणं रसच्चाओ ।
कायकिलेसो संलीणया य बज्झो तवो होइ'' ॥९॥ [दशवै.नि./गा.४७]

आहारगिद्धिगिरिवरचूला जीवाण झत्ति विहडेइ ।
अणसणमाइतवेणं असणिनिवाएण सयखंडं ॥१०॥

कायकिलेसेणिमिणा परसुविहाणेण जीवतणुमुच्छा ।
वल्ली छिज्जइ मूला सिवपहरोहिक्कदुल्ललिया ॥११॥

मणवयणकायजोगा धम्मज्झाणम्मि जस्स संलीणा ।
सो झत्ति बद्धलक्खो दक्खो मुक्खं पसाहेइ ॥१२॥

अब्भितरं पि भणियं जिणेहि वरनाणदंसणधरेहि ।
भव्वाण सुद्धिहेऊ पच्छित्ताइतवच्चरणं ॥१३॥

उक्तं च-

''पायच्छित्तं विणओ वेयावच्चं तहेव सज्झाओ ।
ज्झाणं उस्सग्गोवि य अब्भितरओ तवो होइ'' ॥१४॥ [दशवै.नि./गा.४८]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पच्छित्तं सुपवित्तं आलोयणमाइदसविहं वुत्तं ।
पावगिरिदलणदक्खं सच्चं रंजइ सहस्सक्खं ॥१५॥

इन्दियकसायअव्वयदुकयं सल्लइ मणम्मि जीवस्स ।
तं जइ सुगुरुसयासे जीवो आलोयए सम्मं ॥१६॥

सो सल्लमुद्धरंतो अज्जववज्जेण कूडसंघडियं ।
दलिऊण पावमयलं सिवमग्गे जाइ अक्खलिओ ॥१७॥

सिवनयरम्मि पविट्ठो अणन्तवरनाणदंसणगरिट्ठो ।
सुहसायरमज्झत्थो अणन्तकालं रहइ सच्छो ॥१८॥

इहलोए वि य सरलो सल्लं तं जो कहेइ नियकाए ।
सो होइ फलिहमल्लो जहा तहा भोगआभागी ॥१९॥

लज्जावलेवलत्तो धिट्ठो पुट्ठो वि णेगभंगेहिं ।
अंगे दुहं निगूहइ मच्छियमल्लो व सो मरइ ॥२०॥

तहाहि-

§§ अत्थि इह **जंबुद्दीवे दक्खिणभरहे**त्थ मज्झम्मि खण्डे ।
रम्मो **कुंकुण**देसो जत्थ सिरीणं सयावासो ॥२१॥

आरामुज्जाणेसुं जो सइ विलसन्तनागपूगेहिं ।
अइसायसेसालो रेहइ पायालसग्गो व्व ॥२२॥

परिमलमिलन्तअलिउलज्झंकारच्छलेण इन्तलच्छीण ।
कमलागरेसु जत्थ य मणिमयनेउररवोग्गारो ॥२३॥

जत्थ य चम्पयतरुणो परिमललुद्धालिजालबुसमग्गा ।
परिणयफलभरजंबूकाणणलच्छि विडंबन्ति ॥२४॥

रामा जत्तारामा रमणीया तिलयपत्तवल्लीहिं ।
पुप्फफलभोगसुहया सज्जज्जणनयणकमणीया ॥२५॥

तत्थत्थि वरं नयरं **कुंकण**सिरितारहारसोहग्गं ।
सोपारयं पुरंदरपुरं व सरंभाविलासिल्लं ॥२६॥

सिरि**रिसह**सामिमंदिरकंचणकलसोल्लसंतकिरणेहिं ।
जं कल्लाणमयं चिय दुहा वि विबुहा पसंसन्ति ॥२७॥

जं अंतो बाहिं पि य सालेहिं समुन्नएहिं सोहेइ ।
घणदलसच्छाएहिं सुयन्धकुसुमोवसोहेहिं ॥२८॥

Jain Education International 2010_02   For Private & Personal Use Only   www.jainelibrary.org

सिरि**वयर**सामिपेसिय**वइर**विणेयाओ हुंति दुब्भिक्खे ।
नायलचंदुद्देहिय**निव्वुइ**गच्छा इमे जत्थ ॥२९॥

तम्मि पुरे **सीहरहो** राया होत्थाऽरिकुंभिनिद्दलणो ।
कित्तीहिं जो विभूसइ आसा मुत्तावलीहिं व ॥३०॥

सो मल्लजुद्धदंसणसुहलालसमाणसो सरयकाले ।
जुज्झन्ताणं ताणं जयवंताणं कुणइ दाणं ॥३१॥

उज्जयणीनयरीए वत्थव्वो **अट्टणो** महामल्लो ।
सो पइवरिसं मल्लच्छणम्मि **सोपारयं** एइ ॥३२॥

जिणिऊण अवरमल्ले रायपसायं महत्थयं पप्प ।
सो गंतूणं **उज्जयणिं** विलसइ बहुलोयपरियरिओ ॥३३॥

कालेण जराजज्जरमबलसरीरं तयं जणो मुत्तुं ।
गच्छइ इच्छियट्ठाणं तो चिंतइ **अट्टणो** मल्लो ॥३४॥

सव्वोऽवि ताव सेवइ विणएणं जाव सिज्झइ सकज्जं ।
परमत्थओ न नेहो कस्स वि कस्सोवरिं अत्थि ॥३५॥

ता अप्पणो सरीरं सबलं सपरक्कमं इमं जाव ।
ताव विढप्पइ अत्थो अत्था अत्थिजणो होइ ॥३६॥

ता जाव अत्थि दविणं मह किंचिवि तेण किज्जउ कहिं पि ।
दिव्वरसायणजोगो जेण पुणो होइ तारुन्नं ॥३७॥

सामच्छिऊण एवं **वच्छदे**सम्मि **अट्टणो** मल्लो ।
वयइ **कोसंबी**ए सम्मं च रसायणं काउं ॥३८॥

भूमिहरए पविट्ठो चिट्ठइ सो जाव हुंति छम्मासा ।
आरूढो तारुन्नं तो तेण रसायणेणेसो ॥३९॥

सपरक्कमं सतेयं सबलं नाऊण अप्पणो कायं ।
सोपारयम्मि गच्छइ स मल्लजुद्धुच्छवुच्छाहो ॥४०॥

तो तेण कए जुद्धे दिढखंधेण महापबंधेणं ।
विजिए वि हु पडिमल्ले राया वियरेइ न पसायं ॥४१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सामंताई वि जणो रंजियहिययो वि देइ न हु दाणं ।
सीहरहम्मि नरिंदे अवि साणंदे अदिन्तम्मि ॥४२॥

तो **अट्टणो** विचिन्तइ विसट्टकन्दुट्टलोयणो वेस ।
सीहनरिंदो दाणं न देइ अव्वो किमेयंति ? ॥४३॥

हुं नायं चिय जमहं पत्तो तारुन्नयं सलावन्नं ।
तं एस महाराओ पच्चभिजाणइ न मं सम्मं ॥४४॥

ता जाणावेमि निवं अप्पाणं गीइयं पढेऊण ।
इय निच्छिऊण स पढइ महुरगहीराइ वाणीए ॥४५॥

साहह वणसउणाणं साहह सउणा वि भो इह वणाणं ।
विजिओ निरंगणो सो **अट्टणेण** निक्खित्तसत्थेण ॥४६॥

सोऊणेवं राया विम्हयपप्फुल्लनयणनलिणजुओ ।
मुंचइ सुवन्नवोट्टिं तुट्ठिं मोत्तिं व पयडिंतो ॥४७॥

अन्ने वि तओ सामंतमंतिसेणाहिवा वि पुरलोया ।
मणिमुत्ताहलदेवगावासवरिसेण वरिसंति ॥४८॥

उज्जेणीयनयरीए लद्धट्ठो **अट्टणो** तओ जाइ ।
चिंतइ य गए पुणरवि तारुन्ने को ? मह सहाओ ॥४९॥

लद्धूणेमं पुरिसं तरुणं बलसालिणं कुलुप्पन्नं ।
पुत्तताए पडिवज्जिऊण मल्लं करिस्सामि ॥५०॥

सोरट्ठम्मि य देसे खेत्तणुभावा सुणिज्जए एवं ।
पुरिसा गरिट्ठगत्ता हुन्ति बलिट्ठा सुदिढसत्ता ॥५१॥

एवं सो चिंतंतो भागे एगम्मि तो **सुरट्ठा**ए ।
भरुयच्छसन्निहाणे अकालखेवेण संपत्तो ॥५२॥

तो तेण **अट्टणेणं** नामेण **दूरिल्लकूविया**गामो ।
दिट्ठो हलिओ खेत्ते वाहंतो लगलं एक्को ॥५३॥

वामकरगहियपवयणहलरासी दक्खिणेण फलिहीओ ।
उक्खिणइ वेगभंगं अकुणंतो मत्थए घित्तुं ॥५४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सविहे तत्थाऽऽवासइ तरुणो हिट्ठा निरिक्खिउं तस्स ।
आहाराइचिट्ठं हिट्ठो तो **अट्टणो** मल्लो ॥५५॥
अह तस्स एइ भत्तं पत्थो कूरस्स कंजियघडो य ।
छच्चं च भज्जियाए भुत्ते पिच्छेइ नीहारं ॥५६॥
संवट्टियं पलोइय संभासि एस करिसगं एयं ।
एरिसयं तुज्झबलं तो किं वाहेसि ? पुत्त ! हलं ॥५७॥
जइ होसि मज्झ पुत्तो अपडिमल्लो तुमं महामल्लो ।
लच्छीसहिओ भोगोवभोगसुहिओ सया होसि ॥५८॥
जं भणसि तमहं करेमि किं पुण कुडम्बयं मज्झ ।
कहमिह सुहियं होही ? इय जंपइ करिसगो तयणु ॥५९॥
तो **अट्टणेण** भणियं जणणीपमुहं कुडम्बयं तुज्झ ।
दाऊण बहुं कणयं अहं करिस्सं अदालिद्दं ॥६०॥
पडिपन्नपुत्तभावो तो एसो **अट्टणेण उज्जेणिं** ।
निओ वमणविरेयणअब्भंगणमद्दणाईहिं ॥६१॥
उवयरिओ विविहेहिं सिणिद्धआहारओसहगुणेहिं ।
उवचियअंगोवंगो सुसिक्खिओ मल्लजुद्धम्मि ॥६२॥
विक्खाओ नयरीए मज्झे मल्लाण **फलिहमल्लो** त्ति ।
सीहरहेण वि रन्ना **मच्छियमल्लो** दिढो ट्ठविओ ॥६३॥
तत्तो कत्तियमासे नयरे **सोपारयम्मि** मल्लच्छणे ।
अट्टणमल्लो सद्धिं गच्छइ सो **फलिहमल्लेण** ॥६४॥
तयणु नरिंदे नरवाहणम्मि सिंहासणम्मि आसीणे ।
पविसंति रंगमज्झे **मच्छियमल्लो फलिहमल्लो** ॥६५॥
तत्तो जुज्झंताणं नियुद्धकुसलाण ताण दुण्हं पि ।
वट्टइ महापबंधो पढमे दिवसम्मि चिरकालं ॥६६॥
करताडणेण गयणं गज्जइ पयपायकंपिया पुहवी ।
धावणदेवणवग्गणकत्तरियाईहिं बंधेहि ॥६७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जुद्धं तं संजायं जेण सो सयलपेच्छगो लोओ ।
चित्तलिहिओ व थंभियमुच्छियभूओ व संजाओ ॥६८॥

तत्तो एक्को अजिओ अवरो अपराजिओ त्ति दुण्हं पि ।
रायाएसेण सए सए गिहे ताण गमणम्मि ॥६९॥

अट्टणमल्लेण तओ नियपुत्तो पुच्छिओ जहावत्थो ।
किं तुह देहे बाहइ ? सच्चं सम्मं मह कहेह ॥७०॥

तो रिउमइणा तेणं कहिए अंगम्मि सल्लयं तम्मि ।
अब्भंगिऊण तत्तो सम्मं संवाहिओ तेण ॥७१॥

तह कहवि जहा जाओ पुणन्नवो एस **फलिहमल्ल**वरो ।
मच्छियमल्लो वि निवाइट्ठेहिं अंगमद्देहि ॥७२॥

बहु पुच्छिओ वि न कहइ सल्लं तं किंपि अंगंमि ।
अइगरुयगव्वपव्वयसिहरारूढो महामूढो ॥७३॥

बीयम्मि दिणे तत्तो ताणं दुण्हं निजुद्धसंरंभो ।
रंगम्मि तहा पसरइ जह रंगमओ जणो होइ ॥७४॥

कमलाण व करपसरो जयविजयाणं वियासणो ताणं ।
सूराणं तोसमयं वित्थरिओ सोरभुग्गारो ॥७५॥

तत्तो निवेण भणिए ताणं मल्लाण गडयसंवरणे ।
नियनियट्ठाणे गमणे दुहकहणे **फलिहमल्लेण** ॥७६॥

तो **अट्टणेण** वि कए अब्भंगणमद्दणाइउवयारे ।
होइ पुणन्नवदेहो सल्लस्स निवेयगो मल्लो ॥७७॥

मच्छियमल्लो न कहइ निवपेसियअंगमद्दयाण पुरो ।
तो अंबाडियमंगं अच्चत्थं अणुवयारेण ॥७८॥

तइयम्मि दिणे **मच्छियमल्लो** रंगस्स मज्झयारम्मि ।
वयसाहट्ठाणेणं निच्चिट्ठो चिट्ठए धणियं ॥७९॥

पेच्छगलोओ चिंतइ चिट्ठइ किं ? एस संट्ठिओ एवं ।
जो अतुलियबलकलिओ अव्वावारो कहं ? सो वि ॥८०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नायं च **अट्टणेण** कायं अंबाडियं वहइ एसो ।
तो नियमल्लो भणिओ वच्छ ? तुमं जाण फलिहि त्ति ॥८१॥
तस्स सुओ तो सहसा सुकढिणहत्थग्गहेण सुदिढेण ।
मच्छियमल्लस्स सिरं तोडइ सो सालिसीसं व ॥८२॥
तो जाओ जयवाओ राओ तुट्ठो य **फलिहमल्लस्स** ।
वियरइ दाणं भूसणमणिमोत्तियकणगमाईणं ॥८३॥
अन्ने वि तत्थ राणयमंडलियासेसनायगजणोघा ।
सयसहस्सलक्खमाणं वियरंति महारिहं दाणं ॥८४॥
धवलजसभोगभागी जाओ भुयंगिन्दसेससारिच्छो ।
सत्थो जो नियअंगे सल्लं तं कहइ पियपुरओ ॥८५॥
मिच्छावलेवलित्तो न कहइ सन्नो वि जो पुण ससल्लं ।
स लहइ **मच्छियमल्लो** इव संहारं सधिक्कारं ॥८६॥
नाऊणेवं सुहगुरुपुरओ सुद्धिं समीहमाणेण ।
दुक्करं निवेइयव्वं लज्जामयनियडिरहिएण ॥८७॥

उक्तं च–

"जह बालो जंपंतो कज्जमकज्जं व उज्जुयं भणइ ।
तं तह आलोइज्जा मायामयविप्पमुक्को उ" ॥८८॥ [पञ्चा.१५ गा.४७]

दसविह परिच्छत्तेणं तवतवणेणं फुरंततेएणं ।
अइनिविडजडिमभावोऽवि भिज्जए इत्थ किं ? चुज्जं ॥८९॥
जं ट्ठाणमुत्तरुत्तरमेयम्मि तवम्मि लहइ किल हंसो ।
तं पाडल व्व सुमणो वियासललियो तहिं होइ ॥९०॥

फलिहमल्लकथानकं समाप्तम् ॥

●●●

§§ **गुणरयणायरगुरुयणपूयं धन्ना कुणंति भावेण ।**
विणएण देवतरुयरदुल्लहकुसुमोवयारेण ॥१॥
सिवपुरपहम्मि अक्खलियगमणमणा चूरयंति विबुहिन्दा ।
विणएणं कुलिसेणं अट्ठमए पव्वए गरुए ॥२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विणओ ही मूलबन्धो जिणिन्दधम्मम्मि कप्परुक्खम्मि ।
जेणेह झत्ति पसरइ सुयक्खंधभोगसंपत्ती ॥३॥

भणियं च–

''विणयन्नुयम्मि सीसे दिंति सुयं सूरिणो किमच्छरियं ? ।
को वा न देइ भिक्खं ? अहवा सोवन्निए थाले'' ॥४॥ [ ]

''विणया नाणं नाणाउ दंसणं दंसणाओ चरणं च ।
चरणाहिंतो मोक्खो मुक्खे सुक्खं अणाबाहं'' ॥५॥ [ ]

''निज्जंति जेण निहणं तवेण कम्माइं इह विसेसेण ।
सो विणओ वन्निज्जइ मणवयकायेहिं कायव्वो'' ॥६॥ [ ]

जो होइ विणयसीलो पुरिसो इह कोहलोहनिम्मोक्को ।
सो लहइ उत्तरुत्तररिद्धिं संजमसिरिं सिद्धिं ॥७॥

विणयंगओ सुपुरिसो पुरिसोत्तमसंगमेण दियराओ ।
दिव्वगई होइ जहा विणीयकुलपुत्तओ सिद्धो ॥८॥

तथाहि–

§§ **जंबुद्दीवे** दीवे **भरहवासम्मि** ।
दसदिसिपसिद्धनामो आसी **हिमहालओ** गामो ॥९॥

माइपिऊणं तत्तो एगो **कुलपुत्त**ओ तहिं होत्था ।
सो सरलमणो चिन्तइ लहुकम्मो मज्झ पियराइं ॥१०॥

एयाइ देवयाइं नमंसणिज्जाइं वन्दणिज्जाइ ।
मणवयणकायविणयं करेइ सो ताण पुन्नट्ठा ॥११॥

उक्तं चान्यत्रापि–

''दो वि देवयाइं माया पियरो य जीवलोगम्मि ।
तत्थ वि पिया विसिट्ठो जस्स वसे वट्टए माया'' ॥१२॥ [ ]

सेस व्व सिरट्ठियाए निच्चं चिय पियरदेवआणाए ।
न हवइ तस्सुवसग्गो सज्जइ सव्वो सुयणवग्गो ॥१३॥

पियराणं विणएणं परमहिमेणं पवड्ढमाणेणं ।
कुंदकलिय व्व उज्जलकित्तीओ तस्स वियसन्ति ॥१४॥

संवण्णणेणं लोए तह हवेइ सोहग्गं ।
नारायणि व्व लच्छी जह तम्मि समेइ साणन्दा ॥१५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जम्मि कुले कमले इव नालगुणेहिं पवड्ढमाणेहिं ।
होइ अखंडं वित्तं तम्मि सिरी वसइ किं चित्तं ? ॥१६॥

उक्तं च–

"**गुरवो यत्र पूज्यन्ते यत्र धान्यं सुसञ्चितं ।**
अदन्तकलहो यत्र तत्र राजन् ! वसाम्यहं" ॥१७॥ [ ]

विणयावज्जियहियओ लोए जो अहियपक्खवाओ य ।
पुरिसोत्तमलच्छी वि हु गरुडस्स वि तस्स सविहम्मि ॥१८॥

पियराणं जो विणओ सो विणओ फलभरेण कप्पतरू ।
जम्मन्तरसमज्जियपुन्नाणं होइ जीवाणं ॥१९॥

तह निक्कारणवच्छलपियरजणो होइ दुप्पडीयारो ।
तव्विणओ उचिय च्चिय सम्मं विबुहेहिं कीरन्तो ॥२०॥

भणियं च–

"**दुःप्रतिकारौ मातापितरौ स्वामी गुरुश्च लोकेऽस्मिन् ।**
तत्र गुरुरिहामुत्र च स दुष्करतरप्रतीकारः" ॥२१॥ [**प्रशम./श्लो.७१**]

तं वच्छ कुलपईवो सगुणदामालोऽसि नेहभरपत्तो ।
अइसाइकज्जलग्गो धवलयसि कुलं तयं चित्तं ॥२२॥

एवं पसंसेज्जंतो ससयणसुयणेहि सव्ववयणेहिं ।
जणयजणणीण विणयं करेइ **कुलपुत्त**ओ धणियं ॥२३॥

अह ऊसवम्मि कम्मि वि निमन्तिओ गामनायगो पिउणा ।
एइ गिहे **कुलपुत्तय**जणओ विणयं कुणइ तस्स ॥२४॥

जणयकयं पडिवत्तिं दट्ठूणं तस्स गामसामिस्स ।
चिन्तइ सरलसहावो विणीय**कुलपुत्त**ओ एवं ॥२५॥

मह पिउणो वि हु गुरुओ एसो देवो विसेसपुज्जो य ।
तो होइ बहु पुन्नं सेविजन्तम्मि एयम्मि ॥२६॥

तयणु विणयेण जणयं आपुच्छइ ताय ! किं इमं देवं ।
तुम्हाएसेण अहं सम्मं विणएण सेवेमि ? ॥२७॥

पुट्ठो तणएणेवं जणओ वि चिन्तइ निउणं ।
महपुत्तो गुणवन्तो रायकुलावज्जओ होउ ॥२८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उक्तं च-

"**दृष्टव्यं राजकुलं दृष्टव्या राजपूजिता लोकाः ।**
यद्यपि न भवन्त्यर्था भवन्त्यनर्थप्रतीकाराः" ॥२९॥ [ ]

एएण सुवंसेण आरूढगुणेण नमणसीलेण ।
साहिज्जइ परलोओ मह पुत्तेणं सुचाएण ॥३०॥

एसो हु दाणवरओ सामी ओलग्गिओ सुहं देइ ।
इयं चिंतिऊण पिउणा भणिओ सेवसु इमं वच्छ ! ॥३१॥

आइट्ठो जणएणं विणीय**कुलपुत्त**ओ तओ निच्चं ।
सेवंतो विणएणं पसन्नदिट्ठिं कुणइ सामिं ॥३२॥

तयणु निरंतरमहिए सामिपसायम्मि खीरजलहिम्मि ।
एइ सयंवरलच्छी कण्हस्स व्व तस्स गेहम्मि ॥३३॥

अह सो वि य गामसामी य महंतसामंतदूयवयणेण ।
कुलपुत्तएण सद्धिं गच्छइ तुरियं पुरे तस्स ॥३४॥

तो पुरपरिसरवरआराममुज्जाणकूववावीहि ।
दिट्ठेहिं विम्हइओ चिंतइ **कुलपुत्त**ओ एवं ॥३५॥

जस्स किल परिसरो वि य सोहं सग्गंगणस्स लंघेइ ।
तं पुरवरं पुरंदरपुराओ अहियं अहं मन्ने ॥३६॥

पिच्छंतो पुरलच्छि अणमिसनयणो विणीय**कुलपुत्तो** ।
रायकुलं संपत्तो दट्ठुं सामंतमइगरुयं ॥३७॥

चिन्तइ विम्हियचित्तो एसो देवो महड्ढिओ जेण ।
सेविज्जंते तेणं इमम्मि पुन्नं बहुं होइ ॥३८॥

सामच्छिऊण एवं आपुच्छिय गामसामिपियराइं ।
ओलग्गइ सामंतं तहा जहा कुणइ सुपसन्नं ॥३९॥

लच्छी सामंतेणं सम्मं आराहिएण तातस्स ।
दिन्ना जीए कीरइ गरुओ सपरेसि उवयारो ॥४०॥

दूयमुहेणाहूओ सामंतो अह कयावि नयरम्मि ।
मंडलवइणो गच्छइ तेण समं सो विणीओ वि ॥४१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मंडलवइस्स नयरं सामंते अह कमेण संपत्ते ।
पुरपरिवारसमिद्धिं दट्ठुं चिंतइ विणीओ वि ॥४२॥

मंडलवइणो आणं सीसे सेसं व धरइ सामंतो ।
रिद्धित्थिमिओ नूनं एसो अहिओ महादेवो ॥४३॥

तो पुच्छइ सामंतं किमहं सेवेमि मंडलियदेवं ? ।
तुब्भेहिं अणुन्नाओ बहुपुन्नोवज्जणासत्तो ॥४४॥

ता सामंतो मन्नइ एसो खलु मंडलेसपयसेवी ।
निम्मलसीलो सव्वं साहिस्सइ अम्ह कज्जाइं ॥४५॥

ता इह चिट्ठउ एसो अक्खोहो लोहवज्जियविणीओ ।
इय भाविऊण भणिओ सेवसु तं मंडलमहेसं ॥४६॥

मंडलवइ वि दिट्ठिं पसायधवलं खिवेइ अह तम्मि ।
पेमपरव्वसलच्छीलसंतवरमालासोहिल्लं ॥४७॥

अह तम्मि मंडले जे अन्ने य मंडलियसेवगा रिद्धा ।
तस्स वियरंति दाणं अणुणयकुसला जओ भणियं ॥४८॥

"सुवर्णपुष्पितां पृथ्वीं विचिन्वन्ति त्रयो जनाः ।
सूरश्च कृतविद्यश्च यश्च जानाति सेवितुम्" ॥४९॥ [ ]

अन्यदपि उक्तम्–

"विनयेन भवति गुणवान् गुणवति लोकोऽनुरज्यते सकलः ।
अभिगम्यतेऽनुरक्तः ससहायो पूज्यते लक्ष्म्या" ॥५०॥ [ ]

तम्मि य समये राया **रायगिहे सेणिओ** सुरिन्दु व्व ।
रज्जं पालइ पइदिणं सुपव्वसंदोहसोहिल्लो ॥५१॥

तस्साएसा मंडलवई वि **कुलपुत्तएण** तेण समं ।
रायगिहे सिग्घं चिय गच्छइ परिवारपरियरिओ ॥५२॥

रायगिहे पायारं कणयमयं फुरियकन्तिसंभारं ।
दट्ठूणं परिभावइ विणीय**कुलपुत्त**ओ एवं ॥५३॥

नूणं कल्लाणमओ **सेणियराया** महड्ढिओ देवो ।
जस्स पुरे विसालो सालो कणगेण निम्माओ ॥५४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सोहम्मसहासोहे अत्थानविप्फुरन्तकिरणोहे ।
मंडलियदंडनायगमहंतसामंतसंपुन्ने ॥५५॥

रयणमयमउडकुंडलहारावलिविप्फुरंतसिंगारं ।
दट्ठुं **सेणिय**रायं मणिमयसिंहासणासीणं ॥५६॥

मन्नइ विणीयपुत्तो एसो सामंतमंडलीवईण ।
पुज्जो थिरप्पइट्ठो महप्पभावो महादेवो ॥५७॥

पुन्नोवज्जणहेउं तोऽहं वड्ढन्तविणयपरिणामो ।
पुव्विल्लाणं गरुयं देवं सेवे इमं चेव ॥५८॥

इच्चाइ चिन्तिऊणं एसो सेवेइ **सेणियं** रायं ।
विणयपुण्णउत्तमंगो मंडलवइणा अणुन्नाओ ॥५९॥

चुज्जं पइप्पभायं अब्भहियरायपायसेवाए ।
कुवलयसहोयराइं नयणाइं तस्स वियसंति ॥६०॥

सव्वाणुगए गयणि व्व तम्मि निद्दोसयम्मि आसाओ ।
वसुपूरेणं पूरइ जं राओ तं तु अच्छरियं ॥६१॥

तम्मि विणीए कमलायरम्मि पुन्नोदयम्मि अच्छरियं ।
साणंदमिलंतेहि अहोनिसिं सउणचक्केहि ॥६२॥

मयवारणो य गरुओ एसो खलु विणयपरिणओ भद्दो ।
दालिद्दतडं भंजइ नियगोत्ते दाणरसपसरो ॥६३॥

उज्जाणपालएणं अन्नदिणे पणमिऊण विन्नत्तो ।
अत्थाणत्थो सच्छो सहस च्चिय **सेणिओ** राया ॥६४॥

चउविहदेवनिकाया सविमाणा विहियदुंदुहिनिनाया ।
रययंति समोसरणं अवयरणं सव्वलच्छीणं ॥६६॥

ता देव जिणिंदागमकल्लाणमहूसवेण अज्ज इहं ।
वद्धाविज्जह तुम्हे मंगलमालोवलंभेण ॥६७॥

इय विन्नत्तो अब्भुट्ठिऊण गंतूण तद्दिसाहुत्तं ।
उल्लसियबहलपुलओ तो राया भणइ सक्कत्थयं ॥६८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सिंहासणे निसन्नो सुपसन्नो पारितोसियं दाणं ।
आरामियस्स वियरइ अमउडसव्वंगलंकारं ॥६९॥

सुपभायमज्झ सुदिणं रज्जं जम्मं च जीवियं सहलं ।
अवयरिओ **गुणसिलए** जं अइकप्पद्दुमो **वीरो** ॥७०॥

तं **रायगिहं** नयरं कुणंतु पइगेहमूसियपडायं ।
कुंकुममिस्सियचंदणच्छडाहि सिच्चंतरायपहं ॥७१॥

दिसि दिसि चउक्कचच्चरपुप्फयरेहिं बहलियामोयं ।
कारानिहित्तदुक्खियबंधणमुच्चंतजियलोयं ॥७२॥

तह उग्घोसह नयरे **वीर**जिणिंदस्स वंदणनिमित्तं ।
आगच्छह नायरया सुरिन्दसच्छहमिद्धीए ॥७३॥

आयसिऊणं एवं मज्जणभवणम्मि वच्चइ नरिंदो ।
न्हाओ कयबलिकम्मो दिव्वालंकारसिंगारो ॥७४॥

सेणियराया सिंगारियम्मि जयकुंजरम्मि आरूढो ।
जिणवंदणम्मि चलिओ अइयणचउरंगदलकलिओ ॥७५॥

सो वि य **विणीयपुत्तो** विम्हियचित्तो वि चिन्तए एवं ।
तिहुयणकयपयसेवो **वीरो** देवाहिवो देवो ॥७६॥

जं एस महाराया तस्सेव वंदणत्थमुज्जुत्तो ।
सो वि जाणे अवयरिओ चउविहदेवेहि परियरिओ ॥७७॥

तो धणियं धन्नोऽहं सहलं मह जीवियं च जम्मं च ।
जं जणियजणाणंदं **वीर**जिणिंदं नमंसिस्सं ॥७८॥

अह तस्स गयणमग्गे आइच्चाणं विमाणकोडीहिं ।
हवइ य माणससरवरविम्हयकमलायरोल्लासो ॥७९॥

गुणसिलए उज्जाणे ओसरणे जिणवरस्स दिट्ठम्मि ।
पंचविहाभिगमेणं पविसइ **सेणिय**नरिंदो वि ॥८०॥

तिपयाहिणीं करित्ता **वीर**जिणिंदं विसुद्धभत्तीए ।
सक्कत्थएणं वंदइ आसीणो उचियट्ठाणम्मि ॥८१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो करुणामयसारणिदिट्ठी सिरि**वद्धमाण**जिणचंदो ।
भवियणकुमुयाणंदो धम्मकहं कहइ परिसाए ॥८२॥

तथाहि–

§§ "भो भो भव्वजणा दुहोहसलिलुप्पीलम्मि मोहोदया–
वत्ते जम्मजरातरंगबहले नाणावयासंकुले ।
लोहागाहतलमयायलकुले कुग्गाहचक्काकुले
कोहाडंबरवाडवानलजलजालावलीदुग्गमे ॥८३॥

मायावित्तवियाणपुंजगुविले दुव्वासणासेवले,
ईसामच्छरकालकूटकलिए कंदप्पकुंभीरए ।
इट्ठानिट्ठवियोगरोगवसणव्वासंगमीणायरे,
संसारम्मि महन्नवम्मि दुल्लहा बोही सुहाणं निही ॥८४॥

जेणाऽणाइभवम्मि कम्मकलुसो जीवो निगोयट्ठिई,
मच्चूप्पत्तिपरंपरापरिणओ कालं अणंतं ट्ठिओ ।
पच्छा मूलनिगोयगो वि दुहिओ तम्मत्तकालो तओ,
पत्तेएसु वणाइएसु वि गओ कालं असंखं पुणो ॥८५॥

अत्ताणो विगलिंदिएसु भमिओ संखेज्जकालं दुहं,
कम्माण लहुयत्तणेण तिरिओ सन्नी असन्नी तहा ।
एवं एस अकामनिज्जरवसा निज्जिन्नदुक्कमओ,
नूणं को वि कहं पि माणुसभवं पावित्तपज्जत्तओ ॥८६॥

छक्कायेसु अणंतपुग्गलपरावत्तेहि माणुस्सए,
पत्ते खेत्तकुलाइएसु वि तहा कट्ठेण लद्धेसु वि ।
बुद्धी होइ न धम्ममग्गविसया भोगेसु गिद्धी पुणो,
मोहंधाण जियाण जायइ सया एज्जंतदुक्खावहा ॥८७॥

होज्जा धम्ममई तहा वि सुगुरुसंगो न संपज्जए,
लद्धे तम्मि जिणिंदसासणरुई धन्नेहिं पाविज्जए ।
जीए मिच्छमहंधयारहरणे आइच्चबिंबाइयं,
संसारोहवहंतजीववविडविप्पालंबलीलाइयं ॥८८॥

सम्मत्ते उवलंभगोयरगए चारित्तलच्छि विणा,
ट्ठाणं सव्वदुहाण खिज्जइ कहं संसारदोगच्चयं ? ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चिच्चा पुत्तकलत्तमित्तविसयं मोहं महापावयं,
पवज्जं पडिवज्जिऊण सुहयं साहेइ सिद्धिं तओ ॥८९॥
जेणेसा असईकडक्खतरला लच्छी मणोमोहन-
वल्लीगुंफसहोयरी पणयणी मुक्खपहे रोहिणी ।
बंधो बंधुजणो गुणेहि बहुहा संसारकाराहरे,
भोगा रोगसगोत्तया असुईणो तारुन्नए भंगुरे ॥९०॥
सामग्गि सुकुलाइयाण दुल्लहं लहिऊण नच्चा भवं,
दुक्खाणं खणिमेव मोक्खयसुहं अच्चंतिएगंतियं ।
हेउं तस्स जिणिंदसासणमिणं सो वि य सव्वायरा,
निस्संगाण मुणीण पायकमलं संपप्प पत्तोज्जमा ॥९१॥
चारित्तं पडिवज्जिऊण विणयं कुव्वंति जे सव्वहा
ते जीवा सुगुरुप्पसायवसओ सिद्धंतपारंगया ।
सुक्कज्झाणहुयासणेण सहसा निद्दड्ढकम्मिंधणा
पत्ता केवलनाणदंसणधरा सिद्धिं पुरिं सासयं'' ॥९२॥

इय धम्मदेसणाए भवियणकुमुयाण चंदजुण्हाए ।
अवहरियमोहतिमिरा सिवपुरमग्गे पवज्जंति ॥९३॥

तत्तो **विणीयपुत्तो** चिंतइ एसो जयत्तए देवो ।
देवाहिवो न अन्ने मज्झं विणयारिहो एस ॥९४॥

इय चिंतिऊण हरिसप्पसरियरोमंचकंचुइगत्तो ।
विन्नवइ जिणं **वीरं** विणीय**कुलपुत्त**ओ एवं ॥९५॥

देवाहिदेव ! तुह पायसेवरसिओ भवामि अणवरयं ।
विणएणं तिविहेणं सुकयमहं अज्जइस्सामि ॥९६॥

तो भयवया वि भणिओ देवाणप्पिय अहासुहं तुज्झ ।
न विलंबो कायव्वो पियराईणं सिणेहेण ॥९७॥

तत्तो **विणीयपुत्तो** भद्दो सो विणीयपरिणओ झत्ति ।
वीरजिणदिन्नदिक्खो सिक्खं गिण्हइ सुगइगामी ॥९८॥

तो सो कमेण जाओ गयराओ साहुकुंजरायरिओ ।
केवलबलपरिकलिओ उम्मूलइ भववणं सहसा ॥९९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पियराण वि विणएणं उत्तरउत्तरपयम्मि सुपइट्ठो ।
एस पसिद्धो कमसोऽणुत्तरपयसंपयं पत्तो ॥१००॥

विणएणं पावएणं जडत्तनिविडो वि मयणपिंडो व्व ।
झत्ति विलिज्जइ माणगंट्ठीए सो तवो तेण ॥१०१॥

कुलपुत्रकाऽऽख्यानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

§§ **अनियाणेणं वेयावच्चेणं चंदणंगरागेण ।**
धन्नाण पावगंधो संबंधं चयइ दूरेण ॥१॥

अन्नं च–

पडिभग्गस्स मयस्स व नासइ चरणं सुयं अगुणणाए ।
न हु वेयावच्चकयं सुहोदयं नासए कम्मं ॥२॥

पंचसयमुणिंदाणं सुविसुद्धाहारदाणओ जाओ ।
वेयावच्चसुहेणं बाहुसाहू भरहनाहो ॥३॥

अइविमलसंवरेणं पावं तावं खविन्ति मुणिवसहा ।
सज्झायनिज्जरेणं अहोनिसं वित्थरंतेण ॥४॥

तमपसरो अवणिज्जइ साहुतवस्सीण धम्मसुक्केहिं ।
झाणेण अणवरयं चंदायच्चोवमाणेहिं ॥५॥

तवतवेण दुवालसतणुणा तेयस्सिणा फुरंतेण ।
चोज्जं [चिय] जोइल्लासो होइ न दोसाण अवयासो ॥६॥

वासीचंदणकप्पो काउस्सग्गेण संट्ठिओ साहू ।
मेरु व्व निप्पकंपो छिप्पइ नरएण न हु चुज्जं ॥७॥

काउसग्गतवेणं धन्ना गिहिणो वि निच्चलक्खेण ।
धम्मज्झाणरहेणं अनलेण वि जंति सुरलोयं ॥८॥

काउस्सग्गेण तवेण अगणियसुकुमारदेहदुहभारो ।
अक्खित्तसग्गलच्छी जह चंडवडिंसओ राया ॥९॥

तथाहि–

§§ अत्थि इह **जंबुद्दीवे साकेय**नामं पुरवरं भरहे ।
पसरंतसुपव्वेहिं जं पावइ सग्गसोहग्गं ॥१०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्थासि उग्गतेओ राया **चंडवडिंसओ** सच्चं ।
सोहग्गनिही निच्चो गोरी **कित्ती** पिया जस्स ॥११॥

जिणसासणम्मि नंदणवणम्मि सुमणोवियाससामोओ ।
निच्चवियारसारो जो सहलं कुणइ अप्पाणं ॥१२॥

विलसइ सम्मदंसणमणिदीवप्पहयमोहतिमिरोहे ।
मणभवणे जस्स सया वि वेयलच्छी जहिच्छाए ॥१३॥

सव्वदिसिमंडलेसुं जस्साणादाणमित्तमाहप्पा ।
पहवंति कहवि लोए न रुद्दखुद्दाइणो दोसा ॥१४॥

आरोवियकोडिगुणं जिणधम्मं जो उ सरलयासहियं ।
परिसीलइ देवगुरुप्पडिणीए हणइ सिरिनाहो ॥१५॥

साहम्मियवच्छल्ले महल्लसल्लईवणम्मि वियरंतो ।
अणवरयदाणपसरो सच्चं मयवारणो जाओ ॥१६॥

जिणसासणचन्दुज्जुयवणावबोहम्मि रोहिणीरमणो ।
ईसरसिरोवतंसो सज्जणजणमाणसे हंसो ॥१७॥

विहिणा जिणिंदपूयं तिक्कालं जो करेइ भत्तीए ।
दुरियंतरायदवघणजलधाराधोरणीकरणिं ॥१८॥

सुगुरुचरणारविंदे अमंदआणंदनिब्भरो निच्चं ।
इंदिंदिरसुन्दिरो आसायइ तत्तमयरंदं ॥१९॥

सम्मं पुरिसत्ताणं तिन्हं धम्मत्थकाममुक्खाणं ।
आराहणिक्करसिओ राया सविसेसमुक्खत्थी ॥२०॥

पालइ रज्जं सुइरं दित्तारिकरिंदकुंभनिद्दलणो ।
विक्कमओ सिंहो इव नयनलिणवियासणे सूरो ॥२१॥

सग्गविमाणमणोहरवासहरे अन्नयाइ सो राया ।
काउस्सग्गं सुतवं चिंतइ साहूण रयणीए ॥२२॥

काउस्सग्गे मुणिणो उवसग्गपरिसहेहिं अक्खोहा ।
निज्जिणियमोहजोहा जयंत कंदज्जलगणोहा ॥२३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पडिमापडिवन्नाणं साहूण सुसाणकाणणाईसु ।
अच्चाहियं न जायइ रक्खसभूएहिं रयणीए ॥२४॥

आयावणभूमिए सीयायवमेहवुट्ठिकट्ठाइं ।
न गणिज्जंति तिकालं मुणीहिं वोसट्ठकाएहिं ॥२५॥

काउस्सग्गेणेवं आरूढा केऽवि खवगसेणीए ।
निस्सेणीए केवलसिरीसणाहा सिवं जंति ॥२६॥

काउस्सग्गमभिग्गहपुव्वं तो म्हं पि काउमिच्छामि ।
समयच्छिऊण सम्मं एवं सो पडिसुणइ राया ॥२७॥

ताव मए ठायव्वं, उद्धट्ठाणेण धम्मझाणेण ।
जाव एस जलइ दीवो उज्जोयंतो दसदिसाओ ॥२८॥

कप्पलइ व्व आणा करुणारामाण जिणवरिन्दाण ।
सेविज्जन्ती वियरइ सासयसुक्खं फलं मुक्खं ॥२९॥

सच्चं तवोविहाणं अइसयरयणाण हु निहाणं ।
जइ जिणवराण आणं कुणंति जीवा सइ पमाणं ॥३०॥

अवरावरट्ठाणेसुं किज्जन्तेसु सया पयाणेसुं ।
सिवनयरे न हु गम्मइ जिणाण आणारहं मुत्तुं ॥३१॥

एवं तित्थयराण जावाऽऽणं एस ज्झायइ नरिंदो ।
निव्वाउं दीवो वि हु ता इच्छइ [१]पाडिसिद्धीए ॥३२॥

इत्थन्तरम्मि सिज्जापाली चिंतेइ अंधयारम्मि ।
कह मह सामी राया चिट्ठिस्सइ ? धम्मज्झाणेण ॥३३॥

तो सा दीवयपत्ते तिल्लं निक्खिवइ झडित्ति पज्जत्तं ।
नियभत्ति व्व [२]देलिल्लं करेइ निविडं दसं पयडं ॥३४॥

राया सुहोचियंगो सिरीसकुसुमं व्व जयवि सुकुमारो ।
उच्छलियपुरिसायारो करेइ ज्झाणं विसेसेण ॥३५॥

तद्यथा–

"एसो अणोरपारो संसारो सायरु व्व दुत्तारो ।
जं तम्मि आवयाणं सम्पाओ होइ किं चुज्जं ? ॥३६॥

---

१. स्पर्धया । २. विकस्वरां ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अहवा सिज्जावाली दीविय रुइदलं सिणेहेण ।
नूणं मह तणुमोहं तमं व हरइ निस्सेसं ॥३७॥

गब्भाइदुक्खदन्दोलिकारणं एस चेव जं काओ ।
तं विउसाणं जुत्तो तम्मुच्छाए परिच्चाओ ॥३८॥

काउस्सग्गाभिग्गहगहम्मि मह मणनहम्मि उइयम्मि ।
सूरि व्व उग्गतेए दोसावगमो फुडं होही ॥३९॥

जह जह सिज्जावाली तम्मि नरिंदम्मि मेरुनिक्कंपे ।
तिल्लं दसं च दीवे पुणरुत्तं खिवइ तहा चेव ॥४०॥

राया वि धम्मज्झाणं दीवं उज्जोयए पयत्तेण ।
नेहं विणा वि चुज्जं अलोहपत्तम्मि चित्तम्मि" ॥४१॥

तथाहि-

"मा जीव ! होसु कीवो पावियजिणवयणखीरसरिनाहो ।
मुत्तीयसुहं समीहसु संवरलहरीहि उच्छलियं ॥४२॥

लद्धे वि हु जिणधम्मे पुट्ठगुणे तम्मि अंतररिऊहिं ।
निहयाणं जीवाणं होइ महा दुक्खसंदोहो ॥४३॥

पीडिज्जंते काए दुहिक्कट्ठाणे तुहित्थ किं दुक्खं ? ।
नाणाइगुणसमग्गो होसि तुमं जं तओ अन्नो" ॥४४॥

उक्तं च-

"अन्नं इमं सरीरं अन्नो जीवो त्ति एव कयबुद्धी ।
दुक्खपरिक्केसकरं छिन्द ममत्तं सरीराओ" ॥४५॥ [ ]

नेहेणिमिणा सच्चं दसाण अवरावराण संजोए ।
संतत्तो दुहिओ जीवो न लहइ दीवु व्व निव्वाणं ॥४६॥

अणुगयगणसामीणं जिणाण पणमामि पायकमलाइं ।
रागाइविरहियाणं विहरंताणं मणुयलोए ॥४७॥

उद्धट्ठियपसरियपयवियन्नकडिहत्थपुरिससंठ्ठाओ ।
लोओ जिणिंदभणिओ तयग्गसिद्धा ताण नमो ॥४८॥

जाण न पुग्गलभुत्ती केवलवरनाणदंसणधराण ।
भवजलहिपारगाणं निच्चं मुत्तालए ट्ठाणं ॥४९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

धम्मरहे मुणिवसहे निजोजयंताण पवयणधराण ।
सूरीण सारहीणं नमोत्थु सिवमग्गकुसलाण ॥५०॥

नमिमो उवज्झायाणं जेसिं चरणारविन्दसंलीणा ।
सुयमयरन्दममन्दं पियन्ति फुल्लंधया मुणिणो ॥५१॥

संविग्गविहाराणं संजमलच्छीउरम्मि हाराणं ।
साहूणमऽवियाराणं नमोत्थु तइलोक्कसाराणं ॥५२॥

नवकारम्मि दिणिंदे हियए उदयायलम्मि उदयन्ते ।
दोसायरम्मि को झीणप्पाए महच्छरियं ॥५३॥

जं राया उल्लसिओ सुहज्जाणमहोदहिं वियासन्तो ।
तारयमुणीण पाए नियरुइपसरेण पयडन्तो ॥५४॥

आकालं भववल्ली अट्ठारसपावट्ठाणसंरूढा ।
तो धन्ना जेहिं इमा धम्मज्झाणाऽसिणा छिन्ना ॥५५॥

उद्धट्ठाणेण चिरं सरीरयं मज्झ संपयं अबलं ।
तो जीववीरिएणं तत्तं सत्तं न मुच्चिस्सं ॥५६॥

भवचारयम्मि घोरे, परिभमन्तेण जे मए जीवा ।
विद्दविया ते मज्झं, खमन्तु खामेमि ते सव्वे ॥५७॥

किं बहुणा–

"एगो मे सासओ अप्पा नाणदंसणसंजुओ ।
सेसा मे बाहिरा भावा, सव्वे संजोगलक्खणा ॥५८॥ [संथारापोरिसी]

संजोगमूला जीवेण पत्ता दुक्खपरम्परा ।
तम्हा संजोगसम्बन्धं तिविहेणं वोसिरइ सव्वं" ॥५९॥ [संथारापोरिसी]

आसवदारपिहाणं, काऊणं सव्वसंगनिम्मुक्को ।
साहेमि उत्तमट्ठं, मुत्ताहारं महग्घवियं" ॥६०॥

एवं सुहज्झाणेण रयणिविराममम्मि एस निवचंदो ।
अत्थमिओ सुरलोए, महड्ढिदेवत्तणं पत्तो ॥६१॥

कायोत्सर्गस्य कष्टस्य बहीरूपतपसः कथानकम् ॥

● ● ●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ अह दाणसीलतवविहिकप्पुद्दुममंजरीसु संलीणा ।
भव्वा हवंति सिवसुहफलोवलंभेण सुकयत्था ॥१॥
आसंसं चईऊणं धम्मं दाणाइयं कुणन्ताण ।
संवेगरंजियमणा, कुणंति देवा वि पसंसं ॥२॥
अनियाणो जिणधम्मो अचिन्तचिन्तामणी जओ तेण ।
मोक्खपहपत्थियाणवि, सुरनरसोक्खोवलम्भो वि ॥३॥
जिणधम्मखीरसायरमुत्तिसु सुहभावणासु चिट्ठन्ता ।
जलजीवा वि सुवित्ता हवन्ति मुत्ता महग्घविया ॥४॥
बारसहिं भावणाहिं दिणमणिमुत्तीहिं उल्लसंतीहिं ।
विहडियमोहतमोहो पसरइ खलु केवलालोओ ॥५॥
जं अकयतवच्चरणा, अदिन्नदाणा अदीहसीला वि ।
भावणभावियचित्ता, केवलपत्ता सिवं जन्ति ॥६॥
जह भरहमहाराया, वेरग्गक्कन्तभावणाकलिओ ।
निद्दलियकम्मदलिओ केवलनाणेण संवलिओ ॥७॥

§§ **जंबुद्दीवे** दीवे अवर**विदेह**म्मि अन्तखेत्तम्मि ।
विजयम्मि **पुक्खलावइ**नामे **पुंडरिगिणी** नयरी ॥८॥
तत्थासि **वइरसेणो**, राया तित्थयरनामकम्मेण ।
उप्पन्नो तिन्नाणो सुरवरकिज्जन्तसम्माणो ॥९॥
निम्मलजसप्पवाहो तस्स सुओ गुणनिही **वइरनाहो** ।
पढमो तत्तो **बाहू सुबाहू पीढो महापीढो** ॥१०॥
लोगन्तियविन्नविओ, वच्छरमच्छिन्नसोवन्नदाणेण ।
संतप्पिऊण लोयं राया सिरिमं **वइरसेणो** ॥११॥
अहिसिंचिऊण रज्जे पढमं नियपुत्तयं **वइरनाहं** ।
निक्खंतो केवलसिरिं पत्तो तित्थं पवत्तेइ ॥१२॥
छक्खंडसाहणेणं पत्तो चक्कित्तणं **वइरनाहो** ।
निद्दलियवइरिदप्पो तिहुयणविक्खायमाहप्पो ॥१३॥
भवियकमलायराणं पडिबोहणमिहिरमंडलसणाहो ।
अह एगया पुरीए समोसढो **वइरसेण**जिणो ॥१४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुररइयसमोसरणे रयणोच्चयकणयरूप्पपायारे ।
रमणीए किंकिल्लिप्पमुहेहिं पाडिहारेहिं ॥१५॥
सिंहासणे निविट्ठो जोयणनीहारिणीए वाणीए ।
भवियाण जिणवरिन्दो धम्मकहं कहइ करुणाए ॥१६॥
चक्की वि **वइरनाहो** पउत्तिकहणे निउत्तपुरिसेहिं ।
वद्धाविओ सहरिसं तित्थयरसमागममहेण ॥१७॥
तेसिं पसरन्तपुलओ, दाऊणं पारितोसियं दाणं ।
सत्तट्ठपए गन्तुं भत्तीए तद्दिसाहुत्तं ॥१८॥
धरणियललुलियभालो कयंजली ललियमहुरवाणीए ।
हरिसंसुपुन्नयणो सक्कत्थयं भणइ एक्कमणो ॥१९॥
अत्थाणआसणत्थो तत्तो आइसइ पच्चइयपुरिसे ।
कारावह नयरीए महूसवं जिणवरागमणे ॥२०॥
कयमज्जणोवयारो देवंगदुकूलरइयसिंगारो ।
मउडायअलंकारो गयाइचउरंगपरिवारो ॥२१॥
जयकुंजरमारूढो ढलन्तचलधवलचामराडोवो ।
सिरिचक्कि**वइरनाहो** गच्छइ जिणवन्दणुम्माहो ॥२२॥
दट्ठूण समोसरणं हिट्ठो **जयकुंजरा**उ उईन्नो ।
पंचविहाभिगमेणं कयञ्जली पविसइ तत्थ ॥२३॥
तिपइक्खिणीं करेऊण विहिणा सक्कत्थयं भणेऊण ।
इसाणदिसाभाए आसीणो उचियट्ठाणम्मि ॥२४॥
"भयवं वि **वइरसेणो** वित्थारइ धम्मदेसणं तत्तो ।
मोहविसपरममन्तं अन्तररिउनिग्गहे जन्तं ॥२५॥
संसारे कंतारे परिभमन्ताण कम्मवसयाण ।
जीवाण मग्गलग्गो मच्चुकरिन्दो महारुद्दो ॥२६॥
पुरओ य घोरमुत्ती एइ जरा रक्खी तुरियं ।
जहा होइ दोक्खक्खाणी दुक्कमनरिन्दअत्थाणी ॥२७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चउरासीइलक्खेसु जीवजोणीण वणनिकुंजेसु ।
भमिराणं सिवपुरवरपहो अहो होइ अइदुलहो ॥२८॥

इट्ठाणिट्ठविओगप्पओगदावुच्छलन्तजालाहिं ।
डज्झन्ताणं ताणं घणोदओ होइ जिणधम्मो ॥२९॥

न वि अत्थि भवारन्ने जियाण पडिबन्धकारणं किंपि ।
जेणिन्दचावचवलं सयलं धणभवणसयणाइं ॥३०॥

उत्तुंगसिंगगिरिवरपसरियसरियातरंगतरलाइं ।
जं जीवाण उब्बणजोव्वणलावन्नप्पेमाइं ॥३१॥

परिणामदारुणेसुं दुग्गइदुहकारणेसु विसएसु ।
सम्मदिट्ठिविणासणरसियं गिद्धिं निवारेह ॥३२॥

संसारम्मि अरन्ने किम्पागफलोवमेसु विसएसु ।
सन्नाणजीवियत्थी को नाम करेइ अहिलासं ? ॥३३॥

रागद्दोसकसाया एत्थ पिसाया सया वि वियरन्ति ।
तेहिं गसिज्जन्ताणं, कहं ? सुहं होइ जीवाणं ॥३४॥

तम्हा सम्मद्दंसणचरित्तरूवेण सुट्ठु मग्गेण ।
लंघिज्ज भवारन्नं खिप्पं पावेह सिद्धिपुरिं'' ॥३५॥

इय जिणवरधम्मकहा पहा जहा दिणयरस्स पसरन्ती ।
अन्नाणमन्धयारं निहणइ भव्वाण जीवाण ॥३६॥

चक्की वि **वइरनाहो** तक्कालोप्पन्नसिवसुहुम्माहो ।
चिन्तइ इह गिहवासे न तत्तउ को वि मह लाहो ॥३७॥

सो विन्नवइ जिणिन्दं साणन्दं नाथ ! तुम्ह पयकमले ।
होमि महव्वयधारी अलि व्व लीणो रयं धणियं ॥३८॥

भयवं वि भणइ नरवर ! अहासुहं मा करेसु पडिबन्धं ।
जं उत्तमाण उत्तमकज्जे निच्चोज्जमो होइ ॥३९॥

तो राया नमिऊण संविग्गो जिणवरस्स पयकमलं ।
आगच्छइ नयरीए रज्जं सोत्थं करेइ सिग्घं ॥४०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चईऊणं रज्जसिरिं पडग्गलग्गं तिणं व निस्संगो ।
सव्वड्ढीए बन्धवसहिओ संजमसिरिं पत्तो ॥४१॥

जस्स खमा सा जीए विणयाराममम्मि सउणललियम्मि ।
सुयक्खंधकप्पतरुणो अचिरेण सप्फला हुंति ॥४२॥

जम्हा अज्जवजुत्तो अपमत्तो तेण संजमसिरीए ।
परिरंभलालसाए न खणं पि चइज्जे जोओ ॥४३॥

सो **वइरनाह**साहू मुणितिलओ सुगुरुमूलगुणवुड्ढो ।
वियसिरसुमणो सुरही भमरहिओ प्फुरियघणपत्तो ॥४४॥

गीयत्थो सो धारइ अन्तो बाहिं पि अंगुवंगाइं ।
पुन्नाइं पयलक्खणसरवंजणवन्नललियाइं ॥४५॥

चउदसपुव्वी गणहरपयम्मि सो ठविओ **वइरनाहो** ।
गुरुगच्छगयणदिणमणिमंडलमाहप्पदिप्पन्तो ॥४६॥

अवरावरदेसेसुं विहरइ भव्वाण कमलसंडाण ।
वियरन्तो पडिबोहं, परिमलदूरावणयणेणं ॥४७॥

बाहुसुबाहुमुणिणो सहोयरा तस्स **पीढमहापीढा** ।
एक्कारसंगसागरपारगया हुन्ति गीयत्था ॥४८॥

सव्वे वि जियकसाया जहुत्तऽणुट्ठाणनिहणियपमाया ।
विणिहयमोहपिसाया तवचरणविसेसकिसकाया ॥४९॥

अणिगूहियबलवीरिया सम्मं असवत्तजोगमुणिकिरिया ।
गंगापवित्तचरिया गुणलच्छीए सयं वरिया ॥५०॥

तत्थ वि **बाहु**मुणिन्दो पंच सयाणं मुणीण निच्चं पि ।
भत्तं पाणं सुद्धं वियरइ सद्धासुहाजलही ॥५१॥

बाहू साहू पुन्नं अज्जइ बहु चक्कवट्टिभोगफलं ।
केवलनिज्जरपेही सुपत्तदाणेण सुद्धेण ॥५२॥

पंचन्हं मुणिपुंगवसयाणं विस्सामणं **सुबाहू** वि ।
कुणइ निरीहो वयभरधुरन्धराणं अणुदिणं पि ॥५३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दलयइ सुमुणी वीरियविग्घं कम्मं गिरिन्दवज्जेण ।
वेयावच्चेणऽज्जइ, भुयबलफलयं तहा सुकयं ॥५४॥

सज्झायनिज्झरेणं झरन्ति संवरभरेण पडिपुन्ना ।
पीढमहापीढमुणिणो गिरीसरा गहिरनिग्घोसा ॥५५॥

अह उज्जुयसीलाणं तेसिं गुरुकुलसमुद्दवासीणं ।
नाणसिरिपरिरंभणसुहाइं वट्टंति साहूणं ॥५६॥

सो एस **वयरनाहो** गणहारी देसमंडलविहारी ।
भवियकमलोवयारी दिप्पइ सुर व्व तमहारी ॥५७॥

वेयावच्चे निच्चं **बाहुसुबाहूण** बन्धुसाहूण ।
दट्ठूण उववूहइ सगणसमक्खं सयं हिट्ठो ॥५८॥

धन्ना एए मुणिणो **बाहुसुबाहू** महासया जेण ।
मुणिजणवेयावच्चे सच्चे निच्चोज्जमो ताण ॥५९॥

देवसुहलम्पडाणं जडाण जीवाण होइ आलस्सं ।
मुणिजणवेयावच्चे सिवसुहपडिहूवमे सम्मं ॥६०॥

वेयावच्चसमज्जियपुन्नं पुन्नाणुबंधि अइगरुयं ।
अप्पडिवायं समए जं भणियं जिणवरिन्देहिं ॥६१॥

तथाहि–

"**ओहावियस्स चरणं, मयस्स नासइ सुयं असज्झाए ।**
अप्पडिवायं वेयावच्चेण पुणऽज्जियं पुन्नं" ॥६२॥ [ ]

तो एए मुणिवसहा गुणिणो वेरग्गमग्गमोइन्ना ।
धन्ना संचियपुन्ना धम्मधुराधरणअविसन्ना ॥६३॥

बाहुसुबाहुपसंसं सुच्चा ईसानलेण संतत्ता ।
पीढमहापीढमुणिणो मणकालुस्सं धरन्तेवं ॥६४॥

कज्जकराण पसंसं कुणंति नो अम्हाण ज्झाणनिरयाण ।
एए अज्ज वि गुरुणो रज्जसिरिं चेव पालन्ति ॥६५॥

इय चिन्ताभमरीए लीलाए ताण हिययकमलम्मि ।
तं किंपि कयं कम्मं, संपज्जइ जेण अबलत्तं ॥६६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह अरिहाइयवच्छल्लयाइट्ठाणेसु वीसमाणेसु ।
सल्लईवणेसु विहरइ गयराओ सो **वइरनाहो** ॥६७॥

अह आसाइय तित्थयरनामकम्मपुरिपुन्नपुन्नदलो ।
अप्पवसाहि संजमसमदमलच्छीहिं परियरिओ ॥६८॥

पुहवीतले जलपूरियम्मि अवि तस्स पायचारेणं ।
अवसरइ कलुसभावो सच्छत्तं होइ अच्छरियं ॥६९॥

अवरावराण मयकुंजराण गुरुदप्पदलणमाहप्पो ।
मोहमहीरुहमूलुम्मूलणवावारललियंगो ॥७०॥

भव्वाण महुयराणं दाणं निव्वाणकारणं दिन्तो । ।
सुंडाभिघायवारणसुहियं लोयं कुणंतो य ॥७१॥

जिणसासणम्मि गुरुकाणणम्मि निव्विग्धं चिरविहारेण ।
एस दुहा समयन्नू चउदसपुव्वी **वइरनाहो** ॥७२॥

कयकिच्चो नाऊणं समयं संलेहणाविहाणेण ।
तेत्तीससागराओ **सव्वट्ठे** सुरवरो जाओ ॥७३॥

ते **बाहु**साहुपमुहा चत्तारि वि तस्स बंधवा मुणिणो ।
गच्छगुणे मूलगुणपसरियसुयक्खन्धकप्पदुमा ॥७४॥

सउणाण कयाणन्दा परोवयारेण लद्धमाहप्पा ।
अइसरससंवरेणं लहन्ति रिद्धिं सुपत्ताण ॥७५॥

तत्तो अमूढलक्खा समयन्नू उत्तमट्ठकप्पेण ।
निम्मलसंकप्पेणं पत्ता **सव्वट्ठसिद्धी**ए ॥७६॥

अह अत्थि **जंबूद्दीवे, भारह**वासम्मि दक्खिणद्धम्मि ।
मज्झिमखंडे बहुदेसमज्झउज्जायभूमीए ॥७७॥

किल कालचक्कअवसप्पमाणभागेसु तईयअरयम्मि ।
पलिओवमऽट्ठभागे सेसम्मि उ कुलगरुप्पत्ती ॥७८॥

तथा चाऽऽवश्यके-

''**पढमित्थ विमलवाहणचक्खुवं जसमं चउत्थमभिचंदे ।**
तत्तो य पसेणइए मरुदेवे चेव नाभी य ॥७९॥ [आव.नि. / गा.१५५]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नाभिस्स जुयलजाया जाया अमरिंदसंथुणियपाया ।
मरुदेवा सिवसुहफल-केवलपरमाणुनिम्माया ॥८०॥

किन्हचउत्थितिहीए आसाढे **वइरनाह**मुणिजीवो ।
सव्वट्ठविमाणाओ, तीए कुच्छिम्मि अवइन्नो ॥८१॥

वसहगयमाइयाणं पासइ सुमिणाइ चउदस संपुन्ना ।
हिट्ठा तुट्ठा उट्ठइ **मरुदेवा** विम्हउल्लसिया ॥८२॥

तो सा [चउदस] साहइ सुमिणाइ **नाभि**नरवरिन्दस्स ।
अज्ज मए दिट्ठाइ अदिट्ठपुव्वाइ एयाइं ॥८३॥

सो वि य जम्पइ हिट्ठो, देवि ! इमाइं महत्थसुमिणाइं ।
मन्ने होही पुत्तो अईगरुओ कुलगरो तुम्ह ॥८४॥

चलियासणो सुरिन्दो विहिणा तत्थेव भणियसक्कत्थओ ।
एइ निसाए सेसे **मरुदेवा**ए थुइं कुणइ ॥८५॥

"तुज्झ महासइ ! नमिमो जेण [तए तित्थयरजीवो] ।
धम्मवरचक्कवट्टी कुच्छीए धारिओ देवि !" ॥८६॥

इच्चाइ निवेइऊणं, सक्को जिणजणणिसंथवं काउं ।
संतोसमुव्वहन्तो, जहागयं पडिगओ झत्ति ॥८७॥

अह वट्टइ सो भयवं साणन्दसुरिन्दकयसुहाहारो ।
तो कसिणअट्ठमीए मासे चित्तम्मि सुहलग्गे ॥८८॥

उच्चट्ठाणट्ठिएसुं, गहेसु सुहेण पसवेइ ।
मरुदेवा तिहुअण[जणसुहं] पढमतित्थयरं ॥८९॥

जाए तिहुअणनाहे पढमजिणिन्दम्मि सयलतियलोके ।
उज्जोओ संजाओ नेरइयाणं पि सुहकारी ॥९०॥

निवत्तियम्मि सयले दिसाकुमारीहि सूइकम्मम्मि ।
सिहासणम्मि चलिए, सक्को वि पउंजए अवहिं ॥९१॥

पेच्छइ **जम्बुद्दीवे, भरहे** पढमं जिणेसरं जायं ।
हरिसभरनिब्भरंगो भणिउं सक्कत्थयं विहिणा ॥९२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सव्वड्ढीए सक्को, **पालइ**नामेण तो विमाणेण ।
मरुदेवाए अब्भासे आगच्छइ हरिसपडिहत्थो ॥९३॥

भणइ य देवाणुप्पिये ! जिणजणणि ! तए न भाइयव्वं ति ।
तुह सुयजिणिंदजम्मणमहूसवत्थं सुरिन्दोऽहं ॥९४॥

इत्थागओ नमो तुह तइलोक्कपईवदाईए निच्चं ।
इच्चाइ तं थुणेऊणं, सक्को ओसोयणिं देइ ॥९५॥

जिणपडिबिम्बं ठुविउं **पंच**वियप्पं करेवि अप्पाणं ।
करसम्पुडठुवियजिणो इन्दो पविचमरछत्तधरो ॥९६॥

सुरकोडीपरियरिओ सुमेरुसिहरम्मि पंडगवणम्मि ।
पंडुसिलासिंहासणमासीणो निच्चलो ठाइ ॥९७॥

चलियासणा सुरिन्दा चउसट्ठी इंति सुरसमिद्धीए ।
अच्चुयसुराहिनाहो पढमं मज्जणमहं कुणइ ॥९८॥

तत्तो कमेण सव्वे सुराहिवा जम्ममज्जणोच्छाहा ।
काऊण सपरिवारा सिग्घं सट्ठाणमल्लीणा ॥९९॥

सक्को वि पाणिसम्पुडगहियजिणो एइ सुरसमूहेण ।
मरुदेवाए सिग्घं देवीए सन्निहाणम्मि ॥१००॥

ठवइ जिणं सिज्जाए पडिरूवविसज्जणेण तो दिव्वं ।
खोमं कुंडलजुयलं मणिमयलम्बुसगं कुणइ ॥१०१॥

नन्दीसरम्मि **अंजणगिरि**सिद्धाययणअरिहपडिमाणं ।
सक्को सुरगणसहिओ कुणइ य अट्ठाहियामहिमं ॥२॥

अह वट्टइ सो भयवं कंतिकलावेण अंगुवंगेहिं ।
अंगुट्ठग्गसुराहियअमियरसाहारजोगेण ॥३॥

ऊरूसु उसभलंछणं अहवा सुमिणाइं उसभपढमाइं ।
दिट्ठाइं तेण जिणो **उसहो** नामेण संलत्तो ॥४॥

पाणिट्ठियइक्खुलओ सक्को अन्नम्मि वासरे एइ ।
नाहिनिवोच्छंगत्थो भयवं पि इक्खुं पलोएइ ॥५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो इंदो साणंदो जिणकरकमलम्मि इक्खुमप्पेइ ।
भणइ य भयवं एसो **उसहो इक्खागवंसो** त्ति ॥६॥

तालफलपायमयजुयलदारया भमइ वणनिकुंजेसु ।
एगागिणी **सुनंदा** मिहुणगनरअप्पिया संती ॥७॥

नाहिनिवेणं गहिया होही **उसहस्स** जेण पत्ति त्ति ।
तत्तो कमेण पत्ते जिणस्स नवजोव्वणारंभे ॥८॥

सक्को पाणिग्गहणं कारइ मंगलसएहिं परियारिओ ।
देवेहिं देवीहिं य, **सुमंगलाए** य **सुनंदाए** ॥९॥

जुयलयं **सुमंगलाए भरहो बंभी** य मिहुणयं जायं ।
बाहुमुणि**पीढ**जीवा पुव्वज्जियकम्मो तयणु ॥१०॥

अप्पप्पकम्मवसओ **सुबाहुमहपीढ**जुयलयं हूयं ।
देविसुनंदाए पुण **बाहुबली सुन्दरी** चेव ॥११॥

अउणोपन्नजुयले पुत्ताण **सुमंगला** पुणो पसवे ।
पुत्तसयं दो दुहिया एवं **रिसहस्स** वच्चाणि ॥१२॥

उसभजिणजम्मदिवसा अइक्कंते पुव्वलक्खछक्कम्मि ।
ओसप्पिणीदोसेणं कुलगरनीईण इक्कमणं ॥१३॥

मिहुणयनागरेहिं तत्तो निवेइयं कुलगरस्स **नाभिस्स** ।
तेणुत्तं कहह लहुं **उसभस्स** महामइस्सेवं ॥१४॥

नाहिवयणेण कहिए वुत्ता **उसभेण** मिहुणगा पुरिसा ।
रायं निग्गहहेउं मग्गह **नाभिं** कुलगरं त्ति ॥१५॥

उसभ च्चिय भे राया ते भणिया **नाभिणा** पुणो **उसभं** ।
मिहुणनरा भणंति य अम्हं राया तुम्हं चेव ॥१६॥

तो जिणवरेण वुत्ता अहिसित्तो चेव होइ इह राया ।
तो अभिसेयनिमित्तं **पउमसरं** जंति ते सिग्घं ॥१७॥

इत्थंतरम्मि चलियासणो सुरिंदो समेइ उवउत्तो ।
काउं रज्जभिसेयं दण्डकरो ट्ठाइ तप्पुरओ ॥१८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भिसिणीपत्तेहीयरे उदयं घित्तुं छुहन्ति पाएसु ।
साहु वि विणिया पुरिसा ता भणियं सुरवरिन्देण ॥१९॥

भो **धणय**जक्ख सिग्घं ! सम्मं पुरहूयपुरवरसरिच्छं ।
उज्झाएभूमिए **विणीय**नयरिं निवेसेह ॥२०॥

नवजोयणविच्छिन्ना बारसदीहा पुरी अह निविट्ठा ।
कणयमयपायारा मणिमयपासायसोहिल्ला ॥२१॥

अह तीए परिपालइ रज्जं नाणत्तएण संपुन्नो ।
देवोवणियभोगो वज्जरियासेसववहारो ॥२२॥

दावियविज्जासिप्पो जंगमकप्पद्दुमो व्व लोयाणं ।
भयवं अमूढलक्खो जावय दिक्खं गहिउकामो ॥२३॥

लोगंतियदेवेहिं ताव चलियासणेहिं पत्तेहिं ।
विन्नत्तो पहु ! तित्थं, जीवहियं तं पवत्तेहि ॥२४॥

संवच्छरमच्छिन्नं दाणं दाऊण रज्जअभिसेयं ।
भरहस्स करेऊणं सेसाणं दिन्नपिहुरज्जो ॥२५॥

चित्तबहुलट्ठमीए चउहिं चउहिं सहस्सेहिं नरवरिन्दाणं ।
सद्धिं दिक्खं गिन्हइ लहइ य मणपज्जवं नाणं ॥२६॥

न वि ताव जणो जाणइ का भिक्खा ? केरिसा वि भिक्खायरा ? ।
तो **कच्छा**इनरिन्दा वणमज्झे तावसा जाया ॥२७॥

भयवं पि विहरमाणो वरिसन्ते **गयउर**म्मि नयरम्मि ।
सेयंसकुमारेणं पारणए दिन्नइक्खुरसो ॥२८॥

वरिससहस्सन्ते नग्गोहतलम्मि **पुरिमताल**म्मि ।
फग्गुणकिन्हेक्कारसितिहिम्मि पुण केवलं पत्तो ॥२९॥

तक्कालं **भरह**स्स वि आउहसालाए चक्कवररयणं ।
उप्पन्नं पुव्वज्जियभोगफलोच्छलियपुन्नेणं ॥३०॥

चलियासणा सुरिन्दा साणन्दा इंति **पुरिमताल**म्मि ।
रयन्ति समोसरणं कुणन्ति महिमं बहुच्छाहा ॥३१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नाऊण **भरह**राया चक्कं इहलोयं ति काऊणं ।
पूएइ जिणं पढमं गन्तूणं गुरुसमिद्धीए ॥३२॥

तो पढमदेसणाए पढमजिणिन्दस्स पढमओसरणे ।
संघस्स चउविहस्स वि गणहरपमुहस्स उप्पत्ती ॥३३॥

धम्मवरचक्कवट्टी बहिरन्तरवयरवारणसयन्हो ।
देसन्तरेसु भयवं विहरइ सुरकोडियपरियरिओ ॥३४॥

भरहो वि चक्करयणं रिद्धीए पूईऊण गयणयले ।
गच्छन्तं अणुगच्छइ सरंगचउरंगसेणाए ॥३५॥

साहइ **भरहं** खेत्तं छक्कखंडं सट्ठिवाससहस्सेहिं ।
बारसवरिसाणि तओ रज्जऽभिसेओ हवइ तम्हा ॥३६॥

तो बन्धवाण हुत्तं दूय मुहेणं भणेइ रज्जाइं ।
दिन्नाइं मए भुंजह न अन्नहा ते वि तो बिन्ति ॥३७॥

अम्हं तुम्हं ताएण चेव दिन्नाइं ताव रज्जाइं ।
जमिह भणिस्सइ ताओ तं चिय अम्हे करिस्सामो ॥३८॥

इय भणिऊणं अट्ठाणउई बंधवनिवा जिणस्सन्ते ।
गच्छन्ति य पुच्छन्ति य किच्चं अम्हाण किं ? ताय ! ॥३९॥

तत्तो जिणेण अंगारदाहिनाएण बोहिया सव्वे ।
निव्विन्नकामभोगा संविग्गा दिक्खिया झत्ति ॥४०॥

ताणं निस्संगाणं सव्वेसिं सुक्कज्झाणजलणेण ।
निदड्ढघायकम्मिन्धणाणमुप्पज्जए नाणं ॥४१॥

पुव्वभवसाहुविस्सामणेण संपुन्नदिव्वबाहुबलो ।
बाहुबली संगामे तिजयसमक्खं जिणइ **भरहं** ॥४२॥

भातस्स चक्करयणं हत्थे दट्ठूण कूरचित्तस्स ।
बाहुबली संविग्गो लोयं काउं गहियदिक्खो ॥४३॥

काउस्सग्गेण ट्ठिओ तत्थेव य लहुयबंधवा मज्झ ।
केवलनाणाइसया कह ? पिच्छिस्सं अहमनाणी ॥४४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं चित्तेणेसो काउस्सग्गं करेइ जा वरिसं ।
तो जिणपेसियभइणीवयणाओ वन्दिउं चलिओ ॥४५॥

उप्पाडइ **बाहुबली** केवलनाणं विसुद्धलेसागो ।
जं दप्पविरहियाणं सुद्धी सिद्धी हवइ चेव ॥४६॥

पुव्वाण लक्खमेगं वरिससहस्सेण ऊण**मुसभ**जिणो ।
केवलिपरियाएणं पडिबोहन्तो विहरिऊण ॥४७॥

अट्ठावयम्मि माहे मासे किन्हाए तेरसितिहीए ।
सम्पत्तो निव्वाणं सासयमेगन्तसुहट्ठाणं ॥४८॥

तत्थ य **भरहेण** तओ जहुत्तवन्नप्पमाणपडिमाण ।
उसभाईण जिणाणं कारवियं जिणहरं रम्मं ॥४९॥

अप्पडिहयप्पयावो **भरहो** वासम्मि एगच्छत्तेण ।
सिरि**भरह**चक्कवट्टी पालइ रज्जं सुरिंदो व्व ॥५०॥

पुव्वभवे साहूणं विसेसपरिसुद्धभत्तदाणेण ।
तं अज्जियं सुपुन्नं तस्स फलं चक्कवट्टित्तं ॥५१॥

साहम्मियवच्छल्ले निस्सले सल्लइवणनिउंजे ।
वियरन्तो सिच्छाए गइन्दलीलावहो **भरहो** ॥५२॥

जम्मि घणुन्नइपसरे हुन्ति हु सस्साइं अइसइल्लाइ ।
सव्वत्थ वि नीइपरे अनीइसंभूइओ चित्तं ॥५३॥

जिणसासणप्पभावणनन्दणवणमेरुमेहलाबन्धो ।
जो आसापरिपूरणकल्लाणपरम्परारम्मो ॥५४॥

सेसस्स जहा धरिणी सिरम्मि सुपइट्ठनिच्चला जस्स ।
आणा सेसनिवाणं तह सुहया अवहसेस व्व ॥५५॥

मणिमउडग्गपइट्ठा जस्स चउन्हं पि लोगपालाणं ।
आणा सुरतरुमंजरी पसरियसोहग्गसंभारा ॥५६॥

बत्तीसनमिरनरवइसहस्समणिमउडकिरणकुसुमेहिं ।
जस्स सया अच्चिज्जइ पयपउमनिवासिणी लच्छी ॥५७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सोलसजक्खसहस्सा आएसं जस्स अमियलेसं व ।
मन्नन्ति अप्पमत्ता किंकरभावम्मि आसत्ता ॥५८॥
सुकयसहयारमञ्जरिसरिच्छलच्छीण नवनिहाणसिरी ।
सिद्ध**भरहे** वसन्ते जस्सइगंगा सुहा होइ ॥५९॥
सिरिचक्कवट्टीलच्छी सव्वंगविभूसणाइ रयणाइ ।
चउदस दसदिसिपसरियकित्तिलयाकन्दललियाइं ॥६०॥
सव्वंगसुंदरीणं कन्दप्पनरिन्दरायहाणीणं ।
जस्स सुहिक्कखणीणं चउसट्ठी सहस्स रमणीणं ॥६१॥
चउरासीइलक्खा हयवरगयरायरणरहवराणं ।
पत्तेयं छण्णउई अच्चुब्भडसुहडकोडीणं ॥६२॥
सो एस **भरह**नाहो पइदिणपरिवड्ढमाणउच्छाहो ।
चिरकालं परिपालइ ललियंगो चक्कवट्टिसिरिं ॥६३॥
अन्नम्मि दिणे मज्जणदेवंगदुकूलविहियसिंगारो ।
सव्वंगभूसणधरो पविसइ दप्पणगिहं **भरहो** ॥६४॥
अह तम्मि दप्पणतले पडिबिम्बियमप्पयं निहालन्तो ।
दट्ठूण कणिट्ठुणंगुलिमसोहमाणिं विचिन्तेइ ॥६५॥
"कहमेसा न रायइ ? सक्खं जा अंगुलि पलोएइ ।
मुद्दारयणविहीणं ता पासइ कंतपरिक्खीणं ॥६६॥
तत्तो **भरह**नरिन्दो चिंतइ साहावियं न सोहग्गं ।
जह एयाए तह किं ? अंगोवंगाण सेसाण ॥६७॥
तत्तो जत्तो जत्तो भूसणमवणेइ एस नरनाहो ।
सूरि व्व अत्थमिन्ते जओ तओ अवेइ कन्ती वि ॥६८॥
परिमुक्कसव्वभूसणमेयमसोहं सरीरयं दट्ठुं ।
उच्छियपउमं व सरं वेरग्गं जाइ नरनाहो ॥६९॥
धिद्धी मह अन्नाणं जमिमस्स सरीरयस्स पावस्स ।
कज्जेण महारंभप्पसत्तया इत्तियं कालं ॥७०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

निच्चपरिसीलणीयं असुइत्तेण हीलणीयमइमलीणं ।
अवरावरावयाणं ठ्ठाणं जलहि व्व देहमिणं ॥७१॥

चम्मरसरुहिरमंसट्ठिसुक्कमज्जावसंतमेयसयं ।
उरालियं सरीरं मणुयाणमिज्झभंडारं ॥७२॥

रे जीव तुमं तं पि य मज्जसिंगारअंगरागेहिं ।
कप्पूरागरुपुप्फोवयारमणिभूसणगणेहिं ॥७३॥

उवयरसि मूढ निच्चं महयारंभेण गिद्धिबुद्धिल्लो ।
छज्जीवघायणरओ परलोयपरम्मुहो मुद्धो ॥७४॥

संसारम्मि मसाणे एयम्मि सरीरयम्मि गिद्धीए ।
सम्मद्दिट्ठी हीरइ दिज्जइ दुक्खाण दन्दोली ॥७५॥

तह लालियं पि तह पालियं पि एयं सरीरयं जेण ।
परलोए अणुगमणं न करइ सहऽक्खाणमित्तो व्व ॥७६॥

असुइभरियम्मि कुंभे बाहिं जह पुप्फमाइउवयारो ।
तह देहे परिभोगे कंचणमणिभूसमाईणं ॥७७॥

कट्ठाणमणेगाणं पावदव्वुत्थाण जत्थ उप्पत्ती ।
हेयं सरीरमेयं विउसाणं दगरन्नं व ॥७८॥

हवइ य गब्भे जम्मे बालत्ते तरुणभाववुड्ढत्ते ।
रागविओगजराइयं दुक्खं देहग्गहे चेव ॥७९॥

सुगहीयनामधेया ते नेया अंतरंगबहिरंगं ।
चइऊणसव्वभंगं जे सिद्धा केवलप्पाणो ॥८०॥

धन्ना अट्ठाणुइमुणिणो चरणभरधुरं धरिस्समहं ।
अंगीकयगुरुकट्ठं पुन्नं पसमाइरयणरासीहिं ॥८१॥

चारित्तजाणवत्तं तारइ भवसायरं सिग्घं ?,
सच्चं ते विबुहिन्दा कम्मगिरिं चूरयन्ति ।
जे सहसा कढिणेण मोहेणं;
चारित्तकुलिसेण लीलाए ॥८२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पंचप्पयारविसओवयारपंकम्मि मह निमग्गस्स ।
हीही सिद्धिं पुरिं पइ चरणपवित्ती न संजाया ॥८३॥

अमियारम्भपरिग्गहरूवाए चक्कवट्टीलच्छीए ।
मह मूढगड्डुरस्स व सम्पन्ना अविरई चेव ॥८४॥

नवकम्माणायाणं विरईए होइ भव्वजीवाणं ।
सुक्कज्झाणतवेणं पुव्वज्जियकम्मनिज्जरणं ॥८५॥

तत्तो केवलनाणं लहिउं निस्सेसकम्ममलमुक्का ।
एगसमएण जीवा वच्चंतऽयरामरं ट्ठाणं ॥८६॥

पञ्चिन्दियदमदन्तो कोहाइकसायपसमओ सन्तो ।
तोऽहं करेमि सम्पइ तिविहं तिविहेण विरइमिमं" ॥८७॥

इच्चाइभावणाए भरहिन्दो कढिणकुलिसधाराए ।
चारित्तमोहणीयं भिन्दइ कम्मं गिरिं सहसा ॥८८॥

तो उग्गमन्तदिणयरपसरसहोयरेण भावेण ।
कमलायरो व्व वियसइ चारित्तग्गहणपरिणामो ॥८९॥

परिहरियसव्वसंगो **भरह**मुणी चरणगिरिवरारूढो ।
पिच्छइ अरत्तदुट्ठो समयं सयलेसु विसएसु ॥९०॥

समभावभावियप्पा पइक्खणवियसन्तवीरिउल्लासो ।
पविसइ अपुव्वकरणं आरोहेइ खवगवरसेढिं ॥९१॥

तो सुहमसंपराओ होउ अहक्खायचरणसम्पन्नो ।
सुक्कज्झाणदवेणं विदड्ढघणघायकम्मवणो ॥९२॥

अच्चुब्भुयसोहग्गो केवलवरनाणदंसणसिरीए ।
आलिंगिओ सहरिसं **भरह**मुणी वीयरागो वि ॥९३॥

कमलि व्व निरुवलेवे केवललच्छीनिवासभवणम्मि ।
भरहमुणिन्दे सक्को अलि व्व चलियासणो एइ ॥९४॥

जम्पइ सम्पइ तुम्हं जस्सट्ठा कीरए तवच्चरणं ।
तं पि हु केवलनाणं भावमुणिन्दस्स सम्पन्नं ॥९५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

किन्तु न इत्थं तित्थं पवत्तए तेण गिन्ह रयहरणं ।
लोयाइविहाणेणं कीरइ केवलमहो जेण ॥९६॥

इय सक्केणं वुत्तो **भरह**मुणी देवयावियन्नेणं ।
लोगुत्तरवेसेणं निग्गच्छइ दप्पणगिहाओ ॥९७॥

उज्जाणम्मि ट्ठियस्स य सक्को **किंकिल्लि**पायवतलम्मि ।
केवललच्छीमहिमं करेइ सुरिन्देहिं परियरिओ ॥९८॥

अह सह गहियवयाणं चउहिं सहस्सेहिं नरवरिन्दाण ।
सद्धिं विहरइ **भरहे भरह**मुणी केवलन्नाणी ॥९९॥

पुव्वाण लक्खमेगं **भरह**मुणिं केवली विहरिऊण ।
पडिबोहियभव्वजणो पत्तो मुक्खं सया सुक्खं ॥१००॥

चउव्विहधम्मकहाए सुहासहीए इमाइ विबुहाण ।
मिच्छत्तविसवियारा दूरं दूरेण वियरन्ति ॥१०१॥

गिण्हन्ति य सम्मत्तं अन्ने मणुया वि लिन्ति चारित्तं ।
अवरे भद्दगभावं पडिवण्णा पाणिणो तत्थ ॥१०२॥

सोऊणं धम्मकहं चउव्विहं सुगुणकोडिसंघडियं ।
विजयञ्चियमोहनिवं मन्नन्ती सा पुण **जयन्ती** ॥१०३॥

चिन्तइ **वीर**जिणिन्दो केवलवरनाणदंसणपइवो ।
सो भयवं संसयमहन्धयारं हरइ सहसा ॥१०४॥

भावनाख्यानकं समाप्तम् ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ सम्मद्दंसणरयणं गारेणिव संसएण अणुविद्धं ।
परमत्थऽसाहणेण भवद्दोगच्चं हरइ नेव ॥१॥
तारयमज्झगओ वि हु पडिपुन्नकलो वि चित्तजुत्तो वि ।
दोसायरो त्ति भन्नइ जहा कलंकेण सोमो वि ॥२॥
तह संसएण जिणवरपवयणबहुमाणगुणकलावो वि ।
सम्मदंसणमोहं न हरइ सम्मं जडभावो ॥३॥
इय चिन्तिउं जयन्ती रहसभरोब्भिन्नबहलपुलयंगी ।
जीवाइवत्थुविसयं पयडइ संसयमह कमेण ॥४॥
भयवं जहग्गिजाला धूमसिहा वा सहावओ चेव ।
उड्ढं चरन्ति सव्वे जीवा वि हु जन्ति तह चेव ॥५॥
किन्तु घणकम्मचिक्कणलेवगुरुत्तेण जन्ति अहरगइं ।
तुम्बीफलं व सलिले बहुमट्टियलेवजोगेण ॥६॥
तमिह गुरुत्तं जीवा कुणन्ति जिणराय ! हेऊणा केण ? ।
इय विणयपणयपणाया कहन्तरे पुच्छइ जयन्ती ॥७॥

तथा च सूत्रम्-

पुच्छइ कहावसाणे गुरुयत्तं कह कुणन्ति जिण जीवा ? ।
वीरो भणइ जयन्ती अट्ठारस पावट्ठाणेहिं ॥४॥ ॥८॥

तथाहि-

पाणिवह १ मुसावाए २ अदत्त ३ मेहुण-परिग्गहे ४-५ ।
कोहे ६ माणे ७ माया ८ लोभे ९ पिज्जे १० दोसे य ११ कलहे य १२ ॥५॥ ॥९॥
अब्भक्खाण १३ अरइ १४ पेसुन्ने १५ तह परपरिवाए १६ ।
मायामोसे १७ मिच्छादंसणसल्ले १८ य अट्ठारे ॥६॥ ॥१०॥

व्याख्या–भगवान् **वीरजिनेन्द्रो जयन्त्या** श्राविकया जीवानां कर्म्मगौरवकारणं पृष्टः सन्नभ्यधात्-यदुत **जयन्ति** ! अष्टादशपापस्थानैः जीवाः कर्मगुरुत्वं कुर्वन्ति, तत्र प्रथमं पापस्थानं प्राणिवधः, प्राणिवधस्थानके जीवा हया रोपयन्ति कमपि पापपादपं, यस्मिन्नामूलतः समुत्पद्यन्ते तीक्ष्णकठिनकण्टकास्ते, यैः परितः प्रकीर्णैर्दुर्गतौ विद्यमानाः सहन्ते प्रभूतं परितापम् ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तथा च–

प्राणिप्राणवधे जीवा, लभन्ते तद्वन्धः मुहुः ।
न क्वचित् कौद्रवैरुप्तैः शालिबीजादयो भुवि ॥११॥

अन्यच्च–

वहमारणअब्भक्खाणदाणपरधणविलोवणाईहिं ।
सव्वजहन्नो उदओ दसगुणिओ एक्कसि कयाणं ॥१२॥ [ ]

पाणिवहो नरयपहो पावद्वाणं जिणेहिं पन्नत्तो ।
पढमं दुहदवहेऊ वंसकुडंगि व अइरुद्दो ॥१३॥

जीवाण विणासेणं परिवड्डियपव्वगुरुपवाएसु ।
हत्थट्ठिएसु न हवइ परलोयपसाहणोच्छाहो ॥१४॥

सो चाओ सलहिज्जइ जस्सि जीवाण कोडिसंघडणे ।
परलोयसाहणत्थं सन्धेज्जइ सरलया सम्मं ॥१५॥

सव्वेसिं जीवाणं पाणच्चिय वल्लहा जओ सग्गे ।
सक्को इच्छइ जीवियममिज्झमज्झम्मि किमिओ वि ॥१६॥

वसणे वि पाणदाणं कुणइ कुविन्दो व्व जो कलाकुसलो ।
सो संचेइ गुणरासिं दयोवलंभेण सुहएण ॥१७॥

तम्हा जीवाविराहणं नियमुच्चिय सुगइकारणं होइ ।
परलोए इहलोए निम्मलजसपसरहेऊ वि ॥१८॥

थूलजियघायविरया विसुद्धसम्मत्तपालणे निरया ।
बन्धुमई सिट्ठिसुया पसंसणिज्जा जहा जाया ॥१९॥

तथाहि–

§§ आसि पुरा **संखउरं** नयरं पुरहूयपुरवरसमाणं ।
रिद्धीए अहियं पुण सया सईहिं अणेगाहिं ॥२०॥

होत्था तत्थ नरिन्दो **महाबलो** रिउबलस्स निद्दलणो ।
अत्थिजणदिन्नदाणो अवरावरहुन्तकल्लाणो ॥२१॥

सिट्ठी **सागरदत्तो** आसि तहिं सायरु व्व गंभीरो ।
लच्छि व्व सया सुहया भज्जा पुण **सम्पया** तस्स ॥२२॥

ताण सुओ **मुणिचन्दो** सोमो निम्मलकलाहि परिकलिओ ।
मित्तोदयम्मि न पहावहारमेसो लहइ किन्तु ॥२३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विणयगुणरयणसहिया सुहिया दुहिया वि ताण **बन्धुमई** ।
पइदिवसं मुणिपुंगवपयकमलाराहणिक्करया ॥२४॥

तह अत्थि दासचेडो नामेणं **थावरु** त्ति विक्खाओ ।
ताण प्पिओ विस्सासट्ठाणं जो कज्जसिद्धिकरो ॥२५॥

वडवद्दयाभिहाणं नयरब्भासम्मि गोउलं तस्स ।
पीऊसदाणदच्छं खीरोयसहोयरं आसि ॥२६॥

सिट्ठी **सागरदत्तो** गन्तूणं तत्थ दुद्धघयमाई ।
आणाविऊण दिणाणाहयाण वियरेइ बहुवारं ॥२७॥

बन्धुमई वि य साहूणं अन्तिए सुणिय जिणमयं सम्मं ।
थूलजियघायविरइं गिन्हइ सम्मत्तसञ्जुत्तं ॥२८॥

तियससरिय व्व निम्मलदयावहा सव्वया वि गम्भीरा ।
अणुकूलं वयरन्ती खमाणुया दिव्वमाहप्पा ॥२९॥

कारुन्नपुन्नहियया जयणाए कुणइ गेहवावारं ।
बन्धुमई सिट्ठिसुया जिणमयसवणेण संविग्गा ॥३०॥

भणियं च-

"जयणा धम्मजणणी जयणा धम्मस्स पालणी निच्चं ।
तव्वुड्ढिकरी जयणा एगंतसुहावहा जयणा" ॥३१॥ [संबो.प्र./गा.५३६]

जयणाए जमुणाए दयावगाहेण कीरमाणेण ।
अवणेइ पावपंकं **बन्धुमई** साविया निच्चं ॥३२॥

अत्थंगयम्मि **सायरचन्दे** नायरजणेण **मुणिचन्दो** ।
सिट्ठिपए संट्ठविओ ईसरसिरलद्धसुपइट्ठो ॥३३॥

घरकज्जाई तस्स य चिन्तइ तह **थावरो** सिणेहेण ।
अणुकूले पवट्टन्तो पुव्वपवाहेण गंग व्व ॥३४॥

मयणसरसल्लियंगी **थावर**चेडम्मि **सम्पया** रत्ता ।
रोद्दज्झाणोवगया दिणम्मि अन्नम्मि चिन्तेइ ॥३५॥

भुंजिस्सं भोगमहं निस्संकं **थावरे**ण कह ? सद्धिं ।
वावाइय**मुणिचन्दा** कह ? गिहसामि इमं काहं ? ॥३६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अमुणियकज्जाकज्जा लज्जं मुत्तूण **थावरस्सेसा** ।
अप्पाणं अप्पित्ता अहऽन्नया **संपया** भणइ ॥३७॥

भद्द ! तुमं हणसु इमं गच्छन्तं गोउलम्मि अणुयन्तो ।
जेण तुमं सुहय ! अहं गिहसामित्तम्मि ठावेमि ॥३८॥

पडिवज्जइ मूढमणो वयणं सो **संपया**इ पावं पि ।
महिलामोहहिमेणं डज्झइ जं नाणकमलवणं ॥३९॥

जाणावइ **मुणिचन्दं बन्धुमई** वइयरं इमं नाउं ।
सो पुण तुण्हिक च्चिय चिट्ठइ गंभीरपरिणामो ॥४०॥

कइवणदिणपज्जन्ते रुयमाणिं **सम्पइं** पलोइत्ता ।
पुच्छइ **मुणिचन्दो** वि य कीस अकम्हा तुमं रुयसि ? ॥४१॥

सा जम्पइ कवडमुही पइमासं गोउलाउ तुज्झ पिया ।
गंतूणं आणाविय घयाइ सयणाण वियरन्तो ॥४२॥

तं पुण अलसो पुत्तय ! गन्तूण न गोउलं निहालेमि ।
तो सच्चमिइ भविस्सइ परो वि कम्माइ खाइ परो ॥४३॥

मुणिचन्देणं भणिया जणणी अम्मो ! पभायसमयम्मि ।
वडवद्दे गोयलए वच्चिस्सं **थावरेण** समं ॥४४॥

तो जायम्मि पभाए **मुणिचन्दो थावरे**ण सह जाइ ।
तुरगारूढो संकियचित्तो पुण जमलिओ चेव ॥४५॥

अह खड्डाए तुरओ उप्फिडिउं अग्गओ हवइ जाव ।
तो **थावरो** वि खग्गं आकड्ढइ मग्गओ हन्तुं ॥४६॥

पडिच्छायादिट्ठीए खग्गस्सायड्ढणं मुणइ झत्ति ।
मुणिचन्दो ता तुरयं वाहित्ता गोयले पत्तो ॥४७॥

अग्गिल्लएहि अइगओरवेण सम्माणिओ तओ एसो ।
भुत्तो य **थावरेणं** सद्धिं अपयासियवियारो ॥४८॥

गोवाडयम्मि पयरिक्कयम्मि सिज्जं ठवेह रयणीए ।
पिच्छामि जेण सम्मं सव्वं गोवसहवच्छाइ ॥४९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं **मुणिचन्देणं** आइट्ठे **थावरो** वि हिट्ठमणो ।
चिन्तइ सुहेण एवं असहायमहं हणिस्समि ॥५०॥
रयणीए सिज्जाए खोडिं वत्थाइयं करेऊण ।
मुणिचन्दो खग्गकरो एगन्ते चिट्ठए जाव ॥५१॥
ता एस **थावरो** वि य खोडिं खग्गेण हणइ रुद्दमणो ।
मुणिचन्देण य असिणा पंचत्तं पाविओ झत्ति ॥५२॥
गोवाडयाउ बाहिं निणीत्ता पुक्करेइ **मुणिचन्दो** ।
हीरन्ति अहो धावह धावह चोरेहिं गाविओ ॥५३॥
कुढिएसु आगएसु नट्ठा चोरा हओ य **थावर**ओ ।
गाविओ आगयाओ पयासियं इइ छइल्लत्तं ॥५४॥
मुणिचन्दं काराविय मयकिच्चं **थावर**स्स गेहम्मि ।
इंतं पिच्छइ जणणी चिन्तन्ती किमिह होहि त्ति ? ॥५५॥
दट्ठूण तं पुच्छइ नायाओ **थावरो** किमिह वच्छ ! ।
तेणुत्तं सो पच्छा आगच्छइ मन्दपयचारो ॥५६॥
कीले असिम्मि सोणियगंधेण पिपिलियावलोएण ।
कुद्धा सुयम्मि जणणी सुन्हाकीरंतपयसोए ॥५७॥
अणुमाणनाय**थावर**मरणुप्पन्नेण मन्नुणाऽक्कन्ता ।
घेत्तूण असिं जणणी छिन्दइ **मुणिचन्द**सिरकमलं ॥५८॥
दिढकंचिबंधणेणं तत्तो मुसलेण वज्जकढिएण ।
सुन्हाए पइमारणकुवियाए **सम्पया** हणिया ॥५९॥
पुट्ठा लोएणेसा सा गिहेगदेसम्मि ट्ठिया इइ **बन्धुमई** ।
भाउज्जायं न हणसि ? कीस तुमं जणणीघाए वि ॥६०॥
भणियमणाए गुरुजणवियन्नपडिवन्नम्मि जाजीवं ।
पाणाइवायविरमणवयम्मि लीणं मणो मज्झे ॥६१॥
इइ संसियम्मि नियमे **बंधुमई** सलहिया पुरजणेण ।
धन्नासि तुमं भद्दे ! जीए करुणेक्कपरिणामो ॥६२॥
गिहसव्वस्सं रन्ना गहियं सुन्हा य चारए खित्ता ।
एसो पाणाइवाओ पावट्ठाणं हवइ पढमं ॥६३॥

प्राणातिपातकथानकं प्रथमं समाप्तम् ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ तथा मृषावादपापस्थानं महाप्रमादः, मृषाभाषिणो हि प्राणिनः प्रतिकूलगामिन सरित्प्रवाहाः इव नीच-नीचपदाश्रयिण एव भवन्ति, समूलमुन्मूलयन्ति विश्वसाविटपिनं, न भवन्ति चाभिष्टविशिष्टफलोपभोगभाजः ।

किञ्च-

मूका जडाश्च विकला वाग्घीना वाग्जुगुप्सिताः ।
पूतिगन्धमूर्खाश्चापि जायन्तेऽनृतभाषकाः ॥१॥

इहलोकेऽप्यसत्यनाम फल्गुफलमुज्ज्वलम् ।
विलोक्यते यशोनाशो मानभ्रंशो विडम्बना ॥२॥

अन्यच्च-असत्याभिसम्बन्धे अपहस्तित्वमात्मसात् करोति सुदर्शनं, हीयते धर्मैकरता, सुदूरमुपगच्छति लक्ष्मीरिति ।

§§ **दूरज्झियअववायं लहन्ति मणुया जयम्मि जसवायं ।**
सच्चेणं चिय लोए दिव्वे विसमे वि घडसप्पे ॥१॥

अज्जवसुरतरुमंजरिपरिमलपसरेण सच्चवयणेण ।
उल्लसइ सुरहिभावो अवगच्छइ असुहगन्धो वि ॥२॥

दूरं अवेइ तावो जियाण कालाइतत्तकिरियासु ।
सच्चप्पवायसुरसरिपरिवाहअवगाहमाहप्प ॥३॥

सव्वं तं पुण भन्नइ जीवाणं जं हवेइ सुहहेउ ।
जन्तुवधाय निमित्तं सच्चं पि य तं हवइ अलियं ॥४॥

उक्तं च-

"अलियं न भासियव्वं, अत्थि हु सच्चं पि जं न वत्तव्वं ।
सच्चं पि होइ अलियं जं परपीडाकरं वयणं" ॥५॥ [ ]

दक्खिन्नेण वि जीवा अलियमखित्तमित्तदोसेण ।
वसुराय व्व निवायं लहन्ति नरयम्मि उववायं ॥६॥

तथाहि-

§§ **जम्बुद्दीवे भरहे सुत्तिमई** पुरवरी पुरा आसि ।
सुत्तिमईसु कइकहा जहा तहा विबुहसुहहेऊ ॥१॥

अभिचंदो तत्थ निवो निद्दोसो होइ जस्स करसरो ।
भुवणच्छेरयभूओ पयावमहिमं पयासन्तो ॥२॥

तस्स सुओ **वसु**नामो विहावसू वइरदरदारुनिद्दहणो ।
अवरावरकीलाहिं समलंकियतेयसम्भारो ॥३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

खीरकयम्बोज्झाओ पाढइ वेए नरिन्दकयपूओ ।
नियसुय**पव्वय-नारय**सहियं **वसु**नामनिवकुमरं ॥४॥

अन्नदियहम्मि तेसिं तिन्हं उज्झायपायमूलम्मि ।
वेयज्झयणरयाणं अब्भासेणं गयणमग्गे ॥५॥

वच्चन्तेहिं विज्जाचरणसाहूहिं भणियं वयणमिणं ।
एगो उड्ढंगामी नरयगई दोन्हमेएसिं ॥६॥

खीरकयम्बो सुच्चा एयं संवेगमग्गमुवइन्नो ।
चिन्तइ मुणिन्दवयणं न अन्नहा होइ कइयावि ॥७॥

यत उक्तम्-

"बालया जं च जम्पन्ति, जम्पन्ति साहवो सच्चवाइणो ।
जाइ उप्पाइयाभासा न सा हवइ अन्नहा" ॥८॥ [ ]

तो एस उवज्झाओ खमाइगुणरयणरासिपडिपुन्नं ।
चारित्तजाणवत्तं आरुहिउं तरइ भवसिन्धुं ॥९॥

अहिचन्दनरिन्देणं नियरज्जे अहिसिंचिओ **वसु**पुत्तो ।
रज्जसिरिं उवभुंजइ विक्कमगुणनीईए अणुरत्तं ॥१०॥

अह अन्नदिणेऽरन्ने, दिट्ठो पारद्धिएण हरिणजुवा ।
तो तम्मि झत्ति मुक्को पच्छाहुत्तं वलइ बाणो ॥११॥

पुणो बाणो कहमेस वलिओ जो सव्वया वि अक्खलिओ ।
इय चिन्तन्तो पिच्छइ गन्तूणाऽऽयासफलिहसिलं ॥१२॥

तो वाहेणं रन्नो निवेइयं रायजोग्गमेयन्ति ।
तो पच्छन्नं राया आणावइ तं सिलं झत्ति ॥१३॥

सिप्पीणं समप्पइ तेहिं वि निप्पाइयम्मि रम्मम्मि ।
सिंहासणे निविट्ठो नज्जइ राया नहासीणो ॥१४॥

सच्चेणं चिय निच्चं चिट्ठइ गयणम्मि एस निवचंदो ।
एवं कित्तिनिमित्तं निवाइया सिप्पिणो सव्वे ॥१५॥

पव्वयग-नारया वि हु विहिणाऽवेइ निएसु गेहेसु ।
पाढन्ता सिस्सगणं निन्ति अणेहं सिणेहेण ॥१६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एगम्मि दिणे दट्ठुं **पव्वयगं** एइ **नारओ** ।
गेहे नेहेणं गोट्ठीए चिट्ठइ सविहे चिरं कालं ॥१७॥

पव्वयगेणं तत्थ य सुणमाणे **नारयम्मि** वक्खायं ।
सिस्साणं वेयपयं अएहिं छगलेहिं जट्ठव्वं ॥१८॥

तो **नारएण** भणियं न होइ एयंति जेण इत्थ अया ।
भणिया गुरूहिं पुव्वं तिवरिसिणो वीहिणो चेव ॥१९॥

भवियव्वयावसेणं बद्धामरिसाण ताण संजाओ ।
पव्वयग-नारयाणं अइवगरुओ विसंवाओ ॥२०॥

कारुन्नखीरजलही जीवविघायस्स वारणे रसिओ ।
जीहच्छेयपइन्नं करेइ अह **नारओ** तत्थ ॥२१॥

एत्थ विवाए जाए अम्हाण पमाणमेस नरनाहो ।
एसो हु सच्चवाई सिद्धो अम्हं सहज्झाई ॥२२॥

सुच्चा विवायमेवं जणणी पुत्तस्स पिच्छइ अवायं ।
तो कम्पमाणहियया **पव्वयगं** भणइ एगन्ते ॥२३॥

वच्छ ! पइन्ना तुमए कीस कया ? **नारएण** सह एवं ।
अलियं चिय जं वयणं अएहिं छगलेहिं जन्नं ति ॥२४॥

नारयवयणं सच्चं जाए मए णेगहा वि तुज्झ पिया ।
वक्खाणन्तो निसुओ अएहि वीहीहि जट्ठव्वं ॥२५॥

पव्वयगेणं भणियं माइ तुमं कीस खेयमुव्वहसि ? ।
कम्माणुसारिणी जं मई सई परिणइ होइ ॥२६॥

रयणीए **वसु**रायं निहुयं गन्तूण भणइ तो जणणी ।
नारय-पव्वयगाणं वेयपयत्थे विवायम्मि ॥२७॥

जीहच्छेयपइन्ना तुमं पमाणं ति इत्थ पडिवन्नो ।
जइ होइ सच्चवाई महपुत्तो तह करिज्जासु ॥२८॥

इय वुत्तो **वसु**राया महनाणगुरुस्स पणयिणी एसा ।
एवं दक्खिन्नेणं पडिवज्जइ झत्ति तव्वयणं ॥२९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जाए पभायसमए निवम्मि अत्थाण मंडवासीणे ।
पव्वयगनयरलोए समागए **नारए**णेवं ॥३०॥

भणिओ **वसु**नरिन्दो सच्चव्वयणो सि तं जए सिद्धो ।
वेयज्झयणे अम्हं सहअज्झाई तुमं होसि ॥३१॥

सच्चं सिवपुरमग्गो सग्गो वि य होइ सच्चवयणेण ।
सव्वसुहाण निहाणं सच्चं च्चिय जाणसि तुमं पि ॥३२॥

सच्चासत्तो पुरिसुत्तमो त्ति विक्खायकित्तिसम्भारो ।
सोहग्गनिही जीवो अच्चुयसीलो जए होइ ॥३३॥

कल्लाणमुत्तिजुत्तो मेरुगिरिन्दो व्व लोयमज्झत्थो ।
धम्मतुलाचउरासमगुरु त्ति तं लद्धमाहप्पो ॥३४॥

तो कहसु नाणगुरुणा **खीरकयम्बे**ण किमिह वक्खायं ? ।
तिव्वरिसियवीहिहिं अएहिं किं ? अहव छागेहिं ? ॥३५॥

मोहमहागहगहिओ **वसु**रायनरयनयरपहपहिओ ।
भणइ असच्चं वयणं अएहिं छागेहिं जट्ठवं ॥३६॥

रुट्ठकुलदेवयाए असच्चवयण त्ति एस **वसु**राया ।
सिंहासणाउ सिग्घं निवाडिओ धरणिवट्टम्मि ॥३७॥

धिक्कारिओ जणेणं महयापावेण भारिओ झत्ति ।
पंचत्तं सम्पत्तो पत्तो नरयम्मि सो पावो ॥३८॥

सक्कारिओ य बहुहा लोएणं **नारओ** सुगइगामी ।
एसो करुणारामो सफलो च्चिय सच्चवाइ त्ति ॥३९॥

पव्वयगो पुण नयरा पहाणलोएहि मिच्छवाइ त्ति ।
निव्वासिओ अरन्नं गच्छइ धेक्कारहयतेओ ॥४०॥

एवमसच्चं वयणं **पव्वयग-वसूहि** जंपियं जायं ।
कमसो अणज्जवेओप्पत्तीओ पावट्ठाणं ति ॥४१॥

मृषावादाख्यानकं द्वितीयं समाप्तम् ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ अदत्तादानं पुनः तृतीयं पापस्थानं, धनं हि प्राणिनां बाह्याः प्राणाः, तदुपबृंहिता एवान्तरा अपि प्राणाः चिरकालं स्थितिभाजो भवन्ति, धनार्थितया हि जीवाः प्रतिपद्यन्ते दास्यं, लज्जां परित्यज्य धनिनां पुरतः कुर्वन्ति लास्यं, ब्रूवन्ति चटूनि, अग्रतो धावमानाः प्रवर्तयन्ति पदानि पटूनि, प्रविशन्ति सङ्ग्रामं, परिभ्राम्यन्ति ग्रामानुग्रामं, व्रजन्ति देशान्तराणि, श्रयन्ति विवराणि, आरोहन्ति गिरिशिखराणि, तरन्ति वारान्निधिं, अहर्निशं प्रतिपद्यन्ते सेवया सदा संनिधिं, विशन्ति स्मशाने, निश्चला भवन्ति अर्थप्रदायिमन्त्रसाधनाय ध्याने, धमन्ति धातून्, पीडयन्ति जन्तून्, क्रीडन्ति द्यूतेन, खेलन्ति सार्धं द्यूभूतेन, सर्वथा अपरापरव्यापारपरायणाः सहन्ते शीतातपतृष्णाबुभुक्षा-पराभवादिक्लेशं, नानुभवन्ति सुखलेशं, धनमूर्छया हि सम्पादयन्ति सन्देहदोलाधि-रूढानान्तरप्राणानिति, परद्रव्यापहारः प्रयच्छति प्राणिनां महतीं दुःखपरम्पराम्, अतः कथमिव अदत्तादानं न भवति महापापस्थानं, अन्यच्च परद्रव्यापहरणं प्रयच्छति कारागारं, वितरति दुःखसंभारं, ददाति प्राणापहारं, झटिति उद्घाटयति दुर्गतिद्वारम् ॥

किञ्च–

सयलसुहपावयाणं ताविक्कनिबन्धणं मणे काउं ।
परदव्वहरणपावं मुणन्ति मुणिणो महादावं ॥१॥

छेयणभेयणताडणबन्धणमरणाइ दव्वहरणेण ।
पावन्ति जिया सहसा जह एसा दुल्ललियगोट्ठी ॥२॥

तथाहि–

§§ कमलं व **वसन्तपुरं** लच्छीलीलागिहं पुरा आसि ।
रायकरप्पसरेणं अच्छरियं जमिह सवियासं ॥१॥

सत्तेक्कधणो विक्कमपंकेरुहसूरमंडलपयावो ।
अरितिमिरनियरहरणो **जियसत्तू** आसि तत्थ निवो ॥२॥

पुव्वभवज्जियपुन्नपभावओ पवररिद्धिसंभारा ।
थेरी **वसन्तसेणा** आसि तया तत्थ बुद्धिमई ॥३॥

जूयाइवसणसत्ता तरुणतरट्टाणभट्टचट्टाण ।
हुत्था तम्मि य समए तम्मि पुरे **दुल्ललियगोट्ठी** ॥४॥

आबालकालमुणिपुंगवाण चरणारविन्दसेवाए ।
चोरक्किच्चायनियमो सावयपुत्तो य तत्थासी ॥५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सन्तो दन्तो सन्तो मायापित्तेहिं मोहमूढेहिं ।
विसयाऽऽसत्तिनिमित्तं खित्तो **दुल्ललियगोट्ठीए** ॥६॥
अह सा रिद्धसमिद्धा थेरी एगम्मि ओसवदिणम्मि ।
जेमावइ नयरजणं विच्छड्डेणं सबहुमाणं ॥७॥
तो रयणीए तीए गेहे गन्तूण **दुल्ललियगोट्ठी** ।
मुसइ धणं पुण एसा पत्तेयं ताण पाएसु ॥८॥
लंछणमुणिज्जन्ती करेइ सरसेण मोरपिच्छेण ।
पणमन्ती जम्पन्ती पुत्ता मा मुसह मज्झ घरं ॥९॥
सावयपुत्तो एक्को न लंछिओ जेण जावजीवं पि ।
चत्तमदत्तादाणं सुहगुरुपयमूलवसिएण ॥१०॥
तो जायम्मि पभाए रायसहाए समेइ सा थेरी ।
विन्नवइ देव ! मुसियं मह गेहं नयरचोरेहिं ॥११॥
इह वत्थव्वा वि कहं ? नज्जन्ति इमे अदिट्ठचोरिक्का ।
इय जम्पन्तम्मि निवे थेरीए लंछिया कहिया ॥१२॥
तो नीइपहाणेणं आइट्ठो दंडपासिओ रन्ना ।
उवलक्खिऊण सम्मं तुरियं आणेह चोरि त्ति ॥१३॥
आरक्खिएण तत्तो पलोयमाणेण नयरमज्झम्मि ।
सच्छन्दं विलसन्ती सा दिट्ठा **दुल्ललियगोट्ठी** ॥१४॥
तो मोरपिच्छलंछण-दिट्ठीए लक्खिया इमे चोरा ।
संगहिऊणं सिग्घं आणीया रायपासम्मि ॥१५॥
विलसियसेसं दव्वं थेरीए अप्पियं नरिन्देण ।
ते दुल्ललिया चोरा निग्गहिया पाणहरणेण ॥१६॥
जो पुण सावयपुत्तो अदत्तदाणस्स पावट्ठाणस्स ।
आजम्मगिहियनियमो स होइ ट्ठाणं सिवसुहाणं ॥१७॥

अदत्तादानकथानकं तृतीयं समाप्तम् ॥

●●●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ मैथुनं पुनः चतुर्थं महापापस्थानं, तद्धि संसारवल्याः कन्द इव, महामोह-वीचीपरिस्पन्द इव, जडाशयसरःस्पन्द इव परमहिमनिपाताविकस्वरतया कुन्द इव वर्ण्यते लब्धवर्ण्णैः, इदं हि पशूनामपि साधारणं, दुरन्तव्यसनपरम्पराकारणं सुगति-मार्गप्रस्थाननिवारणम्, अत्यन्तमात्मनि लाघवावतारणम्, मैथुनासक्ता हि प्राणिनो अगम्येऽपि ऋच्छन्ति, अपेयमपि पातुमिच्छन्ति, कुन्दोज्ज्वलेऽपि स्वकुले कलङ्कं यच्छन्ति, सर्वथा दुर्गतिपथेनैव गच्छन्ति, मिथुनार्थिनश्च जीवाः क्लीबा हारयन्ति दुःखार्जितान्यपि धनानि, लभन्ते मुहुर्निधनानि, मैथुनभोगभूमीनां हि भविनां रूपादि-गुणसमग्रमानुषजन्मोपलम्भेऽपि न सम्पद्यते देवतत्त्वावगतिः, न भवति स्वगुरुपाद-प्रणतिः, न जायते जिनप्रणीतसिद्धान्तश्रुतिः, न स्यात् क्वचिदप्यर्थे विरतिः, सर्वथा न ते वर्जयन्ति मिथ्यादर्शनं, नावर्जयन्ति सम्यग्दर्शनं, नोपार्जयन्ति पुण्यं परमपदोपलम्भोदर्के, न तर्जयन्ति पापमित्रसम्पर्कम् ॥

अन्यच्च-

कामन्धाण जियाणं विसयग्गामेसु संचरन्ताणं ।
भवगत्तम्मि निवाओ दुहसम्पाओ हवइ सच्चं ॥१॥

ते हुन्ति पुरिससीहा, गुणगणवणभंजणेक्कदुल्ललिओ ।
इह जेहिं अक्खलिओ निद्दलिओ कामकरिराओ ॥२॥

बंभवए वट्टन्ता थेरा देवाण हुन्ति नमणिज्जा ।
वन्नुप्पत्ती लोए तेहिं ति होइ सच्चमिणं ॥३॥

जे पुण विसयासत्ता परदारविवज्जणे वि असमत्था ।
इहलोयप्पडिबद्धा अमुणियतत्ता जए हुन्ति ॥४॥

तेसिं दहेइ अंगं पच्छायावो दव्वो व्व दिप्पन्तो ।
अन्नायमाइगमणे वणियसुयाणं व गिरिनियरे ॥५॥

तथाहि-

§§ अत्थि **सुरट्ठदेसो** गामायरनयरगोउलाइन्नो ।
सत्तुंजय-रेवयगिरिमहल्लतित्थेहिं सम्पुन्नो ॥१॥

तत्थासि वरं नयरं **गिरिनियरं** नाम सुरपुरसमाणं ।
जत्थ तिवग्गावज्जणसज्जा सुयणा य अस्सायं ॥२॥

रूवाइगुणनिहीओ तिन्नि सहिओ धणड्ढपुत्तीओ ।
तत्थ निवसिंसु उब्बणनवजोव्वणसुभगमुत्तीओ ॥३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्थेगं **बुद्धिमई** परिणेइ **जिणदत्त**सावओ गुणवं ।
पीइमई पियमित्तो कन्तिमई तइय **धणदत्तो** ॥४॥

भोगे भुंजन्तीणं ताणं एक्कक्कओ हवइ पुत्तो ।
अणुदियहं परिवड्डइ सह पुत्तेहिं सिणेहो वि ॥५॥

उज्जाणे अन्नदिणे ताओ वणदेवय व्व कीलन्ति ।
दिट्ठा [१]कुसुमालेहिं मणहरनेवत्थरम्माओ ॥६॥

हरिऊणं हिट्ठेहिं **पारस**कूले महल्लमोल्लेण ।
विक्कीया संगहिया गणियाहिं अइवियड्डाहिं ॥७॥

पणरमणीण कलाणं पारगया हुन्ति तयणु सिक्खविया ।
भोगीणं अइइट्ठा जाया पायालकन्न व्व ॥८॥

ताण सुया य गुणुत्तमदसलग्गा कमेण तारुन्ने ।
दिप्पंति कुलपईवा पवड्ढमाणेण नेहेणं ॥९॥

सुहओ न होइ सययं जलही बंधेण सेलकढिणेण ।
रामस्स व सीयाए भोगो जणयस्स लच्छीए ॥१०॥

लज्जिज्जइ तणएहिं सुकुलुप्पन्नेहि सिक्खियकलेहिं ।
जणयसिरीभोगेहिं जह जणणीथन्नपाणेण ॥११॥

ते धन्ना कयपुन्ना सुकुलुप्पन्ना सुया सुहाविन्ति ।
जे नियभुयसमुवज्जियलच्छीसंभोगललियंगा ॥१२॥

इय संलावे एगम्मि वासरे ताण तिन्हतणयाण ।
पारसकूले गमणं होइ धणोवज्जणाहेउ(ऊ) ॥१३॥

भवियव्वयावसेणं वेसावस्साण ताण जणणीण ।
वुच्छा गेहेसु मणिमयभूसणरमणीयसिंगारा ॥१४॥

किं पुण **जिणदत्त**सुओ परदारपरम्मुहो महासत्तो ।
धणीयमवियारचित्तो न होइ विसएसु आसत्तो ॥१५॥

तो **बुद्धिमई** एसा वेसा चिन्तेइ विम्हयवसेण ।
तारुन्ने लावन्ने सन्तो दन्तो कहं एसो ? ॥१६॥

---

१. चौरैः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

किं ? सुगुरूणं निम्मलगुणमणिरोहणगिरीण सविहम्मि ।
लद्धं विवेयरयणं तेण हयं मोहसंतमसं ॥१७॥

तो मियमहुरगिराए पुच्छइ इय चिन्तिऊण **बुद्धिमई** ।
तुज्झे कओ पुराओ इहागया कहइ मह देव ! ॥१८॥

अम्हे तिन्नि वि मित्ता **गिरिनयर**निवासिणो वणियपुत्ता ।
बालत्ते तेणेहिं हरियाओ अम्ह जणणीओ ॥१९॥

इय भणिए तेण सा भणइ इमे तिन्नि किं तहिं वणिणो ।
जिणदत्तो पियमित्तो धणदत्तो सोम ! निवसन्ति ? ॥२०॥

तेणोत्तं किं कज्जं ? तुम्हाणं तेहिं दूरवासीहिं ।
तीए वुत्तं अम्हं ते पइणो हुन्ति तिन्हं पि ॥२१॥

संभंतेणं तेणं भणियं तो काइ मज्झ **जिणदत्तो** ।
जणओ त्ति तओ एसा रोवइ कण्ठम्मि घेत्तूण ॥२२॥

हा पुत्त पुत्त वच्छल ! कह मह एसा दसा दरोत्तारा ? ।
तइलोयकुच्छणिज्जा जाया पावाणुभावेण ॥२३॥

एवं चिय सलहिज्जइ पुत्तय ! इह मह अमग्गपडियाए ।
दइवेण वि नडियाए जमणायारो न संजाओ ॥२४॥

ता सिग्घं गच्छ तुमं इमं [१]वेइस्साण कहसु निब्भन्तं ।
जं ते दुक्कम्मवसओ वुच्छा जणणीण गेहेसु ॥२५॥

तो माइवयणओ सो तुरियं गन्तूण ताण तं कहइ ।
ते वि य नाऊणेवं सुइरं निन्दन्ति अप्पाणं ॥२६॥

जणणीगमणकलंकियदेहाणं अम्ह कह हविज्ज इह सुद्धि ।
तित्थेण व दाणेण व तवेण विणएण किं गुरुणा ? ॥२७॥

धन्नो **जिणदत्त**सुओ सदारसन्तोसजाणवत्तेण ।
वसणसमुद्दो रुद्दो नित्थिन्नो जेण लीलाए ॥२८॥

अम्हे अन्नाणन्धा जणणीगमणम्मि पावकम्मम्मि ।
खुत्ता हाहा पाणा कहं अणाया न गच्छन्ति ? ॥२९॥

---

१. द्वेष्य-अप्रीतितिकर ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

धारिन्तो वि य वित्तं पुन्नं जेणेस रोहिणीरमणो ।
ईसरसिरोनिवासं कुरंगमलिणो लहइ नेव ॥३०॥

तो अम्हे कह ? जामो नियए नयरम्मि सयणमज्झम्मि ।
जाणंता वि य जणणीगमणं पावं दुरप्पाणो ॥३१॥

अंसुजलेण हिययत्थलम्मि सिंचंति मन्नुतरुमूलं ।
दो मित्ता दट्ठूणं **जिणदत्त**सुयं महासत्तं ॥३२॥

जिणदत्तसुएण एवं वुत्ता मित्ता किमित्थ सोएण ? ।
बहुदविणेण वि संपइ मिल्हाविज्जन्तु जणणीओ ॥३३॥

अम्ह रयणं सो च्चिय गुणरासी होउ सव्वहा गरुओ ।
वेसत्तणावडाओ जणेया उद्धरिज्जन्ति ॥३४॥

जत्थ तिवग्गपसिद्धी सो दिज्जइ जेहिं माणुसो जम्मो ।
इहलोयदेवयाइं पियराइं ताइं भन्नन्ति ॥३५॥

अन्नं च–

अणुहवइ दुहं जणणी जमेगदिवसम्मि गब्भवहणेण ।
तस्स न निक्कयदाणे सक्को पुत्तो जयवि चक्की ॥३६॥

दुक्कम्मबन्धणेसु गणियागेहेसु गुत्तिसरिसेसु ।
दुक्कम्मरायखित्ता मोयाविज्जन्तु जणणीओ ॥३७॥

जिणदत्तसुएणेवं वुत्ता ते हुन्ति अमियसंसित्ता ।
दाऊण बहुं दविणं तो मोयाविन्ति जणणीओ ॥३८॥

अम्हाणमिमे पुत्ता पोय च्चिय जेहि एस उत्तिन्नो ।
अव्वावारसमुद्दो जलजन्तुभरेण संकिन्नो ॥३९॥

इय हिट्ठाओ ताओ जणणीओ जाव जाणवत्तेसु ।
आरूढाओ नियघरगमणोम्माहेण गरुएण ॥४०॥

पीइमइ–कंतिमई एयाओ तयणु ताव चिन्तन्ति ।
कह सयणाणं पुरओ दाइस्सामो नियमुहाइं य ॥४१॥

जं अणुयावो दावो अम्ह मणं काणणं दहइ अहियं ।
तो उण्हा तेसिं निसासा धूमलयाउ व्व पसरन्ति ॥४२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

घणकालुस्सेणऽम्हं छन्ने मुहचन्दमंडले कंती ।
सयणाण चउराणं लोयणसुहया कहं ? होज्जा ॥४३॥
गोत्तब्भासे दुच्चरियसुमरणनिविडोपलोहपडिहाए ।
पसरंती य खलिस्सइ सरस्सई अणुदिणं अम्ह ॥४४॥
पुत्ता वि इमे अम्हाण सुमुहं न हि मुहं धरिस्सन्ति ।
अकहियं छइल्ला तो दुच्चरियं मुणिस्सन्ति ॥४५॥
आगच्छह वच्छा इह आसह इच्चाइ वयणविन्नासं ।
नासिस्सइ ण्हाणं असमायारो सरिज्जन्तो ॥४६॥
अणुसमयं चिय दुन्हं हवन्ति एयाण एवमुक्कलिया ।
अणुहूयआवयाणं किल सायरपाडिसिद्धीए ॥४७॥
उन्नयगोत्तभवाण वि नीयगईणं नईण व न अम्ह ।
अन्नगइ त्ति ताउ तओ निमज्जन्ति जलहिम्मि ॥४८॥
अम्हाणं न हि जुत्तं नियघरगमणं ससल्लहिययाणं ।
इय चिन्तिऊण ताणं पुत्ता दीवन्तरं पत्ता ॥४९॥
जो पुण **जिणदत्त**सुओ सुइगुणसंपत्तदिणयरपयावो ।
जणणीसहिओ सिग्घं निव्विग्घं एइ **गिरिनयरे** ॥५०॥
विन्नाए परमत्थे जणम्मि गुरुओ फुरन्तघणतेओ ।
एसो होइ महग्घो तावोत्तिन्नं सुवन्नं व ॥५१॥
सव्वेसिं पि गुणाण मंडणमिणं दोसाण संखंडणं,
कल्लाणिक्कनिहाणमक्खयसुहस्सऽच्चन्तियं कारणं ।
देसेणा वि धरन्ति सीलमणहं जे मेरुचूलाऽचलं,
ते धन्ना वि लहन्ति सिद्धनयरीरज्जसिरिं सासयं ॥५२।

मैथुनाख्यानकं चतुर्थं समाप्तम् ॥

● ● ●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ परिग्रहोऽपि प्राणीनां महत्पापस्थानं, यतः परिग्रहो राहुग्रह इव धर्मध्यानेन्दुमण्डलग्रासलालसः सम्पादयति महामोहान्धकारं, प्रवर्तयति अधिकलोभपिशाचसञ्चारं, व्यपोहति मार्गप्रचारं, करोति न क्षत्रविस्तारं, परिग्रहग्रहव्यग्रचित्ता हि जीवाः क्लीबाः सर्वथा न कुर्वन्ति औदार्यादिगुणसङ्ग्रहं, न पवित्रयन्ति देवगुरुचरणारविन्दपर्युपासनास्वर्द्धुनीप्रवाहेण विग्रहं, न प्राप्नुवन्ति सद्गुरूपदेशदानानुग्रहं, न कर्त्तुमीशते क्रोधादिरिपुनिग्रहम् ॥

सावयकुलमणुयत्ते सुजाणवत्ते भवन्नवे पत्ते ।
निविडिज्जए जलोहे अन्तो लोहे फुरन्तम्मि ॥१॥

इच्छाए जो माणं धणम्मि न करेइ किंपि मुच्छाए ।
आरंभेणं बन्धइ नारयतिरिएसु सो आउं ॥२॥

लोहपिसायग्घत्था अपसत्था अत्थमेलणविहत्था ।
सव्वस्स हरणे मरणं लहन्ति इह लोहनंदि व्व ॥३॥

तथाहि-

§§ लच्छीनिवाससुभगत्तणेण अणुहरियं विन्हुवच्छयले ।
नयरे **पाडलिपुत्ते जयसेणो** आसि नरनाहो ॥४॥

तत्थ **जिणदत्त**सिट्ठी सम्मदिट्ठी सुसाहुजणगोट्ठी ।
धणधन्नाइपरिग्गहइच्छापरिमाणसंतुट्ठी ॥५॥

अत्थि ववहारसुद्धी जिणधम्माराहणेक्कथिरबुद्धी ।
विसएसु चत्तगिद्धी पइक्खणं अहिलसियसिद्धी ॥६॥

लोहपिसायग्घत्थो अत्थसंगहविहत्थो ।
अन्नो वि आसि सड्ढो नामेण **लोहनन्दि** त्ति ॥७॥

पुरपरिसरम्मि तत्थ य **समुद्ददत्तो** महिड्ढिओ वणिओ ।
लोओवयाररसिओ सरवरमेगं खणावेइ ॥८॥

कट्ठोवलेवलित्ता पुराणपुरिसेहि [1]नूमिया तत्थ ।
[2]उड्डेहिं खणन्तेहिं कणयकुसा तयणु उवलद्धा ॥९॥

तव्विक्कयकज्जेणं आवणमग्गम्मि ते समाइन्ना ।
दो लोहमए नाउं गहिया **जिणदत्त**वणिएण ॥१०॥

---

१. छादिता । २. खनकैः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कणयमयत्तं नाउं परिग्गहो होइ मज्झ अहिओ त्ति ।
जिणमन्दिरम्मि वियरइ सन्तोसपरायणो एसो ॥११॥

तो नियमभंगभीओ बीए दिणे एस गिन्हइ न एए ।
भूरिगुणो हु सयं चिय सुन्नसमीहो कहं होउं ? ॥१२॥

तो **लोहनन्दी**पासे कुसहत्था बंभण व्व ते जन्ति ।
जाणन्तो वि स यच्छइ आयसमुल्लं तइच्छाए ॥१३॥

भणइ य सो तयहुत्तं दिणे दिणे मज्झ आवणे एए ।
आणिज्जह दाहिस्सं वेयणयं तुम्ह जं इट्ठं ॥१४॥

मुल्लं सुयाण सल्लं हियए अहियं स देइ पइदियहं ।
अत्थिक्कवल्लहो सो गिद्धो न कहेइ परमत्थं ॥१५॥

लोहं चिय सो पयडइ वड्ढइ लोहो वि भूरिविहवेण ।
संहरिसेणिव जं बालो सिट्ठो **लोहनंदि** त्ति ॥१६॥

अहवित्थ विहवतन्हाखाणी दूप्पूरणी च्चियं पसिद्धा ।
कुसहत्था जत्थ पुणो खणंति उड्डा किमिह चित्तं ? ॥१७॥

विविहप्पयाररक्खाजोगम्मि धणम्मि पेयवणसरिसे ।
गिद्धा सपक्खवाया अहोनिसि ठन्ति अच्छरियं ॥१८॥

धणमुच्छाछुरियाए लोहमईए वयाइं छिन्दन्ति ।
निग्घिणकम्मा जीवा पावट्ठाणं तओ एसा ॥१९॥

अन्नम्मि दिणे गामंतरम्मि सयणेहि **लोहनन्दी** वि ।
पव्वम्मि आयरेणं भोयणकज्जेण आहूओ ॥२०॥

गच्छन्तेणं पुत्ता वुत्ता कुसया अवस्स घेतव्वा ।
हत्थाओ उड्डाणं तदभिप्पेएण मुल्लेणं ॥२१॥

अह दिन्ताणं ताणं गहिया न सुएहि अहियमुल्ल त्ति ।
अन्नवणियावणेसु वि तहा न अग्घन्ति ते कुसया ॥२२॥

अप्पत्ति हीच्छियमुल्ला विसायमावन्नएहि उड्डेहिं ।
मुक्का कुसा कराओ झडित्ति धरणियले पडिया ॥२३॥

गाढमन्नोन्नघट्टणविहडियकट्टोवलेवयं कणयं ।
आरक्खियपुरिसेहिं दिट्ठं दिप्पन्तमह सहसा ॥२४॥

ते तेहिं रायसविहे नीया पुट्ठा य रायणा उड्डा ।
कणयकुसा केवइया ? कत्थ व लद्धा ? कहिं दिन्ना ? ॥२५॥

सिट्ठी **समुद्ददत्तो** देव ! पुरे इत्थ तस्स वयणेण ।
परिसरसरम्मि खणिमो मुल्लेणं तत्थ एगम्मि ॥२६॥

खायम्मि कुसा लद्धा गहिया **जिणदत्त**सिट्ठिणा दोन्नि ।
निच्चं च **लोहनन्दी** गिन्हन्तो ते कुसे देव ! ॥२७॥

अज्ज पुण तस्स पुत्ता अम्हं मोल्लं न दिन्ति इच्छाए ।
अन्ने वि तहा वणिणो निव्विन्नेहिं तओ चत्ता ॥२८॥

इय विन्नत्तो तेहिं **जिणदत्तो** राइणा समाहूओ ।
पुट्ठो दो चेव कुसा तुमए किणिया न सेसा वि ॥२९॥

कम्हा ? भो ! **जिणदत्तो** जहट्ठियं विन्नवेइ रायाणं ।
देव मए लोहमए नच्चा दो चेव संगहिया ॥३०॥

पच्चा कणयमया ते नाया दिन्ना य चेइयहरम्मि ।
इच्छापरिमाणवयं जं अहियं होइ महं तेहिं ॥३१॥

जाणन्तो वयभंगं करेमि कह ? नाह लोहमोहन्धो ।
सेसा वि कुसा सामिय ! न मए गहिया अओ चेव ॥३२॥

सुणिऊण एवं राया विम्हयरसपसरपल्लवियचित्तो ।
चिन्तेइ अहो विवेओ सावयधम्मस्स एयस्स ॥३३॥

जेसिं पगइसरूवं रयतममुक्कं व होइ सत्तहियं ।
तेसिं गुरूवएसा कहं विवेओ हवइ दुल्लहो ? ॥३४॥

एसो अकुच्छणिज्जो गरुओ कल्लाणसंपयासहिओ ।
सामच्छिऊण एवं सिरिघरसामी कओ रन्ना ॥३५॥

अह **लोहनन्दि**सिट्ठी तुरियं गामन्तरा घरं एइ ।
पुच्छइ पुत्ते वच्छा गहिया तुज्झेहिं किं कुसया ? ॥३६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पुत्तेहिं पडिवुत्तं लोहकुसा ताय ! अइसयमहग्घा ।
किं तेहिं गहिएहिं मुल्लं पि न जेहि उट्ठेइ ॥३७॥

सुणिऊण वयणमिणं लोहग्गहगहियमाणसो सिट्ठी ।
गहिऊण कुसिं भजइ पापजं तेहि मग्गओ ॥३८॥

इत्थन्तरम्मि रायाएसेणं दंडवासिया पत्ता ।
ते दिन्ति तस्स मरणं हरणं सव्वस्स वित्तस्स ॥३९॥

परिग्रहप्रमाणाख्यानकं पञ्चमं समाप्तम् ॥

● ● ●

§§ तथा षष्टं क्रोधपापस्थानकम्, क्रुद्धा हि प्राणिनो विरुद्धाभिसन्धयः कृष्णलेश्यानुविद्धा रौद्रध्यानमापूरयन्तः कार्याकार्यविवेकविकलाः पञ्चेद्रियजीवहत्यां विधाय अधोगतिनिबन्धनगुरुत्वनिमित्तं चिक्कणदुःकर्मलेपमुपार्जयन्ति ।

तथा चोक्तम्-

"क्रोधः परितापकरः सर्वस्योद्वेगकारकः क्रोधः ।
वैरानुषङ्गजनकः क्रोधः क्रोधः सुगतिहन्ता" ॥१॥ [प्रशम. श्लो.२६]

कोहो दव्व व्व जलिओ दहेइ नन्दणवणं व गुणरासिं ।
जम्मि सुमणोवियासिपरिमलदूरीकरणदच्छत्तं ॥२॥

जीवदय च्चिय मूलं कप्पियफला धम्मकप्पवरतरुणो ।
कोहखणित्तखयाए कहमक्खयं होइ हु खमाए ॥३॥

कोहकसायपिसाए वियम्भमाणम्मि भवमसाणम्मि ।
संतावसोयहेऊ हवइ च्चिय जीवसंहारो ॥४॥

कोहम्मि समुच्छलिए चलिए चित्तम्मि पित्तसंवलिए ।
सम्मदिट्ठिविणासे पडन्ति जीवा भवन्धुम्मि ॥५॥

दूरुज्झियजीवदओ जाणं देहम्मि कोवचंडालो ।
निवसइ नियगेहे इव पवित्तया ताण कह होउ ? ॥६॥

कोवक्कन्तो जीवो अन्तमुहुत्तेण सत्तमधराए ।
जोग्गं अज्जइ कम्मं पसन्नचन्दो जह मुणिन्दो ॥७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तथाहि–

§§ **पोयणपुरे पुरन्दरपुर**रिद्धीए रम्मे सुपव्वविन्देहिं ।
राया **पसन्नचन्दो** आसि पुरा कुवलयाणन्दो ॥८॥

पसरन्तआवयाणं निरोहदच्छा सुहावहगहीरा ।
सत्ताहियपुरिसोत्तमसंगयसंपत्तसुंदेरा ॥९॥

सव्वासापरिपूरणसुचिन्नबहुसंखसुथिरमज्जाया ।
रज्जम्मि तस्स सचिवा दयालया जं समुद्दा ते ॥१०॥

चिन्तिज्जन्ते रज्जे तेहिं लच्छी हवेइ सा तस्स ।
ससुरासुरे वि लोए जीए जाओ चमक्कारो ॥११॥

एवमखंडियमाणो चंडपयावो दिणिन्दतेयस्सी ।
विन्हु व्व रायलच्छि माणइ सोहग्गसंभारो ॥१२॥

अह तत्थ एइ भयवं तइलोक्कदिवायरो **महावीरो** ।
उज्जाणे समोसरणे **पसन्नचन्दो** निवो नाउं ॥१३॥

कारावियनयरच्छणो मोयावियगुत्तिबद्धदुहियजणो ।
गच्छइ सव्विड्ढीए वन्दइ परमाए भत्तीए ॥१४॥

आइयन्नइ धम्मकहं मिहिरमहं मोहतिमिरसंहरणे ।
पडिबुद्धहिययकमलो पावइ चारित्तवरलच्छि ॥१५॥

थेरब्भासनिवासी सज्झायज्झाणलीणमणपसरो ।
सच्चं **पसन्नचंदो** रायरिसी होइ दियराओ ॥१६॥

सत्थत्थकलाकुसलो समिईपहे निहयमोहमहिनाहो ।
सवसीकयखमाए मुणिराओ विहरइ पसन्नो ॥१७॥

जस्साणा धारिज्जइ सिरसा विसएसु तिहुयणे सयले ।
रायरिसिणा अणेणं विजिओ एसो महाराओ ॥१८॥

दोसावसारणेणं **पसन्नचंदेण** पुन्नवित्तेण ।
तवतवणेण विचित्तं किज्जइ कोसियमहाणन्दो ॥१९॥

धम्मज्झाणसणाहो अंगीकयनिविडसीलसन्नाहो ।
निज्जिणियकोहजोहो मुक्कविरोहो इमो साहू ॥२०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विहरइ जिणेण सद्धिं गामागरनगरमंडियं वसुहं ।
पत्तो कमेण तत्तो **रायगिहे मगह**देसम्मि ॥२१॥
भयवं **वीर**जिणिन्दो समोसढो देवदाणवाणन्दो ।
वइभारगिरुज्जाणे **गुणसिलए** नन्दणसिरीए ॥२२॥
सो वि य मुणी महप्पा **पसन्नचन्दो** पलंबभुयदंडो ।
रायपहसविहदेसे धम्मज्झाणे थिरो होइ ॥२३॥
अह अत्थाणनिविट्ठो **सेणिय**राया निउत्तपुरिसेहिं ।
वद्धाविओ जिणगमकल्लाणेणं पहिट्ठेहिं ॥२४॥
तो तेसिं पारिओसियदाणं दाऊण आसणं मोत्तुं ।
सत्तट्ठपए चलिउं तत्थ ट्ठिओ वन्दइ जिणिन्दं ॥२५॥
सिंहासणे ट्ठिओ पुण महूसवं कारवेइ नयरम्मि ।
कारागारविसुद्धिं चेइयपूयाइयं राया ॥२६॥
सव्विड्ढीए नायरलोएणं **वीर**वन्दणमणेण ।
आगन्तव्वं घोसणमेवं कारइ पडहपुव्वं ॥२७॥
न्हाओ कयबलिकम्मो सिंगारियहत्थिराय**सेयणगे** ।
आरूढो सियच्छत्तो ढलन्तसियचामराडोवो ॥२८॥
चउरंगबलसमग्गो बन्दिजणुग्घुट्ठमंगलगुणोहो ।
सुररायसरिससोहो जिणिन्दवंदणकउम्माहो ॥२९॥
सेणिओ महानरिन्दो नयरा नीहरइ **रायगेहा**ओ ।
सुमुहो दुमुहो य दुयं तप्पुरओ जंति दो पुरिसा ॥३०॥
सुमुहो पसन्नचन्दं मुणिन्दमवलोइऊण साणन्दो ।
वियसियकुवलयसच्छहनयणो वयणं इमं भणइ ॥३१॥
'धन्नो एस मुणिन्दो जेण महामोहगयमयन्देण ।
अणुरत्ता रायसिरी पडग्गतिणं व परिचत्ता ॥३२॥
भन्नइ लोए लच्छी एसा किल होइ वारुणीभइणी ।
तीए उवभुत्ताए न जस्स मुच्छा महच्छरियं ॥३३॥

पुरिसोत्तमस्स दंसणमेयस्स सुदंसणं हवइ जेण ।
मूलं छिज्जइ पावारीणं समत्थाणं ॥३४॥

ते च्चिय सूरा ते पयडपोरिसा ते वहन्ति वीररसं ।
जे अंतरंगरिउवग्गनिग्गहे विक्कमोक्करिसा ॥३५॥

अहिमाणमत्तमवमन्निऊण संसारकारणं रज्जं ।
धन्ना हु मोक्खमग्गे लग्गा कम्मट्ठनिट्ठवणे ॥३६॥

एएण महामुणिणा हरिणा मयजूहनिग्गहपरेण ।
खेत्तम्मि विणयसालिणि सुकयकणाणं कया रक्खा" ॥३७॥

सुमुहो पसन्नचंदा उल्लसिओ सो समुद्दमुत्तिधरो ।
दुमुहो विप्पियभावो चक्को इव विरससद्दालो ॥३८॥

तथाहि-

"**सुमुह** तए एस मुणी अमुणियतत्तेण संथुओ कीस ? ।
अणहुन्तगुणुल्लवणं लवणं माहप्पसस्सस्स ॥३९॥

एसो कन्नविसेणं ग्घत्थो सुरलोयलच्छिलोहिल्लो ।
रज्जम्मि अकयकरणं पुत्तं ठविऊण पव्वइओ ॥४०॥

संपइ पुत्तो **पोयणपुर**म्मि पडिवक्खलक्खरुद्धम्मि ।
खुद्धम्मि सयललोए वट्टइ पाणाण सन्देहे ॥४१॥

चइऊणं रज्जमिणं कमागयं जं वयं गहियमेयं ।
रायाण पयापालणधम्मो चत्तो तओ इमिणा ॥४२॥

एयम्मि पुत्तवसणे कसिणे पुरदाहधूमलहरीहिं ।
होही इमस्स वंसे नूणमकित्ती पडाय व्व ॥४३॥

पोयणपुरवरभंगं मन्ने अचिरेण जेण रिउवग्गो ।
उग्गो दढं विलग्गो वग्गन्तो वग्गुदलसग्गो ॥४४॥

रज्जे रट्ठे नट्ठे सुमरिज्जन्ते घरिणि व्व अणुतावो ।
इमिणा वयम्मि कट्ठे पडिवन्ने कह न होहि त्ति ? ॥४५॥

गोसमणमाहणाइयविघायपावेण एस आलिद्धो ।
मुद्धो पसंसणिज्जो कहं हवेज्जा ? अणज्ज व्व ॥४६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुमुह ! मुणिन्दो एसो **पसन्नचंदो** वि संपयं नूणं ।
एएण अत्तएणं मएण कलुसीकओ होही ॥४७॥

सुमुह ! तइ च्चिय वुच्चइ एसो साहु **पसन्नचन्दो** त्ति ।
अम्हे पुण जंपेमो एसो दोसायरो सच्चं ॥४८॥

पुव्वज्जियसुकयएणं सवसं रज्जं चइत्तु एस निवो ।
संसइयपरलोइयसुहाभिलासी महामूढो" ॥४९॥

अह **दुम्मुह**दुव्वाणी वंसकुडंगी जणेइ सल्लन्ती ।
हिययत्थलम्मि मुणिणो कोवं दावं महातावं ॥५०॥

उच्छलइ किन्हलेसा बहला सन्नाणनयणपडिकूला ।
पसरेण खमाभोगं कलुसन्ती धूमकुरुलि व्व ॥५१॥

डज्झइ करुणावल्ली मूलगुणुल्लसियपल्लवमहल्ला ।
तत्तो खणेण दड्ढं चिररूढं संजमवणं पि ॥५२॥

जं एस रिसी चिन्तइ **पसन्नचन्दो** मए वि जीवन्ते ।
मह पुत्तो सत्तूहिं रुद्धो खुड्डो त्ति दुस्सहमिणं ॥५२॥

तेसिं रिउवग्गाणं वग्गन्ताणं पि रणरसुच्छाहो ।
सन्नद्धबद्धकवओ नच्चाविस्सं कबन्धाइं ॥५३॥

मंडलियचावदंडो पयंडनारायघायसंघाओ ।
तेसिं गयन्दमत्थयमुत्ताभारं गहिस्सामि ॥५४॥

चक्केहिं विमुक्केहिं सवाणिएहि रणंगणसरं पि ।
सत्तूण सिरसरोरुह-मंडियमज्झं करिस्सामि ॥५५॥

रुद्दज्झाणपविट्ठो चिट्ठइ जावेस अइसयकिलिट्ठो ।
दिट्ठो ताव समागय**सेणिय**रन्ना पहि पहिट्ठेण ॥५६॥

आयावन्तं दट्ठुं **पसन्नचन्दं** मुणिन्दमवईन्नो ।
गयखंधाओ राया वन्दइ परमाए भत्तीए ॥५७॥

एसो वि रिसी मणसा सत्तुनिसुम्भपवट्टसरंभो ।
पिच्छइ नेव नरिन्दं न धम्मलाभं पयच्छेइ ॥५८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चिन्तइ य महाराया एस मुणिन्दो निरीहमणकमलो ।
धन्नो ज्झाणपवन्नो निच्चलचित्तो महासत्तो ॥५९॥

एएणं झाणेणं पवड्ढमाणेणं कहवि अवसाणे ।
गच्छइ कम्मि विमाणे ? इय पुच्छिस्सं जिण**वीरं** ॥६०॥

सामच्छिऊण एवं राया हत्थिम्मि सिग्घमारूढो ।
गच्छइ जिणिन्दचरणारविन्दवन्दणकउम्माहो ॥६१॥

पत्तो **सेणिय**राया **वेभार**गिरिन्दसन्निहाणम्मि ।
तत्तो विहिणा पविसइ **गुणसिल**उज्जाणओसरणे ॥६२॥

वन्दइ **वीर**जिणिन्दं हिट्ठो तिपयाहिणीं करेऊण ।
संत्थुयसब्भूयगुणो आसइ ईसाणदिसिभाए ॥६३॥

झाणे **पसन्नचन्दो** जम्मि मए वन्दिओ रिसी भयवं ।
तेण कहिं सुरलोए गम्मइ ? पुच्छइ निवो तत्तो ॥६४॥

अह भणइ जिणवरिन्दो नरिन्द एएण ज्झाणबन्धेण ।
गम्मइ सत्तमनरए घोरदुक्खाण नियघरए ॥६५॥

मेहगहीरसरेणं जिणभणियं **सेणिओ** राया ।
विज्जुज्जोएणिव लोयणाइं मीलेइ खणमिक्कं ॥६६॥

चिन्तइ य निवो मुणिपुंगवाण सज्झाणनिच्चलमणाण ।
निस्संगाण य दुग्गइदुहदन्दोली कहं होइ ? ॥६७॥

किं ? दोगच्चं चिंतामणिस्स सूरस्स हवइ संतमसं ।
चंदस्स व सन्तावो अमियस्स व होइ किं ? मुच्छा ॥६८॥

तम्हा मए न सम्मं सुयं जिणिन्दस्स भासियं मन्ने ।
अन्नं पि पुच्छिऊणं करेमि सन्देहविद्दवणं ॥६९॥

इय चिंतिऊण राया जम्पइ संपइ जिणिंद ! उववाओ ।
तस्स मुणिणोऽवसाणे कम्मि विमाणे हवइ सामि ? ॥७०॥

अह भणइ जिणो नरवर ! सम्पइ जइ एस मुणिवरो कालं ।
कुज्जा तो सुद्धमणो गच्छइ **सव्वट्ठसिद्धीए** ॥७१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एएणं वयणेणं जिणिन्दभणिएण **सेणियनरिन्दो** ।
जलहि व्व समुल्लसिओ सहसा चंदोदएणेव ॥७२॥

खणमेक्कं जावऽच्छइ तो पेच्छइ देवलोयउम्मीओ ।
सुरदुन्दुहीनिनायं मुणेइ ओसरणबाहिं सो ॥७३॥

विम्हयतरलमणेणं **सेणियराएण** तो जिणो पुट्ठो ।
भयवं किमत्थ दीसइ ? कल्लाणमुवट्ठियं अहुणा ॥७४॥

वज्जरियं जयगुरुणा **पसन्नचन्दस्स** मुणिवरस्सिण्हिं ।
सुक्कज्झाणोक्करिसा उप्पन्नं केवलं नाणं ॥७५॥

पुणरवि पुच्छइ राया भयवं पढमम्मि पसिणवागरणे ।
सत्तमनरए गमणं मए सुयं किन्नु ? मोहेणं ॥७६॥

भयवं पि भणइ **सेणियनरिंद** समयम्मि तम्मि सो मणसा ।
रोद्दज्झाणवसट्टो समरपयट्टो मुणी आसी ॥७७॥

दुम्मुहवयणमिन्धणकोहानलजलियसमणगुणवत्थो ।
वइरीहिं समं समरे मणेण जीवे हणइ तइया ॥७८॥

छिज्जन्ति छत्तदण्डा महल्लवावल्लभल्लसिल्लेहिं ।
भिज्जन्ति हत्थिसुण्डा निसायकुन्तग्गखग्गेहिं ॥७९॥

वच्छाभोयं छिंदइ रिऊण खरधारपरसुघाएण ।
जज्जरइ देहपंजरमुदग्गमुग्गरपहारेण ॥८०॥

लहिऊण किन्हलेसं निस्सेसं रिउबलं स चूरिन्तो ।
अइकोहगहग्घत्थो अपसत्थो खिवियविविहसत्थो ॥८१॥

मणसा चिन्तइ सोणियधुणीए बुज्झन्ति तुरयतुंडाई ।
नच्चन्ति य रुण्डाइं मुडन्ति मुण्डाइं सुहडाणं ॥८२॥

एयज्झवसाणो सो रिसी तए पणमिओ तओ राया ।
तेण तुह धम्मलाभो न भासिओ नासिओ धम्मो ॥८३॥

धम्माओ पणट्ठाणं भट्ठपइन्नाण दुट्ठचिट्ठाण ।
अपइट्ठाणनिवासो मरणे जइ होइ किं चोज्जं ? ॥८४॥

Jain Education International 2010_02　　For Private & Personal Use Only　　www.jainelibrary.org

बीयपसिणखणेण पुण **सेणिय**नरनाह धम्मज्झाणम्मि ।
वड्डन्तो सो आसि सिवाभिलासी समसुहासी ॥८५॥

सामि ! कहं पुण चित्तं **पसन्नचन्द**स्स रणरसनिमित्तं ? ।
धम्मज्झाणवित्तं जेण पवित्तं कयं सहसा ॥८६॥

इय **सेणिए**ण भणिए जम्पइ सामी वि किल रणरंगो ।
निट्ठियपहरणरासी चिन्तइ कवएण रिउघायं ॥८७॥

सिरताडणग्गहलालसो करेण पुट्ठम्मि मुंडसिरकमले ।
भवियव्वयावसेणं सुमरइ सो झत्ति अप्पाणं ॥८८॥

'समणो हं किन्तु मए पारद्धं पावकम्मसम्बद्धं ।
संजमसारविरुद्धं मज्झ मणो जमिह अइकुद्धं ॥८९॥

कोहो जोहो चारित्तरायसंघायघायणरसिल्लो ।
रुद्दज्झाणनियल्लो पसमिरअइकिन्हलेसिल्लो ॥९०॥

संसारगिम्हहारिसामन्नतवबम्भचन्दणदलाइं ।
हा जीव कोवधूमद्धएण तं दहसि सव्वाइं ॥९१॥

हिययत्थलम्मि करुणावल्ली उवसमरसेण पल्लविया ।
ही ही पावेण मया सहसा कोवग्गिणा दड्ढा ॥९२॥

दुमुहमुहजन्तनिग्गयदुव्वयणबोलेहिं मह पुरे सहसा ।
अहह खमापायारो भग्गो चिरपरिचिओ जइ वि ॥९३॥

तो मोहरायादप्पिट्ठकोहलोहाइबलसमूहेण ।
नाणचरणाइरिद्धी धिद्धी गहिया समग्गा वि ॥९४॥

भवजलहिजाणवत्तं मणुयत्तं फलयसुगुणसंजुत्तं ।
जं चारित्तविउत्तं न हवइ तं पारगमसक्कं ॥९५॥

मह साहुकुञ्जरस्स वि जो जाओ पुत्तबन्धपडिबन्धो ।
सो चारित्तवधनिबन्धू नाणाविहबन्धहेऊ त्ति'' ॥९६॥

एवं दुक्कडगरिहाअग्गिसिहाइ बन्धणं व दुक्कम्मं ।
सव्वं पि दहइ नरवर ! अहुणोपपन्नं मुणिन्दस्स ॥९७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अस्सि धम्मज्झाणे अवसाणे तस्स होइ उववाओ ।
सव्वट्ठम्मि विमाणे अजहन्नुकोसट्ठिइट्ठाणे ॥९८॥

किन्तु तया सो साहू अज्ज वि अच्छिन्नआउपरिणामो ।
पइक्खणपसायपसमिरदयासओ सच्छिओ दए व्व ॥९९॥

उल्लसियजीववीरिओ अप्पुव्वकरणेण वम्मियसरीरो ।
आरूढखवगसेणी मोहनिवं खवइ तो सव्वं ॥१००॥

परमत्थसुक्कज्झाणो निहणइ सो घायकम्मरिउवग्गं ।
सम्पइ केवललच्छि सम्पन्नो सो महासत्तो ॥१०१॥

केवलनाणुज्जोओ लोयालोयपभासओ सम्मं ।
दुलहो त्ति पूयणिज्जो मुणिणो महिमं कुणन्ति सुरा ॥१०२॥

इय सोच्चा जिणवयणं हरिसभरुल्लसियरोमरुइरङ्गो ।
सेणियराया गच्छइ महरिसिपयवन्दणुम्माहो ॥१०३॥

धरणियललुलियभालो कयञ्जली वन्दिऊण मुणिराया ।
सब्भूयगुणत्थवणं भत्तीए काउमाढत्तो ॥१०४॥

"कुन्दमहिन्दसमुज्जलगुणमण्डल ! मोहखण्डणपयण्ड ! ।
जयसि तुमं मुणिपुंगव संजमभरधरणधुरधवल ! ॥१०५॥

मोहमहातमनासो तुमं सि मुणिराय ! दसदिसिपयासो ।
सच्चं **पसन्नचन्दो** केवलकुमुयाकरुल्लासो ॥१०६॥

तं जयसि पुरिससीहो कम्ममहाकुम्भिकुम्भनिद्दलणो ।
भयजूहदप्पमलणो सावयसंघायनयचलणो ॥१०७॥

उज्जासियमयमोहो नासियऽबोहो जयम्मि दुज्जोहो ।
को होइ तुह सरिच्छो ? कोहो जोहो जिओ जेण ॥१०८॥

तुह चित्तचन्दे कन्ते **पसन्नचन्द**स्स उवसमरुईए ।
मुणिसीह बहुविवेउदएण कोवो दवो सन्तो ॥१०९॥

रायरिसि ! तए संजमरज्जं निरवज्जमेव अणुहूयं ।
समिइकरणोज्जमेणं जम्मन्तरंगा हया रिउणो ॥११०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

केवललच्छीपरिरम्भणेण सासयसुहेण मुणिराय ! ।
ठाहिसि तिजयसिरोमणिसिद्धीए रायहाणीए" ॥१११॥

थुणिऊण एवं राया **पसन्नचन्दं** मुणिन्दमइहिट्ठो ।
रायगिहम्मि पविट्ठो धणियं तग्गुणगहणनिट्ठो ॥११२॥

नाउं पावट्ठाणं कुग्गइनियाणं गुरूवएसेण ।
एयं कोहकसायं हणह पिसायं लहुं भव्वा ॥११३॥

क्रोधाख्यानकं षष्ठं समाप्तम् ॥

● ● ●

§§ मानोऽपि महापापस्थानं, यथा सर्वथा लभते हानं, तथा धत्त धीराः सम्यगवधानं, मानावष्टब्धा हि प्राणिनो मुग्धाः कृष्णपक्षा इव प्रतिकलं खण्डयन्तः श्रुतविनयगुणग्रामेन्दुमण्डलं, दोषोदये पोषयन्ति तथा तमःप्रसरं, यथा न लक्ष्यते नीच्चमुच्चं वा, न दृश्यते मार्गोऽमार्गो वा, न बुध्यते हेयमुपादेयं वा, नावगम्यते वाच्यमवाच्यं वा, न ज्ञायते स्पृश्यमस्पृश्यं वा, ततश्च स्खलितसच्चरणाः पतन्ति भवगर्ते दुरन्ते, अपरं च चरमशरीरा अपि निष्कलङ्ककुलनभस्तलमृगाङ्का अपि अतुलबलपराक्रमपरपराकरणोत्पादितत्रिभुवनचमत्कारा अपि वैराग्यातिशयप्रतिपन्ननिराभिष्वङ्गचारित्रभारा अपि मनाक् मदावष्टम्भतो विनयमुद्दादरिद्रास्तपोनुष्ठानध्यानक्लेशमनुभवन्तोऽपि द्राक् केवलज्ञानलक्ष्मीपरिरम्भसुखभाजनं न भवन्ति **बाहुबलि**वत् ।

तथाहि–

§§ **तक्खसिल**पुरवरीए आसी सिरि**रिसह**नाहअंगरुहो ।
बाहुबली नरनाहो लहुभाया **भरह**चक्किस्स ॥१॥

सिद्धे **भरहे भरहो** चक्की रज्जाइं नियबन्धूण ।
मग्गइ तेऽवि जिणन्ते संजमरज्जं पवज्जन्ति ॥२॥

दूयमुहेणं **भरहो बाहुबलिं** भणइ निठ्ठुरं तत्तो ।
रज्जं मए वियन्नं भुञ्जसु जइवा कुणसु समरं ॥३॥

बाहुबलिणो वि हिययत्थलम्मि एएण दूयभणिएण ।
लद्धिन्धणधूमद्धयबन्धू कोहो समुज्जलिओ ॥४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्तो अणेण वुत्तो दूओ भुयग्गहेण तुम्ह पहू ।
गहिओ इव जं जम्पइ रहिओ सत्तेण नेहेण ॥५॥

भरहे पसाहिए किं ? पसाहिओ एस रायलच्छीए ।
तुच्छो कुच्छियचरिओ जो एवं बन्धुपरिहरिओ ॥६॥

लहुबन्धवा इमेणं उज्झियलज्जं विमुक्कमज्जायं ।
भणिऊण भेसिऊण य पवज्जं गाहिया झत्ति ॥७॥

कायसमो वि न एसो बन्धवरहिओ जमित्थ भोगत्थी ।
लद्धं बलिं न भुंजइ जं सो बन्धूण कयसद्दो ॥८॥

बन्धवरज्जग्गहणे सूरग्गहणि व्व तस्स तमपसरो ।
सो जाओ जेणेसो अप्पपरत्ताणसम्मूढो ॥९॥

एसो जलप्पवाहो अइसयकलुसो रयणिवट्टंतो ।
तीरट्ठियवच्छाणं समूलकासंकसो सच्चं ॥१०॥

इक्खागकुले कमलायरम्मि परमोययम्मि **भरहेण** ।
बन्धवरज्जवहारे अयसो भमरु व्व संलीणो ॥११॥

ऊणं न बंधवाणं, संजमरज्जं जिणेण जं दिन्नं ।
भावारिदलणवज्जं निरवज्जं तिजयनमणिज्जं ॥१२॥

रे दूय ! किंतु **भरहो** परिसप्पिरदप्पसप्पविसमुच्छो ।
वियलियविवेयदिट्ठी जाणइ नऽप्पं परं वावि ॥१३॥

तम्हा आहवमहिमण्डलेण मन्तेण मण्डलग्गेण ।
देवाईण समक्खं दप्पविसं संहरिस्सामि ॥१४॥

जं पुण भणियं रणरससज्जो वा हवसु दूय ! **भरहेण** ।
छुहियस्स भोयणेणं निमन्तणं तमिह पडिहाइ ॥१५॥

हिट्ठस्स अवन्नाए ट्ठियस्स परितज्जणं व सीहस्स ।
अइनिट्ठुरवयणेणं सुत्तस्स व तस्स पडिबोहो ॥१६॥

ता दूय भणसु गन्तुं आगच्छइ जेण दससीमाए ।
लंघियकुलाइसीमो रणकेलिमणोरहो **भरहो** ॥१७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रहविजएण गव्वो गज्जइ एयस्स ताव करिकलहो ।
मह एस पंचसाहो मयनाहो परारयइ न जाव ॥१८॥

पत्तो च्चिय तस्स पुणो हंहो सवडम्मुहो अहं इन्हि ।
मह बाहुबलं जम्हा सहलं होहि त्ति उल्लसिओ ॥१९॥

सावट्ठम्भं वयणं दूओ सोऊण **बाहुबलि**भणियं ।
चिन्तइ **भरहो** चक्की एसो पुण उग्गबाहुबलो ॥२०॥

तो दुन्हं बंधवाणं सुराण असुराण माणवाणं च ।
होही अदिट्ठपुव्वं मन्ने समरंगणं किंपि ॥२१॥

चक्कं न कमइ गोत्ते अहियं **बाहुबल**मह **भरह**पुन्नं ? ।
मज्झ मणो आरूढं एवं सन्देहदोलाए ॥२२॥

इच्चाइ चिंतिऊण दूओ पच्चागओ **अउज्झाए** ।
पणमिय **भरह**नरिंदं सविम्हओ विन्नवइ एवं ॥२३॥

बाहुबली रणरसिओ सामिय तुहवयणाओ समुल्लसिओ ।
तस्स बलजलहिवेला वाणी वि गिरिंददुन्निवारा ॥२४॥

कुलपव्वओ वि एसो न कूडघडिउन्नई खमाहारो ।
देव **भरहस्स** सीमंधारिउंकामो जहा **हिमवं** ॥२५॥

गोत्तपरिरक्खणुज्जमजुत्तो रयणायरु व्व **बाहुबली** ।
तीरट्ठिय**भरहे** पुण खारुग्गारं बहुं किरइ ॥२६॥

बन्धवरज्जवहारं पराहवं मन्नए बहुं जेण ।
तेण पराहवइच्छा इमस्स तुच्छा समुच्छलिया ॥२७॥

रुट्ठो वि सामि ! मन्नइ जिट्ठं तुममेव एस **बाहुबली** ।
गोत्तपयाणं दिन्तं दुसहं तावं च सोसं च ॥२८॥

अहवा सच्चं तवणो तुमं सि भुवणम्मि देव ! उदयन्तो ।
अवहरसि जेण सहसा सपक्खतेयस्सितेयाणि ॥२९॥

तह भणइ देव ! बाहू सकज्जलग्गोऽसि तं कुलपइवो ।
सच्चं जं नियट्ठाणं कलुसन्तो नेहनिट्ठवणो ॥३०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

किं बहुणा-

गसइ ससिं तारायणगयं पि साहसबलेण जह राहू ।
तह **बाहू** वि तुमं बहुबलं पि जेउं समीहेइ ॥३१॥

सोऊण **बाहुबलिणो** दूएणणुभासियाणि वयणाणं ।
चिंतेइ **भरह**राया अहो इमो सिंहसच्चरिओ ॥३२॥

यतः-

"एकोहमसहायोऽहं किशोहमपरिच्छदः ।
स्वप्नेऽप्येवंविधा चिन्ता मृगेन्द्रस्य न जायते" ॥३३॥ [ ]

एक्को वि करिघडाणं विहाडणो होइ केसरिकिसोरो ।
एक्को सहस्सकिरणो हरेइ तिमिराण रिंच्छोलीं ॥३४॥ [ ]

हरिउं पि न जुत्तं चिय बन्धवरज्जाइं तायदिन्नाइं ।
किन्तु मह चक्कवट्टित्तणेण एसो महामोहो ॥३५॥

एत्ताहे पुण आरम्भिऊण जुज्झं करेमि जइ नाहं ।
कापुरिसो त्ति महन्ती इमा महोहावणा होइ ॥३६॥

ताऽवस्सं गन्तव्वं तयहुत्तं ताव आहवनिमित्तं ।
नाऊण पुणो चित्तं जं जुत्तं तं करिस्सामि ॥३७॥

"एवं विणिच्छिऊणं पसत्थतिहिकरणजोगनक्खत्ते ।
सुमुहुत्ते **भरहिन्दो** पत्थाणं कुणइ सन्नद्धो ॥३८॥

पडिवक्खरुक्खभञ्जणसज्जा अंजणगिरिन्दसुन्दरा ।
भद्दगयन्दा मयरसपवाहलुद्धलिज्झंकारा ॥३९॥

वेगाइगुणगणेणं निट्ठुरक्खुरखुन्नरेणुखिवणेण ।
रविवाहाण अवन्नं तुरया हेसाहिं व कुणंति ॥४०॥

गोविन्दसरिससारहिअहिट्ठिया दुसहरहवरा तुंगा ।
परबलजलनिहिमहणे अमरन्दरयमन्दरगिरिन्दा ॥४१॥

तयणु पयाणे चलिया घंटाटंकारबहिरियदियन्ता ।
चउरासीइलक्खा पत्तेयं **भरह**रायस्स ॥४२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

संगामगयणपसरियपरबलतिमिरावहारसूरकरा ।
छण्णवइकोडिसुहडा पसरन्ति य सिंहनाएणं ॥४३॥

बत्तीसमउडबद्धा निवसहस्सा इंति नियबलसमिद्धा ।
दुद्धररणरससाहसरहससभरोब्भिन्नरोमञ्चा ॥४४॥

महया सम्मद्देणं हयगयरहसुहडगहिरसद्देणं ।
भरहनरिन्दो गच्छइ **सयम्भुरमणो** व्व अइगरुओ ॥४५॥

अखण्डियप्पयाणो जोहाणं विहियबहुधणपयाणो ।
पत्तो य देससन्धिं रणाभिसन्धिं धरेमाणो ॥४६॥

बाहुबली वि नरिन्दो नाणाविहविहियमंगलाणन्दो ।
चउरंगदलसमग्गो पयट्टपत्थाणसुहलग्गो ॥४७॥

परबलसमुद्दवेला पडिक्खलणे मलयमेहलाबन्धा ।
तस्स पयाणे भद्दा चरन्ति करिणो घणमयन्धा ॥४८॥

रेवन्तदेवहिट्ठियसुपइट्ठियअंगुवंगरंगिल्ला ।
वग्गन्ति तओ तुरया मणवणरया सुजाइल्ला ॥४९॥

तयणु परमत्थसारा चक्करवोच्छलियजणचमक्कारा ।
संगामिया सरन्ति य मणोहरा तह रहा तुरियं ॥५०॥

पसरन्ति पञ्चसाहा मयनाहा जाण अरिकरिन्देसु ।
ते सुहडा कोडिगुणा गुणवन्ता पहरणसणाहा ॥५१॥

अणवरयपयाणेहिं सउणगुणुच्छलियबिउणिउच्छाहो ।
बाहुबली महिनाहो पत्तो देसस्स सीमाए ॥५२॥

हेसन्ति हया गज्जन्ति गयवरा घणघणन्ति रहलक्खा ।
मुञ्चन्ति सीहनायं सुहडा संगामविहिदक्खा ॥५३॥

वियरन्ति सेन्नमज्झे अविहत्था मागहा धवलहत्था ।
कुलगोत्तकित्तणेणं धीराणं कयरणुच्छाहा ॥५४॥

रणतूरसद्दसवणे रभसभरुल्लसियअंगुवंगेसु ।
गविज्जन्तण वि बहुं नमन्ति सुहडाण सन्नाहा ॥५५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

निबिडगुडगुडियगयनिसाइकरगहियसिंगधणुहीओ ।
कुवियकीणासकुडलियफुरन्तभमुहापियसहिओ ॥५६॥

पक्खरियतुरयकवइयसायकरोल्लसियसेल्लभरभल्ला ।
जममुहरकुहरविणिग्गयजीहासोया वियारन्ति ॥५७॥

गुणवन्तफारफारक्कपाणिझलकन्तखग्गलट्ठीओ ।
अइकुद्धकालरयणीकडक्खलच्छि विडम्बन्ति ॥५८॥

जुत्तमणवेगतुरया आरोवियचावलट्ठिधाणुक्का ।
सत्थभरनिब्भरा रहवरा वि गुरुचक्कचिक्कारा ॥५९॥

एवं समरोच्छाहिए **सन्नद्धे** कुद्धअप्पपरसिन्ने ।
बाहुबली परिचिन्तइ अहो महन्तो रणारम्भो ॥६०॥

होहीअ हेयउच्चियहयगयपाइक्कचक्कसंहारो ।
अज्जियदुक्कयभारो उग्घाडियनरयपुरदारो ॥६१॥

दुन्हिन्ह बन्धवाणं मिहो विराहे किमन्नजीवाणं ।
निक्कारणजुज्झेणं सत्थपओगेण अहमेण ? ॥६२॥

तन्तं तं कायव्वं सो मंतो होइ इत्थ ज्झायव्वो ।
भरहस्स जेण दप्पो सप्पो सन्तो लहु होइ ॥६३॥

तो भावियपरमत्थो **बाहू भरहस्स** पट्ठवइ दूयं ।
सो विय पणओ एवं जम्पइ महुराए वाणीए ॥६४॥

बाहुबली महिनाहो जाणावइ सामि ! अप्पणो भावं ।
लोयाणं मरणेणं नामोक्कसियं किमम्हाणं ? ॥६५॥

उत्तमजुज्झेणं चिय बलाबलत्तेण नायमित्तेण ।
देवाईण समक्खं पराजओ वा जओ होइ ॥६६॥

रहसेणं **भरहेण** वि पडिवन्नमिणंति दोसु कडएसु ।
उक्किट्ठसिंहनाओ जाओ नाओ त्ति उच्छलिओ ॥६७॥

चन्दणकयंगरागा कुन्दुज्जलवासरइयसिंगारा ।
आमुत्तथूलमुत्ताहारा सियच्छत्तसंचारा ॥६८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दो वि नरिन्दा जंगमहिमगिरिसबम्भचारिणो इन्ति ।
तयणु रणरंगभूमिं तिहुयणकीरन्तजोक्कारा ॥६९॥

भरहेण तओ भणियं किरइ किं जुज्झमुत्तमं बाहो ! ।
एसो वि भणइ बन्धव ! दिट्ठी किर कायरा अथिरा ॥७०॥

सा धीरा धरियव्वा नप्फन्दा सयलतिहुयणाणन्दा ।
जो पढमं तं मीलइ सो हीलइ धीर ! धीरेहि ॥७१॥

ते ठवन्ति इय पइन्ना अणिमिसनयणा परप्पराभिमुहा ।
मुहचन्दकन्तिभरवरविम्हयकुमुयाकरोब्बोहा ॥७२॥

अह विहसियकुवलयवणसणाहिनयणेसु ताण निवडन्ति ।
सहसा मोयपरव्वसजणलोयणभमरपन्तीओ ॥७३॥

अहहरियसहावो दुहियाए **भरह**रायदिट्ठीए ।
सुइरं चिट्ठन्तीए पडन्ति अंसूणि अणवरयं ॥७४॥

तो तीए मोहेणं मुत्तूणं [1]एससंगरं दुविहं ।
अप्पइ चलं सहावं अहो दुहं अंगजायाए ॥७५॥

विजयइ **बाहु**नरिंदो दढप्पइन्नो त्ति देवसिद्धेहिं ।
उक्किट्ठकलयलेण मुच्चइ कुसुमाण तो वोट्ठी ॥७६॥

मन्नुब्भरक्कन्तमणो चक्की **भरहो** वि जम्पए एवं ।
को उक्करिसो ? दिट्ठीजुद्धेणं बाललल्लिएणं ॥७७॥

किज्जउ वायाजुज्झं परमत्थपसाहणेण जं सहलं ।
जं विउसाणं उचियं तमुत्तमं उत्तमा बिन्ति ॥७८॥

बाहुबलिणा वि वुत्तं वायाजुद्धं जयम्मि अविरुद्धं ।
अम्हं पि मयं बन्धव ! किज्जउ गिव्वाणवाणीए ॥७९॥

ततश्च–

जं पक्खम्मि पसिद्धभावसुहगं जं वा सपक्खे धुवं,
जं सम्बन्धपरं निवित्तिपरं जं वा विपक्खासया ।
अक्खोहं परहेउहेइनिवहे खित्ते विचित्ते वि जं,
वायाजुद्धखणे दुवे वि सुहडा ते लिन्ति तं साहणं ॥८०॥

---

१. दृष्टिसङ्ग्रामं तत्प्रतिज्ञां च ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जीवाणं कोडिसमारोहे धम्मो मए परिग्गहिओ ।
परलोयसाहणपरो जं एसो सरलयासहिओ ॥८१॥

सक्कयवयणेण एवं **भरह**नरिन्देण पक्खगहणम्मि ।
पुच्छइ **बाहू** वि तहा धम्मो जइ पहरणसंरूवो ॥८२॥

जीवाण तेण घाओ कोडिसमारोहणं कहं तम्मि ? ।
कुगईए सो हेऊ परलोयपसाहणो कहण्णु ? ॥८३॥

तम्मि य सम्मं चिंतह जुज्जइ न य सरलया वि भावेण ।
तो एस धम्मपक्खो उत्तमपुरिसाण न हु जुत्तो ॥८४॥

अह जिणधम्मो गहिओ सो वि य जइ केसवस्स सम्बन्धो ।
निच्चिय तत्थ वि दोसा रागद्दोसा जओ हुन्ति ॥८५॥

सुगयपणीओ अहवा जिणधम्मो तुम्ह संगओ इत्थ ।
मिच्छादंसणसल्ले तत्थ वि सुगइं कहं होइ ? ॥८६॥

अह अरिहंतजिणेहिं कहिओ धम्मो तए परिग्गहिओ ।
सो अम्ह सम्मउ च्चिय निरत्थयं साहणं तुम्ह ॥८७॥

इच्चाइवयणविन्नासपाससुनिजन्तिया **भरह**वाणी ।
सउणीव जयसमक्खं नोल्लासि पक्खमेगं पि ॥८८॥

बाहू पंडियचक्की **भरहो** रयणेहिं चक्कवट्टि त्ति ।
जाओ जए पवाओ गुणवणभञ्जणमहावाओ ॥८९॥

परमियमहुररवाणं न तक्कगिद्धी वि रायहंसाणं ।
बाहुबलं चिय **बाहो** ! परिक्खियव्वं हवइ अम्ह ॥९०॥

एवं पि **भरह**भणिए **बाहुबली** भणइ रणरसुच्छाहो ।
भुयनामणमित्तेणं जमुत्तमं बाहुजुद्धं पि ॥९१॥

तो मह एयं नामय वामं सरलीकयं भुयादण्डं ।
तुह बाहुलयं बंधव ! तयणु अहं नामइस्सामि ॥९२॥

इमस्स वच्छस्स समुन्नयस्स साह व्व बाहा सरलस्सहावा ।
इण्हि मए सा निवकुंजरेण करेण घेत्तुं लहु मोडणीया ॥९३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं कोवभरेणं **भरहो** परिचिन्तिऊण जत्तेणं ।
गहिऊण **बाहुबाहुं** नामिउमिच्छइ नियकरेण ॥९४॥

न य नमइ तस्स बाहा तिलतुसमित्तं पि वज्जधारेव ।
न वि चलइ जहा सुरगिरिचूला जलरासिमेर व्व ॥९५॥

नामन्तो चालन्तो वावारियसव्ववीरियायारो ।
भरहो कोवहुयासणआयंबिरलोयणो जाओ ॥९६॥

बाहुबलिस्स समप्पइ मूढप्पा अप्पणो भुयादण्डं ।
मिच्छाभिनिवेसेणं जीवा न मुणन्ति अप्पाणं ॥९७॥

उप्पलनालं व तओ वामकरग्गेण तेण लीलाए ।
नामिज्जइ भुयदण्डो सद्धिं **भरहस्स** माणेण ॥९८॥

गुरुमाणसाहिमोडणकडयडरवडम्बरेण तो जाओ ।
देवमणुएसु अम्बरपसमिरअट्टट्टहासज्झूणी ॥९९॥

बालाण कीलणेहिं इमेहिं जुद्धेहिं किन्नु सुहडत्तं ? ।
दिट्ठमुट्ठिचंडदंडाइघायं धीराण तं होइ ॥१००॥

एवं भणिरे **भरहे बाहू** रोमञ्चकञ्चुकियसरीरो ।
आह मिहो जुज्झामो मुट्ठीहि बलं च बुज्झामो ॥१०१॥

जयसिरिविलासगेहे देहे **बाहुस्स भरहमुट्ठिघणो** ।
हिययम्मि वज्जकुट्टिमतलकढिणे पडइ तो झत्ति ॥१०२॥

तिणफंसेण वि **बाहू** दूमिज्जइ नेव तेण घाएण ।
एसो वि **भरहवच्छे** मुट्ठिपहारं दिढं देइ ॥१०३॥

तेण य **भरहो** मुच्छियचेयन्नो भिंभलच्छिसरसिरुहो ।
सिहिपिच्छगुच्छछिन्नं गयणं पिच्छइ खणमेगं ॥१०४॥

खणमित्तेणं **भरहो** अविहत्थो सुदिढदंडधरहत्थो ।
बाहुबलिस्स मएणं उवट्ठिओ दंडजुद्धेणं ॥१०५॥

सो देइ दण्डघायं दिसासु उट्ठिन्तगहिरपडिनायं ।
बाहू वि सहइ सरसीरुहनालप्फासलीलाए ॥१०६॥

---

१. आताम्र ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो **मेरु**गिरिसरिच्छे **बाहुबलि**खित्तदण्डघायपया ।
रेहंति **भरह**देहे पाणियउत्तारमग्ग व्व ॥१०७॥

समरभरमन्दरेणं **भरहो** जलही अइवनिम्महिओ ।
देवसमक्खं जाओ कोहो तो कालकूड व्व ॥१०८॥

कोवभयक्कन्तमणो **भरहो** चिन्तइ किमेस चक्कि त्ति ? ।
तो तस्स करे अप्पइ चक्कं किर देवया झत्ति ॥१०९॥

उत्तमजुद्धपइन्नाजिवियरहिओ इमो त्ति **बाहुबली** ।
निन्दन्तो अवलोयइ चक्ककरं तं करंकं व ॥११०॥

कुले पहवइ न चक्कं जालामालाहिं जइ वि चक्किक्कं ।
अइसयतत्तं पि जलं न नियदाहं करइ जेण ॥१११॥

तो भुयबलेण इमिणा सह चक्केणं इमं नु चूरेमि ? ।
अहवा न जुत्तमेयं असारविसयाण कज्जेण ॥११२॥

**मुद्धो कुद्धो गिद्धो एसो विसएसु विसविसेसेसु ।
जम्हा मुहमहुराणं विरसो तेसिं परिणामो ॥११३॥**

जस्सुल्लसियपयावो तइलोक्कदिवायरो जिणो जणओ ।
भरहो सणिच्छरसमो दोसागयदंसणो जं सो ॥११४॥

किं जुज्झेण ? बन्धवरज्जग्गहणेण पीयपाणीओ ।
धारइ जलहीए एसो चक्कं वडवानलं वेगं ॥११५॥

सिरि**उसह**स्स वि पुत्तो एसो न कुडुम्बभरधुराधवलो ।
सयणभरं निहणन्तो **भरहो भरहो** त्ति सच्चमिणं ॥११६॥

**अहवा विसयपिवासा महापिसाई वियम्भए एसा ।
जीए घत्था जीवा कज्जाकज्जं न याणन्ति ॥११७॥**

बाहुबलगव्वपव्वयसिहरारूढो अहं पि संमूढो ।
जं रुद्दज्झाणहेऊ **भरह**नरिन्दस्स संजाओ ॥११८॥

ते सिद्धा सुकयत्था परमपयत्था सयासुहसमिद्धा ।
जे अवराण जियाणं न कारणं कम्मबन्धस्स ॥११९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुगहीयनामधेया ते मह लहुया वि बन्धवा गरुया ।
जे निरुवमगुरुसंगमसंजमसिरिसंगया जाया'' ॥१२०॥

एवंविहं परिचिन्तिऊण सम्मं विवेयदिट्ठीए ।
संवेगमुग्गरेणं भित्तूणं मोहघणगण्ठि ॥१२१॥

काऊण पञ्चमुट्ठिलोयं गहिऊण देवयादिन्नं ।
रयहरणाइयलिंगो चारित्तगयन्दमारूढो ॥१२२॥

बाहुबली परिचिन्तइ तायसमीवम्मि जामि कहमिन्हि ? ।
निरइसओ पेच्छिस्सं केवलिण बन्धवे लहुए ॥१२३॥

इह कयकाउस्सग्गो सुक्कज्झाणानलेण दहिऊण ।
कम्मवणं तो लहिउं केवलनाणं गमिस्सामि ॥१२४॥

एवं निच्छयसारो निरुद्धसावज्जसयलवावारो ।
बाहू सरलियबाहू तत्थ ट्ठिओ काउस्सग्गेण ॥१२५॥

बाहुबलिं मुणिरायं सव्वकलापुन्नमऽमयलेसिल्लं ।
विहडियवल्लहचक्कं दूरिकयसयलसन्तावं ॥१२६॥

दट्ठूण **भरह**निवो मउलियमणनयणवयणसयवत्तो ।
पच्छायावपरद्धो पारद्धो खामणं काउं ॥१२७॥

''खमसु तुमं मह बन्धव अखण्डियबाहुदण्ड बलवीर ।
भुञ्जसु तायवियन्नं रज्जं सच्छं सच्छन्दसाणन्दं ॥१२८॥

अतुलभुयदण्डविक्कम तुमए विजिओऽहमुत्तमरणेण ।
कज्जे निओइयव्वो तो अहुणा गुणगरिट्ठेण ॥१२९॥

तुह विक्कमकुलिसेणं चक्कं चूरिज्जए न सन्देहो ।
न नरिन्द मए नायं हद्धी एयं पि कुद्धेण ॥१३०॥

बाहुबलिम्मि मुणिन्दे धम्मज्झाणम्मि पसरियाणन्दे ।
पुणरुत्तखामणुज्जय**भरह**निवोऽपत्तपडिवयणो ॥१३१॥

भणिओ मन्तिजणेणं सामि ! मुणी एस मुणियपरमत्थो ।
समसत्तुमित्तचित्तो संजमलच्छीए अणुरत्तो ॥१३२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

न हि किंचि वि भणियव्वो जेयव्वो णेण धम्मज्झाणेण ।
ठाणेण अन्तरंगो रिउवग्गो कोहलोहाइ ॥१३३॥

तत्तो **भरह**नरिन्दो सुइरं थोऊण तस्स गुणनिवहं ।
निन्दन्तो अप्पाणं अपरिच्छियअप्पपरिमाणं'' ॥१३४॥

पत्तो **विणीय**नयरिं मणिमयपासायकणयपायारं ।
उवभुञ्जइ रायसिरिं कीरन्तसुरिन्दअणुगारं ॥१३५॥

''**बाहुबली** मुणिराओ नासावंसग्गदिट्ठीसम्पाओ ।
छज्जीवसाणुकंपो **मेरु**गिरिन्दो व्व निक्कम्पो ॥१३६॥

सम्मं निरुद्धदंडो निच्चललम्बन्ततरलभुयदण्डो ।
काउस्सग्गपवन्नो चिट्ठइ रन्नम्मि अविसन्नो ॥१३७॥

अहियासइ जा वरिसं परीसहे दुस्सहेति आलीढो ।
अन्तो सुहलेसाहिं बाहिं पल्लवियवल्लीहिं ॥१३८॥

सउणिकयकुच्चनीडो अगणियसीउन्हवायजलपीडो ।
पायतलुट्ठियदब्भंकुरसूइवेहवम्मीओ ॥१३९॥

संजमलच्छीहारो चिट्ठइ संवच्छरं निराहारो ।
बाहुबली अणगारो अणिगूहियवीरियायारो ॥१४०॥

पसरियधम्मज्झाणो पइक्खणमहिलसियकेवलन्नाणो ।
पम्हुट्ठविहियमाणो अणुहूयकिलेससन्ताणो'' ॥१४१॥

ज़ाव अच्छइ **बाहुबली** ताएणं ताव तस्स भईणीओ ।
बम्भी-सुन्दरिनामयबईणीओ पेसिया तत्थ ॥१४२॥

सुइरं निरक्खिऊणं दट्ठूणं मुणिवरं वणनिउंजे ।
जम्पन्ति साहुणीओ बंधव ! ताओ भणइ एवं ॥१४३॥

''झाणं पि कुणन्ताणं दुक्करतवचरणकरणवन्ताणं ।
न हवइ केवलनाणं हत्थिगयाणं तवस्सीणं'' ॥१४४॥

वोत्तूण वयणमिमं बईणीओ झत्ति तप्पएसाओ ।
दूरं ओसरियाओ वरसंवरपूरसरियाओ ॥१४५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चिन्तइ **बाहू** वि इमं अहमिह कयसव्वपरियरच्चाओ ।
ताओ वि वीयराओ होउ तओ को अभिप्पाओ ? ॥१४६॥

"हुं नायमहं केवललच्छि लहिऊण बंधवे लहुए ।
सव्वोत्तमनाणधरे पेच्छिस्सं न उण छउमत्थो ॥१४७॥

एवं माणगयन्दो विणयद्दुमभञ्जणेक्कसाणन्दो ।
आरूढो मूढेणं आयासकिलेसफलहेऊ ॥१४८॥

संजमसुरगिरिसिहरारूढा कल्लाणभायणा गरुया ।
ते तिजयवन्दणिज्जा अट्ठाणुइ बन्धवा मज्झ ॥१४९॥

तेहिं पुरिसुत्तमेहिं महिओ सियज्झाणमन्दरेणेसो ।
चउघाइकम्मजलही केवलसिरिसंगया तत्तो ॥१५०॥

धिद्धी मह अन्नाणं माणं धरिऊण विणयपरिहाणं ।
जाओ दुक्खनिहाणं निरत्थयं वच्छरं जाव ॥१५१॥

दीसइ गरुओ वि लहू माणगिरिन्दम्मि जो समारूढो ।
तह सो न सम्मदिट्ठी गुरुं पि मन्नइ लहुं जेण ॥१५२॥

माणेण विवज्जासो वणियाणं निग्गहं जहा देइ ।
धम्मपराणं पि तहा नासइ समत्तरयणं सो ॥१५३॥

कल्लाणमुत्ती कुलपव्वओ वि जो सव्वगोत्ताहियमाणधारी ।
मेरु व्व होज्जा गयदन्तसोहो महावयासन्निहिओ स जीवो ॥१५४॥

तोऽहं जडमप्पाणं मयरपयडलेण कलुसियं झत्ति ।
मद्दवकयगफलेणं करेमि अह निम्मलसहावं ॥१५५॥

तो ताण बन्धवाणं मुणीणं गुणसायराणं पयपउमे ।
इन्दिन्दिरसुंदेरं लहेमि अहुणा लहुं चेव" ॥१५६॥

इय चिन्तिऊण सहसा चलणे उप्पाडियम्मि **बाहुबली** ।
लहइ मुणिन्दो केवलनाणं सम्मुन्नसियज्झाणं ॥१५७॥

एवं मयलेसो वि हु अणत्थपत्थारकारणं होइ ।
मुणिकुंजरेहिं कज्जं माणतरूम्मुलणं तम्हा ॥१५८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

निवूढगुरुपइन्नो **बाहुबली** केवलेण सम्पुन्नो ।
तिपयाहिणीकरेउं **रिसहं** केवलिसहं पत्तो ॥१५९॥

अट्ठावयम्मि सेले निहणियनिस्सेसकम्मरिउवग्गो ।
सो पत्तो मुणिराओ सिवपुरवरायहाणीए ॥१६०॥

मानपापस्थाने बाहुबलिमुनिराजाख्यानकं समाप्तम् ॥

• • •

§§ मायापि हि महापापस्थानं, सा हि विधत्ते विश्वासहानम्, तदुक्तम् ।

**"मायाशीलः पुरुषो यद्यपि न करोति किञ्चिदपराधं ।
सर्प इव अविश्वास्यो भवति तथाहि आत्मदोषहतः"** ॥१॥

[प्रशम./श्लो.२८]

अतिगहनवल्ली वाऽवरुणद्धि सिवपुरपन्थानं, विरुणद्धि धर्मकलाकलापात्मानम् । यतः-

**"धम्मम्मि नत्थि माया, न य कवडं नाऽणुवित्तिभणियं वा ।
फुडपागडमकुडिल्लं धम्मवयणमुज्जयं जाण"** ॥१॥

[उप.मा./गा.३९२]

किंचियं-निकृतिरनिष्ठितप्रपञ्चितरजःपटलतया धारिणी दुर्गतिपुरीप्रापणप्रवणशरणं, कृष्णपक्षप्रतिपदादितिथिसंहतिरिवाऽधिकाधिकोपचीयमानतमस्तोमदोषा, भीष्म-ग्रीष्मतरणिकिरणपरम्परेव प्रायेण जलाशयेषु प्रवर्तितसंवरोत्पीलशोषा, प्रतिपन्न-शिथिलितव्रतप्राग्भारा आलोचितप्रक्रान्ताः प्रतिपन्नसन्न्यासा अपि सकृत् निगूहित-मायाशल्याः **पंडुरार्यि**केव पराभवैकस्थानं कुदेवत्तमेव श्रयन्ते प्राणिनः ।

तथाहि-

§§ धरणीरमणीतिलए सिरीण निलए पुरा पुरे आसि ।
ईसरसिट्ठिस्स सुया विस्सुयसीलाऽतिसइलीला ॥१॥

सुगुरूणं धम्मकहासवणे संविग्गमाणसा एसा ।
पवज्जं पडिवज्जइ भवसायरजाणवत्तं व ॥२॥

पडिपुन्नवित्तकारणसक्किओ तयणु पइदिणं लेइ ।
सा निम्मला कलाओ सियपक्खे चन्दमूत्ति व्व ॥३॥

नाणाइगुणमणीणं **रोहण**गिरिमेहलाए निद्धसही ।
टंकाभिघायसहणी गुरुपायपसंगसोहिल्ला ॥४॥

अह तिव्वगिम्हकाले पराजिया मलपरीसहेणेसा ।
पक्खालियतणुवसणा चिट्ठइ वइणीण मज्झ गया ॥५॥

अन्नाण वि समणीणं नूणं एसा हविस्सइ पवित्ती ।
सुहसीला जं जीवा अबंभगुत्ती तओ होइ ॥६॥

अन्नं च-

"एक्केण कयमकज्जं करेइ तप्पच्चया पुणो अन्नो ।
सायाबहलपरम्परवुच्छेओ संजमतवाणं ॥७॥ [ ]

एवं विभाविऊण वियरइ तीए पवित्तिणी सिक्खं ।
वच्छे जुत्तं न हवइ सरीरचीराण चुक्खत्तं ॥८॥

कायव्वं वइणीणं चारित्तं चेव चुक्खयं भद्दे ! ।
जं जच्छइ सिवसंगमसासयसुहसम्पयमणन्तं ॥९॥

सूणारंभपवित्तं सरीरचीराण होइ चुक्खत्तं ।
अज्जे अणज्जचरिए बाओसियत्तं तओ होइ ॥१०॥

दुसहो वि य समणीहिं सहियव्वो मलपरीसहो भद्दे ! ।
भवसिन्धुजाणवत्तं जेण चरित्तं हवइ विमलं ॥११॥

विमलेण चरित्तेणं चंदणरससुरहिअंगरागेण ।
भमरि व्व झत्ति केवलनाणसिरी संगममुवेइ ॥१२॥

असुइरसकरणमेहे पुरिसगेहे कहं ? मणुयदेहे ।
धोविज्जन्ते वि धुवं, हवइ न हु अज्जे पवित्तत्तं ॥१३॥

पावमलाणं संचयरित्तीकरणं तु होइ चारित्तं ।
धोविज्जंते देहे तं पुण मलिणं हवइ वच्छे ! ॥१४॥

एवं पन्नविया पि हु तणुवसणखालणम्मि आसत्ता ।
पिहु वसहिट्ठिया चिट्ठइ **पंडुर**अज्ज त्ति विक्खाया ॥१५॥

निच्चं तवचरणरया सज्झाणज्झाणकाउस्सग्गगया ।
बाउसिया संवसिया सुइरं एगागिणी चेव ॥१६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह पच्छिमम्मि काले पच्छायावेण भवउव्विग्गा ।
सम्मं गुरूण अंते उवट्ठियाऽऽलोयणं दाउं ॥१७॥
अवितहमहालोयत्ता थूलेयरजीवखामणुज्जुत्ता ।
सा उत्तमट्ठकप्पं विहिणा पडिवज्जए तयणु ॥१८॥
पञ्चिन्दियदमदन्ता कोहाइकसायनिग्गहपसत्ता ।
आलोइयपडिक्कन्ता धम्मज्झाणम्मि संकन्ता ॥१९॥
धन्नाऽसि तुमं वच्छे सिवमग्गपसाहणम्मि अइदच्छे ।
माणससरं व सच्छे लद्धपसंसा समणगच्छे ॥२०॥
दुपरिच्चायमाहारं दसविहपाणाण सुदिढमाहारं ।
जं चयसि भावसारं करेसि तं जयचमुक्कारं ॥२१॥
एसोत्तमट्ठकप्पो पासाओ तुह चरित्तरायस्स ।
सन्तोससुहासुदिढो पइक्खणं होउ सुहवासो ॥२२॥
इच्चाइ सुगुरुवाणीसारयससिबिम्बकिरणकुरुलीहिं ।
कुमुयाकरो व्व वि य सइ अज्झवसाओ सुहो तीए ॥२३॥
एगम्मि दिणे मणसा सा चिन्तइ जइ करेइ महपूयं ।
सव्विड्ढीए लोओ तो इह अइगउरवं होइ ॥२४॥
एइ तओ पुरलोओ पूयत्थं धूवपुप्फफलहत्थो ।
संसुमरियविज्जाए आहओ **पंडुरज्जाए** ॥२५॥
तत्तो उवउत्तेहिं गुरूहिं सम्भन्तचित्तवित्तीहिं ।
अज्जाविज्जासुमरणमाहप्पेणं ति विन्नायं ॥२६॥
कलुसीकरेसि वच्छे ! गंगुज्जलमुत्तमट्ठकप्पमिमं ।
अज्जे ! पउत्तविज्जे ! जणपूयारम्भपंकेण ॥२७॥
एवं हि गुरूहिं भणिया संविग्गा सा पुणो पडिक्कन्ता ।
निन्दागरिहालोयणविसुद्धबुद्धीए संकन्ता ॥२८॥
पूयाहेउं पुणरवि पउत्तविज्जा गुरूहिं सिक्खविया ।
विणियत्ता कइवयदिणपज्जन्तपउत्तविज्जा सा ॥२९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पडिचोइया नियत्ता चउत्थवेलाए तह पवित्तीए ।
तीए गुरुवुत्तीए पूयासत्ताए पडिवोत्तं ॥३०॥

पुव्वपवाहेणेसो भयवं लोओ करेइ महपूयं ।
एवं मायासल्लं कयल्लयं **पण्डुरज्जाए** ॥३१॥

तत्तो पढमे कप्पे मायासल्लेण सा समुप्पन्ना ।
एरावणगयरमणी ससल्लचारित्तदोसेण ॥३२॥

एसो खु पावपगई इत्थीभावे वि हत्थिीभावो ।
दियलोए वि पराभवट्ठाणं एवं कुदेवत्तं ॥३३॥

तम्हा सुदिढगुणावहपरलोयपसाहणम्मि धम्मम्मि ।
परिहरियव्वं सव्वं मायासल्लं पयत्तेण ॥३४॥

मायायां कथानकं समाप्तम् ॥

तहा-

§§ संति इह **जम्बुद्दीपे अवरविदेह**म्मि दो वणियपुत्ता ।
मित्ता सिणिद्धचित्ता वणिज्जवावारआसत्ता ॥१॥

एगो सरलप्पगई दाणरुई विणयपरिणई आसि ।
किल सच्चमणोवयणो आणन्दियसयलसुहिसुयणो ॥२॥

अवरो वञ्चणपवरो मायावल्लीवियाणदिढकन्दो ।
चन्दो इव सियपक्खे कलाहिं कुडिलाहिं पडिपुन्नो ॥३॥

अह दाणदयाविणयावज्जियनिव्विग्घभोगफलपुन्नो ।
उप्पन्नो सरलमणो **भरहे** मिहुणगनरो सुहओ ॥४॥

मायल्लो पुण मित्तो वंचणचित्तोऽवसाणसम्पत्तो ।
जाओ उज्जलदेहो करिराओ नं सरयमेहो ॥५॥

ताणऽन्नदिणे दंसणे हरिसवसोल्लसियहिययकमलाण ।
जायं जाईसरणं पुव्वभवप्पीइवित्थरणं ॥६॥

जं पुव्वभवे करिणा [1]अइसंधारणेण अज्जियं कम्मं ।
तं उइयं तत्थ खणे तस्स पभावेण तो तेण ॥७॥

१. वञ्चकेन ।

तं मिहुणगं करेणं घेत्तुं हरिसेण खन्धदेसम्मि ।
आरोवियं तओ सो सरलो कुलगरपयं पत्तो ॥८॥

वंको जावज्जीवमायादोसेण वाहणो जाओ ।
नियडीवंसकुडंगी सिवपुरपंथे खलइ एवं ॥९॥

तम्हा गुरूवएसा एसा माया बुहेहिं चइयव्वा ।
पावट्ठाणं सल्लं जिणधम्मे मोक्खमग्गम्मि ॥१०॥

इदमपि मायाख्यानकम् समाप्तम् ॥

अन्नं च

धणसिरीए मायासल्लेण धम्मकज्जम्मि ।
विहिएण अणालोइय अपडिक्कन्तेण जं दुक्खं ॥१॥

पत्तं अन्नम्मि भवे अभक्खाणेण दुविवागेण ।
इह तं पि सुणिज्जंतं वेरग्गं जणइ भव्वाणं ॥२॥

तहाहि–

§§ दीवे **जंवुद्दीवे दक्खिणभरहद्ध**मज्झिमे खंडे ।
नामेण सुपसिद्धं आसी पुव्विं **वसंतपुरं** ॥१॥

तत्थासि पुहविनाहो **जियसत्तू** नीइविक्कमसणाहो ।
पुरपरिहसरिसबाहो अइसयपडिवन्नव्वाहो ॥२॥

तत्थ **धणेसर**सिट्ठी दाणाइगुणेहिं जणियजणवुड्ढी ।
आसी धणेण धणओ अणुत्तरो किन्तु लोगम्मि ॥३॥

तस्स य भज्जा लच्छी **विणयवई** सरसकुवलयदलच्छी ।
धणवइ-धणावहाभिहपुत्ता दो तीए उप्पन्ना ॥४॥

धूया य **धणसिरी** जा मयरद्धयरायरायहाणिसिरी ।
पुत्ताणं पत्तीओ **पउमसिरी** तहय **कमलसिरी** ॥५॥

एयाओ वियड्ढाओ जुव्वणरूवाइगुणगणड्ढाओ ।
कुलसीलमहग्घाओ पइभत्तीए अविग्घाओ ॥६॥

अह अन्नया विइन्ना पिउणा **पउमावइ**ए नयरीए ।
ईसरसिट्ठिसुएणं परिणीया **धणसिरी** कन्ना ॥७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ससुरकुले गन्तूणं पइणा सह ठाइ जाव दिणदसगं ।
तत्तो पिउणो गेहे जा पत्ता ताव सम्पत्ता ॥८॥

पइणो मयस्स वत्ता केण व रोगेण दिव्वजोगेण ।
तो रोइउं पवत्ता तह जह रोयइ कुडम्बं पि ॥९॥

धणसिट्ठिं विलवन्तं दट्ठूणं दुहभरेण अक्कन्तं ।
धरिऊण धीरिमं तो भणइ इमं **धणसिरी** धूया ॥१०॥

मा माइ ताय रोयह कम्मफलं अम्ह तुम्ह को दोसो ? ।
ता मा मुज्झइ बुज्झइ उज्झह सोगं मम कएणं ॥११॥

तो उच्छंगे घित्तुं भणइ पिया पुत्ति ! निप्फला जाया ।
मज्झं मणोरहा ऊसरम्मि जह वावियं बीयं ॥१२॥

ता पुत्ति ! मज्झ गेहे कम्मं मा कुणसु किं पि ताव तुमं ।
कप्पडियतडियदीणाइयाण दाणं पयच्छेसु ॥१३॥

पच्छिमभवम्मि तुमए न विइन्नं तेण नेह ते भोगा ।
जेण जणम्मि पवाओ अवियन्नं लब्भए नेव ॥१४॥

दियहाणि कइवि सोगं काउं तो नियनियेसु कज्जेसु ।
लग्गो सव्वो वि जणो विसुद्धसीला **धणसिरी** वि ॥१५॥

भद्दकरिणि व्व वियरइ दाणं दीणाइयाण निच्चं पि ।
सयणाणं वच्छल्ले रइयरुई सल्लइवणम्मि ॥१६॥

परलोयं पत्तेसुं जणणी-जणएसु **धणसिरी** दुहिया ।
धणवइ-धणावहेहिं भणिया तो बन्धवेहिं इमं ॥१७॥

बहिणि तुमं मा खेयं कुणसु विसायं च अहव संतावं ।
जं अम्हघरलच्छी अब्भुयसुहकारिणी निच्चं ॥१८॥

सिलहिमसेलतुल्ला तुमं सि जं बहिणि **भरह**वासम्मि ।
अन्नाणं अम्हाण वि अलंघणिज्जा तओ होसि ॥१९॥

इय बन्धवेहि एसा अमियरसासारसारवयणेहिं ।
पन्नविया पल्लविया सव्वंगं कप्पवल्लि व्व ॥२०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो सविसेसं दाणं दिन्ती सुमणोवियाससोहिल्ला ।
जससुरहियसव्वासा पूरइ तक्कुयजणाणाऽऽसं ॥२१॥

अह पुन्नपरिणईए तीए गेहम्मि इन्ति वयणीओ ।
भिक्खट्ठा अन्नदिणे पडिलाहइ सा वि सन्तुट्ठा ॥२२॥

पुच्छइ धम्मतत्तं वइणीओ बिन्ति कप्पए नऽम्हं ।
कहिउं धम्मकहं पि य भिक्खायरियापविट्ठाणं ॥२३॥

वेसमणधणियगेहे चिट्ठइ अम्हं पवित्तिणी भद्दे ! ।
सा धम्मकहं तुम्हं कहिही भणियं जिणिन्देहिं ॥२४॥

वुत्तुत्तरम्मि तत्तो वइणीवयणामएण सित्तंगी ।
वेसमणगिहे वसहिं भाउज्जायाहिं सह एइ ॥२५॥

तत्तो पवित्तिणीए सिवपुरवरवत्तिणीए सच्छाहो ।
कहिओ जिणिन्दधम्मो दावियनिस्सेसजियसम्मो ॥२६॥

जीवदयासारेणं घणगज्जिगहीरधम्मकहणेण ।
जिणवयणरुइवल्ली ताणं हियथत्थले रूढा ॥२७॥

तो वियसिए विवेए ताणं कुसुमुज्जलम्मि पइदियहं ।
जिणपूयाइविहाणे गच्छइ दूरं परिमलो वि ॥२८॥

अह बन्धवा वि तीए भणिया गच्छह पवित्तिणीपासे ।
धम्मारामे जम्हा लब्भइ बोही सया सहला ॥२९॥

सुलहा सुरलोयसिरी रयणायरमेहलामही सुलहा ।
एक्कम्मि नवरि दुल्लहा जिणिन्दवरसासणे बोही ॥३०॥

लज्जाए रज्जूए अम्हे संदाणिया जओ तेण ।
मयहरियाए समीवे कह गच्छामो ? भइणि तत्तो ॥३१॥

जइ एइ कहवि सूरी अम्हाणं पुन्नपगरिसेणेह ।
तो तेसि पायमूले गच्छामो कप्परुक्खाणं ॥३२॥

इय तव्वयणं सुच्चा **धणसिरी** भणइ बन्धवाभिमुहं ।
सव्वं धन्नाणं चिय हवइ हु मग्गाणुसारित्तं ॥३३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह सुकयपगरिसेणं ताणं सूरी समागओ बाहिं ।
उज्जाणे मणरमणे सेविज्जन्तम्मि सउणेहिं ॥३४॥

सह बन्धवेहिं गच्छइ **धणसिरी** तह य भाउजायाहिं ।
गुरुपायवन्दणत्थं सम्पन्नमणोरहा तयणु ॥३५॥

अह वन्दिऊण गुरुपयकमलं विन्नवइ **धणसिरी** एवं ।
मह बन्धवाण भयवं जिणधम्मं कहह एयाण ॥३६॥

तत्तो गुरुहिं कहिओ करुणारसायरेहिं जिणधम्मो ।
वयणलहरीहिं तेहिं वि लद्धं सम्मत्तवररयणं ॥३७॥

तेणुज्जोइयसिवपुरमग्गे जिणरायपूयणाईए ।
अक्खलियपयचारेणं निच्चं चिय ते पयट्टन्ति ॥३८॥

भवजलहितरणपोयं जिणभवणं **धणसिरी**ए कारवियं ।
दव्वव्वएण बहुणा तत्थ पयट्टन्ति पूयाओ ॥३९॥

तह तीए अवरावरतवदिणपूयावहाणदाणाइं ।
दट्ठूण जणो हिट्ठो कुणइ पसंसं जहा एसा ॥४०॥

धन्ना कयकल्लाणा दिणयरमुत्ति व्व पसरियपयावा ।
जिणवयणं कमलवणं सवियासं कुणइ भमरहियं ॥४१॥

सोऊण **धणसिरी**ए जणप्पसंसं अईवईसाए ।
गहियाओ जणपुरओ भाउज्जायाओ जम्पन्ति ॥४२॥

अम्ह पईणं अत्थो विच्चिज्जइ **धणसिरी**ए धम्मम्मि ।
तो किं थ पसंसिज्जइ ? सुकरं चिय परधणं दाउं ॥४३॥

भाउज्जायावयणं लोयमुहाओ सुणित्तु सा निउणं ।
चिन्तइ मणम्मि भाउज्जायाउ एरिसी हुन्ति ॥४४॥

किंतु परिक्खा किरउ बन्धवचित्तस्स जइ न पडिहाइ ।
ता किं दव्ववएणं ? अम्हाणं धम्मकज्जम्मि ॥४५॥

तो **पउमसिरी**हुत्तं संज्झाए भणइ **धणसिरी** एवं ।
गंगा व्व जिणाभिहिओ दयावहो सव्वहा धम्मो ॥४६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो गिहवावारे वि य जयणा जमणु व्व जिणमया चेव ।
जीए अणुकूलवहं मलहरणं संवरं लहसि ॥४७॥

भणियं च–

"जयणा धम्मजणणी जयणा धम्मस्स पालणी निच्चं ।
तव्वुड्ढिकरी जयणा एगंतसुहावहा जयणा" ॥४८॥ [संबो.प्र./गा.५३६]

वाणी वि य भणियव्वा जीए महुराए सच्चयासहिओ ।
कोडिगुणारोहेणं जिणधम्मो होइ सुपसिद्धो ॥४९॥

धम्मियसिलवईणं संसग्गो सव्वया वि कायव्वो ।
होइ खमाए भेओ कुसीलयाणं जओ जोए ॥५०॥

किं बहुणा ?–

धम्माणमेस धम्मो रक्खिज्जइ साडिया पयत्तेणं ।
अह **धणवइ**णा पइणा सविहे निसुयं इमं वयणं ॥५१॥

तो **पउमसिरी**उवरिं कुविओ भत्ता न देइ पयसोयं ।
काउं जम्पइ अवसर दिट्ठिपहाओ गिहाओ वि ॥५२॥

ता एसा **पउमसिरी** निट्ठुरया से वयम्मि अच्छेरं ।
निद्दोसा संकुइया मउलियमणनयणवरकमला ॥५३॥

पइसिज्जासन्न च्चिय रुयमाणी ट्ठाई भूमिवट्ठम्मि ।
जाव पभायं जायं निद्दोसाऽहं ति अइदुहिया ॥५४॥

उन्नयगुत्तप्पभवा खारुग्गारेण **नम्मया** कहवि ।
रयणायरे न मिल्लहइ जह तह नाहं पिययमं पि ॥५५॥

इय चिन्तन्ती एसा सूणेहि लोयणेहिं उत्तिन्ना ।
वासहराओ दिट्ठा **धणसिरी**ए तओ भणिया ॥५६॥

भद्दे ! अइदुहभरिया लक्खिज्जसि केण कारणेण तुमं ? ।
सा भणइ तुज्झ भाया जाणइ अवमाणिया जेण ॥५७॥

साणन्दा य नणन्दा भणइ जहा कुणसु गेहकिच्चाइ ।
बन्धवहुत्तं सम्मं सोवालम्भं भणिस्सामि ॥५८॥

तत्तो **धणसिरी**ए भणिओ भाया कहं ? तए एसा ।
रुसविया मह भाउज्जाया दोसेण रहिया वि ॥५९॥

तो **धणवई** वि जम्पइ असइपोसो गुरूहिं पडिसिद्धो ।
असई बंधव ! एसा ? तुह कहिया केण सुयणेणं ? ॥६०॥

तुमए च्चिय संज्झाए रक्खसु नियसाडियं ति भणिरीए ।
अइपंडिओऽसि बन्धव ! सिक्खावयणे वि जं एवं ॥६१॥

तुमए असई नाया भाउज्जाया विसुद्धसीला वि ।
ता बंधव ! गंतूणं खामसु मुत्तूण संदेहं ॥६२॥

अइजत्तरखणिज्जं सीलं गुणरयणरोहणगिरिन्दं ।
जाणावेउं वुत्तं साडियरक्खावयणमणहं ॥६३॥

तो **धणवइणा** एसा **पउमसिरी** नेहनिब्भरमणेण ।
दूरीकयसन्तावा खमाविया महुरवयणेहिं ॥६४॥

कमलसिरी वि एवं सिक्खाविया **धणसिरीए** रयणीए ।
मायं कोहं माणं लोहं च विसेसओ चयसु ॥६५॥

कोहो पीइं माणो विणयं माया वि हणइ विसासं ।
लोहो वियम्भमाणो सयलाण गुणाण पडिकूलो ॥६६॥

लोहग्गलावरुद्धो जीवाण पुरम्मि कह हु होइ ? ।
अंगीकयमेराणं गुणाण पउराण पइसारो ॥६७॥

तो भद्दे लोहन्धा परधणहरणिक्कमाणसा जीवा ।
कीवा लहन्ति बहुहा वहबन्धणमारणाइणि ॥६८॥

ता सव्वहा वि रक्खसु हत्थं परदव्वगहणघणमलिणं ।
जं तम्मि तेयहाणी लोओ वि न पिच्छए जेण ॥६९॥

इयसिक्खावयणमिणं वासहरट्ठिएण भत्तुणा निसुयं ।
चिन्तियमणेण तत्तो **कमलसिरी** चोरियं कुणइ ॥७०॥

रुट्ठेण तओ तेणं वि पडिसिद्धा पायसोयसन्निहिया ।
तत्थेव गमइ रयणी रुयमाणी कुट्टिमनिविट्ठा ॥७१॥

विसमत्तणेण क्खलिए भूमिए चेव होइ ठायव्वं ।
जह तह अम्हाण गई ठिई मई परिणई भत्ता ॥७२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गोसे वि य **कमलसिरी** मिलाणमुहनयजुयलपंकरुहा ।
दिट्ठा **धणसिरीए** उत्तिन्ना वासभवणाओ ॥७३॥

पुच्छइ तो नणन्दा भद्दे ! कहमज्ज तं निराणन्दा ।
जम्पइ **कमलसिरी** वि य जाणइ तुह बन्धवो चेव ॥७४॥

तो तयहुत्तं वुत्तं वीसत्था कुणसु गेहकिच्चाइं ।
तह बन्धवं भणिस्सं जह सुत्थं होइ सव्वं पि ॥७५॥

तत्तो **धणसिरीए धणावहो** बन्धवो इमं भणिओ ।
कीस तए **कमलसिरी** मन्नुभरं पाविया अज्ज ? ॥७६॥

तेणुत्तं बहिणि इमा लोहन्धा कुणइ चोरियं जेण ।
नाय मिणं कह तुमए ? रक्खसु हत्थं ति तुह वयणा ॥७७॥

इय बंधवेण वुत्ते **धणसिरी** भणइ अइवियड्ढोऽसि ।
जइ गुणहेउं भणियं ता किं दोसो हवइ तीए ? ॥७८॥

ता सव्वहा वि खामसु भयणीवयणेण महुरवाणीए ।
तेणोवसमिया तह जह सित्ता अमियधाराए ॥७९॥

तो मुणियभायचित्ता विसेसदाणाइधम्मकम्मरया ।
सा सलहणिज्ज त्ति लोए कइवयवरिसाणि गमिऊण ॥८०॥

अह पव्वज्जाभिमुही भणिया भाऊहि बहिणि ता चिट्ठ ।
सव्वाण वि पव्वज्जं गिण्हिस्सामो गुरूणन्ते ॥८१॥

आगमविहिणा तत्तो विहवं दाऊण चेइयघरम्मि ।
पव्वज्जा निरवज्जा पडिवन्ना तेहि गुरुमूले ॥८२॥

गुरुकुलवासे गिरिकन्दरम्मि पालन्ति सिंहवित्तीए ।
मोहकरिकुम्भदलणे मुत्तियसुहसम्पयं लहिउं ॥८३॥

भवियव्वयावसेणं संविग्गाए वि कहवि विम्हरियं ।
किंतु तं मायासल्लं **धणसिरीए** समुद्धरिउं ॥८४॥

तत्तो अणसणविहिणा समाहिपत्ताणि ताणि सव्वाणि ।
गच्छन्ति देवलोए भुंजन्ति य तत्थ सुक्खाइं ॥८५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह इह **जंबुद्दीवे भरहे साकेय**पुरवरे हुत्था ।
विक्कमजसो नरिन्दो इब्भो सिट्ठी **असोग** त्ति ॥८६॥

हरिणीनयणा करिणीगमणा पुण तस्स **सिरिमई** घरिणी ।
धणसिरिबन्धवजीवा तप्पुत्ता सग्गओ जाया ॥८७॥

पढमो **सागरदत्तो समुद्ददत्ता**भिहो य बीओ त्ति ।
रूवेण जुव्वणेण य पुन्ना पुन्निमससीसोमा ॥८८॥

धणसिरी जीवो **गयउर**नयरे सिरि**संख**सिट्ठिघरिणीए ।
लच्छीए कुच्छीए पुत्ती सग्गा समुप्पन्ना ॥८९॥

सव्वंगोवंगाणं चंगिममवलोयइऊण जणएण ।
सव्वंगसुन्दरि त्ति य तीए नामं कयं तयणु ॥९०॥

आबालाओ बाला पुव्वब्भासेण जिणवरमयम्मि ।
अणुरत्ता सा भत्ता जिणाण मुणिपुंगवाणं च ॥९१॥

अह पढइ सुणइ एसा जाणइ अत्थं समत्थपसत्थाण ।
गिहिजोग्गाणं बाला अबालचरियाए वट्टन्ती ॥९२॥

पत्ता जुव्वणलच्छि जीए मुज्झन्ति तरुणदिट्ठीओ ।
सोहग्गरयणखाणी लावन्नतरंगिणी जाया ॥९३॥

किं बहुणा ?-

अंगोवंगपइट्ठियलक्खणसुपसत्थसुन्दरसरीरा ।
सा दोलावइ हिययं दिट्ठा नूणं मुणीणं पि ॥९४॥

अह **साकेयपुरा**ओ **गयउर**नयरे **असोग**सिट्ठी वि ।
वाणिज्जेणं सम्पत्तो सेट्ठि**संखे**ण ववहरइ ॥९५॥

तेणऽन्नदिणे भणिओ मह गेहे ते अवस्स भुत्तव्वं ।
तेण वि दक्खिन्नेणं भणियं जं भणसि तं काहं ॥९६॥

तो गउरवेण भोयणसामग्गीए कयाए आहूओ ।
आगच्छइ **असोगो** गेहे **संखस्स** सेट्ठिस्स ॥९७॥

तस्स य कंचणथाले अइसरसं भोयणं कुणंतस्स ।
सव्वंगसुन्दरी सा वीयणगकरा कुणइ भत्तिं ॥९८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो तेण नहग्गाओ सव्वगनिरक्खणेण तुट्ठेण ।
भुत्तुंतरम्मि सिज्जागएण **संखो** वणी भणिओ ॥९९॥

इह सज्जणेण सद्धिं पीई जइ हवइ दिव्वजोएण ।
तो जम्मे वि न विहडइ सच्चं चिय पत्थरे रेहा ॥१००॥

आलम्बणेण रहिया तहा वि सा वित्थरं न पावेइ ।
वल्ली वि जओ तरुयरसिहरारोहेण वित्थरइ ॥१०१॥

लावन्नामयसरिया कन्ना **सव्वंगसुन्दरी** तम्हा ।
दिज्जउ मह ता गुणनिहि**सायरदत्त**स्स पुत्तस्स ॥१०२॥

संखेण वि जुत्तमिणंति य चिन्तियनेहनिब्भरमणेणं ।
दिन्ना कन्ना अह वित्थरेण गरुएण परिणीया ॥१०३॥

गन्तूणं ससुरकुले कयवयदियहेहिं सा पुणो पत्ता ।
नियजणयगिहे अच्छइ सहीहिं परिवारिया सुहिया ॥१०४॥

अह अन्नया य भत्ता पत्तो पत्तीए आणणनिमित्तं ।
कयमाइत्थं सव्वं भोयणतंबोलमाइयं ॥१०५॥

तो चित्तसालियाए रइया सिज्जा अइवरमणीया ।
विहिया तंबोलाइयअच्चब्भुयभोगसामग्गी ॥१०६॥

सिज्जागओ य चिट्ठइ देवकुमारो व्व दिव्वसिंगारो ।
एसो **सागरदत्तो** भज्जागमणं अहिलसन्तो ॥१०७॥

जावज्जवि न गच्छइ भज्जा **सव्वंगसुंदरी** ताव ।
तीए उइयं कम्मं अब्भक्खाणेण जं विहियं ॥१०८॥

अणुरूवपत्तसंपुन्नभोगसामग्गिसंपयं दट्ठुं ।
वन्तरसुरेण कोऊहलेण तो दंसिओ पुरिसो ॥१०९॥

सागरदत्ताभिमुहं पत्ता **सव्वंगसुंदरी** नत्थि ? ।
भणिऊण एवं मत्तालंबाओ लहु अवक्कन्तो ॥११०॥

तत्तो **सागरदत्तो** सोउं दट्ठुं च वयणमवक्कमणं ।
चिन्तइ एवं कुविओ दुस्सीला मे इमा भज्जा ॥१११॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कयसंकेओ पुरिसो आगच्छइ निच्चमेव एयाए ।
पासम्मि ममं दट्ठुं अज्ज सिग्घं अवक्कंतो ॥११२॥
तो उव्विग्गो गन्तुं चिन्तइ ता सा सहीहिं परियरिया ।
तस्सासन्ने पत्ता सो थक्को सुत्तविड्डेणं ॥११३॥
तुह सहि ! भत्ता सुत्तो खिड्डुंक्किरि केरिसं करिस्सामो ।
इय भणिऊण गयाओ नियनियगेहेसु सव्वाओ ॥११४॥
खट्टाए उवविट्ठा सा पुण गन्तूण पइसयासम्मि ।
तो उट्ठिऊण एसो उवविट्ठो अन्नट्ठाणम्मि ॥११५॥
अह चिन्तियं च तीए किं रुट्ठो मज्झ वल्लहो ? एसो ।
नय किं पि कयं खूणं मायापित्तेहिं एयस्स ॥११६॥
पणए अविणया रोसो जायइ दइयस्स सो कओ नेव ।
अखणिज्जंततलाए मगरो चिय पढमं पविट्ठो ॥११७॥
मुञ्चामो सयणीयं किं ववसइ ? ताव एस पिच्छामि ।
अह उट्ठियाए तीए सयणीए तयणु सो सुत्तो ॥११८॥
चिन्तइ मणेण एसा जो किर पाणाण नायगो होही ।
तव्विलसियं च एयं हाहा मे कम्मपरिणामो ॥११९॥
अह मुञ्चइ नीसासे उन्हुन्हे दइयरोसजलणस्स ।
कलुसीकयआसामुहधूमसिहाविब्भमे एसा ॥१२०॥
रुयमाणीए तीए विरहदवो अंसुवारि धाराहिं ।
सिंचन्तो परिवड्ढइ बन्धू किल अग्गी तेलस्स ॥१२१॥
जह तीए पुव्वभवे भाउज्जायाए दुक्खरिंच्छोली ।
दिन्ना सयलं रयणिं तह पावइ सा वि चिरकालं ॥१२२॥
एवं दुक्खतत्ताए तीए अरुणोदयम्मि सो भत्ता ।
गच्छइ नियए नयरे दुवारवालस्स कहिऊण ॥१२३॥
सा वि य पभायसमए सहीहिं उस्सूणलोयणा दिट्ठा ।
भणिया कीस ? किसोयरि ! जया एवंविहावत्था ॥१२४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तीए भणियं पुच्छह मम कम्माइं अहं न याणामि ।
नियभत्तुणो अवन्ना का वि कया सो गओ मुत्तुं ॥१२५॥

जणणीए ताहिं सिट्ठं पत्ता माया वि दुम्मणा तत्थ ।
संबोहइ नियदुहियं मा सोयसु किंपि वच्छि ! तुमं ॥१२६॥

अवराहराहुगहणे अविज्जमाणे वि तुज्झ मुहचंदं ।
गच्छइ अपिच्छिऊणं नयणसुहासायणाजोग्गा ॥१२७॥

ता मुञ्च पुत्ति ! खेयं चिन्तेह नियअन्तराइयं चेव ।
गिहधम्मपरा चिट्ठसु जा झिज्झइ तुज्झ तं कम्मं ॥१२८॥

"तीए भणियं अम्मे ! न य कज्जं किंपि गेहवासेण ।
गिन्हामि वयं अहयं अदिट्ठदोसा सपरितोसा ॥१२९॥

एसो च्चिय मज्झ गुणो जं भत्तारेण विप्पियं विहियं ।
विसयामिसम्मि गिद्धा भमन्ति संसारकन्तारे ॥१३०॥

सव्वन्नूवयणदीवयसुदिट्ठपरमत्थसत्थसाराए ।
न य बाहइ मह मोहो लोहो वा विसयसुखाणं" ॥१३१॥

मायाए संलत्तं जावेसो वच्छि ! परिणेइ न अन्नं ।
ताव तुमं मा मुञ्चसु तस्सासं अच्छ नियगेहे ॥१३२॥

एवं जणणीभणिया एसा **सव्वंगसुन्दरी** हिट्ठा ।
जिणधम्मपरा चिट्ठइ कइवयवरिसाणि पिउगेहे ॥१३३॥

पत्तो ससुरो तीए अह वाणिज्जेणं **कोसल**पुरम्मि ।
तत्थ य गच्छइ **नन्दण**सिट्ठिघरे भोयणत्थेण ॥१३४॥

पिच्छइ दो कन्नाओ **सिरिमइ-कन्तिमइ** त्ति नामाओ ।
सव्वंगसुन्दरीए पुव्वभवे भाउज्जायाओ ॥१३५॥

सोहग्गरूवजोव्वणलवणिमलच्छीहिं मयणघरिणीओ ।
मुत्तारइपीइओ मणहरणीओ मुणीणं पि ॥१३६॥

तो तेण मग्गियाओ पुत्तनिमित्तं दुवे वि दुहियाओ ।
दिन्नाओ **नंदणेणं** परिणीयाओ समिद्धीए ॥१३७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सव्वंगसुन्दरीए सुयमेयं तयणु भन्नए तीए ।
जणणिजणयाणहुत्तं मुञ्चह मं पव्वइस्सामि ॥१३८॥

तो ताणऽणुमएणं **सुव्वइ**गणिणीए पायमूलम्मि ।
सिरि**धम्मघोस**सूरी तं दिक्खइ गुरुविभूईए ॥१३९॥

गुरुकुलवासे रयणायरम्मि सिक्खातरंगमालाहिं ।
अणवरयं सा पावइ गुणरयणाइं महग्घाइं ॥१४०॥

संजमलच्छीहारं कुणइ य एसा पमायपरिहारं ।
बुज्झइ आगमसारं अप्पाणं धरइ अवियारं ॥१४१॥

छज्जीवकायपुरवरदिढपायारे इमीए पइसारे ।
सच्चं वाणी महुणा अच्चुब्भुयसच्चिक्कजम्मपुरी ॥१४२॥

तत्तो गीयत्थाए कित्ती चन्दुज्जला प्फुरइ तीए ।
अइसाइखमाधरणे सहसमुहा सेसमुत्ति व्व ॥१४३॥

उवहसियरइं रूवसिरिं पसंसेति वीयरागो वि ।
जीए उवसमलच्छी सही सया पीइपडिबद्धा ॥१४४॥

गामागरनगरायरेसु विहरन्ती सा कमेण **साकेए** ।
पत्ता पवित्तिणीए सद्धिं सद्धम्मकम्मरया ॥१४५॥

भूसणसिट्ठिस्स गेहे वसहीए ट्ठाइ आगमविहिए ।
सुपसिद्धो अह तीए नयरे रूवाइगुणनिवहो ॥१४६॥

सिरिमइ-कन्तिमइओ आगमणं जाणिऊण तो तीए ।
सोच्चा रूवपसंसं वसहीए इन्ति रहसेणं ॥१४७॥

महयरियं वंदित्ता भणन्ति **सव्वंगसुन्दरी** कत्थ ।
कहिया पवित्तिणीए गयाओ तीए सयासम्मि ॥१४८॥

जम्मन्तरनेहेणं जाया पीई य धम्मसद्धा य ।
भणियाओ कीस धम्मं न करेह ? जिणिन्दपन्नत्तं ॥१४९॥

भणियं ताहिं करेमो गयाओ तो महयरीए पासम्मि ।
तीए धम्मो कहिओ गहिओ अह भावसारं तु ॥१५०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चीवन्दणाइसुत्तं पढन्ति अहियंति उभयसंज्झं पि ।
नाउं पिएहि भणियं मा वच्चह तीए पासम्मि ॥१५१॥

नो सुंदरि त्ति अज्जा तेसिं अवहीरिऊण तं वयणं ।
जम्मन्तरनेहेण य अणुराएणं च धम्मस्स ॥१५२॥

वच्चन्ति अणुदिणं पि य अन्नदिणे ताहि मयहरी भणिया ।
सव्वंगसुन्दरी जइ एइ गिहं होइ [१]पेडिवाडी ॥१५३॥

तुम्हं अवरोहेणं एहि **सव्वंगसुन्दरी** गेहे ।
दाऊणं परिवाडिं सिग्गं वसहीए आयाही ॥१५४॥

तत्तो पवित्तिणीए वयणेणं जाइ ताण गेहम्मि ।
पइदियहं परिवाडिं देइ य तासिं सिणेहेण ॥१५५॥

अह चित्तसालियाए अन्नदिणे जाव दाउं परिवाडिं ।
सा अज्जा वच्चिस्सइ **कन्तिमईए** तओ वुत्ता ॥१५६॥

वच्चह भत्तं घित्तुं उववासेण जओ ट्ठिया कल्ले ।
तो निबन्धं नाउं अप्पबीया अज्जा तओ भणिया ॥१५७॥

गिण्हाहि तुमं किंचि वि ठाइस्समहं तु चित्तसालीए ।
सव्वंगसुन्दरीए इय भणिया जाइ सा अज्जा ॥१५८॥

जावच्छइ सा तत्थ य हत्थं रखिज्जसु त्ति वयणेण ।
पुव्वभवे जं कम्मं समज्जियं तमुइयं सहसा ॥१५९॥

तो ताण पीइविहडणकोउहलिएण वन्तरसुरेणं ।
चित्ताओ उयरन्तो तीए उवदंसिओ मोरो ॥१६०॥

तेण य ओयन्नेणं गिलिओ पडलीए संठिओ हारो ।
भित्तीए चित्तगओ वि पुणो वि देवाणुभावेण ॥१६१॥

तो चिन्तइ विम्हइया वयणी **सव्वंगसुन्दरी** एवं ।
न य दिट्ठं नेव सुयं एवं अच्चब्भुयं चरियं ॥१६२॥

अहवा–

बुड्डइ पत्तं पि जले तरइ सिला हुयवहो जले जलइ ।
तं नत्थि संविहाणं संसारे जन्न संभवइ ॥१६३॥

---

१. सूत्रार्थवाचना ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

किंतु इमं महकम्मं पुव्वभवे कहवि जं मए बद्धं ।
तमिह वियम्भइ अन्नह कहं ? मए दीसए वियणे ॥१६४॥

एवं सा चिन्तन्ती बीयाए साहूणीए आहुया ।
गन्तूणं वसहीए पवित्तिणीए कहइ सव्वं ॥१६५॥

तीए भणियं अज्जे जन्मन्तरकम्मविलसियं किं पि ।
ता सहियव्वं तुमए अवेइए नत्थि मुक्खु त्ति ॥१६६॥

उक्तं च-

**''सव्वो पुव्वकयाणं कम्माणं पावए फलविवागं ।
अवराहेसु गुणेसु य निमित्तमित्तं परो होइ''** ॥१६७॥ [संबो.स./गा.१२०]

लोगो खिंसं काही तुमए रोसो चेव न कायव्वो ।
तवनियमे अ जुत्ता विसहिज्ज परीसहं एयं ॥१६८॥

एयं पवित्तिणीए वयणसुहासारिणीए सा सित्ता ।
होइ सुमणोभिरामा नंदणराइ व्व पल्लविया ॥१६९॥

अह दाणं दाऊणं **कंतिमई** चित्तसालियं एइ ।
पिच्छइ तत्थ न हारं पडलीमुक्कं गुणाधारं ॥१७०॥

कुणइ य तयणु वियारं कम्मयरेणं हविज्ज गहिओ त्ति ।
पुच्छामि ताव एए पुट्ठा तो ते इमं बिंति ॥१७१॥

अज्जाओ मुत्तूणं न को वि तुह चित्तसालियं पत्तो ।
तो हक्कइ कम्मकरे का संका ? तुम्ह अज्जाणं ॥१७२॥

भत्तं पि हु दिज्जंतं समग्गलं जाओ नेव गिण्हन्ति ।
ताओ किं हारेणं अणत्थमूलेण काहिन्ति ? ॥१७३॥

**किं ? दुद्धे पुयरया हवन्ति अमए वि किं विसं होइ ? ।
गंगानईए किं वा कयावि अपवित्तया होइ ? ॥१७४॥**

एवं **कन्तिमईए** साहिक्खेवं सुणित्तु वयणविहिं ।
कम्मयरा तुसिणीए मुद्दियवयण व्व चिट्ठन्ति ॥१७५॥

तो विन्नाओ **सागरसमुद्ददत्तेहिं** हारवुत्तन्तो ।
तो लग्गा क लहेउं जंपन्तऽज्झा अणज्ज त्ति ॥१७६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ता **कन्तिमई** जम्पइ अज्जाए मा करेह निन्द त्ति ।
पावेण चिय छिप्पह न य अज्जा एरिसं कुणइ ॥१७७॥

अवि य-

उग्गमइ रवी पच्छिमदिसाए अवि चलइ मेरुचूला वि ।
लंघइ मज्जायं सायरो वि अज्जा कुणइ नेवं ॥१७८॥

तेहि वि तो पडिभणियं मा वच्चह साहुणीवसहीए ।
ता कम्मबन्धभीया ताओ वि न जंति ताण पासम्मि ॥१७९॥

सव्वंगसुन्दरी वि य अज्जा सुद्धा वि एइ न हु गेहे ।
गुरुकम्मबंधभीआ समाहिणा चिट्ठए किन्तु ॥१८०॥

छट्ठट्ठमाइ उग्गं कुणइ तवं जत्थ होइ सुइभावो ।
वियसन्ति भावणाओ सुद्धपसवा पाडलाउ व्व ॥१८१॥

"निम्मलसंवरभरिए खीरसमुद्दिव माणसे तीए ।
जणघणदुवयणे वि हु समइ च्चिय देइ न हु तावं ॥१८२॥

नवचंदकलानिम्मलपव्वज्जाए वि सउणं चक्काणं ।
जं परितावो तं मह बहुतमदोसाणुभावेण ॥१८३॥

उत्तमकुलम्मि जम्मे चरित्तधम्मे वि कीरमाणम्मि ।
एसो मे उवहासो अनायहेऊ हाह हूओ ॥१८४॥

चित्तगओ उत्तिन्नो मोरो गिलिऊण हारमविलंबं ।
चित्तगओ च्चिय चिट्ठइ कहमिह संपच्चओ होइ ? ॥१८५॥

कम्मवसगएण वसणं जीवाणं तं पि होइ संसारे ।
जन्न कहिउं न सहिउं न चेव पच्छाइयं तरइ ॥१८६॥

मह **सुव्वय**गणिणीए कप्पलयाए पि पायच्छायाए ।
चिट्ठन्तीए तावो जं जाओ तमिह अच्छरियं ॥१८७॥

अहवा मणसुद्धीए सिद्धी जीवाण निच्छयनएण ।
एवं जाणन्तीए महऽट्टज्झाणस्स को समओ ? ॥१८८॥

तो धम्मज्झाणससिमण्डलेण जुन्हाए सुक्कलेसाए ।
पसमइ तावो सहसा वट्टइ सुकयऽन्नवो तीए ॥१८९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इह पुण दुक्खमिणं चिय जं मह दुक्कम्मसम्पओगेण ।
जाया जिणिन्दधम्मे खिंसा अन्नाणलोगम्मि ॥१९०॥

''जिणसासणखिंसाए भमन्ति संसारसायरे घोरे ।
जीवा लहन्ति न पुणो कहवि जं बोहिबोहित्थं'' ॥१९१॥

सुगहियनामधेया ते जे कम्मक्खएण सिद्धिपुरिं ।
पत्ता जं जीवाणं न कारणं कम्मबन्धस्स'' ॥१९२॥

इच्चाइभावणाए वणराईए अपुव्वकरणेणं ।
कुसुमुज्जलेण तीए दूरगओ परिमलुग्गारो ॥१९३॥

तो सा खवगस्सेणीगंगावेणीए घायकम्ममलं ।
पक्खालिऊण पावइ महासई केवलन्नाणं ॥१९४॥

उप्पन्नम्मि अणन्ते केवलनाणे समागया देवा ।
वायन्ति दुन्दुहीओ वासन्ति य कुसुमभरवासं ॥१९५॥

चेलुक्खेवं गयणे करिन्ति आसीसमुहलमुहकमला ।
सव्वंगसुन्दरीए थुणन्ति रहसेण गुणनिवहं ॥१९६॥

तहाहि–

''भयवइ तुमए निहओ खरतरवारिसुदिढघाएण ।
मोहो महानरिन्दो दुज्जोहो सुरवईणं पि ॥१९७॥

तुह पंचिंदियदंती अहो अहो सुक्कज्झाणसंकन्ती ।
तह भगवई गुणवन्ती मुत्ताहलमालसमकन्ती ॥१९८॥

दुज्जणमुहधणुनिग्गयदुव्वयणबाणेहिं दुस्सहतरेहिं ।
वज्जमयं व्व न भिन्नं भगवइ ! तुज्झ खमाकवयं ॥१९९॥

सिवपुरपहम्मि तुह पयचारो अइकढिणचारुचरणाए ।
तह जाओ जह भंजिओ जणदुवयणकट्ठउक्केरो ॥२००॥

अहुणा धम्मकहाए केवलनाणक्कमंडलपहाए ।
अम्हाणं करुणाए सिवपुरमग्गं पयासेहि'' ॥२०१॥

केवलमहिमं काउं भत्तीए देवदाणवगणेहिं ।
किच्चा गुणसंथवणं इय भणिए सुद्धसद्धाए ॥२०२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महुरस्सरेणं तत्तो धम्मं **सव्वंगसुन्दरी** वइणी ।
भवजलहिजाणवत्तं कहइ जिणिन्देहिं जं वुत्तं ॥२०३॥

देवागमेण विम्हयरसेण अन्तेउरेण सह राया ।
अइ एइ पउरलोओ परियणरिद्धीए परियरिओ ॥२०४॥

सागरसमुद्ददत्तो एयं अच्छेरयं च मन्नन्ता ।
महिलाहिं संजुत्ता परमान्देण तह पत्ता ॥२०५॥

"तह भगवईए भणियं भो भव्वा इत्थ भवसमुद्दम्मि ।
दसदिट्ठन्तदुल्लम्भा माणुसजम्माइसामग्गी ॥२०६॥

जओ भणियं-

"**माणुस्सखित्तजाइकुलरूवारोग्गआउयं बुद्धी ।**
सव्वन्नुगहसद्धासंजमो य लोगम्मि दुलहाइ" ॥२०७॥ [   ]

तम्हा भव्वा रक्खाट्ठाणे बहुसत्तजीवणिकायस्स ।
जिणधम्मे रयणायरसरिसे सेवामइं कुणह ॥२०८॥

जेणेह नाणदंसणचरित्तरयणाण तुम्ह उवलम्भे ।
सिद्धिपुरीए रज्जं असंसयं सासयं होइ ॥२०९॥

संसारे पुण जीवा चउरासीजीवजोणिलक्खेसु ।
अट्ठविहकम्मबन्धणबद्धा न लहन्ति सुहमणहं ॥२१०॥

जम्हा देवगईए इसानलकोहमाणलोहेहिं ।
देवा किल चवणत्ता सया वि सुहिया न हु हवन्ति ॥२११॥

मणुयगईए जायइ गब्भे जम्मे य जमिह जीवाणं ।
तं दुक्खं जेणाऽऽउं खिज्जइ सोवक्कमं सहसा ॥२१२॥

निरुवक्कमे वि तम्मि य बालत्ते जणणिथन्नच्छेएण ।
अचिकिच्छणिज्जरोगाइएहि पीडिज्जए जीवो ॥२१३॥

तरुणत्तणम्मि मणुया दुरन्तदारिद्ददुक्खिया हुन्ति ।
इट्ठविओगाणिट्ठप्पओगदावानलुत्तत्ता ॥२१४॥

अन्ने वा वसणासत्ता विसयग्गामेसु हुंति खलसंगे ।
पसुपायघायदलिया कलिया धन्नं व दुक्खेणं ॥२१५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

थेरत्ते पञ्चिन्दियबलहाणिं पप्प पत्तदोहग्गा ।
अट्टदुहट्टा कालं खविन्ति पुत्ताइपरिभूया ॥२१६॥

एगिन्दियतिरियजिया सकायपरकायसत्थमरणाई ।
संखेयमसंखेयं कालमणंतं च पाविन्ति ॥२१७॥

विगिलिन्दिया वि जीवा जलणजलावायतण्हच्छुहसुसिया ।
सीयायवऽन्नभक्खणवसओ य लहन्ति मरणाइं ॥२१८॥

नरए नेरइयाणं जीववहारंभपमुहपावेण ।
तं किं पि हवइ दुक्खं अणोवमं बिन्ति जं मुणिणो ॥२१९॥

जओ भणियं-

"**अच्छिमीलणमित्तं पि तत्थ सुखं न विज्जए ।
नारयाण वरायाणं पुव्वकम्माणुभावओ**" ॥२२०॥ [ ]

परमाहम्मियखित्तस्सहावअन्नोन्नजणियतावेहिं ।
संतत्ता नेरइया सुइरं निवसन्ति निरएसु ॥२२१॥

चउविहगइप्पयारे संसारे तत्तओ सुहं नत्थि ।
तम्हा सिद्धिपूरीए इच्छह वासं सुहावासं ॥२२२॥

तो सम्मनाणदंसणरहंगजुयचरणरहरेणित्थ ।
गच्छह सिद्धिपुरीए मुणिवसहाहिट्ठिएण लहुं" ॥२२३॥

जा एवं धम्मकहं कहेइ सा भगवई पबन्धेण ।
तावय **समुद्ददत्तो** भणइ निवं अम्ह अच्छरिय त्ति ॥२२४॥

नियगेहे अच्छरियं जं तं पुच्छामि मे न खूणं ति ? ।
राया वि भणइ पुच्छसु अवराहो नत्थि थोवो वि ॥२२५॥

किं चित्तगओ मोरो हारं गिलइ त्ति ? भगवइ ! कहेसु ।
कम्मवसेणं गिलइ तं कम्मं कस्स ? सा भणइ ॥२२६॥

"मज्झं ति त्ति भणित्ता कहइ य **सव्वगंसुन्दरी** एवं ।
धणसिरिजम्मम्मि मए भाऊणं चित्तमणुणत्थं ॥२२७॥

भाउज्जायाहुत्तं रक्खसु नियसाडियं ति जं भणियं ।
बीयाए सम्मुहं पुण रक्खसु हत्थं ति जं वुत्तं ॥२२८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ताण विवागो एसो पढमे पियसंगमे वि केलीए ।
वंतरसुरेण पुरिसं दंसेऊणं हया पीई ॥२२९॥

तह गेहम्मि ममोवरि पीइं दट्ठूण तुज्झ घरिणीए ।
एसा विहडइ किं वा न व त्ति केलीए देवेण ॥२३०॥

हारो चित्तगएणं गिलिओ मोरेण दंसिओ मज्झ ।
असद्धेयं ति इमं न मए कहियं पुणो सहियं ॥२३१॥

संपइ खीणे कम्मे पच्छायावो सुरस्स संजाओ ।
तुह पिच्छन्तस्स तओ निग्गिलिओ चित्तमोरेण ॥२३२॥

सुहमऽब्भक्खाणेण वि अज्जियकम्मोदएण जो जाओ ।
एसो कलंकपंको निधोइओ संवरेणिमिणा ॥२३३॥

धम्मत्थं सुहमं पि य मायासल्लं अणुट्ठियं एवं ।
होइ दुहेक्कनिमित्तं तम्हा परिवज्जह कयं पि" ॥२३४॥

एवं निसुणन्ताणं ताणं जाइसुमरणं जायं ।
मुच्छानिमीलियच्छिणी ताणि धरणिए पडियाणि ॥२३५॥

नरवइणा वि य आसासियाणि चंदणरसाइणा ताणि ।
अक्खन्ति य नरवइणो पुव्वभवं भगवइकहियं ॥२३६॥

खामित्ता य भगवइं वेरग्गेणुग्गभावियमईणि ।
लिन्ति वयं गुरुमूले राया वि य सावगो जाओ ॥२३७॥

अन्नो वि बहुयलोओ पडिबुद्धो संविहाणयं दट्ठुं ।
सोऊण य जिणधम्मं दुरन्तसंसारभयभीओ ॥२३८॥

सव्वंगसुन्दरीए सुइरं पडिबोहिऊण भव्वजणं ।
खविऊण कम्मरासिं लद्धा सिद्धी सुहसमिद्धा ॥२३९॥

इयराणि वि चरित्तं सुद्धिं परिपालिऊण चिरकालं ।
उवलद्धकेवलाणि य सिद्धिं पत्ताणि सव्वाणि ॥२४०॥

एवं दुहपरिणामा माया थोवा वि पावट्ठाणं ति ।
तं वज्जह जत्तेणं जइ इच्छह सासयं सुक्खं ॥२४१॥

मायाकहाणकं सम्मत्तं ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ लोभोऽपि महापापस्थानमित्युपदिशन्ति सन्तः, स हि पिशाच इव प्रणयमागतः संहरति शौचं, त्याजयत्यायत्यालोचं, तथासौ समस्तार्थसर्गसंहारभर्गः[१], समुत्पादितसर्वव्यसनवर्गसंसर्गः, को हि प्राणी प्राप्नोति तन्मुखान्तर्गतः सन् दुःखान्तरं ?, को वा तदाश्रयः समाश्रयति सुखं ? निरन्तरं ।

तदुक्तं-

"**सर्वविनाशाश्रयिणः सर्वव्यवसनैकराजमार्गस्य ।**

लोभस्य को मुखगतः क्षणमपि दुःखान्तरमुपेयात् ?" ॥१॥ [प्रशम./श्लो.२९]

लोभान्धा हि प्राणिनः पश्यन्ति न सन्मार्गम्, स्खलन्ति सदा चरणक्रियायां पदे पदे, प्रपतन्ति उन्मार्गप्रपन्नाः प्रसृततमःप्रपञ्चान्धे भवान्धौ, पापपङ्कान्तर्गताश्चात्र प्रभूतकालमनुभवन्ति निरन्तरं दुःखानि । अन्यच्चायं-लोभाम्भोधेर्दुःपुरोदरतामात्मन्यादधानः प्रकटयति क्षारोद्गारं, दधात्यन्तः क्रोधं वडवानलानुकारं, उल्लासयति अनवरतमुत्कलिकाः, प्रवर्तयति अविरतमावर्तवलिकाः, स हि अतिशायिगुणघटोदयेन **कपिल**मुनीन्द्रेणेवाऽभ्यर्णकेवलज्ञानसम्पदा प्राणिना सविशेषसन्तोषपोषपियूषचुलुकपानतः शोषमानीयते यदि परम् ।

तथाहि-

§§ आसि पुरा **कोसम्बी** नयरी सुररायपुरवरी रम्मा ।
तीए रायपुरोहिय**जसोय**भज्जासुओ **कविलो** ॥१॥

लहुयस्स वि तस्स पिया, पत्तो पंचत्तमह निवो अन्न ।
संतिकिरियासु कुसलं पुरोहियं ठावए विप्पं ॥२॥

तं अन्नदिणे पिच्छइ रिद्धीए रायमग्गमोइन्नं ।
बहुसेवगसंकिन्नं पसरियसोया जसोया सा ॥३॥

रोयइ करुणसरेणं मुत्ताहलनिम्मलाणि अंसूणि ।
मुयमाणी **कविलेणं** किं रोयसि ? पुच्छिया तत्तो ॥४॥

सा जम्पइ एत्थ पुरा पुरोहिओ आसि वच्छ ! तुह जणओ ।
सो एवं रिद्धीए गच्छन्तो रायमग्गेण ॥५॥

एएण कारणेणं पुत्ता रोएमि मन्दपुन्नाऽहं ।
पुच्छइ **कविलो** रन्ना जणयपयं कहं नो दिन्नं मे ? ॥६॥

---

१. शिवः ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जणणी वि भणइ पुत्तय अपढियवेयत्तणे ण कयकरणो ।
तं सि किरियासु तेणं जणयपयं तुह कहं होइ ? ॥७॥

पिउपयपइट्ठकज्जे सज्जोऽहं माइ वेयअज्झयणे ।
इय **कविलेणं** भणिए जम्पइ जणणी वि अइहिट्ठा ॥८॥

जइ एवं तो पुत्तय तुह पिउमित्तोऽत्थि **इन्ददत्तो** त्ति ।
अज्झावओ पुरीए **सावत्थीए** तहिं गच्छ ॥९॥

एवं जणणीवोत्तो **कविलो सावत्थि**पुरवरिं पत्तो ।
उवज्झायपायपणओ विणएणं विन्नवइ तत्तो ॥१०॥

मज्झ **जसोया**जणणी **कोसम्बीए** तओ अहं पत्तो ।
वेयज्झयणमणेणं कप्पतरूणं व तुम्हन्ते ॥११॥

विज्जागहणं सम्मं निच्चिन्ते भोयणम्मि पज्जते ।
होइ तओ हि सिट्ठिं गन्तूणऽवरोहइस्सामि ॥१२॥

परिभाविऊण एवं उज्जाओ सिट्ठिगेहसंपत्तो ।
कविलेण समं तो सो तोसेणं भणइ तयहुत्तं ॥१३॥

अज्झावयमिस्साणं सागयमिह होउ अज्ज सुविहाणं ।
आइसह सुहनिसन्ना सुपसन्ना कज्जमम्हाणं ॥१४॥

तो तेण सुहारुइणा सागयवयणेण सो उवज्झाओ ।
सवियासनयणकुवलयजुअलो आइसइ सेट्ठिस्स ॥१५॥

......................तुम्ह भोयणेणं वेयज्झयणं कुणउ सम्मं ॥१६॥

अज्जावयवयणामयसित्ता सिट्ठिस्स दाणरुइवल्ली ।
कविलस्स दासीहत्था भोयणदावणफला जाया ॥१७॥

दासीवियन्नग्गासे सविलासमहिपयट्टसंभासे ।
पइदिवसं विसंभे पसरन्तसिणेहसंरंभे ॥१८॥

तरलियवेयब्भासे .... दासीकविला..........।
.........................से अट्टज्झाणम्मि सवियासे ॥१९॥

वट्टन्तीं दट्ठूणं दासीं सम्भन्तलोयणो **कविलो** ।
पुच्छइ पिए ! कओ ते असमाही वट्टए हियए ? ॥२०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तीए वुत्तं पिययम ! निवाइदासीण ऊसवे पत्ते ।
अहमेव उड्डायपरिभूया तत्थ हो रक्खामि........॥२१॥

तं दुक्खं संकंतं सिणेहभरियम्मि कविलहिअयम्मि ।
तेणुत्तं दइए ! सुवन्न [तेन्नमहं] करिस्सामि ॥२२॥

एयं मह नाणुमयं जीवियसन्देहकारणं जेण ।
बम्भणवित्तिए जं कल्लाणं तमिह कल्लाणं ॥२३॥

एवं तीए भणिए बम्भणवित्तिए णाणसम्पत्तिं ।
कुणइ पिए ! किं कणयं कत्थ य लब्भइ ? भणइ **कविलो** ॥२४॥

सा जंपइ इह सिट्ठी **सायरदत्तो** दियस्स मासदुगं ।
वियरइ पभाय समये पढमं जो................॥२५॥

..........................सिवत्थगमंतो होइ ।
भूसणं मह न दूसणं तुज्झ इह किंपि ॥२६॥

विस्सासससरस्सईए दियस्स **कविलस्स** तोसकरणीए ।
अणुकुलचारिणीए सायरगमणे मणं होइ ॥२७॥

एवं विन्नविओ सो रयणीए...........................।
....त्ति काऊण ॥२९॥

पच्चुसे पुण नीओ रायसहे डंडपासियनरेहिं ।
नयरपहम्मि निसीहे एसो दिट्ठो त्ति विन्नतं ॥३०॥

दट्ठूण **कविल**मुत्तिं लक्खणजुत्तिं निवो विचिंतेइ ।
एयाए आगिईए पुरिसो..........................॥३१॥

....।
....॥३२॥

....वियास चंदोदएण ।
...............**कविलेण** उल्लासिओ ससत्तो पसायजलही नरिंदस्स ॥३३॥

वियरामि सुवन्नं तुह मग्गसु तत्तो विवेयभणियम्मि ।
कविलेणुत्तं परिभाविऊण सम्मं कहिस्सामि ॥३४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

राया वि भणइ....................................॥३५॥

ण तओ विचिंतइ **कविलो** वि तत्थ गंतूण ।
वसुपसरेण राया तूरइ किमच्छरियं ? ॥३६॥

तो किं सुवन्नसए मणोरहो ....।
....॥३७॥

एणणं सव्वेणं मज्झ वि कज्जं ति होउ सहस्सं मे ।
अहवा वासग्गासाइ पुज्जए किं सहस्सेणं ? ॥३८॥

मग्गामि तओ लक्खं दुरंतदारिद्ददारुकरवत्तं ।
पुत्ताइजम्मपव्वसु सुपव्वलच्छीकरणसत्तं ॥३९॥

विहलियसयणुद्धारो मग्गणगणदाणकित्तिवित्थारो ।
सुयणाण विहवसारो अहव न लक्खेण उवयारो ॥४०॥

नन्नो अत्थोवाओ निवो य एसो अइव सुपसाओ ।
तो जणियहरिसकोडिं सुवन्नकोडिं पि मग्गामि ॥४१॥

तदुवरि मग्गिज्जंतं सयं सहस्सं च लक्खमवि थोवं ।
जइ वा लाहे लोहो वड्ढइ रुद्दो पिसाओ व्व ॥४३॥

तदुक्तं–

"**जहा लाहो तहा लोहो लाहा लोहो पवड्ढइ ।**
दोमासाकयं कम्मं कोडीए वि न निट्ठियं ॥४४॥ [उत्तरा.अ.८/गा.१७]

संसारम्मि समुद्दे सुमाणुसत्तम्मि सुकयफलयम्मि ।
लोहपबंधे हवईह सुजाणपत्ते वि य विणासो ॥४५॥

सिवपुरवरपहरोहो लोहो अयलो वि भिज्जए सहसा ।
गुत्तेहिं मुणिंदेहिं अइगुरुसंतोसकुलिसेन ॥४६॥

संतोससुहासित्ता सत्ता.............................।
.........भिरामो असोयसुमणोवियासरमणीओ ।
संतोसारामु च्चिय जीवो सुहबीयपूरसिरी ॥४७॥

संतोसभावणाहिं **कविलस्स** दियरायकिरणकुरुलीहिं ।
कइरववणं व वियसई जाइस्सरणं तओ सहसा ॥४८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पुव्वभवनाणदंसणचरित्तरयणतओवलंभेण ।
मोहंधयारनिरसेण सिवपुरवरमग्गमोइन्नो ॥४९॥

....॥५०॥

लोयं काऊण देवयादिन्नं ....।
गहिऊण समणलिंगं **कविल**मुणी एइ अत्थाणं ॥५१॥

वड्ढाहि तुमं नरवर सुधम्मलाभेण तेण इय भणिए ।
विम्हइमणो राया पुच्छइ किं चिन्तियं एयं ? ॥५२॥

आमूलाओ सव्वं कहेइ **कविलो** विचिन्तियं सरलो ।
राया वि भणइ हिट्ठो कोडिं अहियं पि ते देमि ॥५३॥

"**कविल**मुणिन्दो जम्पइ जाइस्सरणेण नायपरमत्थो ।
पडिवन्नमुक्खमग्गो भवकारागारउव्विग्गो ॥५४॥

कोडिगुणेणऽत्थेणं दूरं निम्मुक्कसरलएण धुवं ।
परलोयस्सुवघाओ निव्वत्तिज्जइ महाराय ? ॥५५॥

जीवाणं रक्खाए धम्मो परलोयसाहणं होइ ।
अत्थे गांगेए पुण जीवविघाओ जाण सिद्धो ॥५६॥

अत्थगहणे अगाहे मोहावत्तम्मि सायरे राय ! ।
पडिकूलचारिणीओ सव्वाओ आवया इन्ति ॥५७॥

अन्नं च-

राय भोगोवभोगगिद्धाण चेव मूढाण ।
लच्छीपरिग्गहिच्छा होइ अतुच्छा मणुस्साणं ॥५८॥

जे पुण अवगयतत्ता विसयविरत्ता सिवम्मि आसत्ता ।
ते तवसंजमसमदमसिरिसंगमसुखदुल्ललिया" ॥५९॥

इय**कविल**देसणामयरसेण सित्तेसु भवखित्तेसु ।
पुलयच्छलेण धन्नाण हुंति पुन्नंकुरा सहसा ॥६०॥

राया जंपइ दियवर मन्तो तुह एस दिव्वमाहप्पो ।
वड्ढंतो जेण बहुलोहपिसाओ लहूजाओ ॥६१॥

पव्वज्जापडिवज्जणवज्जपहारेण मुणिमहिन्देण ।
तुमए सिद्धिपुरीए दारे लोहग्गला भग्गा ॥६२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तिहुयणवन्दियचलणो मोहमहीनाहमाणनिद्दलणो ।
तं होसि विगयराओ वन्निज्जसि जेण मुणिराओ ॥६३॥

रन्ना पसंसिऊणं नमंसिऊणं मुणी महासत्तो ।
विन्नत्तो गुणसायर पसीय मुत्तोवलंभेण ॥६४॥

कविलमुणी वि विहारं बाहिं तत्तो करेइ अपमत्तो ।
धम्मज्झाणकमेणं सुक्कज्झाणं समुल्लीणो ॥६५॥

घणघायकम्ममुक्को केवलनाणेण पासइ अरन्ने ।
पंचसए चोराणं पुव्वभवऽब्भत्थचरणाणं ॥६६॥

बोहिकए करुणाए तेसिं तहिं जाइ एस मुणिसींहो ।
निस्संगं तं दट्ठुं चोरा एवं भणन्तेए ॥६७॥

तेणेहिंतो निक्किञ्चणस्स मह नत्थि किंचि वि भयं ति ।
आगच्छइ एस मुणी तो एयं नच्चइस्सामो ॥६८॥

एवं विणिच्छिऊणं **कविल**मुणिन्दं भणन्ति तो तेणा ।
भट्टारय ! तं नच्चसु जइ जाणसि नच्चिउं सम्मं ॥६९॥

तेणुत्तं तो वायह तालीओ तरलकरलया तुम्हे ।
जेणाहं नच्चन्तो तुम्हाण करेमि सन्तोसं ॥७०॥

तो मंडलबन्धेणं समकालं दिन्ति ते जह ताला ।
तह नच्चइ गायन्तो **कविलो** धुवगीइयं महुरं ॥७१॥

तद्यथा–

''अधुवे असासयम्मि संसारम्मि दुक्खपउराए ।
किं नाम हुज्ज तं कम्मयं जेणाहं दुग्गइं न गच्छामि ॥७१॥

तेसिं अक्खेवत्थं तारुन्नं तह य पुन्नलायन्नं ।
तरुणीणं सिंगारं **कविलो** वन्नइ अलंकारं ॥७२॥

अखित्तसुणन्ताणं ताणं विक्खेवणत्थमइबहुयं ।
असुयम्मि समुब्भूए निन्दइ माणुस्सए भोए'' ॥७३॥

अन्नाणतिमिरहरणे रविप्पहाकरणि**कविल**मुणिवयणे ।
तम्माणसम्मि वियसइ विवेयकमलायरो झत्ति ॥७४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सम्बुद्धाणं ताणं जाइसरणेण गहियचरणाणं ।
कम्माणं निज्जरणे उप्पन्नं केवलं नाणं ॥७५॥

मोहमहिनाहजोहं लोहं जिणिऊण **कविल**मुणिराओ ।
लंघियविसयग्गामो कमेण गच्छइ पुरिं सिद्धिं ॥७६॥

लोभे कपिलाख्यानकं समाप्तम् ॥

• • •

रागो पि प्रेमानुबन्धः अपरपर्यायः, कारयति अनार्यचर्यां प्राणिनः । तथाहि-पल्लवयति असौ विपर्यासविज्ञानं, ततो अभिमन्यन्ते तरुणमनुष्याः प्रभूताशुचिकूपिका अपि शृङ्गाररसापूर्णाशातकुम्भकुम्भिकाः प्रगल्भयौवनाः अङ्गनाः तासां च प्रसरदूषिका-कमले दोषदुष्टे अपि प्रशंसन्ति प्रबुद्धनीलोत्पलसगोत्रे नेत्रे, विचारयन्ति चास्थिपञ्जर-मात्रं शरीरं पूतिश्लेष्मोद्गारपात्रमप्यसामान्यं, प्रवाञ्छति पार्वणचन्द्रवदास्यं अपवित्रा-स्थिभूतदन्तश्रेणिरपि कुन्दकलिकोज्ज्वलस्निग्धद्विजावलीवोच्छलत्किरणकुरुलीभिः प्रहसतीव मुक्तावलीं, अशुचिमन्दिरोदरविनिःसृतरसापूर्णोऽपि प्रतिभाति शृङ्गाररससागरे प्रवालबन्धुरश्चाधरः, वर्णयन्ति च भ्रान्ताश्चान्द्रद्रवकान्तिकान्तत्वग्बन्धोद्धुरौ प्रपञ्चित-मांसमेदग्रन्थी अपि स्तनावानन्दकौ रतिप्रीत्योः क्रीडाकन्दुकौ, तदनेन प्रकारेण प्रत्यवयवं स्त्रिगात्रेष्वन्तरशुचिमयत्वेऽप्यऽपरापरप्रशस्तपदार्थोपमानव्यामोहतः प्रवर्तन्ते रागान्धाः प्रकटनरकद्वारेषु परदारेषु, लभन्ते च न्यत्कारं, प्राप्नुवन्ति सर्वस्वापहारं, श्रयन्ति प्राणापहारं, अनुभवन्ति च प्रायः प्रतिजन्म पण्डकत्वेन दुःखसम्भारम्, किञ्च-तीव्रानुरागा पुरन्ध्र्योऽपि न्यत्कृत्य कुलक्रमं पुरस्कृत्य स्वमनोभ्रमं विस्मृत्य स्वभर्तुः प्रीतिसङ्क्रमं कुर्वन्ति परपुरुषसङ्गमम्, अन्यच्च-रागनागदष्टतया कारुण्यतो भ्रष्टतया दुर्गतिगमनं प्रति भयस्य नष्टतया चेतसोऽतिक्लिष्टतया कारणं श्रृङ्गारस्य, पूरणमलङ्कारस्य, हेतुं श्लाघ्यविषयोपचारस्य, सेतुं व्यसनार्णवनिस्तारस्य, सविश्रब्धं स्वपतिमप्युपघ्नन्ति **श्रीकान्तेव** ॥ तद्यथा-

जंबुद्दीवे भरहे मज्झिमखण्डम्मि दाहिणे आसि ।
खिइपयट्ठियनयरे राया नामेण **जियसत्तू** ॥१॥

अवगयजिणमयतत्तो गुरुपयभत्तो गुणज्जणासत्तो ।
निम्मलसम्मदिट्ठी तत्थासि **धणेसरो** सिट्ठी ॥२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विणयगुणरयणधरणी सीलकलासरससल्लईकरिणी ।
लच्छी वल्लहपत्ती सुसाविया तस्स असवत्ती ॥३॥

ताण कुलगयणचन्दा सयलकलाजणियजणमणाणन्दा ।
अरिहन्न-अरिहमित्ता दो पुत्ता जोव्वणं पत्ता ॥४॥

सिरिकन्ता सिरिदत्ता भज्जाओ ताण कुलपसूयाओ ।
विसयसुहं ताहिं समं भुञ्जन्ताणं वहइ कालो ॥५॥

अन्नदिणे **सिरिकन्ता** संथवओ **अरिहमित्त**रूवेण ।
सुहमणलोयणकमलोम्मीलणमह लहइ [१]भिसिणि व्व ॥६॥

रूवसिरीए मयणो एसो पडिपुन्नचन्दसमवयणो ।
नीलुप्पलदलनयणो अइसयसोहग्गजलसयणो ॥७॥

ललियसयलंगचंगिममुत्तीए जायरूवदित्तीए ।
एसो सुरंगणाओ अवि मोहइ किं पुण न अम्हे ? ॥८॥

किंकिल्लिपल्लवारुणकरकिरणुक्केरकुंकुमच्छडाहिं ।
परिरम्भसु हे रंजउ महहिययं एस तो सुहओ ॥९॥

कणयसिलायलवच्छो एसो निम्मलकलाहिं पडिहत्थो ।
परिहासकरणदच्छो माणससरसलिलभरसच्छो ॥१०॥

तो **अरिहमित्त**देहे इय गुणसंसासमुल्लसियनेहे ।
जलियमयणग्गितत्ता रत्ता चइऊण मज्जायं ॥११॥

ओहासइ **सिरिकन्ता** एगन्ते सोम ! संगमरुइए ।
मह निव्वावय गत्तं कामं कामग्गिसंतत्तं ॥१२॥

ता भोगसुहं दिज्जउ वच्छल ! महपाणधारणं जेण ।
निवडन्ती धारिज्जइ अहिणा भोगेण धरणी वि ॥१३॥

इय भाउज्जायाए लज्जामज्जायवज्जियं वयणं ।
विज्जु व्व तम्मि सीलखीरसमुद्दम्मि विज्झायं ॥१४॥

परिभावइ दिढसत्तो तत्तो सो सावओ **अरिहमित्तो** ।
मह जिट्ठभाउजाया मायातुल्ला वि कह भुल्ला ? ॥१५॥

१. बिसीनी = कमलिनी ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पसरइ महातमो हीही मन्नेमि मिहिरमुत्तीओ ।
सुकुलुग्गया जमेसा जंपइ लज्जाकरं वयणं ॥१६॥

ते धन्ना कयपुन्ना बालत्तणम्मि गहियसामन्ना ।
जे समियकामपामा गुरुपयसेवोसहिरसेण ॥१७॥

एवं वियारसारो सिट्ठिसुओ **अरिहमित्त**नामेसो ।
तव्वयणेहिं अकम्पो गुंजापवणेहिं मेरु व्व ॥१८॥

भणइ मह भाउजाया माया एगन्तवच्छला चेवं ।
अववायघरे मग्गं कहं तुमं मं पवत्तेसि ? ॥१९॥

अम्हाण कुले धवले गुणलच्छीए विलासगेहम्मि ।
मसिकुच्चउ व्व एसो अहिलासो होइ किज्जन्तो ॥२०॥

आवाय च्चिय महुरा एए विसया विसं व परिणामे ।
सेविज्जन्ता दारुणदुहदन्दोलिं पयच्छन्ति ॥२१॥

सरिसवमित्तं सुक्खं अकज्जकारीण होइ जीवाणं ।
तप्पच्चइयं दुक्खं नरए मेरूवमं होइ ॥२२॥

परमहिमगोत्तनिग्गया रयणायरगामिणी विसुया वि ।
गंग व्व तुमं भद्दे ! कहमपवित्तं पयं देसि ? ॥२३॥

सव्वगुणाण हारं निल्लज्जे ! जयवि चयसि भत्तारं ।
तहवि अहं नियबन्धवपराभवं कहवि न करिस्सं ॥२४॥

एवं भणिए तेणं सा चिन्तइ बन्धवस्स लज्जाए ।
मं अवमन्नइ एसो सुहओ दक्खिन्नजलही वि ॥२५॥

रागन्धाण जियाणं विरहानलपज्जलन्तदेहाणं ।
हुन्ति हरिणंककिरणा फुरन्तउक्काझलक्क व्व ॥२६॥

तो नियदइयविरत्ता दुरन्तचित्ता दयाए परिचत्ता ।
विसजोगा भत्तारं एसा पेसइ जमागारं ॥२७॥

सयणाणं मज्झगया कवडकुडी करुणकरुणसद्देण ।
रोयइ विमुक्ककंठं हिययट्ठियदुट्ठचिट्ठा सा ॥२८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कयवयदिणपज्जन्ते **सिरिकंता अरिहमित्त**मेगन्ते ।
पुणरवि पुच्छइ निहुयं रइत्थिणी कामगहदुत्था ॥२९॥

महखित्ते नियबन्धवलज्जासंदाणदामिओ पुव्वं ।
दक्खिन्नधुराधवलो पुलयंकुरिए न चिन्नोऽसि ॥३०॥

ता सच्छ सोम वच्छल सच्छन्दं चरसु तत्थ ललियंगो ।
वच्छे मह सच्छाए वीसमिओ जुव्वणुज्जाणे ॥३१॥

तव्वयणस्सवणाओ परिभावइ एस **अरिहमित्तो** वि ।
महभाया एयाए पंचत्तं पाविओ नूणं ॥३२॥

अहह कुलफंसणाए किलिट्ठपाविट्ठनिग्घिणमणाए ।
कहमायरियमकज्जं ? एयाए णज्जचरियाए ॥३३॥

मरणदुहजलहिनिवडणहेऊ गुरुबन्धवस्स संजाया ।
अइरूवसंपया मह सच्चच्चिय आवया हद्धी ॥३४॥

हीही नियंबिणीओ विडंबिणीओ हवन्ति पुरिसाण ।
दुट्ठमणोरहचक्कपगिट्ठसुप्पइट्ठनाभीओ ॥३५॥

कालरयणीसहिओ दुच्चरियदन्दोलिकन्दलमहीओ ।
मणमोहणोसहीओ महिला दुग्गइपहरहीओ ॥३६॥

खणरत्तविरत्ताओ तमभरपसरेक्ककरणसत्ताओ ।
दूरुज्झियबोहीओ पओससंझासणाहीओ ॥३७॥

अबला अलीयकुडीओ दुरन्तभवरंगनच्चणनडीओ ।
चवलत्तमक्कडीओ सुसाणमज्झट्ठियघडीओ ॥३८॥

तं किंपि कामिणीओ कुणन्ति किल साहसं जओ लोए ।
ससुरासुरे वि गरुओ जायइ चित्ते चमुक्कारो ॥३९॥

सव्वाण वि वंसाणं पमया अविवेयसंगमरुइओ ।
वंसकुडिंगिसहिओ गुविलादुग्गिज्झमज्झाओ ॥४०॥

कढिणत्तणेण करिवरदंतसरिच्छाइं जज्जरिज्जन्ति ।
पुरिसाण तरुणीओ ससिकरधवलकडक्खेहिं हिययाइं ॥४१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तम्हा ति च्चिय धन्ना रमणीरागेण लद्धपसरेण ।
कहमवि न हु रंजिज्जइ संखसमाणो मणो जाण ॥४२॥

सुहल च्चिय जियलोए चिंतामणिकामधेणुकप्पदुम्मा ।
एक्कं चिय अइदुल्लहं सीलं ससिसंखदलधवलं ॥४३॥

एसा वि भाउजाया पन्नवणिज्जा न होइ निलज्जा ।
जं कामग्गहो दुट्ठो दुनिग्गहो मन्ततन्ताण ॥४४॥

तो सीलरयणरक्खासुलद्धलक्खेण दक्खपुरिसेण ।
छलिऊण गहो एसो ठाणट्ठिओ चेव धरियव्वो ॥४५॥

इच्चाइ विवेएणं सुहाणुभावेण तस्स लीलाए ।
विसयविसविसममुच्छा अवगच्छइ सव्वहा तत्तो ॥४६॥

अवलम्बियदिढसत्तो तयभिमुहं भणइ सो **अरिहमित्तो** ।
किज्जन्तु ताव भद्दे ? बन्धवपरलोयकिच्चाइं ॥४७॥

परिपाडीए कज्जं तुहिच्छियं कुच्छियं ति पच्छन्नं ।
धम्मो च्चिय कीरन्तो पयडो सोहं समुव्वहइ ॥४८॥

ता होसु थिरा सुन्दरि ? मन्दरचूल व्व लोयमज्झत्था ।
असरिसकल्लाणमइं समुन्नइं लहसि जेण तुमं ॥४९॥

सभासिऊ एवं रयणीए सीलरक्खणुज्जुत्तो ।
अइ तुरिय**मरिहमित्तो** एसो देसन्तरं पत्तो ॥५०॥

एगम्मि तत्थ नयरे उज्जाणे महुरवाणिसवणेण ।
अक्खित्तो जा गच्छइ ता पेच्छइ पुन्नभावेण ॥५१॥

सिरि**धम्मघोस**सूरिं तेएणं दिणमणि व्व दिप्पन्तं ।
दिन्तं निहयतमोहं पडिबोहं भवियकमलाण ॥५२॥

निन्ततमभमरनियरुच्छलन्तज्झंकारमहुरसद्देण ।
विन्नत्तो तेण गुरू पबुद्धमणपंकएण तओ ॥५३॥

सुपभायमज्ज भयवं ! जं तुह पायाण संगमेणाऽहं ।
दिट्ठे सिवपुरमग्गे पडिवन्नो चरणपरिणामं ॥५४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हे सिद्धिपुरीपन्थे पत्थियजियसत्थवाह नाह तुमं ।
मह देइ सव्वविरइं पाहेयं मणिट्ठियं सिग्घं ॥५५॥

एवं विन्नविएणं करुणारससायरेण तो गुरुणा ।
संविग्गो **अरिहमित्तो** परिक्खिओ दिक्खिओ झत्ति ॥५६॥

तवतेयअंसुमाली पसमथेज्जाइगुणरयणमाली ।
एसो गुरुकुलवासी अपुव्वनाणज्जणब्भासी ॥५७॥

गीयत्थत्तं पत्तो अपमत्तो संजमम्मि आसत्तो ।
देसन्तरेसु विहरइ गुरूहिं सद्धिं महासत्तो ॥५८॥

चिट्ठन्तीए तस्स य आसाबन्धेण भाउजायाए ।
सयजामा चि य रयणी संजाया तो तिजामा वि ॥५९॥

तमपिच्छन्ती गोसे रागन्धा सव्वओ निहालन्ती ।
अट्टज्झाणोवगया भाउज्जाया मया झत्ती ॥६०॥

तत्तो सा कम्मवसा गामे एगम्मि कुक्कुरी जाया ।
छिच्छिक्कारेण हया छुहिया दुहिया परिभमेइ ॥६१॥

कमसो य तत्थ पत्तो विहरन्तो सो मुणी **अरिहमित्तो** ।
अणुरत्ताए तीए दिट्ठो भिक्खापविट्ठो य ॥६२॥

चाडुसयाइं कुणन्ती रागन्धा पिट्ठओ विलग्गा सा ।
वसहीए वि निसन्ना सविहे विविहे वियारे य ॥६३॥

दंसन्ती उवहासं अहोनिसं जणइ जेण लोयम्मि ।
तेणेमं रयणीए सुत्तं मुत्तं गओऽन्नत्थ ॥६४॥

तत्तो पभायसमए तस्स विओगेण दहणदाहेण ।
मरिऊण गिरिनिकुंजे जाया वणमक्कडी तत्तो ॥६५॥

कीलन्ती तत्थ वणे विचित्तकीलाहि जुहमज्झगया ।
तारुन्नसिरिं पत्ता निसग्गचवला गमइ कालं ॥६६॥

अह सोऽ**रिहमित्त**मुणी सद्धिं सत्थेण तेण मग्गेण ।
भवियव्वयावसेणं जन्तो तीए पहे दिट्ठो ॥६७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पुव्वभवब्भासेणं उक्कडरागेण मक्कडी एइ ।
साहुसमीवे दंसइ मयणवियारे बहुपयारे ॥६८॥

गच्छइ सत्थो सा वि य मग्गनिरोहं करेइ साहुस्स ।
सुहडेहिं भेसविया वित्तत्था दूरमवकन्ता ॥६९॥

तो तम्मि **अरिहमित्ते** तद्दिट्ठीए अगोयरं पत्ते ।
विरहरहंगनिवाए छिन्नप्पाणा मया झत्ति ॥७०॥

तोऽकामनिज्जराए तहाविहेणं विसुद्धभावेणं ।
मरिऊण समुप्पन्ना अप्पड्ढी वन्तरी देवी ॥७१॥

पुव्वभवे पिच्छन्ती विभंगनाणेण तम्मि मुणिसीहे ।
गच्छइ पओसमिच्छइ हन्तुं तं मुणिवरं णिच्चं ॥७२॥

अह अप्पजलप्पवहे वहपहे तस्स विहियगइभेए ।
तीए छिन्ना जंघा सज्जइ भद्दाऽवरा देवी ॥७३॥

गामन्तरम्मि भिक्खागयस्स सा अन्नवासरे तस्स ।
रूवं सरम्मि दंसइ न्हायन्तं अवरसाहूणं ॥७४॥

सुमरामि अहं क्खलियं न किंचि अलियं भणन्ति न य गुरुणो ।
चिन्तइ हल्लोहलिओ पावतरू एस किं फलिओ ? ॥७६॥

कहं होमि अहं सुद्धो ? बुद्धेहिं गुरूहिं गुणसमिद्धेहिं ।
जो नाओ सपमाओ माई य अलियवाई य ॥७७॥

मन्दरगिरिणा अट्टज्झाणेणं मन्थिए मणसमुद्दे ।
वाहसलिलप्पवाहो बाहिं बहुडा लुट्टइ तस्स ॥७८॥

पच्चावायपरद्धा दट्ठूणं तस्स दुक्खदन्दोलिं ।
सा पयडिय नियमुत्तिं साहइ सव्वं सदुच्चरियं ॥७९॥

तीए पडिबोहकए करुणारससायरेण तो गुरुणा ।
उल्लसियसुहालिद्धा पारद्धा देसणा तत्तो ॥८०॥

"रागो कडुयविवागो दुरन्तदुहचक्कघडणसुरुदओ ।
अदओ तेणक्कन्तो जीवाजीवे विणासेइ ॥८१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तप्पच्चयपावेणं भमइ कुजोणीसु दुक्खलक्खाइं ।
मरणसमुग्घाएणं लहइ दुरन्तेण पुणरुत्तं ॥८२॥

माणुस्सजम्मरयणं सुकुलखेत्ताइसंजुयं कहवि ।
लद्धं हारइ जीवो अणज्जकज्जेण रागेण ॥८३॥

तम्हा एसो रागो नागो इव जिणवरस्स वयणेण ।
मन्तेण निहायदप्पो कायव्वो अप्पमत्तेहिं" ॥८४॥

इच्चाइदेसणाए पडिबुद्धा वन्तरी तओ झत्ति ।
रागद्देसविसाणं पसमणपीउसधाराए ॥८५॥

काउं दुक्कडगरिहं सुगुरूणं पायपउममूलम्मि ।
गिन्हइ सा संमत्तं खामइ साहुं **अरिहमित्तं** ॥८६॥

धन्नो सि तुमं मुणिवर ! अखंडचारित्तजाणवत्तेण ।
मइ रायसायराओ विग्घं जं तं समुत्तिन्नो ॥८७॥

पसंसिऊणं दुल्लहसंमत्तरयणलाहेण ।
सा वन्तरी पहिट्ठा जहागयं पडिगया झत्ति ॥८८॥

रागाख्यानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

तथा द्वेषो पि महीयः पापस्थानं, यतोऽसौ दोषाकरः शशीव प्रपञ्चितकला-कलापेऽप्यखण्डवृत्ते तथात्मनि कुरङ्गकलङ्कमावहति, प्रभूतसत्त्वे समुद्रेऽपि समुच्छलितोत्कलिकाकुलाननेकप्रकारान् क्षारोद्गारान् समुल्लासयति प्रतिक्षणम्, ततः सर्वतः प्रसरन्ति प्रतिकूलमेव दुरवगाहाः सरस्वतीप्रवाहाः, तैश्च निरुध्यते मार्गे गमनप्रवृत्तिः निरुद्धया चानया जायते कालविलम्बः, तेन च सीदन्ति कार्याणि, ततश्च लब्धेन्धनो ज्वलति क्रोधधूमध्वजः, स्फुरति च ततो धूम्यायमानो मिथ्याभिमानो, विजृम्भते च ज्वालावली कराला, **धर्मरुचे**र्मुनेरिवाशु दाहिकाऽकस्मात् तेजोलेश्या, दह्यते तया परापरजीवाश्वासकारिणी पुण्याङ्कुरवती क्षमा, प्ररोहति ततो दर्भशुचिश्रेणिरिव प्रतिपदं व्यथाहेतुवैरानुबन्धपरम्परा नाविकनन्दस्येव

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तहाहि-

§§ आसि पुरा **धम्मरुई** अणगारो गुणमणीण भण्डारो ।
अपडिबद्धविहारो तवसंजमलच्छीउरहारो ॥१॥

एगागी विहरन्तो गामागरनगरमंडियं वसुहं ।
दिप्पन्तविविहलच्छीसिद्धेक्कसुहम्मि कयगिद्धी ॥२॥

पत्तो गङ्गातीरे **नन्दो** नामेण नाविओ तत्थ ।
निवसइ तीरग्गामे मुल्लेणुत्तारए लोयं ॥३॥

अह **धम्मरुई** साहू सह लोएणं समारुहिय नावं ।
गंगनइउत्तिन्नो इरियावहियं पडिक्कमेइ ॥४॥

सत्थियजणो गच्छइ मुल्लं दाऊण तस्स **नंद**स्स ।
अत्थकए अवरुद्धो **नंदेणं धम्मरुई** साहू ॥५॥

भणइ य **नंद** एसो अम्ह मुणीणं नत्थि अत्थो त्ति ।
नंदेणुत्तं मुण्डा नावं तो किं समारूढो ? ॥६॥

महुरक्खरवाणीए मुणिणा सम्बोहणत्थमह वुत्तं ।
तुम्हं धम्मो होही अम्हं उवयारकरणेण ॥७॥

इहलोयपडिबद्धो गिद्धो अत्थम्मि भणइ तो **नन्दो** ।
अत्थेणं मह कज्जं अच्छउ तुम्हऽन्तिए धम्मो ॥८॥

दिज्जइ अविज्जमाणं न हु मुल्लं मग्गिराण वि जणाण ।
वालुयकणाण तिल्लं न हवइ अइपीलणेणावि ॥९॥

इय मुणिणा संलत्ते छित्तो कोवानलेण सो तत्तो ।
मुञ्चइ दुव्वयणमाला दुस्सहा जाला दहन्तीओ ॥१०॥

रविकिरणकलावेणं तत्तो पुलिणम्मि गिम्हमज्झन्हे ।
तण्हाछुहाकीलन्तो अवरुद्धो सो मुणी तेण ॥११॥

पीउससगोत्तेहिं वयणेहिं बोहिओ वि सो **नन्दो** ।
उग्गिरइ विसं कडुयं उरगो जह दुद्धपाणेण ॥१२॥

सत्थम्मि अइक्कन्ते नाविय**नन्देण** तेण पावेण ।
अइदुम्मिओ मुणिन्दो दुरुत्तपुणरुत्तवयणेहिं ॥१३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सिवपुरपहपत्थाणे दुवयणकंट्टेहि पडिपयं विद्धो ।
धम्मरुई अणगारो उवसमसारो वि सो कुद्धो ॥१४॥

चिन्तइ दुम्मइवल्लीकन्दो एसो खु नाविओ **नन्दो** ।
जो परमकिन्हलेसो धम्मुवएसो कहं तमि ? ॥१५॥

अस्सत्थो वि अबोही निक्करुणो कडुयकन्दलपरोहो ।
एसो रुक्खारामो दुव्वाउल्लासिकोवदवो ॥१६॥

छणियं घयमवि कडुयं विरसं दुद्धं पि होइ अइतत्तं ।
उग्गिरइ कालकूडं अइसयनिम्मंत्थिओ जलही ॥१७॥

जह तह एसो साहू नावियन**न्देण** ताविओ बहुहा ।
दोसुल्लासदुरंतं तेओलेसं मुयइ तस्स ॥१८॥

तीए सो डज्झन्तो अट्टज्झाणेण पत्तपञ्चत्तो ।
गामे **देसकुडी**ए जाओ घरकोइलो सन्नी ॥१९॥

धम्मरुई वि मुणिन्दो उवसमजलएण समियकोवदवो ।
संवेगसमावन्नो पच्छायावेण संपन्नो ॥२०॥

आलोइय पडिक्कन्तो सन्तो दन्तो जिइन्दिओ धीरो ।
विहिणा विहारनिरओ पुहवीए जंगमं तित्थं ॥२१॥

भवियव्वयावसेणं विहरन्तो एइ तम्मि गामम्मि ।
जत्थ सहाए नावियन**न्दो** घरकोइलो जाओ ॥२२॥

भिक्खायरियं काउं **देसकुडी**ए समागओ जाव ।
गमणागमणालोयणपुरस्सरं कुणइ सज्झायं ॥२३॥

किरियाकलावपुव्वं जावाऽऽसइ भोयणत्थमेस मुणी ।
दिट्ठो गिरोलिएणं ताव तहिं **नन्द**जीवेणं ॥२४॥

पुव्वभवऽब्भासेणं दोसेणं खिवइ कयवरं उवरिं ।
तस्स मुणिन्दस्स तओ निरक्खिओ तेण सो तत्थ ॥२५॥

चिंतियमणेण मुणिणा एयस्स निवासट्ठाणमेयं ति ।
नो कप्पइ अचियत्तोग्गहम्मि काउं अवट्ठाणं ॥२६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं पसन्नचित्तो बीए कोणम्मि जाइ सो साहू ।
तत्थ वि दोसाविट्ठो गंतु सो कयवरं मुयइ ॥२७॥

गच्छइ तइए कोणे तत्थ वि गन्तूण दोसदोसेण ।
कयवरनियरं उवरिं पुणो पुणो खिवइ साहूस्स ॥२८॥

जाव चउत्थे कोणे गमणे वि घरोलओ कुणइ एवं ।
तो तेउलेसाए दड्ढो **नन्द** व्व सो मुणिणा ॥२९॥

मयगंगाए जाओ हंसो सो रमइ माहमासम्मि ।
उत्तिन्नो सो वि मुणी इरियावहियं पडिक्कमइ ॥३०॥

भरिऊणं पिच्छाइं सीयलसलिलेण सिञ्चइ मुणिन्दं ।
वारं वारं हंसो पुव्वभवब्भत्थखारेण ॥३१॥

तो तेण साहूणा सो एसो विय **नन्द**मंगुलो को वि ।
इय कलिऊणं दड्ढो तेउसेसं मुयन्तेण ॥३२॥

पुव्वभवज्जियवेराणुबन्धदोसेण तेउलेसाए ।
अंजणगिरिम्मि सीहो सो मरिऊण उप्पन्नो ॥३३॥

धम्मरुई वि मुणी पुण घोरतवच्चरणकम्मनिज्जरणो ।
निज्जरवन्दियचरणो अक्खलियसिवमग्गसंचरणो ॥३४॥

विहरन्तो सत्थेणं सद्धिं **अंजणगिरि**स्स सविहम्मि ।
दिट्ठो सीहेणेसो सहसा दुक्कम्मरुट्ठेण ॥३५॥

उद्धूय केसरभरो सो वि य मुणिघायविहियपयचारो ।
सिज्जियतलप्पहारो सीहो गुंजियरवुग्गगारो ॥३६॥

मं चेव हन्तुकामो सेसं लोयं विहाय जमसेसं ।
मुणिणा निरक्खिओ तो परिक्खिओ **नन्द**सरिसो त्ति ॥३७॥

सो सुमरियतद्दोसो मुणी महप्पावि पज्जलियरोसो ।
उल्लसियतेओलेसो सीहं सहसा दहइ एसो ॥३८॥

अवरावरमरणेहिं अकामनिट्ठवियदुट्ठकम्मभरो ।
वाणारसीए नयरीए सीहो माहणसुओ जाओ ॥३९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वड्डन्तो सो कीलइ समयबालाण मज्झयारम्मि ।
बालत्तसुलहचावलधूलीकीलाहिं विविहाहिं ॥४०॥

सो वि मुणी **धम्मरुई** गुरुयरवेरग्गमग्गमोइन्नो ।
आलोईय पडिक्कन्तो परमं संवेगमावन्नो ॥४१॥

वाणारसीनयरीए कम्माणं चित्तपरिणइवसेण ।
अप्पडिबद्धविहारो आगच्छइ बाहिरुज्जाणे ॥४२॥

अह नयरीए मज्झे भिक्खट्ठा तेण कीलमाणेण ।
पविसन्तो **धम्मरुई** दिट्ठो बडुएण बालेण ॥४३॥

रोसेण धमधन्तो दुवयणलिट्ठूवलधूलिखिवणेण ।
तज्जइ मुणिं महप्पं बालयविन्देण परियरिओ ॥४४॥

उवसमसुहाभिसित्तो तत्तो एसो मुणी विचिन्तेइ ।
अज्झ अलं भिक्खाए दुकम्महेउ त्ति बालाण ॥४५॥

पच्चाहुत्तं वलियम्मि तम्मि वलिएण पुव्ववइरेण ।
सो बडुओ अइकडुओ थक्केसु वि सेसबालेसु ॥४६॥

अणुगच्छइ तज्जन्तो वारिज्जन्तो वि सिट्ठलोएण ।
धम्मरुई वि चिन्तइ एसो किं **नन्द**जीवो त्ति ? ॥४७॥

तच्चमढणं सरन्तो मन्नुभरोल्लसियतेउलेसाए ।
सज्जो कहावसेसं बडुयं साहू कुणइ सहसा ॥४८॥

मुणिमुक्कतेउलेसादाहे दुक्कम्मलेसनिज्जरणे ।
सुहभावपरिणईए तत्थुप्पन्नो निवो एस ॥४९॥

ते सुकयत्था निम्मलगुणसच्छा कम्मनिहणणसमत्था ।
तइलोयमत्थयत्था सिद्धा चिट्ठन्ति ते सच्छा ॥५०॥

धन्ना ते सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तरं गया मुक्खं ।
जम्हा ते जीवाणं न कारणं कम्मबंधस्स ॥५१॥

इय चिन्तन्तो विहरइ मुणी वि अन्नत्थ सुद्धतवचरणो ।
दुक्कडगरिहानिन्दणनिक्कन्दियपावपंकभरो ॥५२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रन्ना वि अन्नदिवसे सुहासणत्थेण रायमग्गम्मि ।
दिट्ठे मुणिम्मि जाइस्सरणे नाएसु मरणेसु ॥५३॥

मुच्छानिमिलियच्छो सहसा कुट्टिमतलम्मि ढलियंगो ।
सिसिरोवयारवसओ राया सत्थो भणइ लोयं ॥५४॥

''गंगाए नाविओ नन्दो सभाए घरकोइलो ।
हंसो मयंगतीराए सीहो अंजणपव्वए ॥१॥
वाणारसीए बडुओ राया एत्थेव आगओ'' ।

एयं सद्धसिलोयं जो पूरइ तस्स देमि रज्जद्धं ।
एवं वुत्ते रन्ना तं लोओ पढिउमारद्धो ॥५५॥

तियचउक्कचच्चरेसुं रायपहारामवणनिउंजेसु ।
न य पूरिज्जइ केण वि एवं कालम्मि वच्चन्ते ॥५६॥

सो **धम्मरुई** साहू कमेण देसन्तरेसु विहरन्तो ।
एइ पुरीए बाहिं आरामे सो उ तरुमूले ॥५७॥

अरहट्टवाहएणं सड्ढसिलोयं सुणेइ गिज्जंतं ।
पुच्छइ मुणी वि तत्तो न अग्गिमं पढसि कीस ? तुमं ॥५८॥

तेणोत्तं मुणिपुंगव ! अहं न याणामि अग्गिमं किं तं ? ।
मुणिपुंगवेण भणियं सुणसु तुमं भद्द ! पायजुयं ॥५९॥

''एएसिं घायगो जाओ सो एत्थेव समागओ''

गहिऊण सिलोगद्धं पूरियं मुणिणा इमो हिट्ठो ।
तुट्ठो तओ जाई रायस्सऽत्थाणमण्डवे ॥६०॥

पढियं च रायपुरओ सहसा सज्झसपरव्वसो राया ।
पुव्वभवमरणदुक्खं सरिउं मुच्छाए धरणिगओ ॥६१॥

कयलिदलकमलहिमजलधाराहारेहिं चन्दणरसेण ।
वड्ढन्ते उवयारे निवस्स सा हम्मइ जणेण ॥६२॥

हा दुट्ठ धिट्ठ लोलुय तुह भणियाणंतरं महाराओ ।
जाओ एयावत्थो इय पुणरुत्तं भणन्तेण ॥६३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सो जम्पइ हम्मन्तो कव्वं काउं न चेव जाणामि ।
लोयस्स कलिकरण्डो सो समणेण मे दिन्नो ॥६४॥

राया वि विगयमुच्छो लोयं विणिवारिऊण निहणन्तं ।
पुच्छइ महुरगिराए कहिं सुयं भो सिलोगद्धं ? ॥६५॥

मह आरामे मुणिणा सद्धसिलोगम्मि गीयमाणम्मि ।
सुणिऊण मुणिवइणा भणियं एयं सिलोयद्धं ॥६६॥

तो निच्छियं निवेणं एसो सो मुणिवरो न सन्देहो ।
किन्तु मह नासि सोक्खं पुव्वभवेसुं समिद्धी वा ॥६७॥

इह पुण रज्जसुहाइं लद्धाइं कहवि पुन्नजोएण ।
कुविए तम्मि मुणिन्दे मरणे दूरीभविस्सन्ति ॥६८॥

तम्हा सयं परेहि वि खामेयव्वो मुणी महासत्तो ।
जे **नन्द**भवारद्धो बडूयभवं जाव अवरद्धो ॥६९॥

जे तवसंजमनिरया सन्ता दन्ता जिइन्दिया मुणिणो ।
ते चन्दणं व अगिंग मुयंति बहुडा घसिज्झन्ता ॥७०॥

अन्नाणन्धेण मए जो वन्दणपूयणाइ अरिहन्तो ।
सो **नन्द**भवे हु वयणदोसवसा तज्जिओ सुइरं ॥७१॥

तं दोसविसं सम्पइ रायत्ते अमियरसरुइत्तेण ।
सम्मं हरामि सिग्घं जेण सया निव्वुई होइ ॥७२॥

तत्तो एस नरिन्दो बहुहा परिचिन्तिऊण परमत्थं ।
पट्ठवइ खामणत्थं पहाणपुरिसे मुणिस्सन्ते ॥७३॥

"तेवि गया तत्थ मुणिं थुणंति महुराहिं वग्गुवग्गूहिं ।
गुणरयणाणं रोहणखमाहरो होसि तं चेव ॥७४॥

अन्नेण किं ? सहिज्जइ लोहग्घत्थाण टंकपडिघाओ ।
लोयाणं तह दिज्जइ सग्गुणरयणाणि किं दाणं ? ॥७५॥

पुव्वभवदुक्कडाणं खमावणत्थं मुणिन्द किं राया ।
पणयजणवच्छलाणं तुम्हाणं अंतिए एउ ? ॥७६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तुम्हारिसाण मुणिवर ! जंगमतित्थाण संगमवसेण ।
लोयाण पावसुद्धी होइ धुवा इट्ठफलसिद्धी ॥७७॥

तो दिज्जउ आएसो करुणारसखीरसायरमुणिन्द ! ।
सुपसायसुहाधवलियदिट्ठीहिं इह निवागमणे" ॥७८॥

इय तेसिं विन्नत्तिं मुणिऊणं मुणिवरेण महुराए ।
वाणीए संलत्तं अमियरसेणेव संसित्तं ॥७९॥

"तवसंजमवणदावो कोवोपायो मुणीण हेयव्वो ।
किं पुण भत्तिपरेसुं नरिन्दमाइसु कायव्वो ? ॥८०॥

दोसोवरमे चित्तं राया अम्हारिसम्मि तवतवणे ।
जं रुइरमणीयत्तं धरेइ तारयसिरिदिन्तो ॥८१॥

तवतवणतावियाणं लोयाणं देइ निव्वुइं राया ।
उदयारम्भाउ च्चिय दिट्ठो वियरइ महाणन्दं" ॥८२॥

राया वि जइ सयं चिय जणे वियासेइ साहुकमलाइं ।
तो हवइ महच्छरियं सव्वासामोयसंपत्ती ॥८३॥

इय नाउं सपसायं अकसायं मुणिवरं महाराओ ।
अन्तेउरपरियरिओ एइ महानन्दभरभरिओ ॥८४॥

आरामे मुणिदंसणसुहाभिसेएण बहलपुरिलंगो ।
तिपयाहिणीं करेउं वन्दइ परमाए भत्तीए ॥८५॥

"थुणइ य भयवं ! भवभयहरण तुमं जयसि सुद्धतवचरण ।
करणतुरंगदमणे अस्संदमसमसिरिनिवास ! ॥८६॥

खमसु तुमं मुणिपुंगव ! **नन्द**भवे मोहमोहियमणेण ।
जं ताविओ मए तं लोहपिसायछलत्तेण ॥८७॥

लोहमयस्स वि पहु तुह तेएणं कुज्जोणिमूसासु ।
तवचरणरसावेसा जाया कल्लाणमुत्तसिरी ॥८८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ता मह कुणसु पसायं लोहपिसायं हणेमि जेण लहुं ।
जस्सवसा तुम्हाण वि मए वियन्नो महाखेओ ॥८९॥

ते धन्न च्चिय जीवा जेसिं तुम्हाण दंसणे होइ ।
पढमं चिय पयभत्ती सारयससिकुन्दसुन्देरा ॥९०॥

जइ वाऽहं चिय धन्नो करुणारामाण तुम्ह पायाण ।
छायाए संलीणो भवतवसन्तावसंतत्तो ॥९१॥

तो धम्मुवएसेणं सीयलसलिलेण सिञ्चसु इयाणिं ।
सयलमलतावहरणे जेण लहुं निव्वुई होइ'' ॥९२॥

एवं खमाविऊण कयंजली नरवरो मुणिन्दस्स ।
धरणियलम्मि पुरओ आसीणो धम्मसवणत्थं ॥९३॥

धम्मरुई अणगारो तत्तो गंभीरमहुरवाणीए ।
किल अमियसारणीए वित्थारइ धम्ममारामं ॥९४॥

''भो भो भवम्मि भीमे रन्ने भमिराण जोणिलक्खेसु ।
जीवाणं दुल्लहं चिय सुखित्तसुकुलाइमणुयत्तं ॥९५॥

दसदिट्ठन्तुवलद्धं जिणधम्माराहणेण तं सहलं ।
सुगुरुवएसवसओ कायव्वं होइ मणुयत्तं ॥९६॥

पडिवज्जह सम्मत्तं संकाकंखाइदोसपरिचत्तं ।
परमत्थरयणभूयं भवदोगच्चं हरइ जमिह ॥९७॥

परिवज्जह मिच्छत्तं विसं व परिणामदारूणं भव्वा ।
तरलियचित्ता जेणं भमन्ति संसारकंतारे ॥९८॥

सो देवो झायव्वो अइसयरयणरोहणगिरिन्दो ।
अट्ठारसदोसेहिं रहिओ सयमेव जो बुद्धो ॥९९॥

वित्तसुयसिंधुपारा भवियणकमलाण दिणयरागारा ।
अप्पडिबद्धविहारा निरुद्धचवलिन्दियवियारा ॥१००॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पंचमहव्वयधारा अहोनिसं धम्मदाणवावारा ।
जिणसासणलंकारा भव्वाण वियन्ननित्थारा ॥१०१॥

अणवरयमप्पमत्ता छज्जीवनिकायरक्खणोज्जुत्ता ।
पडिवज्जह सुहगुरुणो दुल्लहा जह कप्पवरतरुणो ॥१०२॥

सद्दहह जिणवरोत्तं तत्तं जीवाइयं अइपवित्तं ।
भवजलहिजाणवत्तं जीवाभयदाणवरसत्तं ॥१०३॥

कम्मगिरिदलणवज्जं सव्वं जोगं चउत्तु सावज्जं ।
गिण्हह भो पव्वज्जं लहह लहुं सिवपुरीरज्जं ॥१०४॥

अह परिहरिय प्पमाए पइ समयं सव्वसंगपरिच्चाए ।
पंचमहव्वयभारो **सयंभुरमणो** व्व दुत्तारो ॥१०५॥

पडिवज्जियसम्मत्ता सावयधम्मम्मि निच्चमणुरत्ता ।
भो निच्चं जिणवयणप्पभावणं कुणह उज्जुत्ता" ॥१०६॥

ववगयचउविहमिच्छादंसणनिद्दो विवेयदिट्ठीए ।
पेच्छन्तो परिगिण्हइ राया सम्मत्तवररयणं ॥१०७॥

धम्मरुइमुणिवरेणं धम्मुवएसेण कुलिससरिसेण ।
मोहगिरिचूरणे सिवपुरमग्गे पयडिए केइ ॥१०८॥

पडिवज्जन्ति चरित्तं कम्मसेसं करेइ जं रित्तं ।
वियरइ सुहमइरित्तं सिद्धिवहूसंगमनिमित्तं ॥१०९॥

अंगीकयसम्मत्ता अन्ने तम्मूले देसविरइल्ला ।
अवरे भद्दगभावा जिणधम्मे हुन्ति भव्वजिया ॥११०॥

राया सम्मदिट्ठी जिणसासणगयणमण्डलुज्जोओ ।
दिप्पइ कलाहिं कलिओ सासयसिवसंगमेक्कमणो ॥१११॥

दोसो पावट्ठाणं पावतरुणं परोहहेउ त्ति ।
भावन्तो **धम्मरुई** विहरइ देसेसु मुणिवसहो ॥११२॥

॥ द्वेषकथानकं समाप्तम् ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ कलहोऽपि प्रमोदमैत्रीमाध्यस्थ्यप्रमुखगुणग्रामोल्लुण्टनप्रचण्डचरटचरितः पापस्थानमेव यतः-कलहरसिकः प्राणी प्रसभमुद्वेगमङ्कुरयति, क्लेशं किशलयति, परभवमात्मनः समुन्मीलयति, अकीर्तिं मञ्जरयति, पितृणामुपालम्भरम्भास्तम्भान् प्ररोहयति, कठोरवचनैः शिक्षितः सन्नऽसममार्तध्यानं कुसुमयति, ततो दुःकर्मोपार्जनया प्रेत्य दुर्गतिं कलयति ।

किञ्च-

कलहो परिवड्ढन्तो, पयंडमायंगमत्तयं पत्तो ।
भंजइ सुकयारामं सुहफलयं चिरपरूढं पि ॥१॥

ततश्च अत्रामुत्र च दुःखैकपात्रतां प्राप्तः प्राणी चतुरशीतजीवयोनिलक्षणगहनाम्भोधिमध्यमग्नः परिभ्राम्यन् कथमिवोत्तारमाप्तुमर्हति ?, इत्यादिदुर्विपाकतां कलहस्य ज्ञात्वा यः सत्त्वः कर्मलाघवतः कलहपरिहाणिमाधाय मनः समाधाय न परान् द्वेष्टि, त्यजति क्रोधं, मुञ्चति विरोधं, लभते सम्यगऽवबोधं, विदधानः सर्वास्रवनिरोधं, स **हरिकेशिबल**मुनीद्र इव देवानामपि वन्दनीयपादारविन्दो जगत्त्रयानन्दो भवति ।

तथाहि-

§§ **महुराए** नयरीए **संख**नरिन्दो मुणिन्दधम्मकहं ।
सोऊणं संविग्गो पव्वज्जारज्जमल्लीणो ॥१॥

गीयत्थो संजाओ कयपरिकम्मो गुरूहिं णुन्नाओ ।
एगागी विहरन्तो **गयउर**नयरम्मि सम्पत्तो ॥२॥

अह वट्टन्ते गिम्हे दिणयरकरनियरताविए लोए ।
मज्झन्हे भिक्खट्ठा पविस्सइ नयरमज्झम्मि ॥३॥

सत्तावलंबनिमित्तं पुरोहियं **सोमदेव**नामाणं ।
पुच्छइ मग्गं सो वि य चिन्तइ हासप्पओगेण ॥४॥

पेच्छामि ताव एयं समणं हुयवहपहेण गच्छन्तं ।
तावेण उप्फिडन्तं वयणं हहाहे त्ति जम्पन्तं ॥५॥

तो कहइ बहलधूलीपडलं मग्गं जलन्तजलणं व ।
गच्चइ तेण मुणिन्दो अकुणन्तो नेव गइभेयं ॥६॥

पेच्छन्तो विम्हइओ पुरोहिओ **सोमदेव**नामा सो ।
चिन्तइ किमेस तावं सहइ मुणी ? नत्थि वा तावो ? ॥७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वीमंसागयचित्तो अणुगच्छन्तो पुरोहिओ मग्गं ।
मुणिरायपायसंगमपसायसीयं पलोएइ ॥८॥

"तो अप्पाणं निन्दइ एवं गुणरयणरोहणगिरिस्स ।
एयस्स मए वसणं अन्नाणन्धेण अहिलसियं ॥९॥

एसो हु रिसी तित्थं अइसयखीरोयरोहिणीरमणो ।
एयम्मि वि कलुसं चिय मज्झ मणो राहुमुत्ति व्व ॥१०॥

कूरत्तेणं छित्तं लित्तं चिय पापपंकपडलेण ।
सुज्झिस्सइ जइ जंगमतित्थे एयम्मि सुपसन्ने ॥११॥

अन्नाणं चिय कट्ठं अन्तरकोहाइसत्तुसंघाओ ।
जेणावरिया लोया हियमहियं वा न याणन्ति ॥१२॥

एसो मुणी महप्पा हीही चिन्तामणी अवन्नाओ ।
पावमइणा मए जो भवदोगच्चं हरइ सहसा ॥१३॥

एयम्मि पहे तावो पढमं जो चिन्तिओ मुणिवरस्स ।
सो मह पच्छायावो हीही पावस्स संजाओ ॥१४॥

जा सुगइपवन्नस्स वि अहिलसिया दुग्गई मुणिवरस्स ।
सा मह होही बहुहा दुहहेऊ नत्थि सन्देहो ॥१५॥

जं चिन्तिज्जइ दुक्खं परस्स तं अप्पणो हवइ चेव ।
एयं जयप्पसिद्धं सच्चं चिय एत्थ संजायं ॥१६॥

एसो महप्पभावो तवभेएणं रवि व्व दिप्पन्तो ।
कलुसजडासयसोसे वियरिओ संवरभरमज्झं" ॥१७॥

एवं लद्धविवेओ पुरोहिओ वन्दिऊण रायरिसिं ।
विणयपणउत्तमंगो खामेइ तिविहेण भावेण ॥१८॥

तो तेण मुणिन्देणं धम्मोवएसेण कुलिसगरिमेण ।
भित्तूणं मोहगिरिं संठविओ सिवपहे सम्मं ॥१९॥

पडिवन्नचरणकरणो पुरोहिओ मुणिवरो महासत्तो ।
गीयत्थो संविग्गो उव्विग्गो भवनिवासाओ ॥२०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुइरं काऊण तवं उग्गं जं दुट्ठकम्मनिज्जरणं ।
संसारजलहितरणं सिवपुरवररज्जवित्थरणं ॥२१॥

बन्धित्तु नीयगुत्तं जाइमएणं निकाइयं किन्तु ।
अणसणविहिणा एसो पत्तो **वेमाणिय**सुरत्तं ॥२२॥

चविऊण तओ **गंगा**तीरे मायंगघरणिउयरम्मि ।
पुत्तत्ताए जाओ दुक्कम्मपरिणामलेसेण ॥२३॥

तस्सणुभावा पेच्छइ सुवणे वियसन्तमंजरिसणाहं ।
सहयारं रमणीयं घरंगणे तयणु मायंगी ॥२४॥

पडिबुद्धा परितुट्ठा साहइ दइयस्स सो वि हिट्ठमणो ।
भणइ पिए ! तुज्झ सुओ भावी सहयारसारिच्छो ॥२५॥

जाओ कालकमेणं बलाभिहाणो विवड्ढमाणोऽथ ।
जं बालभावसुलहं तं चवलत्तं परं पत्तो ॥२६॥

अन्नेसिं डिंभाणं मज्झे कलहं दायइ अइमत्तं ।
निट्ठुरपहारदुवयणदोहग्गकलंकिओ जाओ ॥२७॥

उप्पायइ पइदिवसं दुक्खं पियराण अवरलोएहिं ।
विविहोपालंभेहिं दिज्जंते..................॥२८॥

खरमहुरेहिं पि सिक्खविज्जंतो....................।
अक्खलिओ दुल्ललिओ उव्वेयणिज्जो हवइ ऽणज्जो ॥२९॥

अह तारुन्ने पत्ते वसन्तभासे विलाससुहयम्मि ।
विविहप्पयारचच्चरिपमुहविणोए पयट्टन्ते ॥३०॥

न लहइ एस पवेसं कत्थ वि दुहओ विलासिजणमज्झे ।
कलहप्पिओ एगागी चिट्ठइ दूरट्ठिओ चेव ॥३१॥

........अ...........विलसमाणजणमज्झे ।
मारिज्जंत निग्घिणलोएण विसनिहाणं ति ॥३२॥

तम्मि य मयम्मि सप्पे सप्पसरं कीलमाणलोयस्स ।
आसन्नेणं इंतो हि पुलगो निव्विसो तह उ ॥३३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दिट्ठो तेण बलेण परिभवपत्तेण सयलवज्जेण ।
चिंतियमणेण तत्तो जीवो दुहिओ सकम्मेणं ॥३४॥

तह एस अही अहिओ सविसं स निहओ मह ।
अह..........दूरीकओ जणेणं अहेउकलहप्पिओ जेण ॥३५॥

एसो पुण हिंडलगो न हओ लोएहिं निव्विसो जेण ।
तो जइ अहं कलहो हणामि सुभगु च्चिय भवामि ॥३६॥

तो लोयाण न दोसो कोवाणं उवरि कीरए रोसो ।
एसो अमग्गचारी अप्प च्चिय अप्पणो वइरी ॥३७॥

हेयव्वो ता कलहो कलहोयसमुज्जलं मणं काउं ।
दुवयणविसचाएणं अमयं चिय पज्झरेयव्वं ॥३८॥

दोसावसारणेण वि तावकरो दिणयरो न चक्खुस्सो ।
दोसायरो वि चंदो तावहरो जणमणाणंदो ॥३९॥

ता इत्तो मह कलहो कहमवि काउं न जुज्जइ सया वि ।
किंतु खमा खमियव्वा महुरं वयणं च वत्तव्वं ॥४०॥

दुपयचउप्पयभारं सहइ खमा जेण तेण सव्वेहिं ।
गोत्तेहिं.................................॥४१॥

....।
....॥४२॥

....।
....॥४३॥

....।
....॥४४॥

जह रायरिसिवियन्नं चिन्नं चारित्तमुत्तमं किंतु ।
जाइमएण जाओ मायंगोऽहं महादुभगो ॥४५॥

....।
....॥४६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

....।
....॥४७॥
....।
....॥४८॥
दन्तिदिओ तिगुत्तो उवस्सग्गपरिसहेहिं निक्कंपो ।
चंदो व्व..........................तवेतेयदिप्पंतो ॥४९॥
विहरन्तो संपत्तो कमेण **वाणारसी**ए नयरीए ।
....॥५०॥
....।
....॥५१॥
....।
....॥५२॥
आगच्छइ पूइत्ता जक्खनन्दि त्ति पयक्खिणं सहसा ।
....॥५३॥
जक्खो वि मुणिं निच्चं आराहइ अतिहिट्ठो ॥५४॥
रुट्ठो तीए उवरिं अवमन्नइ मुनिवरं तओ तेण ।
सिद्धिं पाणिग्गहणं एयस्सा कारइस्सामि ॥५५॥
एवं चिन्तिऊण जक्खेणाहिट्ठिया विचिट्ठाओ ।
पकुणन्ती विलवन्ती अणप्पवसगा परं जाया ॥५६॥
सोऊणेवं राया आदन्नो मन्तन्तोवाएहिं ।
उवयारमपेच्छन्तो जावऽच्छह खेयमावन्नो ॥५७॥
ता जक्खेणं भन्नइ पयडीहोऊण वत्तवयणेण ।
एइए मुणिराओ गव्विट्ठाए अवन्नाओ ॥५८॥
ता जइ एयं परिणइ मुञ्चामि न अन्नहा इमं राय ।
देवाणं वन्दणिज्जो दुगंच्छिओ जेण एस रिसी ॥५९॥
जीवउ एस त्ति निवो पडिवज्जइ जक्खरायवयणं पि ।
पेसइ य विवाहत्थं तत्थ तयं सव्वसामग्गिं ॥६०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो **भद्द**रायसुया विवाहमग्गिसंजुया तत्थ ।
पत्ता विन्नवइ मुणी जक्खाएसेण पणयपरा ॥६१॥

गुणमणिसायर मुणिवर मह पाणिं पाणिणा इमं गिण्ह ।
एसा जक्खाएसा समागया मह विवाहत्थं ॥६२॥

विसयसुहविरत्ताणं न बंभचारीण मुणिवराणेसा ।
कप्पइ कहा वि काउं पाणिग्गहणं कओ ? भद्दे ! ॥६३॥

मेहुणसंसग्गीए अग्गीए सीलकाणणं भद्दे ! ।
डज्झइ सिवसुहफलयं खणेण चिरकालरूढं पि ॥६४॥

मोहन्धाण जियाणं कामकहा होइ सुखहेउ त्ति ।
जेण पुण अमूढहियया दुहहेऊ तेहि सा चत्ता ॥६५॥

तम्हा अम्हसमीवे सिववहूसंगमरयाण न पुणो वि ।
वत्तव्वं वयणमिणं नूणमभद्दं ति नाऊणं ॥६६॥

एवं निरीहवयणं सा पडिसिद्धा जणस्स पच्चक्खं ।
मुणिणा किं पवणेणं कणयगिरिं चलइ पलए वि ? ॥६७॥

गंडी**तिंदुग**जक्खो रिसिरूवं छाइऊण दुल्ललिओ ।
परिणेउ रयणीए कीलइ विविहाहिं कीलाहिं ॥६८॥

पच्चूसे जक्खेणं मुक्काइन्ती घरम्मि नियपिऊणो ।
जणयइ चिन्तं गरुयं कह कायव्वि त्ति अहुणेसा ॥६९॥

नाउं रन्नो चित्तं **रुद्देण** पुरोहिएण तो वुत्तं ।
रिसिपत्ती दायव्वा रिसिचत्ता माहणाणं ति ॥७०॥

तो झत्ति नरिन्देणं एवं कालोचियं ति काऊण ।
साणन्देण वियन्ना सा **रुद्द**पुरोहियस्सेव ॥७१॥

जक्खो वि मुणिं निम्मलगुणगणसम्पत्तिरंजिओ निच्चं ।
आराहइ भत्तीए मन्नइ सुकयत्थमप्पाणं ॥७२॥

एयं मह वणगहणं एस्स मुणिस्स पायचारेण ।
सुमणोवियासपुव्वं सिवसुहफलदायगं होही ॥७३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अवरम्मि दिणे पुट्ठो जक्खो अवरेहिं निद्धजक्खेहिं ।
पइदिवसं कीस तुमं न दीससे ? पेमपरओ वि ॥७४॥

तेणोत्तं अम्हवणे मुणिवसहो खन्तिभारधुरधवलो ।
अपमत्तो ज्झाणट्ठिओ णुत्तरगइगमणो अत्थि ॥७५॥

तस्साराहणनिरओ गुणमणिरोहणगिरिस्स पायाण ।
आसन्नम्मि निसन्नो निच्चं चिट्ठामि हिट्ठमणो ॥७६॥

इय भणिए ते जक्खा आगन्तणं थुणंति मुणिरायं ।
जंगमतित्थं दुलहं पावमलक्खालणं जम्हा ॥७७॥

अम्हवणे वि मुणिन्दा संति त्ति सुरेहिं जंपिए जक्खो ।
तेहिं समं जा गच्छइ ता पेच्छइ ते विग्गहसत्ते ॥७८॥

तो तेसिं सव्वेसिं **हरिकेसबल**म्मि मुणिवरे भत्ती ।
अयला अइसयगरुया **सुरगिरि**चूल व्व संजाया ॥७९॥

अह पुन्नमासखवणो सो समणो जन्नवाडए जाइ ।
रुद्दपुरोहियसक्के भिक्खट्ठा पारणदिणम्मि ॥८०॥

बडुएहिं अवन्नाए असमञ्जसजम्पिरेहिं अवरुद्धो ।
जक्खेण अहिट्ठिज्झइ तयणु विवाये जिया बडुया ॥८१॥

हन्तुमणा जक्खेणं निवाडिया झत्ति धरणिपेढम्मि ।
रुहिरुग्गारमुहा ते निमीलियच्छा वि चेयन्ना ॥८२॥

तो कलयले पयट्टे अहो किमेयं त्ति ? मिलियदियलोए ।
भद्दा वि जन्नपत्ती तरलच्छी एइ जा तत्थ ॥८३॥

दट्ठुं मुणिमहप्पं जम्पइ माहणजणाण सा पुरओ ।
चवलेहिं बडुएहिं एसो खलियारिओ किमिह ? ॥८४॥

किं न मुणह ! देवेहिं वन्दिज्जइ भत्तिनिब्भरमणेहिं ।
एसो दुक्करतवभरसमुवज्जियदिव्वमाहप्पो ॥८५॥

ता जइ जीविउमिच्छह तुब्भे भो माहणा इमं साहुं ।
पणमह पूयह जेण जियंति चट्टा लहुं एए ॥८६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तीए वुत्ता एवं पणमित्ता माहणा पसायन्ति ।
जीयन्ति तओ बडुया उम्मीलियलोयणा सिग्घं ॥८७॥

फासुयदाणं वियरइ मुणिस्स **भद्दा** वि परमभत्तीए ।
वायन्ति दुन्दुहिओ जक्खा गयणम्मि तो तुट्ठा ॥८८॥

घोसन्ति अहो दाणं पत्तं सुद्धं अहो परा भत्ती ।
गन्धोदयकुसुमेहिं हिरन्नवुट्ठिं सह मुयन्ति ॥८९॥

दिट्ठेण अइसएण जिणिन्दधम्मम्मि पाणिणो बहवे ।
अणुरत्ता हुन्ति तओ विहरइ य मुणी वि अन्नत्थ ॥९०॥

कलहे पावट्ठाणे वट्टंतो जइवि पुन्नमाहप्पा ।
एस मुणी गुणरासी तो किं अन्नो वि न तह होइ ? ॥९१॥

तम्हा वज्जेयव्वो कलहो कन्दो अणत्थवल्लीए ।
इहलोए दोहग्गं परलोए दुग्गइं देइ ॥९२॥

कलहकथानकं समाप्तम् ॥

• • •

§§ तथा सरलतानुसन्धानसावधाने सर्वोपाधिविशुद्धधर्मकलापरिज्ञानतः समग्रधर्मज्ञचूडामणौ अर्जुन इव परस्मिन् क्रूरकर्मकौरवकैरववनप्रबोधप्रतिपन्थिनि प्रभाकरे अकृतस्यापि कृतस्य यदध्यारोपणं, तदभ्याख्यानमपि महापापस्थानमित्युपदिशन्ति सन्तः, तद्धि-परद्रोहद्रुमखण्डप्ररोहद्रढमूलबन्धबान्धवतया सकलजनासुकृततया जलधिनिर्मथनमाधवतया परमहिमम्लानज्ञानपद्माकरतया ईर्ष्याशल्यवितुद्यमानमनःप्रसरतया अतुच्छमच्छच्छिन्नसत्पक्षतया द्विजत्वेऽपि दिव्यगत्ययोग्यतया दुर्गतिगामित्वमेवात्मनः प्रकटयति, किञ्च-अभ्याख्यानदानतः प्रेत्यानेकशः संपनीपद्यते अकृतपापस्यापि जडाशयस्य प्राणिनः कलङ्कपङ्कोपलेपः । यतः—

"वहमारणअब्भक्खदाणपरधणविलोवणाईण ।
सव्वजहन्नो उदओ दसगुणिओ एक्कसि कयाणं" ॥१॥ [उप.मा./गा.१७७]

"तिव्वयरे उ पओसे सयगुणिओ सयसहस्सकोडिगुणो ।
कोडाकोडीगुणो वा होज्ज विवागो बहुतरो वा" ॥२॥ [उप.मा./गा.१७८]

यः पुनरभ्याख्याने पीड्यमानोऽपीक्षुदण्ड इव निसर्गसिद्धमाधुर्यो न क्षारभावमुद्वहति,

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ताप्यमानो पि कनकपिण्ड इव न मालिन्यमात्मसात्करोति, घृष्यमाणो पि न श्रीखण्डमिव सौरभोद्गारपरिहारमिच्छति, किन्तु वर्द्धिष्णुधर्मध्यानानुबन्धक्रमेण शुक्लध्यानमवाप्य केवलज्ञानसम्पदङ्गनालिङ्गितमूर्त्तिर्दिविषदामपि वन्दनीयपादारविन्दो भवति, **अङ्गर्षिछात्र**वत् । तथाहि–

§§ **चम्पाए** नयरीए सत्थत्थसरोरुहाण दिणनाहो ।
आसी कयसज्झाओ **कोसियअज्जो** उवज्झाओ ॥१॥

विविहाइं सत्थाइं पढन्ति तस्सन्तिए बहवे सीसा ।
अंगरिसी सरलमणो **रुद्दो** खुद्दो सहावेणं ॥२॥

उवज्झाएण वियत्ते आएसे कट्ठभारयाणयणे ।
अंगरिसी जाइ वणे **रुद्दो** कीलइ जहिच्छाए ॥३॥

कट्ठभरायणत्थं संज्झासमए वणम्मि सो जन्तो ।
सहकट्ठभरं पेच्छइ **अंगरिसिं** संमुहमुविन्तं ॥४॥

चिन्तइ एयस्सुवरि होही अज्झावगो अइपसन्नो ।
अपसायं मज्ज पुणो पमत्तचित्तस्स काही त्ति ॥५॥

एवं अट्टज्झाणो आणिन्ति कट्ठभारयं गरुयं ।
जोइजसं सम्पेच्छइ थेरिं सवडंमुहं इन्तिं ॥६॥

रुद्दो रुद्दज्झाणो निहणइ तं खड्डनिक्खियं काउं ।
गहिऊण कट्ठभारं अज्झावयं अन्तिए पत्तो ॥७॥

निग्घिणकम्मो पावो **रुद्दो** अज्झावयं भणइ खुद्दो ।
तुम्ह सो **अङ्गरिसि**सिस्सो हणिऊण जोइजसं ॥८॥

घेत्तूणं कट्ठभरं एसो सिग्घं समागओ एत्थ ।
पिच्छह तं खड्डाए पक्खित्तं जइ न पत्तियह ॥९॥

तं सोच्चा दट्ठूणं उज्झाओ भणइ **अंगरिसि**मेवं ।
हा पाव कहं तुमए किच्चमेयं कयं ? धिट्ठ ! ॥१०॥

इहलोए परलोए इत्थीघाएण पावपंकिल्लो ।
होइ दुहत्तो सत्तो वुच्चइ कुलफंसणो लोए ॥११॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जं मज्झ समीवम्मि वि पढमाणो सत्थत्थपरमत्थं ।
एवं वट्टसि पावे ? तं मन्ने तं अभव्वोऽसि ॥१२॥

अवसर दिट्ठिपहाओ पाविट्ठ गरिट्ठदुट्ठ मह इन्हि ।
पज्जत्तं पढिएणं तुह एवं पावचरियस्स ॥१३॥

दुस्सहमब्भक्खाणं वज्जनिवायं गुणगणगिरिस्स ।
सोऊणं **अंगरिसी** झत्ति विलीणो व्व सव्वंगं ॥१४॥

खणमेक्कं निचिट्ठो चिट्ठइ धरणिगओ स मुच्छाए ।
सीयलसमीरववगयमुच्छो वि चिन्तइ एवं ॥१५॥

"हा जीव कयं तुमए पुव्वभवे जमिह मोहमूढेणं ।
पावं तं च्चिय उदयं पत्तं दोसं विणा चेव ॥१६॥

ही संसारसहावो जस्सिं जीवा वि सुद्धचरिया वि ।
हुंति अकम्हा निट्ठुरअब्भक्खाणेण सकलंका ॥१७॥

किं मज्झ जीविएणं ? नाणगुरूणं पि वज्जणीयस्स ।
एवं अवज्झपंकोवलेवलित्तस्स मलिणस्स ॥१८॥

"अमयस्सन्दिकरो वि हु तावहरो वि हु कलाहि कलिओ वि ।
जह चन्दो सकलंको खंडिज्जइ किन्हपक्खेणं ॥१९॥

अब्भक्खाणेणं पुव्वज्जियपावकम्मजणिएणं ।
तह झिज्झिस्सामि अहं दिणे दिणे तेयपरिहीणो ॥२०॥

तवतवणकलासाइयवित्तो भुवणं पयासइ कलाहिं ।
सकलंको त्ति भणिज्जइ निसायरो रयणिरमणो वि ॥२१॥

अहवा गुरूवएसा विविहेण तवेण सयलमलहरणे ।
कल्लाणं चिय कणयं अकुच्छणिज्जं जए होइ ॥२२॥

तम्हा सुगुरूणन्ते पडिवज्जियसव्वसंगविरइरओ ।
तत्तविचित्ततवेणं अप्पाणं सोहइस्सामि" ॥२३॥

एवं विसुद्धभावो अविहियपावो गुरूण पयमूले ।
गिण्हइ विहिणा चरणं करेइ विहिणा तवच्चरणं ॥२४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गुरुकुलवासम्मि रओ विणयवोवगओ सुयं अहिज्जन्तो ।
जन्तूण रक्खणोज्जयचित्तो अपमत्तया जुत्तो ॥२५॥

गीयत्थत्तं पत्तो **मेरु**गिरिन्दो व्व गुरुरवमाहारो ।
निम्मलसंजमभारो संविग्गो भावणासारो ॥२६॥

उल्लसियजीवविरिओ अन्नदिणे खवगसेढिमारूढो ।
चउघाइकम्मघाए सो पावइ केवलं नाणं ॥२७॥

देविन्ददाणविन्दा केवलमहिमं करिन्ति साणन्दा ।
वायन्ति दुन्दुहिओ वरिसन्ति य कुसुमगन्धजलं ॥२८॥

उग्घोसन्ति य गयणे एयस्स मुणिस्स उवसमो को वि ।
चिन्तामणि व्व दुल्लहो जीवाणं अकयसुकयाणं ॥२९॥

अप्पेणं कालेणं अहो मुणिन्देण सुक्कज्झाणेण ।
इमिणा कुलिससमेणं दुकम्मगिरिणो लहुं दलिया ॥३०॥

दिन्नं अब्भक्खाणं रुद्देणं कूडकवडवयणेणं ।
सोमे इमम्मि केवलसुहाणुभावं अहो पत्तं ॥३१॥

एस खमाहरचूडामणी मुणिन्दो सुमेरुगिरिगरुओ ।
जस्सि अब्भक्खाणं तिणं व कल्लाण परिणामं ॥३२॥

रइए कञ्चणकमले **अंगरिसी** केवली सुहासीणो ।
देवेहिं थुणिज्जन्तो पत्तो लोगुत्तरं लच्छि ॥३३॥

रुद्दो पुण लोएणं निन्दिज्जइ अलियदोसदाइ त्ति ।
एसो अगिज्झनामो एस अभव्वो अदट्ठव्वो ॥३४॥

जेणेरिसम्मि सोमे अखंडवित्तम्मि कलुसवयणेण ।
कन्तिनिरोहो कीरइ रुद्देणं राहुरुद्देणं ॥३५॥

सब्भूयं पि न दोसं वयन्ति कहिंपि सज्जणा लोए ।
जे पुण दोसमसन्तं भणन्ति ते इह महापावा ॥३६॥

अब्भक्खाणेणेवं धिक्कारो होइ इहभवे चेव ।
परलोए पुण दुग्गइपइसारो दुक्खभारो य ॥३७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जे पुण विसुद्धचरिया अब्भक्खाणे वि सुद्धपरिणामा ।
रागद्दोसविप्पमुक्का सुक्कज्झाणं समारूढा ॥३८॥

केवलनाणसिरीए अलंकियो देवदाणवगणेहिं ।
अंगरिसीछत्तो इव तं वन्देज्जंति भत्तीए ॥३९॥

अभ्याख्यानकथानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

§§ अरतिमोहनीयोदयोऽपि महापापस्थानमिति प्रतिपादयन्ति परमार्थज्ञाः । यतः- तस्मिन् सति प्राणी दिविगतिप्रवणेऽपि पक्षपरिग्रहे, प्राप्ते पि द्विजत्वे क्षमानुगतदृढ-मूलप्रबन्धे प्रपञ्चितश्रुतस्कन्धे चतुर्दिगन्तशाखानुबन्धे तापापहारिच्छायाविस्तारिपात्रपरम्परा-सम्बन्धे सौरभोद्गारियशोराशिकुसुमसम्भारस्वर्गापवर्गफलप्रदानोपकारे पि गच्छगहने न स्थेमानमात्मन्यदधानः प्रीतिमात्मसात्करोति **क्षुल्लककुमार**वत् ।

तथाहि-

§§ **साकेय**पुरे पवरे भूमीरमणीविसेसए पुव्विं ।
रायाऽसि **पुण्डरिओ कण्डरिओ** तस्स लहु भाया ॥१॥

जसभद्दानामेणं महासई तस्स पणयिणी हुत्था ।
रोहणधरणीकरणिं पत्ता रूवाइरयणेहिं ॥२॥

चंकमन्ती दिट्ठा घरंगणे ललियचरणचारेणं ।
पुण्डरियनरिन्देणं तणुप्पहाभासियदिगन्ता ॥३॥

तो तस्स मयणबाणा हियए लग्गं ति क्खलियचित्तस्स ।
मुञ्चइ कुलमज्जायं लज्जं मुच्छियमणो तत्तो ॥४॥

ते विरल च्चिय धीरा जेसिं पररमणिरूवदिट्ठीए ।
हियएण समं दिट्ठी पच्छाहुत्तं वलइ झत्ति ॥५॥

तो एस **पुण्डरि**ओ तीए रूवम्मि मुच्छिओ सन्तो ।
रइमलहन्तो दूइं पेसइ तीए समीवम्मि ॥६॥

दूई वि भणइ तिस्साहुत्तं चित्तं निवस्स अइमत्तं ।
अणुरत्तं पडिवज्जसु पसीय ता तं पइं देवि ! ॥७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जसभद्दा वि य चिन्तइ दिणमणिबिम्बं पि फुरिकिरणोहं ।
उग्गिरइ अंधयारं दुरुज्झियगुरुलहुवियारं ॥८॥

भणइ य दूइहुत्तं राया परिचत्तसकुलमज्जाओ ।
जं एवं अणुरज्जइ लज्जइ नियभाउणो न कहं ? ॥९॥

एवं तीए वयणं दूई गन्तूण साहइ निवस्स ।
सो वि य गिद्धो लुद्धो मारावइ बंधवं लहुयं ॥१०॥

जसभद्दा वि य रन्नो निग्घिणचरियं निरिक्खिउं सिग्घं ।
गहिऊणाऽऽभरणाइं नासइ नियसीलरक्खट्ठा ॥११॥

सावत्थिं पुरिं पत्ता चिट्ठइ पडिवन्नजणयभावस्स ।
थेरवणियस्स गेहे दुहिया वि य दुहियवित्तीए ॥१२॥

जयसेणसूरिगुरुणो कित्तिमइमहयरीसमीवम्मि ।
पयपउमवन्दणत्थं पत्ता साहइ नियं चरियं ॥१३॥

पच्चागयसंवेगा धम्मं सोऊण सुद्धसद्धाए ।
पव्वज्जं पडिवज्जइ अकहियपच्चन्नगब्भा सा ॥१४॥

परिवड्ढन्ते गब्भे पुच्छइ महयरी किमेयंति ? ।
भणइ य भया न गब्भो पुव्विं कहिओ अदिक्खाए ॥१५॥

कालक्कमेण जाओ पुत्तो सावयघरम्मि वड्ढन्तो ।
समए पडिवन्नवओ जाओ **खुड्डग**कुमारो त्ति ॥१६॥

उव्वोढुं सीलभरं अचयंतो तयणु **मेरु**गिरिगरुयं ।
ओहावणाणुपेही सो जाओ जोव्वणारंभे ॥१७॥

उन्निक्खमिउं पुच्छइ जणणिं सा भणइ वच्छ ! तावऽच्छ ।
मज्झवयणेण बारसवरिसाइं जाव पुज्जन्ति ॥१८॥

पुन्नेसु तेसुं अरइं पत्तो पुच्छइ पुणो वि सूरीणं ।
वयणेणं वरिसाइं तत्तियमित्ताइं चिट्ठेइ ॥१९॥

तेसु वि पज्जत्तेसुं अरओ चारित्तमोहदोसेण ।
उज्झायवयणओ वि य अच्छइ पुण तित्तियं कालं ॥२०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वयगहणाओ अडयालीसवरिसेहिं संजमे न रई ।
संजाया तेणेमं पावट्ठाणं अरइनामं ॥२१॥

पुच्छन्तो मायाए उवेहिओ अप्पिऊण नामंकं ।
मुद्दारयणं कंबलरयणं भणिओ य तो एसो ॥२२॥

साकेए अत्थि निवो **पुण्डरिओ** तुह महल्लओ जणओ ।
पच्चयहेउं दंससु मुद्दारयणं इमं वच्छ ! ॥२३॥

कालक्कमेण पत्तो तम्मि य समयम्मि पेक्खणारम्भो ।
सो सयलं पि रयणिं पेच्छइ तं पेक्खणं रसिओ ॥२४॥

अइरंगे वट्टन्ते पभायसमयम्मि नट्टिया सन्ता ।
निद्दाघुमियनेत्ता महयरियाए तओ वोत्ता ॥२५॥

सुट्ठु वाइयं सुट्ठु गाइयं सुट्ठु नच्चियं सामसुन्दरि ! ।
अणुपालिय दीहराईए मा सुमिणन्ते पमायह ॥२६॥

महुरक्खरवाणीए जणणीए गीइयाए गायाए ।
कम्बलरयणं वियरइ संविग्गो **खुड्डु**कुमारो ॥२७॥

रायसुएणं दिन्नं कुण्डलरयणं फुरन्तकन्तिल्लं ।
जच्छइ हारं तारं **सिरिकन्ता** सत्थवाही वि ॥२८॥

जयसंधिअमच्चेणं दिन्नो मणिरयणमण्डिओ कडओ ।
मिण्ठेण य रयणसिणिं सव्वाणि य लक्खमुल्लाणि ॥२९॥

जाए पभायसमए पुच्छन्ते नरवरम्मि **पुण्डरिए** ।
नियवत्तन्तं साहइ सपच्चयं **खुल्लग**कुमारो ॥३०॥

इत्थाऽहं रज्जत्थी समागओ तात ! माइवयणेणं ।
सम्पयसंबुद्धोऽहं मुणिउणं गीइयं राय ! ॥३१॥

रायकुमारेणोत्तं रज्जं गिन्हामि मारिउं जणयं ।
एयाए गीयाए निवारिओऽहं अकज्जाओ ॥३२॥

विन्नवइ सत्थवाही बारसवरिसाई सत्थवाहस्स ।
अत्थोवज्जणहेउं गयस्स देसन्तरे दूरे ॥३३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तस्सागमणे संसयदोलारूढम्मि वट्टए अरई ।
अन्नपियम्मि मणो मे विणिवारइ गीइया एसा ॥३४॥

जयसन्धी वि अमच्चो तुम्हुवघाएण अन्नराएहिं ।
उवयरियो विनियत्तो देव ! इमं गीइयं सोउं ॥३५॥

मिंठेण वि विन्नत्तं गयरयणं सव्वलक्खणाचरियं ।
एयाए गीयाए न सत्तुवयणा हणिस्सामि ॥३६॥

सव्वे वि संविग्गे पच्चावइए स **खुड्डग**कुमारो ।
परियरिओ तेहिं सव्वेहिं तओ गुरुपासम्मि सो जाइ ॥३७॥

संजमसिहरारूढो जीवो परिबुडइ जेण तेणेमं ।
अरइचरित्तमोहं पावट्ठाणं भणन्ति विऊ ॥३८॥

अरतिकथानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

§§ रतिरप्यऽपरापरविषयग्रामानुसारिणी जलजन्तूपकारिणी रजःकालुष्यधारिणी समुन्नतस्थानपरिहारिणी गिरिवराणमप्यन्तस्तत्त्वभेदिनी अप्याश्रितमेदिनी श्रोतस्विनीव प्रतिपदं निम्नगामिनी महत्पापस्थानमिति वर्णयन्ति लब्धवर्णाः, अन्यान्यविषयप्राप्तरता हि प्राणिनो भवन्त्यारामा इव महारम्भाः सीमानमुल्लङ्घ्य प्रवर्तितसमरसरम्भाः षट्खण्डक्षोणीमण्डलैश्वर्याः श्मशानभूभागेष्विवाऽशुचिस्वभावेषु कामभोगेषु गृद्धा इव पक्षपातरसिकाः कर्मक्षयोपशमवैचित्र्यतः समुत्पन्नजातिस्मरणतः परिज्ञातानुभूतदेवभावा अपि प्रतिबोध्यमाना अपि पूर्वभवबान्धवेन विविधाभिः वैराग्यकथाभिः न प्रतिबुध्यन्ते **ब्रह्मदत्त**चक्रवर्तिवत् ।

तथाहि–

§§ **जंबुद्दीवे** दक्षिण**भरहद्धे** मज्झिमम्मि खण्डम्मि ।
कम्पिल्लपुरे लच्छीनिलए **पंचाल**देसम्मि ॥१॥

होत्था उग्गपयासो बारसमो **बंभदत्त**चक्कहरो ।
अच्चन्तभोगकामी सामी छक्खण्ड**भरह**स्स ॥२॥

वेउव्वियलद्धीए विरइयचउसट्ठीसहसमुत्ती वि ।
समसमयं रमणीणं भोगेणुवसन्तमयणग्गी ॥३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मोहणसुहापवाहे इत्थीरयणम्मि देवयसणाहे ।
खीरोयरम्मि अगाहे अवगाहे जइ सुहं होइ ॥४॥

एवं साहीणभोगे रइप्पसंगम्मि सहसमुहपसरे ।
नरयाब्भासेऽविरया हवन्ति जीवा किमच्छरियं ? ॥५॥

विसयसुहजलहिमज्झे हरि व्व हिययत्थचक्कवट्टिसिरी ।
चिट्ठइ बहुयं कालं घत्थो रइमोहनिद्दाए ॥६॥

माणवगनिहिदेवो तप्पुरओ नाडयम्मि अन्नदिणे ।
उच्छालइ बहुरूवं कुसुमाणं कन्दुयमपुव्वं ॥७॥

अह तम्मि विविहरूवे सुयन्धे कुसुमाण कन्दुए दिट्ठे ।
चिन्तइ चक्की एवं कहिं ? मए दिट्ठपुव्वं ति ॥८॥

कम्मखओवसमवसा तओ समुप्पन्नजाइसरणो सो ।
पेच्छइ पुव्वभवोहं गच्छइ धरणिं गओ मुच्छं ॥९॥

विविहप्पयारसिओवयारमाहप्पलद्धचेयन्नो ।
सिंहासणे निसन्नो विन्नत्तो पवरलोएणं ॥१०॥

किं वायपित्तसंखोहहेउओ ? अहव अन्नकारणओ ? ।
एसो मुच्छापवेसो सामि ! अकम्हा कहं जाओ ? ॥११॥

पुव्वभवज्जियकम्माणुभावओ एस को वि परिणामो ।
इइ जंपिऊण राया पढइ सिलोगस्स पुव्वद्धं ॥१२॥

"आस्व दासौ मृगौ हंसौ मातंगावमरौ तथा" ॥

घोसावियं च रन्ना पूरइ जो उत्तरं सिलोगद्धं ।
दाहिस्सं ससिणेहं रज्जद्धमसंसयं तस्स ॥१३॥

सोऊणेवं लोओ अहोनिसं पढइ तं सिलोगद्धं ।
परमत्थमयाणंतो कोउहलमित्तगयचित्तो ॥१४॥

अह बहुदिणपज्जन्ते आरामे आरहट्टिएणेवं ।
गिज्जन्तं पुणरुत्तं मुणिणा सुणियं सिलोगद्धं ॥१५॥

तो ईहापोहेणं मुणीसीहो मुणइ जाइसरणेणं ।
पुव्वभवे मुच्छाए गच्छइ धरणीयले तयणु ॥१६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सीओवयारमुच्छावहारसच्छं करेइ मुणिरायं ।
आरामिओऽरहट्टं मुत्तूण सिग्घमागम्म ॥१७॥

पुच्छइ य कीस भयवं ? एसा मुच्छा समागया तुम्ह ? ।
तयहुत्तं भणइ मुणी मणमोहावेसओ भद्द ! ॥१८॥

तुमए संगीयाओ अद्धसिलोगाओ एस मह जाओ ।
अह पुण पढसु महायस ! तमुत्तरद्धं सिलोगस्स ॥१९॥

तद्यथा-

एषा नौ षष्ठिका जातिरन्योन्याभ्यां वियुक्तयोः ॥

एयं तु उत्तरद्धं सम्मं सो सिक्खिऊण तुरमाणो ।
गच्छइ रायस्सन्ते पडिहारपवेसिओ सन्तो ॥२०॥

पयपणयोऽणुन्नाओ निवपुरओ सावहाणअत्थाणे ।
रज्जद्धकंखिरो सो पढइ सिलोगं समग्गं पि ॥२१॥

सम्पुन्नसिलोगेणं सयलकलामण्डलो वि दिप्पन्तो ।
तक्खणमागसेण व राया विगलज्जुई जाओ ॥२२॥

सिंहासणाओ धरणीयलम्मि मीलंतलोयणो सहसा ।
गच्छइ मुच्छावसओ हहा किमेयं ति ? जणरोले ॥२३॥

हिमजलधाराहारावलीहिं चंदणरसाभिसेएण ।
कयलीदलाइपवणप्पओगओ होइ सच्छमणो ॥२४॥

आरामिओ वि हम्मइ जणेण हा दुट्ठ ? किं ? तए पढियं ।
जस्स वसेणं राया मुच्छाविहलंघलो जाओ ॥२५॥

सो भणइ हम्ममाणो एस सिलोगो मुणिन्दवयणेण ।
संपुन्नो निवपुरओ पढिओ संतोसहेउ त्ति ॥२६॥

अह मह दुकम्मवसओ ससओ इव लउडजट्ठिमुट्ठीहिं ।
अस्सिं जणे वणे इव निद्दोसो वि हणिज्जामि ॥२७॥

मुणिभत्तीकप्पलया मज्झ सिलोगद्धलाहपसवेण ।
दुक्कम्मपरिणईए कडुयफला चेव संजाया ॥२८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह परियणं निवारइ राया आरामियम्मि पहरन्तं ।
एसो ममोवयारी बन्धवसंजोगकारी त्ति ॥२९॥

हक्कारिऊण सम्माणिऊण सक्कारिऊण आसन्ने ।
उवविट्ठो सो पुट्ठो रन्ना को एस वुत्तन्तो ? ॥३०॥

आरामिओ पयासइ सारयससिसोमसाहुवुत्तन्तं ।
वियसन्तकुवलयच्छो राया सरयस्सिरिं पत्तो ॥३१॥

सालि व्व पणयसिरया सामन्तमन्तिपुरलोया ।
पुच्छन्ति महारायं सामिय को ? इत्थ परमत्थो ॥३२॥

सिरि **बंभदत्त**चक्की चित्तचमुक्कारयं तत्तो ।
जम्पइ महुरगिराए बन्धवविन्नाणहिट्ठमणो ॥३३॥

पुव्वभवबन्धुविरहो हुयासणो नेहविउणियपयावो ।
मुच्छावेसनिबन्धणमिह मह जाओ तहा तस्स ॥३४॥

आरामट्ठियमुणिणो पूरइ सो अन्नहा कह सिलोगं ? ।
तो अम्हं पुव्वभवे निसुणह तुम्हे कहिज्जन्ते ॥३५॥

अम्हे माहणजाया नियदासीए भवम्मि पढमम्मि ।
पुत्ता न खमा ठाउं नेहेणऽन्नन्नविरहेण ॥३६॥

जोव्वणपत्ता पत्ता रयणीए छित्तरक्खणनिमित्तं ।
एक्को डक्को अहिणा बीउ वि य तं गवेसन्तो ॥३७॥

कालिज्जरे गिरिन्दे हरिणीए गब्भसंभवा अम्हे ।
अन्नोन्नपेमपरवसहियया हरिणा भवे बीए ॥३८॥

अइनेहपडिबद्धा तारुन्ने जमलचारिणो दो वि ।
वाहेणेगसरेणं समगं चिय पाविया मरणं ॥३९॥

अट्टज्झाणपरायणहियया मरिऊण दो वि समकालं ।
एगाए हंसीए हंसा जाया नईकूले ॥४०॥

तत्थ वि पेमाणुगया सुसंगया एगया दुरंतेण ।
पारद्धिएण पासप्पओगओ पाविया निहणं ॥४१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाणारसीनयरीए उदयं पत्तेण नीयगोत्तेण ।
चंडालदारगत्तं पत्ता रूवाइगुणजुत्ता ॥४२॥

अह तत्थ **नमुइ**मन्ती निवग्गमहिसीगमणेण सकलंको ।
रन्ना निग्गहहेउं समप्पिओ अम्ह जणयस्स ॥४३॥

पिउणा वि एस वुत्तो अभयं वियरेमि तुज्झ पाणाण ।
पच्छन्नं मह पुत्ता कलासु कुसला जइ करेसि तं ॥४४॥

जीवन्तो च्चिय जीवो भद्दसयाइं लहइ जियलोए ।
इइ चिन्तिऊण मन्ती पडिवज्जइ अम्ह पिउवयणं ॥४५॥

लेहाइया कलाओ तेणऽम्हे भूमिमन्दिरट्ठिएण ।
अचिरेण सिक्खविया पिउणा किज्जन्तसम्माणे ॥४६॥

किन्तु सचिवो चलिन्दियनिन्दियचरिओ बहुं पिउवयरिओ ।
मयरद्धयसरविद्धो मुद्धो गिद्धोऽम्ह जणणीए ॥४७॥

अहवा–

वसइ जहिं चेव खलो पोसिज्जन्तो वि नेहदाणेण ।
तं चेव आलयं दीवउ व्व अचिरेण मइलेइ ॥४८॥

वत्तन्ते वुत्तन्ते विन्नाए कोहपरवसो जणओ ।
तव्वावायणचित्तो सम्मं उवलक्खिओ तत्तो ॥४९॥

एसऽम्ह कलायरिओ कलाकलावो इओ य अवयरिओ ।
अम्हारिसेसु तम्हा पच्चुवयारो हवउ अस्सिं ॥५०॥

इइ चिन्तिऊण छन्नं कहिऊणं तस्स तायमपसन्नं ।
निस्सारिओ य एसो **गयउर**नयरे गओ तुरियं ॥५१॥

तत्त य सो अल्लीणो **सणंकुमार**स्स चक्कवट्टिस्स ।
मन्तिपए संठविओ कलासु निउणे त्ति तेणावि ॥५२॥

लावन्नपुन्नदेहा **हरिकेस**सुया वि **चित्त-संभूया** ।
तारुन्नं संपत्ता तरुणीमणनयणरमणीयं ॥५३॥

अह मासम्मि वसन्ते सहयारवणम्मि मंजरिज्जन्ते ।
मलयानिलम्मि कुसुमियाविचित्तवणरायसोहिल्ले ॥५४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पसरंति चच्चरिओ विचित्तसिंगारतरुणतरुणीणं ।
बहुभंगरंगगेयज्झुणिवीणावेणुमहुराओ ॥५५॥

ते वि य हाहाहूहूमहूरसरा रइयदिव्वसिगारा खेलंति ।
चच्चरीए नयरीए चच्चरपहेसु ॥५६॥

ताणं गीयसरेणं महुरेणं मुच्छिओ जणो गिद्धो ।
सयलो तत्थागच्छि छिप्पाछिप्पं अविगणन्तो ॥५७॥

राया पुरोहिएणं विन्नत्तो देव तुम्ह नयरीए ।
मायंगचच्चरीए एक्काकारीकओ लोओ ॥५८॥

तो राया पडिसेहइ मायंगेहिं न मज्झ नयरीए ।
मज्झम्मि पविसिऊणं कायव्वा चच्चरी कहवि ॥५९॥

नयरीए बाहिं चिय गीयाइकलाहिं तयणु खेलंति ।
सव्वेसु ऊसवेसुं परिभूया **चित्त-संभूया** ॥६०॥

पत्तम्मि सरयमासे अमियरसुल्लासिससिकरपयासे ।
गीयाइकलब्भासे इन्दमहे पयडियविलासे ॥६१॥

एयाए नयरीए एयम्मि महूसवम्मि सग्गसिरी ।
होहि त्ति पेच्छणत्थं ते दो पच्छन्नरूवधरा ॥६२॥

पविसित्तु पुरीमज्झे रयणीए ठंति रंगभूमीए ।
पेच्छंति गीयवाइयनाडयकोउहलसयाइं ॥६३॥

अह तेसिं रसपसरो हवेइ जेणऽप्पयं अजाणंता ।
सयणाण सुहासारंगीउग्गारं पयासंति ॥६४॥

तो आउट्टो लोओ सव्वो वि तइक्कचित्तयं पत्तो ।
चित्तलिहिओ व्व चिट्ठइ चिंतइ किं किन्नरा एए ? ॥६५॥

अहवा नरा वि एए सिक्खविया तुंबरेण गीयकलं ।
हरिएसकुलब्भूया, किंवेए **चित्त-संभूया** ? ॥६६॥

धिद्धी एए रन्नो आणं उल्लंघिऊण नयरीए ।
मज्झम्मि जं पविट्ठा दुट्ठा धिट्ठा हणह तम्हा ॥६७॥

एवं हणिज्जमाणा नयरीए निस्सरित्तु परिभूया ।
मरणमभिनंदमाणा निविन्ना जीवियव्वाओ ॥६८॥

आरोहन्ति गिरिन्दं पेच्छन्ती झाणसंठियमुणिन्दं ।
ते लहुयकम्मयाए भत्तीए तं नमंसन्ति ॥६९॥

पारियकाउस्सग्गो स मुणिन्दो नाणदंसणसमग्गो ।
परलोयसाहणेमं आणन्दइ धम्मलाभेणं ॥७०॥

महुरक्खरवाणीए तेणं मुणिन्देणं पुच्छिया अम्हे ।
के तुब्भे ? कहमिन्हि पत्ता ? अस्सि गिरिवरम्मि ॥७१॥

अम्हेहिं तप्पुरओ कहियं सव्वं अगोवयन्तेहिं ।
मूलाओ नियचरियं मरणज्झवसायपज्जन्तं ॥७२॥

तो सायरेण मुणिणा करुणारससायरेण उवइट्ठो ।
जिणधम्मो कप्पदुमो कप्पियफलसाहगो अम्ह ॥७३॥

तयणु मुणिदेसणाए दिणमणिकिरणावलीए अवसरिए ।
मोहतिमिरम्मि सिवपुरमग्गो पयडीहवइ अम्ह ॥७४॥

तो चिन्तियमम्हेहिं सिवपुरमग्गम्मि संचरन्ताणं ।
भवकन्तारदुहाणं दूरीकरणं हवइ कमसो ॥७५॥

एवं संविग्गाणं सिवपुरमग्गम्मि अम्ह लग्गाणं ।
दिन्नं चरित्तजाणं जमिह निहाणं सिवसुहाणं ॥७६॥

गहिया दुविहा सिक्खा जइधम्माराहणम्मि अइदक्खा ।
तो तेण महामुणिणा गीयत्ताणं पए ठविया ॥७७॥

निस्संगा विहरामो गामागरनगरपट्टणाईसु ।
झाणट्ठिया चिट्ठामो उज्जाणारामभूमीसु ॥७८॥

छट्ठट्ठमदसमदुवालसाइपक्खाइमासतवच्चरणा ।
पविसामो जइ पारणदिणेसु नयराइमज्झमि ॥७९॥

विहरन्ता य कमेणं पत्ता **गयउर**पुरस्स बाहिम्मि ।
सम्भूयमुणी मज्झे पविसइ समुयाणवित्तीए ॥८०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मत्तालम्बट्ठिएणं दिट्ठो सो **नमुइ**मन्तिणा तयणु ।
चिन्तियमणेणं जइ मं जाणाविस्सइ जणं एसो ॥८१॥

तो होही पुरमज्झे महई उब्भावणा महाराओ ।
रोद्धा महावरोहे पाणाणं निग्गहं काही ॥८२॥

तम्हा नियपुरिसेहिं तज्जणताडणदुहेण नयरीओ ।
निस्सारिज्जउ सिग्घं तो सुहडा पेसिया झत्ति ॥८३॥

ते जट्ठिमुट्ठिलउडप्पहारविहुरं करिंति मुणिसीहं ।
वारिज्जन्ता वि दिढं जणेण करुणाए भत्तीए ॥८४॥

अह निम्महिए जह चन्दणम्मि सीए वि जायए अग्गी ।
तह सन्ते दन्ते वि हु तम्मि मुणिन्दे हवइ कोवो ॥८५॥

तत्तो तेओलेसावसेण पसरन्ति धूमकुरुलीओ ।
तस्स मुहाओ कुडिला, कसिणा कीणासदिट्ठीओ ॥८६॥

तो आकम्पियहियओ जम्पइ लोओ मुणिं महासत्तं ।
खामह अन्नहा होही नूणं पलयानलुल्लासो ॥८७॥

एवं लोयपवायं सुच्चा चिन्तइ य चित्तमुणिसीहो ।
संभूयमुणिं मुत्तुं एसा लद्धी न अन्नस्स ॥८८॥

तोऽहं तुरियं गंतुं कोवग्गिं तस्स उवसमजलेण ।
सिंचामि जेण न दहइ तवोवणं मुक्खसुहफलयं ॥८९॥

एवं विचिन्तिऊणं तुरियं गन्तूण तत्थ **चित्त**मुणी ।
संभासइ **संभूयं** पसरियधूमं हुयासं व ॥९०॥

"सुगुरूवएसजलहरजलधाराधोरणीहिं कोवग्गिं ।
उल्हवसु सोम ! सिवफलसीलवणं दज्झए तेण ॥९१॥

जइ वि तुमं परिभूओ निक्कारणमेव बाललोएण ।
तहवि तुमं **संभूओ** साहू सोमो अमयभूओ ॥९२॥

दियराओ तं सोमो खलेण लोएण राहुकलुसेण ।
दूमिय मुक्को वि कहं सुहावहं वहसि नऽप्पाणं ? ॥९३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जइ एएण जणेणं अन्नाणेणं सरीरए तुज्झ ।
पीडा कया मुणीसर ! होउ अपीडो चरित्तप्पा ॥९४॥

तम्मि अपीडे मुणिवर ! रयणापीडो जयम्मि तं होसि ।
देवाण वन्दणिज्जो किमंग पुण सेसलोयाणं ? ॥९५॥

अन्नं च-

कल्लाणमुत्तिरूवो तुमं सि तो कीस पावयपसंगे ।
ताविज्जंतो वि दढं न हवसि ? तमदाहरूवधरो ॥९६॥

एवं परिभाविज्जउ दुलहं चारित्तमित्थ संसारे ।
तं कोहग्गिपलित्तं खणमित्तेणं हवइ रित्तं'' ॥९७॥

इय अमियसारिणीए वाणीए **चित्त**साहुणा सित्ते ।
कोवदवो हिययवणे **संभूय**मुणिस्स उवसन्तो ॥९८॥

बहिरुज्जाणगयस्स तस्स य साहूस्स होइ संवेगो ।
जेणुत्तमट्ठकप्पं विहिणा पडिवज्जए झत्ति ॥९९॥

''भावइ य इमं एसो धिद्धी आहारकारणेणावि ।
वसिमम्मि वि(व)सन्ताणं अम्हाणं दुक्खदन्दोली ॥१००॥

धन्ना ते च्चिय सिद्धा जे असरीरा हवंति णाहारा ।
तम्हा छुहाविमुक्का तिलोयचूडामणीभूया'' ॥१०१॥

इच्चाइभावणाहिं ससिकिरणालीहिं माणसे तस्स ।
सुहज्झाणं कुमुयवणं विहुयरयं वियसइ समग्गं ॥१०२॥

चक्की **सणंकुमारो** वइयरमेयं मुणित्तु निव्विसयं ।
कारइ **नमुइं** सचिवं सहसा सव्वस्स हरणेण ॥१०३॥

अन्तेउरपरियरिओ मुणिगुणमणिरासिभत्तिभरभरिओ ।
ताण पयवन्दणत्थं सयं तु नयराओ नीहरिओ ॥१०४॥

पणमइ उज्जाणगओ ताण मुणिन्दाण पायपउमाइं ।
चक्की **सणंकुमारो** चमक्किओ तवगुणगणेहिं ॥१०५॥

''रोमञ्चञ्चियगत्तो थुणइ गुणे ताण वग्गुवग्गुहिं ।
तुम्ह खमासमणाणं इमा खमा जयउ चिरकालं ॥१०६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

छज्जीववच्छलाणं तवचरणं तुम्ह दिट्ठमाहप्पं ।
कप्पद्दुमु व्व फलयं अम्हाणं होउ आकप्पं ॥१०७॥

तुम्हं मुणीसराणं पयभत्ती होइ पुन्नवन्ताण ।
किं चिन्तामणिलाहो सव्वाण वि होइ जीवाणं ?" ॥१०८॥

एवं थुणिऊण सो चक्की सब्भूयगुणगणे हिट्ठो ।
कयमुणिपायपणामो जहागयं पडिगओ झत्ति ॥१०९॥

चक्किस्स इत्थिरयणे नमिरे पयकमलअलयफासेण ।
विसयामिसम्मि गिद्धी **संभूय**मणम्मि संभूया ॥११०॥

तीए वि वेयदिट्ठी हट्ठा नियाणं करेइ सो तयणु ।
इमिणा तवेण इत्थीरयणं मह होज्ज अन्नभवे ॥१११॥

चित्तमुणिन्देण तओ चिट्ठादिट्ठीहि तस्स विन्नायं ।
इत्थिरयणोवलंभे करइ नियाणं तवेणेसो ॥११२॥

"संविग्गमणेणेवं भणिओ मा वच्छ ! तुच्छविसयाण ।
लोहेण हणसु दुलहं महप्पभावं तवच्चरणं ॥११३॥

भवजलहितरणजाणं चरणं कल्लाणसुरगिरिसमाणं ।
जं पुण कुणसि नियाणं तं ट्ठाणं सव्वदुक्खाणं ॥११४॥

अपमत्तेण चरित्तं चिरकालं पालियं तए धीर ! ।
तमणेण नियाणेणं सल्लिज्जइ दुट्ठसल्लेणं ॥११५॥

मरणं च ससल्लाणं अणंतदुक्खाण कारणं वोत्तं ।
उद्धरसु धीर ! तम्हा नियाणसल्लं तवसरीरे ॥११६॥

सुसिलिट्ठकट्ठनिम्मियअइदिढचारित्तजाणवत्तेण ।
भवसायरम्मि तिन्नप्पाए तम्मि किं बुड्डिसि इयाणिं ? ॥११७॥

अच्चंतिय-एगन्तियसिद्धिसुहाणं निबन्धणं चरणं ।
मणुयविसयाण कज्जे हारिसि किं ? वच्छ ! तुच्छाण ॥११८॥

नन्दणवणं व एयं तवचरणं पालियं चिरं सहलं ।
किं दहसि ? नियाणेणं हुयासणेणेव तं सोम ! ॥११९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तं निक्खन्तो सीहो सीहु च्चिय विहरिउ चिरं कालं ।
संसारसुहनिरीहो तुज्झ भवो होउ मा दीहो'' ॥१२०॥

सुइरं पन्नविओ वि हु विचित्तभंगेण **चित्त**मुणिणेवं ।
भवियव्वयावसेणं न नियत्तो सो नियाणाओ ॥१२१॥

तो अम्ह पडिवज्जियपरिवलियउत्तमट्ठकप्पेण ।
मरिऊण देवलोए **सुक्के** देवा समुप्पन्ना ॥१२२॥

माणियदियलोयसुहो तओ चुओऽहं भवम्मि छट्ठम्मि ।
एक्कु च्चिय सम्पत्तो बन्धवविरहेण चक्किपयं ॥१२३॥

पुव्वभवबन्धवो वि य मन्ने सो चेव आगओ साहू ।
जेणेस सिलोगो मे असंसयं पूरिओ झत्ति ॥१२४॥

तो बाहिं गन्तूणं जम्मन्तरबन्धवं गुरुसिणेहं ।
पिच्छामि समिद्धीए निबन्धेणं निमन्तेमि ॥१२५॥

सुणिऊणं रायवयणं एवं हरिसुल्लसन्तसव्वंगो ।
सव्वो वि जणो जाओ तुरियं मुणिदंसणुम्माहो ॥१२६॥

हरिसेण अमायन्तो चक्की अंगम्मि पुलयपरियरिओ ।
बहिरुज्जाणे गच्छइ सव्विड्ढीए तओ झत्ति ॥१२७॥

मुणिदंसणम्मि सिरि**बंभदत्त**चक्किस्स होइ सन्तुट्ठी ।
चिरविरहतावहरणी संजाया नं अमयवुट्ठी ॥१२८॥

नमिऊण पायकमलं मुणिस्स वियसन्तनयणमुहकमलो ।
उवविट्ठो चक्कहरो पुरओ सह सव्वलोएण ॥१२९॥

पुच्छइ य मुणिं भयवं ! दियलोयाओ चुआ कहिं तुब्भे ।
नयरम्मि समुप्पन्ना ? कम्हि कुले रिद्धिथिमियम्मि ॥१३०॥

मुणिवइणा संलत्तं चविऊण **सुक्क**देवलोगाओ ।
अहं समुप्पन्नो नयरे इब्भसुओ **पुरिमताल**म्मि ॥१३१॥

मोहन्धयारदिणमणिगुरुसंगमबोहिलाभसरिसरुहे ।
पडिबुद्धे चरणसिरी पडिवन्ना सहरिसेणेसा ॥१३२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इइ भणिए मुणिवइणा चक्की पडिभणइ बन्धव ! इयाणिं ।
कुणसु तुमं महतोसं रज्जसिरीसंविभागेण ॥१३३॥

सा सलहिज्जइ लच्छी विबुहेहिं नीइमग्गकुसलेहिं ।
जा सद्धं उवभुज्जइ सिणिद्धबन्धूहिं मित्तेहिं ॥१३४॥

सुमरियपुव्वभव्वाणं अम्हाणं तुम्ह विरहदावग्गी ।
उवसन्तो जम्मन्तरबन्धवसंगमघणेणऽज्ज ॥१३५॥

पुव्वभवेसुं नेहो अहोनिसिं संगयाण वुड्ढिगओ ।
जह तह वड्डउ इहइं लच्छीए संविभागेण ॥१३६॥

काओ वि कुणइ सद्दं भुज्जं लहिऊण सयलबंधूण ।
ता कह तुह विरहेणं रज्जसिरी होउ मह भुज्जा ? ॥१३७॥

इइ जंपियम्मि रन्ना मुणिसीहो भणइ राय रज्जसिरी ।
भवदुहदन्दोलिसही दुग्गइपहगमणपगुणरही ॥१३८॥

रज्जसिरीलुद्धाणं मोहमहानरवरिंदसिन्नम्मि ।
पडियाण नाणदंसणचरित्तरयणाइं नासंति ॥१३९॥

चिन्तामणिसरिसेसुं नट्ठेसुं तेसु होइ जीवाणं ।
भवदोगच्चं नरवर ! अणन्तदुहहेउयं सुइरं ॥१४०॥

एसा हु रायलच्छी कुच्छी जलहिस्स जेण दुप्पूरा ।
अणवरइं सम्पज्जइ महावयासंगमो वित्थ ॥१४१॥

आरामम्मि व रज्जे हुन्ति महाराय जं महारम्भा ।
आमूलाओ तत्थ य फलोवलंभे हवइ च्छेओ ॥१४२॥

विसयाणुवभोगत्थं रज्जं पत्थिज्जए महीनाह ! ।
ते पुण माणुसजम्मे अमेज्झपरिमद्दणुप्पाया ॥१४३॥

असुयम्मि समुब्भूए मणुयसरीरम्मि असुइरसपुट्ठे ।
निच्चं अमेज्झकुट्ठे विसहसुहं भन्नए किन्तु ? ॥१४४॥

आवायमित्तमहुरा विसयाऽसुहरं व विरसपरिणामा ।
किम्पाकफलप्पाया हुन्ति जियाणं दुहविवाहा ॥१४५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जइ नाम देवलोए दिव्वसरीरेहिं अच्चरगणेहिं ।
सद्धिं भोगुवभोगे न हु तित्ती ता कहं एत्थ ? ॥१४६॥

तुच्छाणं विसयाणं कज्जेणं राय मणुयजम्मम्मि ।
हारेज्जइ सुकुलाइयदुल्लहरयणाण सामग्गी ॥१४७॥

जीए जिणधम्मेणं सम्मं आराहिएण सुगुणेण ।
मोक्खेण सरलयाए परलोओ सिज्झए निच्चं ॥१४८॥

पंचसु भवेसु नरवर ! तुज्झ वि पयडाइं ताइं दुक्खाइं ।
जिणधम्मो च्चिय तेसिं तए वि किज्जउ निसेहत्थं ॥१४९॥

सुरलोए वि महायस ! बहुविहईसाविसायमाईहिं ।
अणुविद्धं चिय सोक्खं दुस्सहं चवणे तहा दुक्खं ॥१५०॥

तम्हा अणन्तमव्वाबाहं सोक्खं सिवम्मि जं निच्चं ।
तस्स पसाहणसज्जं संजमरज्जं महाराय ! ॥१५१॥

जं संजमरज्जेणं इहं पि पाविन्ति मुणिवरा सोक्खं ।
रागद्दोसवसट्टो कत्तो ? तं चक्कवट्टी वि ॥१५२॥

सच्चं चिय जइ नेहो अम्हुवरिं राय तुह मणे अत्थि ।
ता गिण्ह महसमीवे संजमरज्जं समग्गं पि ॥१५३॥

एवं खु दिज्जमाणं गिन्हिज्जन्तं समग्गमवि होइ ।
दुन्हं पि जेण जिप्पइ रिउवग्गो अन्तरंगो वि ॥१५४॥

जिणिएण तेण केवललच्छीए संगयाण सिद्धिए ।
अयरामरनयरीए अणन्तकालं हवइ रज्जं ॥१५५॥

इइ भणिए मुणिवइणा चक्की संलवइ **बंभदत्तो** वि ।
सुकएहिं उवणीयं चएमि रज्जं कहं एयं ? ॥१५६॥

कह होइ सो सयन्नो ? महल्लपुन्नोदएण संपत्तं ।
जो चयइ चक्की रज्जं संदिद्धे सिद्धिसुहलाहे ॥१५७॥

पव्वज्जा वि मुणीसर सुदुक्करा जेण तत्थ सव्वत्थ ।
अप्पडिबद्धविहारो कीरइ उज्जुत्तचित्तेहिं ॥१५८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भरहखित्तम्मि इमा खमा मए साहिया सुहेणेव ।
कोहाइरिउजएणं दुसाहणा सा निययखित्ते ॥१५९॥
तीए असाहियाए संजमरज्जम्मि च ट्ठविज्जन्ते ।
कोहाईहिं रिऊहिं बन्धव का सुखसम्पत्ती ? ॥१६०॥
चउसट्ठिसहसरमणीभोगसुहं नवनिहाणसंजोए ।
अब्भग्गमाणपसरं चएमि कह ? बन्धव इयाणिं ? ॥१६१॥
एवं च चक्किवयणं सुच्चा मुणिपुंगवो वि चिन्तेइ ।
एयस्स भोगगिद्धी सपक्खवाया भवमसाणे ॥१६२॥
कह सो सिवपुरमग्गे ट्ठाविज्जइ ? पुव्वजम्मसन्नासे ।
इत्थीरयणनियाणा जो हारइ अप्पणो चरणं ॥१६३॥
जिणवयणसिद्धमन्तप्पओगसज्झो न एस अम्हाणं ।
भोगरइसप्पिणीए जं नज्जइ कालदट्ठो व्व ॥१६४॥
इच्चाइं चिन्तिऊणं भणियं मुणिणा नरिन्द पुव्वभवे ।
तुमए कयं नियाणं न बुज्झसे तप्पभावेण ॥१६५॥
तो अम्हाण पयासो पडिमन्थो तुम्ह बोहणे एसो ।
आपुच्छिओऽसि सम्पइ विहरामो संजमोज्जुत्ता ॥१६६॥
भणिऊणेवं विहरइ मुणिसीहो अन्नअन्नदेसेसु ।
पत्ता कमेण केवललच्छि सिद्धो सुहसमिद्धो ॥१६७॥
चक्की वि **बम्भदत्तो** रज्जे रट्ठम्मि भोगरइरसिओ ।
गिद्धो दिद्धो चिक्कणअइघिणगुरुपावपंकेण ॥१६८॥
कामन्धो वि य एसो कहापओगेण होइ अन्धो वि ।
आउक्खएण गच्छइ तो कमसो सत्तमनरए ॥१६९॥
भोगेसु रई एवं पावट्ठाणं ति वन्निया समए ।
सव्वेहि पयत्तेणं चइयव्वा लहुयकम्मेहिं ॥१७०॥

ब्रह्मदत्तख्यानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ पैशुन्यमपि महदेव पापस्थानं, यत् शून्यं सदाचारेण, स्वीकृतं माहात्म्य-परिहारेण, पूर्ण पापप्राग्भारेण, संघटितं दुर्गतिद्वारेण । यतः-तत्र प्रवर्तते परद्रोहः, समुन्मीलति सन्मार्गव्यपोहः, पैशून्यं हि परिहरणीयं पृष्ठमांसपरिहारिभिः शिवपुरपथ-पुरिप्रचारिभिः, पृष्ठमांसभक्षिणो हि प्राणिनः पज्जन्ते करुणारसेन सज्जन्ते रुद्रध्यानतः तामसेन, इहलोकेऽपि पैशुन्यजन्यदैन्याः प्राणिनः त्यागभोगसंभोगरहिताः पश्चात्तापिनः पापिनः **सुबन्धु**मन्त्रीव दुःखिता एव जीवितशेषमभिवाहयन्ति ।

तथाहि-

§§ **पाडलिपुत्ते मोरिय**वंसे सिरि**चन्द**निवपुत्तो ।
रायाऽसि **बिन्दुसारो** निम्मलजसकित्तिवित्थारो ॥१॥

रज्जम्मि तस्स मन्ती **चाणक्को** परमसावओ विप्पो ।
बुद्धिविणिज्जियसुरगुरू मइमाहप्पो पसिद्धप्पा ॥२॥

जिणसासणप्पभावणवणराईकुसुमगुच्छसंकासो ।
धवलइ जस्स जसोहो सुहापवाहु व्व भुवणाइं ॥३॥

अप्पडिहयपयावो तेयस्सी दिणमणी वि कालेणं ।
लद्धोदयतिमिरेणं परिभूओ गच्छइ दिगन्तं ॥४॥

परिभमिरकालचक्के सक्काइयाण भवनिवासीण ।
आरोहं अवरोहं दसारया जन्ति जीवाणं ॥५॥

चाणक्कस्स वि लद्धे छिद्दे खुद्देण **नन्द**सक्केण ।
अह **बिन्दुसार**राया, **सुबन्धु**सचिवेणं विन्नत्तो ॥६॥

देव पसायं न कुणसि अम्हाणं जइवि तहवि हियमेव ।
वयमिच्छामो काउं निच्चं चिय सामिपायाणं ॥७॥

विन्नप्पए तेणेमं तुह जणणी उयरफाडणेणं ।
चाणक्केणं निहणं नीया अवरं किमिह भणिमो ? ॥८॥

अस्सुयपुव्वं सोउं तव्वयणं पुच्छिया नरिन्देणं ।
परमत्थमयाणिन्ती जम्पइ धाइ वि एमेव ॥९॥

तो कोवभरक्कन्तो इन्तं दट्ठूण सचिव**चाणक्कं** ।
पिट्ठिं दाऊण ट्ठिओ राया अन्नायपरमत्थो ॥१०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उवलक्खिय चित्तेणं **चाणक्केणं** गिहम्मि गन्तूण ।
जिणधम्मे संट्ठवियं सम्मं सयलं नियकुडम्बं ॥११॥
अत्थो वि कयत्थो च्चिय कुडम्बसयणेसु धम्मकज्जेसु ।
विणिओयऊण विहिओ समयं नाऊण बुद्धिमया ॥१२॥
चिन्तियमणेणं निउणं इच्छाए महपयस्स एस निवो ।
पिसुणेण छिद्दकहणा ममोवरिं कोविओ जेण ॥१३॥
सो कायव्वो ऽवस्सं मए तहा जीवियं जहा दुक्खं ।
अणुहवमाणो धारइ रहिओ भोगोवभोगेहिं ॥१४॥
तो तेण निउणमइणा सुरहिदव्वेहिं गन्धजुत्तीए ।
पुडपागपओगेणं निम्मविया सुरहिणो वासा ॥१५॥
पुडब्धा संट्ठविया मंजूसाए सुलट्ठकट्ठाए ।
मज्झम्मि भुज्जपत्तं निहियं लिहियक्खरं एवं ॥१६॥
जो जिग्घिऊण वासे से होही भोगोवभोगलम्पडओ ।
सो मरणं चिय लहिही सन्देहो नेह कायव्वो ॥१७॥
मंजूसा ओयरए पिहियदुवारम्मि जत्तओ ट्ठविया ।
संविग्गो **चाणक्को** मन्तियसयणाइयं लोयं ॥१८॥
खामइ सम्मं जिणहरमहिमं काराविऊण सविसेसं ।
समसत्तुमित्तचित्तो आपुच्छिय जाइ रन्नम्मि ॥१९॥
तसपाणबीयरहिए गोकुलगणे करीसकलुसम्मि ।
इंगियदेसम्मि ट्ठिओ, पडिवज्जइ अणसणं विहिणा ॥२०॥
विन्नाए वुत्तन्ते भणइ निवं **बिंदुसार**मह धाई ।
कीस तए मन्तिवरो परिभविओ एस **चाणक्को** ? ॥२१॥
एसो हु मूलबन्धो **मोरिय**वंसस्स वित्थरन्तस्स ।
तुह पिउणो वि य जणओ जं जणओ सव्वलच्छीणं ॥२२॥
नन्दस्स कन्दकसणो वसणन्नवमहणमन्दरगिरिन्दो ।
पुरिसोत्तमपरिगहिओ सिरीसमुल्लासहेउ त्ति ॥२३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एयम्मि मन्तिमंडलचूडामणिकरणिमुव्वहन्तम्मि ।
पिसुणवयणेण केण वि परिभवकरणं न गुणहेऊ ॥२४॥

किं पडिकुलं देवं जायं ? तुह देव ! जेण **चाणक्के** ।
कप्पद्दुमम्मि वि तुमए खिविया कोवारुणा दिट्ठी ॥२५॥

ता वच्छ गच्छ सिग्घं खामसु चितामणिं व पूएसु ।
चाणक्कं मन्तिवरं वरयं सरइन्दुजसपसरं ॥२६॥

राया वि भणइ धाइं मह तुमए साहियं जहा माया ।
उयरस्स फालणेणं निहया एएण सचिवेण ॥२७॥

धाई वि भणइ नरवर ! तुह जणणी **चन्दगुत्त**नरनाहे ।
विसभोयणं करन्ते वारिज्जन्ती वि नेहेण ॥२८॥

गिण्हिय कवलं भुजइ तोऽणेणं मन्तिणा लहुं चेव ।
एईए कुच्छीए जीवो पुत्तो त्ति चिन्तेउं ॥२९॥

उयरम्मि वियारिऊणं गब्भाओ नीणिओ तुमं वच्छ ।
विसबिन्दूमसिवन्नो तुहुत्तमंगे तओ जाओ ॥३०॥

जइ न करिस्समयं तह तमजीविस्सं कहं ? महीनाह ।
तह राय **बिन्दुसारो** तुमं पसिद्धो अओ चेव ॥३१॥

इय धाईए कहिए तूरियं गन्तूण सायरं राया ।
पच्छायावपरद्धो खामइ बहुविहमिमं सचिवं ॥३२॥

"भणइ महत्तम ! न मए परमत्थो को वि जाणिओ एत्थ ।
तेण पियामहतुल्ले तुमम्मि कोवो कओ पुज्जे ॥३३॥

कोवो मायंगो इव सव्वत्थ वि दूरओ विहेयव्वो ।
किं पुण गोत्तगरिट्ठे दिउत्तमे होइ सन्निहिओ ? ॥३४॥

तुमए च्चिय रज्जसिरी पुरिसोत्तमचरिय सच्चयासहिय ।
विक्कममन्दरमहिए पयासिआ रिउसमुद्दम्मि ॥३५॥

ता तुम्ह विणा एसा कहणु थिरा होइ ? पयइचवला वि ।
ता बुद्धिसिद्धिकुलहर ! पसीय **चाणक्क** एहि पुरं ॥३६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अम्हाणं बालाणं अविवेयपराणं पुन्नरहियाण ।
होसि परामुहहियओ होऊण पियामहो कहणु ? ॥३७॥

गब्भत्थस्स वि जइ मह जीवियदाणेण अहव जणओऽसि ।
ता अहुणा कीस ? तुमं मुञ्चसि मह एक्कयं बालं ॥३८॥

जह फुरइ जए तिमिरं दिणमणिविरहे चउद्दिसिमिन्ति ।
तह तुज्झ विणा संपइ रिउसिबिरं किं न पसरेइ ? ॥३९॥

ता ताय मन्तिसत्तम खमसु तुमं मज्झ एक्कमवराहं ।
आइवराहं तं चिय खमाहरं बिंति मन्तिवरा'' ॥४०॥

ता एहि पुरं **पाडलिपुत्तं** चिरकालपालियं जेण ।
पुणरवि तिवग्गसाहणपरो जणो होइ एक्कमणो ॥४१॥

''**चाणक्को** समयन्नू पसन्नचित्तो भणइ निवहुत्तं ।
मा कुणसु तुमं खेयं सपुन्नसम्पन्नरज्जसिरी ॥४२॥

पुव्वकयसुकयतरुवरफलाणमिह भायणं जणो होइ ।
परमत्थो एत्थ फुडं निमित्तमेत्तं परो होइ ॥४३॥

ता जइ सुमरसि सच्चं मज्झोवयारं कयन्नुओ होउं ।
परलोयसाहणे मह हवसु सहाओ महाराय ! ॥४४॥

खामियसव्वजणोहं एक्कमणोऽहं पवन्नसन्नासो ।
अहिलसियसग्गवासो तिविहेणं चत्तघरवासो'' ॥४५॥

चाणक्केण य भणिए वयणे एवम्मि **बिन्दुसार**निवो ।
खामित्ता पूइत्ता पुरम्मि जा होइ गन्तुमणो ॥४६॥

भणइ **सुबन्धु**मन्ती ताव इमं देव मंतिरायस्स ।
चाणक्कस्स करिस्सं महूसवं तुम्ह आणाए ॥४७॥

भवियव्वयावसेणं रन्ना नो लक्खियं मणो तस्स ।
दिन्नाएसो तो सो करइ सतोसो महापूयं ॥४८॥

पूइत्ता पच्छन्नं धूवं उग्गहिऊण अइबहुयं ।
अंगारो निक्खित्तो करीसमज्झम्मि पावेण ॥४९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कारीसग्गिपलिवियदेहो **चाणक्क**मन्तिवरसड्ढो ।
भावइ भावणमेसो अइसइसंवेगरससरसिओ ॥५०॥

"देहम्मि डज्झमाणे न हु दाहो होइ तुज्झ इह को वि ।
अन्नं इमं सरीरं जीवाओ जं न मुत्तो सो ॥५१॥

सयमवि कयकडुयाणं फलोवभोगेण होइ निज्जरणं ।
एवं जिणवरयवयणं तं भावय जीव ! पुणरुत्तं ॥५२॥

अच्छरियं पुरिए महहियए उदयायलम्मि जिणधम्मे ।
दिणमणिबिंबसगोत्ते गिहमोहो जीव तिमिरोहो ॥५३॥

धन्ना ते च्चिय जीवा बालकुमारा हवन्ति अणगारा ।
जे सुद्धबंभचेरा दुरुज्झियसव्वजियवेरा ॥५४॥

दोगच्चे घरिणीए पियरेहिं पराभवम्मि अत्थत्थी ।
नंदेण पराभूओ पराभवं ही अहमकासं ॥५५॥

एसो लोहप्पिसाओ भूएहिं कोहमाणमोहेहिं ।
जीवक्खयकारणेहिं सहिओ धन्नेहिं जेयव्वो ॥५६॥

तेहिं पुणोऽहं गहिओ रहिओ करुणारसेण जीवाणं ।
खयहेउं चिय धिद्धी दुबुद्धी चेव संजाओ ॥५७॥

सावयकुलम्मि जम्मे घम्मो जिणरायदेसिओ हियए ।
हा हारिओ मए कह विविहारंभप्पबन्धेहिं ? ॥५८॥

जिणधम्मे कप्पद्दुमचिन्तामणिकामधेणुसारिच्छे ।
लद्धे वि मए भवदुहदोगच्चनिमित्तमायरियं ॥५९॥

पंचमहव्वयभारं जे जीवा हुंति वोढुमसमत्था ।
सावयधम्मम्मि निरया अप्पारम्भा इमे धन्ना ॥६०॥

अज्ज वि न किंपि नट्ठं सम्मं सम्मत्तमूलगिहिधम्मं ।
अंगीकरेमि बारसविहं अहं विविहभेएहिं ॥६१॥

अरहन्ता महसरणं अरहन्ता मज्झ देवया इण्हि ।
अरिहन्तकित्तणेणं चएमहं पावगं सव्वं ॥६२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कम्ममलविप्पमुक्काणं सिद्धाणं तह य सरणमावन्नो ।
तेसिं चेव समक्खं चएमि पावसमारम्भं ॥६३॥
आयारियाइयाणं मुणीण तवचरणकरणनिरयाणं ।
गच्छामि अहं सरणं काऊणं पाववोसिरणं ॥६४॥
धम्मो जिणिन्दभणिओ छज्जीवनिकायवच्छलो सरणं ।
पडिवन्नोऽहं सम्मं तिविहं तिविहेण जाजीवं ॥६५॥
एयम्मि अणाइए भवम्मि विविहाइपावट्ठाणाइं ।
मूढेहिं विहियाइं सव्वाइं ताइं गरिहामि ॥६६॥
जिणधम्मम्मि प्पवन्ने कयाइ कीरन्ति जाणि सुकडाणि ।
ताइं अणुमोएमो समयविहीए पवत्ताइं" ॥६७॥
इच्चाइ भावणाए दिव्वोसहिपियसहीए लीलाए ।
उद्धरियसव्वसल्लो **चाणक्को** मोहपडिमल्लो ॥६८॥
एवं धम्मज्झाणे सारयपसरन्तचन्दकिरणोहे ।
तस्स मणो पइसमयं सरं व परिनिम्मलं होइ ॥६९॥
कम्मवणहव्ववाहो पसरइ देहम्मि तस्स जह दाहो ।
तह वट्टइ सयंसाहो सिववहुसुहसंगमोम्माहो ॥७०॥
तेलोक्कमत्थयत्था सिद्धा अइरामरा महासत्ता ।
केवलनाणमणंतं पत्ता असरीरिणो धन्ना ॥७१॥
गब्भाइयं दुक्खं जीवाणं होइ किल समग्गं पि ।
कम्ममलमइलियाणं सरीरसंगेण सव्वं पि ॥७२॥
ता मज्झ वि कणयस्स व तवेण विविहेण कम्ममलडहणे ।
कल्लाणप्पा कइया अप्पा सव्वप्पणा भावी ॥७३॥
एवं विसुद्धभावो **चाणक्को** मन्तिसत्तमो सड्ढो ।
आराहिउत्तमट्ठो दियलोए सुरवरो जाओ ॥७४॥
सो वि य **सुबन्धु**मन्ती पयम्मि सयवत्तपत्तपरभागे ।
सिरिघरए उवलद्धे कमेण **चाणक्क**पासाए ॥७५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चिन्तइ एत्थ भविस्सइ हिरन्नमणिरयणकणयभण्डारो ।
सुपयत्तपिहियदारो दीसइ जं एस उयरओ ॥७६॥

लोहन्धो सो मज्झे पेहइ उप्पिहियदारए तम्मि ।
मंजूसं सविसेसं जत्तेणेगन्तसंठवियं ॥७७॥

हरिसभरभरियहियओ तीअे उम्मुद्दियाए मज्जम्मि ।
सुसिलिट्ठकट्ठकम्मं समुग्गयं पेच्छए तयणु ॥७८॥

उग्घाडियम्मि तम्मि वि पुडयमज्झम्मि सुरहिवासाण ।
घाणिन्दियसुहयाणं मुद्दं अवणेइ गहिऊण ॥७९॥

गिण्हन्तो तग्गगन्धं साणन्दं तस्स मज्झयारम्मि ।
पेच्छइ **सुबन्धु**मन्ती पयडं लिहियक्खरभुज्जं ॥८०॥

संभन्तो करकमले भुज्जं ठविऊण वाइऊणेसो ।
भावेइ अक्खराइं इमाइं जो जिंघिउं वासो ॥८१॥

भोगुवभोगवयारं अजियक्खो न्हाणभोयणाइयं ।
सेज्जासणविलयाहिं काही कीणासअतिही सो ॥८२॥

एयाए गाहाए नवरि माणसम्मि पुरियाए ।
उक्कलियाओ धणियं **सुबन्धु**मन्तिस्स जायन्ति ॥८३॥

जइ सच्चं चिय एवं तोऽहं **चाणक्क**मन्तिणा निहओ ।
जीवन्त च्चिय दुहदवजालावलिलीढसव्वंगो ॥८४॥

तो अग्घाइयवासे पुरिसे अन्नम्मि कम्मि वि करेमि ।
हिययट्ठियपरमत्थो भोगोवभोगेहिं सुपरिक्खं ॥८५॥

इय चिन्तिऊण अन्नं पुरिसं अग्घाविऊण ते वासे ।
भोगेहिं मयं दट्ठुं सो चिट्ठइ दव्वसाहु व्व ॥८६॥

अवणियकेसकलावो दूरुज्झियतरुणिसंगमालावो ।
सिंगारसरसभोयणदिव्वासणसेज्जपरिहीणो ॥८७॥

दीणो मणमलीणंगो अट्टज्झाणेण पइदिणं एसो ।
पेसुन्नपावबीयप्परूढदुक्खंकुरुक्केरो ॥८८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सचिवो **सुबन्धु**नामा दव्वजई कम्मनिज्जरारहिओ ।
अहिओ जो **चाणक्के** दुक्खी जीवइ चिरं कालं ॥८९॥

पैशुन्यकथानकं समाप्तम् ॥

• • •

§§ परपरिवादो पि महापापस्थानमिति प्रतिपादयन्ति प्राज्ञाः, यतः शरदिन्दुकुन्द-सुन्देरेषु परगुणेषु द्वेषविदग्धतया, स्वस्य च दुर्विदग्धतया, मात्सर्योत्सर्पिसप्तार्चिदग्धतया, सन्मार्गसञ्चरणमुग्घतयाऽयं प्रवर्तमानः सरित्पूरे प्रवाह इव भिन्दानः क्षमां, दधानो रजः-पटलकलुषतां, प्रतिपदं प्रसरन्नुत्कलिकाभिः समूलमुन्मूलयन् स्थैर्यगाम्भीर्यादि-गुणग्रामक्षमारुहान्, निवारयन् तीर्थावतारं, प्रकटयन् द्विजानामप्यनभिगमनीयतां, नीचनीचस्थानानुसारितया पातयत्यणोरपारे संसारे पारावारे प्राणिनः, ततः ते भ्राम्यन्ते विविधावर्तैर्ग्रस्यन्ते कुग्राहैरितः ततः समाकृष्यन्ते जलजन्तूभिः, दह्यन्ते महोपताप-वडवानलेन न लभन्ते पारं, सुचिरमनुभवन्ति दुःखसम्भारं, इहापि जन्मनि परेषामस-द्दोषवादतः क्षारसमुद्रोद्गारतः प्रवर्तते सरस्वतीषु वैरस्यं, जायते नीचैः गोत्रानुषङ्गतः पापपङ्कपरिणतिः, **सुभद्रा**श्वरसुरश्वश्रूप्रमुखवर्गस्येव सम्पद्यतेऽनभिगमनीयता ।

तथाहि-

§§ **चंपा**नामेण पुरी आसि पुरा तत्थ सावओ हुत्था ।
जिणदत्तो जिणवयणेसु निच्चलो **मेरु**गिरिगरुओ ॥१॥

तस्स सुयासि **सुभद्दा** पुव्वज्जियपुन्नपगरिसवसेण ।
अइरूवसम्पयाए अवि दिंति मोहममराणं ॥२॥

नवज्जोव्वणे हि रूढा जीवाइवियारणे असंमूढा ।
निम्मलसम्मदंसणमणिभूसियसीललंकारा ॥३॥

जिणरायपायपूयापरायणा समयसारमणवरयं ।
आसाइय गुरुमूले कमले भमरि व्व मयरंदं ॥४॥

दिट्ठा सहीहि सहिया वच्चन्ति जिणहरम्मि अन्नदिणे ।
तच्चनियभत्तेणं वणिएणं **बुद्धदासेणं** ॥५॥

चिन्तियमणेण एसा मणहरसोहग्गरूवलावन्ना ।
कन्ना घरिणिसद्दं लहिही जस्सेह स कयत्थो ॥६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अब्भत्थिओ वि तेणं अणुरायपरव्वसेण **जिणदत्तो** ।
वियरइ न तस्स धूयं मिच्छदिट्ठि त्ति काऊण ॥७॥

तो सो सावयधम्मं तीए लोहेण सुगुरुपयमूले ।
गिन्हइ पढमं तम्मि य, सद्धा सम्मं समुल्लसिया ॥८॥

जिणदत्तो वि य सेट्ठी जिणधम्मे तस्स निच्चलमणस्स ।
सयमेव देइ कन्नं नाऊणं सीलसब्भावं ॥९॥

अणुरूवपत्तजोगे पाणिग्गहणम्मि गुरुसमिद्धीए ।
उप्पज्जइ नयरीए साहुकारो चमक्कारो ॥१०॥

भणिओ य **बुद्धदासो** वच्छ तए सह इमो दइयाए ।
ट्ठायव्वमन्नगेहे जिणधम्माराहणनिमित्तं ॥११॥

जेण तुह जणणिभइणिपमुहजणो सुगयदंसणाणुगओ ।
पइक्खणविणासवाई असन्तकज्जोग्गमो निच्चं ॥१२॥

ता तेसि दिट्ठिराए पसरन्ते सव्वदोससमवाए ।
कह वीयरायधम्मो समाहिणा किज्जए ? वच्छ ! ॥१३॥

जिणधम्मे संपत्ते विवेयवन्तेहिमुज्जमन्तेहिं न हु ।
होइ संकिलेसो जह तह ट्ठायव्वमिह होइ ॥१४॥

उक्तं चागमे-

"धम्मत्थमुज्जएणं सव्वस्साऽपत्तियं न कायव्वं ।
इअ संजमो वि सेओ वीरजिणो एत्थ दिट्ठन्तो" ॥१५॥ [ ]

जिणदत्तेणं भणियं गहियं हरिसेण **बुद्धदासेण** ।
अमयं व खीरसायरसमुत्थममराण नियरेण ॥१६॥

पुरिसोत्तमो व्व लच्छीसहिओ खीरन्नवम्मि पासाए ।
चिट्ठइ सुहासिए तो सुहिओ सद्धिं **सुभद्दाए** ॥१७॥

सा वि **सुभद्दा** विहिणा गिहम्मि जिणबिंबपूयणं काउं ।
गच्छइ जिणिन्दभवणे कयसिंगारा वि अवियारा ॥१८॥

सुगुरूण पायवन्दणपुरस्सरं समयसारमणुदियहं ।
निसुणंती सद्धाए गच्छइ संवेगरसपसरं ॥१९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तह गेहव्वावारं करुणारसेक्कमाणसा निच्चं ।
जइणाए कुणइ सव्वं जणणीए सुद्धधम्मस्स ॥२०॥
अपुव्वनाणगहणे समुज्जया अज्जवेण संजुत्ता ।
मुत्ताहलं व अंतो बाहिं परिसुद्धपरिणामा ॥२१॥
सज्झायज्झाणपरा गहीरमहुमहुरउचियवाणीए ।
पियवयणदाणविणयावज्जियसज्जणसयणवग्गा ॥२२॥
इच्चाइ सुगुणसंचय**सुमेरु**गिरिरायचूलिया तीए ।
लोए पसंसणिज्जा सुनिच्चला सीलसंपत्ती ॥२३॥
अह ससुरकुले सासुनणंदपमुहाइं अंगुवंगाइं ।
डज्झन्ति तीए ईसानलेण पसरन्तजालेण ॥२४॥
ताओ संतत्ताओ पक्खरिअवाएक्ककरुणरसियाओ ।
तीए महासईए बिन्ति असन्तं पि तो दोसं ॥२५॥
भणइ य भइणीसहिया जणणी पुत्तं जणम्मि तुह भज्जा ।
वन्निज्जए **सुभद्दा** नामेणं न उण कज्जेणं ॥२६॥
जेणेसा जिणगेहे चिट्ठइ गन्तूण साहुपासम्मि ।
चिरकालं निस्संका निरंकुसा कह सई होइ ? ॥२७॥
तो भणइ **बुद्धदासो** कह दोसो माइ जिणहरे होइ ? ।
गुरुबंभयारिपासे किं दुद्धे हुंति पूयरया ? ॥२८॥
सोलसमकला ससिणो वहइ कलंकं कयावि किं माइ ! ।
किं माइ गुणमईए एयाए जणणि ! दोसो वि ? ॥२९॥
तो ईमीए उवरिं नो संका माइ का वि कायव्वा ।
किं अमियसारणीए विसवल्ली होइ कइया वि ? ॥३०॥
एवं च **सुभद्दाए** ससिप्पहाए गुणाण संसाए ।
विहडंति ताण सुवयणचक्काइं सुट्ठुघडियाइं ॥३१॥
सासूपमुहा ताओ तीए छिद्दाणि तयणु मग्गंति ।
उच्छलियमच्छराओ विलक्खहिययाओ अणुदियहं ॥३२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एगम्मि दिणे साहू तीए गेहम्मि एइ एगागी ।
निप्पडिकम्मसरीरो भिक्खट्ठा मेरुगिरिधीरो ॥३३॥

वायवसा पडिएणं तिणेण पज्झरइ तस्स नयणं च ।
पेच्छइ सच्चा दच्छा तहाविहं तं **सुभद्दा** वि ॥३४॥

चिन्तइ गीयत्था सा छज्जीवनिकायरक्खणं चेव ।
साहूण संजमो जो तम्मूलं लोयणं नऽन्नं ॥३५॥

न विणिस्सइ नयणमिणं अवणिज्जंते तिणम्मि साहुस्स ।
एसो निपडिकम्मो नेयं इच्छइ समुद्धरिउं ॥३६॥

परिभाविऊणं एवं दाणं दिज्जंतम्मि दक्खाए ।
जीहग्गेणोद्धरिउं मुणिनयणाओ तिणं तीए ॥३७॥

अवणिज्जन्ते नयणा तिणम्मि साहुस्स भालवट्टम्मि ।
लग्गो कुंकुमतिलओ सव्वो सरसो **सुभद्दाए** ॥३८॥

दिट्ठो मुणिनिग्गमणे सासूपमुहाहिं दुट्ठरमणीहिं ।
तो लद्धावसराहिं पयासिओ **बुद्धदासस्स** ॥३९॥

पेच्छसु नियदइयाए कुंकमतिलयच्छलेण अणुरायं ।
परपुरिसेहिं हियए पिंडीभूयं अमायन्तं ॥४०॥

सोवालंभं जणणी भणइ सुयं वच्छ मज्झ वयणाइं ।
पडिहणियाइं तुमए दइयासीलपसंसाए ॥४१॥

तं सीलं ससिधवलं कलसंचियसाहुराहुमुहपडियं ।
पेच्छ तुमं वच्छ इमं संपइ दोसायरं चेव ॥४२॥

दइयाए पयचारं रागन्धो जं न पेच्छसे जुत्तं ।
तं चित्तं अमित्तं जमन्नकहियं न मन्नेसि ॥४३॥

पुत्तय चत्तो तुमे कमागओ सुगयसासणे धम्मो ।
एइए अणुरागग्गहगहिएणं किमिह भणिमो ? ॥४४॥

किं ? निच्छइयं तत्तं हवेज्जऽणेगंतवायजिणधम्मे ।
पयडमिमं तुह दइयाविहडियसीलेण निव्वडियं ॥४५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुगएण पुण पमाणं नाणं पच्चक्खमुत्तमवियप्पं ।
बज्जत्थकप्पणाए एयाए तं सि मूढप्पा ॥४६॥

जणणीए आलावं घरिणीए पुण सीलधम्मवणदावं ।
संपप्प तयणुराओ मिलाइ कंकेल्लिसाय व्व ॥४७॥

चिन्तइ य **बुद्धदासो** असीलया होइ किं **सुभद्दाए** ? ।
जायइ किं दुग्गंधी ? कयावि कप्पूरपारी वि ॥४८॥

तीए गुणगिरिसिहरे वज्जनिवाउ व्व वइयरो एसो ।
तो किं अत्थ पक्खवाओ ? होज्जा जेणेह दिव्वगई ॥४९॥

ही संसारसहावो दावो सुकडाण वियडविडवीणं ।
ते धन्न च्चिय जीवा भवन्नवं जे समुत्तिन्ना ॥५०॥

रत्तं पि मणो पइणो विलाइ जउगोलयं व जलणेण ।
इमिणा वुत्तन्तेणं दक्खा लक्खइ **सुभद्दा** वि ॥५१॥

"चिन्तइ पुव्वजम्मोवज्जियकम्मेण उदयपत्तेण ।
पाविति कलंकाइं जीव सुद्धे वि सीलम्मि ॥५२॥

किन्तु इमं मह दुक्खं जिणिंदधम्मस्स जं ममाहिंतो ।
होइ इह तेयहाणी खणी सव्वाण दोसाण ॥५३॥

हत्थी जिणिन्दधम्मो महिन्दुबिम्बं व इमो निम्मलकलावो ।
महादोसागमणेणं पयण्डकलंको इमो जाओ ॥५४॥

जिणवयणे आरामे वियसियजसपसरकुसुमसंभारो ।
एएणं परिज्झडिओ मज्झऽववायेण वाएण ॥५५॥

ही दुल्लहबोहित्तं वियरइ जीवाण चत्तसंमत्तं ।
अइदुस्सहदुहसेन्नं विहियजिणवयणमालित्तं ॥५६॥

देवगुरुपूयएणं पंचपरमेट्ठिमन्तज्झाणेणं ।
सिवसुहनिहिलिच्छाए धिद्धी विग्घो इमो जाओ ॥५७॥

एक्कं मज्झ कलंको, अन्नं जिणवयणतेयपरिहाणी ।
संसारसारफलए बेहू पडिया महं ही ही ॥५८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

किं मज्झ जीविएणं ? रूवाइगुणेहिं संपयाए वा ? ।
जिणसासणप्पहावो जाव न सुद्धो महसहावो'' ॥५९॥

इय भावियपरमत्था गीयत्था साविया **सुभद्दा** सा ।
ण्हाया कयबलिकम्मा विहिणा जिणरायकयपूया ॥६०॥

जइ जिणसासणदेवी जिणिन्दधम्मस्स करेइ उज्जोयं ।
पारियकाउस्सग्गा तोऽहं भत्तं करेस्सामि ॥६१॥

अन्नह काउस्सग्गे धम्मज्झाणेण संट्ठिया चेव ।
परिचत्तभत्तपाणा ट्ठाइस्सं जाव जीविस्सं ॥६२॥

इय काऊण पइन्नं जिणपडिमापायअग्गओ होउं ।
काउस्सग्गेण ट्ठिया तल्लेसा धम्मज्झाणेण ॥६३॥

अह तीए सीलेणं, अक्खित्ता चलिरकुण्डलाभरणा ।
रयणीए जिणसासणदेवी सिग्घं हवइ पयडा ॥६४॥

भणइ य कीस **सुभद्दे** सुसाविए एसऽभिग्गहो गहिओ ? ।
तुमए साहसरसिए साह **सुभद्दे** ! मह इयाणिं ॥६५॥

पारियकाउस्सग्गा भणइ **सुभद्दा** वि महुरवाणीए ।
जिणवयणपहापसरो किज्जउ सूरो व्व तिमिरहरो ॥६६॥

''सासणदेवी जम्पइ नयरीए सुयणु ! अज्ज **चम्पाए** ।
चिट्ठिस्सन्ति पहाए पिहियाइं पोलिदाराइं ॥६७॥

तो आउलम्मि लोए सनिवे गयणंगणम्मि उग्घोसो ।
होही महासईए चालणिघरिएण सलिलेण ॥६८॥

सित्ताइं तिन्नि वारं एयाइं झति उग्घडिस्सन्ति ।
मुत्तुं तुमं तु नन्ना धारिस्सइ चालिणीसलिलं ॥६९॥

परमेट्ठिनमोक्कारं किच्चा सित्तेसु तेण सलिलेण ।
उग्घाडिएसु तुमए दारेसु पभावणा होई ॥७०॥

साहम्मियवच्छल्ले समुज्जया सीलरंजिया एवं ।
सासणदेवी भणिउं जहागयं पडिगया झत्ति'' ॥७१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो साविया **सुभद्दा** सुहारसेणेव सित्तसव्वंगा ।
सज्झायज्झाणपरा अइवाहइ रयणिसेसं पि ॥७२॥

अरुणोदयम्मि लोए सुत्तविउद्धम्मि पोलिदाराइं ।
अवि उग्घाडणजत्ते पिण्डियाइं चेव चिट्ठन्ति ॥७३॥

दारनिरोहे मोहे सम्बाहो होइ जीवलोगम्मि ।
उप्पाउ त्ति नरिन्दो पहाणलोएहि परियरिओ ॥७४॥

धूवकडुच्छुयहत्थो अल्लपडो गयणमण्डलाभिमुहो ।
कुसुमंजलिबलिक्खेवं काऊणं भणइ विणएणं ॥७५॥

जो इत्थ कोइ देवो कुविओ केणावि कारणेणऽम्ह ।
सो काऊण पसायं अम्हाणं खमउ पणयाण ॥७६॥

एवं नरिन्दभणिए गयणे वाया समुच्छलइ इत्थ ।
नरवर ! महासईए करम्मि जइ चालिणी उदयं ॥७७॥

धारइ तेणऽभिसेए सीलवईए कयम्मि दाराइं ।
चिक्कारकारयाइं लीलाए उग्घडिस्सन्ति ॥७८॥

पइगेहं नयरीए सइपरिक्खं करेइ तो लोओ ।
न हु का वि तत्थ रमणी धरइ जलं चालणीखित्तं ॥७९॥

हल्लोहलो पयट्टइ तो गहकल्लोलसायरो लोए ।
मुहचन्दचन्दिमाए कज्जलकलुसत्तमुवणिन्तो ॥८०॥

वित्तन्तेणं तेणं सूरस्स निवस्स दुद्दिणेणेव ।
छाइज्जन्ति खणेणं तेयपयावा पसरिएणं ॥८१॥

एत्थन्तरे **सुभद्दा** दिणमणिमुत्ति व्व कंतिरुइरंगी ।
वियसियमुहारविन्दा महुरज्झूणीभमरतरुणि व्व ॥८२॥

सासूहुत्तं जम्पइ सम्पइ काऊण जणणि ! सुपसायं ।
मं पि परिक्खसु चालणिसंट्ठियसलिएण करकमले ॥८३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तीए झडत्ति वुत्तं मुणिमुहसंकन्तघुसिणतिलएण ।
सुपरिक्खयाऽसि भद्दे ! फालेण व दिन्नतेएण ॥८४॥

तो तीए मुहरायं निम्मायं ललियधीरसंलावं ।
सोऊण **बुद्धदासो** चिन्तइ सम्मं सई एसा ॥८५॥

भणियं च जीवलोए निस्संका धीरवयणनिन्नासा ।
सच्चरिय च्चिय जीवा पावा सव्वत्थ संकिल्ला ॥८६॥

एवं भाविय तत्तो नियजणणिं भणइ सोऽवि निस्संकं ।
माइ परिक्खा किज्जउ अत्तवहूए य किमजुत्तं ? ॥८७॥

जइ कहवि दिव्वजोगा धारिस्सइ माइ ! चालणीसलिलं ।
तेणं पक्खालिस्सइ कलंकपंकं समग्गं पि ॥८८॥

अहवा अन्नाहि समा माइ ! इमा हवउ नयरिरमणीहिं ।
ता सव्वहा परिक्खह सुपसन्ना होउ मज्झुवरिं ॥८९॥

सयणजणेण वि भणिया तीए सासू समप्पए तयणु ।
चालणिमेसा वि करे धारइ हियए य नवकारं ॥९०॥

सासू वि खिवइ सलिलं मंगलपूओवयारसोहिल्लं ।
सीलं व ट्ठाइ तीए निच्छिद्दं चालणीए वि ॥९१॥

गयणम्मि समुच्छलिओ जं इइ **सुभद्दा** महासई एसा ।
पुप्फवरिसेण सद्धिं उग्घोसो दुन्दुहिसणाहो ॥९२॥

तो जणियचमुक्कारो एइ नरिन्दो वि पउरपरिवारो ।
अग्घज्जलिं पयच्छइ महासईए **सुभद्दाए** ॥९३॥

विन्नवइ महाराय मया तं होसु नयरिलोयस्स ।
दुहियस्स सुहं दिन्ती उगघडिन्ती दुवाराइं ॥९४॥

उप्पायनिरोहेणं भावियदोसेण कलुसिया नयरी ।
तुह सीलेण **सुभद्दे** ! ससिणा धवलिकया अहुणा ॥९५॥

तुमए जिणिन्दधम्मो एयम्मि जयम्मि सरवरे भद्दे ।
कमलायरो महासइ ! वियासिओ सीलदिणमणिणा ॥९६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पयडियसिवपुरसरणी जयसि तुमं सीलसल्लईकरिणी ।
गुणरयणरासिधरणी जिणसासणकाणणे हरिणी ॥९७॥

एवं थुणिज्जमाणा साणन्दनरिन्दजणसहस्सेहिं ।
पुव्वपओलिदुवारे नन्दीनाएण सा एइ ॥९८॥

नाणप्पमुहतिगेणिव सिवपुरदारं व तयणु विमलेण ।
चालणिजलचुलुएहिं तिहिं सित्तं उग्घडइ दारं ॥९९॥

गयणयले देवेहिं धरणियले माणवेहिं साणन्दं ।
अग्घंजलीसणाहो जयजयकारो कओ तीए ॥१००॥

सव्वोवतावसमणो भवियणकुमुयाण रोहिणीरमणो ।
तेलोक्कदिन्नसम्मो कप्पद्दुमो जयउ जिणधम्मो ॥१०१॥

जत्थेरिसी सईओ निच्चलसम्मत्तनिम्मलमईओ ।
देवकयपाडिहेरा सुसाविया संति गंभीरा ॥१०२॥

अन्तो बहिं पि विमला जीवा मुत्ताहलं व जे हुन्ति ।
छिद्दे वि ताव कहमवि गुणेहि परिपूरिए लोअे ॥१०३॥

हियए करेइ धरणं अहोनिसं एत्थ जह **सुभद्दाए** ।
देववियन्नग्घाए महासईए महग्घाए ॥१०४॥

उक्किट्ठसिंहनाए पइक्खणपसरन्तदुन्दुहिनिनाए ।
एवं दक्खिणपच्छिमबारुग्घडणे वि संजाए ॥१०५॥

भणइ **सुभद्दा** अन्ना जा कावि महासई हवइ एत्थ ।
सा चेवोग्घाडिस्सइ चउत्थपोलीदुवारं पि ॥१०६॥

एवं परपरिवाओ जाहि कओ ताण दीवयसएहिं ।
दोसागमकलुसाइं कहमवि न मुहाइं दीसन्ति ॥१०७॥

एयं पावट्ठाणं परपरिवायं मुणित्तु जे जीवा ।
न कुणन्ति ताण भद्दं होइ सुभद्दा व्व माणेण ॥१०८॥

परपरिवादकथानकम् ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ जिनप्रवचनक्षीरसागरावगाहव्यासक्तिविवेककौस्तुभगभस्तिस्तोमप्रकाश्यमान-हृदयभोगैः हृषीकेशैः परमर्षिभिः प्रतिपाद्यते मायामृषापि प्रकर्षप्राप्तं महापापस्थानं, अतः स मायामृषावादो मुमुक्षुभिक्षुवेषधारितया, निसर्गसिद्धशरीरकृशतया, दुष्कर्म्मेन्धनदहन-कृशानुप्रतिमतपश्चरणकरणप्रख्यातिकारितया, विप्रलब्धभक्तिभाजनमहाजनद्रव्यापहारितया खरतरोषरक्षितिरिवाऽप्रभवः सुकृतबीजाङ्कुराणां, पातालमिवावासस्थानं महापापासुराणां, क्षेत्रमिव क्षत्रप्रदानाद्य(ऽवम)क्षत्राणां, सृष्टिरिव प्रथमा दुरन्तदुःखदानसत्राणां, केदार-भूमिरिव विषादविषमविषकन्दलानां, अग्रानीकमिव महामोहमहीप्रतिदलानां, चाणक्य-बुद्धिरिव कूटयन्त्राणां, गर्हास्थानं सर्वास्तिकवादितन्त्राणाम्, अनया हि विप्रलब्धा मुग्धाः प्राणिनः सत्यसङ्कल्पेऽपि विशुद्धब्रह्मचारिणि कलिमलक्षालनगङ्गावारिणि तेजस्विनि तपस्विनि न विश्वसन्ति ।

यतः-

वियसियपउमे न विससइ तारयपडिबिम्बसंकिरो भमरो ।
इयरजणविप्पलंभे सुयणे वि जणो न पत्तियइ ॥१॥

इहलोकेऽप्यनेन त्रिगाममध्यवासिकूटक्षपकोऽ**घोरशिव** इव पापतः प्रकटीभूतदम्भः प्राणी प्राप्नोति विचित्रां विडम्बनाम् ।

तथाहि-

§§ **उज्जेणी**नयरीए रिद्धीए सग्गपाडिसिद्धीए ।
ससिमूलसूरमंगलनिवासपुहवीपसिद्धीए ॥१॥

आसि य तत्थ माहणपुत्तो दोसाण मन्दिरं कूडो ।
नामेणाऽ**घोरसिवो** जणोवतावी हुयासो व्व ॥२॥

माइन्दजालकूडप्पओगमोहन्धलो य दव्वाइं ।
अवहरइ तेण नयरीजणेण विन्नायतत्तेण ॥३॥

निव्वासिओ दुरप्पा गच्छइ देसन्तरं मिलइ तत्थ ।
विविहविडाणं जम्हा सरिसा सरिसेहि रज्जंति ॥४॥

उक्तं च-

"मृगा मृगैः संगमनुव्रजन्ति गावश्च गोभिः तुरगास्तुरङ्गैः ।
मूर्खाश्च मूर्खैः सुधियः सुधीभिः समानशीलव्यसनेषु सख्यम्" ॥१॥

[ ]

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इहलोयपडिबद्धा गिद्धा भोएसु तेण ते भणिया ।
होमि अहं परिवायगमुणी तवस्सी तओ तुम्हे ॥४॥

कुणह पसिद्धिं लोए एस मुणिन्दो महातवस्सी य ।
नाणी जाणइ सव्वं मासक्खमणेण पारेइ ॥५॥

तव्वयणे पडिवन्ने गामत्तयमज्झभायमह वासी ।
चिट्ठइ रुक्खकिसंगो परिवायगवेसदंभेण ॥६॥

उक्तं च-

"निमीलयन्ति नयने शोषयन्ति तनुर्व्रतैः ।
दम्भारम्भेण वर्तन्ते लाभपूजायशोर्थिनः" ॥७॥ [ ]

लोयग्गे ते वि विडा तस्स पसंसं कुणन्ति एस मुणी ।
जंगमतित्थं मासक्खवणेणं चेव पारेइ ॥८॥

आउट्टो तो लोओ ठगतवस्सिस्स तस्स भत्तीए ।
परमायरेण पूयं महारिहं कुणइ अणुदिवसं ॥९॥

विन्नवइ जणो अम्हं गिहाइं तुह पायपउमपूयाइं ।
हुन्ति मुणिराय ! किज्जउ तत्थागमणेण सुपसाओ ॥१०॥

आहूओ सो तेसिं गिहागओ विहियविविहसम्माणो ।
धम्मत्थियलोएणं दंसियनियविविहसब्भावो ॥११॥

तेसिं विडाण पुरओ कहइ जणाणं गिहेसु गिहसारं ।
अवदारं दारं वा भंडारं संधिकुट्टारं ॥१२॥

रयणीए तेहिं समं खत्तपयाणेण मुसइ सव्वस्सं ।
एवं वच्चइ कालो मायामोसेण दोसेण ॥१३॥

मायामोसे पावट्ठाणे सेसाणि पावट्ठाणाणि ।
जायंति जह अजिन्ने जियाण रोगा समग्गा वि ॥१४॥

एगम्मि दिणे खत्ते पत्ते एगम्मि ताण चोरम्मि ।
तज्जिन्तेणं तेणं निवेइए वइयरे तम्मि ॥१५॥

से तवस्सी निग्गहिओ सहेव सव्वेहिं तेहिं चोरेहिं ।
निन्दिज्जन्तो तज्जणताडणपमुहाइं दुक्खाइं ॥१६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अणुभविऊणं सुइरं रुद्दज्झाणेण दुग्गइं पत्तो ।
कूडतवस्सी मायामोसणं पावट्ठाणेणं ॥१७॥

इहलोयकडा कम्मा उग्गा इह चेव दुक्खमुवणिन्ति ।
जह हुन्ति के वि तरुणो फलया तव्वरिसिया चेव ॥१८॥

पुन्नं पि उक्कडेणं भावेण समज्जियं हवइ फलयं ।
रज्जं सुपत्तदाणा पत्तं जह **मूलदेवेणं** ॥१९॥

तो सुकयदुक्कयाणं नाउं फलमुक्कडाणमिह चेव ।
सुकयं चिय कायव्वं भव्वे माणुस्सए जम्मे ॥२०॥

जं दुलहो सुकुलोग्गममाणुसजम्मो जयम्मि जीवाण ।
तम्हा पावट्ठाणं सव्वं हेयं पयत्तेणं ॥२१॥

मायामृषावादपापस्थानम् ॥

● ● ●

§§ अनादिकालप्ररूढव्यूढकन्द इव संसारवल्लीवितानस्य, प्रचण्डपवनप्रेर्यमाणत्वक्सारवारपरस्परसङ्घर्षसमुच्छलितदावानलज्वालाकलाप इव परिपचेलिमागण्यपुण्योपलभ्यस्वभावस्वर्गापवर्गशर्म्मसम्पत्तिफलदायिसम्यग्दर्शनोद्यानस्य, विधन्तुद इव यथावस्थिवस्तुतत्त्वबोधौषधीशमण्डलस्य, क्षमाधरप्रसारितसत्पक्षछेदकतयाऽवतार इवाऽऽखण्डलस्य, देवगुरुप्रतिकूलप्रतिपत्तितः शुक्रबान्धव इव, पुण्यपात्रदानवारित्वतः पुनर्माधव इव, केसरिकिशोर इव मार्गप्रतिघातस्य, प्रदोष इव प्रतिकलसमुच्छलद्बहलतमसङ्घातस्य, हेतुरिवाऽविकलः संसारपारावारस्य, कारणमिव प्रथमं विपर्यासस्य, मिथ्यादर्शनपरिणामोऽपि महापापस्थानमिति, सति हि तस्मिन् प्राणीनां मनसि वाससीव तीव्रतरप्रथमकषायाभिषङ्गतः सम्पद्यते न सम्यग्गुरुभक्तिरङ्गः, प्रादुर्भवति कृष्णलेश्यानुषङ्गः दूरीभवति सुगुरुसंसर्गः, तदुदये कथमपि प्राप्तायाः सर्वविरतेर्भवति भङ्गः, प्रवर्तते रौद्रध्यानं, **कण्डरीक**मुनिरिव प्राप्यते नरकस्थानम् ।

तथाहि–

§§ अवर**विदेहे पुंडरिगिणी** पुरी तत्थ पयडियपयावो ।
रायासि **पुण्डरीओ** रिउकुलकन्तारघणदावो ॥१॥

कण्डरीओ लहुभाया जुवराया रूवसंपया कामो ।
नवजुव्वणाभिरामो तस्साऽऽसी जणमणारामो ॥२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नाएण विक्कमेण य तिवग्गसाहणपराण दोन्हं पि ।
रज्जसिरिपालणेणं सुहेण अणेहम्मि गच्छन्ते ॥३॥

अप्पडिबद्धविहारा सुयसायरपारगामिणो गुरुणो ।
बहुगच्छपरिवारा समोसढा बहिरुज्जाणे ॥४॥

तेसिं आगमणेणं सुरुदएणेव निहयदोसेण ।
राया सिरिनिवासो **पुंडरीओ** होइ सवियासो ॥५॥

जुवराएणं सद्धिं तेसिं पयकमलवन्दणाहेऊ ।
गच्छइ सव्विड्ढीए वन्दइ तिपयाहिणीकाउं ॥६॥

उचियट्ठाणनिसन्नो तएक्कचित्तो सुणेइ धम्मकहं ।
अमियरसं व पियन्तो अवगाहन्तो सुहसमुद्दं ॥७॥

सुगुरूण देसणाए दिणमणिकिरणावलिसणाहाण ।
अवसरइ मोहनिद्दा निवम्मि सिरि**पुंडरीय**म्मि ॥८॥

तो एस महाराओ महुयरज्झंकारमहुरवाणीए ।
विन्नतिं थेराणं सुगुरूणं कुणइ पडिबुद्धो ॥९॥

"तुम्ह वयणऽञ्जणेणं भयवं अम्हाण नाणदिट्ठीए ।
संसारस्स सुरूवं पयडं चिय सम्पयं जायं ॥१०॥

संसारे कन्तारे भयवं अक्खेसु पत्तपसरेसु ।
विषयाभिलासरक्खसघत्था जीवा परिभमन्ति ॥११॥

पाविन्ति दुहसयाइं चउरासीजीवजोणिलक्खेसु ।
उप्पन्ना पुणरुत्तं पारं न लहन्ति संसत्ता ॥१२॥

पहु तुम्ह वयणमन्तप्पहावसरेण दलियमाहप्पा ।
विसएसुं अभिलासा अवकन्ता रक्खसी दूरं ॥१३॥

अप्पवसोऽहं अहुणा रज्जं चइऊण तुम्ह पयकमले ।
फुल्लन्धुय व्व लीणो आसाइस्सामि चरणमहुं" ॥१४॥

तत्तो गुरूहिं भणिओ अहासुहं मा करेसु पडिबन्धं ।
नमिऊण तओ राया नयरिं पच्चागओ झत्ति ॥१५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जुवरायं तह भायं भणइ तओ वच्छ इच्छसु इयाणिं ।
रज्जसिरिं परिपालय जेणाऽहं निक्खमिस्सामि ॥१६॥

पडिभणइ **कण्डरी**ओ रज्जसिरिं चयसि देव ! कीस तुमं ? ।
नरयदुहाणं भीओ जम्पइ इय **पुण्डरीओ** वि ॥१७॥

तो किन्न वल्लहोऽहं ? तुम्हाणं देव नरयदुहहेउं ।
तं मह दिज्जइ रज्जं सावज्जारम्भसंरम्भं ॥१८॥

ता रन्ना पडिवुत्तं जुत्तं तुह वच्छ जुव्वणारम्भे ।
रज्जं चिय मज्झ पुणो पव्वज्जा परिणयवयस्स ॥१९॥

परिपालिऊण रज्जं तुमं पि पच्छिमवयम्मि पव्वज्जं ।
गिण्हन्तो समयन्नू पसंसणिज्जो जए होसु ॥२०॥

जुव्वणवयम्मि गहणे होइ कहवि जइ मोहो ।
भवियव्वं संसारे तो कन्तारे दुरुत्तारे ॥२१॥

ता वच्छ मह इयाणिं उत्तिमपुरिसत्थसाहणसहाओ ।
पडिवज्जसु वयणमिणं होसु इह तं महाराओ ॥२२॥

एवं पन्नविओ वि हु जुवराया भणइ देव रायसिरी ।
परिणामदारुणेसा कह गिज्जउ ? जाणमाणेहिं ॥२३॥

तारुन्ने वि अरन्ने कह मोहो होइ ? सत्थवाहेसु ।
सुगुरुसुवलद्धेसुं सिवपुरपहपयडनाणेसु ॥२४॥

संसारभओव्विग्गा जे जीवा हुन्ति सुगुरुपयलग्गा ।
तेसिं चायपरिणामे वयपरिणामो कहं नेव ? ॥२५॥

ता ताय सव्वहाहं मोहमहारायमाणनिद्दलणो ।
चउरंगबलसहाओ सिग्घं चिय होमि मुणिराओ ॥२६॥

राया वि **पुण्डरीओ** जुवरायविणिच्छयं मुणेऊण ।
कारावइ अइगरुयं निक्खमणमहूसवं तस्स ॥२७॥

पडिवन्नचरणभारं जुवरायं **कण्डरीय**मुणिवसहं ।
रोमञ्चयगत्तो भणइ निवो वग्गुवग्गूहिं ॥२८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

''सिवपुरपहम्मि पत्थिय जयसि तुमं धीरे धवलगुणगाम ।
सुगहियनाम सुगइं अक्खलियचरणेण तं लहसु ॥२९॥
पाएसुं चिय लीणो होऊण गुरुण रोहणगिरीण ।
नाणाइरयणरासिं लहसु रयं दूरमवणिन्तो ॥३०॥
जयव्वं समिईसुं तुमए जत्तेण सुदिढसत्तेण ।
निज्जिणियमोहराओ जेण जए होइ जसवाओ'' ॥३१॥
उववूहिऊण एवं नयरं पच्चागओ ही राया ।
सुगुरूहिं सह विहरइ रायरिसी **कण्डरीओ** य ॥३२॥
मूलगुणेहिं पसरइ खमाणुबंधेण संवरेणेसो ।
सुयखन्धाभोगेणं उत्तरगुणसाहुसाहाहिं ॥३३॥
दसविहसमायारीसुपत्तपरिवारपत्तसच्छाओ ।
जसपसरकुसुमगुच्छो लहइ रिसी कप्पत्तरुसोहं ॥३४॥
कालेणं गीयत्थो सुत्तत्थसमुद्दपारगो जाओ ।
सुगुरूहिं समं कमसो विहरन्तो एइ नयरीए ॥३५॥
उज्जाणपालएणं रहसभरोभिन्नबहलपुलएणं ।
वद्धाविओ नरिन्दो समागओ **कण्डरीओ** त्ति ॥३६॥
तस्स पयच्छइ राया सभूसियं पारिओसियं दाणं ।
कारागारविसोहणपमुहमहं कारइ पुरीए ॥३७॥
तत्तो सव्विड्ढीए गच्छइ गुरूपायवंदणनिमित्तं ।
मणसा समुव्वहन्तो परमाणन्दं अणणुभूयं ॥३८॥
पंचविहाभिगमणेणं ओयरिओ हत्थिरायखन्धाओ ।
आलोयकयपणामो राया बद्धंजली हिट्ठो ॥३९॥
तिपयाहिणीकरेउं पणमइ भालयलनिलियधरणियलो ।
सुगुरूण पायकमलं तिगरणसुद्धेण भावेण ॥४०॥
''अज्जऽम्ह तुम्ह पहुपयलग्गाणं सुगुरुदिट्ठिदिट्ठाणं ।
सव्वो वि दोसरासी दूरपवासी धूवं जाओ ॥४१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तुम्हाण पायअरुणप्पहाहिं दोसावहारसूराण ।
गुणचक्काण सहेलं जं मेलो होइ किं ? चुज्जं ॥४२॥

सुहसायराण सुहगुरू तुम्ह समीवम्मि ट्ठाणपत्ताण ।
सुमणोवियससहला वुड्ढी रुक्खाण व जियाणं'' ॥४३॥

इच्चाइं **पुंडरीओ** राया सुगुरूण संथवं काउं ।
आपुच्छिऊण वन्दइ महामुणिं **कण्डरीयं** पि ॥४४॥

जिणिऊण मोहरायं धीरत्तए विक्कमेक्करसिएणं ।
पव्वज्जारज्जेणं सुहसव्वंसं जए पत्तं ॥४५॥

गुरुगिरिपायनिवासे तुमए मुणिसीह कामकरिदलणे ।
मुत्तासिरि व्व दिसिदिसि पयासिओ कित्तिवित्थारो ॥४६॥

ता सव्वहा तुमं चिय नियकुलगणगयणम्मि चन्दोऽसि ।
सोहसि तारयमुणिमज्झगओ संपुन्नवित्तधरो'' ॥४७॥

एवं पसंसिऊणं राया सिरि**कण्डरीय**रायरिसिं ।
भणइ सरीरं तम्हं, किसं सरोगं च पेच्छामि ॥४८॥

ता एहि मज्झ गेहे, विज्जु व्व इट्ठेहिं एसणिज्जेहिं ।
पत्थोसएहिं किज्जइ, जेण चिकिच्छा लहु तुम्हं ॥४९॥

लुक्खो देहो तुम्हं घणरसपत्थोसहेहिं जं होही ।
सव्वंगपल्लविओ उवचियखन्धो सुहच्छाओ ॥५०॥

आएसेण गुरूणं नयरीमज्झम्मि सायरं नीओ ।
रन्ना जुवरायारिसी विज्जाणं दंसिओ तयणु ॥५१॥

तो नायनियाणेहिं विविहविहाणेहिं सबहुमाणेहिं ।
धन्नंतरिसरिसेहिं सिग्घं चिय दिन्नमारोग्गं ॥५२॥

गिद्धो सो रायरिसी महुराहारेसु दिव्वसेज्जासु ।
विहरन्तेसुं गुरूसुं मन्दमणो लक्खिओ रन्ना ॥५३॥

''भणिओ य तं महायस धन्नो सुगुरूण पायकमलम्मि ।
फुल्लन्धय व्व लीणो सुयमयरन्दं सया पियसि ॥५४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अवरावरपणयमहानरिंदमणिमउडकिरणकब्बुरियं ।
तुह चरणजुयं संसइ जयम्मि मुणिराय ! रायत्तं ॥५५॥

एयम्मि गच्छगहणे तुमम्मि मुणिसीह संचरन्तम्मि ।
मयकलहवियारेणं भवियव्वं होइ दूरेण ॥५६॥

सच्चपइन्ना गरुया उत्तम कुलसंभवा भवन्ति त्ति ।
एसा जए पसिद्धी तुमए सच्चीकया धीर ! ॥५७॥

नियकुलकमलदिवायर ! विहरसि तं जत्थ जत्थ सुपयावो ।
न हवइ तत्थ पओसो तमभरपोसो किमिह चोज्जं ? ॥५८॥

सुदिट्ठगुरुपक्खवाओ दियराओ कहवि तं न बद्धोऽसि ।
हिययजिणगुरुव्वहणो बन्धवमोहेण पासेण ॥५९॥

पवणो व्व अपडिबद्धो अवरावरविसयदूरगमणो वि ।
अम्हाण बोहणत्थं इत्थ पुणो दंसणं देज्ज" ॥६०॥

इच्चाइयवयणेहिं गच्छइ सो **कण्डरीय**मुणिवसहो ।
चोइज्जन्तो पवयणसारेहिं अन्नदेसेसु ॥६१॥

दुक्करतवचरणेणं तिविहेणं **कण्डरीय**रायरिसी ।
निप्पडिकम्मो जाओ कमा किसीभूयसव्वंगो ॥६२॥

पव्वज्जागहणओ तस्स वसंतस्स गच्चगहणम्मि ।
गुरुमूलसुयक्खंधे सज्झायज्झाणपुप्फफले ॥६४॥

वरिससहस्सन्ते सहयारवणम्मि मंजरिज्जन्ते ।
रिउरायम्मि वसन्ते संकन्ते सव्वजियकन्ते ॥६५॥

पसरन्ति चच्चरिओ वणे सुज्झंकारमहुरभमरीओ ।
कोइलकलावकलकलरमणीयउज्जाणराईसु ॥६६॥

उद्दामकामकामिणिचरणपहारेण डोहले पुन्ने ।
किंकिल्लितरू सोहइ वियसियसुमणाणुभावेण ॥६७॥

कुरुबयवच्छा विलयापरिरंभारंभसेयसरस व्व ।
सोहंति कुसुमनिविडिरमयरन्दामन्दसुन्देरा ॥६८॥

उम्मत्ततरुणिमयरसा गंडूसा सायरेण कोरकिओ ।
जंपइ बउलो तेसिं परिमलमिलियालिज्झंकारो ॥६९॥

गन्धोदएण सित्ता चम्पयपन्ती वि फुल्लसिहग्गा ।
कुंकुमच्छडाभिसेया पयवी व उविन्तमयणस्स ॥७०॥

तिलयद्दुमा वि रमणीसकामदिट्ठीहिं अमयबुद्धिहिं ।
सोहंति बहलपुलया उम्मीलियकुसुमपब्भारा ॥७१॥

विरहतरुणोऽवि पंचमराए गीयम्मि पुप्फसंभारा ।
महुयररवच्छलेणं लीणं वीणं च वायन्ति ॥७२॥

विसयाहिलासरसिया एवं तरुणो वि हुन्ति महुमासे ।
विलसन्ति य नायरया सद्धिं तरुणीहिं कीलंता ॥७३॥

अम्हं चेस किलेसो संसयदोलागयम्मि परलोए ।
साहीणा रायसिरी चत्ता ही मोहमाहप्पं ॥७४॥

अज्ज वि न किं पि नट्ठं रज्जं लहिऊण भोगललियंगो ।
अक्खलियपयावपसरो सुहेण चिट्ठामि अणुदियहं ॥७५॥

चारित्तमोहराओ वसन्तमासच्छलेण पसरन्तो ।
खोहयइ गयमाहप्पं एवं निव**कण्डरीय**मुणिं ॥७६॥

मिच्छत्तनरिन्देणं अणन्तकोहाइबलसमग्गेणं ।
पउरगुणरयणपुन्नं भग्गं संजमपुरदुग्गं ॥७७॥

गच्छाओ निक्खन्तो विच्छाओ तयणु तावसन्तत्तो ।
जुवराय**कण्डरीओ** मुणिवरवेसो पुरिं पत्तो ॥७८॥

उज्जाणपालएणं विन्नत्तो **पुण्डरीय**नरनाहो ।
चिट्ठइ जुवरायरिसी एगागी देव उज्जाणे ॥७९॥

सोऊणेवं राया चिन्तइ गुरुगच्छनिग्गओ एसो ।
ओहावणाणुप्पेही महभाय **कण्डरीय**मुणी ॥८०॥

परिमियपरिवारेणं तमहं गन्तूण ताव पेच्छामि ।
नाउण तस्स चित्तं उचियं जं तं करिस्सामि ॥८१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय चिंतिऊण गच्छइ उज्जाणे **पुण्डरीय**नरनाहो ।
पेच्छइ दुव्वासीणं तं तरुसाहोवहिं तत्थ ॥८२॥

छज्जीवकायकरुणावल्ली विसयाहिलासजलणेण ।
मन्ने समूलदड्ढा परिणयचारित्तफलफलिया ॥८३॥

उवएसाणमजोग्गो एसो भोगाहिलाससप्पेण ।
दट्ठो संजमजीवियमुक्को चुक्को जिणाणाओ ॥८४॥

पावपसत्ते चित्ते धम्मकहा सव्वहा न गुणहेऊ ।
चेले नीलीरंगे कुंकुमराओ हवइ किं वा ? ॥८५॥

अन्यच्च-

अणुवट्ठियस्स धम्मं मा हु कहिज्जाह सुट्ठु वि पियस्स ।
विच्छायं होइ मुहं विज्झाणऽग्गिं धमन्तस्स ॥८६॥

अहवा-

जो जत्तियस्स अत्थस्स भायणं तस्स तत्तियं होइ ।
वुट्ठे वि दोणमेहे न डुंगरे पाणियं ठाइ ॥८७॥

तवतिव्वरसावज्जियवयाइं कल्लाणकन्तिकलियाइं ।
विसयाहिलासफुक्कामित्तेणाणेण हरियाइं ॥८८॥

अहवा सव्वे जीवा सकम्मफलभोइणो हुन्ति ।
सयमेवागयसंजमसिरिं वरिस्सामि अहमेयं ॥८९॥

इय चिन्तऊण राया पुच्छइ तं **कण्डरीय**जुवरायं ।
किं भोगसमीहा ते ? तुसिणीए चिट्ठए सो वि ॥९०॥

मउडाइअलंकारं सव्वं पि समप्पिऊण तस्स निवो ।
रयहरणाइयमुवहिं गिन्हइ सयमेव कयलोओ ॥९१॥

गुरुकुलवासे नंदणवणम्मि सुमणोवियासरमणीए ।
होउ रुई मह निच्चं नाणाइफलोवलंभम्मि ॥९२॥

भवगिम्हतावहरणे दक्खापाणोवमा दुविहसिक्खा ।
सुगुरूण पायमूले आसाइव्वा मए सव्वा ॥९३॥

छज्जीवकायरक्खणसारे संजमभरम्मि धुरधवलो ।
गुणरासिसम्पउत्तो गणम्मि होक्खामि मुणिवसहो ॥९४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

संवेगभावियप्पा गुरुमूले **पुंडरीय**रायरिसी ।
अचिरेणं संपत्तो इच्चाइमणोरहारूढो ॥९५॥

मउडाइअलंकरणो इयरो पुण **कण्डरीय**नरनाहो ।
अत्थाणम्मि न सोहइ नेहविहीणो जह पईवो ॥९६॥

न नमिज्जइ साणंदं भट्ठपइन्नो त्ति रायलोएण ।
कोवपिसायग्घत्थो परिभावइ रुद्दज्झाणत्थो ॥९७॥

एएसि निवाईणं मज्झ पणामे अणुज्जमन्ताणं ।
संहारेण करिस्सं अन्ननरिन्दाइजणसंगं ॥९८॥

एवं भीमो होउं एसो संकन्तकिन्हलेसो वि ।
विच्छाओ अरइच्छाओ मुञ्चइ अत्थाणमह भुत्तुं ॥९९॥

अइमेत्तं आहारं गिन्हइ अइसरसमऽप्पजरठग्गी ।
तवचरणखीणदेहो गिद्धो च्चिय भवमसाणम्मि ॥१००॥

पढमिल्लकसाएणं उम्मीलियमोहणिज्जेण ।
पढमगुणट्ठाणेणं परूढपावदुम्मालोओ ॥१०१॥

अइदारुणदाहेणं डज्झन्ते आउतरुवरे सिग्घं ।
अइकूरपरिणामो बन्धइ नरयाउयं दीहं ॥१०२॥

मरिऊण **कण्डरीओ अपयट्ठाण**म्मि नरयवासम्मि ।
तित्तीससागराऊ उप्पन्नो नारयत्तेण ॥१०३॥

सुगुरुसमक्खं संजमलच्छि निव्वाहिऊण परितुट्ठो ।
सुकयत्थं मन्नन्तो अप्पाणं **पुण्डरीय**रिसी ॥१०४॥

जियकोहमाणमाओ गुरूण सिक्खागहम्मि अपमाओ ।
निज्जियलोहपिसाओ गीयत्थो सो लहुं जाओ ॥१०५॥

अह सुकुमारसुहोचियदेसे छट्ठमाइतवच्चरणो ।
अणुचियलुक्खाहारो समूलरोगाउरो होइ ॥१०६॥

मेरुगिरिधीरचित्तो तत्तो सो **पुण्डरीय**रायरिसी ।
अप्पेण वि कालेणं आराहियसुद्धसामन्नो ॥१०७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुपसन्नो अविसन्नो धम्मज्झाणम्मि लीयमाणमणो ।
तित्तीससागराऊ **सव्वट्ठे** सुरवरो जाओ ॥१०८॥

कण्डरीककहाणकं सम्मत्तम् ॥

● ● ●

एएहिं अट्ठारसपावट्ठाणेहिं कम्मपयडीओ ।
बन्धन्ति सिढिलबन्धा धणियं सुदिढेण बन्धेण ॥१॥

अप्पप्पएसा पुण बहुप्पएसनिचयाउ सञ्चन्ति ।
मन्दणुभावा तिव्वाणुभावा बन्धेण अज्जन्ति ॥२॥

लहुकालट्ठिइयाओ बहुकालट्ठिइत्तणेण ठ्ठाविन्ति ।
जीवा जयन्ति ? ततो अहकम्मलेवो गुरू होति ॥३॥

पावलेवकलिया दुहजलभरिया भवन्धकूवम्मि ।
बुड्डन्ति अहो उड्डगमणसहावा वि तुम्ब व्व ॥४॥

एयाए पण्हुत्तरवाणीए जिणवरस्स वीरस्स ।
वणवल्लीव जयन्ती पल्लविया अमियबुद्धीए ॥५॥

अह तिक्खदुक्खवेयणजलेण संभिन्नकम्ममललेवा ।
उवलद्धलहुयभावा उड्ढं उड्ढं जिया हुन्ति ॥६॥

जुगसमिलानाएणं सुखेत्तसुकुलाइसंगयं पप्प ।
संसारम्मि समुद्दे मणुयत्तं जाणवत्तं व ॥७॥

तं चारित्तवसेणं खमाइगुणरयणरासिपडिपुन्नं ।
संवरियासवदारं पयट्टसमग्गसञ्चारं ॥८॥

दूरीकयसंमोहा गुरूहिं निज्जामएहिं संविग्गा ।
आरूढा सिद्धिपुरिं जयन्ति ! लहु जन्ति भव्वजिया ॥९॥

एवं सिरिवीरजिणे तिजयदिणेसम्मि भासमाणम्मि ।
वियसंती भमरज्झुणी नलिणीव पइम्पइ जयन्ती ॥१०॥

तद्यथा सूत्रं–

भंते भव्वत्तं किं सभावओ ? वावि होइ परिणामा ? ।
साहावियं जयन्ति ! भवत्तं नेय परिणामा ॥७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

व्याख्या—भदन्त ! भव्यत्वं जीवानां **किं स्वभावतो भवति ? परिणामतो वेति** ? प्रश्न : ! भगवांश्च प्राह–**जयन्ति स्वाभाविकं भव्यत्वं** अनादिपरिणामिको भाव इत्यर्थः, **न पुनः सादिपरिणामः** ॥

चेयन्नं जीवाणं अणाइपरिणामओ जहा सिद्धं ।
भव्वत्तमभव्वत्तं निसग्गओ चेव तहा नेयं ॥१॥

मणुयत्ते सम्पत्तो आयरियखेत्ताइसम्पयाजुत्ते ।
सुगुरूवएसलाहे अभव्वजीवा न बुज्झन्ति ॥२॥

तित्थयरेण वि कहिए नेव अभव्वाण होइ पडिबोहो ।
अन्धोपलम्मि परिकम्मणे वि किं होइ पडिबिम्बं ? ॥३॥

दट्ठूण जिणिन्दाण रिद्धि अन्नेण हेऊणा को वि ।
पडिवन्नदव्वलिंगो सुयधम्मधरो अभव्वो वि ॥४॥

एक्कारसंगधारी गणहारी होइ उज्जुयविहारी ।
सम्मदंसणरहिओ आयरिओ रोद्ददेवु व्व ॥५॥

तहाहि–

§§ धम्मकहानलिणीए वियासणे दिणमणि व्व भासन्तो ।
आसि पुरा आयरिओ नामेणं **रुद्ददेवो** त्ति ॥६॥

गामागरेसु उत्तरपहम्मि साहूण पंचसएहिं ।
सह विहरन्तो पत्तो कमसो सो **गज्जणपुरम्मि** ॥७॥

तत्थ य पुव्वट्ठिएहिं **सुट्ठिय**सूरिहिं सुमिणए दिट्ठो ।
पविसन्तो वसहीए कोलो कलहेहिं परिकिन्नो ॥८॥

तस्स फलं साहूणं पभायसमयम्मि तेहि निदिट्ठं ।
अज्जागामी मुणिवरसामी सूरी सयमभव्वो ॥९॥

सो अत्थपोरिसीए समागओ **रुद्ददेव**आयरिओ ।
ववहारनयमएणं सायरपाहुन्नगउरविओ ॥१०॥

वत्थव्वयसाहूहिँ आएसमुणीण संमुहं भणियं ।
सुमिणवियारेणेसो नूणमभव्वो गुरू तुम्ह ॥११॥

संविग्गेहिं तेहिं अरत्तदुट्ठेहिं भव्वसत्तेहिं ।
वोत्तं तुब्भेहिं समं रमणीए कीरउ परिक्खा ॥१२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो तेसिं रत्तीए सुत्ताणं खेरुया परिक्खित्ता ।
पडियारन्ति छन्नं वत्थव्वा एस मुणिवसहा ॥१३॥

ता लहु तणुचिन्ताए सूरी रयणिभरम्मि थंडिल्ले ।
गंतुमणो संथारा बाहिं ट्ठवियम्मि पायम्मि ॥१४॥

चंपाणेसुं अंगालएसु कसरक्कएसु जाएसु ।
हरिसियहियओ जम्पइ अरिहन्तेहिं इमे जीवा ॥१५॥

निदिट्ठा वयणमिणं निक्करुणं तस्स साहूणो सव्वे ।
सोऊण मुणिन्तेवं एस अभव्वो असंमत्तो ॥१६॥

अचरित्ती परिचत्तो पभायसमयम्मि सव्वसाहूहिं ।
अंगारमद्दउ त्ति य सिद्धो जिणसासणे एसो ॥१७॥

तस्स य सीसा मणुणो सम्मं सुगुरूण सन्निहाणम्मि ।
आरोहियचारित्ता उत्तमसुरसम्पयं पत्ता ॥१८॥

भुत्तूणं दिव्वसुहं तओ चूया अन्नअन्नदेसेसु ।
रायसुया ते जाया ससिरीया सुरकुमार व्व ॥१९॥

खियपयट्ठियनयरे **जियसत्तु**निवेण समाहूया ।
सव्विड्ढीए धूयाए सयंवरामण्डवे पत्ता ॥२०॥

सोहम्मसहारम्मे तत्थ य रयणासणेसु आसीणा ।
चित्तलिहिय व्व गीयं रमणीयं जाव निसुणन्ति ॥२१॥

ताव य सो पुव्वभवे दिक्खागुरू **रुद्ददत्त**आयरिओ ।
संसारम्मि भमन्तो करहत्तेणं समुप्पन्नो ॥२२॥

भारक्कन्तो दुब्बलगत्तो सव्वंगपामरो दीणो ।
ताणंतेणं गच्छइ रडमाणो कडुयसद्देण ॥२३॥

गीयज्झुणिरंगभंगे तयहुत्तं तेहि दिट्ठिनिक्खेवे ।
पुव्वभवब्भासेणं जाइस्सरणेण विन्नायं ॥२४॥

एसो अम्हाण गुरू भवगत्तासूयरो अभव्वो त्ति ।
परिचत्तो पुव्वभवे एवं हिण्डइ कुजोणीसु ॥२५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उवयारिणं एयारिसाण अम्हेहिं वच्छलेहिं पि ।
पच्चुवयारो किज्जइ कयन्नूएहिं पि कह ? ही ही ॥२६॥

संविग्गा विसयसुहं विसं व मन्नन्ति विरसपरिणामं ।
ते सिद्धिपुरन्धीए संगमसुहलालसा हुंति ॥२७॥

तं करहं बहुभारक्कन्तं मोयाविऊण दव्वेण ।
सच्छन्दं वियरन्तं अरन्नमज्झम्मि मुञ्चन्ति ॥२८॥

सुगुरूण सन्निहाणे सयं पव्वज्जन्ति सव्वविरइसिरिं ।
विणयगुणमायरन्ता थेरन्ते सुयमहिज्जन्ति ॥२९॥

अहिगयसुत्तत्थाणं गीयत्थत्तं हवेइ अह ताणं ।
तत्तो धम्मज्झाणं झायन्ताणं समुल्लसियं ॥३०॥

विरियं सुहलेसाणं अपुव्वकरणम्मि तयणु पविसित्ता ।
पत्ता खवगस्सेणिं खविंति चउघायकम्ममलं ॥३१॥

ते सुक्कज्झाणतइयं भेयमपत्ता लहन्ति दिढसत्ता ।
सासयमप्पडिवायं तयणु लहुं केवलं नाणं ॥३२॥

चिरकालं भवियाणं कमलाणं बोहणिक्कदिणमणिणो ।
अप्पडिहयपहावा केवलिणो ते महामुणिणो ॥३३॥

सुहुमकिरियानियट्टिं झाणं झायन्ति सुक्कमह तइयं ।
आरोहन्ति चउत्थं सुक्कं तो छिन्नकिरियं ति ॥३४॥

तो बन्धन्ति न कम्मं नवं पुराणं खवन्ति निस्सेसं ।
तो कम्मबन्धुमुक्का सिद्धिं गच्छन्ति समएणं ॥३५॥

एवं **जयंति** ! जीवा अणाइपरिणामभव्वभावेणं ।
नाणाइरयणलाहे चयन्ति संसारदालिद्दं ॥३६॥

जे पुण अभव्वभावं निसग्ग**सिद्धं जयंति** ? ते जीवा ।
अंगारमद्दउ इव भवगत्तासुयरा हुन्ति ॥३७॥

भव्वाभव्ववियारे सम्मं कहियम्मि जिणवरिन्देण ।
पुच्छइ पुणो **जयन्ती** भयवं सिवगामिणो भव्वा ॥३८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ततश्च सूत्रम्–

भवसिद्धिया भंते ! जइ सिज्झिस्संति तो भव लोओ ।
भवसिद्धिएहि रहिओ, न भवइ स जयंति ! नायाओ ॥८॥

व्याख्या–भवसिद्धिका भगवन् ! यदि सेत्स्यन्ति, ततो भवसिद्धिकैः रहित एव **लोकः** कदाचित् **भविष्यति** ?, भगवांश्च प्राह–**न भवति स जयन्ति ? ज्ञातता** ॥

तथाहि–सूत्रम्–

सयलागासपएसा सेढी परमाणुमित्तखंडेहिं ।
समए समए हीरइ अणंतउस्सप्पिणीकालं ॥९॥

नो चेव अवहिया जह एवं भव्वा वि नेव निट्ठुन्ति ।
न वि सिज्झिहिंति तो भण किन्नु भव्वत्तणं ? ॥१०॥

व्याख्या–सकलाकाशप्रदेशश्रेणी परमाणुमात्रखण्डैः समये समये अपह्रियमाणापि अनन्तोत्सर्पिणीकालं यावत् **नैवेषा अपहृता** भवति । **एवं भव्या अपि** सिध्यन्तोऽपि **नैव निष्ठां यान्ति** । केचिच्च भव्या अपि **न सेत्स्यंते एव** । एवमपि भगवतोक्ते सा पुनरप्यऽप्राक्षीत् । **किं नु भव्यत्वं** तेषां ? ॥ सूत्रं चात्र–

जइ होऊणं भव्वा वि केइ सिद्धिं न चेव गच्छन्ति ।
एवं तेऽवि अभव्वा को व विसेसो भवे तेसिं ? ॥११॥

व्याख्या–यदि भूत्वा भव्या अपि केचित् सिद्धिं न चैव गच्छन्ति, एवं तेप्यभव्याः, को वा विशेषो भवेत्तेषां ? ॥

इतिप्रश्ने पुनर्भगवान् संशयान्धकारतिरस्कारतरणिमण्डलायमानं सदृष्टान्तं विचारमाह–

भन्नइ भव्वो जोग्गो दारुदलिय त्ति वावि पज्जाया ।
जोग्गो वि पुण न सिज्जइ कोइ रुक्खाइदिट्ठन्ता ॥१२॥ इति सूत्रम् ॥

व्याख्या–भण्यते भव्यो योग्यो, यथा **दारुदलिकमिति वा पर्यायाः । योग्योऽपि पुनर्न सिध्यति कोऽपि वृक्षादिदृष्टान्तात् ॥**

पडिमाईणं जोग्गा बहवो गोसीसचन्दणदुमाई ।
संति अजोग्गावि इहं अन्ने एरण्डभिण्डाइ ॥१३॥ इति सूत्रम् ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

व्याख्या–प्रतिमादीनां योग्या बहवो गोशीर्षचन्दनद्रुमादयः सन्ति । अयोग्या अपि एरण्डभिण्ड्यादयः ॥

न य पुण पडिमुप्पायणसंपत्ती होइ सव्वजोगाणं ।
तेसिं पि असम्पत्ती न य तेसिमजोग्गया होइ ॥१४॥ इति सूत्रम् ॥

व्याख्या–न च पुनः प्रतिमोत्पादनसम्प्राप्तिर्भवति सर्वयोग्यानां, येषामप्यसम्पत्तिः, न च तेषामऽयोग्यता भवति ॥

किं पुण जा संपत्ती सा नियमा होइ जोग्गरुक्खाणं ।
न य होइ अजोग्गाणं एमेव य भव्वसिज्झणया ॥१५॥ इति सूत्रम् ॥

व्याख्या–किं पुनः या सम्पत्तिः सा नियमात् भवति योग्यवृक्षाणां । न भवत्ययोग्यानां, एवमेव च भव्यसिद्धिरपि ॥

पुनरपि मनोमन्दिराभ्यन्तरप्रस्तुतसंशयान्धकारपरीहारप्रदीपकलिकायमानं विचारान्तरमाह भगवान् ॥

अहवा पडुच्चकालं न सव्वभव्वाण होइ विच्छित्ती ।
जं तीयणागयाओ अद्धाओ दो वि तुल्लाओ ॥१६॥ इति सूत्रम् ॥

व्याख्या–अथवा प्रतीत्य कालं न सर्वभव्यानां लोके भवति व्यवच्छित्तिः । यदऽतीतानागते अद्धे द्वे अपि तुल्ये ॥

तत्रातीताद्धायां सिद्ध एको अनन्तभाग एषां, कामं सेत्स्यत्येतावानेवाऽनागताद्धायां, तौ द्वावप्यनन्तभागौ भूत्वा स एवानन्तभाग एषां, एवमपि न सर्वभव्यानां सिद्धिगमनं विनिर्दिष्टम् । सूत्रगाथे द्वे यथा–

तत्थाऽइइअद्धाए सिद्धो एगो अणंतभागो सिं ।
कामं तावइउ च्चिय सिज्झिही अणागयद्धाए ॥१७॥

ते दो अणन्तभागा होउं समुच्चियअणन्तभागो सिं ।
एवं पि सव्वभव्वाण सिद्धिगमणं न निद्दिट्ठं ॥१८॥

व्याख्याते एते गाथे, अस्मिश्चार्थे आचार्य**बप्पभट्टि**प्रतिबोधित**वाक्पति**राजेन जिनशासनानुरागपरीक्षाहेतवे कृते सति प्रश्ने प्रत्यूत्तरदानमपि स्थूलव्यवहारेण अवतरति ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तथाहि–

§§ अत्थि इह **जम्बुद्दीवे दाहिणभरह**द्धमज्झिमे खंडे ।
गोवगिरिनामदुग्गं समग्गसिरिसोहग्गं ॥१॥
तत्थासि **आम**राया पयण्डभुयदण्डमण्डवे जस्स ।
दूरीकयसन्तावो अहासुहं विसयजियलोओ ॥२॥
तस्स य रज्जे सूरी विक्खाओ **बप्पहट्टि**नामेण ।
नाणाइरयणरोहणगिरि[१]समसीसिवहो आसि ॥३॥
मित्तत्तणेण रन्ना पडिवन्नो बंभचेरसुपइट्ठो ।
जिणसासणप्पभावणनिट्ठो मुणिपंगवगरिट्ठो ॥४॥
तस्सोवएसवओ निच्चलपडिवन्नमित्तभावेण ।
दुग्गम्मि तम्मि रन्ना करावियं **वीर**जिणभवणं ॥५॥
किज्जन्तम्मि महल्ले जिणिन्दभवणम्मि जम्मि रमणीए ।
सव्वग्गेणं लग्गा दविणस्स दुद्धकोडिओ ॥६॥
परमत्थमित्तभावो हवइ जओ बोहिलाभदाणेण ।
इय **बप्पहट्टि**सूरी पडिबोहइ **आम**निवचंदं ॥७॥
जिणवरदेसियजीवाइतत्तवित्थारकहणकरणेहिं ।
सूरो इव अणुदिवसं संसयतिमिरं हरइ सव्वं ॥८॥
रायस्स किंतु जोइप्पसरो अवसरइ पवणमग्गम्मि ।
तप्परिवारे गुरुबुहकईण कत्तो पहा होउ ? ॥९॥
तो **बप्पभट्ट**सूरी दूरीकयरायबोहणोवाओ ।
निवपुरओ सविसायं साभिप्पायं पढइ एवं ॥१०॥
अवलम्बिया तिणा वि हु तुट्टन्ति समुद्धरन्ति वा विहलं ।
विहलोद्धरणा न हु तिणसमा वि जे ताण किं भणिमो ? ॥११॥
लक्खिय तदभिप्पाओ **आम**नरिन्दो वि भणइ जिणधम्मं ।
कमलं व तं पयासिसि किन्तु इमं मित्त ! सुण वयणं ॥१२॥
ईसरसिरपणओ च्चिय राया लोयम्मि न उण जिणभत्तो ।
सूरिवरेहिं विसाओ किं किज्जइ ? इत्थ वत्थुम्मि ॥१३॥

१. समसीसी [दे] स्पर्धा/बराबरी इत्यर्थे ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो सूरिणा वि वुत्तं राय तुमं मित्तभावपडिवन्नो ।
तेण तुह निट्ठूररुई न सम्मदिट्ठिपहं एइ ॥१४॥

अन्नं च-

पडिपुन्नकलो राया ईसरपणओ न होइ कइया वि ।
सहगुरुतेओ किं पुण करेइ सयं वरज्जोयं ॥१५॥

कुडलिप्पकलो राया तुमं व पुण होइ उग्गजडपणओ ।
पुन्नकलो वि न राया तुमए पडिबोहिओ को वि ॥१६॥

एवं निवेण भणिए सूरि पडिभणइ अन्नरज्जम्मि ।
अणुमन्नसु मं सम्पइ गच्छन्तं रायबोहत्थं ॥१७॥

इय सूरिवरेणुत्ते राया रज्जन्तरम्मि गच्छन्तं ।
अणुमन्नइ सिग्घं चिय साणन्दं **बप्पहट्टि**गुरुं ॥१८॥

गोवगिरिनामदुग्गा विणिग्गओ **बप्पहट्टि**सूरी वि ।
अणुकूलसद्दमंगलसउणसउच्छाहपरिणामो ॥१९॥

देसे **सवायलक्खे सयंभरी** दिव्वपुरवरी अत्थि ।
तीए **बप्पइ**राओ राया भवणम्मि विक्खाओ ॥२०॥

रायस्स जस्स गुरुबहुकविमंडलसूरपरिचियमहस्स ।
अच्छेरं तु सयंवरसविहवियारो न संजाओ ॥२१॥

मुत्ताहलविमलाइं गुणाणुविद्धाइं जस्स कव्वाइं ।
कंठम्मि कविन्देहिं साणन्देहिं धरिज्जन्ति ॥२२॥

अह तम्मि पच्छिमवए लोइयधम्माणरत्तचित्तम्मि ।
अंगीकयसन्नासे देवयगुरुपूयणब्भासे ॥२३॥

दिज्जन्ति य दाणाइं तहा कहिज्जन्ति रिसिकहाणाइं ।
विरइज्जइ कुससयणं पसरइ वेयाणमज्झयणं ॥२४॥

संतर[स]सिञ्चियविबुहा कुणन्ति कव्वाइं भव्वनव्वाइं ।
मोक्खम्मि चेव कंक्खा तिवग्गअग्गेसरे होइ ॥२५॥

गयणि व्व तम्मि गरुए कविबुहदियरायगुरुपहापसरे ।
सिरि**बप्पहट्टि**सूरी तत्तो पत्तो दिणयरु व्व ॥२६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो तस्स पायचारे तारयगुरुजोइजाइनिक्कारो ।
कमलायरम्मि **बप्पइ**राए विगलइ महामाओ ॥२७॥

महुयरज्झुणिमहुरस्सरसागयवयणेण अग्घदाणेण ।
आसणपयाणपणमणगउरविओ तेण राएण ॥२८॥

सूरी धम्मकहाए चउव्विहाए दिणेसरपहाए ।
अवहरइ मोहतिमिरं पडिबोहइ भव्वकमलाइं ॥२९॥

अक्खलियपयप्पवहा परमहिमगिरिन्द**बप्पहट्टि**स्स ।
पसरइ दियविन्दसुहा अह देवया **सरस्सई** तत्थ ॥३०॥

पक्खालियम्मि तीए मिच्छाभिनिवेसपंकपडलम्मि ।
अवगयसुदेवसुहगुरुसुधम्मतत्तो भणइ तत्तो ॥३१॥

बप्पइराओ राओ चिरकालाओ ममोवरिं अहुणा ।
भयवं बहुकारुन्नो समागओ पुन्नजोगेण ॥३२॥

अवियारियरमणीओ लोइयधम्मो इमो मए सामि ! ।
पडिवन्नो सम्पइ पुण जिणधम्मं चेव काहामि ॥३३॥

दूरुज्झियसन्नासो जिणधम्मे होइ जह ममब्भासो ।
करेउ तहा पसाओ पूरय दिक्खाअभिप्पाओ ॥३४॥

सोऊणं तव्वयणं गीयत्थो **बप्पहट्टि**सूरिवरो ।
जम्पइ जिणधम्मु च्चिय कायव्वो होइ विबुहाण ॥३५॥

किन्तु इमो सन्नासो लोइयमग्गेण जइ वि पडिवन्नो ।
सम्मदंसणलाहे तुह सहलो तहवि सो होही ॥३६॥

सम्मदंसणरयणे मिच्छत्तमोहदलणदुल्ललिए ।
मिच्छदिट्ठिसुयं पि हु सम्मं चिय होइ जं भणियं ॥३७॥

"लोओ जइ वि अलिओ बलिओ च्चिय बोहिवज्जियबहुओ ।
उवहासपरो होही अबोहिबीयज्जणुज्जुत्तो" ॥३८॥ [ ]

तम्हा जिणुत्तसद्धा सुद्धा सद्धम्मधारिणो हुन्ति ।
किल उत्तमट्ठकप्पप्पसाहया निहयमोहराया ॥३९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

"तो रायसोम ! संसयकलंकनिम्मुक्कदंसण सिवम्मि ।
परिमियखेत्ते जीवा अणाइसिद्धा कहं मन्ति ? ॥४०॥

अहवेसभवो होही कयावि किं सव्वभव्वजीवेहिं ।
अपुणागमसिद्धेहिं रहिओ ? सहिओ अभव्वेहिं ?" ॥४१॥

पसरम्मि व तो पसिणे **बप्पइ**रायस्स निम्मला पत्ता ।
पसरइ पुन्निमजुण्हा सहोयरा पुन्नवित्तस्स ॥४२॥

तीए विहियइ कुमुयाकरो व्व समयाणुसारिदिट्ठन्तो ।
पडिहयमोहवियारो दुरुज्झियऽपरिमलुग्गारो ॥४३॥

तहाहि-

"आसंसारं सरियासहस्सहीरन्तरेणुनिवहेण ।
पुहवी न निट्ठिय च्चिय उयही वि थलीमऽसंजाओ ॥४४॥

जह तह सिद्धिखित्ते अणाइसिद्धेहि णन्तजीवेहिं ।
भरिए वि मंति णन्ता सिज्झिस्सन्तो न निट्ठं ति" ॥४५॥

एवं संभरिवइणा वुत्ते पडिउत्तरम्मि जुत्तम्मि ।
सूरि वि **बप्पहट्टी** गुणणिहट्टी भणइ हिट्ठो ॥४६॥

धन्नो सि तुमं सुन्दर ! राओ च्चिय विहियसिवपइट्ठो ।
पडिपुन्नकलामंडलवित्तो जं तं महच्छरियं ॥४७॥

तं होसु सुयण ! सम्पइ दियराओ तारयाण मज्झम्मि ।
गुरुसंनिहाणजिणवरदिक्खागहणे पवन्नम्मि ॥४८॥

भणिऊणेवं वियरइ विहिणा सिरि**बप्पहट्टि**सूरिवरो ।
जिणसासणम्मि दिक्खं गिन्हइ सो सुद्धसद्धाए ॥४९॥

पडिवन्नं पुव्वं चिय सन्नासं उत्तमट्ठकप्पेण ।
उद्धरियसव्वसल्लो आसहइ मोहपडिमल्लो ॥५०॥

अह तं सग्गसिरीए कडक्खनिक्खेवगोयरं नाउं ।
सद्दहणसिन्धुपूरणमेहं गाहं भणइ सूरी ॥५१॥

"तइं सग्गगए सामन्नसीह अवरत्तओ न फिट्टीहिही ।
पढमं चिय वरियपुरंदराए सग्गस्स लच्छीए" ॥५२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं सुहासिहेहिं सयंभरीसो विसुद्धपरिणामो ।
चइऊण पूइदेहं **वेमाणियसुरवरो** जाओ ॥५३॥

अस्मिन्नपि संशयान्धकारे त्रिभुवनभास्करेण भगवता कृतापहारे विकस्वर-मुखारविन्दा **जयन्ती** सानन्दा पुनः प्रश्नयामास ॥ तद्यथा-

जागरिया सुत्ततं किं साहु ? जिण जयन्ति ! जागरिया ।
धम्मीणमहम्मीणं सुत्तत्तं साहु निद्दिट्ठं ॥१९॥

पाणाणं भूयाणं सत्ताणं तह जयंति ! जीवाणं ।
दुक्खणसोयणपरियावणाईसुं जेण वट्टंति ॥२०॥

निच्चं अहम्मकम्मा अहम्मवित्ती अहम्मआयारा ।
अहमम्मि रज्जमाणा सत्ता सुत्ता उ ते सेया ॥२१॥

व्याख्या–प्राणिनां **जागरिका** ? **किं** वा जिन ! **सुप्तत्वं साध्विति** ? । ततः प्रभुः प्राह-**जयन्ति** ! **धर्म्मिणां जागरिका** श्रेयसी, **अधर्मिणां** पुनः **सुप्तत्वमिति** । अधर्म्मिका हि **प्राणीनां** द्वित्रिचतुरिन्द्रियानां, **जीवानां** पञ्चेन्द्रियानां, **भूतानां**-तरुणां **सत्त्वानां**-शेषप्राणीनां, **दुःखशोचनपरितापनादिषु येन वर्तन्ते**, ते **नित्यं अधर्म-कर्माणः अधर्मवृत्तयः अधर्माचाराः अधर्मे रज्यमानाः सुप्ताः**-सुप्ताः सन्तः **सत्त्वाः श्रेयांसः** ॥ **कालसौकरिकादिवत्**-

§§ अत्थि इह तिरियलोए असंखदीवाणमाइमो दीवो ।
जम्बूदीवो तम्मि य **दक्खिणभरहद्ध**मज्झम्मि ॥१॥

मगहदेसे नयरं **रायगिहं** सुरपुरं व रमणीयं ।
रमणीयणमणिकंकणकिरणभरुल्लसियसुरचावं ॥२॥

पडिकूलजलहिमहणे मयविक्कममंदिरेण सुसिरीओ ।
तत्थ य **सेणिय**राया हरि व्व विबुहाण दिन्नसुहो ॥३॥

पंचसयसेरिहाणं पइदिवसं सत्तघायणे रसिओ ।
मरुमण्डल व निद्दयभावो तह **कालसोयरिओ** ॥४॥

निच्चमहमस्सायारो अवरावरजीवपुग्गलाहारो ।
उल्लसियकिन्हलेसो रुद्दज्झाणाणुगो एसो ॥५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पावट्ठाणरूवं दुहिक्कफलयं दुरन्तपरिणामं ।
आरम्भरसेणेसो सिञ्चइ संसारवणं गहणं ॥६॥

एसो अणाइमिच्छादिट्ठी अहिलसियविसयजम्बालो ।
परिहरियसुइचरित्तो भवगड्डासूयरो जेण ॥७॥

अह **कोसंबि**पुरीए तस्सन्तेउरिबलम्मि कहियम्मि ।
रंजियमणो नरिन्दो **सयाणिओ सेडुय**दियस्स ॥८॥

कन्नुस्सारं वियरइ पइदिवसं भोयणम्मि दीणारं ।
तल्लाहलोहबहुविहभोयणवमणेण पुण कोढो ॥९॥

तस्सुप्पन्नो कन्नुस्सारो रन्ना सुयाण तो दिन्नो ।
निन्दिज्जंतो चिट्ठइ सो घरदारे तिणकुडीरे ॥१०॥

कुद्धो विरुद्धबुद्धी रुद्दज्झाणेण चिन्तए एवं ।
अविणियकुडम्बं मे घिप्पइ एएण रोगेण ॥११॥

मज्झ समीवे वच्छा ! पसुमेगं आणिऊण बन्धेह ।
पज्जन्तजन्नजुग्गं मन्तपवित्तं जमिह काहं ॥१२॥

एसो तस्साएसो विहिओ पुत्तेहि तो तणुमलेण ।
उच्छिट्ठभोयणेणं सो वाही होइ छगलस्स ॥१३॥

जन्नम्मि हए छगले जस्स दले भक्खिए कुडम्बेण ।
सो **सेडुओ** पणट्ठो रन्नपविट्ठो दिसामूढो ॥१४॥

परिपक्कपडियहरड्डयबहेडगाईहिं अइकसायल्लं ।
सेलमयकुण्डसलिलं रविकरतत्तं पियइ तिसिओ ॥१५॥

होइ अणेण विरेयणमणेगहा तस्स किमिकुलाकिन्नं ।
तेणेस पत्थभोयणकमेण उल्लाघयं पत्तो ॥१६॥

कोसम्बिपुरिनिविट्ठो दिट्ठो हिट्ठो जणेण नीरोगो ।
कुट्ठेण किलमन्तं सो पिच्छइ नियकुडम्बं पि ॥१७॥

मज्झ अवन्नावल्लीए कडुयफलं तुम्ह तेण इय वुत्ते ।
धिद्धिक्कारहओ सो तओ गओ **रायगेह**म्मि ॥१८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्थ य अत्थविहिणो दुत्थविहत्थो असंत्थुए लोए ।
भोयणमित्तत्थेणं ओलग्गइ पोलिपाहरियं ॥१९॥

तम्मि समयम्मि भयवं भत्तिब्भरदेवकोडिपरियरिओ ।
उज्जाणे **गुणसिलए वीर**जिणिन्दो समोसरिओ ॥२०॥

नायरजणो नरिन्दो सव्विड्ढीए जिणिन्दवन्दारू ।
नीहरिओ पोलीए ठवित्तुं तं तीए पाहरिओ ॥२१॥

भक्खियदुवारदेवयबली इमो **सेडुओ** दिओ तिसिओ ।
मरिउं जलचिन्ताए वावीए दद्दुरो जाओ ॥२२॥

पुण **वीर**जिणोसरणे महिलासंलावजाइसरणेण ।
संविग्गो मण्डुक्को जिणरायं वन्दिउं चलिओ ॥२३॥

जिणवन्दणत्थपत्थिय**सेणिय**सेणातुरंगखुरप्पहओ ।
अचलियजिणवरभत्तीए दद्दुरो सुरवरो जाओ ॥२४॥

ओहिन्नाणवियाणियपुव्वभवो एस चिन्तए एवं ।
एसा जिणिन्दभत्ती अपुव्वमाहप्पकप्पलया ॥२५॥

वीरजिणन्दस्सुवरिं **सेणिय**रायस्स केरिसी भत्ती ।
एवं विणिच्छयत्थं ओसरणे एइ सो देवो ॥२६॥

दिट्ठो निवेण कुट्ठी पूयरसेणेव चन्दणरसेण ।
पुणरुत्तं पयवीढं सिञ्चन्तो देवमायाए ॥२७॥

चिन्तइ निवो वि एसो जुगुच्छणिज्जो जिणिन्दपयवीढे ।
आसायणदोसिल्लो बहिं गओ निग्गहेयव्वो ॥२८॥

ता छिक्काए सवणे **वीर**जिणाईण संमुहं भणइ ।
सो जिणवर ! मरसु तुमं जीवसु सुइरं तुमं राय ! ॥२९॥

अभयकुमाराभिमुहं मरसु तुमं मंति जीव वा बहुयं ।
सोयरियं कालं पइ मा जीवसु मा तुमं मरसु ॥३०॥

एवं तव्वयणेन्धणसन्धुक्कियकोवधूमकेउस्स ।
सेणियस्स दिट्ठी कसिणा पसरईमं धूमकुरुलि व्व ॥३१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चिन्तइ निवो वि एवं कुट्ठी पीढच्छलेण पावतरुं ।
पूइरसेणं सिञ्चइ दुरन्तदुहलक्खफलहेउं ॥३२॥

अइविम्हइओ देवो ओहिन्नाणेण नायरायमणो ।
जिणपयकमले लीणं संसइ फुल्लन्धयं व निवं ॥३३॥

परिमिड्डिपायपउमे लीणो भमरो व्व एस नरनाहो ।
निव्वुयदेहो होही सिवसुहमयरन्दपाणेण ॥३४॥

धम्मोवएसविरए जिणिन्दम्मि निग्गया परिसा ।
कुट्ठिस्स निग्गहत्थं निवेण तो पेसिया पुरिसा ॥३५॥

मग्गेण तस्स धावन्तयाण पेच्छन्तयाण सो कुट्ठी ।
नट्ठो नाओ दिव्वो इमेहिं कहिओ नरिन्दस्स ॥३६॥

विम्हइयमाणो राया पच्चागन्तूण भणइ जिणपुरओ ।
को एस कुट्ठरोगी ? उवविट्ठो सामिपयवीढे ॥३७॥

कहियम्मि पुव्वचरिए विम्हयभरिए मणम्मि नरनाहो ।
पुच्छइ छिक्कासवणे मराइवयणाण किं तत्तं ? ॥३८॥

अह भणइ जिणो नरवर ! सिद्धिं पत्ताण चेव अह सुहं ।
एगन्तियमच्चन्तियमणन्तयं होइ नेह पुणो ॥३९॥

अभओ जिणधम्मरओ चिरं जियन्तो घणं कुणइ पुन्नं ।
परलोए सव्वट्ठे एगावयारो सुरो होही ॥४०॥

जीवन्तो पुण **कालो** जीवाण घायणम्मि अइरसिओ ।
पञ्चत्तगओ होही सत्तमपुढवीए नेरइओ ॥४१॥

तं पुण नरिन्द जीवसि जाव चिरं ताव रज्जसुहं ।
आउम्मि परिसम्मत्ते आइमपुढवीए नेरइओ ॥४२॥

एवं **वीर**जिणेणं तइलोयदिवायरेण वित्थरिए ।
दद्दुरचरिए हरिए छिक्कासन्देहतिमिरम्मि ॥४३॥

सेणियनिवो वियारइ तिहुयणहत्थावलम्बदाणपरे ।
महहिययट्ठिए वीरजिणम्मि कह होइ नरयगई ? ॥४४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अहवा सहत्थरोवियदुकम्मसाही दुहिक्कफलदाई ।
होइ च्चिय जीवाणं को सक्कइ ? अन्नहा काउं ॥४५॥

किं बहुणा–

सन्निहिए राहुम्मि नरए घोरन्धयारपसरम्मि ।
सहसा कम्पियमणो राया कसिणच्छवी जाओ ॥४६॥

पुच्छइ निवो भयवं ! तुमम्मि कारुन्नपुन्नभत्तीए ।
आराहिए वि जिणवर ! नरए पडणं कहं मज्झ ? ॥४७॥

देवाहिदेव तुमए तिहुयणपहुणा अणन्तवीरिएण ।
पयलग्गो वि पडन्तो नरए रक्खिज्जए न कहं ? ॥४८॥

उवलद्धे सम्मत्ते ढुइयाइं तिरियनरयदाराइं ।
एयम्मि तुम्ह वयणं न हवइ सहलं कहं ? नाह ! ॥४९॥

भयवं पि भणइ नरवर ! अवस्सभवियव्वं हवइ चेव ।
इत्थ पहुणो वि ससक्का न हु सक्का अन्नहा काउं ॥५०॥

नरयाउयम्मि बद्धे आरंभाईहिं अइमहल्लेहिं ।
सम्मदंसणरयणं पच्छा तुमए पत्तं महाराय ! ॥५१॥

कहमवि अदत्तफलयं कम्मं चारित्तसम्पओगे वि ।
दुहजलहिपारगमयं न होइ निव ! जाणवत्तं व ॥५२॥

पच्चा सम्पत्तेण वि पढमो उस्सिप्पिणीए तित्थयरो ।
तं राय ! **पउमनाहो** होहिसि सम्मत्तरयणेण ॥५३॥

नरयभयमोहजोहक्कन्तमणो **सेणिओ** भणइ ।
नाह ! कहसु तुमं तमुवायं न लहेमि जओ नरयवायं ॥५४॥

मूढहिययस्स **सेणिय**निवस्स संबोहणत्थमाह जिणो ।
महिसाणं पंचसए निहणन्तं **कालसोयरियं** ॥५५॥

एगदिवसं पि रक्खसि जइ तं नरनाह दिव्वजोगेण ।
तोऽवस्सं नरयगई न होइ तुम सोम ! दुहहेऊ ॥५६॥

इच्चाइ जिणवरेणं वोत्ते नमिऊण **सेणियनरिन्दो** ।
रायगिहं सम्पत्तो हक्कारइ **कालसूयरियं** ॥५७॥

"भणिओ य नरिन्देणं **काल** तुमं महिसघायणं मुयह ।
जं जीवदयावासा सिरीनिवास समुद्द व्व ॥५८॥
पइदिणं सेरिहघायणरसेण रूढाण नरयपुढवीए ।
पावतरूण फलाइं दुहाइं होहिन्ति विरसाइं ॥५९॥
पुव्वभवसंभवेणं केण वि पउरेण पावपंकेण ।
इहलोए तुह जायं पेच्छसु चंडालजाइत्तं ॥६०॥
विणिवाइय जीवाणं विसिट्ठवंसोब्भवाण वि जियाण ।
चावाणं न वि जायइ परलोयप्पसाहणे सत्ती ॥६१॥
पयडन्ते निवचन्दे जीवदयं कोमुयं व तप्पुरओ ।
पंकयवणं व **कालो** पावइ सव्वंगसंकोयं ॥६२॥
निट्ठियदयम्मि **काले** कासारे पावपंकपरिणामो ।
धणियं **सेणिय**रन्ना महिसाणं मोयणे जाओ ॥६३॥
अह पञ्चभूयसंजोगमित्तगत्तम्मि चेयणा हवइ ।
मज्जंगमेलए जह मयसत्ती नन्नओ एइ ॥६४॥
देहाइरित्तजीवे अविज्जमाणम्मि नरवर ! कहऽम्ह ।
परलोए नरयदुहं कहिज्जमाणं भयं देउ ? ॥६५॥
इइ किन्हलेस हरिए, काल तमभव्वं जंपसि ।
जीयाण सयं किं न बुज्झसि ? जममुत्तो चेयणो जीवो ॥६६॥
मूत्तजडभूयभूयस्सहावदेहा कहं हवइ एसो ? ।
कारणकज्जववस्था सुत्था न हु अन्नहा होइ ॥६७॥
इच्चाइ जुत्तिसिद्धे जीवे **सोयरिय** ! देहवइरित्ते ।
निस्सन्देहं सिज्झइ परलोओ कम्मफलहेऊ ॥६८॥
तो भन्नसि परलोए जीवाणं मारणम्मि मरणाइं ।
पाविहिसि अणन्ताइ दुरन्तअज्झप्पओगेण ॥६९॥
तो एवं ववसायं चइत्तु पसरन्तपावकम्मायं ।
कुणसु तुमं जीवदयं कलियमलपक्खालणगंगुदयं ॥७०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जीवदयसारणीए वाणीए **सेणिएण** सित्तम्मि ।
कालखित्तम्मि करुणारामो न कहिं वि पल्लविओ ॥७१॥

भणियं च णेण पच्चक्खमेव माणं न इत्थ जुत्तीओ ।
सुत्तीओ इव मुत्ता जं ताओ मुत्तियमईहिं ॥७२॥

तो **सेणिएण** भणियं पच्चक्खेणं न होइ पडिसेहो ।
जीवाइपयत्थाणं नूणमपच्चक्खरूवाणं ॥७३॥

उप्पन्नं पि य णुमाणं पच्चक्खा तमिह काल ! विन्नेयं ।
जं होइ पुव्व **काल** ! पमाणं पच्चक्खसरिसं ति ॥७४॥

जं संवाइपरोक्खं तं पि पमाणं वयन्ति तो विबुहा ।
जं पुण तुमं न मन्नसि कारणेयं तमिह नेयं ॥७५॥

पावासत्ते सत्ते उवएसो कुणइ किन्नु धम्मरुइं ? ।
नीलीरत्ते वत्ते कुंकुमराओ कहं होउ ?" ॥७६॥

एवं च **सेणिएण** रन्ना हियये विणिच्छियं सम्मं ।
एसो कलूसो **कालो** नूणमभव्वो भवाणन्दी ॥७७॥

परमज्ज दिणे सेरियाऽभक्खणयाए ताव होइ परलोए ।
सव्वन्नुवयणओ मे न दुग्गइदुक्खदन्दोली ॥७८॥

सव्वन्नुवयणसवणे हियंयं सुयणेहिं होइ दायव्वं ।
अप्पहिए जीवदयासहिए महिए सुरेहिं पि ॥७९॥

अन्नं च–

अप्पहियं कायव्वं जइ सक्का परहियं पि कायव्वं ।
अप्पहियपरहियाणं अप्पहियं चेव कायव्वं ॥८०॥ [ ]

एवं वियारिऊणं हट्ठेण सुहडेहिं **सेणिय**निवेण ।
सोयरियकरग्गाओ हराविया महिसपंचसया ॥८१॥

अइगहणगिरिनिकुंजे सिग्घं नेइऊण दूरकंतारे ।
सच्छन्दं चरमाणा मुक्का सुहडेहिं निववयणा ॥८२॥

सेरिहविरहहुयासणतत्तो तओ य **कालसोयरिओ** ।
पेच्छइ विभंगनाणी रत्तच्छे गिरिनिकुज्जम्मि ॥८३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गच्छइ तत्थ तुरियं सहत्थसत्थेण ताण घायत्थं ।
ते हणिऊणं सत्थो जाओ खुद्दो महारम्भो ॥८४॥

मरणम्मि दाहपसमणमिउसीयसुगन्धदिव्ववत्थूहिं ।
कीरन्ते उवयारे अभिभूओ तिक्खदुक्खेहिं ॥८५॥

तत्तसिलाए खित्तो चेयइ वत्थो व्व गिम्हकालम्मि ।
रुद्दज्झाणोवगओ विलवइ अइकरुणसद्देण ॥८६॥

सुलसो वि य तप्पुत्तो तस्स सरूवं कहेइ संभन्तो ।
अभयकुमारस्स तओ स बुद्धिमं चिंतए एवं ॥८७॥

एसो खु जीवघायणरसेण संजायपावकम्भभरो ।
उप्पन्नविवज्जासो सत्तमनरयोल्लसियलेसो ॥८८॥

इइ भाविऊण **अभयो** भणइ इमं **सुलस** एस तुज्ज पिया ।
एयव्विवरिएण उवयारेणं सुहं लहहिइ ॥८९॥

अभयकुमारेणुत्तो ततो गंतूण पिउसमिवम्मि ।
पुत्तो **सुलसो** विविहे कारइ विवरियउवयारे ॥९०॥

कण्टयसेज्जासंट्ठियतणुस्स कालस्स विरससद्देहिं ।
असुइविलेवाहारे सुहन्ति भन्ती हवइ तस्स ॥९१॥

जाओ विडम्बणाए मरिउं सो परमकिन्हलेसिल्लो ।
अजहन्नुक्कोसट्ठिई **अपइट्ठाणम्मि** नेरइओ ॥९२॥

एवमहम्मायारा **जयंति** ! जं हुति निग्घिणा जीवा ।
ते सुत्त च्चिय सेया जागरमाणा पुण अणज्जा ॥९३॥

कालसौकरिककथानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

सूत्रम्-

एयव्विवरीया पुण सज्झायपरा जियंदिया धीरा ।
धम्मंमि रज्जमाणा ते साहू जागरा पवरा ॥२२॥

व्याख्या—एतद्विपरीताः पुनर्ये साधवः स्वाध्यायपरा जितेन्द्रिया धीरा धर्म्मे रज्जमानास्ते जागरुकाः प्रवराः ॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वाध्यायो हि साधूनां प्रशस्तं ध्यानं, अनादिभवाभ्यस्तार्त्तरौद्रध्यानप्रहाणप्रधानं, तस्माच्च प्रवर्तते सर्वपरमार्थज्ञानम्, तत्र हि वर्तमानः प्राणी प्रतिक्षणं लभते वैराग्यं मोक्षपुरप्राप्तिप्रगुणं पन्थानम्, तथा स्वाध्यायध्यानैकताना हि मुनयः प्रत्यहं विकृति-ग्रहणव्यग्रा अपि बाह्यमौदारिकं वपुरान्तरं कार्मणं च कृशिमानमापादयन्तः स्वपरोप-काराय प्रभविष्णो भवन्ति **दुर्बलिकापुष्यमित्र**वत् ।

तथाहि-

§§ आसी **दसपुर**नयरं **मालव**लच्छीविसेसयं तत्थ ।
होत्था अत्थसमिद्धो विप्पवरो **सोमदेवो** त्ति ॥१॥

तस्स य घरिणी धरिणीकरणिं परिहवइ निच्चवत्तेण ।
जिणसासणे खमाहर-भारसहा **रोद्दसोम** त्ति ॥२॥

ताण सुओ मेहावी विक्खाओ **रक्खिओ** त्ति नामेण ।
सुपढियविज्जाट्ठाणो **पाडलिपुत्ता** पुरा एइ ॥३॥

तस्सागमणे राया [१]अम्मोगइयाए गउरवं देइ ।
विज्जागहणगुणेणं हिट्ठो सह नयरलोएण ॥४॥

पाहुडवावडहत्थो बन्धवसुहिसयणसुयणजणवग्गो ।
आगच्छइ तस्स घरे अइसयकयदंसणुम्माहो ॥५॥

गेहे धणेण पुट्टे दिट्ठे हिट्ठम्मि सयलसयणम्मि ।
रक्खियचित्ते चिन्ता जाय जणणी न दिट्ठ त्ति ॥६॥

तो उट्ठिऊण तुरियं गिहमज्झे पविसिऊण ।
आसीणं कूणे जणणिं वन्दइ संभन्तो पुच्छए एवं ॥७॥

अम्मो मज्झागमणे विज्जागहणेण रंजिओ लोओ ।
कीस तुमं नाणन्दं वहसि ? न वा होसि सुपसन्ना ? ॥८॥

महुरक्खरवाणीए जम्पइ जणणी वि ताइं सत्थाइं ।
पढिओ सि वच्छ ! जेहिं जीववहे होइ परिणामो ॥९॥

विज्जाट्ठाणाइं जओ ट्ठाणाइं चेव पाववल्लीणं ।
छागाइजागसोणियसित्ताणं नरयफलयाणं ॥१०॥

---

१. सन्मुखगमनेन ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पढिऊण दिट्ठिवायं सिवसुहलच्छीए संगमोवायं ।
सुगुरूणन्ते सम्मं किमागओ ? जेण तुस्सामि ॥११॥

विणयपुण्णउत्तमंगो सो जम्पइ माइ **दिट्ठिवायं** पि ।
अचिरेणावि पढिस्सं कत्थ पुणो तस्स उवलम्भो ? ॥१२॥

जणणी वि भणइ **रक्खिय** तुहुच्छुवाडम्मि सन्ति जे गुरूणो ।
तोसलिपुत्तायरिया तयन्तिए लब्भए एसो ॥१३॥

एवं जणणीभणिए रयणीए **अज्जरक्खि**ओ उहु ।
चिन्तइ नामं पि अहो रमणीयं **दिट्ठिवाओ** त्ति ॥१४॥

एसो अचिरेणं चिय पढियव्वो उज्जमेण गुरुणा ।
जणणी तोसेयव्वा किमन्नलोएण तुट्ठेण ? ॥१५॥

इच्चाए चिन्ताए सिग्घं रयणी वि तस्स अइक्कन्ता ।
अरुणोदयम्मि गच्छइ गेहाओ उच्छुवाडम्मि ॥१६॥

गिहनिग्गयमित्तस्स वि समीवगामाओ दंसणनिमित्तं ।
मित्तो मिलिओ पुच्छइ किमंगं तं **रक्खिओ** सि त्ति ? ॥१७॥

आमं ति तेण भणिए अप्पइ मित्तो वि उच्छुलट्ठीओ ।
नव सड्ढाओ तुट्ठो गहिऊणं रक्खिओ झत्ति ॥१८॥

पडियप्पइ भणइ गिहे जणणीए अप्पिऊण कहियव्वं ।
पढमं चिय माइ मए हिट्ठेणं **रक्खिओ** दिट्ठो ॥१९॥

सयमवि चिन्तइ एसो नवअज्झयणाणि **दिट्ठिवायस्स** ।
दसमद्धं सिग्घं चिय निविग्घं चेव पढियव्वं ॥२०॥

एवं विचिन्तयन्तो तुरियं चिय उच्छुवाडयं पत्तो ।
परिभावइ साहूणं वन्दणविहिजाणगं कमवि ॥२१॥

एत्थन्तरमि **ढड्ढर**सड्ढो साहूण वन्दणविहिन्नू ।
पुन्नपरिणामपगरिसवसेण तत्थागओ झत्ति ॥२२॥

तम्मग्गमणुसरन्तो धणओ इव विहियउत्तरासंगो ।
निस्सीहियाए पुव्वं वसहीए **रक्खिओ** विसइ ॥२३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो **तोसलिपुत्ताणं** गुरूण दिट्ठीए अमयवोट्ठीए ।
सो आगमेसिभद्दो पुलयंकुरुराइरुइरंगो ॥२४॥

ढड्ढरसद्दणुसारी दक्खो विहिणा पडिक्कमइ ईरियं ।
वन्दियगुरुपयकमलो वन्दइ साहूण पयपउमे ॥२५॥

उवलक्खिओ गुरूहिं **ढड्ढर**सड्ढस्स वन्दणमहितो ।
एसो को वि महप्पा अहिणवपडिवन्नधम्मो त्ति ॥२६॥

आपुच्छिओ गुरूहिं सोम ! कओ तुम्ह धम्मपडिवत्ती ? ।
तेण विणयेण वोत्तं **ढड्ढर**सड्ढाउ एयाउ ॥२७॥

साहूहिं तओ कहियं एसो **अज्जरक्खिओ** भयवं ! ।
जस्सागमणे राया नायरलोओ वि सन्तुट्ठो ॥२८॥

तत्तो गुरूण पणओ विन्नत्तिं कुणइ **रक्खिओ** सक्खं ।
इच्छामि **दिट्ठिवायं** पढिउमहं तुम्ह पयमूले ॥२९॥

दिक्खापडिवत्तीए पढियव्वो सोम **दिट्ठिवाउ** त्ति ।
भणिए गुरूहिं जम्पइ दिज्जउ दिक्खा वि मह सिग्घं ॥३०॥

तत्तो वियन्नदिक्खो आइक्खइ **रक्खिओ** जहा भयवं ।
इह सयणजणो राया धणियं असमञ्जसं काही ॥३१॥

देसन्तरम्मि गम्मउ सुत्थं सव्वं पि होइ जह तत्थ ।
जुत्तं ति तओ गुरूणो सिग्घं देसन्तरं पत्ता ॥३२॥

एसा हु इत्थ तित्थे महल्लकल्लाणकारणा नच्चा ।
सिस्सस्स सुहगुरूहिं पढमा निप्फेडिया विहिया ॥३३॥

एक्कारस अंगाइं कइवयपुव्वाइं तत्थ पढिऊणं ।
अज्जवयराण मूले पढणत्थं जाइ गुरू भणिओ ॥३४॥

एत्तो **उज्जेणी**ए तत्थ य चिट्ठन्ति **अज्जभद्द**गुरू ।
आभासिओ य तेहिं वन्दन्तो **रक्खिओ**ऽसि ? त्ति ॥३५॥

आमं ति तेण भणिए गुरूहिं उववुहिऊण अइबहुयं ।
केणट्ठेणं ? सम्पइ पट्ठविओ कत्थ इय भणिओ ॥३६॥

एसो विन्नवइ तओ भयवं ! मूलम्मि **अज्जवयराण** ।
आइट्ठु म्हि गुरूहिं पढणत्थं **दिट्ठिवायस्स** ॥३६॥

जुत्तमिणं किन्तु इहं, अम्हाणं उत्तमट्ठकप्पमिमं ।
पडिवज्जिउकामाणं तुब्भे निज्जामगा होइ ॥३७॥

आएसु त्ति भणित्ता विहिणा निज्जामिआ तओ तेहिं ।
भिन्नवसहीए तुमए पढियव्वं **रक्खिओ** भणिओ ॥३८॥

गच्छइ कमेण पासे दसपुव्वधराण **अज्जवयराण** ।
रयणीए पुरबाहिं वसिओ भिन्नाए वसहीए ॥४०॥

पिच्छन्ति **अज्जवइरा** पभायसमयम्मि सुमिणयमम्हं ।
पत्तम्मि पयं पीयं आएसेणं न सव्वं तु ॥४१॥

जागरिएहिं सुमिणे कहिए अन्नन्नफलवियारम्मि ।
साहूहि कए **वयरा** गुरूणो जम्पन्ति परमत्थं ॥४२॥

पाडिच्छओ अवस्सं को वि कुओ आगमिस्सइ पभाए ।
सो पढिस्सइ सुत्तं अचिरेणं न उ असेसं पि ॥४३॥

एवं ति मुणिवरेहिं पडिस्सुयं सुत्तपोरसिसमए ।
निस्सीहिं कुणन्तो समागओ **रक्खिओ** तयणु ॥४४॥

वन्दन्तो विहिपुव्वं आलविओ **अज्जवयर**सामीहिं ।
किं **रक्खिओ** सि ? कत्तो केणत्थेणऽत्थ सम्पत्तो ? ॥४५॥

आमं ति भणेऊणं भणइ इमो **दिट्ठिवाय**गहणत्थं ।
तोसलिपुत्तगुरूहिं आइट्ठो तुम्ह पासम्मि ॥४६॥

अज्जवयरेहि भणिओ कहं ट्ठिओ नयरबाहिरवसहीए ? ।
इइ वोत्ते सो भणिओ पढियव्वं होइ किं एवं ? ॥४७॥

तेणुत्तं जे तुब्भे भणह तहा तं ति किन्तु आइट्ठं ।
भिन्नवसहीए ट्ठाणं पुज्जेहिं **भद्दगुत्ते**हिं ॥४८॥

सुगुरूणं आएसे अवस्समिह कारणेण होयव्वं ।
उवउत्तेहिं तेहिं तत्तो जुत्तं ति संलत्तं ॥४९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो आयरेण गिन्हइ विणयरओ **दिट्ठिवाय**सुयरयणं ।
पत्तं ति सुप्पसन्ना त**मज्झवयरा** वि वियरन्ति ॥५०॥

अह पियरेहिं नायं सन्तुट्ठेहिं तओ समाहुओ ।
पुरिसाइपेसणेणं आगच्छसु धम्मदाणत्थं ॥५१॥

आगमगहणपसत्तो नावगच्छइ जाव **रक्खिओ** तत्तो ।
गन्तूण **फग्गुरक्खिय**नामेणं बन्धुणा वुत्तो ॥५२॥

जइ तुब्भे आगच्छह दंसणउक्कंठियाण पियराण ।
पवज्जं पडिवज्जइ तो सयलो सयणवग्गो वि ॥५३॥

जइ एवं पडिवज्जसु दिक्खं तं चेव **रक्खि**एणुत्तो ।
रहसेण **फग्गुरक्खिय**भाया गिन्हइ तओ दिक्खं ॥५४॥

गहियाणि य पुव्वाइं नव, दसमद्धम्मि पढियमित्तम्मि ।
परिकम्मगहणमग्गे खिन्नो सो जइ वि मेहावी ॥५५॥

पुच्छइ भयवं कित्तिय पढियव्वं मज्झ अज्ज वि समत्थि ? ।
जम्पन्ति **अज्जवयरा** सरिसवमेरूवमाणेण ॥५६॥

तो पढसु तुमं अज्ज वि चिट्ठइ सुयसायरो अपारो त्ति ।
भणिए गुरूहिं चिन्तइ एयं पढिउं न सत्तोऽम्हि ॥५७॥

विन्नत्तं तेण तओ भयवं ! सयणाण बोहणनिमित्तं ।
गच्छामि ताव पुणरवि पढिउमहं आगमिस्सामि ॥५८॥

इइ विन्नत्ते तेणं उवउत्ता हुन्ति **अज्जवयरा** वि ।
कहमेसो निविन्नो अज्झयणे बुद्धिरिद्धो वि ॥५९॥

हुं नायं भवियव्वं दसपुव्वधरेण जं मए चेव ।
अपच्छिमेण जम्हा एयस्स वि नागमो होही ॥६०॥

अज्जयवयरेहिं तत्तो विसज्जिओ एस **दसपुरं** पत्तो ।
तोसलिपुत्तगुरूहिं कमेण गणहरपए ट्ठविओ ॥६१॥

पडिबोहिऊण सम्मं सयजणं दिक्खिऊण सयलं पि ।
जाओ जुगप्पहाणो गणहारी उज्जयविहारी ॥६२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गुरुगच्छगयणमंडलभूसणससिमंडलेण तेण इमं ।
जिणवयणं कुमुयवणं पयासियं पुहवीसरसीए ॥६३॥

अवरविदेहे सिरि**सीमंधर**सामिजिणवरसयासे ।
सोच्चा निगोयजीवे सक्को पुच्छेइ किं अहुणा ? ॥६४॥

भयवं **भरहे** चिट्ठइ गणहारी कोइ कहइ किं ? सम्मं ।
एए निगोयजीवे केवलनाणीण विरहम्मि ॥६५॥

तो भयवया वि भणियं संति तहिं **अज्जरक्खिय**मुणिन्दा ।
जेसिं निगोयकहणे सत्ती सुयनाणलद्धीए ॥६६॥

तो कोउगेण इन्दो आगच्छइ ताण पायमूलम्मि ।
माहणरूवो पुच्छइ मह आउं कित्तियं अत्थि ? ॥६७॥

उवउत्तेहिं नाओ सुरराओ एस इसिं हसिऊण ।
सक्को तुमं ति भणिए हिट्ठो चलकुण्डलाहरणो ॥६८॥

होऊणं वन्दित्ता निगोयजीवाण पसिणवागरणे ।
हिट्ठो कयपणामो जेसिं गुरूणं सुरिन्दो वि ॥६९॥

अवरविदेहे सीमन्धरसामिजिणसरेण परिकहिए ।
तुम्हसरूवे भयवं ! इहागओऽहं त्ति कहिऊण ॥७०॥

गन्तुमणो सुगुरूहिं चिट्ठसु तं जाव साहुणो इन्ति ।
मं दट्ठूण नियाणं मुणिणो काहिन्ति तो जामि ॥७१॥

जक्खगुहाए दारं अन्नंमुहं ट्ठाविऊण तो एसो ।
साहूण पच्चयत्थं जहागयं पडिगओ सिग्घं ॥७२॥

तेसि सिरि**अज्जरक्खिय**सूरीण गुणाण कन्दधवलाण ।
सव्वाण वन्नणे किं सत्ती ? छउमत्थजीवाण ॥७३॥

गच्छम्मि तेसि गरुए मुणिरयणुप्पत्तिरोहणगिरिम्मि ।
दुब्बलियपुस्समित्तो सुयमाणमहोयही जाओ ॥७४॥

घयवत्थ**पुस्समित्ता** अन्ने वि य दुन्नि मुणिवरा तत्थ ।
उवट्ठंभकरा जाया सबालवुड्ढम्मि गच्छम्मि ॥७५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गामागरनगरेसु विहरन्ता **अज्जरक्खिय**मुणिन्दा ।
दुब्बलियपुस्समित्तस्स सयणनिवासे पुरे पत्ता ॥७६॥
सयणा वि बुद्धदंसणभावियमइणो भवन्ति जिणवयणे ।
तणुदुब्बल त्ति हेऊ किरइ कट्ठं तवच्चरणं ॥७७॥
जं अम्ह एस सयणो साहू अइदुब्बलो दयट्ठाणं ।
तो किं कट्ठतवेणं ? झाणं चिय मुक्खहेऊ त्ति ॥७८॥
तं पुण ज्झाणं सम्मं झाइज्जइ बुद्धदंसणे चेव ।
कम्मवणदहणहूयवहसहोयरं होइ जं अइरा ॥७९॥
तो **अज्जरक्खिए**हिं गुरूहिं करुणापवन्नहियएहिं ।
महुरक्खरवयणेहिं भणियं सम्बोहणट्ठाए ॥८०॥
अरिहन्तपवयणे च्चिय ज्झाणं भवजलहिसेउसंट्ठाणं ।
जेणेस दुब्बलतणू निच्चं अइनिद्धभोई वि ॥८१॥
को पच्चओ त्ति ? तेहिं भणिए वुत्तं गुरूहिं तयहुत्तं ।
अइसरसभोयणेण उवयरिव्वो बहुं एस ॥८२॥
अम्हे पुण विहरामो अवरावरदेसनयरगामेसु ।
उवचियदेहावयवो तुज्झेहिं एस कायव्वो ॥८३॥
अन्नत्थ विहरिऊणं सुइरं पच्चागया किसं साहुं ।
दुब्बलियपुस्समित्तं दट्ठुं जम्पन्ति ते गुरूणो ॥८४॥
कह तुम्हाण समीवे ट्ठविओ वि अइसरसभोयणेणावि ।
स विसेसकिसो जाओ ? तो बुज्झह झाणमाहप्पं ॥८५॥
पिच्छह संपइ झाणं मुत्तूणं रूक्खतुच्छभोई वि ।
होही उवचियदेहो तुम्हाणं पच्चओ एसो ॥८६॥
तो सयणाण समक्खं एसो भणिओ गुरूहिं पइदिवसं ।
गिन्हसु लुक्खाहारं कुणसु तुमं झाणपरिहारं ॥८७॥
इच्छामि त्ति भणित्ता तेण तहाणुट्ठियम्मि गुरुवयणे ।
अमयरससेयसरिसे पल्लवियं तस्स अंगेहिं ॥८८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो विम्हइया सयणा झाणविमुक्खेण लुक्खअसणेण ।
अचिरेणं अइउवचियतणुलट्ठी एस संजाओ ॥८९॥

"तत्तो गुरूहिं भणियं हियए झाणनलम्मि दिप्पन्ते ।
अइनिद्धभोयणेण वि जह देहो दुब्बलो होइ ॥९०॥

तह दज्झइ कम्मवणं जाणह चिरकालरूढमइगहणं ।
सिवपुरपहरोहकरं दुहभरफलदाणदुल्ललियं ॥९१॥

एएण पच्चएणं झाणं अरिहन्तपवयणे चेव ।
झायन्ति मुणिवरिन्दा सुरगिरिनिच्चलमणा सम्मं ॥९२॥

जइ पढमं धम्मझाणं सम्मं सगुणसरलया सहियं ।
तो सिज्झइ परलोओ सलद्धलक्खाण साहूण ॥९३॥

धम्ज्झाणघणेणं धणियं परितज्जणाहि लोहग्गी ।
उवसमइ तओ अन्ते जायइ सव्वत्थसिद्धी वि ॥९४॥

अन्नं च-

"**धम्मज्झाणे घणम्मि पसरन्तनिम्मलदयम्मि ।**
मुणिगणमणगयणयले रयपडलं दूरमोसरइ" ॥९५॥

सिवपासायारोहणनेस्सेणी होइ जइ खवगसेणी ।
मोहपमाए खीणे मुणीन्दमाहप्पभावेण ॥९६॥

उच्छलइ सुक्कज्झाणं चिरसंचियघायकम्मगिरिकुलिसं ।
तस्सायमभेयदुगे तइए भेए असंकन्ते ॥९७॥

एयारिसम्मि अरुणोदय व्व झाणन्तरम्मि वट्टन्ते ।
केवलनाणदिवायरमहोदओ होइ साहूणं ॥९८॥

लद्धूणं केवलं नाणं सव्वन्नू सव्वदंसिणो ।
भव्वाणं दिन्ति सम्बोहं मिच्छामोहतमोपहं ॥९९॥

सुहुमकिरियानियट्टी तइयं झाणं निज्झाणमह सुक्कं ।
निज्जरणकए मुणिणो चउन्ह सेसाणकम्माणं ॥१००॥

विच्छिन्नकिरियमप्पडिवायं झाणं चउत्थयं सुक्कं ।
झाइत्तु जन्ति सिद्धिं सेलेसीकरणओ झत्ति" ॥१०१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इच्चाइ **अज्जरक्खिय**गुरूवएसेण अमयलेसेण ।
दुब्बलियपुस्समित्तस्स सयणाणं समयइ मोहविसं ॥१०२॥

निम्मलदयम्मि जिणवरयवणे माणससर व्व ते सयणा ।
सुविसुद्धपक्खवाया हुन्ति सया रायहंस व्व ॥१०३॥

दुब्बलियपुस्समित्तो मित्तो च्चिय अम्ह एस संजाओ ।
मिच्छत्तमोहतिमिरं जस्सागमओ गयं दूरे ॥१०४॥

धन्नो एस सपुन्नो लद्धा जे**णज्जरक्खिया** गुरूणो ।
जेहि भवअन्धकूवे निवडन्ता रक्खिया अम्हे ॥१०५॥

एवं भावियचित्ता ते जाया सम्मदिट्ठिणो हिट्ठा ।
दुब्बलियपुस्समित्तस्स सज्झायज्झाणाण नाएण ॥१०६॥

तम्हा संविग्गपरा सज्झायं जे कुणंति मुणिसुहडा ।
ते जागरमाण च्चिय **जयन्ति** ! निहणन्ति मोहबलं ॥१०७॥

दुर्बलकापुष्यमित्राख्यानकं समाप्तम् ॥

• • •

तथा भगवतः **वीर**जिनस्य प्रभाकरस्य प्रश्नोत्तरदानप्रभापटलेन प्रहतसन्देहनिद्राभरतया विकसन्नेत्रारविन्दा प्रमोदमकरन्दास्वादोल्लसद्भ्रमरझङ्कारतारस्वरेण **जयन्ती** पुनरप्राक्षीत्–

दुब्बलियतं ? साहु बलियत्तं ? जिण जयंति ! ।
पावाणं दुब्बलियत्तं सेओ सद्धम्माणं तु बलियत्तं ॥२३॥

व्याख्या–दुर्बलिकत्वं साधु प्राणीनां ? बलिकत्वं वा ? जिनेति प्रश्नः, भगवान् पुनः प्राह–**जयन्ति ! पापानां दुर्बलिकत्वं श्रेयो,** दुर्बला हि क्लिष्टचेतसो पि न प्राणीनामुपतापं कर्तुमलं भविष्णवः, प्रत्युतात्मनामेव दुर्गतौ पातयति, **राजगृहनगरद्रमक**वत् ।

तथाहि–

§§ आसि पुरा **रायगिहं** नयरं सुररइयकणपायारं ।
गयणंगणं व गरुयं गुरुबहुकविसूरपरियरियं ॥१॥

विन्हु व्व सिरिनिवासो जत्थ जणो नन्दणं व देहरुई ।
धम्मब्भासे रसिओ जह जोहो कयगुणारोहो ॥२॥

एगो **दमगो** तम्मि वि पुव्वज्जियपावपरिणइवसेण ।
पइदिण भिक्खावित्ती अपत्ततित्ती गयसत्ती ॥३॥

अह आगए वसन्ते नवपल्लवराहराइयवणन्ते ।
आन्दोलियचन्दणदुमलयानिलसुरहियदियन्ते ॥४॥

उज्जाणे **गुणसिलए** गयम्मि उज्जाणियाए रिद्धीए ।
लीलाविलासललिए परियणकलिए नयरलोए ॥५॥

एसो भिक्खावेलाए दमगो पइमन्दिरं पि हिण्डन्तो ।
सन्तो दुब्बलदेहो अलहन्तो कवलमित्तं पि ॥६॥

पइगिहपिहियदुवारो एस उयारो वि अज्ज पुरलोओ ।
संभासगासवियरणपरम्मुहो कहह कह जाओ ? ॥७॥

इय पुच्छन्तो जाणियवुत्तन्तो जाइ तम्म उज्जाणे ।
सो पेच्छइ पुरलोयं कीलन्तं विविहकीलाहिं ॥८॥

अइकन्तभुत्तिवेलो अलद्धभिक्खो खुहाए अक्कन्तो ।
कोहानलपज्जलिओ चलिओ **वेभार**गिरिहुत्तं ॥९॥

गिरिमेहलमारूढो सिलमुवरिं पाडिऊण चूरेमि ।
एयं अदिन्नदाणं सव्वं पि जणं विसलमाणं ॥१०॥

इय चिन्तिऊण **दमगो** महासिलं चालिउं न सक्केइ ।
तप्पुरओ ट्ठाउं दुट्ठो हिट्ठा खणइ तयणु ॥११॥

तो इसि सिलाचलणे सद्दं सोऊण सयलपुरलोओ ।
अवसरइ तप्पएसा सोऊण तीए उवद्दविओ ॥१२॥

एयारिसाण पावाणुबन्धिपावाण दुट्ठजीवाण ।
अबलत्तं चिय अन्नेसि होइ कल्लाणहेउ त्ति ॥१३॥

सो पुण **दमगो** पञ्चिन्दियाण जीवाण घायपरिणामो ।
नरयपुरपहे पहिओ रुद्दज्झाणो लहुं होइ ॥१४॥

दुर्बलिकत्वे द्रमकाख्यानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

सद्धर्मणां पुनः बलिकत्वं श्रेयो, यतः सद्धर्मणो हि बलिष्ठाः कर्मारिवर्ग-पराभवप्रभविष्णवो विष्णव इव क्षमामात्मसात् कुर्वाणाः परां निवृत्तिमासादयन्ति, **दृढपहारिवत्**।

तहाहि-

§§ नयरे **लच्छीनिलए सोमे** निवम्मि नीइजुन्हाए ।
दुरुज्झियसंतावे लोए कुवलयसिरीसहिए ॥१॥
होत्था माहणपुत्तो एगो धूमद्धउ व्व तावकरो ।
आरक्खियपुरिसेहिं नयरा निव्वासिओ दूरं ॥२॥
दोसाणं कुलभवणं उत्तमलोयम्मि ट्ठाणमलहन्तो ।
चोराणं पल्लीए अल्लीणो पल्लिनाहस्स ॥३॥
तो देसगाममण्डलघायणदिड्डचित्तयं तयं नाउं ।
पल्लीवइणा ट्ठविओ **दढपहारि** त्ति नामेण ॥४॥
सव्वाण वि चोराणं स सम्मओ पावकम्मरसियाणं ।
रंगकरि च्चिय मित्ती समाणसीलाण जं होइ ॥५॥
तत्तो **दढप्पहारी** कहावसेसम्मि पल्लिनाहम्मि ।
अइकूरसूरबलियत्तणेण पल्लीवई जाओ ॥६॥
पावाणुबंधिपुन्नो सुनीयचरिओ वि पावयत्तेण ।
जमुणा गंगासंगमजलं व लोए पसिद्धो सो ॥७॥
एगम्मि सन्निवेसे रिद्धित्थिमियम्मि तेण सेणाए ।
सद्धिं लुद्धो निवडइ अहेगया रुद्दपरिणामो ॥८॥
एगो य तत्थ निवसइ विप्पो दालिद्दकन्दलीकन्दो ।
छुहदुहियडिम्भमण्डलदुक्कुडम्बो भिकखणुज्जुत्तो ॥९॥
अह तम्मि दिणे घयपयसक्करसालीण सम्पओगम्मि ।
परमन्नमुवक्खडियं गहियं चोरेहिं तग्गेहे ॥१०॥
डिम्भाइ रडन्ताइं तुरियं गन्तूण तस्स साहिन्ति ।
अइदारुणदारुकरो निहणइ तेण तओ विप्पो ॥११॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पिच्छइ **दढप्पहारी** तं विप्पं चोरघायणुज्जुत्तं ।
तो कुणइ विगयपाणं निसियकिवाणं करे काउं ॥१२॥

आपाव कीस तुमए कीणासमुहम्मि माहणो खित्तो ? ।
एयस्स घायणेणं अम्हं च डिम्भाणि य हयाइं ॥१३॥

एयाहिं हच्चाहिं चिञ्चइयतणुस्स तुह मयस्सावि ।
जलणो वि न हु जलिस्सइ सुलहो नरए वि न पवेसो ॥१४॥

हा दुट्ठ धिट्ठ पाविट्ठ चिट्ठ कट्ठं तए तमिह दिन्नं ।
दालिद्ददवो जेणं होही जालावलीकलिओ ॥१५॥

हा कीणास विलम्बसि कीस ? तुमं जेण एस जीवाणं ।
दुहदन्दोलिं दिन्तो जमपन्थे नेसि ? न हु सिग्घं ॥१६॥

तुम्हारिसाण कुधफंसणाण पावेण अइदुहभरक्कन्ता ।
जाइस्सइ पायालं मन्ने सव्वंसहा अहुणा ॥१७॥

इच्चाइयवयणाइं पुणरुत्तं माहणी वि जम्पन्ती ।
तेणाऽसिणा हया सा सह गब्भेण दुखण्डभूएण ॥१८॥

पुणरुत्तफुरफुरन्तं गब्भं दट्ठूण पाडिसिद्धीए ।
तस्स वि हिययं कम्पइ दारुणदुक्कम्मभरभरियं ॥१९॥

तो कम्मपरिणईए चित्ताए तस्स होइ अणुतावो ।
पगरिसपत्तो सोसइ जीवसरे पावजम्बालं ॥२०॥

"सो निन्दन्तो रूढं घणवाहजलेण तयणु नियक्खित्ते ।
दुच्चरियसस्सं सिञ्चइ तह जह अहलं हवइ सयलं ॥२१॥

किञ्च-

आजम्माओ कयाइं मए दुरन्ताइ पावकम्माइं ।
अहह अणिट्ठियदुग्गइपहेसु पाहेयभूयाइं ॥२२॥

हिंसाइएसु अट्ठारसेसु ट्ठाणेसु भवणे रूढा ।
पावविसपायवा मह अणन्तरमरणाइं दाहिन्ति ॥२३॥

माहणकुले वि जाओ हणामि जीवाण दसविहे पाणा ।
कुलदूसणो किमन्नो ? ममाउ पावो हवइ लोए ॥२४॥

एयाए माहणीए उयराओ गब्भनिग्गमो एस ।
सूयइ मह निब्भतं नरयपुरद्दारमुग्घडियं ॥२५॥

सच्चं चिय जम्पन्ती महदुच्चरियं महाणुभावेसा ।
अन्नाणन्धेण मया धिद्धी कह बम्भणी निहया ? ॥२६॥

मह पसरियपायाणं दुकम्मपावाण मेरुभूयाण ।
उवरिं चूला वट्टइ एसा णणु माहणीहच्चा ॥२७॥

एवं दुकम्मनिन्दापसरेणं परसुघायविसरेणं ।
छिन्नप्पायं तेण मूलाओ पाववणगहणं ॥२८॥

पुणरवि **दढप्पहारी** चिन्तइ किं मज्झ जीविएण ? ।
आबालकालउ च्चिय दुरन्तघणपावमलिणेण ॥२९॥

करवत्तघायभयरवजलजलणनिवायमूलभेयाणं ।
तो पावसुद्धिहेउं अप्पाणं केण घाएमि ? ॥३०॥

अहवा अप्पवहेणं इच्छइ जो पावसुद्धिं मइमूढो ।
सो पंकेण विसुद्धिं इच्छइ मयलाण वत्थाणं ॥३१॥

एवं उव्विग्गमणो तेसिं चोराण मज्झमवहाय ।
सुहकम्मपरिणईए वसेण उज्जाणमणुपत्तो ॥३२॥

पेच्छइ तत्थ मुणीन्दे उवसमखीरोयपुन्निमाचन्दे ।
सज्जायज्झाणपरे पुव्वज्जियपावकम्महरे ॥३३॥

तारागणाण मज्झे जह चन्दो गयणमण्डले भाइ ।
तह तेण गुरू दिट्ठो दिप्पन्तो साहुमज्झम्मि ॥३४॥

गन्तूण तस्स समीवे **दढप्पहारी** पमोयभरभरिओ ।
पणमियपायारविन्दो आसीणो धरणिवट्टम्मि'' ॥३५॥

विन्नायतम्मणेहिं अइसइनाणीहिं तेहिं पारद्धा ।
संसारजलहितरणी धम्मकहा भव्वकन्नसुहा ॥३६॥

''संसारम्मि अपारे पारावारे भमन्तजीवाण ।
मोहमहानिवदलणी दुल्लहा चउरंगसामग्गी ॥३७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उक्तं च-

"**चत्तारि परमंगाणि दुल्लहाणीह जंतुणो ।**
माणुसत्तं सुइ सद्धा संजमम्मि य वीरियं" ॥३८॥ [उत्तरा० ३।१]

दलियव्वो मोहनिवो जस्स पभावेण मूढमणपसरा ।
जीवा धम्माधम्मं गम्मागम्माइं न मुणन्ति ॥३९॥

अमुणन्ता पञ्चासवपसत्तचित्ता भवन्धकूवम्मि ।
पडिया पभूयकालं लहन्ति दुक्खाइं तिक्खाइं ॥४०॥

गिरिसरिओवलङ्घसणसरिसेण अहापवत्तकरणेण ।
कम्माण लाघवेण लद्धे चउरंगए सम्मं ॥४१॥

संजमलच्छीसंगमनिव्वुइसुहसंपयं लहेउणं ।
कयकिच्चेहिमणंतं कालं जीवेहिं ट्ठायव्वं ॥४२॥

सो धीरो सो वीरो **दढप्पहारि(री?)** विभावउ सो उ ।
जो अंतरंगकम्मारिवग्गं सुग्गं दलइ सहसा ॥४३॥

ता सोम तुमं संजमभरधारणधोरिओ हवसु जेण ।
उल्लंघियभवमग्गो लोयग्गपयट्ठिओ होसि ॥४४॥

चिरकालसञ्चियाइं खणेण दारूणि दहइ जह अग्गी ।
अहवा रयणीतिमिरं हरइ जहा सूरकरपसरो ॥४५॥

तह संजमो वि सुन्दर ! पालिज्जन्तो तिहा विसुद्धीए ।
निहणइ सव्वं सिग्घं अणन्तभवसञ्चियपावं" ॥४६॥

इय धम्मदेसणाए दिणमणिकिरणावलीसगोत्ताए ।
चारित्तमोहणीयं नवणीयं लहु विलीणं सो ॥४७॥

उल्लसियरोमकूवो भवकूवा निग्गयं व अप्पाणं ।
मन्नन्तो पडिवज्जइ चिन्तामणिचारुचारित्तं ॥४८॥

तो गहियदुविहसिक्खो पइदिणवियसन्तसुदिढसंवेगो ।
एसो **दढप्पहारी** अभिग्गहं लेइ गुरुमूले ॥४९॥

"सुमरामि जाव भयवं पावमिमं गब्भघायपज्जन्तं ।
ता चउव्विहमाहारं न करिस्सं सन्तपरिणामो ॥५०॥

उवसमलच्छि पत्तो काउस्सग्गेण संट्ठिओ तत्तो ।
महुमहुणो इव बलवं निम्महणो भवसमुद्दस्स ॥५१॥

लोओ वि तयं दट्ठुं दुस्सहदुव्वयणलोहकन्देहिं ।
तस्सवणजुगं विन्धइ अणवरयं हिययगामीहिं ॥५२॥

तह जट्ठिमुट्ठिलिट्ठुप्पहारसम्भारजज्जरियदेहो ।
सहइ उवसग्गवग्गं मेरुगिरिन्द व्व निक्कम्पो ॥५३॥

दिढसंघयणो सहणो बावीसपरीसहाण दुस्सहाण ।
तण्हाछुहाइयाणं सुहलेसो सोममुत्ती ॥५४॥

जं तस्स नाणदंसणचारित्तरयणाणि सुट्ठु दिप्पन्ति ।
दुग्गोवसग्गवग्गे तेण खमारयणगब्भ त्ति ॥५५॥

एवं निच्चलज्झाणो कमसो उल्लसियवीरियायारो ।
आरूढखवगसेढी सम्पत्तो केवलं नाणं" ॥५६॥

सच्चं **दढप्पहारी** मुणिसीहो जमिह कम्मसत्तूण ।
निम्मुलदलणदक्खो सिद्धिपुरीरज्जमणुपत्तो ॥५७॥

इय बलियत्तं जेसिं जीवाणं होइ कम्म निम्महणं ।
तं सेयं सिरिसंजमलच्छीसंगिक्करसियाण ॥५८॥

बलिकत्वे दृढपहारीकथानकम् ॥

● ● ●

अविसंवादिप्रश्नोत्तरदानसुधापानप्रमोदानिमिषनेत्रारविन्दा सरस्वतीव **सहस्रानीक**तनया **जयन्ती** श्री**वीर**जिनेन्द्रं पुनरप्राक्षीत्–

दक्खत्तं आलसियत्तमुत्तमं जिण जयंति ! आलस्सं ।
पाविट्ठदुट्ठचिट्ठे सिट्ठं सड्ढे लोए दक्खत्तं ॥२४॥

अस्या व्याख्या–जिन ! किं **दक्षत्वं** अकालक्षेपेण साध्यसाधकत्व**मुत्तमं** ? किं वा **आलसिकत्वं** ?, तदनु भगवान् संबोध्य प्राह–**जयन्ति** ! लोके **पाविट्ठे दुट्ठचेट्ठे श्रेष्ठमालस्यम्, श्राद्धे लोके दक्षत्वं श्रेष्ठम्** ।

ते ह्यालस्योपहताः प्रायेणऽल्पारम्भिणः प्राणीनां न निरन्तरमसातमुत्पादयन्ति, ये पुनराचार्योपाध्यायस्थविरतपस्विग्लानवृषभसाधर्मिककुलगणसङ्घविनयवैयावृत्यादिकरण–

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बद्धान्तःकरणाः तेषां दक्षत्वं तारकोपकारकतया **दक्ष**मुनेरिव भवपराभवकारि भवति । तथाभूताश्च **नन्दिषेण**साधुरिव सुराधीशस्यापि श्लाघनीया भवन्ति ।

तथाहि–

§§ दीवे **जम्बुद्दीवे भरह**वासम्मि दाहिणद्धम्मि ।
मज्झिमखण्डे आरियदेसे एगम्मि गामम्मि ॥१॥

बालत्तणे वि जणणीजणयविरहेण पत्तदुहसेणो ।
नामेण **नन्दिसेणो** एगो माहणसुओ आसि ॥२॥

माउलगेहम्मि वड्डइ सइ दोहग्गेण पाडिसिद्धीए ।
टप्परकन्नो कज्जलवन्नो अइलम्ब[1]अहरुट्ठो ॥३॥

मरुदेसकूवनयणो वानरवयणो सुथूलदन्तिलो ।
चिव्विडनासो पिंगलकेसो [2]थेउडियासिरन्नासो ॥४॥

कक्करकक्कसफासो निट्ठुरभासो निसाहपायतलो ।
अइविसमपाणिपाओ लम्बोयरमडहवच्छत्थलो ॥५॥

पत्तो कुमारभावे भणिओ जो माउलेण महगेहे ।
कम्माइं कुणसु मा भव आउलहियओ तुमं वच्छ ! ॥६॥

जेण मह सत्ततणया वड्डन्तीओ कमेण चिट्ठन्ति ।
इच्छिस्सइ तारुन्ने जा सा तुह वच्छ दायव्वा ॥७॥

आसापिसाइयाए गहियो सो कुणइ तयणु कम्माइं ।
तत्तो माउलेणं जुव्वणसमयम्मि जिट्ठसुया ॥८॥

वुत्ता इच्छसि वच्छे ! किन्तु तुमं **नन्दिसेण**वरमेयं ।
सा भणइ ताय नाहं एवं सुविणे वि इच्छामि ॥९॥

एयस्स देसं जइ पुण ताय ! तुमं कहवि मं अणिच्छन्ति ।
उब्बन्धणेण तोऽहं वावाइस्सामि अप्पाणं ॥१०॥

तव्वयणं सोऊणं उव्विग्गो हवइ **नन्दिसेणो** वि ।
तो माउलेणं भणियं उव्वेयं कुणसु मा वच्छ ॥११॥

---

१. अधरौष्ठः । २. स्थपुटितशिरोभ्यासः उच्चनीचमस्तकरचना यस्य ।

Jain Education International 2010_02　　For Private & Personal Use Only　　www.jainelibrary.org

अवराणं पत्तेयं छन्हं मज्झाओ पत्ततारुन्ना ।
इच्छिस्सइ जा सम्मं परिणाविस्सामि तं वच्छ ! ॥१२॥

आसत्थो आसाए माउलगेहम्मि कुणइ सो कम्मं ।
चत्तो कमेण पत्ते तारुन्ने ताहिं सव्वाहिं ॥१३॥

किं मज्झ जीविएणं ? दोहग्गकलंकिएण पावेण ।
इय मरणज्झवसाओ बहिरुज्जाणम्मि सो पत्तो ॥१४॥

तत्थ य मुणीण विन्दे मज्झगयं तारयाण चन्दं व ।
सोमं गणहरमेगं पिच्छइ धम्मोवएसपरं ॥१५॥

तो लहुयकम्मयाए चिन्तइ सो **नन्दिसेण**वरविप्पो ।
वन्दामि मुणिवरिन्दं एयं तित्थं ति काऊण ॥१६॥

गन्तूणं पयमूले वन्दइ आणन्दबहलपुलयंगो ।
उवलद्धधम्मलाभो आसीणो सुद्धधरणीए ॥१७॥

तत्तो गुरूहिं करुणारससायरमाणसेहिं सो भणिओ ।
उव्विग्गो चिय दीससि सोम ! तुमं केण कज्जेण ? ॥१८॥

विणयपणएणं तेणं गुरूण उव्वेगकारणे कहिए ।
धम्मोवएसदाणे चारित्तं गिन्हए एसो ॥१९॥

"विणएण दुविहसिक्खं गिन्हन्तो तो कमेण संविग्गो ।
पत्तो गीयत्थपयं वेयावच्चम्मि ओज्जुत्तो ॥२०॥

इन्दियदमेण दन्तो कोहाइकसायचाइओ सन्तो ।
तवचरणकरणनिरओ आलस्सपमायओ विरओ ॥२१॥

सो **नन्दिसेण**साहू आयरियाईण ओसहाईहिं ।
काऊण समाहाणं मए हि भुत्तव्वमणुदियहं ॥२२॥

लेइ अभिग्गहमेयं पालिन्तो तो गणम्मि विक्खाओ ।
जाओ सलहणिज्जो मेरुगिरिन्दो व्व मज्झत्थो ॥२३॥

अह सो निरीहवित्ती वेयावच्चम्मि निच्चलपवित्ती ।
आलस्सविहिनिव्वित्ती जाओ ससिसंखसमकित्ती ॥२४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सोहम्मसुरिन्देण ओहिन्नाणेण नायगुणविन्दो ।
साणन्देण सुराणं मज्झम्मि पसंसिओ एवं ॥२५॥

हं भो सुणन्तु देवा वेयावच्चम्मि **नन्दिसेण**मुणी ।
निच्चलचित्तो कहमवि चालिज्जइ नेव देवेहिं ॥२६॥

एवं सुरिन्दवयणं एगो सोऊण तियसवरनाहो ।
आगन्तूण विउव्वइ मुणिरूवं रोगगणगहियं ॥२७॥

नगरस्सन्तो पविसइ रूवेण तेण साहुवसहीए ।
गन्तूण भणइ भो भो को तुम्हं **नन्दिसेणो** त्ति ? ॥२८॥

साहूहिं दंसिओ सो उवइट्ठो छट्ठपारणे कवलं ।
भणिऊण नमोक्कारं गिन्हन्तो पाणिकमलेणं ॥२९॥

मुणिरूवसुरेणेसो तो वुत्तो तेण आसुरुत्तेणं ।
वेयावच्चकराहम ! तुमं सि अप्पम्भरी चेव ? ॥३०॥

न कुणसि निग्घिण ! जेणं गिलाणमुणिपुंगवस्स पडियरणं ।
इइ सोच्चा तव्वयणं मए न नायंति भणिऊण ॥३१॥

मोत्तूण पाणिकवलं उट्ठइ तो **नन्दिसेण**मुणिसीहो ।
पुच्छइ कत्थ गिलाणो चिट्ठइ रोगेण केणत्तो ? ॥३२॥

मुणिवेसेण सुरेणं वुत्तमईसारिपीडिओ बाहिं ।
चिट्ठइ विट्ठालित्तो तण्हासुक्ककण्ठुट्ठो ॥३३॥

तो **नन्दिसेण**साहू तुरियं परिभमइ नयरमज्झम्मि ।
फासुयजलगहणत्थं देवो पुणऽणेसणं कुणइ ॥३४॥

परिभूयदिव्वसत्ती तवप्पभावेण गहियसुद्धजलो ।
सुरदंसियमग्गेणं उज्जाणे जाइ हिट्ठमणो ॥३५॥

तो तेण गिलाणेणं वोत्तो पाविट्ठ निट्ठुरमणो सि ? ।
उयरभरणिक्करसिओ वसिओ न गुरूण पयमूले ॥३६॥

नाए वि गिलाणत्ते आगाढे मज्झ कालक्खेवेण ।
जमिहागओ सि ? निद्दय ! तमऽगीयत्थो असंविग्गो ॥३७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एएण उज्जमेणं कह तुहं संसिज्जए ? जय एयं ।
वेयावच्चगरत्तं ? दुदइवदिन्नं कलंकं वा ॥३८॥

इच्चाइनीरसेहिं वयणेहिं तज्जिओ वि सुपसन्नो ।
सो **नन्दिसेण**साहू मियमहुरं भणिउमाढत्तो ॥३९॥

मुणिपुंगव धीर तुमं सम्मं पक्खालियम्मि अंगम्मि ।
पियसु जलं सीयमिणं आसत्थो होसु सोम ! तुमं ॥४०॥

आगच्छसु पुरमज्झे तुरियं चिय मज्झखन्धमारूढो ।
विज्जोवइट्ठपत्थोसहेहिं लहु लहसि आरोग्गं ॥४१॥

एवं महुरगिराए महुमहुराए भणिज्जमाणो वि ।
पक्खालियसव्वंगो जलपाणेणं विगयतण्हो ॥४२॥

कडुयं चिय जम्पन्तो आरूढो तस्स खन्धदेसम्मि ।
अइसयदुस्सहगन्धं वारंवारं मुयइ असुइं ॥४३॥

कहमेस महाभागो सिग्घं आरुग्गभायणं होही ।
इय वच्छलपरिणामो चिन्तइ सो **नन्दिसेणो** वि ॥४४॥

कहमेस मुणी लहिही ? लहुं समाहिं महोसहीजोगा ।
कोवो सज्जणचरिओ विगिच्छओ सत्थओ होही ? ॥४५॥

अच्छरियं तस्स दढं गिलाणदुव्वयतवणकिरणेहिं ।
उवसमपीउसरसं सिन्दइ फलिहुज्जलं चित्तं ॥४६॥

अह पुरवरअब्भासे ओहिन्नाणेण **नन्दिसेणस्स** ।
पिच्छइ सच्छं देवो माणसजलसच्छहं हिययं ॥४७॥

तो पयडियनियरूवो देवो मणिमउडकुण्डलाहरणो ।
परितुट्ठमणो वन्दइ पयकमलं **नन्दिसेणस्स**" ॥४८॥

"थुणइ य भत्तिभरेणं गुणमणिरोहणगिरिन्द ! मुणिराय ।
जयसि तुमं जियसयलऽन्तरंगरिउवग्गमाहप्प ॥४९॥

अवि चलइ मेरुचूला समुद्दवेला वि चयइ मज्जायं ।
वेयावच्चपइन्ना तुह मुणिवर निच्चला सच्चं ॥५०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

साणन्देणिन्देणं तुज्झ पसंसा सुराण मज्झम्मि ।
जेण कया तेणाहं समागओ देवलोगाओ ॥५१॥

अन्नाणन्धेण मए तुज्झ परिक्खानिमित्तमायरियं ।
जमिह तए खमियव्वं मुणिन्द ! महचिट्ठियं तं तु ॥५२॥

ताविज्जन्ते वि बहुं कणगे अहियं हवेइ जह सुद्धी ।
तह तुहुवसग्गे वि हु अभिग्गहे निम्मला बुद्धी ॥५३॥

आयरियगिलाणाईसु वच्छल्ले सल्लइवणनिउज्जे ।
मुणिकुज्जर तुज्झ रुई सहावओ निच्चला चेव ॥५४॥

दुग्गोवसग्गवग्गे खमावहे कायराण दुल्लंघे ।
उक्खित्तभारनिव्वहणे सच्चं मुणिपुंगवो तं सि ॥५५॥

दूरिकयमयपसरो गुरुमाणकरिन्दविन्दनिद्दलणो ।
मुणिसीह वससि जुत्तं गुरुकुलवासे गुहावासे ॥५६॥

वेयावच्चे नियमो मेरुगिरिन्दो व्व निच्चलो तुज्झ ।
किं चोज्जं ? विबुहाण वि जं संथवगोयरो होइ ॥५७॥

धन्नो सि तुमं मुणिवर तुज्झ सलद्धो य माणुसो जम्मो ।
तुमे तं खमियव्वं अवरद्धं जं मए तुज्झ" ॥५८॥

इय संथवणं काउं हिट्ठो संतुट्ठमाणसो देवो ।
नमिऊण **नन्दिसेणं** जहागयं पडिगओ झत्ति ॥५९॥

सो वि मुणी पुरमज्झे साहूहिं उवासयम्मि पविसन्तो ।
पुट्ठो कहिं गिलाणो ? कहइ इमं देवमाय त्ति ॥६०॥

एवं **जयंति** ! कुलगणगिलाणगुरुसेहबालवुड्ढाणं ।
वेयावच्चविहाणे सेयं चिय होइ दक्खत्तं ॥६१॥

दक्षत्वे नंदिषेणाख्यानकं समाप्तम् ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं श्री**वर्द्धमान**जिनचन्द्रेण दक्षत्वप्रशस्यताविषयसंशयापनोदक्षीरोदसमुल्लासे सहस्रगुणव्यक्तभक्तिमुक्तावलीशृङ्गारितहृदयस्थली **जयन्ती** श्राविका पुनः प्रश्नयामास- तथा च सूत्रं-

पुण पुच्छेइ जयन्ती भंते सोइन्दियस्स वसगा किं ? ।
बंधइ चिणइ उवचिणइ जयंति ! सिय सत्त सिय अट्ठ ॥२५॥

कम्मपगडीओ दढं बन्धइ पकरेइ चिणइ उवचिणइ ।
लोयणघोणारसणाफरिसणवसगा वि एमेव ॥२६॥

इत्यादि व्याख्या—श्रोत्रेन्द्रियवशगः प्राणी **किं बध्नाति** ? **किं चिनोति** ? **किमुपचिनोति ?, भगवान्** प्राह-**जयन्ति स्यात् सप्त स्यादष्टौ वा, कर्मप्रकृती**-रायुर्विहीनाः सप्त, आयुःसहिता अष्टौ, **अद्रढा द्रढीकरोति, चिनोति**-अल्पप्रदेशा बहुप्रदेशीकरोति, **उपचिनोति**-मन्दानुभावाः तीव्रानुभावा अल्पकालस्थितिका बहु-कालस्थितिकाः करोति । **लोचनघ्राणरसनास्पर्शनवसगा अप्येवमेव** ॥

श्रोत्रेन्द्रियविषयव्यासक्तो हि जीवो भ्रान्तमनाः **सार्थवाहपत्नी**व इहलोकेऽपि प्राणव्यपरोपणमाप्नोति ॥

तथाहि-

§§ आसि इह **भरह**वासे नयरं नामेण **पउमिणीखण्डं** ।
तत्थ नीइपहाणो होत्था **पउमप्पहो** राया ॥१॥

धणउ व्व धणी धन्नो रन्नो अइवल्लहो ति सुपसिद्धो ।
धणनामसत्थवाहो आसी पुरलोयनमणिज्जो ॥२॥

तस्स य **भद्दा** धरिणी करिणी घणदाणसियकरपसरा ।
उत्तमकूलसम्भूया रइभूया रुवलच्छीए ॥३॥

पुव्वभवज्जियपुन्नाणुभावसम्पन्नवञ्छियत्थाण ।
ताणं वच्चइ कालो परुप्परं पेमवन्ताण ॥४॥

अह अन्नया निसन्ते जागरमाणो इमं विचिन्तेइ ।
एस **धण**सत्थवाहो सया वि पडिवन्ननिव्वाहो ॥५॥

पुरिससस्स जाव लच्छी अणिट्ठिया सुट्ठु भुज्जमाणा वि ।
ताव च्चिय सोहग्गं हवइ जए गउरवं ताव ॥६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दिणमणिकिरणकलावे पसरन्ते हुन्ति जह जए पयडा ।
अत्था तह अत्थेण गुणा वि परिवड्ढमाणेण ॥७॥

इच्चाइ चिन्तिऊणं भणिया **भद्दा** अणेण जह भद्दे ! ।
अत्थोवज्जणहेउं गच्छिस्सं अन्नदेसम्मि ॥८॥

चिरसंचिया वि लच्छी छिज्जइ जम्हा अणायवयवसओ ।
निच्चं उल्लिञ्चन्तो कालेणं सुसइ जलही वि ॥९॥

तुमए पुण कायव्वो घरम्मि अप्पम्मि रक्खणापयत्तो ।
जावऽज्जिऊण अत्थं अहमागच्छामि निविग्घं ॥१०॥

देसन्तरविणिवत्तजोग्गाइ कयाणगाइं घित्तूण ।
वाणिज्जेणं गच्छइ एसो गरुएण सत्थेण ॥११॥

भद्दा वि घरे चिट्ठइ नेवत्थेणं पउत्थवइयाए ।
धणसत्थवाहपिययमसुमरणगुणगीयरसियंगी ॥१२॥

अन्नम्मि दिणे तीए दासी सम्पेसिया विवणिमग्गे ।
किणणत्थं पणियाणं चिरेण पत्ता घरे तत्तो ॥१३॥

भद्दाए रुट्ठाए निट्ठुरवयणेहिं तज्जिया दासी ।
आ पावे कत्थ ट्ठिया ? अवरावरकज्जभंगेणं ॥१४॥

भद्दाहुत्तं वुत्तं तीए सामिणि ! सुणेहिं विन्नत्तिं ।
जह इत्थ **पुप्फसालो** एगो गन्धव्विओ अत्थि ॥१५॥

रायपहे सो दिट्ठो गायन्तो तुम्बरो व्व सो गीयं ।
तेण सवणामएणं अक्खित्तो पुरजणो सव्वो ॥१६॥

गीएण तस्स सामिणि ! सरसेणं सवणगोयरगएणं ।
तण्हाछुहादुहाइ वि पसुयाण वि दूरओ जन्ति ॥१७॥

अहल च्चिय ते कन्ना अमियरसासारसारगीएण ।
जेहि न पत्तं सुक्खं देवाण वि दुल्लहं देवि ! ॥१८॥

महुरदक्खापाणं तत्तो वि य होइ सक्करापाणं ।
तत्तो वि य अमियरसो तओ वि मन्नेमि तग्गीयं ॥१९॥

ता सामिणि ! कोवभरं ममोवरिं मा करेहि जेणाहं ।
गन्धव्वियगीएणं अच्चन्तपरव्वसीभूया ॥२०॥

इय विन्नत्ते तीए **भद्दा** अक्खित्तमाणसा जाया ।
उम्माहमुव्वहन्ती गन्धव्वियगीयसवणम्मि ॥२१॥

जम्पइ दासीहुत्तं हले कहं ? पुप्फसालगीयमहं ।
अविगाणेण मुणिस्सं कन्नाण रसायणमणन्नं ? ॥२२॥

दासी भणेइ सामिणि ! पउत्थवइयाण सीलवंताण ।
देवायणम्मि पूयामिसेण जुत्तं बहिं गमणं ॥२३॥

ता देवि अहं कम्मि वि महूसवे देवमन्दिरे कम्मि ।
गीयावसरं नाउं जाणाविस्सामि सिग्घयरं ॥२४॥

अह अन्नदिणे जत्ता जाया जक्खस्स मन्दिरवरम्मि ।
जाणावियाए तीए गंतुं तो उस्सुया **भद्दा** ॥२५॥

न्हाया कयबलिकम्मा पुप्फसणाहपरियरसमग्गा ।
जा गच्छइ जक्खगिहे उवसन्तं ताव पिच्छणयं ॥२६॥

तो **भद्दा**ए भणिया दासी गन्धव्वियं पि दंसेहि ।
सो य पसुत्तो देउलच्छायाए दंसिओ तीए ॥२७॥

परिगलियलालवयणंतरालअइविसमलम्बदन्तुट्ठो ।
कज्जलसामलदेहो दिट्ठो गन्धव्विओ तीए ॥२८॥

दट्ठूण पुप्फसालं विसण्ठुलं कुच्छणिज्जसव्वंगं ।
उच्छलियदुगञ्छाए खित्तं धरणीए निट्ठुवणं ॥२९॥

दिट्ठं कुसीलवेहिं तीए गेहं गयाए सो हसिओ ।
किं ? तुज्झ जीविएणं गीएणं वा पि महुरेणं ॥३०॥

धणसत्थवाहपत्ती सुयकित्ती तुज्झ गीयसवणत्थं ।
रूवेण मयणघरणी समागया आसि रहसेण ॥३१॥

सुत्तस्स तुज्झ रूवे जुगुच्छणिज्जम्मि दिट्ठमित्तम्मि ।
निट्ठीवणेण तीए अम्ह समक्खं कयाऽवन्ना ॥३२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आरुट्ठेणं तेणं तीए चरियं पउत्थवइयाए ।
धणसत्थवाहपेमाणुबन्धरमणीयमह रइयं ॥३३॥

जह एस सत्थवाहो पत्तो देसन्तरम्मि पइदियहं ।
धणलाभे वि महन्ते सुमरइ **भद्दं** नियघरिणिं ॥३४॥

एसा विउला लच्छी तुच्छ च्चिय पणइणीए **भद्दाए** ।
विरहहुयासणतावे कह सन्तोसं कुणउ मज्झ ? ॥३५॥

चिरविरहदुब्बलंगी मह संगमजलहरेण लइय व्व ।
पुलयंकुरेहिं कइया ? सव्वंगसुन्दरा होही ॥३६॥

पेमाणुबन्धदुद्धोदहिस्स लहरीहिं हसियकडक्खेहिं ।
विरहग्गीतावहरणी कइया मइ वल्लहा होही ? ॥३७॥

एवमणेगमणोरहरहेहि निच्चप्पयाणयविहीए ।
एइ **धण**सत्थवाहो **भद्दा**संगमकओम्माहो ॥३८॥

न रुई जायइ कहमवि तस्साहारेसु नन्नदारेसु ।
पेमाणुबन्धवसओ हियए **भद्दं** वहन्तस्स ॥३९॥

एवं उम्माहेणं इन्तो सो सम्पयं पहायम्मि ।
घरदारे सम्पत्तो खेमेणं सत्थवाहो त्ति ॥४०॥

इय चरियं गुम्फेउं पच्छिमरयणीए तीए आवासे ।
गंतूण पुप्फसालो गायइ किन्नरसरेणसो ॥४१॥

गीएण तेण महुरस्सरेण सरसेण अमियसरिसेणं ।
भद्दा जग्गइ चिन्तइ किमेस सग्गाओ उवइन्नो ? ॥४२॥

धणसत्थवाहनामे कन्नपविट्ठम्मि हिययइट्ठम्मिं ।
मह पाणनाहचरियं गायइ एसो महच्चरियं ॥४३॥

एवं साणन्दाए **भद्दाए** पाणनाहचरियम्मि ।
गाइज्जन्ते महुरं निसुयं जह एस मज्झ पिओ ॥४४॥

घरदारे सम्पत्तो तत्तो उम्माहपरवसा एसा ।
उब्भुट्ठिऊण मुञ्चइ अप्पाणं वासभवणाओ ॥४५॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अइदूराओ पडिया दारुणसव्वंगभंगदुःखेहिं ।
अट्टज्झाणेण मया भमडइ संसारकन्तारे ॥४६॥

सोइन्दियवसगाणं जीवाणं दुट्ठकम्मबद्धाण ।
भवसायरम्मि दुल्लहो धम्मो जिणरायपन्नत्तो ॥४७॥

नाऊणेवं तम्हा अणवरयं सुगुरुपायमूलम्मि ।
जिणवयणं सोयव्वं जं कन्नरसायणं परमं ॥४८॥

जेण निसुएण जीवा मुणिन्दकिरियाकलावकरणेण ।
कम्मायंकविमुक्का लहन्ति अजरामरं ट्ठाणं ॥४९॥

इति श्रोत्रेन्द्रियविषये भद्राकथानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

एवं लोचनेन्द्रियस्यापि गोचरे रमणीयरमणीरूपे प्रतिक्षणं वीक्षणलोलतायां गम्यागम्यविवेकाविवेकविहीनाः प्राणिनः पतन्ति नरकगर्तोदरे, तत्राऽनुभवन्ति दुरन्त-दुःखानि **मथुरा**वास्तव्य**वणिक**पुत्रवत् ।

तहाहि-

§§ अत्थि इह **भरत**खित्ते **महुरा**नामेण पुरवरी जीए ।
अज्ज वि **केसव**चरियं गिज्जइ **जमुणा**नईतीरे ॥१॥

जत्थ उविन्दो जाओ **कंसासुर**दप्पदलणदुल्ललिओ ।
अमरावइसगोत्ता धणिमुणिविबुहेहिं सा जुत्ता ॥२॥

तत्थासि नरवरिन्दो सुत्तीकयसयलमण्डलनिवेसो ।
जियसत्तुनामेणं अत्थेण वि भुवणविक्खाओ ॥३॥

जस्स गुणावलिवल्लीवियाणभुयदण्डमण्डवे सुहए ।
तेलोक्कभमणसुढिया[१] सुइरं वसिया सुहं लच्छी ॥४॥

लायण्णामयसरसी अणुरायवणम्मि सारिणीसरिसी ।
रूवेण मयणघरिणी तस्सासि **धारिणी** देवी ॥५॥

उव्वणजुव्वणलच्छी ललियगई तत्थ हरिणतरलच्छी ।
जा मणमोहणवल्ली अणंगधाणुक्कवरवल्ली ॥६॥

---

१. भ्रमणश्रान्ता ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अह अच्चन्ते काले निक्कण्टकं रज्जमणुहवन्ताणं ।
ताणं पणयपराणं महुमासमहूसवो पत्तो ॥७॥
जम्मि मलयानिलेणं मउरिज्जन्तेसु अम्बयवणेसु ।
इन्ति सिरिनेउरारवमहुरं रहन्ति भमरीओ ॥८॥
कोइलकलावकोमलकलयलदंभेण पंचमं रायं ।
गाइन्ती महुलच्छी सोहग्गं लहइ लहु निहुयं ॥९॥
पसरन्ति चच्चरीओ अवरावरचच्चराइट्ठाणेसु ।
तरुणतरुणीण जासुं नज्जइ सग्गो समोइन्नो ॥१०॥
सिंगारसारतरुणीपायपहारेण जत्थ पुप्फन्ति ।
परिपूरियदोहलया रत्ता किंकिल्लितरुनिवहा ॥११॥
बहलमयरन्दसन्दिरमायन्दसुयंधिमंजरीहत्थो ।
पिच्छइ अत्थाणगयं रायं आरामिओ तत्तो ॥१२॥
पणमित्तु पायपउमं अप्पइ सहयारमंजरिं रन्नो ।
विन्नवइ देव ! पिच्छह महुम्मि उज्जाणवरलच्छि ॥१३॥
जेणं नयरजणाणं रज्जे तुह देव ! सुत्थियमणाणं ।
विलसन्ताणं लच्छि सामिसमक्खं हवइ तोसो ॥१४॥
तत्तो **जियसत्तू** निवो गच्छइ अन्तेउरेण परियरिओ ।
सामन्नमन्तिमण्डलसामग्गीए समिद्धीए ॥१५॥
गच्छइ उज्जाणवरे देवी वि हु **धारिणी** सपरिवारा ।
आरूढनरविमाणा देवंगच्छाइयसरीरा ॥१६॥
तीए गच्छन्तीए **महुरा**वत्थव्ववणियपुत्तेण ।
दिट्ठो **महेसरेणं** पायंगुट्ठो अइविसिट्ठो ॥१७॥
तो चक्खुलोलयाए चिन्तइ सो मयणबाणविद्धमणो ।
जीए अंगुट्ठो वि हु एवं लावन्नसम्पुन्नो ॥१८॥
तीए तिहुयणअहिया मन्ने सव्वंगरूवसम्पत्ती ।
जइ मह इमीए लाहो न होइ ता निप्फलो जम्मो ॥१९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तह कामबाणविद्धो सा तीए रूवलच्छीए ।
पुच्छइ कस्सइ पासे कस्सेसा कहसु वरतरुणी ॥२०॥
तेण वि कहियं रन्नो अभग्गसोहग्गसम्पयासहिया ।
लायन्नपुन्नदेहा पाणप्पिया **धारिणी** नामा ॥२१॥
तव्वयणस्सवणेणं घयमहुसित्तु व्व मयणजलणो से ।
दिप्पन्तो सन्तावं जणइ महन्तं तयंगम्मि ॥२२॥
दुल्लहवत्थुम्माहो दाहो जीवाण जलणविरतेऽवि ।
जाओ अप्पडियारो विवेयवररयणसंहारो ॥२३॥
तीए संगमरसिओ उवायचिन्तापिसाइयागसिओ ।
आवणमेसो गिन्हइ **रायगिहा**सन्नभूमीए ॥२४॥
अन्तेउरदासीओ आसन्ने तम्मि आवणे इन्ति ।
किणणात्थं पयदियहं कप्पूराईण वत्थण ॥२५॥
सो वि धणड्ढवियड्ढो विचित्तभंगेहिं महुरवयणेहिं ।
आवज्जइ दासीओ पहाणबहुगन्धदाणेण ॥२६॥
सो पुच्छइ तुम्हाणं **धारिणी**देवीयसन्तिया काओ ? ।
इय पुट्ठे कहियाओ जाओ तासिं मुहा देइ ॥२७॥
तो हिट्ठा तुट्ठाओ ताओ गन्तूण **धारणिं** देविं ।
बहु विन्नवन्ति सामिणि ! एसो वणिओ अइउदारो ॥२८॥
एयाए नयरीए अन्नो लायन्नपुन्नसम्पुन्नो ।
अइमहुरललियवाणी नत्थि वियड्ढो धणड्ढो य ॥२९॥
अह अन्नदिणे तेणं ताओ पुट्ठाओ गन्धपुडियाओ ।
एयाओ कस्स करे मयप्पियाओ समप्पेह ? ॥३०॥
ताहिं पि तओ कहयं एयाओ तुम्ह गन्धपुडियाओ ।
देवीए **धारिणी**ए हत्थे नन्नस्स अप्पेमो ॥३१॥
एवं नायसरूवो दिवसे एगम्मि गन्धपुडियाए ।
मज्झम्मि खिवइ लेहं नेहं जाणाविउं मुद्धो ॥३२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तद्यथा–

''काले प्रसुप्तस्य जनार्दनस्य मेघान्धकारासु च शर्वरीषु ।
मिथ्या न जल्पामि विशालनेत्रे ! ते प्रत्यया ये प्रथमाक्षरेषु'' ॥३३॥

तो दासीए अप्पइ सा वि य गन्तूण तयणु देवीए ।
देवी वि जाव जोयइ तम्मज्झे पिच्छए लेहं ॥३४॥

एगन्ते गन्तूणं वायइ देवी वि तो विचिन्तेइ ।
धीधी कामन्धयाण जीवाणमगोयरे गिद्धी ॥३५॥

पडिबोहेमि इमं पि य पडिलेहेण कडुक्खरेणाऽहं ।
जेणेसो पडिबुद्धो न हु लिप्पइ पावपंकेण ॥३६॥

इय चिन्तिऊण देवी अप्पइ पडिलेहगब्भिणं पुडियं ।
दासीए इय भणिउं महुगन्धाऽसुन्दरा अज्ज ॥३७॥

सा वि य गच्छइ तुरियं तस्स समीवम्मि उस्सुयमणस्स ।
जम्पइ अज्ज सुअन्धा कहं ? न गन्धा भणइ देवी ॥३८॥

तेण वि भणियं एयं अन्नं गिन्हाहि गन्धपुडियं ति ।
तं घेत्तूणं हिट्ठा एसा दासी पडिनियत्ता ॥३९॥

वणियो **महेसरो** सो पुडियामज्झम्मि **धारिणी**लेहं ।
दट्ठूणं परितुट्ठो वायइ उप्फुल्लमुहनयणो ॥४०॥

तद्यथा–

**''नेहलोके सुखं किञ्चित् छादितस्यांहसा भृशम् ।
मितं च जीवितं नृणां तेन धर्मे मतिं कुरु'' ॥४१॥**

तो अवगयलेहत्थो कामविहत्थो निरत्थयारम्भो ।
अट्टज्झाणपयट्टो हट्टवावारं पमुत्तूण ॥४२॥

देसन्तरम्मि गच्छइ कामगहगहियमाणसो कहवि ।
कत्थ वि रइं न पावइ झायन्तो **धारिणिं** देविं ॥४३॥

एगम्मि पुरे पिच्छइ विज्झामठसंट्ठियं उवज्झायं ।
चट्टाणमुवइसन्तं परमत्थं रायनीईयं ॥४४॥

तद्यथा–

**''न शक्यं त्वरमाणेन प्राप्तुमर्थान् सुदुर्लभान् ।
भार्यां च रूपसम्पन्नां शत्रूणां च पराजयम् ॥४५॥**

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुगुरूपदिष्टजिनवरवचनश्रवणेन शुद्धतरबुद्धिः ।
श्रेष्ठिसुतो **जिनदत्तो** दृष्टान्तः श्रावकश्चात्र'' ॥४६॥

तथाहि–

§§ आसि **वसन्तम्मि** पुरे सेट्ठिनामेण **उसभदत्तो** त्ति ।
तप्पुत्तो **जिणदत्तो** रत्तो भत्तो जिणमयम्मि ॥४७॥

घित्तूण महग्घाइं कयाणगाइं विचित्तरूवाइं ।
वाणिज्जेणं संपत्तो महल्लसत्थेण **चंपाए** ॥४८॥

तत्थऽत्थि सत्थवाहो **धणो** त्ति नामेण धणसमिद्धो ।
धणयसमाणो नायरजणम्मि कयरायसम्माणो ॥४९॥

तेण समं सम्पन्ना मित्ती **जिणदत्त**सिट्ठिपुत्तस्स ।
सरिसगुणाणं जम्हा पाएणं संगयं होइ ॥५०॥

तस्स य **धणस्स** धूया सव्वंगोवंगसुन्दरा अत्थि ।
मयणनिवरायहाणी अभग्गसोहग्गसव्वाणी ॥५१॥

नामेणं **हारपहा** कन्ना तिसमुद्दसारभूया य ।
रयणावलीव महग्घा अच्चब्भुयतेयगुणकलिया ॥५२॥

अह अन्नदिन्ने भोयणकज्जेण निमन्तिओ **धणे**णेसो ।
जिणदत्तो जेणेवं सभावपाविद्धिमुवयाइ ॥५३॥

तेणं उवरोहेणं पडिवन्ने भोयणम्मि **धण**गेहे ।
भुंजन्तस्स तओ सा **हारपहा** तालियंटेणं ॥५४॥

धम्मं निवारयन्ती पलोइया तेण निउणदिट्ठीए ।
सव्वंगं ता विद्धो **जिणदत्तो** मयणबाणेहिं ॥५५॥

भुत्तुंत्तरम्मि कप्पुरमाइसुरहिम्मि सरसतम्बोले ।
दिन्ने **जिणदत्ते**णं गोट्ठीए पुच्छिओ सेट्ठी ॥५६॥

जइ एसा तुह धूया कन्ना ता मज्झ दिज्जउ इयाणिं ।
तो सेट्ठी वि पइम्पइ कहसु कुलं तह य नियधम्मं ॥५७॥

सिट्ठे कुलम्मि भणइ **धणो** तस्स देमि नियधूयं ।
सुगुरूणं वयणेणं जो सिवपयपउमसंलीणो ॥५८॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जिणदत्तगुणावज्जियहियएण **धणेण** पुच्छिया गुरुणो ।
तेहि वि अणणुन्नाए पडिसिद्धो तेण **जिणदत्तो** ॥५९॥

सविसाओ तो पत्तो निययपुरे अज्जिऊण बहुदव्वो ।
एइ पुणो **चंपाए** माहणविज्जत्थिवेसेण ॥६०॥

उज्झायस्स समीवे गन्तुं सो भणइ विणयपणयपओ ।
अहमागओऽम्हि विज्जापढणत्थं तुम्ह पयमूले ॥६१॥

जणणीजणयसमाणो विज्जत्थीणं तुमं ति सुहकित्ती ।
देसन्तरेसु पसरइ ससिसंखसमुज्जला जेण ॥६२॥

इय विन्नत्ते तेणं उज्झाओ भणइ वच्छ ! पाढइस्सामि ।
भोयणसामग्गिं पुण मग्गसु **धण**सत्थवाहं ति ॥६३॥

अन्ने वि धम्मचट्टा जम्हा भुज्जन्ति तस्स गेहम्मि ।
तेणुत्तं तुह वयणा से दाही सिट्ठी त्ति पइदियहं ॥६४॥

तव्विणयरंजिएणं उज्झाएणं घरम्मि सिट्ठिस्स ।
सो नीओ तो सेट्ठी वोत्तो अज्झावएणेवं ॥६५॥

देसन्तराओ पत्तो विज्जत्थी तुम्ह भोयणेणेस ।
निच्चिन्तो पढइ सुहं तुम्हाणं होउ सेयं ति ॥६६॥

धणसिट्ठिणा वि भणिया धूया **हारप्पहा** समीवत्था ।
निच्चं इमस्स वच्छे ! दायव्वं भोयणं तुमए ॥६७॥

हरिसेणेसो चट्टो चिन्तइ सुवे घयं पलुट्टं ति ।
तिकढियदुद्धे निद्धे अचिंतिओ सक्करापाओ ॥६८॥

अहवा वल्लूरेणं मज्जारो दामिओ जहा सुहिओ ।
होइ तहाऽहं मन्ने होक्खामि सुही लहुं चेव ॥६९॥

इच्चाइ चिन्तिऊणं निच्चं कुसुमेहिं परिणयफलेहिं ।
हारप्पहं कुमारिं उवयरइ वियड्ढवयणेहिं ॥७०॥

अक्खइ अक्खाणाइं मयणानलइन्धणाइं विविहाइं ।
कन्दप्पदीवणं तह कुणइ पगब्भं च परिहासं ॥७१॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो कइवयदिवसेहिं परिहासब्भासपासपडिबद्धा ।
विद्धा पञ्चसरेहिं मोहणमाईहिं बाणेहिं ॥७२॥

अन्नं च–

अणुदियकुसलं परिहासपेसलं लडहवाणिदुल्ललियं ।
आलवणं चिय महिलाण मोहणं किं त्थ मूलीहिं ? ॥७३॥

अणुदियहं वट्टन्तं परिहासे विविहपयडियविलासे ।
अब्भासट्ठियं पुरिसं लय व्व पमया पवज्जंति ॥७४॥

ता मयणपरिवसाए गाहापढमक्खरेहिं **जिणदत्तो** ।
वोत्तो कहिए सव्वे वुत्तन्ते हिट्ठचित्ताए ॥७५॥

तद्यथा–

"हसियं तुह हरइ मणं रमियं पि विससओ न सन्देहो ।
मयणग्गिताविया ऽहं मं निव्व व संगमजलेण" ॥७६॥

जिणदत्तो पुण जम्पइ अणुरत्ता जइ वि तं सि मज्जुवरिं ।
तह वि य अदिन्नकन्ना परिणयणे अत्थि नियमो मे ॥७७॥

कज्जं परिवाडीए कीरन्तं होइ सुहयपरिणामं ।
इहपरलोयविरुद्धं बुहेहिं रहसा न कायव्वं ॥७८॥

ता तह करेसु सुन्दरि ! सिट्ठी देइ मज्झ सयमेव ।
तीए भणियं किं पुण ? करेमहं कहसु तं चेव ॥७९॥

तो **जिणदत्तो** जम्पइ गहगहिया होसु तं कवडसहिया ।
महमन्ततन्तजन्तप्पओगओ तुह गुणे जाए ॥८०॥

सिट्ठी तुट्ठो सयमवि दाही ललियंगि ! मज्झ तं मन्ने ।
इहपरलोयसिद्धी एवं चिय होइ मह बुद्धी ॥८१॥

इय अन्नुन्नं मन्तिय अन्नदिणे सा गहिल्लिया होइ ।
असमञ्जसाइ जम्पइ दुट्ठं चिट्ठं कुणइ सव्वं ॥८२॥

सिट्ठी वि **धणो** दट्ठुं **हारप्पहं** निप्पहं नियं तणयं ।
परमत्थमयाणन्तो अच्चन्तं आउलीहूओ ॥८३॥

चिन्तइ हा दइव तए कह सहसा एरिसी कयावत्था ।
एयाए तणयाए निम्मलगुणरयक्खाणीए ॥८४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाहरइ तओ विज्जे जोइसिए मन्ततन्तकुसले य ।
सव्वोवायपओगे अविसेसे तेहि पडिसिद्धा ॥८५॥

सिट्ठी उव्विग्गमणो जा चिट्ठइ ताव तेण चट्टेण ।
पुट्ठो किं ? अज्ज दिणे दीसह गुरुदुक्खभरभरिया ॥८६॥

तो सिट्ठिणा वि भणियं दुहिया मे भद्द ! आवइं पत्ता ।
उक्कलियाहि पयट्टइ पडिकूलं जलहिवेल व्व ॥८७॥

विज्जाईहिं न सक्का पउणीकाउं विचित्ततन्तेहिं ।
लग्गो दुग्गग्गहो सो अवणिज्जइ जो न मन्तेहिं ॥८८॥

गहनिग्गहे समत्थो महमन्तो अत्थि किन्तु सामग्गी ।
पडिपुन्ना अइदुल्लहा इय भणियं तयणु चट्टेण ॥८९॥

अह सिट्ठिणा वि वुत्तं सव्वं सामग्गियं अहं काहं ।
ता मह उवरोहेणं कुणसु पसाएणिमं पउणं ॥९०॥

इसाणविदिसि चउदसितिहीए किन्हाए मंडले लिहिए ।
पिउवणमज्झे कज्जे सिज्झइ चउबंभयारीहिं ॥९१॥

तह चउधणुद्धरेहिं सुसद्दवेहीहिं चउदिसिट्ठिएहिं ।
एवं चट्टेणुत्ते सामग्गिं कुणइ **धण**सिट्ठी ॥९२॥

अह सिट्ठी ससरक्खे गहिऊण धणुद्धरे य तह कन्नं ।
चट्टेण समं गच्छइ बलिपुप्फसुगन्धगन्धकरो ॥९३॥

जिणदत्तेण वि भणिया चउरो वि य सद्दवेहिणो लहुयं ।
सिवसद्दे विन्धेज्जह तं सद्दं कारया जडिणो ॥९४॥

काऊण बलिविहाणं मन्तं जा जवइ कित्तिमं चट्टो ।
स्वाहा अक्खरसवणे जडीहिं विहिओ सिवासद्दो ॥९५॥

विद्धा जडिणो चउरो पलवइ कन्ना वि अइबहुं ताहे ।
चट्टेणुततो सिट्ठी न इमे बंभव्वए सुद्धा ॥९६॥

तो उवसग्गो एसो जाओ कन्ना वि पीडिया बहुं ।
सिट्ठी तओ विसन्नो ससरक्खेहिं अहं मुट्ठो ॥९७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गिहमागओ य पुच्छइ कह लब्भा ? बंभयारिणो सुद्धा ।
चट्टो जम्पइ गाहं एयं जाणंतया सुद्धा ॥९८॥

तद्यथा–

"वसहिकहनिसिज्जइंदियकुडिंतरपुव्वकीलियपणीए ।
अइमाहारविभूसणाइ नवबंभचेरगुत्तीओ" ॥९९॥ [सम्बो.प्र.गा.११६०]

गाहमिमं गहिऊणं सिट्ठी तो धम्मचारिणो सव्वे ।
पुच्छइ न मुणइ को वि हु तीए गाहाए परमत्थं ॥१००॥

तो चट्टेणं नीओ साहूण विसुद्धबंभचारीणं ।
पासम्मि तओ गाहा सम्मं वक्खाणिया तेहिं ॥१०१॥

तो काउं पणिवायं सिट्ठी विन्नवइ अम्ह धूयाए ।
फिट्टइ गहो महायस ! जइ पेसह मुणिवरे चउरो ॥१०२॥

सूरीहिं तओ भणइ गिहत्थचिन्ता न कप्पए अम्ह ।
तो चट्टो वि पइम्पइ सीलड्ढा एरिसा हुन्ति ॥१०३॥

चट्टेणुत्तो सिट्ठी इमाण नामेहिं होइ सिद्धि त्ति ।
नामाणि तओ लिहिउं **धणो** गओ नियगेहम्मि ॥१०४॥

अह अन्न किन्हचउद्दसी इसाणमसाणमंडलविहाणे ।
मुणिबंभयारनामन्नासे मंतम्मि जवियम्मि ॥१०५॥

धूया पउणीहूया जम्पइ हा ताय ! कहमिहाणीया ? ।
किं वा मंडलमेयं कयं ? कहं ? बलिविहाणं ति ? ॥१०६॥

तत्तो **धणेण** कहियं पुत्ति ! तुमं आसि उग्गग्गहगहिया ।
एएणं चट्टेणं दिन्नं तुह जीवियं वच्छे ! ॥१०७॥

हरिसभरनिब्भरंगो सिट्ठी गेहे सपुत्तपरिवारो ।
पत्ते चट्टेण तओ नीओ मुणिपुंगवसमीवे ॥१०८॥

सोउं जिणिन्दधम्मं सेट्ठी सम्मत्तनिच्चलो सड्ढो ।
जाओ मज्झुवआरी चट्टो एसो त्ति कलिऊण ॥१०९॥

हारपहं नियधूयं परिणावइ तं महत्थरिद्धीए ।
एवं **जिणदत्तेणं** पत्तं कालेणं जं इट्ठं ॥११०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एवं **महुरा**वणिओ मुणिऊण कहाणयं गओ महुरं ।
चिन्तइ विविहोवाए नियकज्जए साहणट्ठाए ॥१११॥

अन्नोवायालाहे सो पावो चक्खुलोलुओ ।
मुद्धो कोडिं दीणाराणं दाऊणं सिद्धविज्जाणं ॥११२॥

पाणाणं भणइ इमं घडह मए कहवि **धारणिं** देविं ।
विज्जाबलेणं तेहिं वि नयरीए विउव्विया मारी ॥११३॥

आदन्नेणं रन्ना भणिया पाणा इमं तलारत्तं ।
सव्वोवद्दवरक्खाकए विईन्नं मए तुम्ह ॥११४॥

तेहि वि भणियं सामीय ! सम्मं नाऊण विन्नविस्सामो ।
तो विज्जासत्तीए कहिया अन्तेउरे मारी ॥११५॥

जोयन्तेणं रन्ना अवरोहे **धारिणी**ए सुत्ताए ।
पासे बालाईणं दिट्ठाइं अंगुवंगाइं ॥११६॥

तो रुट्ठेणं रन्ना केसग्गाहेण कड्ढिउं ताण ।
पाणाण निग्गहत्थं समप्पिया सन्तिकरणत्थं ॥११७॥

तेहिं वि भणियं सामिय ! संतिकरी होइ निग्गहिज्जन्ती ।
पच्छन्नं चिय रन्ना वुत्तं एवं करेहि त्ति ॥११८॥

तो रयणीए तीए कीरन्ते निग्गहे **महुर**वणिओ ।
कयसंकेओ सिग्घं समागओ तप्पएसम्मि ॥११९॥

एयाए मुत्तीए एयं कम्मं न होइ एयाए ।
एवं तव्वयणेणं सुहारसेणेव सा सित्ता ॥१२०॥

पुणरवि विणएणुत्तं पाणाणं सम्मुहं जहा एयं ।
मुञ्चह तुब्भे अहवा नो मुञ्चह मं विणासेह ॥१२१॥

जइवा दीणाराणं कोडिं घित्तूण एह समप्पेह ।
रायभएणं जम्हा दूरे देसन्तरे जामि ॥१२२॥

तो तस्स अप्पिया सा तेण समं जाइ **धारिणी** देवी ।
चिन्तइ य एस को वि हु ? मह जीवियदायगो जाओ ॥१२३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो एस पाणनाहो मह जेण धणेण जीविएणावि ।
तेहिं मारिज्जन्ती सव्वहा रक्खिया दीणा ॥१२४॥

तेण वि महेसरेणं समयणपरिहासमहुरवयणेहिं ।
सुवसीकया सुनिब्भरपेमरसुल्लसियसव्वंगा ॥१२५॥

पत्ताणि **वसन्तपुरे** वाणिज्जेणं धमोवलम्भेण ।
भोगुवभोगपराइं चिट्ठन्ति सुहेण जा ताव ॥१२६॥

एगम्मि दिणे देउलमहत्थपिच्छणयपिच्छणनिमित्तं ।
जन्तम्मि तम्मि वणिए भणइ इमं **धारिणी** देवी ॥१२७॥

मा वच्चसु नाह तुमं तुहविरहे जेण ठाउमसमत्था ।
एक्कं पि खणं कहमवि हसियं तो तेण वणिएण ॥१२८॥

तो पुच्छइ सा देवी साहसु तं सामि केण कज्जेण ।
हसियं ति तेण कहिए नियचरिए मारिपज्जन्ते ॥१२९॥

तो विरत्तचित्ता देवी चिन्तेइ पावकम्मेणं ।
एएण महापावं ममाणुरत्तेण विहियं ति ॥१३०॥

नीहरिऊण घराओ वच्चइ सा साहुणीण पासम्मि ।
सुणिऊण धम्मकहं पडिबुद्धा लेइ पव्वज्जं ॥१३१॥

काऊण तवचरणं सम्मं परिपालिऊण सामन्नं ।
अणसणविहिणा मरिउं सम्पत्ता देवलोगम्मि ॥१३२॥

सो वि **महुर**वणिओ तव्विरहे अट्टरुद्दज्झाणेहिं ।
नरए पावभरेणं चक्खुन्दियलम्पडो जाइ ॥१३३॥

विहडियफलए मणुयत्तणम्मि पत्ते वि जाणवत्तम्मि ।
चक्खिन्दियलोहेणं बुड्डन्ति भवन्नवे जीवा ॥१३४॥

चक्षुरिन्द्रियकथा समाप्ता ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ तथा कर्पूरादिद्रव्यसौरभाद् घ्राणलोलुपतया नस्तया नस्तिताः प्राणिनः पुङ्गवा अपि दुःखभरोद्वहनैकधुरन्धरा एव भवन्ति ।

फणीव ना कुलीनो यः पुष्पादिघ्राणलम्पटः ।
निरुद्धचारणाचारो दुःखित स्यादसौ सदा ॥१॥

दिव्यसौगन्ध्यलोभान्धो मिलत्पद्मदलैः यथा ।
प्रदोषे बध्यते भृङ्गो जीवो कर्ममलैः तथा ॥२॥

किञ्च–

गन्धप्पिओ कुमारो घाणिन्दियलम्पडत्तकुलिसेण ।
गुणमणिरोहमणसरिसो भंगप्पा सव्वहा जाओ ॥

तहाहि–

§§ आसि पुरा **रयणपुरं** नयरं पुरहूयपुरवरसगोत्तं ।
लच्छीहरो त्ति राया तत्थ य सुररायसुन्दरो ॥१॥

सोहग्गरयणक्खाणी तस्स य **पउमावई** महादेवी ।
बीया य **कमलमाला** साला लायन्नपन्नस्स ॥२॥

पढमाए सुओ **पउमो** तेयप्पसरेण निज्जियकुमारो ।
बीयाए पुणो पुत्तो **अणंगसेणो** त्ति नामेण ॥३॥

पउमापुत्तो जेट्ठो इट्ठो रायस्स गुणगणगरिट्ठो ।
अवरावरमित्तेहिं सद्धिं विलइ समिद्धीए ॥४॥

सयवत्तकुन्दमालयचम्पयमन्दारपमुहकुसुमाइं ।
आणावइ तह गंधविविहे घणसारमाईए ॥५॥

कुंकुमचन्दणमयमयगोलासरसेहिं अंगरायं च ।
कालोचियं कुणन्तो जिंघइ पुडएक्कवासे य ॥६॥

पगईए उ ओयारो तोसो सुविसुद्धकित्तिवित्थारो ।
रूवेण विजियमारो नज्जइ एसो सुरकुमारो ॥७॥

तयणु सुविसुद्धचित्तो **पउमो** पउमं व लच्छिकुलभवणं ।
एस कुमारो **गंधप्पिओ** त्ति कित्तिज्जइ जयम्मि ॥८॥

एवं विक्खायजसे तम्मि कुमारम्मि रायललियम्मि ।
कलियम्मि गुणगुणेहिं चिन्तइ दुट्ठा **कमलमाला** ॥९॥

Jain Education International 2010_02　　For Private & Personal Use Only　　www.jainelibrary.org

अस्सि **पउम**कुमारे जीवन्ते कह हवेज्ज रज्जसिरी ? ।
मह तणयस्स भमरी कमलं मुत्तुं किं ? विसइ निम्बे ॥१०॥

केणावि उवाएणं एयं मारेमि जेण महपुत्तो ।
उवभुंजइ रज्जसिरिं सग्गे सक्को व्व सच्छन्दो ॥११॥

तहकायव्वमकज्जं बुद्धिमया जह न होइ इहलोए ।
दुसहो अयसो वाओ पुज्जइ नियओऽभिप्पाओ ॥१२॥

इच्चाइ **कमलमाला** देवी चिन्तेइ रुद्दझाणट्टा ।
अह गिम्हे वट्टन्ते **पउम**कुमारो य ललियंगो ॥१३॥

विलसइ नईए मज्झे नावाकडएण तरुण-तरुणीहिं ।
सद्धिं कप्पुरागुरुचन्दणरसभरियसिंगीहिं ॥१४॥

कणयमयाहिं निच्चं नाणाविहगीयनाडयविहीहिं ।
सुरसरियाए पवाहे जह इन्दो देवदेवीहिं ॥१५॥

तत्तो सवक्कजणणी **पउम**कुमारस्स मारणोवाए ।
विसमिस्ससुरहिवासे कारइ गंधप्पिओ जेण ॥१६॥

मज्झट्ठियवासपुडं मंजूसं सा खिवावइ नईए ।
उवरिं नियपुरिसेहिं दिट्ठा कुमारेण सा इन्ती ॥१७॥

आगयामत्ता गहिया होही अत्थो त्ति इत्थ तुट्ठेणं ।
उग्घाडियाए तीए दिट्ठो कुमरेण वासपुडो ॥१८॥

अग्घाइओ सहरिसं जिड्घियमित्तम्मि तम्मि पुडयम्मि ।
पंचत्तं सो पत्तो कुमरो गन्धप्पिओ **पउमो** ॥१९॥

इहपरलोयसुहाणं न भायणं जमिह एस संजाओ ।
गन्धप्पिओ कुमारो तम्हा घाणिन्दियं जिणह ॥२०॥

घ्राणेन्द्रियविषयकथानकं समाप्तम् ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

§§ तथा रसनेन्द्रियमपि बुद्धिमता जेतव्यम्, अजिते हि अस्मिन् रसगृद्धिदोषोदये विजृम्भन्ते तमांसि, नोल्लसन्ति भक्ष्याभक्ष्यविवेकमहांसि, पसरन्ति न क्षत्रतेजांसि, प्रचरन्ति दुरव्यवसायरक्षांसि ।

किञ्च–

रसनेन्द्रियलाम्पट्ये, मत्स्यो विचरन्नगाधजलमध्ये ।
गलनिहितमांसलुब्धो, मुग्धो मृत्योर्मुखं विशति ॥१॥

अन्यच्च–

मद्यपाने सक्तः प्राणी विमूढचेतस्कः ।
गम्यागम्याज्ञानाद् भ्राम्यति संसारकन्तारे ॥२॥

मधुगृद्ध्या मधुजालकचतुरिन्द्रियजीवराशिघातेन ।
समुपार्जितपापभरा नरकान्तर्यान्ति पापनराः ॥३॥

मद्यमांसे मधुनि च नवनीते संसजन्त्यऽसङ्ख्याताः ।
तद्वर्णस्पर्शरसा जीवा नश्यन्ति तद्भोगे ॥४॥

तस्मात् रसगृद्धिरसौ, जीवदयादृष्टिकृष्टिपटिमानम् ।
बिभ्राणा गृध्रीव प्रयत्नतो दूरतः कार्या ॥५॥

किञ्च–सर्वाणि अपि दानानि, अखिलानि अपि तीर्थकर्कशतपांसि, एकस्य मांसविरतिव्रतस्य नांशेन तुल्यानि, तथा मांसरसास्वादनव्यसनपरशुप्रहारछिन्नमूल-प्रबन्धप्रकृष्टकरूपापरिणामद्रुमतया महामांसमप्यश्नानाः प्राणिनः पार्थिवादिपदप्रभ्रष्टाः राक्षसीभूताः परलोके नरकोदरप्रविष्टा दुरन्तदुःखानि अनुभवन्ति **सोदास**नरेन्द्रवत् ।

तथाहि–

§§ **खिइपइट्ठियनयरे सोदासो** नाम नरवई हुत्था ।
इहलोएप्पडिबद्धो रसणिन्दियविसयरसगिद्धो ॥१॥

अह सन्ति तत्थ जिणमयपभावणाकरणमाणसा सड्ढा ।
धम्माधम्मावियड्ढा विसुद्धसद्धा गुणधणड्ढा ॥२॥

अह तेहिं सावएहिं जिणिन्दभवणम्मि गुरुपबन्धेण ।
आढत्ता किल जत्ता करुणासरणिक्कचित्तेहिं ॥३॥

कोसल्लियं महग्घं गणिऊणं तो नरिन्दपयमूले ।
गच्छन्ति सावया ते कुणन्ति विन्नत्तियं एवं ॥४॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जह देव अम्ह होही जत्ता जिणमन्दिरम्मि अट्ठदिणे ।
तम्हा कुणसु पसायं घोसावहह अमाघायं ॥५॥

तुम्ह जणओ वि सामिय ! घोसाविन्तो इमम्मि नयरम्मि ।
अट्ठदिणाणि अमारिं तम्हा मूलट्ठियं कुणसु ॥६॥

तरुणो वि देव ! गरुया चउद्दिसिं वित्थरन्ति साहाहिं ।
दलकुसुमफलोवेया धरन्ति मूलट्ठियं जम्हा ॥७॥

इय विन्नत्ते रन्ना पडिवन्नं सावयाण वयणमिणं ।
किन्तु सयं रसणिन्दियलोलो आइसइ सूयारं ॥८॥

अट्ठदिणजोग्गमंसं संगहियव्वं जओ विणा तेण ।
न हु होइ भोयणं मह हीह रसगिद्धदुच्चरियं ॥९॥

आएसो त्ति भणित्ता सूयारेण वि जमिह संगहियं ।
तं कहवि पमाएणं गहियं सव्वं बिरालेणं ॥१०॥

तो चिन्तइ सूयारो न पहुप्पइ भोयणम्मि जं मंसं ।
तो राया परिकुप्पइ मारोऽवस्सं हवइ मज्झ ॥११॥

भवियव्वयावसेणं दिट्ठं चिन्ताउरेण डिम्भरूवं ।
कत्थइ चत्तं केण वि सूयारेणं तओ गहियं ॥१२॥

पच्छन्नं परिपक्कं तं मंसं सुरहिदव्वसम्मिस्सं ।
अइरसंति नरिन्दो सूयारं पुच्छए एसो ॥१३॥

अच्छलं तुह कहसु फुडं कस्सेसं रत्तसायमइसरसं ।
तेण वि सिट्ठं सच्चं लुद्धो राया वि भणइ इमं ॥१४॥

भद्द ! तुमं निच्चं चिय रत्तसायमइनिद्धं ।
अवरावरदव्वेहिं सुसम्भियं कुणसु महजोग्गं ॥१५॥

सूयारेणं वुत्तं सम्पज्जइ नाह ! कहमिमं निच्चं ? ।
पच्चइया मह पुरिसा तुज्झ सहाया हविस्सन्ति ॥१६॥

आणिय किंपि अणाहं माणुस्सं रत्तसायमणुदियहं ।
दायव्वं ति निवेण भणिए तह कुणइ सूयारो ॥१७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय निच्चं किज्जन्ते अणाहलोओ विणासिओ बहुओ ।
नायमिमं मन्तीहिं विसूरियं तेहिं दुहिएहिं ॥१८॥

यतः-

"स्वेच्छया कुरुते स्वामी यत् किञ्चन यतः ततः ।
तच्च प्रतिचिकीर्षन्तो दुःखं जीवन्ति मन्त्रिणः" ॥१९॥

तो तेहिं रायपुत्तो वुत्तो किं कुमर ! किज्जइ इयाणिं ? ।
माणुसमंसे लुद्धो तुज्झ पिया रक्खसो जेण ॥२०॥

मारावइ पइदियहं नयरीए माणुसाइ सो रुद्दो ।
ता अम्हाणं पि भयं संजायं दारूणं इण्हि ॥२१॥

तुज्झ पसाएणं चिय मोक्खो अम्हाण नन्नहा होइ ।
तो कुमर ! रज्जमेयं पडिवज्जसु अप्पणा चेव ॥२२॥

देव ! तुमं कम्मवसा माणुसभक्खि त्ति रक्खसो जाओ ।
इह लिहियक्खरपत्तं वत्थऽञ्चलम्मि बन्धेत्ता ॥२३॥

पियरं च मज्जपाणपमत्तसुत्तं महाडवीमज्झे ।
परिचयसु नायतत्तो नागच्छह जेण नयरम्मि ॥२४॥

एवं च कए तुह पयच्छायासुहिणो वयं वसामो त्ति ।
मंतीहिं इमं भणियं पडिवन्नं रायपुत्तेण ॥२५॥

सिग्घं चिय कयमेवं रन्ने बुद्धेण तेण राएण ।
वत्थञ्चलम्मि बद्धं दिट्ठं पत्तं तओ नायं ॥२६॥

निव्वासिओ म्मि पुत्ताइएहिं एएण गरुयदोसेण ।
तो इत्थेव ट्ठिओऽहं पहियाइयं हणिस्सामि ॥२७॥

तत्थ ट्ठियन्तं सोच्चा पच्चासन्नाणि कइवि ट्ठाणाणि ।
मरणभएणं मिलिउं ट्ठियाणि एगम्मि ट्ठाणम्मि ॥२८॥

तम्मि समए जहित्थं हिण्डइ देसालियाए **वसुदेवो** ।
एगागी देवउले सुत्तो तत्तो य **सोदासो** ॥२९॥

माणुसमंसे लुद्धो मत्तो भवियव्वयाए जुज्झन्तो ।
निहओ **वसुदेवेणं** छुरियागाढप्पहारेण ॥३०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो पावभरक्कन्तो वच्चइ नरयम्मि एस **सोदासो** ।
एएण कारणेणं एयं जिब्भिन्दियं जिणह ॥३१॥

जिह्वेन्द्रियविषये सोदासकथानकम् ॥

• • •

§§ तथा स्पर्शेन्द्रियमपि स्वविषयव्यासक्तिमादधानं धीरैर्दमनीयमेव, अदान्तं हि तदपराह्लादकस्पर्शश्रद्धया वात्ययेवोच्छलितरजःपटलकलुषं शुष्कपत्रमिवोद्भ्रमयति मनः प्राणीनाम्, किञ्च-अस्मिन्नदान्ते सकामकामिनीप्रदत्तपार्ष्णिप्रहार चरणारविन्दस्पर्श-सुखदोहदापूर्तौ सत्यामशोकोऽपि दूरतः प्रसृमरपरिमलात् न प्राप्नोति सुमनोविकाश-सम्पदं, अन्यच्च-सरसनवसल्लकीवनदलकवललोलमानसो हस्ती स्वैरं विन्ध्यारण्ये विचरन् यूथेन परिकरितः करिणीस्पर्शश्रद्धो निगृहीतः क्षुत्तृडादिदुःखार्तः द्रढबन्धपारव-श्याङ्कुशघातपरम्परां लभते, परदाररतः प्राणी त्वग्भेदछेदखेदधनहानीः आसादयति, स्पष्टस्पर्शव्यसनाम्बुधौ मग्नः स्वकलत्रेऽप्यतिमात्रं मृदुमात्रासङ्गरसिकतैकाग्रः राज्यभ्रंशे म्रियते **अवन्तीनाथो** यथा नृपतिः । तथाहि-

§§ अत्थि त्थ **भरह**वासे मज्झिमखण्डम्मि पुरवरी पयडी ।
उज्जेणीनामेण या सक्क**अमरावई**रम्मा ॥१॥

तत्थासी महाराया सहस्सनयणु व्व पयडमाहप्पो ।
नामेण **अवन्तीनाहो** रइनाहो रूवच्छीए ॥२॥

पालइ निययं रज्जं नीईए जणियजणमणाणन्दो ।
सत्तंगं पि सुबद्धं **सुबुद्धि**पमुहेहिं मन्तीहिं ॥३॥

अह आसि तम्मि समए रयणायरतीरसंट्ठिया नयरी ।
नामेण **तामलित्ती** नज्जइ **अयलाउरी**रिद्धी ॥४॥

नरसुन्दरो नरिन्दो रिद्धीए **धणय**जक्खराउ व्व ।
पणयजणपूरियासो तत्थासी गुणगणावासो ॥५॥

होत्था तस्स य भइणी **बंधुमई** रूवसालिणी सिद्धा ।
मयणनिवरायहाणी सुहारसुल्लाससमवाणी ॥६॥

मग्गन्तेणं अच्चायरेण निच्चं **अवन्तिनाहेण** ।
लद्धूणं परिणीया सा अच्चणुरत्तेण रिद्धीए ॥७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तो तीए फरिसणिन्दियसुहसायरमग्गमाणसो एसो ।
कुरुदेसपयाचिन्तं अत्थाणत्थो कुणइ नेव ॥८॥

सीमालनरवरेहिं देसो लूडिज्जए तओ निच्चं ।
नयरं चोरेहिं पुणो मुसिज्जए लद्धपसरेहिं ॥९॥

असमज्जसप्पवित्तिं दट्ठूणं मन्तीणं सुमन्तीहिं ।
रज्जविणासे अम्हं अयसो निस्संसयं होही ॥१०॥

तम्हा नरिन्दपुत्तं रज्जे ट्ठविऊण रज्जनीईए ।
वेरीण निग्गहेणं तिवग्गसंसाहणं कुणिमो ॥११॥

यत उक्तं–

''यस्य त्रिवर्गशून्यस्य दिनान्यायान्ति यान्ति च ।
स लोहकारभस्त्रेव श्वसन्नपि न जीवति'' ॥१२॥ [ ]

इय चिन्तिऊण [झत्ति] मन्तीहिं रायनन्दणो भणिओ ।
जणयं विसयपसत्तं उज्झिय पडिवज्ज नियरज्जं ॥१३॥

जेण तुहपायपायवच्छायाए विलियसव्वसन्तावा ।
सहलं माणुसजम्मं तुह प्पसाएणिमं कुणिमो ॥१४॥

रायसुएण वि एवं पडिवन्नं तयणु मन्तिबुद्धीए ।
पियरं मइरामत्तं सुत्तं जणणीए सह नाउं ॥१५॥

चेलञ्चलम्मि लेहं बन्धेत्ताऽरन्नमज्झयारम्मि ।
पच्चइयमणुस्सेहिं मिल्हावइ झत्ति रयणीए ॥१६॥

मज्जप्पमायनिद्दाविगमे भूमीगयं अरन्नम्मि ।
पिच्छन्तो अप्पाणं बहुसावयतरुवराइन्ने ॥१७॥

चिन्तइ **अवन्तिनाहो** किं एयं सुविणयं ति ? तरलच्छो ।
वत्थञ्चलम्मि पिच्छइ लेहं गंण्ठिट्ठियं तत्तो ॥१८॥

अवगच्छइ परमत्थं वाईय लेहं जहा अमच्चेहिं ।
रज्जे सुयं ट्ठवित्ता सकलत्तोऽहं इहं चत्तो ॥१९॥

कुद्धो **अवन्तिनाहो** उवरिं मन्तीए चिन्तए एवं ।
सुपसायस्स वि मज्झं कह एए विहडिया पावा ? ॥२०॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अविणयफलमेएसिं मन्तीणं ताणं दंसयिस्सामि ।
इय चिन्तिऊण दइया उट्ठविया कहइ वुत्तन्तं ॥२१॥

तो तीए सो भणिओ पिययम मा कुणसु सम्पयं कोवं ।
विहिणो वसेण पुरिसो पावइ वसणं जइवि सुहडजो ॥२२॥

उक्तं च-

"समाहतं यस्य करैः विसर्पिभिः तमो दिगन्तेष्वपि नावतिष्ठते ।
स एव भानुः तमसा विभूयते स्पृशन्ति कं कालवशेन नापदः ?" ॥२३॥ [ ]

चईऊण तह विसायं वच्चसु मज्झ भायपासम्मि ।
जेण सबलं दाउं भुञ्जावइ नियर्यरज्जसिरिं ॥२४॥

यतः-

"असहायाण न सिद्धी सुट्ठु वि माणुन्नयाण पुरिसाण ।
अग्गी वि तेयरासी पवणेण विणा न पज्जलइ" ॥२५॥

इय तीए सो वुत्तो वच्चइ नयरीए **तामलित्तीए** ।
कइवयदिणेहिं बाहिं **बन्धुमई** भणइ तो एवं ॥२६॥

होऊण महाराओ एगागी चेव कह इह पुरीए ।
पविससि ? रिद्धिविहिणो दीणो खीणो परिस्संतो ॥२७॥

ता सामिय ! खमियव्वं इहट्ठिओ चेव तं विलम्बेहिं ।
मम भाया बलकलिओ पच्चोलिं जाव तुह एइ ॥२८॥

इय भणिउं **बन्धुमई** वच्चइ **नरसुन्दरस्स** पासम्मि ।
देवउलमण्डवम्मि **अवन्तिनाहो** वि आसीणो ॥२९॥

विहिणो वसेण चिन्तइ एही **नरसुन्दरो** समिद्धीए ।
होही महई वेला अहं तु धणियं छुहादुहिओ ॥३०॥

एयमिह पत्तकालं खित्ते पविसित्तु ताव गेन्हामि ।
चिब्भिडमेगं इय चिन्तिऊण अह पहेण जा तत्थ ॥३१॥

पविसइ तो सो दिट्ठो रक्खगपुरिसेण कोववसगेण ।
पइदिवसमेस चोरेइ महकत्थे अज्ज लद्धो त्ति ॥३२॥

खायरलउडेण हओ तह जह पडिओ पहम्मि निच्चिट्ठो ।
बन्धुमई वि य पत्ता रायउलं अचिरकालेण ॥३३॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अइसंभमेण पुट्ठा रन्ना एगागिणी कहं पत्ता ? ।
कहियं सव्वं तीए चिट्ठइ भत्ता वि देवउले ॥३४॥

पडिहारो आणत्तो रन्ना जह कुणसु सव्वसामग्गिं ।
भइणीवइणो जामो पच्चोलिं जेण अइतुरियं ॥३५॥

चउरंगबलसमग्गो राया जा एइ तत्थ देवउले ।
दिट्ठो **अवन्तिनाहो** न तत्थ भइणीवई तेण ॥३६॥

इय राया जाणावइ पुरिसं पट्ठविय **बन्धुमइ**भइणिं ।
सा य ससोगा पत्ता पासइ दइयं रओवसमे ॥३७॥

रहचक्कचम्पणेणं छिन्नियसिरकमलमह महामोहं ।
पत्ता विमुक्कवाहं धस त्ति धरणियले पडिया ॥३८॥

नरसुन्दरो वि राया सम्पत्तो तत्थ सीयलजलेण ।
पवणेण य आसासइ **बन्धुमई** तयणु आसत्था ॥३९॥

विलवइ करुणसरेणं हा विहि ! कह ? देसि वसणदन्दोलिं ।
रज्जहरणेण अम्हं न हु तुट्ठोऽरन्नवासेण ॥४०॥

हा पाणनाह ! मह नेहपासबद्धेण रज्जलच्छी वि ।
हारविया संपइ मं छड्डुविय कत्थ पत्तो सि ? ॥४१॥

जं इत्थ तुमं मोत्तुं नयरीमज्झम्मि बन्धवसमीवे ।
एगागिणी गयाऽहं खमाहि तं देसु पडिवयणं ॥४२॥

हा हयविहि ! तुज्झ मए अवरद्धं किमिह ? जेण अपसन्नो ।
विहिओ **अवन्तिनाहो** पडिवयणपरम्मुहीभूओ ॥४३॥

तुह विरहदावतविया पिययम ! गच्छामि कत्थ कं सरणं ? ।
जामि अहं सामि कहं ? तए विणा निव्वुया होमि ? ॥४४॥

अवि य–

"भत्ता सुक्खाणखणी भत्ता चिन्तामणी महिलियाणं ।
भत्ता जीवियनाहो तव्विरहे ताण बहुदाहो ॥४५॥

भत्तारदेवयाओ नारीओ हुन्ति जीवलोगम्मि ।
सव्वत्थ संकणिज्जा तव्विरहे हुन्ति जं ताओ" ॥४६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इय बुद्धीए तं आणिओऽसि, जह तह पुणो वि रज्जसिरिं ।
संपाडिस्सइ भाया जाया जा एरिसावत्था ? ॥४७॥

इय विलवन्ती वुत्ता **बन्धुमई** कोलवयणेहिं ।
भद्दे ! मुञ्चसु सोगं वियाणमाणा भवसरूवं ॥४८॥

"एयम्मि भवे चउगइरूवे जीवाण कम्मवसगाण ।
जम्ममरणाण दुक्खं गरुयाण वि होइ किं चोज्जं ? ॥४९॥

जेणं चिय संसारो अणेगदुक्खाण एस भण्डारो ।
तेणं चिय सप्पुरिसा लग्गा परलोयमग्गम्मि ॥५०॥

भवसायरम्मि जीवा संजोगविओगबहलकल्लोले ।
मोहावत्तरउद्दे लहन्ति दुक्खाण रिंच्छोलिं ॥५१॥

वाहिजराखरदाढो वसणसयावायतिक्खहमहतालो ।
जिवयमयघायणरओ मरणमइन्दो भवारन्नो ॥५२॥

भमइ सया सच्छन्दं देविन्दनरवरिन्ददाणविन्देहिं ।
सक्को न निवारेउं ता सोयं बहिणि ! तं चयसु" ॥५३॥

अन्नं च-

"धारिज्जइ इन्तो सायरो वि कल्लोलभिन्नकुललसो ।
न हु अन्नजम्मनिम्मियसुहासुहो दिव्वपरिणामो" ॥५४॥

सोयन्धयारससकरसगोत्तवयणेहिं एवमाईहिं ।
अणुसासिया वि पइणो चिया पविट्ठा मया झत्ति ॥५५॥

नरसुन्दरो वि राया तहाविहं मोहविलसियं दट्ठुं ।
निन्दइ भवस्सरूवं संवेगपरव्वसो धणियं ॥५६॥

"खणदिट्ठनट्ठविहवे खणपरियट्टन्तविविहसुहदुक्खे ।
खणसंजोगवियोगे संसारे कह सुहं होइ ? ॥५७॥

धी संसारसहावो जम्मि उ नेहाणुरायपडिबद्धा ।
जे पुव्वन्हे दिट्ठा अवरन्हे ते न दीसन्ति ॥५८॥

विसयविसमुच्छिएसुं जीवेसुं सायरिं व्व अणवरयं ।
पडिकूलचारिणीओ महावया हुन्ति किं चोज्जं ? ॥५९॥

ति च्चिय पुरिसा धन्ना कयपुन्ना जे जिइन्दिया हुन्ति ।
बज्झन्ति य भवफलए जे उण अक्खेहिं हीरन्ति" ॥६०॥

एएहिं सोएहिं पगईए नियविसममग्गेसु ।
हीरन्ता जडजीवा पडन्ति भवरुद्दजलहिम्मि ॥६१॥

इच्चाइ चिन्तिऊण राय **नरसुन्दरो** वि पुत्तस्स ।
दाउं रज्जं विहिणा काउं जिणसाहुपूयाइं ॥६२॥

संवेगसमावन्नो अणसणपडिवत्तिसत्तिसमत्थेणं ।
हणिउण मोहरायं सग्गसिरिं वरइ लिलाए ॥६३॥

इय पञ्चिन्दियतुरए चवले दमिऊण सुद्धमग्गम्मि ।
गच्छन्ता सप्पुरिसा कमेण पाविन्ति सिद्धिपुरिं ॥६४॥

इति स्पर्शनेन्द्रियविषये अवन्तिनाथबन्धुमत्योः कथानकं समाप्तम् ॥

● ● ●

§§ एवमादि प्रश्नोत्तरप्रदानप्रकारेण संशयान्धकारतिरस्काररविमण्डलनुकारेण सा **जयन्ती** श्राविका कमलिनीव प्रमोदतः कण्टकितवपुर्नाला विकस्वरवदनेक्षणयुगल-कमलाश्रीमन्तं श्री**वर्धमान**स्वामिनं जिनं प्रणम्य विज्ञप्तिकां कर्तुमारेभे-

तिहुयणतारणसत्तं तुमम्मि करुणायरम्मि सम्पत्ते ।
भवसायरम्मि अज्ज वि न तीरपत्ता कहं होमि ? ॥१॥

ता काऊण पसायं आरोवेऊण जाणवत्तम्मि ।
चारित्तम्मि महायस ! खिप्पमहं नेसु सिद्धिपुरिं ॥२॥

इय विन्नत्तो भयवं संवेगपरव्वसाए सयमेव ।
सिग्घं वियरइ दिक्खं **वीरजिणिन्दो जयन्तीए** ॥३॥

"देवाणुप्पिए तुमए छज्जीवनिकायवच्छला दिक्खा ।
पालेयव्वा सम्मं निच्चं चिय अप्पमत्ताए ॥४॥

दमियव्वा पञ्चिन्दियतुरया पगईए चञ्चलसहावा ।
आरूढा जेहिं जिया निज्जन्ति भवाडविवियडं ॥५॥

संसारम्मि सुसाणे पञ्चनमोक्कारमन्तजावेण ।
तह जइयव्वं चरणे मोहविसाओ छलइ न जहा ॥६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कोहो दव्वु व जलिओ समियव्वो झत्ति उवसमजलेण ।
माणो महागिरिन्दो दलियव्वो विणयवज्जेण ॥७॥
मायावंसकुडंगी सिवपुरपहचरणरोहदुल्ललिया ।
आमूलं छित्तव्वा अज्जवपरसुप्पहारेण ॥८॥
लोहो जलही तुमए सोसेयव्वो सयावि तोसेण ।
गरुएणं कुंभुब्भवमहरिसिसरिसेण लीलाए" ॥९॥
इच्चाइ विविहसिक्खा सुहारसासारसित्तसव्वंगा ।
संवेगमुव्वहन्ती सा दिन्ना **चन्दण**ज्जाए ॥१०॥
परिपालइ चारित्तं संसारसमुद्दतारणवहित्तं ।
धम्मज्झाणिक्करया महासई सा तह **जयन्ती** ॥११॥
निस्सेसकम्महरणं **देवाणन्दा** जहा तवच्चरणं ।
अकरिसु तहा एसा कुणइ **जयन्ती** वि पइदियहं ॥१२॥
का पुण **देवाणंदा** ? तवम्मि जा वहइ इह उदाहरणं ।
भन्नइ **भरहे माहणकुण्ड**गामपुरं आसि ॥१३॥
तत्थासि **उसभदत्तो** महिड्ढिओ **पास**नाहतित्थम्मि ।
सड्ढो माहणवुड्ढो जिणमयसन्नाणरयणड्ढो ॥१४॥
गुणमणिरोहणधरणी **देवाणन्दा** य तस्स वरघरिणी ।
दुन्हं पि ताण जिणवरधम्मे सत्ताण सुहियाण ॥१५॥
पडिबोहकरणेणं **वीर**जिणिन्दो सुरेहिं परियरिओ ।
अह अन्नया कयाई बहिरुज्जाणे समोसरिओ ॥१६॥
नाऊण जिणागमणं भत्तिभरुब्भिन्नबहलपुलयंगो ।
सव्विड्ढीए गच्छइ वन्दणहेउं **उसभदत्तो** ॥१७॥
अइरमणियरहेणं सव्वालंकारभूसियसरीरा ।
गच्छइ परियणसहिया **देवाणन्दा** वि साणन्दा ॥१८॥
दट्ठूणं ओसरणं ओयरियं रहवराओ तो दो वि ।
पंचविहाभिगमेणं पविसेउं तत्थ जिणनाहं ॥१९॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वन्दित्ता जहट्ठाणं दो वि निसन्नाइं अणिमिसच्छाइं ।
वीर जिणं पिच्छन्ती **देवाणन्दा** अइसिणेहा ॥२०॥

आगइपन्हा जाया सदेवमणुयासुररायपरिसाए ।
तत्तो **गोयम**सामी **वीर**जिणं पुच्छए नमिउं ॥२१॥

भयवं तुम्हाणुवरिं होइ सिणेहो समत्थभव्वाणं ।
देवाणन्दाए पुणो केण निमित्तेण अइनेहो ? ॥२२॥

तो कहइ जिणो **गोयम** ! वसिओ **पुप्फोत्तरा**ओ ओइन्ना ।
बायासी दिवसाइं अहं हि एयाए कुच्छीए ॥२३॥

तेणं **देवाणन्दा** ममोवरिं गुरुसिणेहपडिबद्धा ।
आगयपन्हा जाया गोयम ! जणणि त्ति जाणाहिं ॥२४॥

सिरि**वीर**जिणन्देणं एवं कहियम्मि अन्तरंगम्मि ।
पडिबन्धकारणमिय सोच्चा **देवाणन्दा** महाणन्दा ॥२५॥

संविग्गा भवभवणुविग्गा विन्नवइ विणयपणयंगी ।
देवाहिदेव ! दिज्जउ पव्वज्जा मज्झ सिद्धिसही ॥२६॥

तो भयवया विइन्ना तीए दिक्खा समत्थजियरक्खा ।
संसारतावहरणे दक्खा परिपक्करसदक्खा ॥२७॥

तो सिक्खं काऊणं समप्पिया **चन्दणाय** अज्जाए ।
पालइ संजमभारं **देवाणन्दा** निरइयारा ॥२८॥

पञ्चसमिया तिगुत्ता पञ्चिदियनिग्गहम्मि आसत्ता ।
अइदुक्करं कुणन्ती बज्झंब्भिन्तरतवच्चरणं ॥२९॥

देवाण वि आणन्दं दिन्ती तवचरणकरणजोगेण ।
पयडियजहत्थनामा **देवाणन्दा** हवइ समणी ॥३०॥

परिवड्ढमाणसुक्कज्झाणानलदड्ढकम्मवणगहणा ।
उप्पन्नविमलकेवलनाणा सिद्धा सुहसमिद्धा ॥३१॥

एवं तवचरणरया मायामयोहजोहनिम्महणी ।
नाणइरयणखाणी महासई मियमहुरवाणी ॥३२॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सा वि **जयन्ती** पालइ संजमलच्छिं विसुद्धपरिणामा ।
पयडियजियाणुकम्पा **सुरगिरिचूल** व्व निक्कम्पा ॥३३॥

सव्वत्थ खायकित्ती पयदिणपसरन्तघोरतवसत्ती ।
अइसयपसन्नमुत्ती विणयाइगुणसज्जणासत्ती ॥३४॥

झाणज्झयणपसत्ता अपमत्ताकोहलोपहपरिचत्ता ।
गीयत्था संविग्गा गुरुकुलवासेसु अणुव्विगा ॥३५॥

आरुहियखवगसेणी सिवगहपासायरोहनिस्सेणी ।
उप्पन्नविमलनाणा सिद्धा बुद्धा **जयन्ती** वि ॥३६॥

तथा च सूत्रं-

एवं विणिच्छियट्ठा पहट्ठतुट्ठाऽभिवन्दिउं वीरं ।
सामन्नमऽसामन्नं देवाणन्द व्व काऊणं ॥२७॥

निद्दलियघाइकम्मा केवलमुप्पाडिऊण य जयन्ती ।
भवघाइकम्महरणा सिवमयलमणुत्तरे पत्ता ॥२८॥

भगवइबारसमसया बियउद्देसाउ पगरणं एयं ।
सपरोभयसरणत्थं उद्धरियं माणसूरिहिं ॥२९॥

एवं पूर्वोक्तप्रश्नोत्तरप्रदानेन **विनिश्चितार्था**-निर्णीतार्था, अत एव **प्रहृष्टतुष्टा**-ऽभिवन्द्य **वीरं** श्रीवर्धमानस्वामिनं, **श्रामण्यश्रमणभावं, असामान्यं**-अनन्यसाधारणं, **देवानन्देव**भगवदाद्यजननीब्राह्मणीव, **कृत्वा निर्दलितघातिकर्मा केवलमुत्पाद्य च जयन्ती भवघातिकर्महरणात् शिवमचलमनुत्तरं प्राप्ता** ॥ **भगवतीद्वादशशतात् द्वितीयोद्देशात् प्रकरणमेतत्** स्वपरोभयस्मरणार्थमुद्धृतं **मानसूरिभिः**, अवयवे समुदायोपचारात् श्री**मानतुङ्ग**सूरिभिरित्यर्थः ॥२७।२८।२९॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ग्रन्थकारस्य प्रशस्तिः

आमूलान् मधुरोऽत्र गच्छगहने तापापहारप्रभुः,
नित्यानन्दसुपर्वभिः परिचितः स्वर्गश्रिया राजितः ।
प्राग्वाटान्वय इक्षुवाटसुभगो वृद्धिं परां प्रापितो,
यैः पूज्यैः संवररसधाराध्वनाऽप्युन्नतैः ॥१॥

शिष्यप्रशिष्यैः प्रभूतैः यदीयैर्गच्छो **वटो** वा ववृधे प्ररोहैः ।
तस्मिन् बृहन्नामनि मूलकल्पाः श्री**सर्वदेवा**भिधसूरयस्ते ॥२॥

बभूवुरुत्सर्पिणाधिपत्याः श्री**गौतम**स्यानुकृतिं दधानाः ।
सत्त्वाहितस्वान्ततया प्रसिद्धसौभाग्यलक्ष्म्याऽच्युतकीर्तिभाजः ॥३॥

तत्पट्टे प्रथिते सुवर्णघटिते कल्याणकुम्भोपमाः,
श्रीमन्तो **जयसिंह**सूरिगुरवः सिद्धान्तदुग्धार्णवाः ।
दत्तो यैर्विधिमार्गदर्शनविधावादेशदीपाङ्कुरः,
शिष्याणां विनयैकतानमनसामाचार्यलक्ष्मीभृताम् ॥४॥

श्रीम**च्चन्द्र**कुलदयाद्रिशिखरोत्तंसाः सुधांशुश्रियः,
श्री**चन्द्रप्रभ**सूरयो जिनवचःक्षीरार्णवोल्लासिनः ।
मोहध्वान्तमपास्य भव्यकुमुदोद्बोधास्ततस्तेऽभवन्,
यत्कीर्तिर्धवलीकरोति भुवनं ज्योत्स्नातुलां बिभ्रती ॥५॥

तैर्दत्तामुपलभ्य निर्मलकलां श्री**धर्मघोष**प्रभुः,
भास्वांस्तीव्रतपोप्रतापकलितो जज्ञे दधद्विस्मयम् ।
नानादृप्तकुतीर्थितारकरुचिव्यासप्रहाणोद्यतो,
माद्यद्वादिकुशीलकौशिकमदोद्रेकापहारक्षमः ॥६॥

आदिष्टा **जयसिंह**सूरिभिरमी चात्मीयशिष्योत्तमा,
विख्याता जगति क्षमाधरशिरोलङ्कारलीलास्पृशः ।
पूज्याः शीलगणाह्वया गणभृतो येऽखण्डवृत्तोदया,
निन्युश्चन्द्र इव प्रकाशपदवीं पूर्णामिमां पूर्णिमाम् ॥७॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गच्छेऽस्मिन् प्रसृते क्षमानुगगुणैः शाखाभिरभ्युन्नते,
येषां कुन्दसमुज्वलेन यशसा पुष्पायितं सर्वतः ।
तद्गन्धग्रहणाग्रहैकरसिका भव्यालयोऽहर्निशं,
सङ्गीतं प्रथयन्ति सम्मदरसस्यापानतः स्वेच्छया ॥८॥

चञ्च**च्चन्द्र**कुले चरित्रनृपतेः श्रीराजधान्यामिह,
प्रासादेषु महाव्रतेषु सुदुरारोहाग्रभागेष्वियं ।
येषां कीर्तिरमन्दमन्दपरिभ्रान्तिक्रमोल्लासित-
क्षीराम्भोधिविलोलवीचिरुचिरा नूनं पताकावली ॥९॥

यद्दीक्षा सुकृतोदयेन कृतिनां दाक्षायणी नायका,
ज्योत्स्नैव प्रमदं विकाश्य कुमुदं दूरे रजांस्यऽस्यति ।
सन्तापं हरते गुणोघमनघं दुग्धोदधिं वर्धयत्,
यस्मात्संवरवीचिसञ्चयवशात् मुक्तात्मलाभो भवेत् ॥१०॥

सिंहस्यापि लघोः क्रमेण भविता शौर्यं करीन्द्रापहं,
बालस्यापि रवेर्महः प्रतिदिनं दृष्टं प्रतापावहं ।
एवं ज्ञानदृशा विभाव्य वयसि स्वल्पेऽपि तैः श्रीमतां,
येषां शीलगणाभिधैः स्वगुरुभिश्चक्रे पदस्थापना ॥११॥

तेषां चिरं गच्छपतित्वभाजां श्री**मानतुङ्गा**भिधसूरिराजाम् ।
शिष्या बभूवुर्गुणदिव्यरत्नरत्नाकरा वृत्तधरा धरित्र्याम् ॥१२॥

तेषु श्री**मलयप्रभा**ख्यगणभृत् शाखाधिराजोऽजनि,
ज्ञानेन्दूदयशैलशृगसुभगोऽनुलङ्घ्यमानोन्नतिम् ।
ख्यातो यः सहशेषसूरिभिरिह स्वीयैः क्षमामण्डले,
सूर्यो द्वादशमूर्तितामधिगतो भव्याम्बुजबोधकः ॥१३॥

एवं गुरुपर्वकर्मसम्बन्धे जयति श्री**वीर**जिनतीर्थे ।
श्री**मानतुङ्ग**गुरुभिः कृते **जयन्त्या** महासत्याः ॥१४॥

प्रश्नोत्तरप्रकरणे परिवाराभ्यर्थने स्वगुरुभक्त्या ।
अविभक्त**धर्मचन्द्रा**भिधगणिना भागिनेयेन ॥१५॥

भणितैः श्री**मलयप्रभ**सूरिभिरेषा विचित्रदृष्टान्तैः ।
संवेगाय यथामति जगति **जयन्ती**कथा प्रथिता ॥१६॥

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हंसोऽयं गगने प्रभातसुखतः क्रीडासरस्यन्वहं,
यावत् साण्डतमिस्रसैवलमलं दूरे व्युदस्य क्षणात् ।
धत्ते सर्वदिशां सुखाम्बुजवने सञ्चारलीलायितं,
सन्तोषं सुधियां ददात्वऽविकलं ताव**ज्जयन्ती**कथा ॥१७॥

द्वादशवर्षशतेषु श्रीविक्रमतो गतेषु षष्टितमे ।
वर्षे ज्येष्ठे मासे श्रवणभे कृष्णपञ्चम्याम् ॥१८॥

जीवादिविषयसंशयतमोपहारैकतरणिरुचिरुचिरा ।
योगे चन्द्रे सिद्धा वि **जयन्ती**कथा रचिता ॥१९॥

मोहमहिपतिविजये चतुरङ्गबलेन शुचिगुणस्मृता ।
इह जगति वैजयंती जयतु **जयन्ती**कथा सुचिरम् ॥२०॥ **मङ्गलमस्तु** ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ग्रन्थलिखापयित्र्याः प्रशस्तिः

दिव्यश्रीसदनं सदा क्षितिधराधारः सुपात्रास्पदं,
क्षोणीमण्डलमण्डनं सुविदितः **प्राग्वाट**वंशोऽस्ति सः ।
यत्र छत्रपरम्परावति तते संप्राप्य पर्वस्थितिं,
जायन्तोऽद्भुतमत्र वाञ्छितफलैः सौहित्यभाजो जनाः ॥१॥

मुक्तावत्तत्र वंशे समजनि विदितो **धाहड**श्रेष्ठिवर्यः,
सद्वृत्तः क्रान्तकान्तिः प्रवरगुणगणः प्रास्तनिःशेषदोषः ।
आनन्दाधायिमूर्तिः त्रिभुवनभवनोत्सङ्गरङ्गत्सुकीर्तिः,
स्फूर्ज्जत्पुण्यप्रबन्धोद्भववशविलसत्प्राभवस्फूर्तिपूर्तिः ॥२॥

नयविनयविततिविटपितसितांशुसितकीर्तिधवलितदशाशः ।
पुण्याचारपवित्रः तत्पुत्रो **धवल**नामासीत् ॥३॥

अजनीह मरुसञ्ज्ञा मरुस्थलीपायपङ्कजवनस्य ।
तस्य प्रवरा जाया विशुद्धशीला विगतमाया ॥४॥

तत्पुत्री ठक्कुराणी समभवदऽसमक्षान्तिविस्तीर्णशाला ।
नाऊनामा शशाङ्कद्युतिधवलगुणैः साधुशस्यैर्विशाला ॥५॥

धर्मनुष्ठाननिष्ठा विधिवशविकसत्कीर्तिसम्भारसारा ।
प्राज्र्यस्फूर्ज्जद्विवेकप्रतिहतविततोद्दामदुर्वारमारा ॥६॥

इतश्च–

सञ्जातोऽत्रैव वंशे निरुपममहिमा भाग्यसौभाग्यभूमिः,
श्रीपालष्ठक्कुराग्र्यः प्रथितशुचियशाः पालितप्राज्यनीतिः ।
दिव्यश्रीकेलिगेहं समजनि परमं मण्डनं धामलक्ष्म्याः,
श्रीदेवी तस्य पत्नी विकृतिकलुषतालोलतानां सपत्नी ॥७॥

तयोः सुतः **शोभनदेव**नामा मुख्यो **यशोदेव** इति द्वितीयः ।
जातोऽभिजातो नृपमान्यतादिगुणैरशेषैर्भुवि सुप्रसिद्धः ॥८॥

तत्र **शोभनदेव**स्य ठक्कुरस्य गृहीणिद्वयं ।
मूहवमहणूसंज्ञं **सोढू**नामा सुता पुनः ॥९॥

नाऊकाया पाणिग्रहणं कृतवानऽसौ **यशोदेवः** ।
तत्रातिरत्नभूतेति **रत्नदेवी**ति विदितेयम् ॥१०॥

या शीतेव कलौ कलङ्कविकलप्रोल्लासिशीलोज्ज्वला,
धर्मानुष्ठितिनिष्ठया त्रिभुवने प्राप्तप्रतिष्ठा हि या ।

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लब्ध्याऽगण्यवरेण्यपुण्यनिवहा या चैत्यकृत्यादिभि-
र्नानास्थानपुरादिधार्मिकसभाप्रख्यातनामा च या ॥११॥

ज्ञानं मोहमहान्धकारदलने रत्नप्रदीपायते,
ज्ञानं दुर्गतिदुर्गकूपपतने हस्तावलम्बायते ।
गम्भीरे भववारिधौ भवभृतां ज्ञानं सुपोतायते,
ज्ञानं कामितवस्तुलाभविषये सत्कामधेनूयते ॥१२॥

इत्येवं शुभदेशनां बहुविधां श्रुत्वा गुरूणां मुखा-
देषां दोषपराङ्गमुखी जिनमते रक्ता विरक्ता भवे ।
सप्तक्षेत्रनिजार्थबीजवपनासक्ता विशेषात्पुन-
र्नाना पुस्तकलेखने कृतमतिर्**नाउ**रिह श्राविका ॥१३॥

इतः चतुर्भिस्सम्बन्धः श्री**शीलगण**सूरीशपूज्यपट्टप्रतिष्ठितैः ।
बाल्यादपि महापुण्यश्रेण्या नित्यमधिष्ठितैः ॥१४॥

श्री**मानतुङ्ग**सूरिभिराराध्यैः सूत्रयत्**जयन्ता(न्त्या)**ख्यम् ।
प्रकरणकारि शुभदं **भगवत्यं**गान्मनोहारि ॥१५॥

तस्योपरि गुरुभक्त्या विदधे सुधियां मनोरमा वृत्तिः ।
श्री**मलयप्रभ**सूरिभिरिह या पूज्यैः प्रसन्नतमैः ॥१६॥

तामिह सा **नाऊका** ज्ञानाराधनधिया सुगुरुभक्त्या ।
लेखितवती गुणवती महासती शुद्धशुभभावा ॥१७॥

यावत्चारुमरीचिसञ्चयचिते चन्द्रार्कयोर्मण्डले,
राजेते गगनश्रिये मणिमये दिव्ये चलकुण्डले ।
ताराश्रेणिरियं पुनः सुकुसुमालङ्कारशोभावहा,
तावत्पुस्तकमेतद् अद्भुततमं व्याख्यायतां सूरिभिः ॥१८॥

स्वस्तिश्रीविक्रमनरेन्द्रतः संवत् १२६१ वर्षे आश्विन वदि ७ रवौ पुष्यनक्षत्रे शुभयोगे श्रीमदणहिलपाटके महाराजाधिराजश्रीभीमदेवकल्याणविजयिराज्ये प्रवर्तमाने श्रीप्राग्वाट-ज्ञातीयश्रेष्ठिधवलमरुपुत्र्या ठ० नाउश्राविकया आत्मश्रेयोर्थं पण्डितमुञ्जालहस्तेन मङ्कुशि-कास्थाने जयन्तीवृत्तिपुस्तकं लेखयित्वा श्रीअजितदेवसूरीणां निजभक्त्या समर्पितमिति ॥ शुभं भवतु ॥

इति श्रीजयन्तीप्रकरणवृत्तिः ॥

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

परिशिष्टानि

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[१]

प्रथमं परिशिष्टम्

जयन्तीप्रकरणे

मूलगाथानामकाराद्यनुक्रमणिका ॥

गाथांशः	गाथाक्रमाङ्कः	पत्राङ्कः
अब्भक्खाण १३ अरइ १४	६	१८५
अहवा पडुच्चकालं	१६	३३२
एयव्विवरीया पुण	२२	३४४
एवं विणिच्छियट्ठा	२७	३९३
कम्मपगडीओ दढं बन्धइ	२६	३६५
किं पुण जा संपत्ती	१५	३३२
कोसंबीनयरीए सहसाणियसुय-	२	५
जइ होऊणं भव्वा वि	११	३३१
जागरिया सुत्ततं किं साहु ?	१९	३३७
तत्थाऽइइअद्धाए	१७	३३२
तस्स पीउसी जयन्ती	३	५
ते दो अणन्तभागा	१८	३३२
दक्खत्तं आलसियत्तमुत्तमं	२४	३५९
दुब्बलियतं ? साहु बलियत्तं ?	२३	३५३
न य पुण पडिमुप्पायणसंपत्ती	१४	३३२
नमिय नमिरामरेसरसिरसेहर-	१	४
निच्चं अहम्मकम्मा	२१	३३७
निद्दलियघाइकम्मा	२८	३९३
नो चेव अवहिया	१०	३३१

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पाणाणं भूयाणं सत्ताणं	२०	३३७
पाणिवह १ मुसावाए	५	१८५
पडिमाईणं जोग्गा	१३	३३१
पुच्छइ कहावसाणे	४	१८५
पुण पुच्छेइ जयन्ती	२५	३६५
भगवइबारसमसया	२१	३९३
भन्नइ भव्वो जोग्गो	१२	३३१
भवसिद्धिया भंते !	८	३३१
भंते भव्वत्तं किं सभावओ ?	७	३२७
सयलागासपएसा	९	३३१

● ● ●

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[२]

द्वितीयं परिशिष्टम्

जयन्तीप्रकरणवृत्तौ

उद्धरण-तात्त्विकपद्यानाञ्चाकाराद्यनुक्रमणिका ॥

पद्यांशः	श्लोक-पत्राङ्कः
अ	
अइविमलसंवरेणं	४-१६४
अग्घंति कलीए खला	५६८-४९
अच्छिमीलणमित्तं पि [ ]	२२२-२४७
अज्जवसुरतरुमंजरि	२-१९०
अट्ठंगमहियाओ	८००-६७
अट्ठहिरन्नसुवन्नयकोडिओ	७९०-६६
अणसणमूणयरिया [ ]	९-१४९
अणुकंपाए चाओ	१०-११३
अणुदियकुसलं परिहासपेसं	७३-३७५
अणुवड्डियस्स धम्मं	८६-३२५
अणुहवइ दुहं जणणी	३६-१९९
अदंसणेण अइदंसणेण	५७-११७
अधुवे असासयम्मि	७१-२५४
अनियाणेणं वेयावच्चेणं	१-१६४
अनियाणो जिणधम्मो	३-१६९
अन्नं इमं सरीरं अन्नो [ ]	४५-१६७
अन्नह परिचिंतिज्जइ [ ]	२२४-१०२
अप्पप्पएसा पुण	२-३२७
अप्पहियं कायव्वं [ ]	८०-३४३
अप्पाणुमाणविन्नाण [ ]	१४०-९६
अब्भितरं पि भणयं	१३-१४१
अमयस्सन्दिकरो वि हु	११-२८१
अलियं न भासियव्वं	२८१-२७
अलियं न भासियव्वं [ ]	५-११०
अवरावरविसए [ ]	२१४-१४८
अवलम्बिया तिणा वि हु	११-३३३
अवि गामदेसनयरंतरेसु	४-८५
अविणीओ अवणी(णे)ओ	३३८-३१
अवियड्ढपई पोढंगणाण [ ]	१४१-९६
असहायाण न सिद्धी	२५-३८७
असुइरसकरणमेहे पुरिसगेहे	१३-२२७
अह तिक्खदुक्खवेयणजलेण	६-३२७
अह दाणसीलतवविहि-	१-१६१
अहवा रयणायरस्स [ ]	९५-९१
अहवा विसयपिवासा	११७-२२२
अहवा सहत्थरोविय	४५-३४१
आ	
आगमसिद्धा सगडापिया	६०७-५२
आरंभे नत्थि दया [ ]	९७६-८१
आवाय च्चिय महुरा	२१-२५७
आसंसं चईऊणं	२-१६१

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आसवदारपिहाणं ६०-१६८
आहारगिद्धिगिरिवरचूला १०-१४९

इ

इच्छाए जो माणं २-२०१
इत्थी वि पसंसणिज्जा [ ] ३६५-३३
इन्दियकसायअव्वय १६-१५०
इमं सरीरं अन्नो [ ] ९४९-७९
इय चिन्तिउं जयन्ती ४-१८५
इह पढममुयारत्तं पन्नत्तं ११-११३
इहलोए चिय अणिमाइयाण ७-१४९
इहलोए वि य सरलो १९-१५०
इहलोकेऽप्यसत्यनाम २-१९०

उ

उग्गमइ रवी पच्छिमदिसा १८०-२४४
उचियत्तदाणविहिणा १-११३
उचियत्तेणं दाणं ३-११३
उत्थावियाओ तह ताडइ ८०१-६७
उप्पन्नम्मि अणन्ते १९७-२४५

ए

एएणं सीलेणं २-१२६
एएहिं अट्ठारसपावट्ठाणेहिं १-३२७
एकोहमसहायोऽहं [ ] ३३-२१६
एक्कं चिय इत्थ वयं [ ] ९८१-८२
एक्कारसंगधारी ५-३२८
एक्को वि करिघडाणं [ ] ३४-२१६
एगो मे सासओ अप्पा [ ] ५८-१६८
एयम्मि भवे चउगइरूवे ४९-३८९
एयाए पणहुत्तरवाणीए ५-३२७
एवं सिरिवीरजिणे १०-३२७
एस अखंडियसीलो [ ] १००९-८४
एसो अणोरपारो ३६-१६६

ओ

ओहावियस्स चरणं [ ] ६२-१७३

क

कणगावलिरयणावलि ७९१-६६
करुणाए जं दाणं दिन्नं १३-११४
कलहो परिवड्ढन्तो १-२७२
कल्लाणमुत्ती कुलपव्वओ १५४-२२५
कह ते न वंदणिज्जा ३६३-३३
काउसग्गतवेणं ८-१६४
काउस्सग्गेण तवेण ९-१६४
कामन्धाण जियाणं १-११६
कायकिलेसेणिमिणा ११-१४९
काले गिहागयाणं [ ] ४-११३
किं ? दुद्धे पुयरया १७६-२४३
किं ? दोगच्चं चिंतामणिस्स ६८-२०९
किंकरकंचुइमहयरवरिसधरे ७९४-६७
किन्तु घणकम्मचिक्कण ६-१८५
कुडलिप्पकलो राया १६-३३४
कुमरो वि पिययमाणं ८०३-६७
कोवक्कन्तो जीवो ७-२०४
कोहकसायपिसाए ४-२०४
कोहम्मि समुच्छलिए ५-२०४
कोहो दव्व व्व जलिओ २-२०४
कोहो दव्वु व जलिओ ७-३९१
कोहो पीइं माणो विणयं ६६-२३५
क्रोधः परितापकरः [ ] १-२०४

ख

खणदिट्ठनट्ठविहवे ५७-३८९
खुज्जा चिलाइवामणिव ७९७-६७

ग

गन्धप्पिओ कुमारो ०-३८०
गयराएणं तेणं [ ] ८०५-६७

गंगा वि भवे पडिया [ ] २४९-१०४
गुणरयणायरगुरुयणपूयं १-१५५
गुरवो यत्र पूज्यन्ते [ ] १७-१५७
गुरुवयणमन्तज्झाणं [ ] २१६-१४८

च

चारित्तजाणवत्तं ८२-१८२
चुज्जमणुकंपमाणो ९-११३
चेयन्नं जीवाणं १-३२८
चेलुक्खेवं गयणे १९८-२४५

छ

छज्जीवनिकायाणं ६७५-५८
छत्तधरीचेडीओ ७९९-६७
छेयणभेयणताडण २-११४

ज

जइ भंगुरकाएणं ६८-१०
जइवि गुणरयणखाणी ६०-९०
जयणा धम्मजणणी [ ] ३१-१८७
जयणा धम्मजणणी [ ] ४८-२३४
जह बालो जंपंतो [ ] ८८-१५५
जह भरहमहाराया ७-१६९
जह वीरभद्दनामा ५-८५
जहा लाहो तहा लोहो [ ] ४४-२५२
जं अकयतवच्चरणा ६-१६९
जं चेव गाहगाणं इट्ठं ६७८-५८
जाण परजुवइमणहर- [ ] २४-११४
जाण परजुवइमणहर- [ ] ३६४-३३
जिणधम्मखीरसायरमुत्तिसु ४-१६९
जिणसासणखिंसाए १९३-२४५
जीवदय च्चिय मूलं ३-२०४
जीवाण विणासेणं १४-१८६
जुगसमिलानाएणं ७-३२७
जे पुण विसयासत्ता ४-११६
जेण विइन्ना दिट्ठी ५९३-५१
जेणं चिय संसारो [ ] २५०-१०४
जेणं चिय संसारो ५०-३८९
जेसिं पगइसरूवं ३४-२०३
जो जत्तियस्स अत्थस्स ८७-३२५
जो होइ विणयसीलो ७-१५६

झ

झाणं पि कुणन्ताणं १४४-२२४

त

तक्कित्तिकरणओ पुण ८-११३
तप्पच्चयपावेणं भमइ ८२-२६२
तमपसरो अवणिज्जइ ५-१६४
तमिह गुरुत्तं जीवा ७-१८५
तम्हा एसो रागो ८४-२६२
तम्हा जीवाविराहणं १८-१८६
तल्ले कोट्ठसमुग्गा पत्ते ७९६-६७
तवतवेण दुवालसतणुणा ६-१६४
तस्मात् रसगृद्धिरसौ ५-३८२
तह संसएण जिणवर ३-१८५
तं अभयं जे पत्ता २१७-१४२
तं चारित्तवसेणं ८-३२७
तं पुण जिणेहिं भणियं ८-१४९
ता तुंगो मेरुगिरि मयरहरो [ ] ८६१-७२
तारयमज्झगओ २-१८५
तिक्खग्गकढिणफलया ३३७-३१
ति च्चिय पुरिसा धन्ना ६०-३९०
तिणसंथारमुवन्नो वि [ ] ८५७-७२
तित्थयरेण वि कहिए ३-३२८
तिरिया वि दिंति ६८१-५८
तिव्वयरे उ पओसे [ ] २-२७९
तुमए जिणधम्मो रम्मो २९०-१०७
तुह अकयगवयणेणं ९९८-८३

ते च्चिय जयम्मि धन्ना २८-१२०
ते हुन्ति पुरिससीहा २-१९६
तेसिं दहेइ अंगं ५-१९६

थ

थरहरइ धरा खुब्भंति सायरा [ ] ८६०-७२
थूलजियघायविरया ११-१८६

द

दक्खिन्नेण वि जीवा ६-१९०
दट्ठूण जिणिन्दाण ४-३२८
दट्ठूमुचियदाणं २-११३
दमगस्स दयादाणं २-११८
दमियव्वा पञ्चिन्दियतुरया ५-३९०
दाणं पुण तिविहाणं ५४१-४७
दाणाणमभयदाणं ६८०-५८
दिन्तो पुण सुयनाणं ६०५-५२
दिव्यसौगन्ध्यलोभान्धो २-३८०
दीणाण अणाहाणं ६-११३
दीहाउओ सुरुवी ६७१-५८
दुःप्रतिकारौ मातापितरौ [ ] २१-१५७
दुब्भिक्खदुक्खदाव- २०-१२०
दुहभरभरिया वि जीया ६७६-५८
दूरं अवेइ तावो ३-१९०
दूरज्झियअववायं १-१९०
दूरीकयसंमोहा ९-३२७
दूरुज्झियजीवदओ ६-२०४
द्रष्टव्यं राजकुलं [ ] २९-१५८
देवाणुप्पिए तुमए ४-३९०
देसेणं पुण सीलं ४-१२६
दो चेव देवयाइं [ ] २१२-१०१
दो वि देवयाइं [ ] १२-१५६

ध

धन्ना पालिन्ति इमं ५-१२६
धम्मज्झाणघणेणं १४-३५२
धम्मज्झाणे घणम्मि १५-३५२
धम्मत्थमुज्जएणं [ ] १५-३०८
धम्मम्मि नत्थि माया [ ] १-२२६
धम्मस्स कप्पतरुणो ३०१-२८
धारिज्जइ इन्तो सायरो वि ५४-३८१
धी संसारसहावो ५८-३८१

न

न शक्यं त्वरमाणेन ४५-३७२
नंदणमिव सुकयदलं ४७५-४२
नाणं जेण विइन्नं ५४७-४७
नाणं दाणं झाणं [ ] १७८-८१
नाणस्स होइ भागी [ ] १८५-८२
नाणाईणमुवग्गहकरणं १-८५
नाणावरणं कम्मं ६०६-५२
नाणेण विइन्नेणं जीवो ५४३-४७
निज्जंति जेण निहणं ६-१५६
निमीलयन्ति नयने [ ] ७-३१७
नेहेलोके सुखं किञ्चित् ४१-३७२

प

पच्छित्तं सुपवित्तं १५-१५०
पडिपुन्नकलो राया १५-३३४
पडिभग्गस्स मयस्स व २-१६४
पढमित्थ विमलवाहण- [ ] ७१-१७४
परमहिमाणुगएण ६-१४१
परलोए इहलोए ५४६-४७
पंचप्पयारभोगोवयार- ८०४-६७
पंचसयमुणिदाणं ३-१६४
पाणिवहो नरयपहो १३-१८६
पायच्छित्तं विणओ [ ] १४-१४१
पावपसत्ते चित्ते ८५-३२५
पावमलाणं संचयरित्तीकरणं १४-२२७

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पावलेवकलिया ४-३२७
पावविसुद्धिनिमित्तं [ ] ६८-११८
पावासत्ते सत्ते उवएसो ७६-३४३
पीडिज्जंते काए ४४-१६७
पुन्नोवज्जणसज्जो ५४४-४७
पुव्वकयसुकयतरुवर- ४३-३०३
प्राणिप्राणवधे जीवा ११-१८६

फ

फणीव ना कुलीनो यः १-३८०

ब

बलिकारियसेज्जाकारियाओ ८०२-६७
बहुजीवगएणिमिणा ३-१२६
बंभवए वट्टन्ता थेरा ३-११६
बारसहिं भावणाहिं ५-१६९
बालया जं च जम्पन्ति [ ] ८-१९१
बुड्डइ पत्तं पि जले १६५-२४२

भ

भत्ता सुक्खाणखणी ४५-३८८
भत्तारदेवयाओ नारीओ ४६-३८८
भत्तीए जिणवराणं [ ] २०९-१४१
भमइ सया सच्छन्दं ५३-३८९
भयवं जहग्गिजाला ५-१८५
भयवं पि भणइ नरवर ! ५०-३४१
भवसायरम्मि जीवा ५१-३८९
भावेण मंगलं सो २-१४९
भूसियामिहवलयाणं १२-११३

म

मणवयणकायजोगा १२-१४९
मणुयत्ते सम्पत्तो २-३२८
मद्यपाने सक्तः प्राणी २-३८२
मद्यमांसे मधुनि च ४-३८२
मधुगृद्ध्या मधुजालक- ३-३८२
मरणभयक्कंतमणो ६७७-५८
मह आवया वि धन्ना २१५-१४२
महिहरतणया रयणायरप्पिया [ ] ६१-९०
मा जीव ! होसु कीवो ४२-१६७
माणुस्सखित्तजाइ- [ ] २०९-२४६
माणुस्सजम्मरयणं ८३-२६२
माणेण विवज्जासो १५३-२२५
मायाशीलः पुरुषो [ ] १-२२६
मुद्धो कुद्धो गिद्धो ११३-२२२
मूका जडाश्च विकला १-११०
मृगा मृगैः संगमनुव्रजन्ति [ ] १-३१६

र

रयणायरम्मि पवहणभंगे ३-८५
रसनेन्द्रियलाम्पट्ये १-३८२
रागो कडुयविवागो ८१-२६१
राय भोगोवभोग ५८-२५३
रूवगुणेण मयणो २-८५
रोराइयाण करुणा ७-११३
रोसपओसोल्लासे १२३-१४

ल

लच्छी चवलसहावा [ ] ८४८-७१
लज्जावलेवलत्तो २०-१५०
लद्धे वि हु जिणधम्मे ४३-१६७
लहइ य जिणधम्मरओ ५४५-४७
लहुकालद्धिइयाओ ३-३२७
लोउत्तरे वि लोए [ ] ३६६-३३
लोओ जइ वि अलिओ [ ] ३८-३३५
लोगुत्तरजिणधम्मे १-११८
लोहग्गलावरुद्धो ६७-२३५
लोहपिसायग्घत्था ३-२०१

व

वच्छरमोसहसोसण- [ ] २१३-१०१

वसणे वि पाणदाणं १७-१८६
वसहिकहनिसिज्झइंदिय [ ] ९९-३७७
वहमारणअब्भक्खदाण [ ] १-२७९
वहमारणअब्भक्खाण [ ] १२-१८६
वाया सहस्समइया [ ] ५९६-५१
वाहिजराखरदाढो ५२-३८९
वासीचंदणकप्पो ७-१६४
विणओ ही मूलबन्धो ३-१५६
विणयंगओ सुपुरिसो ८-१५६
विणयन्नुयम्मि सीसे [ ] ४-१५६
विणया नाणं [ ] ५-१५६
विनयेन भवति गुणवान् [ ] ५०-१५९
विन्नायबंधमोक्खो ५४२-४७
वियसियपउमे न विससइ १-३१६
विसयविसमुच्छिएसुं ५९-३८९

स

सइ सिवपुरम्मि ठाणे ५३९-४७
समाहतं यस्य करैः [ ] २३-३८७
सम्मत्तदायगाणं [ ] २९२-१०८
सम्मदंसणरयणे ३७-३३५
सम्मद्दंसणरयणं १-१८५
सयलसुहपावयाणं १-१९४
सरिसवमित्तं सुक्खं २२-२५७
सर्वविनाशाश्रयिणः [ ] १-२४९
सव्व च्चिय धन्ना ५९-१३०
सव्वं तं पुण भन्नइ ४-१९०
सव्वत्थसिद्धिहेऊ १-१४९
सव्वेसिं जीवाणं १६-१८६
सव्वेसिं पयडीणं [ ] ४-१४९
सव्वो पुव्वकयाणं [ ] १६७-२४३
संजोगमूला जीवेण [ ] ५९-१६८
संजोगविओयानल- ५३८-४७
संसारम्मि अरन्ने १२-११९
संसारम्मि सुसाणे ६-३९०
सावयकुलमणुयत्ते १-२०१
सासियलउसियदमिणी ७९८-६७
साहसं अवलंबंतो [ ] ९४-९२
सिज्जादाणपभावेणं [ ] ४७३-४२
सिज्झाट्ठियाण सुट्ठिय- ४७४-४२
सिरिहिरिधिईकित्तिओ ७९२-६७
सिवनयरम्मि पविट्ठो १८-१५०
सिवपुरपहम्मि अक्खलिय २-१५५
सीलं पुण पडिपन्नं १-१२६
सीलं भन्नइ वित्तं २००-२०
सुमणोवियासवाडी ५-११३
सुलहा सुरलोयसिरी ३०-२३२
सुवर्णपुष्पितां पृथ्वीं [ ] ४९-१५९
सुहल च्चिय जियलोए ४३-२५९
सेणियनिवो वियारइ ४४-३४०
सो चाओ सलहिज्जइ १५-१८६
सो दाणसीलतवभावणाहिं ५४०-४७
सो सल्लमुद्धरंतो १७-१५०
सोगइमग्गपईवं [ ] ५४८-४८
सोसंतो जडभावं ५-१४९

ह

हत्थी जाणा जुग्गा ७९३-६७
हंसे कुंचे गरुडे ७९५-६७
हिययत्थलम्मि रूढो २९१-१०८
हुयासणेण तत्तस्स [ ] ३-१४९
होइ निसिद्धप्पा [ ] २९१-१०८

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[३]

तृतीयं परिशिष्टम्

जयन्तीप्रकरणवृत्तौ

विशेषनाम्नामकाराद्यनुक्रमणिका ॥

विशेषनाम	पत्राङ्कः
अ	
अउज्झा [पुरी]	२१५
अघोरसिव / अघोरशिव [क्षपक]	३१६
अज्जभद्द [आयरिय]	३४७
अज्जरक्खिअ [विप्पपुत्त-आयरिय]	३४६, ३४७, ३५०, ३५१, ३५३
अज्जवइर / अज्जवयर [आयरिय]	३४७, ३४८, ३४९
अज्जसुहत्थि [आयरिय]	११९, १२०
अट्टण [मल्ल]	१५१, १५२, १५३, १५४, १५५
अट्टणमल्ल	
अट्ठावय [पव्वय]	१८०, २२६
अणंगसुंदरी [रायसुया]	९५, ९७, ९९, १००, १०२, १०३, १०४, १०५, १०६, १०७, १०८, १११
अणंगसेण / अणंगसेन / णंगसेण [रायकुमार-सुवन्नगार]	२९, ३०, ३३, ३८०
अपइट्ठाण / अपयट्ठाण [नरयावास]	२१०, ३२६, ३४४

विशेषनाम	पत्राङ्कः
अभय / अभयकुमार [रायपुत्त]	६१, ६३
अभया [रण्णी]	१२६, १३४, १३५, १३७, १३८, १३९, १४०, १४२, १४५, १४८
अभिचंद / अभिचंद [कुलगर-निव]	१७४, १९०, १९१
अमरावई [सक्कपुरी]	३६९, ३८५
अयलाउरी [सक्कपुरी]	३८५
अर [जिणचंद]	८६
अरिहदासी [साविया]	१२६, १२९
अरिहन्न [सिट्ठिपुत्त]	२५५
अरिहमित्त [सिट्ठिपुत्त]	२५५, २५७, २५८, २५९, २६०, २६१, २६२
अवन्तीनाथ / अवन्तीनाह / अवन्तिनाह [राया]	३८५, ३८६, ३७७, ३८८
अवरविदेह [खेत्त]	२२९, ३१८, ३५०
असंख [उद्दिट्ठ]	
असगडा / असगडापिया	५२, ५५, ५६
असोग [सिट्ठि]	२३७
असोगसिरि [रन्ना]	१२१, १२२

अंग [देस] १२६
अंगरिसी | [छात्त-केवली] २८०, २८१,
अङ्गर्षि | २८२, २८३
अंगारमद्दउ [आयरिय] ३२९, ३३०
अंगारवइ [चंडपज्जोयभज्जा] ३४
अंजण | [पव्वय] १७६, २६५, २६७
अंजणगिरि |

आ

आम [निव] ३३३
आसाती [पूरी] ७

इ

इक्खाग [वंस-कुल] १७७, २१४
इन्द्रभूति [गणभृत्] ३

ई

ईसर [सिट्ठ-सिट्ठिसुअ] २२६, २३०

उ

उज्जयणी | [नयरी]१५, २१, १२२, १२३,
उज्जेणी | १५१, १५३, ३८५
उत्तरज्झयण [सुयकखंध]
उदय |[रायकुमार] ९, २४, ३४, ४१,
उदयण| ४४, ४५
उसभ | [सेट्ठि-वीरपिया] ८९, ९३,
उसभदत्त | ११०, ३९१
उसह [जिण-नाभिसुअ]१७६, १७७, १८०
उसहदास [सिट्ठि] १३२

क

कच्छ [नरिंद] १७८
कण्डरिअ | [जुवराय-मुणि] २८३, ३१८,
कण्डरीअ | ३२०, ३२१, ३२२, ३२३,
कण्डरीय | ३२४, ३२५, ३२६
कन्तिमइ [सिट्ठिकन्ना] १९७, १९९, २४०,
२४१, २४२, २४३,
२४४
कमलमाला [रण्णी] ३८०, ३८१
कमलसिरी [रायसुया-सिट्ठिपुत्तवहू] ११२,
२३०, २३५, २३६
कम्पिल्ल [पुर] २८६
कलि [नरिन्द] ५
कविल | [पुरोहिअ०, सुत्त, २०, १३२,
कविल | -रिसि] २४९, २५०, २५१,
२५२, २५३, २५४, २५५
कविला [पुरोहिअपत्ती] १३२, १३३,
१३४, १३५
कंसासुर [असुर] ३६९
काल | ३३७, ३३९, ३४०,
कालसूयरिय | ३४१, ३४२, ३४३
कालसोयरिय |
कित्ती [रायभज्जा] १६५
कुणाल [रायपुत्त] १२१
कुलपुत्त [पुत्त] १५६, १५७, १५८,
१५९, १६३
कुसत्थल [गाम] ३०
कुंकण [देस] १५०
केसव ३६९
कोसंबी | [नयरी] ५, ६, १२, १५, १७,
कोशाम्बी | १९, २२, ३१, ३५, ३९, ४३,
११८, १२५, १५१, २४९, २५०, ३३८
कोसल [पुर] २४०
कोसियअज्ज [उवज्झाअ] २८०
क्षुल्लक [कुमार] २८३

ख

खिइपइट्ठिय |
खिइपयट्ठिय | [नयर] २५५, ३२९, ३८२
खियपयट्ठिय |
खीरकयम्ब [उवज्झाय] १९१, १९३
खुड्ड |
खुड्डग | [कुमार] २८४, २८५, २८६
खुल्लग |

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ग

गज्जणपुर [नयर] ३२८

गयउर [नयर] १७८, २३७, २७२, २९०, २९२

गयणवल्लह [नयर] १०६

गंगा [नई] ५२, ५८, २७४

गिरिनयर [नयर] १९६, १९८, २००

गुणसिलअ | गुणसिल [उज्जाण] ६८, १६१, २०६, २०९, ३३८, ३५४

गोयम | गौतम [गणहर] २८, ३१, ३९२, ३९४

गोरगिरी [सेल] ४८

गोवगिरि [दुग्ग] ३३३, ३३४

च

चक्खुवं [कुलगर] १७४

चंड [राय] १५, १७, १८, १९, २१, ३४

चंडपज्जोय

चंडवडिंसअ [राया] १६४, १६५

चन्द्र [कुल] ३९५

चन्द्रप्रभ [सूरि] ३९४

चंदगुत्त [रन्ना] १२२

चंदणबाला | चंदणा [साध्वी] ३४, ३५, ३६, ३८, ३९१, ३९२

चंदावयरण [उज्जाण] २३, ४४

चंपा | चम्पा [नयरी] २९, १२६, १३७, २८०, ३०७, ३१२, ३७३, ३७४

चाणक्क [मन्ती] ३००, ३०१, ३०२, ३०३, ३०५, ३०६, ३०७

चित्त [पुत्त-मुणी] २९०, २९१, २९४, २९५, २९६

चेटक | चेडय [नरिंद] ५, ७

ज

जमुणा [नई] ३६९

जम्बुद्दीव | जम्बूदीव [दीव] ५, ५९, ११०, ११८, १२६, १५६, १६४, १७४, १७५, १९०, २२९, २३०, २३७, २५५, २८६, ३३३, ३३७

जयकुंजर [हत्थि] ४५, १७०

जयन्ती [साविया] ४, ५, ४१, ४२, ४३, ४६, १८४, १८५, ३२७, ३३०, ३३१, ३३७, ३४४, ३५३, ३६४, ३९०, ३९१, ३९३, ३९५, ३९६

जयसंधि [अमच्च] २८५, २८६

जयसिंह [सूरि] ३९४

जयसेण | जयसेण [नरनाह-सूरि] २०१, २८४

जसभद्दा [पणयिणी] २८३, २८४

जसमं [कुलगर] १७४

जसोया [रायपुरोहियभज्जा] २४९, २५०

जिणदत्त | जिनदत्त [सावय-सिट्ठि-०पुत्त] १९७, १९८, १९९, २००, २०१, २०३, २०८, ३७३, ३७४, ३७५, ३७६, ३७७

जियसत्तु [निव] १९४, २३०, २५५, ३२९, ३६९, ३७०

जोइसिय [देव] २४

ढ

ढड्डर [सड्ढ] ३४६, ३४७

त

तक्खसिला [पुरवरी] २१३

तामलित्ती [नयरी] ८८, ९०, ९१, ११०, ३८५, ३८७

तिंदुग [जक्ख] २७७

तेलोक्कदेवी [रण्णी] ९३

तोसलिपुत्त [आयरिय] ३४६, ३४७, ३४८, ३४९

थ

थावर [दासचेड] १८७, १८८, १८९

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

थेर [वणिय] २८४

द

दक्खिणभरहद्ध | दाहिणभरहद्ध [खेत्त] ९३, ११८, १२६, २८६, ३३३, ३३७

दक्ष [मुनि] ३६०

दढपहारी | दढप्पहारी | द्दढप्पहारी [पल्लीवइ] ३५५, ३५६, ३५७, ३५८, ३५९

दधिवाहण [राया] १२६, १३४

दमग ३५४

दसपुर [नयर] ३४५, ३४९

दिट्ठिवाय [द्वादशांग] ३४६, ३४७, ३४८, ३४९

दुब्बलियपुस्समित्त | दुर्बलिकापुष्पमित्र [मुणिवर] ३४५, ३५०, ३५१, ३५३

दुमुह [पुरिस] २०६, २०७, २०८, २१०, २११

दूरिल्लकूविया [गाम] १५२

देवदत्ता [गणिआ] १४४, १४५, १४८

देवाणंदा | देवाणन्दा [वीरमाया] ३९१, ३९२

देसकूडी [गाम] २६४

ध

धण | धणेसर [सिट्ठि-सत्थवाह] २३०, २३१, २५५, ३६५, ३६६, ३६७, ३६८, ३७३, ३७४, ३७५, ३७७

धणदत्त १९७, १९८

धणय [जक्ख] १७८, ३६५

धणवइ [सिट्ठिपुत्त] २३०, २३१, २३५

धणसिरी [सिट्ठिपुत्ती] २३०, २३१, २३२, २३३, २३४, २३६, २३७, २४७

धणावह [सिट्ठिपुत्त] २३०, २३१, २३६

धम्मघोस | धर्मघोष [सूरि] २४१, २५९, ३९४

धर्मरुचि [मुनि] २६२, २६३, २६४, २६५, २६६, २७०, २७१

धवल [श्रेष्ठिपुत्र] ३९७

धारिणी [निवभज्जा] ६१, ६२, ६३, ६५, ७०, ७१ ७६, ७८, ८०, ३६९, ३७०, ३७१, ३७२, ३७८

धाहड [श्रेष्ठि] ३९७

न

नन्द [नाविक-सक्क] २६२, २६३, २६४, २६५, २६७, २६८, ३००, ३०१, ३०४

नन्दण [सिट्ठि] २४० २४२, २४४, २४५, २४६, २४७, २४८

नन्दिसेण | नन्दिषेण [माहणसुअ-साधु] ३६०, ३६१, ३६२, ३६३, ३६४

नन्दीसर [दीव] १७६

नमुइ [मन्ती] २८९, २९३, २९४

नरचंद [नरनाह] ८६, ११२

नरसुंदर [नरिन्द] ३८५, ३८७, ३८८, ३८९, ३९०

नाऊ | नाऊका [यशोदेवपत्नी] ३७७, ३७८

नाभि | नाहि ३, १७४, १७५, १७६, १७७

नारय | नारअ [सिस्स] १९१, १९२, १९३

निव्वुइ [गच्छ] १५१

प

पउम [रायकुमार] ३८०, ३८१

पउमनाह [तित्थयर] ३४१

पउमप्पह [राया] ३६५

पउमसर [सर] १७७

पउमसिरी [सिट्ठिपुत्तवहू] २३०, २३३, २३४, २३५

पउमा | पउमावई [महादेवी] ३८०

पउमावइ [नयरी] २३०
पउमिणीखण्ड [नयर] ३६५
पउमिणीखेड [नयर] ८६, १०६, १०९
पज्जोय [राय] १७, १८, २१, २३, २४, ३४
पव्वय | पव्वयग [सिस्स] १९१, १९२, १९३
पसन्नचन्दो [राया-मुणि] २०४, २०५, २०६, २०८, २०९, २११, २१२, २१३
पसेणइअ [कुलगर] १७४
पंचाल [देस] २८६
पंडिया [धाइ] १३५, १३६, १३७, १४४, १४५, १४८
पंडुरा [अज्जा] २२६, २२७, २२८
पाडलिपुत्त [नयर] १२१, १४४, २०१, ३००, ३०३, ३४५
पारस [कूल] १९७
पालइ [विमाण] १७६
पास [नाह] ३९१
पियदंसणा [रायसुया-सिट्ठिपुत्ति] ८७, ८८, ८९, ९०, ९१, १०७, १०८, ११०, १११
पीइमइ [धणड्डपुत्ती] १९७, १९८
पीढ [मुणि] १७१, १७३
पुंडरिगीणी [पुरी] ३१८
पुण्डरिअ | पुण्डरीअ | पुण्डरीय [राया-मुणि] २८३, २८५, ३१८, ३१९, ३२०, ३२२, ३२४, ३२६
पुप्फोत्तर [विमाण] ३९२
पुरन्दरपुर [नयर] २०५
पुरिमताल [उज्जाण-नयर] १७८, २१६
पुस्समित्त [मुणिवर] ३५०
पोयणपुर [नयर] २०५, २०७
प्राग्वाट [वंश] ३९७

फ

फग्गुरक्खिअ [रक्खिअभाया-मुणि] ३४९
फलिहमल्ल [मल्ल] १५०, १५२, १५४, १५५

ब

बन्धुमइ [सिट्ठिदुहिया] १८७, १८८, १८९
बप्पइ [राया] ३३४, ३३५, ३३६
बप्पभट्ट | बप्पभट्टि | बप्पहट्टि [आयरिय] ३३२, ३३३, ३३४, ३३५, ३३६
बंग [देस] ८८
बंधुमइ [नरिन्दभइणि] ३८५, ३८७, ३८८, ३८९
बंभचंद [सुअ] ११४, ११५, ११८
बंभदत्त [चक्कहर] २८९, २९६, २९८, २९९
बंभी [नाभिपुत्ती] १७७, २२४
बाहु | बाहुबली [मुणि, उसहपुत्त] १७२, १७३, १७९, १८०, २१३, २१४, २१५, २१६, २१७, २१८, २१९, २२०, २२१, २२२, २२३, २२४, २२५, २२६
बिंदुसार | बिन्दुसार [राया] १२२, ३००, ३०१, ३०२, ३०३
बिभीसण ५
बुद्धदास [वणिअ] ३०७, ३०८, ३०९, ३१०, ३११, ३१४
बुद्धिमइ [धणड्डपुत्ती] १९७, १९८, ३०७
ब्रह्मदत्त [चक्रवर्ती] २८६

भ

भगवती [अङ्ग] ३९८
भद्दगुत्त [आयरिय] ३४८
भद्दा [रायसुया-सत्थवाहपत्ती] २७७, २७८, २७९, ३६५, ३६६, ३६७, ३६८

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भरह | भरह | भारह [वास, राया, चक्कवट्टी] ५, ४८, ५९, ८६, ११०, १५६, १६४, १७४, १७५, १७८, १७९, १८०, १८१, १८३, १८४, १९०, २१३, २१४, २१६, २१८, २१९, २२०, २२१, २२२, २२३, २२४, २२९, २३१, २३७, २५५, २८६, २९९, ३५०, ३६५, ३८५, ३९१

भरुयच्छ [नयर] १५२

भवणवइ [देव] २४

भूसण [सिट्ठि] २४१

म

मगह [देस] ५८, ३३७

मच्छियमल्ल [मल्ल] १५०, १५२, १५४, १५५

मणोरमा [सुंदसणभज्जा] १३१, १४१, १४२

मथुरा | महुरा [पुरवरी] २७२, ३६९, ३७०

मरुदेव [कुलगर] १७४

मरुदेवा [माया] १७५, १७६

मलयप्रभ [सूरि] ३९५, ३९८

महणू [शोभनपुत्त] ३९७

महापीढ [मुणि] १७१, १७३

महाबल [नरिंद] १८६

महावीर [जिन] २४, २०५

महुर [वणिअ] ३७८, ३७९

महेसर [वणियपुत्त] ३७०, ३७२

मंदर [गिरि] ६१

मानतुङ्ग [सूरि] ४, ३९५, ३९८

मालव [देस] ३४५

माहणकुण्ड [गामपुर] ३९१

मिगावइ | मियावइ | मियदेवी [रण्णी] ७, १३, १५, १६, १९, २१, २२, २३, २४, ३४, ३५, ३६, ३७, ३८, ३९

मुणिचन्द [सिट्ठि-सिट्ठिसुय] १८६, १८७, १८८, १८९

मूलदेव ३१८

मूहव [शोभनपुत्त] ३९७

मेरु [गिरि] ६१, ६६, ७२, ७३, २२२, २२५, २८४, ३३८, ३४०, ३४४

मेरुप्पह [करिणीजूहवइ] ८०

मेह | मेहकुमार [रायपुत्त, मुणिंद] ६५, ६६, ६८, ६९, ७०, ७१, ७२, ७३, ७४, ७५, ७६, ७७, ७८, ७९, ८०, ८१, ८२, ८३, ८४, ८५

मेहकुमार [देव] २३

मोरिय [वंस] १२१, ३००

य

यशोदेव [ठक्कुरसुत] ३९७

र

रक्खिअ [विप्पपुत्त] ३४५, ३४६, ३४७, ३४८

रत्नदेवी [नाऊका] ३९७

रयणपुर [नयर] ११४, ३८०

रयणवइ [विज्जाहरी] १०८, १०९, ११०, १११

रयणायर [राया] ९३

राम ५

रामायण [ग्रन्थ] ५

रायगिह | रायगेह [नयर] ६८, ७०, ७६, ११६, १५९, १६१, २०६, २१३, ३३७, ३३८, ३४१, ३५३, ३७१

रिसह [जिण-नाभिसुअ] १५०, १७७, २१३, २२६

रिसहदास [सिट्ठि] १२६, १२९

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रुद्द [पुरोहिय-छात्त] २७७, २७८, २८०, २८२
रुद्ददेव | रोद्ददेव [आयरिअ] ३२८, ३२९
रेवयगिरि [तित्थ] १९६
रोद्दसोमा [विप्पभज्जा] ३४५
रोहण [गिरि] ६२, २२७

ल

लच्छी [सिट्ठिपत्ती] २५५
लच्छीनिलअ [नयर] ३५५
लच्छीहर [राया] ३८०
लीलारइ [विज्जाहरिंद] १०६
लोगंतिय [देव] १७८
लोहनन्दी [सङ्घ] २०१, २०२, २०३

व

वइभार [गिरि] २०६
वइरनाह [चिक्की] १७०, १७१, १७२, १७४, १७५
वइरसेण [भयवं] १७०
वच्छ-०अहिव [देस-निव] ५, ४६, ११८, १५१
वट [गच्छ] ३९४
वद्धमाण | वर्धमान [जिण] ४, ४१, ३९०
वयर [मुणि] १५१
वसन्त | वसन्तपुर [पुर] १९४, ३७३, ३७९
वसन्तसेणा [थेरी] १९४
वसु | वसुराय | वसुदेव [रायसुअ] १९०, १९१, १९२, १९३, ३८४
वाउकुमार [देव] २३
वाक्पति [नृप] ३३२
वाणारसी [नयरी] २६५, २६६, २६७, २७६, २९०
विक्कमजस [नरिन्द] २३७
विजय [खेत्त, विमाण] ३०, ३१, ८५
विणयवइ [सिट्ठिभज्जा-सिट्ठिसुआ] ९५, ९६, ९७, ११६, २३०
विणीय [नयरि] १७८, २२४
विणीयपुत्त [पुत्त] १६१, १६३
विमलवाहण [कुलगर] १७४
विंझ [गिरि] ५८, ८०
वीर [जिन] ३, ४, ५, ६, २३, २४, ३४, ३५, ४१, ४३, ४४, ४५, ४६, ५९, ६८, ६९, ७२, ७५, ७६, ७७, ७९, ८१, ८३, ९३, ९५, १६१, १६३, १८५, २०६, २०९, ३२७, ३३३, ३३८, ३४०, ३९०, ३९१, ३९२, ३९५
वीरवइ | वीरभद्द [सिट्ठिसुअ] ८५, ८७, ८८, ९०, ९१, ९२, ९५, ९६, ९७, ९८, ९९, १००, १०२, १०३, १०६, १०८, १०९, ११०, १११, ११२
वीरमइ [सिट्ठिधूया] ९७, ९८, ९९
वेभार [गिरि] ८५, २०९, ३५४
वेमाणिय [सुर] २४, २७४, ३३७
वेयड्ढ [गिरि] ५८, ८०, १०६
वेसमण [धणिय] २३२
वेसालि | वैशालि [महावीर] ५
वैशाली [नगरी] ५

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श

शतानीक [नृप] ५

शीलगण [सूरीश] ३९८

शोभनदेव [ठक्कुरसुत] ३९७

श्रीकान्ता [श्रेष्ठिपुत्रवधू] २५५

श्रीदेवी [ठक्कुरपत्नी] ३९७

श्रीपाल [ठक्कुर] ३९७

स

सणंकुमार [चक्कवट्टि] २९०, २९४

सत्तुंजय [तित्थ] १९६

समुद्ददत्त [वणिअ-सिट्ठिपुत्त] २०१, २०३, २३७, २४३, २४६, २४७

संपया | सम्पया [सिट्ठिभज्जा] १८६, १८७, १८८, १८९

सयंभरी [पुरवरी] ३३४

सयंभुरमण | सयम्भुरमण [समुद्द] २१७, २७१

सयाणिय | सयाणीय [निव] ५, ७, १२, १३, १५, ३३८

सरस्सइ [देवया] ३३५

सवायलक्ख [देस] ३३४

सर्वदेव [सूरि] ३९४

सव्वंगसुन्दरी [सिट्ठिपुत्ती] २३७, २३८, २४०

सव्वट्ठ | सव्वट्ठसिद्धि [विमाण] १७४, १७५, २०९, २१२, ३२७

सहसाणिय | सहसाणीय | सहसानीक [नृप] ५, ७, १९

संख [सिट्ठि-नरिंद] ९३, ९५, ९८, ९९, १००, २३७, २३८, २७२

संखउर [नयर] १८६

संपइ [निव] १२३, १२४, १२५

संभूय | सम्भूय [पुत्त-मुणी] २९०, २९१, २९२, २९४, २९५

साकेय | साकेयपुर [नयर] ९, १५, १६४, २३७, २४१, २८३, २८५

सागरदत्त | सायरदत्त [सिट्ठि] ८७, ८८, १११, ११२, १८६, २३७, २३८, २४३, २४६, २५०

सायरचन्द [सिट्ठि] १८७

सावत्थी [पुरी] २५०, २८४

साहसिय [बिप्पपुत्त] ३०, ३१

सिंहल [दीव] ९२

सेणिअ | सेणिय [निव] ६१, ६२, ६८, ७३, ७६, ७८, ८०, ८४, १५९, १६०, १६१, २०६, २०८, २०९, २१०, २११, ३३७, ३३८, ३४०, ३४१, ३४२, ३४३

सिद्धकूड [कूड] १०९

सिरिकंता | सिरिकन्ता [सेट्ठिभज्जा-०पुत्तवहू-सत्थवाही] ८९, २५५, २५८, २८५

सिरिदत्ता [सिट्ठिपुत्तवहू] २५५

सिरिनिलय [नयर] ११२

सिरिमइ [सिट्ठिघरिणी] २३७, [सिट्ठिकन्ना] २४०, २४१

सिव | सिवा [देवी] १७, १८

सिव [सुर] ४८, ४९, ५०, ५१, ५२

सीमंधर | सीमन्धर [जिणवर] ३५०

सीया ५, ३३

सीह | सीहरह [राया] १५१, १५२, १५३

सुक्क [देवलोग] २९६

सुट्ठिय [सूरी] ५२, ५४, ३२८

सुत्तमइ [पुरवरी] १९०

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुदंसण [सिद्धि] १२६, १३१, १३२, १३३, १३४, १३५, १३६, १३७, १३८, १३९, १४२, १४३, १४४, १४५, १४६
सुनंदा [नाभिपत्ती] १७७
सुन्दरी [नाभिपुत्ती] १७७, २२४
सुबन्धु [सचिव] ३००, ३०३, ३०५, ३०६, ३०७
सुबाहु [मुणि] १७१, १७३
सुबुद्धि [मन्ती] ३८५
सुभद्दा | सुभद्रा [जिणदत्तसुया] ३०७, ३०८, ३०९, ३१०, ३११, ३१२, ३१३, ३१४, ३१५
सुमंगला [नाभिपत्ती] १७७
सुमुह [पुरिस] २०६, २०७, २०८
सुमेरुप्पह [गयराअ] ८०
सुरगिरि [पव्वय] २७८, ३९३
सुरट्ठ | सोरट्ठ [देस] १५२, १९३
सुरप्पिअ [जक्ख] ९, ११, १४
सुलस [कालपुत्त] ३४४
सुव्वइ | सुव्वय [गणिणी] २४१, २४४
सेडुअ [दिय] ३३८
सेयंसकुमार [रायपुत्त] १७८
सोढू [शोभनसुता] ३९७
सोदास [नरवइ] ३८२, ३८४, ३८५
सोपारय [नयर] १५०, १५१
सोम [निव] ३५५
सोमदेव [पुरोहिय-विप्प] ११४, ११५, ११८, २७२, ३४५
सोमसिरी [पिया] ११४
सोमिल [विप्प] ३०
सोयरिय ३३९, ३४२, ३४३
सोहम्म [सुरिन्द] ३६२

ह

हरिएस | हरिकेस [पिया-कुल] २९०, २९१
हरिकेसबल | हरिकेशिबल [मुणिवर] २७२, २७८
हारपहा [सिट्ठिधूया] ३७३, ३७४, ३७५, ३७७
हिमवं | हिमवंत [पव्वय] ४८, २१५
हिमहालअ [गाम] १५६

•••

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[४]

चतुर्थं परिशिष्टम्

जयन्तीप्रकरणवृत्तौ

कथानामकाराद्यनुक्रमणिका ॥

कथा	विषयः	पत्राङ्कः
अघोरशिवकथा	मायामृषावादविषये	३१६-३१८
अङ्गर्षिछात्रकथा	अभ्याख्यानविषये	२८०-२८३
अनंगसेनकथा	कामजयविषये	२८-३३
अवन्तीनाथ-बन्धुमत्योंकथा	स्पर्शेन्द्रियविषये	३८५-३९०
अशकटापिताकथा	ज्ञानदानविषये	५२-५७
आर्यरक्षितकथा	जागृता धर्मिजनाश्रेष्ठा इति विषये	३४५-३५३
कण्डरीकमुनिकथा	मिथ्यादर्शनविषये	३१८-३२७
कपिलकथा	लोभकषायविषये	२४९-२५५
कालसौकरिककथा	जागरिकसुप्तत्वविषयकप्रश्नोत्तरे	३३७-३३४
कुलपुत्रकथा	विनयधर्मविषये	१५६-१६४
क्षुल्लककुमारकथा	अरतिविषये	२८३-२८६
चंद्रावतंसकनृपकथा	कायोत्सर्गविषये	१६४-१६८
चित्रकारकथा	मृगावतीविषये	९-१६
जिनदत्तकथा	हारप्रभाप्राप्तिविषये	३७३-३७९
दुर्बलिकापुष्पमित्रकथा	जागृता धर्मिजनाः श्रेष्ठा इति विषये	३५०-३५२
दुर्ललितगोष्ठीकथा	अदत्तादानविषये	१९४-१९५
दृढप्रहारिकथा	बलिकत्वविषये	३५५-३५८
द्रमककथा	दुर्बलिकत्व-बलित्वविषयकप्रश्नोत्तरे	३५३-३५४
धनश्रीकथा	मायाकषायविषये	२३०-२४८
धर्मरुचिमुनि-नन्दकथा	द्वेषविषये	२६३-२७१
नन्दिषेणमुनिकथा	दक्षत्वालसिकविषयकप्रश्नोत्तरे	३६०-३६४

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पण्डुरार्यिकाकथा	मायाकषायविषये	२२६-२२९
पद्मकुमारकथा	घ्राणेन्द्रियविषये	३८०-३८१
पुलिन्दकथा	अक्षिदानविषये	४८-५२
प्रसन्नचन्द्रकथा	क्रोधकषायविषये	२०५-२१३
फलिहमल्लकथा	तपधर्मविषये	१५०-१५५
बन्धुमतीकथा	प्राणातिपातविषये	१८६-१८९
बप्पभट्टसूरि-बप्पइनृपकथा	भव्यविषयकविचारविषये	३३३-३३७
बाहुबलिकथा	मानकषायविषये	२१३-२२६
ब्रह्मदत्तचक्रिकथा	रतिविषये	२८६-२९९
भद्रासार्थवाहीकथा	श्रोत्रेन्द्रियविषये	३६५-३६९
भरतनृपकथा	भावधर्मविषये	१६९-१८४
मृगावतीकथा	जयन्तीपरिचयविषये	५-४७
मेघकुमारकथा	अभयदानविषये	५८-८५
रुद्रदेवाचार्यकथा	अभव्यविषये	३२८-३३०
रोरकथा	दयादानविषये	११८-१२५
लोभनन्दीकथा	परिग्रहविषये	२०१-२०४
वणिक्पुत्रकथा	चक्षुरिन्द्रियविषये	३६९-३७३
वणिक्पुत्रकथा	मायाकषायविषये	२२९-२३०
वणिकसुतकथा	मैथुनविषये	१९६-२००
वसुनृपकथा	मृषावादविषये	१९०-१९३
वीरभद्रकथा	सुपात्रदानविषये	८५-११३
श्रीकान्ताकथा	रागविषये	२५५-२६२
सुदर्शनकथा	शीलप्रशंसाविषये	१२६-१४८
सुबन्धुमन्त्री-चाणक्यकथा	पैशुन्यविषये	३००-३०७
सुभद्राकथा	परपरिवादविषये	३०७-३१५
सोदासनरेन्द्रकथा	रसनेन्द्रियविषये	३८२-३८५
सोमदेव-सोमश्रीकथा	करुणादानविषये	११४-११८
हरिकेशिबलकथा	कलहविषये	२७२-२७९

•••

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पञ्चमं परिशिष्टम्

जयन्तीप्रकरणवृत्तौ

देशना-धर्मकथा-भावनादिविषयानां सङ्ग्रहः ॥

विषयः	श्लोकाङ्कः	पत्राङ्कः
अदत्तादानपापस्थानकस्वरूपम् ॥	१-२	१९४
अध्ययनस्य अनुज्ञाकल्पः, श्रुतदानस्य फलम् ॥	६६४-६७४	५७
अनुकम्पादानस्वरूपम् ॥	६-१३	११४
अभयदानस्वरूपंम् ॥	६७५-६८१	५८
अभ्याख्यानपापस्थाकस्वरूपम् ॥	२७९-२८०	२७९
अरतिपापस्थानकस्वरूपम् ॥		२८३
अष्टप्रातिहार्य-समवसरणानां वर्णनम् ॥	२२९-२५०	२३-२४
अष्टादशपापस्थानकफलनिरूपणम् ॥		३२८
अष्टादशपापस्थानकस्वरूपम् ॥	९-१०	१८५
उचितदानस्वरूपम् ॥	१-५	११३
कपिलमुनिन्द्रस्य देशना ॥	५४-५९	२५३
कलहपापस्थाकस्वरूपम् ॥		२७२
क्रोधपापस्थानकस्वरूपम् ॥	१-७	२०४
गुरुणा अर्हमित्राय देशना ॥	८१-८४	२६१-२६२
घ्राणलोलुपजीवविपाकस्वरूपम् ॥		३८०
जयन्तीश्राविकया वर्धमानजिनविज्ञप्तिका ॥	१-२	३१०
जयन्तीसाध्व्यै वर्द्धमानजिनस्य विविहशिक्षा ॥	४-९	३९०-३९१
जयन्त्याश्चिन्तनम् ॥	४८३-४९४	४२-४३
जिनधर्मस्य देव-गुरु-धर्मस्वरूपम् ॥	१९३-१९८	१००
तपश्चरणे देवानन्दाव्यतिकरः ॥	१२-३२	३९१-३९२
तपोधर्मस्वरूपम् ॥	१-२०	१४९-१५०

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दसविधयतिधर्मानां स्वरूपम् ॥	२६८-२९७	२६-२८
दानस्य प्रकारं, ज्ञानदानस्य वर्णनम् ॥	५४१-५४७	४७
दृढप्रहारिणे संसारजलधितरणी मुनेः धर्मकथा ॥	३७-४६	३५८
द्वेषपापस्थानकस्वरूपम् ॥		२६२
धर्मध्यान-शुक्लध्यानस्वरूपम् ॥	९०-१०१	३५२
धर्मरुचिमुनेधर्मदेशना ॥	९५-१०६	२७०-२७१
नंदिषेणमुनेर्देवकृतस्तवना ॥	४९-५८	३६३-३६४
नंदिषेणसाधुवर्णनम् ॥	२०-४८	३६१-३६३
परपरिवादपापस्थानकस्वरूपम् ॥		३०७
पैशुन्यपापस्थानकस्वरूपम् ॥		३००
प्रसन्नचन्द्रमहर्षेः पश्चात्तापः ॥	८९-९६	२११
प्राणिवधस्थानकस्वरूपम् ॥	११-१९	१८६
प्रेम्णः पञ्चप्रकाराः ॥	५७	११७
बाहुबलिमुनिस्वरूपम् ॥	१३६-१४१	२२४
भरतनरेन्द्रस्य भावनास्वरूपम् ॥	६६-८७	१८१-१८३
भरतस्यात्मनिन्दा ॥	१२८-१३४	२२३-२२४
भावधर्मस्वरूपम् ॥	१-७	१६१
मानपापस्थानकस्वरूपम्		२१३
मायापापस्थानकस्वरूपम् ॥		२२६
मायामृषावादपापस्थानकस्वरूपम् ॥		३१६
मिथ्यादर्शनपापस्थानकस्वरूपम् ॥		३१८
मृगावतेः केवलज्ञानप्राप्तिस्वरूपम् ॥	४१४-४२२	३७
मृगावतेः संसारस्वरूपविचारणा ॥	१८९-२०७	२०-२१
मृगावतेश्चारित्रग्रहणश्रद्धया चिन्तवना ॥	२१९-२२५	२२
मृषावादपापस्थानकस्वरूपम् ॥	१-६	१९०
मेघकुमार-धारिणीसंवादः-दीक्षानुमतिविषये ॥	८२९-८६६	७०-७३
मेघकुमारस्य निष्क्रमणमहोत्सवं, वृद्धमहिलानामाशिषाः ॥	८७७-९०८	७४-७६
मेघकुमारस्य राज्याभिषेकः ॥	८६८-८७४	७३
मेघकुमारस्य विवाहे कन्यादानः-उद्धरणम् ॥	७९०-८०६	६६-६८
मेघकुमारस्य वीरजिनपादपादपसंस्तवनम् ॥	८२१-८२७	६९-७०
मेघमुनेरनशनायानुज्ञा, अनशनस्वीकारः ॥	१०१६-१०२६	८४-८५
मेघमुनेर्वर्णनम् ॥	१००१-१०१४	८३-८४
मेघमुनेर्वीरजिनेन्द्रसोपालम्भः ॥	९७३-९९४	८१-८३

मैथुनपापस्थानकस्वरूपम् ॥	१-५	१९६
रतिपापस्थानकस्वरूपम् ॥		२८६
रसनेन्द्रियसक्तजीवविपाकस्वरूपम् ॥		३८२
रागपापस्थानकस्वरूपम् ॥		२५५
लोचनेन्द्रियगोचरजीवविपाकस्वरूपम् ॥		३६९
लोभपापस्थानकस्वरूपम् ॥		२४९
वज्रसेनजिनवरस्य धर्मदेशना ॥	२५-३५	१७०-१७१
विनयस्वरूपम् ॥	१-८	१५५-१५६
वीरजिनस्य मेघकुमारशिक्षा ॥	११६-१३६	७७-७८
वीरजिनेन्द्रस्य दान-शील-तप-भावधर्मविषये धर्मकथा ॥	५३३-१०४	४६-१८४
वीरप्रभोर्देशना ॥	२५५-३०१	२५-२८
वीरप्रभोर्धमकथा ॥	८३-९२	१६२-१६३
वैयावृत्त्य-स्वाध्याय-कायोत्सर्गस्य स्वरूपम् ॥	१-९	१६४
शय्यादानस्य फलम् ॥	४७३-४८२	४२
शीलधर्मस्य स्वरूपम् ॥	१-५	१२६
श्रेणिकराजेन प्रसन्नचन्द्रमहर्षेः सद्भूतगुणस्तवना ॥	१०५-१११	२१२-२१३
श्रोत्रेन्द्रियव्यासक्तजीवविपाकस्वरूपम् ॥		३६५
सर्वाङ्गसुन्दरार्याया दैवैः स्तुतिः ॥	१९९-२०३	२४५
सर्वाङ्गसुन्दरार्याया भावनास्वरूपं केवलज्ञानप्राप्तिश्च ॥	१८४-१९८	२४५
सर्वाङ्गसुन्दरीभगवत्या धर्मदेशना ॥	२०८-२२५	२४६-२४७
सुदर्शनकेवलज्ञानिनो धर्मदेशना ॥	२७५-२९७	१४७-१४८
सुदर्शनमुनेः केवलज्ञानमहोत्सवं देवा कुर्वन्ति ॥	२६१-२६७	१४५-१४६
सुदर्शनमुनेः देवैः सद्भूतगुणस्तवना ॥	२६८-२७१	१४६
सुभद्रायाश्चिन्तवना ॥	५२-५९	३१२
सुस्थिताचार्यस्य वर्णनम् ॥	६०८-६१६	५२-५३
स्पर्शेन्द्रियव्यासक्तजीवविपाकस्वरूपम् ॥		३८५

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[६]

षष्ठं परिशिष्टम्

जयन्तीप्रकरणवृत्तौ

ग्रन्थकारस्य प्रशस्तीनामकाराद्यनुक्रमणिका ॥

पद्यांशः	पद्याङ्कः	पत्राङ्कः
आदिष्टा जयसिंहसूरिभिरमी चात्मीयशिष्योत्तमा,	७	३९४
आमूलान् मधुरोऽत्र गच्छगहने तापापहारप्रभुः,	१	३९४
एवं गुरुपर्वकर्मसम्बन्धे जयति श्रीवीरजिनतीर्थे ।	१४	३९५
गच्छेऽस्मिन् प्रसृते क्षमानुगगुणैः शाखाभिरभ्युन्नते,	८	३९५
चञ्चच्चन्द्रकुले चरित्रनृपतेः श्रीराजधान्यामिह,	९	३९५
जीवादिविषयसंशयतमोपहारैकतरणिरुचिरुचिरा ।	१९	३९६
तत्पट्टे प्रथिते सुवर्णघटिते कल्याणकुम्भोपमाः,	४	३९४
तेषां चिरं गच्छपतित्वभाजां श्रीमानतुङ्गाभिधसूरिराजाम् ।	१२	३९५
तेषु श्रीमलयप्रभाख्यगणभृत् शाखाधिराजोऽजनि,	१३	३९५
तैर्दत्तामुपलभ्य निर्मलकलां श्रीधर्मघोषप्रभुः,	६	३९४
द्वादशवर्षशतेषु श्रीविक्रमतो गतेषु षष्टितमे ।	१८	३९६
प्रश्नोत्तरप्रकरणे परिवाराभ्यर्थने स्वगुरुभक्त्या ।	१५	३९५
बभूवुरुत्सर्पिणाधिपत्याः श्रीगौतमस्यानुकृतिं दधानाः ।	३	३९४
भणितैः श्रीमलयप्रभसूरिभिरेषा विचित्रदृष्टान्तैः ।	१६	३९५
मोहमहिपतिविजये चतुरङ्गबलेन शुचिगुणस्मृता ।	२०	३९६
यद्दीक्षा सुकृतोदयेन कृतिनां दाक्षायणी नायका,	१०	३९५
शिष्यप्रशिष्यैः प्रभूतैः यदीयैर्गच्छो वटो वा ववृधे प्ररोहैः ।	२	३९४
श्रीमच्चन्द्रकुलदयाद्रिशिखरोत्तंसाः सुधांशुश्रियः,	५	३९४
सिंहस्यापि लघोः क्रमेण भविता शौर्यं करीन्द्रापहं,	११	३९५
हंसोऽयं गगने प्रभातसुखतः क्रीडासरस्यन्वहं,	१७	३९६

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

[७]

सप्तमं परिशिष्टम्

जयन्तीप्रकरणवृत्तौ

ग्रन्थलिखापयित्र्याः प्रशस्तीनामकाराद्यनुक्रमणिका ॥

पद्यांशः	पद्याङ्कः	पत्राङ्कः
अजनीह मरुसञ्ज्ञा मरुस्थलीपायपङ्कजवनस्य ।	४	३९७
इतः चतुर्भिस्सम्बन्धः श्रीशीलगणसूरीशपूज्यपट्टप्रतिष्ठितैः ।	१४	३९८
इत्येवं शुभदेशनां बहुविधां श्रुत्वा गुरूणां मुखा-	१३	३९८
ज्ञानं मोहमहान्धकारदलने रत्नप्रदीपायते,	१२	३९८
तत्पुत्री ठक्कुराणी समभवदऽसमक्षान्तिविस्तीर्णशाला ।	५	३९७
तत्र शोभनदेवस्य ठक्कुरस्य गृहीणिद्वयं ।	९	३९७
तयोः सुतः शोभनदेवनामा मुख्यो यशोदेव इति द्वितीयः ।	८	३९७
तस्योपरि गुरुभक्त्या विदधे सुधियां मनोरमा वृत्तिः ।	१६	३९८
तामिह सा नाऊका ज्ञानाराधनधिया सुगुरुभक्त्या ।	१७	३९८
दिव्यश्रीसदनं सदा क्षितिधराधारः सुपात्रास्पदं,	१	३९७
धर्मनुष्ठाननिष्ठा विधिवशविकसत्कीर्तिसम्भारसारा ।	६	३९७
नयविनयवितितिविटपितसितांशुसितकीर्तिधवलितदशाशः ।	३	३९७
नाऊकाया पाणिग्रहणं कृतवानऽसौ यशोदेवः ।	१०	३९७
मुक्तावत्तत्र वंशे समजनि विदितो धाहडश्रेष्ठिवर्यः,	२	३९७
या शीतेव कलौ कलङ्कविकलप्रोल्लासिशीलोज्ज्वला,	११	३९७
यावच्चारुमरीचिसञ्चयचिते चन्द्रार्कयोर्मण्डले,	१८	३९८
श्रीमानतुङ्गसूरिभिराराध्यैः सूत्रयत्जयन्ता(न्त्या)ख्यम् ।	१५	३९८
सञ्जातोऽत्रैव वंशे निरुपममहिमा भाग्यसौभाग्यभूमिः,	७	३९७

• • •

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

Jain Education International 2010_02 For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org